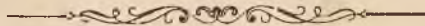

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Rok 1874.

W Wiedniu.

Drukiem cesarsko-królewskiej nadwornej i rządowej drukarni.

1874.

Pierwszy skorowidz.

Spis chronologiczny

ustaw i rozporządzeń w Dzienniku ustaw państwa w roku 1874 ogłoszonych.

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Numer ustawy itd.	Strona
1873 9 stycz.	1874 25 listop.	Konwencya tycząca się konsulów jakoteż spadków między monarchyą Austryacko Węgierską a królestwem portugalskiem	XLVII	135	427
21/9 maja	16 czerw.	Traktat pocztowy, pomiędzy monarchyą Austryacko-Węgierską a Rosyą	XXVIII	83	251
30 paźd.	5 maja	Dokument koncesyi na budowę kolei żelaznej parowej z Falkenowa do Kraślic	XIII	43	79
3 listop.	23 „	Traktat handlowy i żeglugowy pomiędzy monarchyą Austryacko-Węgierską a królestwem Szwedkiem i Norweskim	XIX	60	133
3 grud.	16 kwiet.	Traktat pomiędzy monarchyą Austryacko Węgierską a połączonymi królestwami Wielkiej Brytanii i Irlandyi, względem wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzów	X	34	35
1874 4 stycz.	13 stycz.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się kilku zmian w urzędzeniu inspektorów skarbowych	I	1	1
10 „	20 „	Ogłoszenie ministerstwa skarbu, o wywołaniu z obiegu dotychczasowych niemieckich monet złotych krajowych	II	2	5
16 „	20 „	Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości i skarbu, o możności wydawania wyciągów hipotecznych obejmujących kilka ciał hipotecznych i o opłacie stempowej od takichże wyciągów	II	3	7
16 „	20 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy Budziszowice do obrębu sądu delegowanego miejskiego Opawskiego w Szląsku	II	4	7
28 „	7 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, zaprowadzające zmiany w podziale okręgowym trybunałów, działających jako sądy górnicze w Królestwie Galicyjskiem i Lodomeryjskiem z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i Księstwem Bukowińskiem	III	5	9
3 luteg.	7 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o rozpoczęciu czynności urzędowych w sądzie powiatowym hartanickim w Czechach	III	6	9
4 „	7 „	Rozporządzenie ministra handlu, o załatwianiu spraw, zostających w związku z wystawą powszechną 1873 roku	III	7	10
5 „	21 lutego	Ogłoszenie ministerstwa skarbu, o rozszerzeniu zakresu działania ekspozytury cłowej w dworcu kolei w Riece	IV	8	11
7 „	21 „	Ogłoszenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu cehowni w Ischl i ustanowieniu takowej w Gmunden	IV	9	11
9 „	18 marca	Ogłoszenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu przykomorka cłowego w Fussach w Vorarlbergu	V	13	15

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Nu- mer usta- wy itd.	Strona
1874 10 lute.	1874 21 lutego	Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia, o warunkach, na mocy których profesorowie szkół średnich rządowych (gimnazjów, gimnazjów realnych i szkół realnych), tudzież rządowych seminariów nauczycielskich męskich i żeńskich, mogą być posunięci do klasy ósmego stopnia i otrzymać dodatki za zasługi	IV	10	12
14 „	21 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, o zniesieniu przepisów dotyczących się odróżniania cukru w głowach i gomulach	IV	11	13
15 „	21 „	Ogłoszenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu ekspozytury urzędu cłowego głównego w dworcu wiedeńskim wyłącznie uprzywilejowanej kolei północnej Cesarza Ferdynanda	IV	12	13
22 „	18 marca	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, o upoważnieniu e. k. urzędów pocztowych w Linzu (miasto) i w Salzburgu (miasto) do wysyłania za granicę posyłek pocztowych ważących nad pięć funtów bez uczestnictwa służby skarbowej	V	14	15
25 „	18 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, którym na lata 1874, 1875 i 1876 ustanawia się na każdą głowę dziennie koszt wykonania kary w zakładach karnych, które przez każdego skazanego mają być zwrócone	V	15	16
26 „	27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o zmianach okręgowych w kilku sądach powiatowych w królestwie Czeskiem	VII	19	21
3 marca	18 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu królewsko-węgierskiego przykomorka II klasy w Starej Mołdowie	V	16	16
13 „	18 „	Ustawa, zatwierdzająca nowo dokonany rozkład kontyngensów rekruckich w celu uzupełnienia wojska stałego (marynarki) i rezerwy zastępczej, umówionych i pozwalająca na pobór tychże w roku 1874	V	17	17
15 „	27 „	Ustawa pozwalająca na nabycie gruntów dla fideikomisu Jana Jakóba Barona Moscona	VII	20	21
16 „	31 „	Ustawa o zniesieniu podatku konsumcyjnego od materiałów budowlanych pobieranego w Wiedniu	VIII	28	27
17 „	27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gmin Wielki i Mały Deszów do okręgu sądu powiatowego Morawsko-Budziejowickiego w Morawii	VII	21	22
18 „	22 „	Ustawa o latach swobody podatkowej dla budowli nowych, przebudowanych i dobudowanych	VI	18	19
19 „	27 „	Ustawa o wymierzaniu kosztów podróży członkom Izby Deputowanych Rady państwa	VII	22	22
20 „	27 „	Ustawa o uwolnieniu od stępli i opłat układow, dotyczących się przewidzenia spłaty stałych danin w naturze, na realnościach w margrabstwie Morawkiem jeszcze ciężących a składanych na rzecz kościołów, plebanii lub służby kościelnej, jakoteż na rzecz szkół, na rzecz nauczycieli tychże szkół i dla tych nauczycieli	VII	23	23
20 „	27 „	Ustawa o uwolnieniu od stępli i opłat fundacyi, które z powodu jubileuszu Mego panowania i z powodu zaślubin Jej Cesarskiej Wysokości Areyksiężny Gizeli zostały ustanowione	VII	24	24
20 „	27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o udzieleniu e. k. konsulatu jeneralnemu w St. Petersburgu upoważnienia do obejmowania spadków ruchomych po poddanych monarchii austriacko-węgierskiej w jego okręgu urzędowym zmarłych	VII	25	24
21 „	11 kwiet.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o upoważnieniu ekspozytury e. k. przykomorka I klasy w dworcu kolei w Ebersbachu, ustanowionego, do postępowania wywozowego z piwem	IX	31	31

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Numer ustawy itd.	Strona
1874 22 mar.	1874 27 marca	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w miesiącu kwietniu 1874	VII	26	25
22 „	27 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu przykomorka II klasy w Lustenau	VII	27	26
23 „	31 „	Ustawa tycząca się opłat od takich wyroków polubownych, które wydają Izby handlowo-przemysłowe i Giełdy publiczne	VIII	29	27
25 „	11 kwiet.	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, którem wydaje się instrukcyę dla akuszerki	IX	32	31
29 „	31 marca	Ustawa zmieniająca ustawę z dnia 6 września 1850, (Dz. u. p. Nr. 345) i rozporządzenie cesarskie z dnia 23 października 1857, Dz. u. p. Nr. 207 o opłatach od ogłoszeń i od inseratów zamieszczanych w pismach peryodycznych, jakoteż w pismach zawierających same ogłoszenia i uwiadomienia	VIII	30	29
1 kwiet.	11 kwiet.	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, którem podaje się do wiadomości rozciągnięcie na kraj niemiecki Alzacya i Lotaryngia tak zwanej Eisenachskiej konweneyi, tyczącej się pielęgnowania chorych i grzebania zmarłych poddanych, jakoteż konweneyi zawartej z kilku państwami tyczącej się dawnych poddanych	IX	33	34
8 „	23 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu przykomorków w Grossgmain, Dürnbergu i Hirschiehlu w Salzburgu	XI	35	47
10 „	23 „	Ustawa o udzielaniu nicoprocentowanych zaliczek z funduszków państwa gminom i osobom prywatnym w częściach Lasu Czeskiego przez kornika nawiedzonych	XI	36	47
10 „	23 „	Ustawa o niezwłocznem wybudowaniu linii z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej, wychodzącej z c. k. uprzyw. kolei żelaznej Pilzeńsko-Brzeźnięskiej (Chomutowskiej)	XI	37	48
10 „	23 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu królewsko-węgierskiego urzędu cłowego głównego II klasy w Aradzie	XI	38	51
13 „	23 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu przykomorka w Isehgl w Tyrolu	XI	39	51
16 „	23 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o ustanowieniu sądów powiatowych w Maryborze na prawym brzegu Drawy i w Maryborze na lewym brzegu Drawy w Styryi	XI	40	51
18 „	23 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, o czasowem przeniesieniu przykomorka II klasy w Nemeryezen do Bossanczego i o urządzeniu w Nemeryezenach stanowiska do opowiedzeń	XI	41	52
22 „	5 maja	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o legalizacyi dokumentów sądownie lub notaryalnie wygotowanych lub uwierzytelnionych, w stosunkach z królestwem włoskiem	XIII	44	81
23 „	5 „	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa i skarbu, o kosztach podróży osób należących do składu władz górniczych i o należnościach znawców zasiadających w komisjach górniczych	XIV	47	83
23 „	16 „	Umowa pomiędzy c. k. Rzadem a Radą zawiadowczą z c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnięskiej (chomutowskiej), tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej, z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej	XVII	52	117
24 „	8 „	Ustawa o zabezpieczeniu praw posiadaczy listów zastawnych	XV	48	93
24 „	8 maja	Ustawa o wspólnem zastępstwie praw, służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych na okaziciela opiewających lub takich, które można przenosić na innych zapomocą indosu, tudzież o postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych takim udziałowym zapisom dłużnym służących	XV	49	95
26 „	28 kwiet.	Ustawa skarbowa na rok 1874	XII	42	53

Data ustawy, patentów lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Numer ustawy itd.	Strona
1874 26 kwie.	1874 5 maja	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy miejscowej Bukuje do obrotu sądu powiatowego w Adelsbergu w Krainie	XIII	45	82
26 „	5 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy katastralnej Orachowae do obrotu sądu delegowanego miejskiego w Kottarze	XIII	46	82
29 „	16 „	Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i handlu, o przemyśle, tępieniu szeszurów i myszy środkami zawierającymi w sobie trucizny	XVII	53	119
30 „	24 czerw.	Ustawa o niezwłocznem wybudowaniu linii z Falkenowa do Kralstie, należącej do spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej	XXXIII	92	321
3 maja	16 maja	Ustawa o warunkach i ulgach w celu zapewnienia budowy kolei żelaznej parowej z Opawy na Suchodół i Nowy lezyn do granicy morawsko-węgierskiej nad wąwozem Vlarskim	XVII	54	120
3 „	16 „	Ustawa o uwolnieniu od stępli i opłat układow, tyczących się spłaty stałych robocizn jakoteż danin w pieniądzu i w naturze na rzecz klasztorów, kościołów i plebanów w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem	XVII	55	123
3 „	16 „	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, tyczące się przewozu zwłok i wydobycia ich z grobu	XVII	56	124
6 „	6 czerw.	Ustawa o budowie projektowanej kolei żelaznej parowej z Steinachu nad koleją żelazną prowadzącą z Górnej Styryi do Salzburga i Tyrolu na Aussee, Steg. Ischl, Ehensee, Aitnag, Ried do Andiesenhofen lub, jeżeli to będzie właściwem do Schardingu	XXV	73	187
7 „	13 maja	Ustawa mocą której wydają się przepisy o urządzeniu zewnątrznych stosunków prawnych kościoła katolickiego	XVI	50	101
7 „	13 „	Ustawa mocą której urządzają się dodatki do funduszu religijnego na potrzeby wyznania katolickiego	XVI	51	111
10 „	16 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu przykomorka w Enge Tyrolu	XVII	57	126
13 „	6 czew.	Ustawa o korzyściach mających służyć przedsiębiorcom, którzy zajmą się osuszeniem Lago di Morigno pod Castel Andreis w Dalmacyi	XXV	74	190
14 „	20 maja	Ustawa którą zmienia się kilka paragrafów ustaw z dnia 13 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 68) i z dnia 1 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 93) o Obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych	XVIII	58	127
14 „	20 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, wskazujące, do której władzy wnosić należy podania itp., tyczące się wyswobodzenia, przepisania, złączenia lub rozłączenia obligacyi na imię opiekujących	XVIII	59	131
14 „	6 czerw.	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości, którym wydają się przepisy względem obłąkanych	XXIV	71	179
15 „	27 maja	Ustawa o ulgach w opłatach spółek akcyjnych gdy się z sobą zlewają	XX	61	143
15 „	11 czerw.	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa, wydane w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych i ministerstwem obrony krajowej, uzupełniające a po części zmieniające przepisy o używaniu ogierów prywatnych do stanowienia	XXVII	76	237
16 „	27 maja	Ustawa mocą której pozwala się na połączenie niektórych realności w Czechach i Morawii z powiernictwem primogenitury książąt Liechtensteinów	XX	62	144
16 „	27 „	Ustawa o budowie kolei żelaznej parowej z Spletu do Siwerichu z odnogą do Sebeniko	XX	63	145

T r e ś ć

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa		Numer części	Nu- mer usta- wy itd.	Strona
1874 16 maja	1874 27 maja	Ustawa o warunkach i ulgach w celu zabezpieczenia budowy kole- lei żelaznych z Leobersdorfu do St. Pöltenu z odnogą z Scheib- mühlu do Sehrambaachu lub Freilandu, z Leobersdorfu do Gutensteinu i z Pöchlarnu do Gamingu	XX	64	146
16 „	27 „	Ustawa o niezwłocznem wybudowaniu z Rakownika na Przybram do Protiwina części projektowanej kolei żelaznej parowej od Hodkowie do Kunzwardu	XX	65	148
16 „	6 czerw.	Ustawa zmieniająca niektóre przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem w sporach cywilnych	XXII	69	155
17 „	27 maja	Ustawa o wyznaczeniu dotacyi dodatkowej na rok 1874	XX	66	149
17 „	6 czerw.	Ustawa o zamieszczeniu urzędników katastralnych w urzędzie czynnych urzędników rządowych i o uporządkowaniu ich płac	XXIV	72	185
18 „	27 maja	Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości, i skarbu wkładające na sądy obowiązek udzielania urzędem, zajmującym się wymia- rem należitości, tych doniesień, o zawarciu spółek handlowych, do których odnosi się uwaga 55 pozycyi taryfy ustawy z dnia 13 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 89)	XX	67	150
19 „	2 czerw.	Ustawa o zakładaniu ksiąg hipotecznych dla kolei żelaznych, o skutku przyznanych praw hipotecznych na kolei żelaznej i o hipotecznem zabezpieczeniu; praw zastawu służących wła- ścicielom obligacyi kolejowych z prawem pierwszeństwa . .	XXIII	70	163
19 „	16 czerw	Ustawa tycząca się częściowej zmiany i uzupełnienia umowy z uprzyw. spółka kolei południowej z dnia 13 kwietnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 69)	XXIX	84	265
20 „	27 maja	Ustawa o uznawaniu prawnem społeczności religijnych	XXI	68	151
20 „	11 czerw.	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu miasteczka Weissenkirehen do obszaru sądu delegowanego miejsko powiatowego w Krems w Dolnej Austrii	XXVII	77	248
21 „	11 „	Ustawa tycząca się umowy z gminą miasta Wiednia względem odstąpienia tejże mostów skarbowych na kanale dunajowym w Wiedniu i gościńców skarbowych w obrębie rogatek wie- deńskich	XXVII	78	248
21 „	11 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o ustanowieniu sądu powiatowego w Wolarach w Czechach	XXVII	79	249
24 „	16 „	Ustawa o warunkach i ulgach dla spółki akcyjnej kolei lwowsko- czerniowiecko-jaskiej, zamierzającej przedłużyć linie swoje od Lwowa do granicy kraju pod Netrebą (Tomaszowem) . .	XXIX	85	268
27 „	11 „	Obwieszczenie całego ministerstwa, tyczące się uchwały Rady państwa w sprawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 21 czerwieca 1873 (Dz. u. p. Nr. 114), którem wydane zostały szczególne przepisy względem rozwiązywania spółek akcyj- nych	XXVII	80	249
27 „	11 „	Obwieszczenie całego ministerstwa, o uchwale Rady państwa w sprawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 23 września 1873 (Dz. u. p. Nr. 145) tyczącego się czasowego zniesienia ceł wchodowych od zboża i ziarn strączkowych	XXVII	81	250
30 „	11 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu delegacyi (Expositor) urzędu cłowego głównego w dworcu wiedeńskim c. k. uprzyw. kolei Franciszka Józefa	XXVII	82	250
31 „	20 „	Rozporządzenie ministra sprawiedliwości, którem na mocy §. 55 ustawy z dnia 19 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 70), wydaje się w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu przepisy, tyczące się zakładania i utrzymywania ksiąg dla kolei żelaznych	XXX	87	275

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Nu- mer usta- wy itd.	Strona
1874 1 czer.	1874 16 czerw.	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa, o rozwiązaniu dyrekeji lasów i dóbr skarbowych dla Styryi i Karyntyi i o przeniesieniu jejjeczności urzędowych do dyrekeji lasów i dóbr skarbowych w Wiedniu i Gorycyi	XXIX	86	273
2 „	20 „	Ustawa obowiązująca w Arekksięstwie poniżej Anizy, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Arekksięstwa austryackiego poniżej Anizy odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXI	88	285
2 „	20 „	Ustawa obowiązująca w Arekksięstwie austryackiem powyżej Anizy, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Arekksięstwa austryackiego powyżej Anizy odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXI	89	294
2 „	24 „	Ustawa obowiązująca w księstwie salzburskiem, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa salzburskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXII	90	303
2 „	24 „	Ustawa obowiązująca w księstwie karyntyjskiem, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa karyntyjskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXII	91	311
2 „	27 „	Ustawa obowiązująca w Margrabstwie morawskiem, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Margrabstwa morawskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXIV	97	335
2 „	27 „	Ustawa obowiązująca w księstwie Górno i Dolno Szląskiem, o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa Górno i Dolno Szląskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)	XXXIV	98	344
3/8 „	24 „	Umowa pomiędzy c. k. Rządem a Radą zawiadowczą wyłącznie uprzyw. spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej, tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej z Falkenowa do Krašlie	XXXIII	93	324
7 „	24 „	Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu tudzież najwyższej Izby obrachunkowej zmieniające przepisy §. 6. 24. 26, 27, 28, 29 i 57 instrukcyi urzędu depozytowego dla sądów cywilnych wiedeńskich	XXXIII	94	326
9/21 „	2 grud.	Protokół końcowy komisji międzynarodowej w Warszawie zgromadzonej, tyczący się podziału majątków nieruchomości i kapitałów byłej diecezyi krakowskiej, jakoteż likwidacyi innych roszczeń, opartych na konwenyji z dnia 17/29 kwietnia 1828	XLVIII	136	447
10 „	10 „	Rozporządzenie ministra handlu, o zaprowadzeniu nowego porządku ruchu na kolejach żelaznych w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych	XXVI	75	191
11 „	24 „	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa, mocą którego ogłasza się statut c. k. szkoły winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu, zatwierdzony najwyżej na dniu 25 maja 1874 roku	XXXIII	95	327
15 „	14 lipca	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, o przyjmowaniu praktykantów do urzędu podatkowych i o egzaminie do którego takowi są obowiązani	XXXV	99	353

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Nu- mer usta- wy itd.	Strona
1874 19 czer.	1874 24 czer.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu urzędu celnego pomocniczego w Grottau	XXXIII	96	333
21 „	14 lipca	Rozporządzenie ministra handlu i spraw wewnętrznych, o wliczeniu rzemiosła podkowaczy do rzędu rzemiosł koncesyjonowanych	XXXV	100	353
2 lipca	14 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, wyznaczając czas, od którego sądy powiatowe w Maryborze na prawym i w Maryborze na lewym brzegu Drawy w Styrii rozpoczną czynności urzędowe	XXXV	101	354
4 „	25 „	Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu, o zachowywaniu pieczęci wydawczej urzędu depozytowego	XXXVII	104	373
5 „	14 „	Rozporządzenie ministra handlu, o przyzywaniu assesorów ze stanu osób trudniących się żegluga i handlem morskim do obrad władzy morskiej	XXXV	102	354
10 „	23 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, obowiązujące w Austrii poniżej Anizy, Austrii powyżej Anizy, Salzburgu, Karyntyi, Morawii tudzież Górnym i Dolnym Szląsku, którem w myśl §. 39 ustaw z dnia 2-go czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 88—91, 97, 98) i na podstawie art. V ustawy wprowadzanej do powszechnej ustawy o księgach gruntowych z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 95) tudzież §. 31 ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) wydane zostają przepisy wykonawcze o zakładaniu, prostowaniu i utrzymywaniu ksiąg gruntowych	XXXVI	103	352
11 „	25 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, którem zmienia się obwieszczenie z dnia 25 lipca 1873 i ustanawia nowy ostateczny termin wypłaty odsetków dla wszystkich obligacyi rządowych, danych na kaucyje małżeńskie wojskowych a podlegających konwencyi	XXXVII	105	373
11 „	25 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, którem zakaz przywozu szmat z Włoch przez granicę krajową zostaje cofnięty	XXXVII	106	374
11 „	25 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu, o cofnięciu koncesyi z dnia 14 września 1872 (Dz. u. p. Nr. 143), na kolei żelazną parową z Botzenu do Meranu	XXXVII	107	374
15 „	25 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przeniesieniu urzędu cłowego głównego II klasy w Budziejowicach do tamtejszego dworca c. k. uprzyw. kolei żelaznej Franciszka Józefa	XXXVII	108	375
17 „	25 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przeniesieniu królewskowęgierskiego przykomorka cłowego I klasy z Ojtoz do Soózmész	XXXVII	109	375
18 „	1 sierp.	Rozporządzenie ministra handlu, którem ogłasza się przepisy dodatkowe do Porządku sprawdzania miar i wag, tudzież do taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171)	XXXVIII	110	377
23 „	1 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu, o cofnięciu koncesyi na kolej żelazną z Ebensee na Ischl do Steg	XXXVIII	111	382
24 „	1 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zmianie praw cłowych służących c. k. urzędowi cłowemu pomocniczemu I klasy w Karnowie	XXXVIII	112	382
30 „	10 wrześ.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o upoważnieniu przykomorka I klasy w Cormons w Wybrzeżu do postępowania wywozowego z piwem	XL	114	385
10 sierp.	13 sierp.	Patent cesarski zwołujący sejmy krajowe czeski, dalmatyński, galicyjsko-lodomeryjsko krakowski, dolno austriacki, górno austriacki, salzburski, styryjski, karyntyjski, krański, bukowiński, morawski, szląski, tyrolski, vorarlberski, istryjski, gorycki i gradyski, tudzież tryesteński	XXXIX	113	383

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Nu- mer usta- wy itd.	Strona
1874 20 sierp.	1874 10 wrześ.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o upoważnieniu król. węgier. urzędu cłowego pomocniczego I klasy w Zavalje w Kroacyi do postępowania wywozowego z cukrem	XL	113	385
31 „	10 wrześ.	Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa, o korzyściach służących uczniom krajowej średniej szkoły leśnictwa we Lwowie	XL	116	385
31 „	1 paźdz.	Rozporządzenie ministerstwa handlu, zawierające przepisy tymczasowe o żegludze i nadzorze rzeczonym na części Dunaju przecinającej Górną i Dolną Austrya	XLII	122	391
1 wrześ.	10 wrześ.	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, o umowie między monarchyą austriacko-węgierską a Włochami dotyczącej się przyjmowania nawzajem swoich dawnych poddanych, gdy z drugiego państwa mają być wydalen, jeżeli nie stali się jeszcze poddanymi tego drugiego państwa	XL	117	386
4 „	19 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o upoważnieniu urzędu cłowego pomocniczego I klasy w Ladrone do postępowania wywozowego z piwem	XLI	118	387
5 „	19 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i handlu, o wykonywaniu orzeczeń wyłączenia na rzecz kolei żelaznych obowiązujące w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu	XLI	119	387
10 „	19 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu urzędu podatkowego i depozytowego sądowego w Val di Ledro w Tyrolu	XLI	120	389
10 „	19 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przedłużeniu upoważnienia urzędu cłowego pomocniczego II klasy w Dubiey w Kroacyi do postępowania wywozowego z towarami przechodowymi, w zakresie działania urzędu cłowego pomocniczego I klasy	XLI	121	389
21 „	13 paźd.	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, o postępowaniu w przypadkach mianowania wojskowych na posady rządowe cywilne ażeby płace były im asygnowane jak należy	XLIV	127	419
24 „	1 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o zwinięciu urzędu cłowego pomocniczego II klasy w Zabrzegu w Galicyi	XLII	123	413
30 „	10 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, wyznaczające czas, od którego sąd powiatowy w Wolarach w Czechach ma rozpocząć działalność urzędową	XLIII	124	415
30 „	10 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się zmiany znaczków stęplowych	XLIII	125	415
2 paźd.	10 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przeniesieniu król. bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego w Kreuth z Achenhalu do Stuben	XLIII	126	417
5 „	7 listop.	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i ministra sprawiedliwości, wyznaczające dzień, od którego sądy karne dalmatyńskie mają dopuszczać wyrokiem oddawanie skazańców do domu pracy przymusowej lub do domu poprawy	XLV	129	421
11 „	13 paźd.	Rozporządzenie cesarskie, o wyjściu z mocy obowiązującej rozporządzenia cesarskiego z dnia 13 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 65), którem na mocy §-fu 14-go ustawy zasadniczej o reprezentancyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) zmieniony został §. 14 statutu uprzywilejowanego austriackiego banku narodowego (Dz. u. p. Nr. 31 z r. 1872).	XLIV	128	420
23 „	7 listop.	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o ustanowieniu sądu powiatowego w Morskim Białogrodzie w Dalmacyi	XLV	130	421
25 „	7 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o ustanowieniu delegacyi urzędu cłowego głównego w dworcu c. k. uprzyw. kolei północno zachodniej austriackiej w Deczynie	XLV	131	422

Data ustawy, patentów lub rozporządzenia	Dzień wyjścia Dziennika ustaw państwa	T r e ś ć	Numer części	Numer ustawy itd.	Strona
1874 25 paź.	1874 7 listop.	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przeniesieniu napowrót królewsko bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego z Neumark do Wielkiego-Aigenu	XLV	132	422
25 „	11 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, o ułatwieniach w postępowaniu cłowym	XLVI	134	423
29 „	7 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o przeniesieniu siedziby urzędowej c. k. inspektora skarbowego w Saalfelden do St. Johann	XLV	133	422
11 list.	2 grud.	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu o zwinięciu kilku urzędów cłowych pomocniczych tudzież urzędów portowych i zdrowotnych morskich w Dalmacyi	XLIX	137	461
11 „	2 „	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu, o przeniesieniu urzędu cłowego pomocniczego II klasy i połączonej z nim agencji portowej i zdrowotnej morskiej z Lukszycu do Nowego w okręgu Trogirskim	XLIX	138	461
12 „	2 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, o upoważnieniu królewsko-węgierskiego urzędu cłowego głównego w Aradzie, ażeby do posyłek koleją przewożonych stosował postępowanie skrócone	XLIX	139	462
16 „	2 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy miejscowej Wielkie Czernice do okręgu sądu powiatowego żateckiego w Czechach	XLIX	140	462
18 „	2 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, którem po zniesieniu się z ministerstwami skarbu i spraw wewnętrznych wydane zostają przepisy o urządzeniu postępowania tyającego się przeniesienia podalków od gruntów wziętych pod kolej żelazną	XLIX	141	462
21 „	2 „	Obwieszczenie ministerstwa rolnictwa, tyające się ustanowienia zasad i częściowego uzupełnienia probierstwa rolniczego i leśniczego w Austrii	XLIX	142	463
28 „	30 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu o upoważnieniu kilku urzędów pocztowych w Pradze i jej okolicy do ekspedycowania za granicę posyłek pocztowych ważących przeszło 5 funtów bez uczestnictwa służby skarbowej	LII	148	497
29 „	12 „	Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, tyające się zmian w austryackim cenniku lekarstw	L	143	467
29 „	30 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyające się kontroli nad kawą w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwie Liechtenstein	LII	149	497
29 „	30 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu, tyające się przyjmowania wag do sprawdzania i cechowania	LII	150	498
1 grud.	12 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, zaprowadzające zmianę w rozporządzeniu z dnia 16 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 80), którem wydany został przepis o używaniu jednostajnych sygnałów na wszystkich kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych	L	144	469
4 „	12 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu, o unieważnieniu koncesyi na kolej żelazną parową z Altheimu do Schärdingu	L	145	470
7 „	12 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy Schadendorfberg do okręgu sądu delegowanego miejsko powiatowego dla okolicy Gradca w Styrii	L	146	470
12 „	30 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, o przyłączeniu gminy miejscowej Etsdorf do okręgu sądu powiatowego w Langenlois w Dolnej Austrii	LII	151	498
16 „	30 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, którem uzupełnia się rozporządzenie z dnia 21 marca 1870 L. 229 o zapisywaniu lekarstw na rachunek skarbu państwa lub funduszu którem państwo zarządza	LII	152	499
22 „	23 „	Ustawa skarbowa na rok 1875.	LI	147	471
26 „	30 „	Rozporządzenie ministra handlu, przedłużające termin używania dotychczasowych formularzy na listy przewozowe kolei żelaznych	LII	153	499

Drugi Skorowidz.

Spis abecadłowy

ustaw i rozporządzeń od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1874 w Dzienniku ustaw państwa (Rocznik XXVI część I do LII (ogłoszonych *))

A.

Ach—Alz

- Achenthal**; przeniesienie urzędu cłowego bawarskiego ztąd do Stuben. 126, **417**.
- Adelsberg**; przyłączenie gminy Bukuje do tamtejszego sądu powiatowego. 43, **82**.
- Akeyjue spółki**; ustawa o ulgach gdy się ze sobą zlewają. 61, **143**.
- — uchwała rady państwa co do rozporządzenia cesarskiego z dnia 21 czerwea 1873 (Dz. u. p. N. 114) o rozwiązywaniu tyełże. 80, **249**.
- Altheim** ob. Koleje żelazne.
- Alzacya i Lotaryngia**; rozciągnięcie na ten kraj konweneyi eisenachskiej i konweneyi o przyjmowaniu napowrót dawnych poddanych. 33, **34**.

Aud—Aus

- Andiesenhofen** ob. Koleje żelazne.
- Arad**; ustanowienie urzędu cłowego głównego II klasy. 38, **51**.
- upoważnienie urzędu cłowego do postępowania skróconego. 139, **462**.
- Asesorowie**; przyzywanie ich do obrad władzy morskiej. 102, **354**.
- Attnang** ob. Koleje żelazne.
- Aussee** ob. Koleje żelazne.
- Austrya Dolna** ob. Dolna Austrya.
- **Górna** ob. Górna Austrya.

B.

Ban—Bud

- Bank narodowy**; wyjęcie z mocy obowiązującej rozporządzenia, które zmieniło §. 14 jego statutu. 128, **420**.
- Bossauze**; czasowe pomieszczenie tu urzędu cłowego nemeryceńskiego. 41, **52**.
- Betzen** ob. Koleje żelazne.
- Brytania** ob. Wielka Brytania.
- Buda żelazna** ob. Koleje żelazne.
- Budowle nowe**, dobudowane i przebudowane: ustawa o swobodzie podatkowej. 18, **19**.
- Budziejowice morawskie**; zmiana okręgowa sądu powiatowego. 21, **22**.

Budż—Busz

- Budziejowice**; przeniesienie urzędu cłowego do dworca kolei Franciszka Józefa. 108, **375**.
- Budziszowice**; przyłączenie do okręgu sądu opawskiego. 4, **7**.
- Bukowina**; zmiany w urządzeniu służby inspektorów skarbowych. 1, **1**.
- Bukuje**; przyłączenie do sądu adelsbergskiego. 43, **82**.
- Busztiehradzka** kolej żelazna; ustawa o zawarciu z nią umowy względem budowy linii z Falkenowa do Krašlic. 92, **321**.
- — — umowa względem budowy powyższej linii. 93, **324**.

C.

Cec—Cen

- Cechownia** w Ischl zwinęta, a w Gmunden ustanowiona. 9, **11**.
- Cemik lekarstw**, zmiany w tymże. 143, **467**.

Cla

- Cła wchodowe od zboża**; potwierdzenie rozporządzenia cesarskiego o ich czasowym zniesieniu. 81, **250**.

*) Z dwóch cyfr przy każdym wyrazie podanych, pierwsza oznacza liczbę ustawy, druga zaś, grubszymi czcionkami wydrukowana, stronicę Dziennika ustaw państwa, na której tę ustawę umieszczono.

Cło—Cło

- Cłowe urzędy pomocnicze** w Gross-Gmain, Dürnbergu i Hirschbichlu, zwinięte. 35, 47.
- — — zwinięcie kilku takowych w Dalmaeyi. 137, 461.
- Cłowe postępowanie**, ułatwienia w takowym. 34, 423.
- Cłowy urząd główny** w Aradzie, ustanowiony. 38, 51.
- — — upoważniony do postępowania skróconego. 139, 462.
- — — w Budziejowicach, przeniesiony do tamtejszego dworca kolei Franciszka Józefa. 108, 375.
- — **pomocniczy** w Fussach, zwinięty. 13, 15.
- — — w starej Mołdowie, ustanowiony. 16, 16.
- — — w Lustenau, zwinięty. 27, 26.
- — — w Ischgl, zwinięty. 39, 51.
- — — z Nemeryezen przeniesiony czasowo do Bosanczego. 41, 52.
- — — w Grottau, zwinięty. 96, 333.
- — — w Enge, zwinięty. 57, 126.
- — — w Karniowie; zmiana upoważnień. 112, 382.
- — — w Cormons; upoważniony do postępowania wywozowego z piwem. 114, 385.
- — — w Zawalje; upoważniony do postępowania wywozowego z cukrem. 115, 385.
- — — w Lodrone; upoważniony do postępowania wywozowego z piwem. 118, 387.
- — — w Lukszycu przeniesiony do Nowego w okręgu trogirskim. 138, 461.

Cło—Cze

- Cłowy urząd pomocniczy** w Dubiey; upoważniony do postępowania wywozowego z towarami przechodowymi. 121, 380.
- — — **bawarski** w Krauth, przeniesiony do Stuben. 126, 417.
- — — — z Wszerub, przeniesiony do Wielkiego Aigenu. 132, 422.
- Cormons**; upoważnienie urzędu cłowego do postępowania wywozowego z piwem. 114, 385.
- Cukier**; zniesienie przepisów o odróżnianiu cukru w głowach i gomołach. 11, 13.
- upoważnienie urzędu cłowego w Zawalje do postępowania wywozowego z tymże. 115, 385.
- Cywilne spory**; ustawa zmieniająca przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem w tychże. 69, 155.
- Czechy**; rozpoczęcie czynności w sądzie powiatowym w Hartmanicach. 6, 9.
- zmiany okręgowe w kilku sądach powiatowych. 19, 21.
- ustawa o zaliczkach dla poszkodowanych przez Kornika. 36, 47.
- ustawa pozwalająca na przyłączenie realności do powiernictwa książąt Liechtensteinów. 62, 144.
- ustanowienie sądu powiatowego w Wolarach. 79, 249.
- rozpoczęcie czynności w tymże sądzie. 124, 415.
- przyłączenie gminy Wielkie Czernice do obrębu sądu powiatowego w Żatecu. 140, 462.

D.

Dal—Dep

- Dalmacya**; ustanowienie sądu powiatowego w Mor skim Białogrodzie. 130, 421.
- zwinięcie kilku urzędów cłowych tudzież portowych i zdrowotnych morskich. 137, 461.
- ustawa o korzyściach dla przedsiębiorców mających zająć się osuszeniem Lago di Morigno. 74, 190.
- wyznaczenie dnia od którego sądy karne mają dopuszczać wyrokiem oddawanie skazańców do domu pracy przymusowej. 129, 421.
- Daniny** na rzecz kościołów i szkół w Morawii; ustawa o uwolnieniu od stępli układow, tyczących się ich spłaty. 23, 23.
- na rzecz kościołów i szkół w Galicyi; ustawa o uwolnieniu od stępli układow, tyczących się ich spłaty. 55, 123.
- Deezyn**; ustanowienie delegacyi cłowej w dworcu kolei. 131, 422.
- Delegacya cłowa**, w Riee w dworcu kolei; rozszerzenie jej zakresu działania. 8, 11.
- — w Wiedniu, w dworcu kolei północnej, ustanowiona. 12, 13.
- — w Ebersbachu w dworcu kolei; upoważnienie do postępowania wywozowego z piwem. 31, 31.
- — w Deezynie w dworcu kolei ustanowiona. 131, 422.
- — w Wiedniu, w dworcu kolei Franciszka Józefa, ustanowiona. 82, 250.
- Depozytowy urząd** dla sądów cywilnych wiedeńskich; zmiana instrukcyi. 94, 326.

Dep—Dye

- Depozytowy urząd**, zachowanie pieczęci wydawczej. 104, 373.
- — w Val di Ledro w Tyrolu ustanowiony. 120, 389.
- Deszów wielki i mały**; przyłączenie do sądu powiatowego morawsko-budziejowieckiego. 24, 22.
- Dodatek pierwszy** do Porządku sprawdzania miar i wag. 110, 377.
- Dodatki** do funduszu religijnego na potrzeby wyznania katolickiego; ustawa o tychże. 51, 111.
- Dokumenty**; legalizacya takowych w stosunkach z królestwem włoskiem. 44, 81.
- Dolna Austria**; przyłączenie miasteczka Weissenkirchen do sądu w Krems. 77, 248.
- — przyłączenie gminy Etsdorf do obrębu sądu powiatowego w Langenlois. 151, 498.
- — ustawa o założeniu ksiąg gruntowych. 88, 285.
- Dotacya dodatkowa** na rok 1874; ustawa o jej wyznaczeniu. 66, 149.
- Dubica**; upoważnienie urzędu cłowego do postępowania wywozowego z towarami przechodowymi. 121, 380.
- Dunaj**; przepisy o zegludze na części jego Górno i Dolno austryackiej. 122, 391.
- Dürnberg**; zwinięcie przykomorka. 35, 47.
- Dycezya krakowska**; protokół końcowy komisji międzynarodowej w Warszawie, tyczący się podziału jej majątków. 136, 447.

E.

Ebe—Eis

- Ebensee** ob. Koleje żelazne.
- Ebersbach**; upoważnienie delegacyi cłowej do postępowania wywozowego z piwem. 31, 31.
- Egzaminu praktykanek** w urzędach podatkowych. 99, 353.
- Eisenachska konwencya**; rozciągnięcie tejże na Alzacya i Lotaryngia. 33, 34.

Eks—Ets

- Ekspozytura cłowa** ob. Delegacya cłowa.
- Enge**; zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego. 57, 126.
- Etsdorf**; przyłączenie do obrębu sądu powiatowego w Langenlois w Dolnej Austrii. 151, 498.

F.

Fal—Fun

- Falkenów** ob. Koleje żelazne.
- Fideikomis** ob. Powiernictwo.
- Freiland** ob. Koleje żelazne.
- Fundacye** na pamiątkę jubileuszu Najjaśn. Pana i zaślubin JCW. Arcyksiężny Gizeli; ustawa o ich uwolnieniu od stępli i opłat. 24, 24.

Fun—Fuss

- Fundusz religijny**; ustawa o dodatkach do niego na potrzeby wyznaczenia religijnego. 51, 111.
- Fussach**; zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego. 13, 15.

G.

Gal—Gie

- Galicya**; zmiany w podziale okręgowym trybunałów działających jako sądy górnicze. 5, 9.
- ustawa o uwolnieniu od stępli układowych dotyczących się spłaty robocizn i danin na rzecz klasztorów, kościołów i plebanów. 55, 123.
- ustawa o przedłużeniu kolei czerniowieckiej do Nettleby. 85, 268.
- rozporządzenie o korzyściach służących uczniom krajowej szkoły leśnictwa we Lwowie. 116, 385.

Gmu—Gut

- Gmunden**; ustanowienie cehowni. 9, 11.
- Górna Austrya**; zmiana w urzędzeniu służby inspektorów skarbowych. 1, 1.
- — ustawa o księgach gruntowych. 89, 294.
- — przepisy o żegludze na Dunaju. 122, 391.
- Górnice władze**; koszta podróży ich członków i należytości znawców. 47, 83.
- Gross-Gmain**; zwinięcie urzędu cłow. pomoc. 35, 47.
- Grottau**; zwinięcie urzędu cłow. pomoc. 96, 333.
- Gruntowe księgi** ob. Księgi gruntowe.
- Guttenstein** ob. Koleje żelazne.

H.

Har—Hir

- Hartmanice**; rozpoczęcie czynności urzędowych w sądzie powiatowym. 6, 9.
- Hirbischl**; zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego. 35, 47.

Hip—Hod

- Hipoteczne księgi** ob. Księgi gruntowe.
- **wyciągi**; możność wydawania takich, któreby obejmowały kilka ciał hipotecznych. 3, 7.
- Hodkowitz** ob. Koleje żelazne.

I.

Ins—Isc

- Inseraty**; ustawa o zniesieniu opłat od tychże. 30, 29.
- Inspektorowie skarbowi**; zmiany w urzędzeniu ich służby. 1, 1.
- — przeniesienie siedziby w Saalfelden do St. Johann. 133, 422.
- Instrukcyja** dla akuszerki. 32, 31.
- Ischl**, zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego. 39, 51.

Isc—Izb

- Ischl**; zwinięcie cehowni. 9, 11.
- ob. Koleje żelazne.
- Izba deputowanych**; ustawa o kosztach podróży dla jej członków. 22, 22.
- Izby handlowo przemysłowe**; ustawa o opłatach od wyroków przez takowe wydanych. 29, 27.

J.

Jubileusz Najjaśniejszego Pana; ustawa o uwolnieniu od stępli fundacyi na pamiątkę takowego ustanowionych. 24, 24.

K.

Kar—Kol

Karne zakłady; rozporządzenie o kosztach wykonania kary. 15, 16.

Karniów; zmiana upoważnień urzędu cłowego pomocniczego. 112, 382.

Karyntya; rozwiązanie dyrekeji lasów i dóbr skarbowych. 86, 273.

— ustawa o księgach gruntowych. 91, 311.

Katastralni urzędnicy; ustawa o zamieszczeniu ich w rządzie urzędników rządowych i uregulowaniu ich plac. 72, 185.

Katolicki kościół; ob. Kościół.

Kaucye małżeńskie wojskowych; ostateczny termin wypłaty odsetków od obligacyj na takowe użytych. 105, 373.

Kawa; kontrola nad nią w Vorarlbergu i Liechtensteinie. 149, 497.

Klatowy ob. Koleje żelazne.

Klosterneuburg; statut szkoły winiarstwa i sadownictwa. 95, 327.

Kolej żelazna; ustawa o budowie linii z Pilzni na Klatowy do Budy żelaznej. 37, 48.

— — koncesya na kolej z Falkenowa do Kraślic. 43, 79.

— — umowa z radą zawiadowczą kolei pilzeńsko-brzezińskiej względem zaliczki na budowę kolei z Pilzni na Klatowy do Budy żelaznej. 52, 117.

— — ustawa o budowie kolei z Opawy na Suchodoł i Nowy Iczyn do granicy morawsko-węgierskiej. 54, 120.

— — — — z Spletu do Siverichu z odnogą do Sebeniku. 63, 145.

— — — — z Leobersdorfu do St. Pöltenu z odnogą z Scheibmühlu do Schrambachu lub Freilandu z Leobersdorfu do Guttenseinu i z Pöchlarnu do Gammingu. 64, 146.

— — — — z Rakownika na Przybram do Protiwina części kolei od Hodkowie do Kunzwardu. 65, 148.

— — ustawa o zakładaniu ksiąg hipotecznych dla kolei żelaznych. 70, 163.

— — — o budowie kolei z Steinachu na Aussee, Steg, Ebensee, Attnang, Ried do Andiesenhofen lub Schärdingu. 73, 187.

— — nowy porządek ruchu. 75, 191.

— — ustawa tycząca się uzupełnienia umowy ze spółką kolei południowej z dnia 13 kwietnia 1867. 84, 265.

— — — o przedłużeniu kolei lwowsko-czerniowieckojaskiej ze Lwowa do Netreby pod Tomaszowem. 85, 208.

Koleje żelazne; przepisy o zakładaniu i utrzymywaniu ksiąg dla kolei żelaznych. 87, 275.

Kol—Kra

Koleje żelazne; ustawa o budowie kolei z Falkenowa do Kraślic. 92, 321.

— — umowa ze spółką kolei busztiehradzkiej względem udzielenia zaliczki na budowę kolei Falkenowa do Kraślic. 93, 324.

— — cofnięcie koncesyi na kolej z Botzenu do Meranu. 107, 374.

— — — — z Ebensee na Ischl do Steg. 111, 382.

— — z Altheimu do Schärdingu. 145, 470.

— — wykonywanie orzeczeń wyłączenia na rzecz kolei żelaznych. 119, 387.

— — postępowanie w przenoszeniu podatków od gruntów wziętych pod takowe. 141, 462.

— — zmiana w rozporządzeniu o sygnałach zwrotnych. 144, 469.

— — używanie formularzy na listy przewozowe. 133, 499.

Koncesya na kolej z Falkenowa do Kraślic udzielona. 43, 79.

— — — z Botzenu do Meranu cofnięta. 107, 374.

— — — z Ebensee na Ischl do Steg cofnięta. 111, 382.

— — — z Altheimu do Schärdingu cofnięta. 145, 470.

Konsulat e. k. austriacki w Petersburgu, upoważnienie do obejmowania spadków po poddanych austriackich. 25, 24.

Konwencya eisenachska, jej stosowanie do Alzacji i Lotaryngii. 33, 34.

— — z Portugalią tycząca się konsulów i spadków. 135, 427.

Kornik; ustawa o zaliczkach dla tych którzy ponieśli szkody od tego owadu. 36, 47.

Kościół katolicki; ustawa o jego zewnętrznych stosunkach prawnych. 50, 101.

— — — o dodatkach do funduszu religijnego na potrzeby wyznania religijnego. 51, 111.

Kościoly; ustawa o uwolnieniu od stępli układów tyczących się spłaty danin w Morawii. 23, 23.

— — — od stępli układów tyczących się spłaty danin w Galicyi i Lodomerji i Lodomeryi. 55, 123.

Koszta kary w więzieniach, ustanowione na trzylecie 1874, 1875 i 1876 r. 15, 16.

— podróży członków izby deputowanych rady państwa; ustawa o tychże. 22, 22.

— — członków władz górniczych. 47, 83.

Kottar; przyłączenie gminy Orachowae do tamentejszego sądu. 46, 82.

Kraina; przyłączenie gminy Bukuje do sądu w Adelsbergu. 45, 82.

Krakowska dyecezya; protokół końcowy komisji międzynarodowej warszawskiej, tyczący się podziału jej majątków nieruchomości i kapitałów. 136, 447.

Kra—Ksi

- Kraślice** ob. Koleje żelazne.
- Krems**; przyłączenie Weissenkirchenu do tamtejszego sądu. 77, **248**.
- Kroacya**; upoważnienie urzędu cłowego w Zavalje do postępowania wywozowego z eukrem. 115, **385**.
- — — — w Dubiey do postępowania wywozowego z towarami przechodowymi. 121, **389**.
- Księgi** dla kolei żelaznych; ustawa o ich zaprowadzeniu. 70, **163**.
- — — przepis o ich zakładaniu i utrzymywaniu. 87, **275**.

Ksi—Kun

- Księgi gruntowe**; ustawa o ich założeniu i urządzeniu dla Dolnej Austrii. 88, **285**.
- — — — — — — — — — dla Górnej Austrii. 89, **294**.
- — — — — — — — — — dla księstwa Salzburskiego. 90, **303**.
- — — — — — — — — — dla Karyntyi. 91, **311**.
- — — — — — — — — — dla Morawii. 97, **335**.
- — — — — — — — — — dla Szląska. 98, **344**.
- — przepisy wykonawcze o zakładaniu, prostowaniu i utrzymywaniu ksiąg gruntowych. 103, **357**.
- Kunzward** ob. Koleje żelazne.

L.**Lag—Lek**

- Lago di Morigno**; ustawa o korzyściach nadanych przedsiębiorcom mającym zająć się jego osuszeniem. 74, **190**.
- Langenlois**; przyłączenie do okręgu tutejszego sądu powiatowego gminy Etsdorf. 151, **408**.
- Las czeski**; ustawa o zaliczkach dla poszkodowanych przez Kornika. 36, **47**.
- Lasy i dobra skarbowe**; rozwiązanie dyrekcji tychże w Styryi i Karyntyi i przeniesienie ich do Wiednia i Gorycyi. 86, **273**.
- Legalizacya** dokumentów w stosunkach z królestwem włoskiem. 44, **81**.
- Leobersdorf** ob. Koleje żelazne.
- Lekarstwa**; zmiany w ich cenniku. 143, **467**.
- zapisywanie na rachunek skarbu państwa. 152, **498**.

Lek—Lwó

- Liechtensteinowie** książęta; przyłączenie realności do powiernictwa. 62, **144**.
- Linz**; upoważnienie urzędu pocztowego do wysyłania zagranicę posyłek ważących nad 5 funtów bez uczestnictwa służby skarbowej. 14, **15**.
- Listy zastawne**; ustawa o zabezpieczeniu praw ich posiadaczy. 48, **93**.
- Lodrone**; upoważnienie urzędu cłowego pomocniczego do postępowania wywozowego z piwem. 118, **387**.
- Lukszyc**; przeniesienie urzędu cłowego zład do Nowego w okręgu Trogirskim. 138, **461**.
- Lustenau**; zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego. 27, **26**.
- Lwów**; rozporządzenie o korzyściach służących uczniom szkoły leśnictwa. 116, **385**.

M.**Mar—Mo**

- Marybor**; ustanowienie sądu powiatowego na prawym i lewym brzegu Drawy. 40, **51**.
- wyznaczenie czasu od którego powyższe sądy rozpocząć mają działalność urzędową. 101, **354**.
- Materiały budowlane**; ustawa o zniesieniu w Wiedniu podatku od tychże. 28, **27**.
- Meran** ob. Koleje żelazne.
- Mianowanie** wojskowych na posady cywilne; postępowanie co się tyczy asygnowania płac. 127, **419**.
- Miary i wagi**; przepisy dodatkowe do porządku sprawdzania tychże tudzież do taryfy opłat za sprawdzanie. 110, **377**.
- Monety złote niemieckie**; wywołanie ich z obiegu 2, **5**.

Mor—Mys

- Morawia**; przyłączenie Wielkiego i Małego Deczowa do sądu Morawsko Budziejowickiego. 21, **22**.
- ustawa o uwolnieniu od stępli układow tyczących się spłaty danin na rzecz kościołów. 23, **23**.
- przyłączenie realności do powiernictwa książąt Liechtensteinów. 62, **144**.
- ustawa o założeniu ksiąg gruntowych. 97, **335**.
- Morska władza**; przyzywanie do jej obrad asesorów ze stanu żeglarzy i kupców. 102, **354**.
- Morski Białogród**; ustanowienie sądu powiatowego. 130, **421**.
- Moseon Jan Jakob** Baron; ustawa o nabyciu gruntów dla jego powiernictwa. 20, **21**.
- Myszy**; rozporządzenie o przemyśle tępienia ich środkami zawierającymi trucizny. 53, **119**.

N.**Nem—Nie**

- Nemeryczeny**; czasowe przeniesienie urzędu cłowego pomocniczego do Bossanczego i ustanowienie w Nemeryczynach przykomorka. 41, **52**.
- Netreba**; ustawa o budowie kolei ze Lwowa aż dotąd. 85, **268**.
- Niemcy**; rozciągnięcie konwencji eisenachskiej na Alzacją i Lotaryngią. 33, **34**.

Nie—Now

- Niemieckie monety złote**; wywołanie tychże z obiegu. 2, **5**.
- Nowe** w okręgu trogirskim; przeniesienie tutaj urzędu cłowego z Lukszycu. 138, **461**.
- Nowy Iczyn** ob. Koleje żelazne.

0.

Obl—Ojt

- Obligacye**; rozporządzenie wskazujące do której władzy wnosić należy podania tyczące się zniesienia ostrzeżenia, przepisania złączenia i rozłączenia tychże gdy opiewają na imię. 59, **131**.
- Oblakani**; przepisy względem tychże. 71, **179**.
- Obrona krajowa**; ustawa zmieniająca kilka paragrafów ustawy o teźże. 58, **127**.
- Odsetki** od obligacyi danych na kaucye małżeńskie wojskowych; nowy ostateczny termin. 105, **373**.
- Ogiery prywatne**; zmiana przepisów o używaniu tychże do stanowienia. 76, **237**.
- Ojtoz**; przeniesienie urzędu cłowego powiatowego do Soómező. 109, **375**.

Opa—Ost

- Opawa**; przyłączenie Budziszowie do tamtejszego sądu. 4, **7**.
- ob. Koleje żelazne.
- Opłaty od ogłoszeń**; ustawa o zniesieniu tych które są zamieszczane w pismach periodycznych. 30, **29**.
- Orachowac**; przyłączenie do sądu Kottarskiego. 46, **82**.
- Orzeczenia** wywłaszczeń na rzecz kolei żelaznych; wykonywanie tychże. 119, **387**.
- Ostateczny termin** wypłaty odsetków dla obligacyi danych na kaucye małżeńskie wojskowych a podlegających konwersyi. 105, **373**.

P.

Pat—Pod

- Patent cesarski** zwołujący sejmy krajowe. 113, **383**.
- Petersburg**; upoważnienie tamtejszego konsulatu do obejmowania spadków po c. k. poddanych. 25, **24**.
- Pieczczę** urzędu depozytowego; zachowywanie teźże. 104, **373**.
- Pilzeń** ob. Koleje żelazne.
- Pilzeńsko brzeźnińska kolej** ob. Koleje żelazne.
- Pisma periodyczne**; ustawa o zniesieniu opłat od inseratów. 30, **29**.
- Piwo**; upoważnienie od postępowania wywozowego delegacyi cłowej w Ebersbachu. 31, **31**.
- — — — — w urzędzie cłowym pomocniczym w Comons. 114, **385**.
- — — — — w Lodrone. 118, **387**.
- Pobór kontyngensów rekruckich**; ustawa pozwalająca na takowy. 17, **17**.
- Pöchlaru** ob. Koleje żelazne.
- Pocztowe urzędy** w Linu i Salzburgu; upoważnienie do ekspedycyi zagranicznej bez uczestnictwa służby skarbowej 14, **15**.
- — w Pradze i okolicy; upoważnienie co do posyłek zagranicznych. 148, **497**.
- Podania** tyczące się obligacyi na imię opiewających do której władzy wnosić należy. 59, **131**.
- Podatek konsumcyjny** od materiałów budowlanych; ustawa o zniesieniu takowego. 28, **27**.
- Podatki**; ustawa o swobodzie dla budowlanych, przebudowanych i dobudowanych. 18, **19**.
- — o dalszem pobieraniu tychże w miesiącu kwietniu 1874. 26, **25**.
- postępowanie w przenoszeniu podatków od gruntów wziętych pod kolej żelaznych. 141, **462**.
- Podatkowe urzędy**; przyjmowanie praktykantów. 99, **353**.
- Poddani**; umowa z Włochami o przyjmowaniu nawzajem dawnych poddanych gdy z drugiego państwa mają być wydalen. 117, **386**.

Pod—Prz

- Podkowacze**; wliczenie ich rzemiosła do rzędu rzemiosł koneesyonowanych. 100, **353**.
- Podróże** urzędników władz górniczych; rozporządzenie o kosztach i należnościach znawców. 47, **83**.
- Polubowne wyroki** ob. Wyroki polubowne.
- Portugalia**; konwencya z nią, tycząca się konsulów i spadków. 135, **427**.
- Porządek ruchu** na kolejach żelaznych. 75, **191**.
- sprawdzanie miar i wag; dodatek pierwszy takowego. 110, **377**.
- Postępowanie** ustne, pisemne i sumaryczne w sporach cywilnych; ustawa zmieniająca przepisy o takowym. 69, **155**.
- Powiernictwo** Jana Jakóba Br. Moscona; ustawa o przyłączeniu gruntów. 20, **21**.
- książąt Liechtensteinów; ustawa o przyłączeniu gruntów. 62, **144**.
- Powszechna wystawa** obacz Wystawa powszechna.
- Praga**; upoważnienie urzędów pocztowych tutejszych i okolicznych w przedmiocie posyłek zagranicznych. 148, **497**.
- Praktykanci**; przyjmowanie tychże do urzędów podatkowych i egzamin. 99, **353**.
- Probierstwo** rolnicze i leśnicze; zasady zaprowadzenia tegoż. 142, **463**.
- Profesorowie szkół średnich**; posuwanie do klasy 8-go stopnia i przyznawanie dodatków na zasługi. 10, **11**.
- Profiwin** ob. Koleje żelazne.
- Przepis wykonawczy** ob. Wykonawczy przepis.
- Przewoz** zwłok i wydobywanie ich z grobu. 56, **124**
- Przybram** ob. Koleje żelazne.
- Przykomorek** ob. Urzędy cłowe pomocnicze.

R.

Rad—Rel

- Rada państwa**; ustawa o kosztach podróży członków izby deputowanych. 22, 22.
- Rakownik** ob. Koleje żelazne.
- Rekruckich** kontyngensów rozkład i pobór. 17, 17.
- Religijne społeczności**; ustawa o prawem uznawaniu tychże. 68, 151.

Rie—Rze

- Ried** ob. Koleje żelazne.
- Rieka**; rozszerzenie zakresu działania delegacyi cłowej w dworcu kolei. 8, 11.
- Rosya**; traktat pocztowy z nią zawarty. 83, 251.
- Rzemiosło podkowaczów**; wliczenie go do rzędu rzemiosł koncesyjonowanych. 100, 353.

S.

Sal—Sąd

- Saalfelden**; przeniesienie siedziby urzędowej inspektora skarbowego ztąd do St. Johann. 133, 422.
- Sadownictwo**; statut szkoły winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu. 95, 327.
- Salzburg**; urządzenie służby inspektorów skarbowych. 1, 1.
- upoważnienie urzędu pocztowego do ekspedycyi zagranicznej bez uczestnictwa służby skarbowej. 14, 15.
 - zwinięcie kilku urzędów cłowych pomocniczych. 35, 47.
 - ustawa o założeniu ksiąg gruntowych. 90, 303.
- Sądy**; udzielanie doniesień o zawarciu spółek handlowych. 67, 150.
- **cywilne** wiedeńskie; zmiana instrukcyi, urzędu depozytowego. 94, 326.
 - delegowane miejsko powiatowe w Opawie; przyłączenie Budziszowie. 4, 7.
 - w Kotarze; przyłączenie Orachowcu. 46, 82.
 - w Krems; przyłączenie Weisenkirchenu. 77, 248.
 - w Graden; przyłączenie Schadendorfburgu. 146, 470.
 - **górnice**; zmiana w podziale okręgowym trybunałów jako takowe działających. 5, 9.
 - **karne** w Dalmaeyi; wyznaczenie dnia od którego mają dopuszczać wyrokiem oddawanie skazaneć do domu pracy przymusowej. 129, 421.
 - **powiatowe**; w Hartmanicach, rozpoczęcie działalności. 6, 9.
 - zmiany okręgowe w Czechach. 19, 21.
 - w Budziejowicach morawskich, przyłączenie Wielkiego i Małego Deszowa. 21, 22.
 - ustanowienie tychże w Maryborze na prawym i w Maryborze na lewym brzegu Drawy 40, 51; rozpoczęcie w nich czynności urzędowych. 101, 354.
 - w Adelsbergu, przyłączenie gminy Bukuje. 45, 82; ustanowienie takiego sądu w Wolarach. 80, 249.
 - rozpoczęcie w nim czynności urzędowych. 124, 415
 - ustanowienie takiego sądu w Morskim Białogrodzie w Dalmaeyi. 130, 421.
 - w Żatecu; przyłączenie gminy Wielkie Czernice. 140, 462.

Schad—Stein

- Schadendorfburg**; przyłączenie do obrebu sądu graudeckiego. 140, 470.
- Schärding**
- Scheibmühl**
- Schrambach**
- Sebenik**
- } ob. Koleje żelazne.
- Sejmy**; patent cesarski zwołujący sejmy krajowe. 113, 353.
- Siverich** ob. Koleje żelazne.
- Skarbowi inspektorowie**; zmiany w urządach ich służby. 1, 1.
- Skarbowa ustawa** na rok 1874. 42, 53; na rok 1875. 147, 471.
- Szózmező**; przeniesienie tu przykomorka z Ojtoz. 109, 375.
- Spadki**; obejmowanie tychże po poddanych austryackich zmarłych w okręgu urzędowym konsula austryackiego w Petersburgu. 25, 24.
- Splet** ob. Koleje żelazne.
- Spóeczności religijne**; ustawa o ich uznawaniu. 68, 151.
- Spółki akcyjne**; ustawa o ulgach w opłatach gdy się z sobą zlewają 61, 143.
- uchwała rady państwa co do rozporządzenia cesarskiego o rozwiązywaniu tychże. 80, 249.
 - **handlowe**; włożenie na sądy obowiązku uwiadomiania urzędów zajmujących się wymiarem należytości o zawarciu tych do których odnosi się 2 uwa-ga 55 pozycyji taryfy ustawy z dnia 13 grudnia 1862. 67, 150.
- Spory cywilne**; ustawa zmieniająca przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem. 69, 155.
- Sprostowanie**. 356.
- St. Johann**; przeniesienie tutaj siedziby inspektora skarbowego z Saalfelden. 133, 422.
- St. Pölten** ob. Koleje żelazne.
- Stanowienie ogierów prywatnych**. 76, 237.
- Stara Moldowa**; ustanowienie tamże urzędu cłowego pomocniczego. 16, 16.
- Steg**
- Steinach**
- } ob. Koleje żelazne.

Stęp—Syg

Stęple; opłata tyczeń od wyciągów hipotecznych obejmujących kilka ciał hipotecznych. 3, 7.

— rozporządzenie o zmianie znaczków. 125, 415.

Stuben; przeniesienie tutaj urzędu cłowego bawarskiego z Achenthalu. 126, 417.

Styrya; ustanowienie sądów powiatowych w Maryborze na prawym i w Maryborze na lewym brzegu Drawy. 40, 51; rozpoczęcie działalności w tyczeń. 101, 354.

— rozwiązanie dyrekcji lasów i dóbr skarbowych i przeniesienie jej do Wiednia. 86, 273.

Suchodół ob. Koleje żelazne.

Swoboda podatkowa dla budowy nowych, dobudowanych i przebudowanych, 18, 19.

Sygnaly zwrotne na kolejach żelaznych; zmiana przepisu o ich zaprowadzeniu. 144, 469.

Sze—Szw

Szczury; rozporządzenie o przemyśle tępienia ich środkami zawierającymi trucizny. 33, 119.

Szkoła leśnictwa we Lwowie; korzyści służące jej uczniom. 116, 385.

— winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu; statut onejże. 95, 327.

— **średnie;** posuwanie ich profesorów do klasy 8-go stopnia i przyznawanie dodatków za zasługi. 10, 11.

Szlask; zmiany w urządzeniu służby inspektorów skarbowych. 1, 1.

— przyłączenie Budziszowice do sądu delegowanego miejsko powiatowego opawskiego. 4, 7.

— ustawa o zaprowadzeniu ksiąg gruntowych. 98, 344.

Szmaty; cofnięcie zakazu przywożenia ich z Włoch. 106, 374.

Szwecya; traktat handlowy i żeglugowy. 60, 183.

T.

Ter—Tra

Termin ostateczny wypłaty odsetków od obligacji danych na kaucyje małżeńskie wojskowych a podlegających konwersji. 105, 373.

Traktat z Wielką Brytanią względem wydawania sobie zbrodniarzów. 34, 35.

— handlowy i żeglugowy z Szwecyą i Norwegią. 60, 133.

— pocztowy z Rosyą. 83, 251.

Tru—Tyr

Trucizny; przemyśl tępienia szczurów i myszy środkami takowe zawierającymi. 33, 119.

Trybunały działające jako sądy górnicze; zmiana w podziale okręgowym tyczeń. 5, 9.

Tyrol; zwinięcie urzędu cłowego pomocniczego w Ischl. 39, 51.

— — — — — w Enge. 57, 120.

U.

Umo—Ust

Umowa z radą zawiadowczą kolei pilzeńsko-brzeźnińskiej względem zaliczek na budowę kolei z Pilzni do Budy żelaznej. 52, 117.

— — — — — buszliehradzkiej względem zaliczek na budowę kolei z Falkenowa do Kraš ie. 93, 324.

— z Włochami względem przyjmowania napowrót dawnych poddanych. 117, 386.

Urząd depozytowy wiedeński, zmiana instrukcji. 94, 326.

— — zachowywanie pieczęci wydawczej. 104, 373.

— **podatkowy** ob. podatkowy urząd.

Urzednicy katastralni; ustawa o zamieszczeniu ich w rzędzie urzedników rządowych. 72, 185.

Urzedny cłowy ob. Cłowy urząd.

Ustawa o kontyngensach rekrucech nar. 1874. 17, 17.

— o swobodzie podatkowej budowy nowych, dobudowanych i przebudowanych. 18, 19.

— o przyłączeniu gruntów do powiernictwa Jana Jakóba Br. Moseona. 20, 21.

— o wymierzaniu kosztów podróży członkom izby deputowanych Rady państwa. 22, 22.

Ust—Ust

Ustawa o uwolnieniu od stępli i opłat układow tyczących się spłaty danin składanych na rzecz kościołów, plebanii itd. jakoteż na rzecz szkół i nauczycieli w Morawii. 23, 23.

— o uwolnieniu od stępli i opłat fundacji ustanowionych na pamiątkę jubileuszu Najjaś. Pana i zasubin JCW. Arcyksiężny Gizeli. 24, 24.

— o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w kwietniu 1874. 26, 25.

— o zniesieniu podatku konsumcyjnego od materiałów budowlanych w Wiedniu pobieranego. 28, 27.

— o opłatach od wyroków polubownych wydanych przez Izby handlowo przemysłowe i Giełdy publiczne. 29, 27.

— o zniesieniu opłat od inseratów. 30, 29.

— o udzieleniu zaliczek gminom i osobom prywatnym w częściach Lasu Czeskiego nawiedzonych przez Kornika. 36, 47.

— o wybudowaniu kolei z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej. 37, 48.

— skarbowa na r. 1874. 42, 53; na r. 1875. 147, 471.

— o zabezpieczeniu praw posiadaczy listów zastawnych. 48, 95.

Ust—Ust

- Ustawa** o spólnem zastępstwie praw służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych i o postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych takowym służących. 49, **95**.
- o urządzeniu zewnętrznych stosunków prawnych kościoła katolickiego. 50, **101**.
 - o dodatkach do funduszu religijnego na potrzeby wyznania katolickiego. 51, **111**.
 - o budowie kolei z Opawy na Suchbodoł i Nowy Jiczyn do granicy morawsko-węgierskiej. 54, **120**.
 - o uwolnieniu od stępli i opłat układów tyczących się spłaty roboeizu i dauin na rzecz kościołów itd. w Galicyi. 55, **123**.
 - o zmianie ustaw tyczących się Obrony krajowej. 58, **127**.
 - o ulgach w opłatach od spółek akcyjnych gdy się z sobą zlewają. 61, **143**.
 - o przyłączeniu realności do powiernictwa książąt Liechtensteinów. 62, **144**.
 - o budowie kolei żelaznej z Spletu do Siveriehu z odnogą do Sebeniku. 63, **145**.
 - — — — z Leobersdorfu do St. Pöltenu z odnogą z Scheibmühl do Schrambachu lub Freilandu, z Leobersdorfu do Gutensteina i z Pöchlarnu do Gammingu. 64, **146**.
 - — — — z Rakownika na Przybram do Protiwina. 65, **148**.
 - o wyznaczeniu dotacyi dodatkowej na rok 1874. 66, **149**.
 - o uznawaniu prawnem społeczności religijnych. 68, **151**.
 - zmieniająca przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem w sporach cywilnych. 69, **155**.

Val—Vor

- Val di Ledro**; ustanowienie urzędu podatkowego i depozytowego sądowego. 120, **389**.
- Vorarlberg**; zwiniecie urzędu cłowego pomocniczego w Fussach. 13, **15**.

Wag—Wied

- Wagi**; obwieszczenie tyczące się ich sprawdzania i cebowania. 150, **498**.
- Weissenkirchen**; przyłączenie do sądu delegowanego miejsko powiatowego w Krems. 77, **248**.
- Wiedeń**; ustanowienie delegacyi cłowej w dworcu kolei północnej. Cesarza Ferdynanda. 12, **13**.
- zniesienie podatku konsumcyjnego od materiałów budowlanych. 28, **27**.
 - ustawa o odstąpieniu mostów na kanale i gościnców skarbowych. 78, **248**.
 - ustanowienie delegacyi cłowej w dworcu kolei Franciszka Józefa. 82, **250**.

Ust—Ust

- Ustawa** o zakładaniu ksiąg hipotecznych dla kolei żelaznych, skutku przyznanych praw na kolei żelaznej i o hipotecznem zabezpieczeniu praw zastawu służących właścicielom obligacyi kolejowych z prawem pierwszeństwa. 70, **163**.
- o zamieszczaniu urzędników katastralnych w rzędzie czynnych urzędników rządowych i o uporządkowaniu ich płac. 72, **185**.
 - o budowie kolei żelaznej z Steiuachu na Aussee, Steg, Ischl, Ebensee, Attnang, Ried do Andiesenhofen lub Schardingu. 73, **187**.
 - o korzyściach mających służyć przedsiębiorcom którzy zajmą się osuszeniem Lago di Moriguio w Dalmaeyi. 74, **190**.
 - tycząca się umowy z gminą miasta Wiednia względem odstąpienia tejeże mostów skarbowych na kanale Dunaju i gościnców skarbowych w obrębie rogatek wiedeńskich. 78, **248**.
 - o częściowej zmianie umowy ze spółką kolei południowej. 84, **265**.
 - o przedłużeniu kolei lwowsko czerniowieckiej od Lwowa do Netreby. 85, **268**.
 - o założeniu ksiąg gruntowych dla Dolnej Austrii. 88, **285**.
 - — — — dla Górnej Austrii. 89, **294**.
 - — — — dla księstwa Salzburgskiego. 90, **303**.
 - — — — dla Karyntyi. 91, **311**.
 - o wybudowaniu kolei z Falkenowa do Kraštic. 92, **321**.
 - o założeniu ksiąg gruntowych dla Morawii. 97, **335**.
 - — — — dla Szląska. 98, **344**.
 - skarbowa na rok 1875. 147, **471**.

V.

Vor—Vor

- Vorarlberg**; zwiniecie urzędu cłowego pomocniczego w Lustenau. 27, **26**.
- kontrola nad kawą. 149, **497**.

W.

Wie—Wia

- Wiedeń**; instrukcyja urzędu depozytowego dla sądów cywilnych wiedeńskich. 94, **326**.
- Wielka Brytania**; traktat względem wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzów. 34, **35**.
- Wielki Aigen**; przeniesienie tu z Wszerub bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego. 132, **422**.
- Wielkie Czernice**; przyłączenie do obrębu sądu powiatowego w Żatecu. 140, **462**.
- Winiarstwo i sadownictwo**; szkoły tych przedmiotów w Klosterneuburgu. 95, **327**.
- Władza morska**; przyzywanie asesorów do jej obrad. 102, **354**.

Wła—Wpi

- Władze górnicze;** przepis o kosztach podróży ich członków i o należnościach znawców. 47, 83.
- Włochy;** legalizacja dokumentów w stosunkach z tymże krajem. 44, 81.
- cofnięcie zakazu przywożenia z tamtąd szmat. 106, 374.
- umowa względem przyjmowania nawzajem dawnych poddanych gdy z drugiego państwa mają być wydalenii. 117, 386.
- Wojskowi;** asygnowanie tymże płac gdy obejmują posady cywilne. 127, 419.
- Wolary;** ustanowienie sądu powiatowego. 79, 349.
- rozpoczęcie czynności w tymże sądzie. 124, 415.
- Wpis** praw hipotecznych służących udziałowym zapisom dłużnym, ustawa o tymże. 49, 95.

Wsz—Wyw

- Wszereby;** przeniesienie bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego ztąd do Wielkiego Aigenu. 132, 422.
- Wyhrzeże;** zmiany w urzędowaniu służby inspektorów skarbowych. 1, 4.
- urząd cłowy w Cormons upoważniony do postępowania wywozowego z piwem. 114, 385.
- Wyciągi hipoteczne** ob. Hipoteczne wyciągi.
- Wystawa powszechna;** załatwienie spraw zostających z nią w związku. 7, 10.
- Wywłaszczenie** na rzecz kolei żelaznych; rozporządzenie o wykonywaniu orzeczeń tego się dotyczących 119, 387.

Z.

Zak—Zav

- Zakłady karne** ob. Karne zakłady.
- dla obłąkanych; rozporządzenie względem tychże. 71, 179.
- Zaliczki;** ustawa o udzielaniu tychże gminom i osobom prywatnym w częściach Lasu Czeskiego przez Koronika nawiedzonych. 36, 47.
- umowa względem ich udzielania kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej na budowę kolei z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej. 52, 117.
- — — — — kolei busztiehradzkiej na budowę kolei z Falkenowa do Kraštie. 93, 324.
- Zastawne listy** ob. Listy zastawne.
- Zawalje;** upoważnienie urzędu cłowego pomocniczego do postępowania wywozowego z cukrem. 115, 385.

Zap—Zwl

- Zapisy dłużne;** ustawa o spólnem zastępstwie praw służących ich posiadaczom. 49, 95.
- Zboże i ziarna strączkowe;** konstytucyjne za-twierdzenie rozporządzenia cesarskiego o czasowem zniesieniu cła wehodowego od tychże. 81, 250.
- Zbrodniarze;** traktat z W. Brytanią względem wzajemnego wydawania sobie tychże. 34, 35.
- Ziarna strączkowe** ob. Zboże.
- Złote monety niemieckie;** wywołanie tychże z obiegu. 2, 5.
- Znaczkii stęplowe;** zmiana tychże. 125, 415.
- Zwłoki;** przepis o ich przewozie i wydobywaniu z grobu. 56, 124.

Z.

Zegluga na górno i Dolno austriackiej części Dunaju. 122, 391.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 14 stycznia 1874.

1.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 4 stycznia 1874, tyczące się kilku zmian w urządzeniu służby inspektorów skarbowych.

Gdy najwyższem postanowieniem z dnia 18 października pozwolono na zaprowadzenie kilku zmian w urządzeniu służby inspektorów skarbowych w Górnej Austrii, Salzburgu, Szląsku, na Bukowinie i Wybrzeżu, tedy odnośnie do rozporządzeń z dnia 16 i 21 czerwca 1864 (Dz. u. p. Nr. 52 i 55), jakoteż z dnia 19 i 27 lipca 1864 (Dz. u. p. Nr. 61, 65 i 66) podaje się do wiadomości co następuje:

Do kierowania czynnościami urzędów cłowych nie będą już ustanawiani inspektorowie skarbowi jako „naczelnicy dyrektorowie urzędu“ lub „dyrektorowie urzędu“, lecz w krajach, gdzie dotąd istnieli inspektorowie skarbowi, będą zaprowadzeni do kierowania sprawami skarbowymi, podług różnicy powiatów, albo „inspektorowie skarbowi starsi“ (ze stopniem VII klasy) albo „inspektorowie skarbowi“ (ze stopniem VIII klasy), podlegający odpowiednim dyrekcjom skarbowym. Zarazem jednak, wszelkie prawa i obowiązki, które owym naczelnym dyrektorom urzędu i dyrektorom urzędu, jako takim, służyły, przechodzą na pierwszego wyższego urzędnika odpowiedniego urzędu cłowego. Atoli inspektorowie skarbowi a względnie inspektorowie skarbowi starsi, po rozwiązaniu stosunku, w jakim dotychczas do urzędu cłowego swojej siedziby, zostawali, będą i nadal bezpośrednimi tego urzędu przełożonymi; i tak co do tego urzędu, jak i co do innych urzędów cłowych, w ich powiecie leżących, będą im służyły, jako kierującym pośrednikom skarbowym, wszystkie te prawa, które w tej mierze są nadane dyrekcjom skarbowym.

Urząd cłowy w Tryeście będzie jednak podlegał bezpośrednio tamtejszej dyrekcji skarbowej.

W przeglądzie poniżej zamieszczonym wyszczególnione są siedziby inspektorów i inspektorów skarbowych starszych jakoteż rozciągłość ich powiatów.

Nowe to urządzenie wchodzi w moc obowiązującą z dniem 31 stycznia 1874.

Przegląd

siedzib inspektorów skarbowych i inspektorów skarbowych starszych, tudzież rozciągłości ich powiatów.

Kraj koronny	Siedziba	Kategoria służbowa	Rozciągłość powiatu
Górna Austrya	Linz	Inspektor skarbowy starszy	Powiaty administracyjne Lincki, Pergski i Cagłowski (Freistadt).
	Wels	detto	Powiat administracyjny Schárding i Welski; z powiatów administracyjnych: Riedskiego, powiat częściowy Mitterdingski; Rohrbachskiego, powiat częściowy Uferhäuselski; Vöcklabruckiego, powiat częściowy Schwanenstadtzki.
	Braunau	detto	Powiaty administracyjne; Braunauski; Riedski (z wyłączeniem Mitterdingskiego); Vöcklabrucki (z wyjątkiem powiatów częściowych Schwanenstadtzkiego i Mondseejskiego).
	Rohrbach	Inspektor skarbowy	Powiat administracyjny Rohrbachski (z wyjątkiem częściowego powiatu Uferhäuselskiego).
	Stér (Steyer)	detto	Powiaty administracyjne Stérski, Kirchdorfski, Gmundeński; z Vöcklabruckiego powiat Modseejski.
Salzburg	Salzburg	Inspektor skarbowy starszy	Powiat administracyjny Salzburški.
	Saalfelden	Inspektor skarbowy	Powiaty administracyjne Zellski nad jeziorem, Sto. Jański i Tamswegski.
Szląsk	Opawa	Inspektor skarbowy starszy	Stolica kraju i powiat administracyjny Opawski; okręgi sądowe Bruntalski i Beneszowski należące do powiatu administracyjnego Bruntalskiego; okręgi sądowe Karnowski i Albrecheicki należące do powiatu administracyjnego Karnowskiego; jakoteż okrąg sądowy Fulnecki należący do powiatu administracyjnego Nowotyckiego w Morawii razem z koleją żelazną.
	Bogumin Dworzec kolei	detto	Powiaty administracyjne Frysztacki, Cieszyński i Bielski; okrąg sądowy Morawsko-Ostrawski należący do powiatu administracyjnego Misteckiego w Morawii, z wyjątkiem miasteczka i wsi Paskau, tudzież Oppersdorfu.
	Cukmantel	Inspektor skarbowy	Powiat administracyjny Frywaldski; okrąg sądowy Werbnieński należący do powiatu administracyjnego Bruntalskiego; okrąg sądowy Osoblaski, należący do powiatu administracyjnego Karnowskiego; jakoteż okrąg sądowy Staromiejski, należący do powiatu administracyjnego Szumbarskiego w Morawii.
Bukowina	Czerniowiec	detto	Stolica kraju Czerniowiec; powiat administracyjny Czerniowiecki z wyjątkiem gmin Franzthal i Kiezera; powiat administracyjny Koemański; gminy Bana, Banilla, Banilla ruska, Słobodzie, Berhommet nad Serctem, Czernousy, Czereżenka z Michodra, Ispas, Karapczyn nad Czeremoszem, Łopuszna, Łukowiec z Lipowaną, Majdan, Mega, Michowa, Millie, Podzaharycz, Równa, Waszkowec nad Czeremoszem, Willawcza, Wiszenka, Wyznica i Zamoście należące do powiatu administracyjnego Wyznickiego; gminy Berbestie, Bobestie, Czartorya, Dracznice, Hlinica, Kabestie, Kalinestie, Kostestie, Ostra, Górne i Dolne Stanestie tudzież Wołoka nad Czeremoszem należące do powiatu administracyjnego Storożyńskiego.

Kraj koronny	Siedziba	Kategoria służbowa	Rozeciągłość powiatu
Bukowina	Seret	Inspektor skarbowy	Powiat administracyjny serecki; gminy Franzthal i Kiczera należące do powiatu administracyjnego czerniowieckiego; gminy Ballaczana, Ludihomora i Komanestie należące do powiatu administracyjnego suczawskiego; gminy Dychtenice, Dołhopole, Kiselica, Koniatyn, Maronicze, Petrasze, Płoska, Putilla prywatna, Rostoki, Sergie, Stebne ze Spetkami, Szypot, Storonice, Toraki, Uście-Putilla i Jabłonica należące do powiatu administracyjnego Wyżnieckiego; powiat administracyjny Storożyniecki, z wyjątkiem gmin przyłączonych do powiatu inspektora skarbowego w Czerniowcach; nakoniec powiat administracyjny Radowiecki.
	Suczawa	detto	Powiat administracyjny Suczawski z wyjątkiem gmin Ballaczana, Ludihomora i Komanestie; tudzież powiat administracyjny Kimpolungski.
Wybrzeże	Tryest	Inspektor skarbowy starszy	Miasto Tryest z obwodem; powiaty administracyjne Seżański i Wollowski, gmina zbiorowa Dolina należące do powiatu administracyjnego Koperskiego (Capo d' Istria) a w okręgu cłowym położona (z wyjątkiem gmin podatkowych Karezan, Gabrowica i Osp); tudzież gmina podatkowa Czarny Kał w gminie zbiorowej Pasya Wieś (Decani).
	Goryeya	detto	Powiaty administracyjne Gorycki, Gradyski i Tolminski.
	Koper (Capo d' Istria)	Inspektor skarbowy	Powiaty administracyjne porecki (Parenzo), Pazyński (Pisino), Pulski i Loszyński; gminy zbiorowe Koper, Mile (Muggia), Pomijan (Paugnano) i Pasya Wieś z wyjątkiem gminy podatkowej Czarny Kał do powiatu administracyjnego Koperskiego należące a z okręgu cłowego wyłączone, jakoteż gminy podatkowe Karezan, Gabrowica i Osp, gmina zbiorowa Dolina; tudzież okręgi sądowe Buzetski (Pinguente) i Piranski, położone w powiecie administracyjnym Koperskim.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część II. — Wydana i rozesłana dnia 20 stycznia 1874.

2.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 10 stycznia 1874,

o wywołaniu z obiegu dotychczasowych niemieckich monet złotych krajowych.

Rada związkowa niemiecka postanowiła na mocy artykułów 8, 13 i 16 ustawy o monetach z dnia 9 lipca 1873, wywołać z obiegu dotychczasowe niemieckie monety złote, krajowe, jakoteż monety złote zagraniczne, mocą ustaw krajowych na równi z monetami krajowemi położone.

Ze względu, że postanowienie to ma znaczenie dla ogółu, podaje się niniejszem do wiadomości ogłoszenie dotyczące się tego przedmiotu.

Pretis r. w.

Ogłoszenie

o wywołaniu z obiegu monet złotych krajowych jakoteż monet złotych zagranicznych, mocą ustaw krajowych na równi z monetami krajowemi położonych. Z dnia 6 grudnia 1873.

Na mocy artykułów 8, 13 i 16 ustawy o monetach z dnia 9 lipca 1873 (Dz. u. p. str. 233) rada związkowa wydaje następujące rozporządzenie:

§. 1.

Od dnia 1 kwietnia 1874 wszystkie monety złote państw związkowych niemieckich, bite przed wnijsciem w moc obowiązującą ustawy z dnia 4 grudnia 1871 (Dz. u. p. str. 404) o biciu monet złotych państwa, przestają służyć jako wartości prawne do płacenia.

Przeto od dnia 1 kwietnia 1874, oprócz kas, mających polecenie wymienia-
nia tych monet złotych, nikt nie jest obowiązany do przyjmowania ich w za-
płacie.

Od tegoż terminu monety złote zagraniczne, mocą ustaw krajowych na równi z krajowemi położone, tracą znaczenie wartości prawnych do płacenia służących. Takowe wymieniane nie będą.

§. 2.

W państwach związkowych, które były owe monety złote a względnie, w których obrębie takowe służą za wartości prawne do płacenia, Władze centralne krajowe wyznaczają kasy, które w ciągu miesięcy kwietnia, maja i czerwca 1874 będą przyjmowały w zapłacie monety krajowe złote w obiegu będące, jakoteż będą takowe wymieniali na monety złote państwa, względnie zaś na monety srebrne krajowe a to na rachunek państwa niemieckiego i w takim stosunku wartości, jaki w §§. 3 i 4 jest ustanowiony.

Po dniu 30 czerwca 1874 już nawet i te kasy nie będą przyjmowały w zapłacie monet złotych krajowych i nie będą ich wymieniali.

§. 3.

Monety złote, poniżej wyszczególnione, będą wymieniane na zasadzie stałego stosunku wartości obok wyrażonego:

Pruski Frydrychsdor po	5 tal.	50 sr.	gr.
Pistol elektorstwa heskiego po	5	„	20 „
Dziesięcio- i pięciozłotówki wirtemberskie, badeńskie i wielko-książęce heskie po 10 zł. a względnie po	5 zł.	—	kr.
Dukaty wirtemberskie (bite od roku 1840) po	5	„	45 „
Dukaty badeńskie (bite od roku 1837 tak zwane dukaty złote reńskie) po	5	„	35 „
Badeńskie 500 krajcarówki po	8	„	20 „

§. 4.

Za wszystkie monety złote państw związkowych niemieckich, w §. 3 nie wymienione, płacić się będzie jedynie wartość zawartego w nich czystego złota, licząc po 1395 grzywien, czyli po 465 talarów za funt czystego złota.

W tym celu, przynosząc monety złote do wymiany, należy podać zarazem do kasy wykaz tychże, w dwóch egzemplarzach sporządzony, w którym trzeba wymienić ilość sztuk, rodzaj (wizerunek) i rok wybitcia każdego z osobną gatunku monety; jeden egzemplarz będzie po sprawdzeniu zwrócony przy poświadczeniu odbioru a w swoim czasie, za ukazaniem i zwrotem tego egzemplarza, jeżeli nie zajdą żadne wątpliwości, wypłacona będzie wartość metalu, przez zarząd menniczy ustanowiona. Termin, od którego będzie można odbierać pieniądze wymienione, ogłosią władze krajowe.

Przepisy powyższe nie odnoszą się do medali, numizmatów i wszystkich innych tego rodzaju monet, wyłącznie do obiegu nieprzeznaczonych.

§. 5.

Obowiązek przyjmowania i wymiany (§. 2) nie odnosi się do monet przedziurawionych, i z innej przyczyny a nie w skutku zwyczajnego obiegu mniej ważących, ani też do monet fałszowanych.

Co się tyczy granicy umniejszenia wagi, aż do której monety złote, w §. 3 wyszczególnione, chociażby w skutku obiegu mniej ważące, mają być uważane za ważne, będą zachowywane przepisy ustaw krajowych, w tej mierze obowiązujące.

Gdyby przepisów takich nie było, te monety złote będą uważane za ważne, których waga nie różni się od normalnej więcej, niż o pięć tysięcznych części.

Jeżeli po sprawdzeniu wagi okaże się różnica większa, natenczas będzie zapłaconą wartość metalu monety złotej podług przepisu podanego w ustępie pierwszym §. 4.

Berlin, 6 grudnia 1873.

Kanclerz państwa.

W zastępstwie:

Delbrück.

3.

Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości i skarbu z dnia 16 stycznia 1874,

o możliwości wydawania wyciągów hipotecznych obejmujących kilka ciał hipotecznych i o opłacie stempowej od takichże wyciągów.

Dla usunięcia zachodzących wątpliwości ministrowie sprawiedliwości i skarbu rozporządzają co następuje:

Jeżeli strona żąda, aby jej wydano wyciąg hipoteczny, tyczący się kilku ciał hipotecznych, niepodlega żadnej trudności wydanie podług wyrażonego żądania, albo oddzielnych wyciągów co do każdego z osobna ciała hipotecznego, albo też wyciągu ogólnego, obejmującego więcej ciał hipotecznych a w tym ostatnim przypadku stempel stały, który według pozycyi 17 a) ustawy o należytościach, przypada, należy opłacić nie podług ilości ciał hipotecznych, lecz tylko podług ilości użytych arkuszy.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

4.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 1874,

o przyłączeniu gminy Budziszowice do obrębu sądu delegowanego miejskiego Opawskiego w Szląsku.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłącza się gminę Budziszowice z obrębu sądu powiatowego w Klimkowicach i przyłącza do obrębu sądu delegowanego miejskiego w Opawie.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 marca 1874.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część III. — Wydana i rozesłana dnia 7 lutego 1874.

5.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 1874,

zaprowadzające zmiany w podziale okręgowym trybunałów, działających jako sądy górnicze w Królestwie Galicyjskiem i Lodomeryjskiem z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i Księstwem Bukowińskiem.

Do okręgu sądu obwodowego samborskiego, jako sądu górniczego, który na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24 kwietnia 1854 (Dz. u. p. Nr. 111, §. 8) obejmuje okręgi trybunałów samborskiego, przemyskiego i lwowskiego, przyłącza się, po zniesieniu się z ministerstwem rolnictwa, także okręgi trybunałów stanisławowskiego, złoczowskiego i tarnopolskiego, nad którymi władza sądowo-górnicza rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14 lipca 1856 (Dz. u. p. Nr. 129), była poruczona sądowi krajowemu czerniowieckiemu; w skutku czego, w królestwie Galicyjskiem i Lodomeryjskiem z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, oprócz sądu krajowego krakowskiego, działającego jako sąd górniczy w okręgu krakowskiego sądu wyższego, władzę sądowo-górniczną w wschodniej części Królestwa Galicyjskiego i Lodomeryjskiego będzie sprawował tylko sąd obwodowy samborski, jako sąd górniczy, podczas gdy sąd krajowy czerniowiecki będzie działał jako sąd górniczy tylko w Księstwie Bukowińskiem.

Glaser r. w.

6.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3 lutego 1874,

rozpoczęciu czynności urzędowych w sądzie powiatowym hartmanickim w Czechach.

Sąd powiatowy w Hartmanicach, rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 1 września 1873 (Dz. u. p. Nr. 142) ustanowiony, rozpocznie czynności urzędowe w dniu 2 marca 1874.

Glaser r. w.

Rozporządzenie ministra handlu z dnia 4 lutego 1874,

o załatwianiu spraw, zostających w związku z wystawą powszechną 1873 roku.

§. 1. Na zasadzie najwyższego upoważnienia z dnia 29 stycznia 1874 zostają zwinięte z dniem 10 lutego 1874, dyrekeya generalna wystawy powszechnej z roku 1873, statutem organizacyjnym tejże wystawy, na mocy najwyższego postanowienia z dnia 12 września 1871 (Dz. u. p. Nr. 111) ustanowiona, jakoteż rada administracyjna, w skutku najwyższego postanowienia z dnia 9 czerwca 1873, rozporządzeniem ministerstwa handlu z dnia 10 czerwca 1873 (Dz. u. p. Nr. 105) dyrektorowi generalnemu przydana.

Załatwianie spraw, dotyczących się przedsiębiorstwa wystawy powszechnej 1873 roku porucza się od tego terminu oddziałowi ministerstwa handlu, który będzie nosił nazwę: „Oddział ministerstwa handlu do wystawy powszechnej 1873“.

§. 2. Oddział ten jest upoważniony do ukończenia we własnym zakresie działania wszelkich spraw wystawy powszechnej, które mają być załatwione na zasadzie istniejących praw i przepisów, albo które na mocy szczególnego upoważnienia, od ministra otrzymanego, dyrekeya generalna wystawy powszechnej lub też rada administracyjna, miała prawo załatwić samodzielnie.

We wszystkich sprawach, warunkowi temu nie odpowiadających, tudzież, gdyby chodziło o przedmioty główne lub wielce ważne, winien oddział przedstawić ministrowi do zatwierdzenia projekt swojej rezolucyi.

§. 3. Sprawowanie rzonego oddziału porucza się radcy dworu Henrykowi Fellnerowi Feldegg, który też od wspomnionego terminu będzie się zajmował załatwianiem wszystkich spraw wystawy, z ograniczeniem w §. 2 wzmiankowanem, organizacją służby biur wystawowych, i zatrudnieniem potrzebnych do pracy sił.

§. 4. Akta dotyczące się wystawy będzie podpisywał przewodniczący oddziału do wystawy 1873, wyjąwszy akta dotyczące się tych spraw, które mają być przedstawiane ministrowi do zatwierdzenia, a które ma podpisywać minister.

§. 5. Buchalterya, istniejąca obecnie w dyrekeyi generalnej, będzie utrzymywała w dotychczasowy sposób i aż do terminu wyżej rzonego wszystkie książki i rachunki dotyczące się przedsiębiorstwa wystawy, a na dniu 10 lutego 1874 zamknie bilans, obejmujący obrót pieniężny od początku przedsiębiorstwa wystawy aż do tej chwili.

Od dnia 11 lutego 1874 buchalterya i rachunki, tudzież służba rachunkowa pomocnicza, będą załatwiane przez siły departamentu rachunkowego ministerstwa handlu, w taki sam sposób, jak to jest przepisane dla innych gałęzi rachunkowości rządowej.

§. 6. Dalsza działalność i służba innych biur, dotychczas dyrektorowi generalnemu wystawy podlegających, będzie urządzona osobnym przepisem wykonawczym.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IV. — Wydana i rozesłana dnia 21 lutego 1874.

8.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 5 lutego 1874.

o rozszerzeniu zakresu działania ekspozytury cłowej w dworcu kolei w Riece.

Oдноśnie do obwieszczenia ministerstwa skarbu z dnia 27 lipca 1873 (Dz. u. p. Nr. 133) podaje się do wiadomości powszechnej, że podług doniesienia, od królewsko węgierskiego ministerstwa skarbu nadesłanego, nadano ekspozyturze cłowej w dworcu kolei St. Piotrowo-Rieckiej, w Riece istniejącej, zakres działania urzędu cłowego głównego 1 klasy.

Pretis r. w.

9.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 7 lutego 1874.

o zwinięciu cechowni w Ischl i ustanowieniu takowej w Gmunden.

Oдноśnie do rozporządzenia z dnia 30 listopada 1866 i z dnia 14 stycznia 1870 (Dz. u. p. Nr. 149 z roku 1866 i Nr. 4 z roku 1870) podaje się do wiadomości powszechnej, że cechownia, w Ischl istniejąca, będzie z dniem 28 lutego 1874 zwinięta, a w miejsce tejże będzie ustanowiona cechownia w Gmunden, która rozpocznie czynności z dniem 1 marca 1874.

Cechownia ta będzie połączona z Gmundeńskim urzędem sprzedaży soli, okrąg jej będą stanowiły powiaty podatkowe Gmundeński, Ischelski i Mondseejski, do cechowania będzie używała znaku **B.** i będzie podlegała urzędowi cechownicemu w Lincu.

Pretis r. w.

10.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 10 lutego 1874,

o warunkach, na mocy których profesorowie szkół średnich rządowych (gimnazyów, gimnazyów realnych i szkół realnych), tudzież rządowych seminaryów nauczycielskich, męskich i żeńskich, mogą być posunięci do klasy ósmego stopnia i otrzymać dodatki za zasługi.

Obowiązujące dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

W wykonaniu §. 1 ustępu 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 48) o urządzeniu plac nauczycielów rządowych i urzędników bibliotecznych, ezymnych, jakoteż §. 8 ustawy z dnia 9 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 46) o placach profesorów szkół średnich przez rząd utrzymywanych, tudzież §. 5 utawy z dnia 19 marca 1872 (Dz. u. p. Nr. 29) o placach nauczycielów seminaryów nauczycielskich rządowych, rozporządzam co następuje:

1. Profesora szkoły średniej rządowej (gimnazyum, gimnazyum realnego, szkoły realnej) lub rządowego seminaryum nauczycielskiego męskiego albo żeńskiego posuwa do klasy ósmego stopnia, tudzież nadaje mu dodatek za zasługi minister oświecenia a to z urzędu, na przedstawienie odpowiedniej władzy szkolnej krajowej. Prośby podane przez profesorów i dyrektorów o nadanie proszącym takiego odznaczenia nie będą uwzględniane.

2. Wniosek o posunięcie do klasy ósmego stopnia może być uczyniony tylko na rzecz tych profesorów,

- a) którzy pobierają już trzeci dodatek pięcioletni i
- b) którzy nie tylko obowiązków swoich należycie dopełniają lecz czynią jeszcze więcej, tak, iż są godni szczególnego odznaczenia.

3. Do dodatku za zasługi można przedstawiać tylko tych, którzy nie tylko ściśle dopełniają obowiązków i urząd swój sprawują skutecznie, lecz nadto położyli niepospolite zasługi:

- a) albo na polu nauk, przez znakomite prace literackie, albo
- b) w zakresie szkolnym, to jest jeżeli działalność ich wpłynęła korzystnie czy to na pewne gałęzie nauki, czyli też na stan szkół w ogólności.

4. Dodatki za uznane niepospolite zasługi na polu dydaktyczno pedagogicznym (3, b) będą nadawane tylko rzeczywistym dyrektorom lub profesorom którzy zostali już posunięci do klasy ósmego stopnia.

Na zasadzie niniejszego rozporządzenia można czynić wnioski tylko na końcu roku szkolnego, każdy zaś wniosek powinien być uczyniony na podstawie gruntownego ocenienia działalności wszystkich nauczycieli w kraju.

11.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 14 lutego 1874,
o zniesieniu przepisów dotyczących się odróżniania cukru w głowach i gomulach.**

W porozumieniu z królewsko węgierskiem ministerstwem skarbu znosi się z dniem ogłoszenia niniejszego reskryptu postanowienie dotyczące się odróżniania cukru w głowach i gomulach a zawarte w §. 92 przepisu wykonawczego do ustawy o cłach i monopolach.

Zarazem w deklaracyach, które na mocy postanowienia 4 w rozporządzeniu ministerstwa skarbu z dnia 9 stycznia 1860 (Dz. u. p. Nr. 14) zawartego, podawać należy przy cukrze przeznaczonym do wywozu za zwrotem opłat, opuszcza się rubrykę: „Znak fabryczny cukru w gomulach“.

Pretis r. w.**12.****Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 15 lutego 1874.
o ustanowieniu ekspozytury urzędu cłowego głównego w dworcu wiedeńskim wyłącznie uprzy-
wilejowanej kolei północnej Cesarza Ferdynanda.**

W dworcu wiedeńskim wyłącznie uprzywilejowanej kolei północnej Cesarza Ferdynanda ustanowiona została ekspozytura urzędu cłowego głównego I klasy, upoważniona do trzymania się w obrocie kolejowym postępowania skróconego, podług przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175) a która rozpocznie czynności z dniem 1 marca 1874.

Pretis r. w.

Вопросы министерства юстиции 24 и 25 июня 1874

Вопросы 24 и 25 июня 1874 года в классе 1-го курса

24-е

25

Вопросы министерства юстиции 24 и 25 июня 1874

Вопросы 24 и 25 июня 1874 года в классе 1-го курса

24-е

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć V. — Wydana i rozesłana dnia 18 marca 1874.

13.

Ogłoszenie ministerstwa skarbu z dnia 9 lutego 1874,

o zwinięciu przykomorka cłowego w Fussach w Vorarlbergu.

Z dniem ostatnim lutego 1874 zwinięto c. k. przykomorek II klasy w Fussach w Vorarlbergu, dozwolono jednak używania portu tamtejszego do wysadzania na ląd przedmiotów przywożonych i wywożonych, od cła uwolnionych, tudzież przywożonego zboża i ziarn strączkowych (10 pozycya taryfy) jakoteż mąki i wyrobów młynarskich (12 pozycya taryfy), a załatwianie ekspedycyi cłowej tych przedmiotów poruczono tamtejszemu oddziałowi straży skarbowej.

Pretis r. w.

14.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 22 lutego 1874,

o upoważnieniu c. k. urzędów pocztowych w Linzu (miasto) i w Salzburgu (miasto) do wysyłania za granicę posyłek pocztowych ważących nad pięć funtów bez uczestnictwa służby skarbowej.

Po zniesieniu się z królewsko węgierskiem ministerstwem skarbu upoważnione zostały c. k. urzędy pocztowe w Linzu (miasto) i w Salzburgu (miasto) do ekspedycyowania posyłek za granicę przeznaczonych bez uczestnictwa służby skarbowej nawet wtedy, gdy ważą nad pięć funtów.

Wyjmują się od tego tylko te towary, które podlegają cłu wywozowemu, lub których wywóz, podług istniejących przepisów powinien być udowodniony potwierdzeniem władzy skarbowej, jakoto: karty do gry, tudzież towary złote i srebrne.

Upoważnienie to wchodzi w moc obowiązującą od dnia 1 marca 1874.

Pretis r. w.

Banhans r. w.

15.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
25 lutego 1874,**

którem na lata 1874, 1875 i 1876 ustanawia się na każdą głowę dziennie koszta wykonania kary w zakładach karnych, które przez każdego skazanego mają być zwrócone.

Na zasadzie §§. 43, 44 i 46 Przepisów o wykonaniu kodeksu postępowania karnego z dnia 23 maja 1873, rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1873 (Dz. u. p. Nr. 152) wydanych, ustanawia się na przeciąg lat 1874, 1875 i 1876 na każdą głowę i za każdy dzień koszta wykonania kary, które na mocy §. 388 kodeksu postępowania karnego, każdy skazany, w zakładzie karnym karę odsiadujący, zwrócić jest obowiązany, jak następuje:

W zakładzie karnym dla mężczyzn:

w Gradysce	w kwocie	58	centów
„ Capo d'Istria	„ „	52	„
„ Karthaus	„ „	51 ¹ / ₂	„
„ Suben	„ „	47	„
„ Lublanie	„ „	40 ¹ / ₂	„
„ Mürau	„ „	38 ¹ / ₂	„
„ Gradcu	„ „	37	„
„ Garsten	„ „	35 ¹ / ₂	„
„ Wiśniczu	„ „	35 ¹ / ₂	„
„ Pradze	„ „	33 ¹ / ₂	„
„ Stein	„ „	28 ¹ / ₂	„
„ Lwowie	„ „	23	„

W zakładzie karnym dla kobiet:

w Miedzyrzeczu wołoskiem	w kwocie	36	„
„ Rzepach	„ „	34 ¹ / ₂	„
„ Lankowicy	„ „	34	„
„ Schwazu	„ „	33	„
„ Neudorfie	„ „	30	„
„ Lwowie	„ „	30	„

Glaser r. w.

16.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 3 marca 1874,
o ustanowieniu królewsko węgierskiego przykomorka II klasy w Starej Mołdowie.**

Podług doniesienia królewsko węgierskiego ministerstwa skarbu, ustanowiony został w Starej Mołdowie nad Dunajem w okręgu administracyjnym dyrekcji skarbowej temeswarskiej królewsko węgierski przykomorek II klasy, upoważniony do nieograniczonego pobierania cła od bydła rzeźnego i pociągowego (oddział 15 taryfy cłowej) który rozpoczął czynności od d. 1 lutego 1874.

Pretis r. w.

17.

Ustawa z dnia 13 marca 1874,

zatwierdzająca nowo dokonany rozkład kontyngensów rekruckich w celu uzupełnienia wojska stałego (marynarki) i rezerwy zastępczej, umówionych i pozwalająca na pobór tyczeń w r. 1874.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Stosownie do wyników spisu ludności, na dniu 31 grudnia 1869 w obydwu połowach monarchyi według tych samych zasad dokonanego, jakoteż ze względu, że z dniem 1 października 1873 pozostała część Pogranicza wojskowego przeszła pod rząd cywilny krajów korony węgierskiej (manifest z d. 8 sierpnia 1873), ilość wojska stałego i marynarki wojennej na stopie wojennej, w §. 11 ustawy wojskowej z dnia 5 grudnia 1868 w sumie 800,000 ludzi, ustanowiona, rozkłada się tak, iż z niej na królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane przypada 457.012 ludzi a na kraje korony węgierskiej 342.988 ludzi.

Artykuł II.

Pobór zdolnych do broni w klasach wieku prawnie powołanych, do kontyngensów rekruckich, według powyższego stosunku na królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane, przypadających, w ilości 54.541 ludzi do wojska stałego a 5.454 ludzi do rezerwy zastępczej, zostaje na rok 1874 pozwolony.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu ministrowi Obrony krajowej, który w tej mierze winien porozumieć się z Moim ministrem wojny państwa.

Buda-Peszt, dnia 13 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Horst r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VI. — Wydana i rozesłana dnia 22 marca 1874.

18.

Ustawa z dnia 18 marca 1874,

o latach swobody podatkowej dla budowli nowych, przebudowanych i dobudowanych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią jak następuje:

§. 1.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10 lutego 1835 (Dekret kancelaryi nadwornej z dnia 24 lutego 1835 L. 562) miastom stołecznym prowincyi nadane a ustawą z dnia 3 marca 1868 na wszystkie miejsca podatkowi domowo czynszowemu i domowo klasowemu podlegające a względnie na wszystkie opodatkowane budynki, rozciągnięte uwolnienie od podatku budynkowego i od dodatków rządowych, a to budowli nowych na lat dziesięć, budowli zaś przebudowanych i dobudowanych, na lat ośm: rozszerza się pod warunkami w §. 2 wyrażonemi, w taki sposób, że w przypadkach, w najwyższem postanowieniu pod *A*, *B* i *C* (budowle nowe, przebudowane i dobudowane) przytoczonych, swoboda podatkowa będzie trwała lat dwadzieścia pięć.

§. 2.

Rzeczony uwolnienie służy jedynie tym budowlom nowym, przebudowanym i dobudowanym, które będą w latach 1874, 1875 i 1876 rozpoczęte i które aż do końca 1876 roku podług planu będą ukończone i na użytek oddane.

Jeżeli budowle nowe, przebudowane i dobudowane były rozpoczęte przed rokiem 1874 a będą podług planu ukończone i na użytek oddane aż do końca 1875 roku, natenczas budowlom nowym służy piętnastoletnia a przebudowanym i dobudowanym dwunastoletnia swoboda podatkowa.

§. 3.

Ustawa niniejsza nie narusza swobód podatkowych uzyskanych poprzednio przez prowadzących budowy lub dla szczególnych budowli, jakoteż swobód nadanych najwyższemi postanowieniami z dnia 9 grudnia 1782 i z dnia

16 lutego 1836 twierdzom Terezyensztadowi i Jozefsztadowi a postanowieniem z dnia 18 stycznia 1840, Dalmacyi, w przypadkach *d), e), f)* tamże wymienionych; nakoniec swobód podatkowych, najwyższemi postanowieniami z dnia 16 lipca 1854 i z dnia 14 maja 1859 miastu Wiedniowi i jego przedmieściom nadanych.

Jeżeliby jednak dla niektórych budowli, które w latach 1874, 1875 i 1876 ukończone być mają, można było żądać na mocy niniejszej ustawy dłuższego uwolnienia od podatków, niż to w wzmiankowanych powyżej ustawach jest postanowione, lata swobody podatkowej będą dla tych budowli wymierzone podług niniejszej ustawy.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Buda-Peszt, dnia 18 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VII. — Wydana i rozesłana dnia 27 marca 1874.

19.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1874,

o zmianach okręgowych w kilku sądach powiatowych w królestwie Czeskiem.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłączają się gminy: 1. Mszeno, Stranka, Kadlin i Skramąż z okręgu sądu powiatowego Bialskiego (Weisswasser) a względnie sądu obwodowego Młodo-Bolesławskiego, 2. Rzewnów, z okręgu sądu powiatowego Sedleckiego, 3. Zalesy, z okręgu sądu powiatowego Bechyńskiego i 4. Nowe Grody, Mokra Lgota, Leszczyna i Dąbrowica z okręgu sądu powiatowego Skuteckiego i przyłączają się wymienione pod 1. do okręgu sądu powiatowego Mielnickiego, a względnie sądu krajowego Praskiego, wymienione pod 2. do okręgu sądu delegowanego miejskiego Taborzkiego, wymienione pod 3. do okręgu sądu powiatowego Milewskiego a wymienione pod 4. do okręgu sądu powiatowego Wysoko-Myckiego.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą od dnia 1 lipca 1874.

Glaser r. w.

20.

Ustawa z dnia 15 marca 1874,

pozwalająca na nabycie gruntów dla fideikomisu Jana Jakoba Barona Moscona.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Pozwala się, ażeby fideikomis Jana Jakóba Barona Moscona nabył w drodze zamiany realności wolnodziedziczne, poniżej wymienione i ażeby realności te zostały do fideikomisu wcielone w miejsce gruntów odstąpionych, jako to:

- a) Realność należąca do Wincentego Kenne właściciela gruntów, zapisana w księdze gruntowej sądu powiatowego w Rann pod Nr. 389 księgi gruntowej Dominicale ad Pischätz, obejmująca położone w lesie pischätzkim

- Dolna a do gminy podatkowej Paulusberg należące parcele Nr. 1228, 1229 i 1230 ^a i ^b za odstąpieniem należącej do fideikomisu parceli łąk Nr. 6, położonej w gminie podatkowej Pischätz a zwanej pischätzkim ogrodem;
- b) w dobrach wolnodziedzicznych Alfreda Juliusza Barona Moscona położone, w księdze gruntowej sądu powiatowego w Rann zapisane grunta:
1. parcele Nr. 15 i 16 urb. Nr. 531 Domin. ad Pischätz, położone w gminie podatkowej Podgorje,
 2. pole zwane Rupafeld Domin. urb. Nr. 526 ad Pischätz składające się z parceli Nr. 15, 22 i 81 do 87 położonych w gminie podatkowej Podgorje,
 3. las niskopienny w Bärnthäl urb. 142¹/₂ ad Pischätz, składający się z parceli Nr. 163 w gminie Podgorje,
 4. realność urb. Nr. 410¹/₂ Domin. ad Pischätz, położona w Dolny, składająca się z parceli Nr. 1225, 1226^a, 1226^b i 1227, należących do gminy Paulusberg, za odstąpieniem należącego do dóbr fideikomisowych Pischätz młyna w Pischätz. parcela budynkowa Nr. 31, roli młynarskiej tamże, parcela Nr. 13 i parceli Nr. 137, 138, 139 i 140 położonych w gminie podatkowej Paulusberg.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Budapeszt, dnia 15 marca 1874.

Fanciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

31.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 17 marca 1874,

o przyłączeniu gmin Wielki i Mały Deszów do okręgu sądu powiatowego Morawsko-Budziejowickiego w Morawii.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. 59) wyłączają się gminy Wielki Deszów i Mały Deszów z okręgu sądu powiatowego Wronowskiego i przyłączają się do okręgu sądu powiatowego Morawsko-Budziejowickiego.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą od dnia 1 czerwca 1874.

Glaser r. w.

32.

Ustawa z dnia 19 marca 1874,

o wymierzaniu kosztów podróży członkom Izby Deputowanych Rady państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Artykuł II ustawy z dnia 7 czerwca 1861 (Dz. u. p. Nr. 63) w teraźniejszej osnowie swojej traci moc obowiązującą i ma opiewać:

Oprócz tego będą deputowanym zwracane koszta podróży tak tam jak i napowrót, licząc po jednym złotym waluty austryackiej za każdą milę odległości miejsca wyboru w ich okręgu wyborczym, lub, jeżeli dla okręgu wyborczego jest wyznaczonych kilka miejsc wyboru, za każdą milę odległości głównego miejsca wyboru, od Wiednia.

Ci deputowani jednak, którzy mieszkają w Wiedniu i jego najbliższej okolicy nie mogą domagać się zwrotu kosztów podróży.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej, która w moc obowiązującą ma wejść zaraz, porucza się ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Budapeszt, dnia 19 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Pretis r. w.

23.

Ustawa z dnia 20 marca 1874,

o uwolnieniu od stępli i opłat układów, dotyczących się przewidzenia spłaty stałych danin w naturze, na realnościach w margrabstwie Morawskiem jeszcze ciężących a składanych na rzecz kościołów, plebanii lub służby kościelnej, jakoteż na rzecz szkół, na rzecz nauczycieli tychże szkół i dla tych nauczycieli.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

1. Ażeby ułatwić dalsze przewidzenie wyswobodzenia gruntów w margrabstwie Morawskiem od danin stałych w naturze, na realnościach ciężących a składanych na rzecz kościołów, plebanij lub służby kościelnej, jakoteż na rzecz szkół, na rzecz nauczycieli tychże szkół i dla tych nauczycieli, postanawia się, że podania, wniesione w myśl ustawy krajowej dla margrabstwa Morawskiego z dnia 9 maja 1873, a dotyczące się obliczenia, ściągnięcia i wydania indemnizacyi, hipotecznego zabezpieczenia kapitałów indemnizacyjnych, tudzież wykreślenia zniesionych powinności, jak nie mniej rzeczzone wniesienia hipoteczne, są wolne od stępli i opłat.

Uwolnienie to nie służy podaniom, wniesionym od stron do władz administracyjnych i sądowych w celu dochodzenia lub przeprowadzenia roszezeń swoich do przedmiotu, wynagrodzeniu podlegającego.

Dokumenta w przewodzie rzeczowego wyswobodzenia gruntów sporządzone a dotyczące się określenia stosunków prawnych i wynagrodzenia pomiędzy uprawnionymi a obowiązanyymi, są wolne od stępli i opłat, dopóki nie będą służyły do żadnego innego użytku jak tylko do przeprowadzenia indemnizacyi i wniesienia do ksiąg publicznych.

Toż samo tyczy się aktów urzędowych tylko do tego celu wydawanych.

Nakoniec kwoty, dla zabezpieczenia, lub jako indemnizacya, po skutecznym przewodzie w mowie będącego wyswobodzenia gruntów, złożone, wolne są od opłaty za zachowanie.

2. Wykonanie ustawy niniejszej, która ma wejść w moc obowiązującą jednocześnie z ustawą krajową o rzeczonym rodzaju wyswobodzenia gruntów w Morawii, porucza się ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 20 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

24.

Ustawa z dnia 20 marca 1874,

o uwolnieniu od stępli i opłat fundacyi, które z powodu jubileuszu Mego panowania i z powodu zaślubin Jej Cesarskiej Wysokości Arcyksiężny Gizeli zostały ustanowione.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Fundacye do celów naukowych, humanitarnych i dobroczynnych, z powodu jubileuszu Mego panowania i z powodu zaślubin Jej Cesarskiej Wysokości Arcyksiężny Gizeli, ustanowione, uwalnia się od stępli i opłat bezpośrednich, podług taryfy pozycya 96 *a*) i *b*), ustawy z dnia 13 grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89, przypadających.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej, w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia wchodzącej, porucza się ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 20 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

25.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 20 marca 1874,

o udzieleniu c. k. konsulatu w St. Petersburgu upoważnienia do obejmowania spadków ruchomych po poddanych monarchyi austriacko węgierskiej w jego okręgu urzędowym zmarłych.

C. i k. ministerstwo spraw zewnętrznych po zniesieniu się z ministerstwami sprawiedliwości obu połów monarchyi i na zasadzie artykułu XIX traktatu handlowego i żeglugowego pomiędzy Austryą a Rosyą na dniu 2/14 września 1860 (Dz. u. p. Nr. 272) zawartego, upoważniło pana Jerzego Wynekena c. i k. konsula jeneralnego w St. Petersburgu, ażeby wszelkie spadki ruchome po poddanych austriackich, w jego okręgu urzędowym zmarłych, jeżeli w miejscu

śmierci nie ma ani dziedziców ani pełnomocnika tychże, odbierał, dla wydania ich właściwej austriackiej władzy spadkowej i ażeby upoważnienie to rozciągnął na wszystkie urzędy konsularne, c. i k. konsulatowi jeneralnemu w Petersburgu podlegające.

Zarazem wkłada się na konsulat jeneralny, jak nie mniej na podlegające mu c. i k. urzędy konsularne, pod odpowiedzialnością w obec interesowanych, obowiązek bezpiecznego zachowywania przedmiotów do tego zdalnych a rychlej sprzedaży tych, które podlegają zepsuciu; o każdym przypadku śmierci mają nadto zawiadamiać niezwłocznie władzę sądową, w której okręgu domniemani dziedzice mieszkają, gdy zaś pobyt domniemanych dziedziców jest niewiadomy, mają niezwłocznie przesyłać uwiadomienie o istnieniu spadku, jeżeli nie do c. i k. ministerstwa spraw zewnętrznych, to bezpośrednio do rządu, któremu podlegał zmarły poddany austriacki lub węgierski.

Glaser r. w.

26.

Ustawa z dnia 22 marca 1874,

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w miesiącu kwietniu 1874.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Udzielone ministerstwu ustawą z dnia 13 grudnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 161) upoważnienie, do pobierania nadal, w czasie od dnia 1 stycznia aż do ostatniego marca 1874 istniejących podatków stałych i niestałych tudzież opłat i dodatków według ustaw o podatkowaniu obecnie obowiązujących, a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości ustawą skarbową z dnia 11 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 46) oznaczonej, jakoteż upoważnienie do pokrywania w czasie tym wydatków administracyjnych w miarę potrzeby na rachunek kredytów, które ustawą skarbową na rok 1874 w odpowiednich rozdziałach, tytułach i paragrafach mają być ustanowione, przedłuża się na miesiąc kwiecień 1874.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 22 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Lasser r. w. Banhans r. w. Stremayr r. w.

Glaser r. w. Unger r. w. Chlumecky r. w. Pretis r. w.

Horst r. w. Ziemiałkowski r. w.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 22 marca 1874,**o zwinięciu przykomorka II klasy w Lustenau.**

Przykomorek II klasy w Lustenau w Vorarlbergu zostaje zwinięty z dniem ostatnim marca 1874 roku; tamtejszego jednak promu na Renie wolno będzie używać jak dotąd, do przewozu osób, jakoteż do przywozu i wywozu przedmiotów bezwarunkowo od cła uwolnionych.

Nadzór nad tym obrotem będzie sprawował tamtejszy c. k. oddział straży skarbowej.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć VIII. — Wydana i rozesłana dnia 31 marca 1874.

28.

Ustawa z dnia 16 marca 1874,

o zniesieniu podatku konsumcyjnego od materiałów budowlanych pobieranego w Wiedniu.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią jak następuje:

Artykuł I.

Znosi się podatek konsumcyjny pobierany w Wiedniu na rzecz skarbu państwa od materiałów budowlanych jako to od cegieł, łupku, tudzież od dachówek z odpadków marmurowych, od kamienia łamanego i ciosanego, od płyt kamiennych, piasku do budowy, wapna i gipsu.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza, której wykonanie porucza się ministrowi skarbu, wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Budapeszt, dnia 16 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

29.

Ustawa z dnia 23 marca 1874,

tycząca się opłat od takich wyroków polubownych, które wydają Izby handlowo-przemysłowe i Giełdy publiczne.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Co się tyczy opłat od takich wyroków polubownych, które w sprawach handlowych wydają Izby handlowo-przemysłowe i Giełdy publiczne jako sądy

polubowne, przepisami ustaw lub statutów do tego przeznaczone i w granicach tego swojego zakresu działania, wchodzą w miejsce §. 18 ustawy z dnia 29 lutego 1864 (Dz. u. p. Nr. 20) przepisy następujące:

Artykuł II.

Wyroki polubowne, w artykule I wzmiankowane, bez względu czy są wydane w sprawie, od której opłata była już lub nie była ściągnięta, podlegają tylko opłacie stałej, wynoszącej od każdego wygotowania wyroku polubownego, jakakolwiek będzie ilość arkuszy takowego, jeżeli przedmiot sporny bez żądań przydatkowych

a) nie przenosi 50 zł.	— zł. 50 ct.
b) przenosi 50 lecz nie 200 zł.	1 „ 25 „
c) przenosi 200 zł. lub	
d) nie da się oszacować	2 „ 50 „

Opłatę rzeczoną składa się w znaczkach stęplowych; tylko wtedy, jeżeli wartość przedmiotu spornego nie jest wyraźnie oznaczona a nawet takowa po wysłuchaniu stron nie da się od razu oznaczyć, wymierzy takową i ściągnie urząd do wymiaru opłat przeznaczony, któremu do tego celu należy przesłać w ciągu ośmiu dni po zawyrokowaniu wszelkie oryginalne wygotowania wyroku polubownego i odpis tegoż od stępla wolny.

Artykuł III.

Znaczków stęplowych, do wygotowania wyroku potrzebnych, dostarcza powód; takowe winny być przyklepione według przepisów na pierwszym wygotowaniu (koncepcie) wyroku polubownego, które w aktach sądu polubownego ma być zachowane i osnowa tegoż powinna po nich przechodzić; gdyby zaś wyrok polubowny miał być wydany nie na piśmie lecz tylko ustnie, znaczki stęplowe od powoda dostarczone należy przyklepić w wykazie rozpraw sądu polubownego (rejestrze, protokole) w tem miejscu, gdzie rozprawa, której się to tyczy, jest zaciągnięta i napisawszy na górnej części każdego znaczka dzień, miesiąc i rok wyroku polubownego, należy na dolnej części znaczka wycisnąć czarną farbą pieczęć odpowiedniej Izby handlowo-przemysłowej albo Giełdy.

Znaczków stęplowych, do każdego następnego wygotowania potrzebnych, dostarcza ten, kto takiego wygotowania żąda; przyklepia się je na wygotowaniu podług przepisów i osnowa winna przez znaczki przechodzić.

Artykuł IV.

Za uiszczenie tych opłat podług przepisów są razem z obowiązaniem do opłaty odpowiedzialni niepodzielnie, co do pierwszego wygotowania, sędzia polubowny, lub, jeżeli sąd polubowny składa się z więcej osób, wszyscy członkowie tegoż; co do następnych wygotowań, ten, kto takowe podpisuje.

Artykuł V.

Z tytułu ubóstwa [pozycya taryfy 75 o) ustawy z dnia 13 grudnia 1862 Dz. u. p. Nr. 89] nie można być osobiście uwolnionym od opłat przywiązanych do takich wyroków polubownych.

Artykuł VI.

Prawo sprawdzania, na zasadzie §. 97 ustawy z dnia 9 lutego 1850, kierującym władzom dochodów niestałych, służące, rozciąga się także na sądownictwo polubowne Instytutów w artykule I wzmiankowanych.

Artykuł VII.

Minister skarbu w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości ma prawo uznać możność stosowania przepisów ustawy niniejszej do takich wyroków polubownych, które w sprawach handlowych wydają inne korporacje lub Instytuty publiczne, na mocy ustawy lub statutów do tego przeznaczone.

Artykuł VIII.

Wykonanie ustawy niniejszej, wchodzącej w moc obowiązującą od ósmego dnia po jej ogłoszeniu, porucza się ministrom skarbu i sprawiedliwości.

Wiedeń, 23 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

30.

Ustawa z dnia 29 marca 1874,

zmieniająca ustawę z dnia 6 września 1850, Dz. u. p. Nr. 345 i rozporządzenie cesarskie z dnia 23 października 1857, Dz. u. p. Nr. 207 o opłatach od ogłoszeń i od inseratów zamieszczanych w pismach peryodycznych, jakoteż w pismach zawierających same ogłoszenia i uwiadomienia.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Znoszą się opłaty od ogłoszeń, jakoteż od inseratów zamieszczanych w pismach peryodycznych i w pismach zawierających same ogłoszenia i uwiadomienia.

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą od dnia 1 lipca 1874.

§. 3.

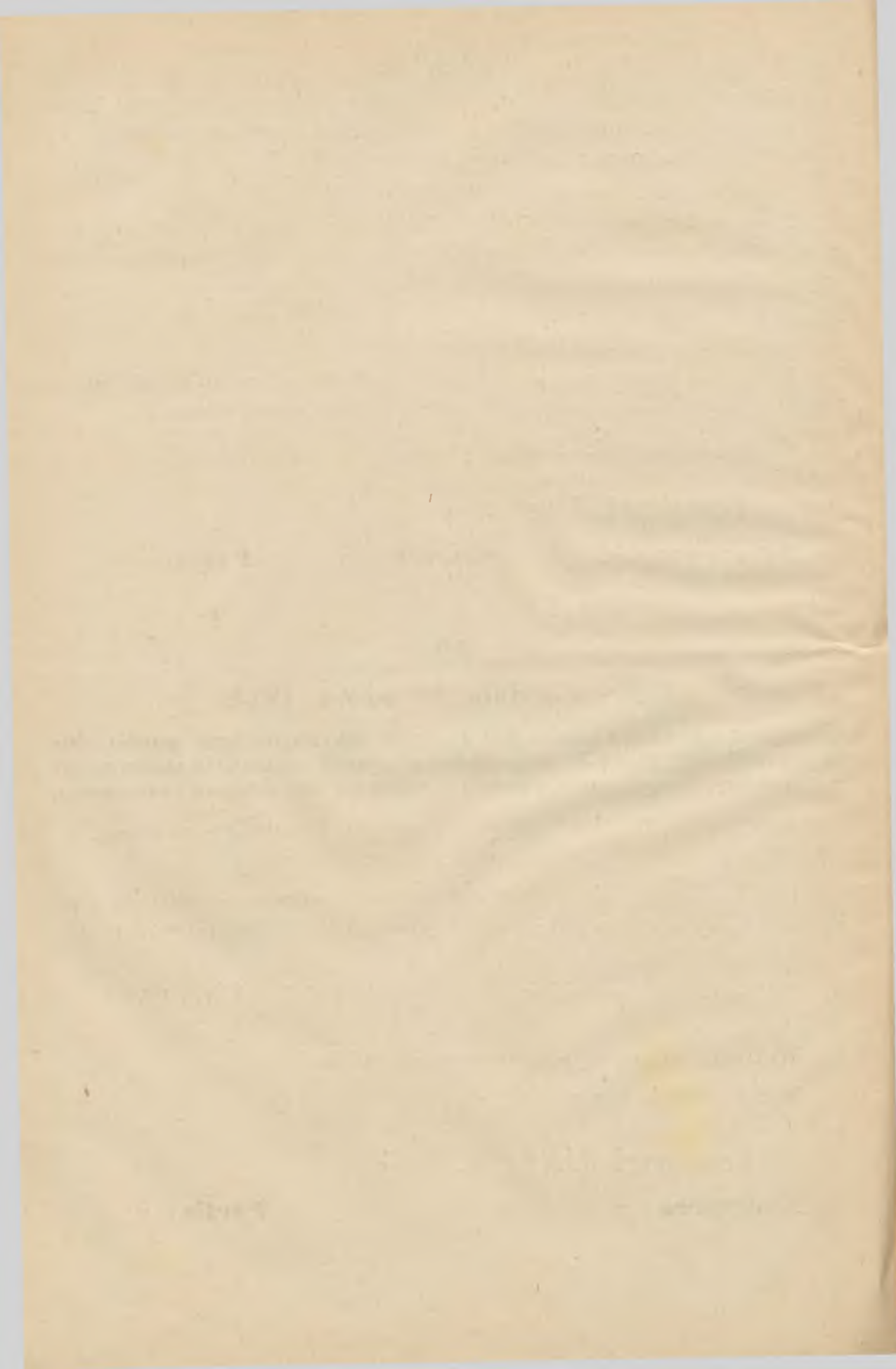
Wykonanie ustawy tej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 29 marca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IX. — Wydana i rozesłana dnia 11 kwietnia 1874.

31.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 21 marca 1874, o upoważnieniu ekspozytury c. k. przykomorka I klasy w dworcu kolei w Ebersbachu, ustanowionego, do postępowania wywozowego z piwem.

W myśl istniejących przepisów upoważnia się ekspozyturę c. k. przykomorka cłowego I klasy, w dworcu kolei w Ebersbachu w Saksonii ustanowionego, na drodze cłowej, z Georswalde do Ebersbachu wiodącej, położoną, do postępowania wywozowego z piwem, wywożonem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Pretis r. w.

32.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25 marca 1874,

którem wydaje się instrukcją dla akuszerek.

Akuszerki, które otrzymały upoważnienie do wykonywania w krajach c. k. austriackich sztuki położniczej i takową chcą tamże wykonywać, winny trzymać się w tej mierze instrukcji następującej:

§. 1.

Akuszerki winny najprzód zgłosić się do odpowiedniej władzy administracyjnej I instancji (starostwa, magistratu) i przedstawiając jednocześnie dyplom, oznajmić, w którym miejscu chcą zajmować się praktyką, a następnie urzędowe potwierdzenie tego oznajmienia przedstawić i mieszkanie swoje wskazać zwierzchności gminnej swojej siedziby lub tamtejszej władzy policyjnej, gdzie winny oznajmiać także każdą zmianę swego mieszkania, które zawsze godłem, na domu wywieszonem, ma być oznaczone.

§. 2.

Akuszerki podlegają bezpośrednio władzy administracyjnej I instancyi a w szczególności jej lekarzowi urzędowemu.

§. 3.

Każda akuszerka winna zaopatrzyć się w najgłówniejsze narzędzia i przybory w jej zawodzie potrzebne a przynajmniej powinna mieć seręgę cynową średniej wielkości z kanką kościaną i mutrą dobrze przystającą, kateter metalowy dla kobiet i nożyczki do pępka, wszystko należycie dobre i czyste i prócz tego brać jeszcze z sobą, gdy jest do porodu wezwana, tasiemkę do pępka, szarpie, kilka gąbek i mocny ocet.

Nadto każda akuszerka powinna mieć dzieło o akuszeryi ażeby je mogła czytywać i szukać w niem rady.

§. 4.

Akuszerki powinny żyć przyzwoicie, uczciwie i trzeźwo, a gdy będą do rodzących wezwane, czy to we dnie czy w nocy, powinny z całą gotowością i pilnością nieść im skuteczną pomoc.

Winny osobom, które powierzą się ich opiece, dochowywać sumiennie tajemnic, wyjąwszy, gdyby na mocy istniejących ustaw lub w skutku bezpośredniego wezwania urzędowego, były obowiązane uwiadomić władzę właściwą.

§. 5.

Podezas porodu nie powinny oddalać się od rodzących, gdyby się zaś pokazały objawy grożące niebezpieczeństwem, jakoto mdłości, kurczę itp. a osobliwie, gdyby nastąpił krwiotok, lub gdyby się na niego zanosilo, nie powinny opuszczać rodzącej, dopóki według największego prawdopodobieństwa wszelkie niebezpieczeństwo nie będzie usunięte, lub dopóki kto inny nie przyjdzie na pomoc.

§. 6.

Jeżeli poród trudny lub nieprawidłowy wymaga użycia instrumentów, akuszerki są pod ciężką odpowiedzialnością obowiązane przyzwać wcześniej akuszera (lekarza lub chirurga).

Zabrania się im najsurowiej odbywać bez naglącej potrzeby takie funkcyje na brzemiennych, rodzących, położnicach lub dzieciach, do których tylko akuszer lub lekarz jest upoważniony.

§. 7.

Jeżeli dziecko zdaje się zamarłym a jest tak wykształcone, że mogłoby żyć i nie ma na sobie widocznych znaków zgnilizny, akuszerka winna w nieobecności lekarza, którego natychmiast przyzwać należy, wykonywać pilnie i wytrwale wiadome jej próby przywrócenia dziecka do życia, a to, póki dziecko nie zacznie regularnie oddychać albo dopóki usiłowania, najmniej przez półgodziny ponawiane, nie okażą się całkiem bezskutecznymi.

§. 8.

Akuszerka, która położnicę obsługiwała, winna mieć staranie, ażeby ten, kto w miejscu położu utrzymuje rejestr noworodzonych, był w 24 godzinach o urodzeniu się dziecka zawiadomionym.

§. 9.

Jeżeli z rodziców chrześcijańskich urodzi się dziecko bezsilne, pozornie zmarłe i w ogóle w niebezpieczeństwie życia będące, akuszerka obowiązana jest przestrzedz rodziców, że trzeba dziecko ochrzcić z wody, a nawet winna uczynić to sama, jeżeli temu nie sprzeciwiają się rodzice, lub, gdy dziecko jest nieślubne, jeżeli zezwala matka.

§. 10.

Pod surową odpowiedzialnością i karą zabrania się akuszerkom chrzcić z wody bez wiedzy i zezwolenia rodziców, lub, gdy płód jest nieślubny, bez zezwolenia matki, takie dziecko, którego matka nie należy do żadnego chrześcijańskiego wyznania.

§. 11.

O każdym dokonanym chrzcie z wody winna akuszerka zawiadomić właściwego plebana miejscowego, utrzymującego metryki chrztu.

Nadto, na żądanie tegoż plebana, lub innej osoby, której utrzymywanie rejestru nowonarodzonych jest powierzono, obowiązana jest akuszerka powiedzieć z najściślejszą sumiennością i zupełną prawdą, co jej wiadomo o nazwisku matki dziecka, tudzież czy ta jest stanu wolnego, zamężna lub wdowa.

W tym także celu wymaga się, aby akuszerka była obecną, gdy się odbywa uroczysty chrzest dziecka.

§. 12.

Jest także obowiązkiem akuszerki mieć staranie, aby wszystkie dzieci, które urodzą się nieżywe, były poddawane przepisany oględzinom ciała, bez względu na stopień fizycznego rozwoju.

§. 13.

Akuszerka, wezwana do osoby niedoświadczonej, ażeby jej zapomocą lewatywy lub innych środków, przyniosła ulgę w boleściach lub dolegliwościach żywotnych, winna zbadać dokładnie żywot, i jeżeli znajdzie oznaki brzemienności, powiedzieć o tem z należytą ostrożnością owej osobie, lub, jeżeli to jest możebnem, jej matce i w ogóle mieć na względzie, aby nie zaszkodziło rozwijaniu się płodu.

Jeżeli akuszerka postrzeże, iż osoba, do której ją wezwano, już rodzi, nie ma jej opuszczać, lecz powinna dać jej odpowiednią pomoc.

§. 14.

Jeżeli akuszerka poweźmie uzasadnione podejrzenie, że się dopuszczono dzieciobójstwa, spędzenia płodu lub innego podobnego karygodnego uczynku, obowiązana jest zawiadomić o tem niezwłocznie miejscową władzę policyjną.

§. 15.

Akuszerka, która jest sama sprawczynią zniszczenia lub spędzenia płodu, podsunięcia lub zamienienia dziecka, albo która była współwinną lub uczestniczką takiego karygodnego czynu, tudzież ta, która zaniedba ciężącego na niej obowiązku zawiadomienia niezwłocznie władzy o powyższem podejrzeniu że zbrodnia lub przestępstwo popełniono, podpada surowości ustawy karnej.

§. 16.

Jeżeli władza administracyjna lub sądowa poleci akuszerce zrobienie oględzin, akuszerka winna to, czego się w danym przypadku z oględzin dowiedziała, podać dokładnie, podług swojej najlepszej znajomości rzeczy.

Lasser r. w.

33.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 1 kwietnia 1874,

którem podaje się do wiadomości rozciągnięcie na kraj niemiecki Alzacyą i Lotaryngią tak zwanej Eisenachskiej konwencji, tyczącej się pielęgnowania chorych i grzebania zmarłych poddanych, jakoteż konwencji zawartej z kilku państwami, tyczącej się przyjmowania napowrót dawnych poddanych.

Rządy monarchyi austryacko-węgierskiej i państwa niemieckiego, wymienwszy jednobrzmiące deklaracye ministryalne ddo. Wiedeń 22 marca 1874 i Berlin 1 lutego 1874, zgodziły się, ażeby w krajach monarchyi austryacko-węgierskiej z jednej i w kraju niemieckim Alzacyi i Lotaryngii z drugiej strony, pod względem pielęgnowania chorych i grzebania zmarłych poddanych drugiej strony, jakoteż pod względem przyjmowania tych, którzy mają być wydaleni, postępowano według zasad następujących :

I.

Przepisy umowy, tyczącej się pielęgnowania chorych i grzebania zmarłych poddanych stron kontraktujących między kilku państwami niemieckimi na dniu 11 lipca 1853 w Eisenach zawartej, Dz. u. p. 1854 Nr. 6, będą także miały moc obowiązującą w stosunkach między monarchyą austryacko-węgierską a Alzacyą i Lotaryngią.

II.

Każda ze stron umowę zawierających zobowiązuje się, że na żądanie drugiej strony będzie przyjmowała napowrót swoich poddanych, chociażby według prawodawstwa krajowego utracili prawo obywatelstwa, jeżeli tylko nie stali się jeszcze poddanymi drugiego kraju według jego własnego prawodawstwa.

Lasser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Cześć X. — Wydana i rozesłana dnia 16 kwietnia 1874.

34.

Traktat z dnia 3 grudnia 1873,

pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a zjednoczonym królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandyi, względem wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzów.

(Zawarty w Wiedniu dnia 3 grudnia 1873; przez Jego ces. i król. Mość ratyfikowany dnia 8 marca 1874; obustronne ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 10 marca 1874.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus, Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiaro Nostro atque illo Majestatis Suae Magnae Britanniae Reginae, praevis collatis consiliis mutisque deliberationibus, Conventio de mutua maleficorum extraditione Viennae die tertio mensis Decembris anni millesimi octingentesimi septuagesimi tertii inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Gdy Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejsza Królowa zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi

chcąc w obrębie Swoich państw i władzy sądowej tychże, poprawić wymiar sprawiedliwości i zapobiedz zbrodniom, uznali za potrzebne, ażeby osoby, o przestępstwa które traktat niniejszy wymienia, obwinione, lub za takie przestępstwa, skazane, jeżeli z rąk sprawiedliwości ujdą, były w oznaczonych okolicznościach wzajemnie wydawane i do zawarcia w tym celu traktatu mianowali pełnomocnikami Swymi, a to:

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość:

Pana Juliusza Hrabiego Andrassy na Csik-Szent-Király i Krasnej Horce, Swego rzeczywistego tajnego radcę, ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, kawalera wielkiego krzyża orderu Św. Szczepana itd. a

Najjaśniejsza Królowa zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi:

Wielce szanownego Sir Andrewa Buchanan, członka wielce szanownej Rady tajnej Jej królewskiej Mości, kawalera wielkiego krzyża wielce szanownego orderu Bath, Jej królewskiej Mości nadzwyczajnego i pełnomocnego posła u Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości,

którzy udzieliwszy sobie nawzajem swoich pełnomocnictw i znalazłszy takowe w dobrej i należytej formie, umówili i zawarli następujące artykuły:

His Majesty the Emperor of Austria King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary and

Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland,

having judged it expedient, with a view to the better administration of justice and to the prevention of crime within the two countries and their jurisdictions that persons charged with or convicted of the crimes hereinafter enumerated, and being fugitives from justice, should under certain circumstances, be reciprocally delivered up; Their said Majesties have named as their Plenipotentiaries to conclude a Treaty for this purpose, that is to say:

His Imperial and Royal Apostolic Majesty:

the Count Julius Andrassy of Csik-Szent-Király and Krasznahorka, His Imperial and Royal Majesty's Privy Counsellor, Minister of the Imperial House and of Foreign affairs, Grand Cross of the Order of St. Stephen etc., and

Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland:

the Right Honourable Sir Andrew Buchanan, a Member of Her Majesty's Most Honourable Privy Council, Knight Grand Cross of the Most Honourable Order of the Bath, Her Majesty's Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to His Imperial and Royal Apostolic Majesty;

who, after having communicated to each other their respective full powers, found in good and due form, have agreed upon and concluded the following Articles:

Artykuł I.

Wysokie strony traktat zawierające zobowiązują się, że będą sobie wzajemnie wydawały osoby, o przestępstwo, które w kraju jednej strony popełniły, obwinione, lub za takie przestępstwo, skazane i w kraju drugiej strony znalezione, a to w przypadkach i pod warunkami, które traktat niniejszy wymienia.

Artykuł II.

Czyny karygodne, za które przestępca będą wydawani, są następujące:

1. Morderstwo, usiłowanie morderstwa.

2. Zabójstwo.

3. Podrabianie lub fałszowanie pieniędzy metalowych, wydawanie lub puszczanie w obieg podrobionych lub sfalszowanych pieniędzy metalowych.

4. Fałszowanie lub podrabianie albo odmienianie tudzież puszczanie w obieg tego co jest sfalszowane albo podrobione lub odmienione, obejmujące wszystkie zbrodnie, które podług austriackich ustaw karnych albo podług węgierskich ustaw karnych i zwyczajów jest uważane za podrabianie albo fałszowanie pieniędzy papierowych, banknotów lub innych papierów publicznych, za podrabianie lub fałszowanie innych dokumentów publicznych lub prywatnych, tudzież za wydawanie lub puszczanie w obieg albo też za używanie ze świadomością takich papierów podrobionych lub sfalszowanych.

Jeżeli przestępca ma być wydany z Austrii, pojęcie określa się podług ustaw karnych austriackich, jeżeli ma być wydany z Węgier, podług ustaw karnych i zwyczajów węgierskich.

5. Kradzież i przywłaszczenie sobie skrycie (przeniewierzenie).

6. Uzyskanie pieniędzy lub rzeczy zapomocą uludnych przedstawień (oszustwo.)

Article I.

The High Contracting Parties engage to deliver up to each other those persons who, being accused or convicted of a crime committed in the territory of the one Party, shall be found within the territory of the other Party under the circumstances and conditions stated in the present Treaty.

Article II.

The crimes for which the extradition is to be granted are the following:

1. Murder or attempt to murder.

2. Manslaughter.

3. Counterfeiting or altering money, uttering or bringing into circulation counterfeit or altered money.

4. Forgery or counterfeiting, or altering or uttering what is forged or counterfeited or altered; comprehending the crimes designated in the Austrian penal laws or in the Hungarian penal laws and customs as counterfeiting or falsification of paper money, banknotes, or other securities, forgery or falsification of other public or private documents, likewise the uttering or bringing into circulation, or wilfully using such counterfeited, forged, or falsified papers.

The definition is to be determined accordingly with the Austrian penal laws, if the extradition shall take place from Austria, and accordingly with the Hungarian penal laws and customs, if the extradition shall take place from Hungary.

5. Embezzlement or larceny.

6. Obtaining money or goods by false pretences.

7. Bankructwo oszukańskie, obejmujące zbrodnie, które, jeżeli przestępca ma być wydany z Austrii, podług ustaw karnych austriackich, a jeżeli ma być wydany z Węgier, podług ustaw karnych węgierskich mogą być uważane za oszustwo, popełnione przez dłużnika spółnego w związku z bankrutem.

8. Defraudacya popełniona przez zawiadowcę bankiera, ajenta, prokurystę, opiekuna lub kuratora, dyrektora, członka lub urzędnika jakiegokolwiek Towarzystwa, jeżeli podług istniejących ustaw defraudacya ta jest zagrożona karą.

9. Zgwałcenie niewiasty.

10. Uprowadzenie.

11. Porwanie dziecka, porwanie człowieka, nieprawne ścieśnianie osobistej wolności człowieka.

12. Włamanie się i najście domu mieszkalnego lub budynku do niego należącego z zamiarem popełnienia zbrodni a to w dzień (house breaking) lub w nocy (burglary).

13. Rozmyślne podpalenie.

14. Rabunek z użyciem gwałtu lub pogroźek.

15. Wymuszenie.

16. Rozmyślne zatopienie lub zniszczenie okrętu na morzu lub usiłowanie takiej zbrodni.

17. Zamachy na osoby na pokładzie okrętu będącego na otwartym morzu w zamiarze zabicia lub uszkodzenia na ciele.

18. Bunt (revolt) przeciwko dowódcy okrętu na pokładzie okrętu będącego na otwartym morzu, gdy jest popełniony przez dwie lub więcej osób, albo sprzysiężenie do takiego buntu.

19. Zeznanie krzywoprzysięskie, kuszenie do takowego.

20. Złośliwe uszkodzenie cudzej własności o ile takowe nie ma być karane jak przestępstwo.

7. Crimes against bankruptcy law; comprehending the crimes considered as frauds committed by the bankrupt in connection with the bankruptcy, according with the Austrian penal laws, if the extradition shall take place from Austria, and with the Hungarian penal laws, if the extradition shall take place from Hungary.

8. Fraud by a baille, banker, agent, factor, trustee, or director or member or public officer of any company, made criminal by any law for the time being in force.

9. Rape.

10. Abduction.

11. Child stealing, kidnapping and false imprisonment.

12. Burglary or house breaking.

13. Arson.

14. Robbery with violence or with menaces.

15. Threats by letter or otherwise with intent to extort.

16. Sinking or destroying a vessel at sea, or attempting to do so.

17. Assaults on board a ship on the high seas, with intent to destroy life, or to do grievous bodily harm.

18. Revolt, or conspiracy to revolt, by two or more persons on board a ship on the high seas, against the authority of the master.

19. Perjury or subornation of perjury.

20. Malicious injury to property, the offence be indictable.

Podobnie będzie wydanym, kto brał udział w powyższych czynach karygodnych, bez względu, czy go brał przed uczynkiem, czyli po jego spełnieniu, ale tylko wtedy, jeżeli według ustaw obu kontraktujących stron udział ten jest jako zbrodnia karygodnym.

We wszystkich tych przypadkach będą przestępcy wydawani z państw monarchyi austriacko-węgierskiej tylko wtedy, jeżeli czyny karygodne, popełnione w Austrii, stanowią zbrodnię podług ustaw austriackich, albo popełnione w Węgrzech, stanowią zbrodnię (büntett) podług ustaw i zwyczajów w Węgrzech obowiązujących; będą zaś wydawani z Wielkiej Brytanii tylko wtedy, jeżeli czyn karygodny, popełniony w Anglii lub w obrębie sądownictwa angielskiego stanowi zbrodnię wzmiankowaną w ustawach o wydawaniu z roku 1870 i 1873.

Artykuł III.

W żadnym przypadku i z żadnego powodu Wysokie strony kontraktujące nie mogą być zniewalane aby wydały własnych poddanych.

Artykuł IV.

Jeżeli osoba, którejby żądano wydania z monarchyi austriacko-węgierskiej, w jednym z krajów monarchyi austriacko-węgierskiej, albo osoba, którejby żądano wydania z Wielkiej Brytanii, w Zjednoczonym Królestwie, za ten sam czyn karygodny, z przyczyny którego żąda się jej wydania, była już w śledztwie i została uwolniona, albo jeszcze zostaje w śledztwie lub już była karana, osoba taka nie będzie wydana.

Jeżeli osoba, której wydania zażądano, już za inny czyn karygodny zostaje w śledztwie lub odsiada karę w kraju gdzie zostaje, osoba ta nie ma być wydana, póki śledztwo nie zostanie

The extradition is also to take place for participation in any of the aforesaid crimes, as accessory either before or after the fact, provided such participation be punishable by the laws of both the Contracting Parties.

In all these cases the extradition will only take place from the Austro-Hungarian States, when the crimes, if committed in Austria, would, according to Austrian law, constitute a „Verbrechen“ or if committed in Hungary, would, according to the laws and customs being in force in Hungary constitute a crime („büntett“); the extradition from Great Britain only when the crimes, of committed in England, or within English jurisdiction, would constitute an extraditional crime, as described in the Extradition Acts of 1870 and 1873.

Article III.

In no case and on no grounds whatever shall the High Contracting Parties be held to concede the extradition of their own subjects.

Article IV.

The extradition shall not take place if the person claimed on the part of the Government of the United Kingdom, or the person claimed on the part of the Government of Austria-Hungary, has already been tried and discharged or punished, or is still under trial, in the Austro-Hungarian dominions or in the United Kingdom respectively, for the crime for which his extradition is demanded.

If the person claimed on the part of the Government of the United Kingdom, or if the person claimed on the part of the Government of Austria-Hungary, should be under examination for any

ukończone, i póki rozpoczęcie kary, jeżeli ją sąd wymierzy, nie będzie odłożone.

Gdyby ten, którego wydania zażądano, miał proces, lub miał być zatrzymanym z przyczyny zobowiązań na prawie cywilnem opartych, będzie on mimo to wydany; osobie poszkodowanej służy jednak prawo dochodzenia swoich roszczeń przed właściwą władzą.

Artykuł V.

Jeżeliby zażądano wydania z przyczyny takiej zbrodni, która według praw kraju o wydanie wezwanego, nie może być sądownie ściganą ani karaną w skutku przedawnienia, osoba reklamowana nie będzie wydana.

Artykuł VI.

Zbrodniarz zbiegły nie ma być wydanym, jeżeli czyn karygodny, za który jego wydania zażądano, należy do zbrodni politycznych, lub jeżeli udowodni, że jego wydania zażądano istotnie w takim zamiarze, ażeby go ścigać lub ukarać za zbrodnią albo przestępstwo do politycznych należące.

Artykuł VII.

Jeżeli osoba, której wydania jedno z mocarstw kontraktujących zażąda na mocy niniejszego traktatu, będzie reklamowana od innego lub od kilku innych mocarstw, z przyczyny innych zbrodni, które w ich krajach popełniła; natenczas będzie wydana temu rządowi, w którego kraju popełniła cięższe przestępstwo, a gdyby wszystkie jej czyny karygodne były jednakowo ciężkie, lub gdyby zachodziła wątpliwość który z nich jest cięższy, temu rządowi, który wydania zażądał najpierwej.

other crime in the Austro-Hungarian dominions or in the United Kingdom respectively, his extradition shall be deferred until the conclusion of the trial, and the full execution of any punishment awarded to him.

Should an individual whose extradition is demanded be at litigation, or be detained in the country on account of private obligations, his surrender shall nevertheless be made; the injured party retaining the right to prosecute his claims before the competent authority.

Article V.

The extradition shall not take place if, with respect to the crime for which it is demanded, and according to the laws of the country applied to, criminal prosecution and punishment has lapsed.

Article VI.

A fugitive criminal shall not be surrendered if the offence in respect of which his surrender is demanded is one of a political character, or if he prove that the requisition for his surrender has, in fact, been made with a view to try or punish him for an offence of a political character.

Article VII.

If an individual whose extradition is demanded by either of the High Contracting Parties in accordance with the terms of this Treaty, be also claimed by one or several other Powers on account of other crimes committed on their territory, he shall be surrendered to the Government in whose territory his gravest crime was committed; and if his crimes are all of the same gravity, or a doubt exists as to which is the gravest, to the Government which first made application for his surrender.

Artykuł VIII.

Osoba wydana nie może nigdy w państwie któremu ją wydano być więzioną ani pociągana do śledztwa za inny czyn karygodny dawniej popełniony albo na podstawie innych faktów, prócz tych, dla których ją wydano; chyba, że po wydaniu miała sposobność wrócenia do kraju, z którego ją wydano a z niej niekorzystała, albo, że wróciwszy tam, udała się później dobrowolnie do kraju, któremu ją dawniej wydano.

Postanowienie niniejsze nie odnosi się do czynów karygodnych popełnionych po wydaniu.

Artykuł IX.

Żądania o wydanie winny być podawane przez agentów dyplomatycznych wysokich stron kontraktujących.

Pospołu z żądaniem wydania obwinionego należy przedstawić rozkaz uwięzienia, wydany od władzy właściwej państwa, które żąda wydania, jakoteż takie dowody, aby podług praw owego miejsca, gdzie obwinionego znaleziono, usprawiedliwiły aresztowanie, gdyby czyn karygodny tam był popełniony.

Jeżeli żądanie odnosi się do osoby, już skazanej na karę, należy dołączyć wyrok, który na skazanego wydał sąd właściwy państwa, żądającego wydania.

Żądanie wydania nie może być parte wyrokiem wydanym na obwinionego zaocznie (in contumaciam).

Artykuł X.

Jeżeli żądanie wydania będzie w myśl powyższych postanowień, władze właściwe państwa wezwanego przystąpią do przytrzymania zbiega.

Article VIII.

A surrendered person shall in no case be kept in arrest or subjected to examination in the State to which he has been surrendered on account of another previous crime, or any other grounds than those of his surrender, unless such person has, after his surrender, had an opportunity of returning to the country whence he was surrendered, and has not made use of this opportunity, or unless he, after having returned there, reappears in the country to which he has already been surrendered.

This stipulation does not refer to crimes committed after surrender.

Article IX.

Requisitions for surrender shall be made by the Diplomatic Agents of the High Contracting Parties.

Tho the requisition for the surrender of an accused person there must be attached a warrant issued by the competent authorities of the State which demands extradition, and such proofs as would, according to the laws of the place where the accused was found, justify his arrest if the crime had been committed there.

If the requisition refers to a person already convicted, the sentence passed by the competent Tribunal of the State demanding his surrender must be produced.

No requisition for surrender can be based on a conviction in contumaciam.

Article X.

If the requisition for extradition be in accordance with the foregoing stipulations, the competent authorities of the State applied to shall proceed to the arrest of the fugitive.

Pojmany będzie potem stawiony przed urzędnikiem sądowym, prawnie do tego przeznaczonym, który ma go tak samo przesłuchać i odbyć śledztwo przygotowawcze, jak gdyby obwiniony był pojmanym za czyn karygodny popełniony w kraju.

Artykuł XI.

W przypadkach naglących można aresztować zbiegłego zbrodniarza także za rozkazem sędziego policyjnego, sędziego pokoju lub innej władzy, w którymkolwiek z dwóch państw do tego upoważnionej, a to na podstawie takich doniesień albo zażaleń i takich udowodnień, albo na podstawie takich dochodzeń, które podług mniemania osoby, rozkaz przyaresztowania wydającej, usprawiedliwiłyby rozkaz aresztowania, gdyby pojmany popełnił czyn lub został skazany w kraju, w którym się owa zwierzchność znajduje.

Zresztą wymaga się za konieczny warunek, ażeby reprezentant dyplomatyczny państwa, o wydanie proszącego, podał w najkrótszym czasie, a mianowicie najpóźniej w ciągu dni 14 odpowiednią artykułowi IX niniejszego traktatu reklamacyją o wydanie, jeżeliby zaś to nie nastąpiło, aresztowany będzie wypuszczonym.

Artykuł XII.

Obwiniony nie będzie wydanym, póki od jego przytrzymania nie upłynie dni 15 i tylko wtedy, jeżeli podług ustaw państwa, o wydanie uproszonego, dowody będą dostatecznie usprawiedliwiały wytoczenie pojmanemu śledztwa głównego, gdyby popełnił czyn karygodny w krajach tego państwa, albo jeżeli stwierdzą, że pojmany jest tą samą osobą, którą sądy proszącego państwa skazały.

Artykuł XIII.

Władze państwa proszonego, dopełniając w myśl powyższych postanowień,

The prisoner is then to be brought before a competent Magistrate, who is to examine him and to conduct the preliminary investigation of the case, just as if the apprehension had taken place for a crime committed in the same country.

Article XI.

A fugitive criminal may, however, in urgent cases be arrested under a warrant of a Police Magistrate, Judge of the Peace, or of any other competent authority in either country, on such information or complaint, or such evidence as would, in the opinion of the person issuing the warrant, justify the issue of a warrant if the crime had been committed or the prisoner convicted in the district in which the authority happens to be; provided, however, that he shall be discharged if, within the shortest time possible and at the utmost within fourteen days, a requisition for his surrender in accordance with the terms of Article IX of this Treaty is not made by the Diplomatic Agent of the State which demands his extradition.

Article XII.

The extradition shall not take place before the expiration of fifteen days from the apprehension, and then only if the evidence be found sufficient, according to the laws of the State applied to, either to justify the committal of the prisoner for trial, in case the crime had been committed in the territory of the said State, or to prove that the prisoner is the identical person convicted by the Courts of the State which makes the requisition.

Article XIII.

In the examinations which they have to make in accordance with the fore-

obowiązku sprawdzenia, winny przyznawać moc zupełnego dowodu zaprzysiężonym zeznaniom świadków, w drugim państwie protokolarnie spisanych, jakoteż odpisom takich oryginalnych zeznań świadków, tudzież rozkazom przyaresztowania i wyrokom, na karę skazującym, pod warunkiem, że dokumenta te będą opatrzone podpisem lub poświadczeniem sędziego, osoby zwierzchniczej, lub innego urzędnika tego państwa i uwierzytelnione podpisem zaprzysiężonego świadka lub wyciśnięciem pieczęci urzędowej ministra sprawiedliwości albo innego ministra stanu.

Artykuł XIV.

Jeżeli w przeciągu dwóch miesięcy od dnia schwytania zbiega, nie będą dostarczone dostateczne dowody, na podstawie których możnaby zbiega wydać, będzie tenże puszezony na wolność.

Artykuł XV.

Wszystkie przedmioty przyaresztowane, w chwili pojmania znalezione w posiadaniu osoby, która ma być wydana, jeżeli władza właściwa państwa o wydanie proszonego zarządzi, aby były odstawione, winny być odstawione przy skutecznieniu wydania, a to odstawienie ma się rozciągać nie tylko na mienie ściganego i na przedmioty skradzione, lecz oraz na wszystko, co może służyć do dowiedzenia czynu karygodnego

Chociażby wydanie już zarządzone nie mogło przyjść do skutku z przyczyny ucieczki lub śmierci osoby reklamowanej, przedmioty powyższe powinny być odstawione.

Artykuł XVI.

Każda ze stron kontraktujących ponosi koszta pojmania i przytrzymania w obrębie swoich krajów, osób, które na mocy niniejszego traktatu mają być wydane, jakoteż koszta ich transportu aż do granicy.

(Polnisch.)

going stipulations, the authorities of the State applied to shall admit as entirely valid evidence the sworn depositions or statements of witnesses taken in the other State, or copies thereof, and likewise the warrants and sentences issued therein, provided such documents are signed or certified by a Judge, Magistrate, or Officer of such State, and are authenticated by the oath of some witness, or by being sealed with the official seal of the Minister of Justice, or some other Minister of State.

Article XIV.

If sufficient evidence for the extradition be not produced within two months from the date of the apprehension of the fugitive, he shall be set at liberty.

Article XV.

All articles seized, which were in the possession of the person to be surrendered at the time of his apprehension, shall, if the competent authority of the State applied to for extradition has ordered the delivery thereof, be given up when the extradition takes place; and this delivery shall extend not only to property of the accused, and to the stolen articles, but also to everything which may serve as a proof of the crime.

If the extradition cannot be carried out in consequence of the flight or death of the individual who is claimed, the delivery of the above mentioned objects shall take place nevertheless.

Article XVI.

Each of the Contracting Parties shall defray the expenses occasioned by the arrest within its territories the detention, and the conveyance to its frontier, of the persons to be surrendered in pursuance of this Treaty.

Artykuł XVII.

Postanowienia niniejszego traktatu mają być stosowane do kolonii i do zagranicznych posiadłości Jej Mości królowej Wielkiej Brytanii.

Żądanie wydania zbiegłego zbrodniarza który schronił się do jednej z tych kolonii lub posiadłości zagranicznych, wystosuje najwyższy urzędnik konsularny monarchyi austriacko-węgierskiej w tej kolonii lub posiadłości do namiestnika lub najwyższej władzy tej kolonii lub posiadłości.

Rzeczony namiestnik lub rzeczona najwyższa władza winna postąpić ile możności według postanowień niniejszego traktatu, będzie im jednak wolno, albo zgodzić się na wydanie albo przełożyć zachodzący przypadek swojemu rządowi.

Co się jednak tyczy wydawania podanych monarchyi austriacko-węgierskiej, którzyby się schronili w wielkobrytańskich koloniach i posiadłościach zagranicznych, Najjaśniejsza królowa Wielkiej Brytanii będzie mogła wydać osobne przepisy, na podstawie ile możności zgodnej z przepisami niniejszego traktatu.

Żądania, tyczące się wydawania zbrodniarzów, którzy zbiegli z kolonii lub zagranicznej posiadłości Najjaśniejszej królowej Wielkiej Brytanii mają być załatwiane podług przepisów powyższych artykułów niniejszego traktatu.

Artykuł XVIII.

Traktat niniejszy wejdzie w moc obowiązującą w dziesięć dni po ogłoszeniu, uczynionem podług form, którą prawodawstwo wysokich stron kontraktujących, przepisuje.

Każda ze stron kontraktujących może traktat niniejszy wypowiedzieć, będzie on jednak zostawał w mocy obowiązującej jeszcze sześć miesięcy po wypowiedzeniu.

Article XVII.

The stipulations of the present Treaty shall be applicable to the Colonies and foreign possessions of Her Britannic Majesty.

The requisition for the surrender of a fugitive criminal who has taken refuge in any of such Colonies or foreign possessions shall be made to the Governor or chief authority of such Colony or possession by the chief Consular officer of Austria-Hungary in such Colony or possession.

Such requisitions may be disposed of, subject always, as nearly as may be, to the provisions of this Treaty, by the said Governor or chief authority, who, however, shall be at liberty either to grant the surrender, or to refer the matter to his Government.

Her Britannic Majesty shall, however, be at liberty to make special arrangements in the British Colonies and foreign possessions for the surrender of Austro-Hungarian criminals, who may take refuge within such Colonies and foreign possessions, on the basis, as nearly as may be, of the provisions of the present Treaty.

The requisition for the surrender of a fugitive criminal from any Colony or foreign possession of Her Britannic Majesty shall be governed by the rules laid down in the preceding Articles of the present Treaty.

Article XVIII.

The present Treaty shall come into force ten days after its publication, in conformity with the forms prescribed by the laws of the High Contracting Parties.

It may be terminated by either of the High Contracting Parties, but shall remain in force for six months after notice has been given for its termination.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany, a ratyfikacye będą wymienione jak można najprędzej w Wiedniu.

W dowód czego pełnomocnicy obu stron podpisali umowę niniejszą i wy-cisnęli na niej swoje pieczęcie.

Działo się w Wiedniu dnia 3 grudnia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedm-dziesiątym trzecim.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

The Treaty shall be ratified, and the ratifications shall be exchanged at Vienna as soon as possible.

In witness whereof, the respective Plenipotentiaries have signed the same, and have affixed thereto the seal of their arms.

Done at Vienna the 3^d day of December in the year of our Lord One thousand eight hundred and seventy three.

(L. S.) **Andrew Buchanan** m. p.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos una cum praedicta Conventione ratos hisce confirmatosque habere profiteamur ac declaramus, Verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali Urbe Nostra Vienna die octava mensis Martii, anno millesimo octingentesimo septuagesimo quarto, Regnorum Nostro-rum vigesimo sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Andrássy** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Th. Comes a **Revertera** m. p.,

C. et R. Consiliarius aulicus et ministerialis.

Powyższy traktat o wydawaniu zbrodniarzów podaje się do wiadomości jako obowiązujący w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Wiedeń, dnia 29 marca 1874.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XI. — Wydana i rozesłana dnia 23 kwietnia 1874.

35.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 8 kwietnia 1874,

o zwinięciu przykomorków w Gross-Gmain, Dürnbergu i Hirschbichlu w Salzburgu.

Przykomorki II klasy w Gross-Gmain, Dürnbergu i Hirschbichlu w Salzburgu będą zwinięte z dniem ostatnim kwietnia 1874. Zarazem porucza się sprawowanie służby cłowej w tych miejscach oddziałom straży skarbowej tamże istniejącym, którym nadaje się upoważnienia przykomorka II klasy.

Królewsko bawarski przykomorek II klasy Gross-Gmainński w Gminie dolnej został przeniesiony od dnia 31 marca 1874 na obręb bawarski.

Prctis r. w.

36.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1874,

o udzielaniu nieoprocenowanych zaliczek z funduszów państwa gminom i osobom prywatnym w częściach Lasu Czeskiego przez kornika nawiedzonych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

§. 1.

Upoważnia się rząd, ażeby gminom i właścicielom małych posiadłości w Lesie Czeskim, nie mającym funduszów potrzebnych do szybkiego spotrzebowania drzewa, przez kornika w ich lasach uszkodzonego, lub do zalesienia golizn w tychże lasach, udzielał do tego celu zaliczki nieoprocenowane z funduszów państwa, aż do sumy ogólnej 100.000 zł.

Zaliczki te mają być zwrócone w najwięcej pięciu równych ratach rocznych, zaczawszy najpóźniej od 1 stycznia 1876.

Zaliczki będą udzielane pod warunkiem, że albo właściciel lasu hipotecznie je zabezpieczy, albo, że odpowiednie gminy za biorącego zaręczą; zaliczki

jednak, którychby żądano na czas nie dłuższy nad dwa lata, mogą być udzielone wyjątkowo jedynie za wzięciem w zastaw stosownej ilości wyprodukowanego drzewa.

§. 2.

Dokumenta dotyczące się tych zaliczek są wolne od stępla.

Jeżeliby gminy uznały potrzebę hipotecznego zabezpieczenia zaliczek, osobom prywatnym na ich zaręczenie danych, nie będą od tego pobierane żadne opłaty.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom rolnictwa i skarbu,

Wiedeń, dnia 10 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Chlumecy r. w.

Pretis r. w.

37.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1874,

o niezwłocznem wybudowaniu linii z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej, wychodzącej z c. k. uprzyw. kolei żelaznej Pilzeńsko-Brzeźnińskiej (Chomutowskiej).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowiąc co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, ażeby ze spółką c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnińskiej (chomutowskiej) zawarł załączoną umowę, tyczącą się udzielenia zaliczki w sumie siedm milionów złotych wal. austr. w banknotach, na niezwłoczne wybudowanie linii z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 10 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

U m o w a

z dnia pomiędzy c. k. Rządem a Radą zawiadowczą c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnińskiej (chomutowskiej), tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej.

Na zasadzie ustawy z dnia a w skutek najwyższego postanowienia z dnia zawartą została pomiędzy c. k. ministerstwem

skarbu i handlu w imieniu Skarbu z jednej a Radą zawiadowczą c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) z drugiej strony, w sprawie niezwłocznego rozpoczęcia robót budowniczych na linii z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej, umowa następująca:

I.

C. k. ministerstwo skarbu zobowiązuje się udzielać c. k. uprzyw. spółce kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej), na niezwłoczne rozpoczęcie i wykonanie w terminach, w artykule III umowy niniejszej wyszczególnionych, budowy linii z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej, nieoprocentowane zaliczki w gotowiźnie, w sumie siedm milionów złotych w wal. austr. banknotami a na pokrycie tej wierzytelności przyjąć w zapłacie akcyę rzeczoney spółki podług pełnej wartości imiennej tychże.

Na pokrycie otrzymanych zaliczek akcyę mają być złożone natychmiast, jak tylko w obieg będą puszczone, najpóźniej zaś w tym terminie, w którym rozpocznie się ruch na linii z Pilzni do Klattów.

Od dnia 1 stycznia tego roku, który nastąpi po otwarciu całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, akcyom tym będzie służyło prawo pobierania dywidendy.

II.

Zaliczki w gotowiźnie, które na zasadzie artykułu I umowy niniejszej c. k. ministerstwo skarbu ma spółce wypłacać, będą wydawane w c. k. kasie krajowej głównej w Pradze, do rąk reprezentanta spółki, należycie upoważnionego, za niestęplowanemi potwierdzeniami odbioru, w takiej sumie, jaka będzie wyrażona w preliminarzu, na miesiąc następny ułożonym, który spółka pomiędzy 20 a ostatnim każdego miesiąca poda c. k. ministerstwu handlu a który powinien być należycie umotywowany i przez rządową zwierzchność nadzorezą budowy, zatwierdzony.

III.

Spółka zaś zobowiązuje się:

- a) przedstawić najpóźniej w ciągu trzech miesięcy projekt szczegółowy linii z Klattów do Budy Żelaznej i w ogóle poczynić wszelkie przygotowania ażeby komisya mogła po przedstawieniu planów szczegółowych przystąpić do przepisanego rozpoznania rzeczoney linii;
- b) dołożyć wszelkiego starania, ażeby roboty o ile stosunki pozwolą i w miarę udzielonych pozwoleń na budowę, były rozpoczęte i prowadzone na całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, tudzież, ażeby linia z Pilzni do Klattów mogła być oddana na użytek publiczny najpóźniej do dnia 1 maja 1876, dalsza zaś linia z Klattów do Budy Żelaznej najpóźniej do zawarowanego koncesyą terminu ukończenia budowy, t. j. do 13 listopada 1876;
- c) przedstawić c. k. ministerstwu handlu do zatwierdzenia sposób powierzania budowy a mianowicie, jeżeliby budowa całkiem lub po części nie miała być prowadzona na własną rękę, lecz powierzona przedsiębiorcom budowy, przedstawić projekta kontraktów budowy i dostawy, jako też należących tu warunków i postarać się, ażeby te roboty budownicze najpóźniej w przeciągu ośmiu dni po zatwierdzeniu, rzeczywiście były rozpoczęte; sposoby zebrania dalszych kapitałów a w szczególności ustanowiony kurs obligacyi pierwszeństwa należy przedstawić rządowi do zatwierdzenia;

- d) postarać się i wszelkimi siłami dolożyć, aby statuta c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźniańskiej (chomutowskiej), które z powodu wykonania projektu kolei z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej, muszą uleść zmianie, zostały zmienione najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego.

IV.

Z tytułu zaliczek w gotowiźnie, w myśl artykułu I udzielonych, będzie Rządowi służyło pierwsze i wyłączne prawo zastawu na wszystkich budowlach linii z Pilzni do Budy Żelaznej, jakoteż na wszystkich materiałach, do budowy nagromadzonych, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzytelnościami, z jakiegokolwiek innego tytułu, pochodzącymi, a to, póki spółka nie udowodni, że zebrała fundusze, do dokończenia budowy kolei potrzebne.

V.

Ze względu, iż osobny interes Rządu, dającego w powyższy sposób fundusze na niezwłoczne wybudowanie całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, i na otwarcie na niej ruchu, a przyjmującego za to akcyje w wartości imiennej, winien być zabezpieczony, spółka nadaje Rządowi prawo bezpośredniego nad tem czuwania, czy funduszy, które c. k. Rząd na budowę kolei z Pilzni do Budy Żelaznej i na otwarcie na niej ruchu, przeznacza, używa rzeczywiście i w sposobie celowi odpowiadającym; do tego celu ustanowi Rząd urzędników i będzie sprawował dozór podczas budowy i po otwarciu ruchu na kolei, w takim sposobie, jaki uzna za stosowny, używając w tej mierze środków, skutecznie do powyższego celu prowadzących.

Koszta tego szczególnego nadzoru nad budową zwróci spółka akcyjna w sumie, którą wyznaczy c. k. ministerstwo handlu.

VI.

Nadto zmienione statuta spółki, które mają być przedstawione [artykuł III a, d)], winny zawierać postanowienie, że dopóki skarb państwa, z tytułu udzielania zaliczek lub posiadania akcyj, jest w przedsiębiorstwie spółki c. k. uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźniańskiej (chomutowskiej), bezpośrednio interesowanym, Rząd będzie delegował do rady zawiadowczej członka, któryby go reprezentował a który będzie miał prawo zawieszania rozporządzeń zarządu spółki, gdyby się zdawały sprzeciwiać statutom, publicznemu dobru lub interesom skarbowym państwa, z umowy niniejszej wynikającym, lecz w przypadku takim winien niezwłocznie odwołać się do decyzji c. k. ministerstwa handlu, która będzie zaraz wydana i ma być dla spółki obowiązującą.

VII.

Postanawia się wyraźnie, że skuteczność umowy niniejszej a w szczególności wypłata zaliczek przez Rząd zapewnionych, rozpocznie się dopiero wtedy, gdy spółka uzyska od c. k. ministerstwa handlu pozwolenie na budowę przynajmniej części linii, i gdy komisya do oględzin powołana stwierdzi możliwość niezwłocznego rozpoczęcia robót.

Jeżeliby terminów, w artykule III wyznaczonych, spółka z własnej winy nie dotrzymała, umowa niniejsza traci moc obowiązującą.

W przypadku takim spółka będzie obowiązana zwrócić niezwłocznie skarbowi zaliczki już otrzymane z procentami po 5 od sta.

38.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 10 kwietnia 1874,**

o ustanowieniu kr. węgierskiego urzędu cłowego głównego II klasy w Aradzie.

Podług oznajmienia król. węgierskiego ministerstwa skarbu został ustanowiony w Aradzie król. urząd cłowy główny II klasy, który rozpoczął czynności od dnia 1 kwietnia 1874.

Pretis r. w.

39.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 13 kwietnia 1873,**

o zwinięciu przykomorka w Ischgl w Tyrolu.

C. k. przykomorek II klasy w Ischgl w Tyrolu będzie zwinięty z dniem ostatnim kwietnia 1874, jego zaś czynności urzędowe będą poruczone tamtejszemu oddziałowi c. k. straży skarbowej, któremu też nadaje się upoważnienia służące przykomorkowi II klasy.

Podatek konsumcyjny od wina, mięsa i od wyrobu wódki, tudzież podatek konsumcyjny od wina, brzezki winnej i moszczu do Vorarlbergu i Lichtensteinu przywożonych, będzie pobierał c. k. urząd podatkowy w Landek, upoważniony do postępowania wywozowego z posyłkami winnymi, które z zastrzeżeniem zwrotu opłat, za przywiezieniem do Vorarlbergu i Lichtensteinu, uiszczonych, będą napowrót wywożone za granicę lub ku Tyrolowi (Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 25 września 1869, Dz. u. p. Nr. 155).

Pretis r. w.

40.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 1874,**

o ustanowieniu sądów powiatowych w Maryborze na prawym brzegu Drawy i w Maryborze na lewym brzegu Drawy w Styrii.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 59, dzieli się obręb sądu powiatowego w Maryborze i ustanawia się dla miasta Maryboru, tudzież dla wszystkich gmin tego powiatu, na lewym brzegu Drawy leżących, sąd powiatowy w Maryborze na lewym brzegu Drawy a dla wszystkich gmin leżących na prawym brzegu Drawy, tudzież dla przedmieścia Magdalena, sąd powiatowy w Maryborze na prawym brzegu Drawy.

Wejście rozporządzenia niniejszego w moc obowiązującą będzie później podane do wiadomości.

Glaser r. w.

41.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 18 kwietnia 1874,
o czasowem przeniesieniu przykomorka II klasy w Nemeryczen do Bossanczego i o urządzeniu
w Nemeryczenach stanowiska do opowiedzeń.**

Gdy lokale urzędu cłowego w Nemeryczenach spaliły się, przykomorek II klasy przeniesiony został czasowo z Nemeryczen do Bossanczego, a w Nemeryczenach urządzono tymczasowo stanowisko do opowiedzeń.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XII. — Wydana i rozesłana dnia 28 kwietnia 1874.

42.

Ustawa skarbowa z dnia 26 kwietnia 1874, na rok 1874.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Wydatki państwa na rok 1874 ustanawiają się w sumie 383,265.313 zł. waluty austriackiej a łącznie z wydatkiem potrzebnym na budowę kolei istryjskiej i kolei tarnowsko-leluchowskiej, w sumie 398,965.313 zł.

Artykuł II.

Użycie szczegółowe i sumy etatowe, dla poszczególnych wydziałów administracji pozwolone, zawarte są w pierwszej części poniżej zamieszczonego preliminarza państwa.

Kredyta, w poszczególnych rozdziałach, tytułach i paragrafach tego preliminarza państwa, pozwolone, mogą być użyte tylko na cele w odpowiednich rozdziałach, tytułach i paragrafach wskazane a mianowicie oddzielnie na potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne.

Artykuł III.

Na opędzenie wydatków państwa, w artykule I pozwolonych, przeznaczają się dochody z podatków stałych, z podatków niestałych i wszystkich innych gałęzi dochodów państwa, ustanowione w drugiej części niżej zamieszczonego preliminarza państwa w sumie 383,298,975 zł. waluty austriackiej. Funduszów na budowę kolei istryjskiej i kolei tarnowsko-leluchowskiej dostarczy pożyczka pozwolona ustawą z dnia 13 grudnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 162).

Artykuł IV.

Dla otrzymania sumy dochodów państwa w artykule III ustanowionej, podatki stałe i niestałe pobierane będą w ogólności według istniejących przepisów.

Co się zaś tyczy wymiaru dodatków do podatków stałych obowiązujących mają następujące postanowienia:

- a) z podatkiem gruntowym i podatkiem domowo-czynszowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący trzecią część podatku zwyczajnego;
- b) z podatkiem domowo-klasowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu;
- c) z podatkiem zarobkowym i z podatkiem dochodowym pobierany będzie prócz podatku zwyczajnego dodatek nadzwyczajny podobnie w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu.

Tylko od tych osób do podatku obowiązanych, których całkowita należność podatku zwyczajnego, mianowicie podatku zarobkowego i dochodowego pierwszej klasy, lub podatku dochodowego drugiej klasy nie przenosi kwoty 30 zł. wal. austr., pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący tylko siedm dziesiątych części podatku zwyczajnego.

Od budynków, które całkiem lub częściowo podlegają czasowemu uwolnieniu od podatku domowo-czynszowego, uiszczać należy tytułem podatku dochodowego na rok 1874, pięć od sta czystego dochodu rocznego, który te budynki wolne od podatku, przynoszą, to jest od tej kwoty, która pozostaje z całorocznego dochodu ryczałtowego z czynszów, po strąceniu odsetków, prawnie pozwoionych na utrzymanie budynków, a jeżeli budynki są całkiem wolne od podatku, po strąceniu także odsetków, przypadających dowodnie w roku 1874 od kapitałów, na budynku wolnym od podatku zabezpieczonych.

Artykuł V.

Za wszystkie oprocentowane kapitały ogólnego długu państwa, przypadające do wypłaty w ciągu roku 1874 będą wydawane w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867, obligacye nie zwrotnego jednorakiego długu państwa, utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 a to w takiej kwocie, aby kwota procentów, przypadająca od nowych obligacyi po strąceniu 16 procentowego podatku, równała się zupełnie kwocie procentów, które od wypłaconych obligacyi mają być dawane rzeczywiście t. j. po strąceniu przypadającego podatku.

Oprocentowanie obligacyi, które mają być nowo wydane, zacznie się od tego dnia, od którego ustanie oprocentowanie odpowiedniego dawnego długu.

Upoważnia się także ministra skarbu, ażeby zamiast używania gotowizny pozostałości kasowych, w załączonym preliminarzu, przewidzianego, sprzedał tytuły rent, których pozwolono użyć na umorzenie długu z roku 1873 i z lat poprzednich, a które jeszcze są w zapasie.

Artykuł VI.

Kwota 500.000 zł., umieszczona w rozdziale 8: ministerstwo wyznań i oświecenia tytuł 9: Potrzeby funduszków religijnych §. 19 pomiędzy wydatkami nadzwyczajnymi na tymczasowe polepszenie płac księży katolickich, ma być uważana za zaliczkę rządową daną funduszowi religijnemu i upoważnia się rząd, ażeby z niej księżom katolickim, których dochody są niewystarczające, podwyższył płacę na rok 1874 czasowo i nie zobowiązując się na przyszłość.

Artykuł VII.

Kwoty dozwolone na wydatki roku 1874, z końcem tegoż albo wcale nie, albo nie zupełnie użyte, jednak z wyjątkiem kredytów dotyczących się cła i tytoniu (rozdział 12 i 15), które z końcem roku ustają, mogą także być jeszcze użytymi w pierwszej połowie 1875 na cele w niniejszej ustawie skarbowej przewidziane i w granicach pozycyi takową ustanowionych; odnośne wypłaty jednak mają być zapisane w rachunku rocznym na karb zarządu poprzedniego roku.

Pozwolenie jednak co do kwot nieużytych nawet i w pierwszej połowie 1875 roku, wychodzi z mocy z dniem ostatnim czerwca 1875.

Wyjątemi od tego postanowienia są kwoty, przeznaczone na pokrycie stałych płac, jakimi są pensye, emerytury itd. albo na uiszczenie tych wypłat, które opierają się na obowiązującym tytule prawnym, jak odsetki od długu państwa itd. Kwoty te mogą być używane aż do upływu terminu przedawnienia.

Kredyty nadzwyczajne, pozwolone w pierwszej części preliminarza na budowle lub inne cele wyłączne, tamże szczegółowo wskazane, jakoteż tego rodzaju kredyty dotyczące się tytoniu, które w roku 1874 albo wcale nie, albo nie zupełnie będą użyte, mogą być używane do końca czerwca 1876, tak jednak uważane będą, jak gdyby były pozwolone w preliminarzu 1875 roku i dla tego mają być policzone na zarząd tegoż roku.

Kredyty na wydatki nadzwyczajne, ustawą skarbową roku 1873 w rozdziale 8, ministerstwo oświecenia, tytuł 13 i 14 pozwolone a które według postanowień rzeczonyj ustawy skarbowej, miały ustać z końcem czerwca 1874, mogą być używane do końca czerwca 1875, jeżeli są potrzebne na dokończenie budowli, winny jednak być policzone na zarząd 1874 roku.

Artykuł VIII.

Upoważnia się ministra skarbu do sprzedania w ciągu roku 1874 takich nieruchomości rządowych, których wartość szacunkowa każdej z osobna nie prze-

Preliminarz państwa

na rok 1874 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część pierwsza. — Potrzeby.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski	4,650.000	4,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana 50%	74.095	74.095
3			III. Rada państwa.			
	1		Izba panów	39.700	39.700
	2		Izba deputowanych	586.000	586.000
	3		Delegacya	14.000	14.000
	4		Komisya kontroli długi państwa	10.600	10.600
	5		Na budowę nowego domu dla parlamentu	500.000	500.000
			Suma (Rozdział 3, tytuły 1—5)	650.300	50.000	1,150.300
4			IV. Trybunał państwa	24.600	24.600
5			V. Rada ministrów.			
	1		Prezydium rady ministrów	149.000	149.000
	2		Fundusz do dyspozycji	50.000	50.000
	3		Koszta gazet urzędowych	424.000	424.000
			Suma (Rozdział 5, tytuły 1—3)	623.000	623.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Zarząd centralny	485.000	485.000
	2		Wydatki policyi państwa	120.000	120.000
	3		Koszta dziennika ustaw państwa	70.000	1.000	71.000
	4		Administracya polityczna w poszczególnych krajach	5,500.000	150.000	5,650.000
			Budowle kontumacyjne dla bydła	70.000	70.000
			Zapomoga dla Dalmaeyi	150.000	150.000
			Zapomoga dla obrębów sądowych Rudolfowskiego i Trefanowskiego i dla powiatu administracyjnego Kerczkowskiegow Krainie	30.000	30.000
	5		Bezpieczeństwo publiczne	3,600.000	3,600.000
			Nadzwyczajne wydatki policyi w Dalmaeyi (włącze- gostwo)	10.000	10.000
	6		Kupno domu w Währingu	30.000	30.000
	7		Dodatek zakładom podrzutków	125.000	125.000
			Służba budownicza rządowa	1,095.000	18.600	1,113.600
			Koszta podróży z powodu nadzwyczajnych budowli drogowych i wodnych	45.000	45.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
6	8		Budowa dróg:			
		1	Austria poniżej Anizy	685.000		685.000
			Wybrukowanie gościńców skarbowych w Wiedniu i koło Wiednia; — budowa mostu schwechackiego i budowa nowego mostu na Dunaju pod Wiedniem		1.200.000	1.200.000
			Na budowę nowego mostu w Augartenie w Wiedniu		100.000	100.000
		2	Austria powyżej Anizy	194.000		194.000
			Na most w Lineu i budowie do niego należące		136.000	136.000
		3	Salzburg	109.000		109.000
		4	Syrya	329.000		329.000
			Dodatek rządowy na uregulowanie Anizy		5.200	5.200
		5	Karyntya	179.000		179.000
			Odbudowanie mostu granicznego w Potafli; — na regulacją Drawy pod Sachsenburgiem i między Brenndorfem a Kohldorfem		15.000	15.000
		6	Kraina	149.000		149.000
			Przeniesienie gościńca kankerskiego pomiędzy Krainburgiem a Klaucem		18.000	18.000
		7	Wybrzeże	105.000		105.000
			Przeniesienie i poprawa gościńca karyntyjskiego nad Białą, między Sellą a Czyginem		17.000	17.000
			Dopłata na dalszą budowę drogi tołmińskiej nad Baczą		8.000	8.000
			Dopłata na dokończenie drogi tołmińskiej w dolinie Idrycy		2.000	2.000
		8	Tyrol i Vorarlberg	320.000		320.000
			Dalszy ciąg budowy gościńca pomiędzy Predazzo a Primiero		45.000	45.000
		9	Czechy	1.191.000		1.191.000
			Budowa mostu na Szawie pod Budą na gościńcu królowo-hradecko-czechyckim; — budowa mostu na Mży pod Kocowem		55.000	55.000
		10	Morawia	259.000		259.000
			Budowa gościńca Freiwaldau-zöptauskiego		20.000	20.000
		11	Szląsk	118.000		118.000
			Odbudowanie mostu na Olszy w Wendrynie; — budowa gościńca z Cukmantel do Freiwaldau.		53.500	53.500
		12	Galicja z Krakowem	922.000		922.000
			a) Na gościńcu bielsko-przemysko-lwowskim: Odbudowanie mostu Nr. 31 na rzece Sole w Kubiernicach; dodatek skarbowy na wzmocnienie mostu na Sanie pod Przemysłem;			
			b) na gościńcu bielsko-stryjsko-śniatyńskim: Odbudowanie mostu Nr. 85 na Sole w Żyweu; dokończenie mostu Nr. 273 na Strwiążu w Starzawie; — dalsza budowa mostu Nr. 6 na Strwiążu pod Chyrowem;			
			c) Na gościńcu bielsko-zatorsko-podgórzeckim: Wybudowanie nowego mostu 112 na Skawie w Zatorze;			
			Zniesienie	4.560.000	1.674.700	6.234.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austryackiej		
			Przeniesienie	4.560.000	1.674.700	6.234.700
6	8	12	d) Na gościńcu spytkowicko-myślenickim: Dokończenie czwartej przerwy na górze Luboń;			
			e) Na gościńcu brzuchowicko-bursztyńsko- podhoreckim: Dalsza budowa mostu na Dniestrze pod Siwką;			
			f) na gościńcu delatyńsko-jabłonieckim: Dokończenie budowy tego gościńca i mostów Nr. 32, 82 i 99, tudzież dokończenie mostu 64 pod Mikuliczynem;			
			g) Na gościńcu złoczowsko-zaleszczyckim: Budowa nowego mostu Nr. 32 na Serecie pod Mysłowicami;			
			h) Na gościńcu barwinecko-przemyskim: Budowa nowego kanału Nr. 9 w 13 mili;			
			i) Na gościńcu kukco-kołomyjskim: Dodatek skarbowy na umoenie mostu na na Prucie pod Kołomyją		178.000	178.000
		13	Bukowina	98.000		98.000
			Budowa mostu stałego na Prucie pod Hlinięą i budowa gościńca w Kirlibaba		60.000	60.000
		14	Dalmaeya	99.000		99.000
			Dalszy ciąg budowy drogi nadbrzeżnej z Breno do Dubrownika starego; — dokończenie murów parapetowych na gościńcu dubacko-koryńskim; budowa gościńca między Otresem a Bryhirem; dalszy ciąg drogi pocztowej w okręgu kottor- skim		77.000	77.000
			Suma (Tytuł 8, §§. 1—14)	4.757.000	1.989.700	6.746.700
	9		Budownictwo wodne:			
		1	Austria poniżej Anizy	239.000		239.000
			Budowle wodne na Dunaju		250.000	250.000
		2	Austria powyżej Anizy	149.000		149.000
			Budowle wodne na rzekach Dunaju, Inn, Salzach i Traun		150.000	150.000
		3	Salzburg	34.000		34.000
			Uregulowanie Salzachu i Saali		20.000	20.000
		4	Styrya	35.000		35.000
			Dodatek skarbowy na uregulowanie Anizy,			
			„ „ „ „ Drawy,		18.500	18.500
			„ „ „ „ Sawy,			
		5	Karyntya	1.600		1.600
			Dalszy ciąg uregulowania Drawy		10.000	10.000
		6	Kraina	10.000		10.000
			Uregulowanie Sawy		7.000	7.000
		7	Wybrzeże	3.300		3.300
		8	Tyrol i Vorarlberg	70.000		70.000
			Budowle recesowe na rzecze Inn		10.500	10.500
			Zniesienie	541.300	466.000	1.007.300

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	541.300	466.000	1.007.300
6	9	9	Czechy	196.000		196.000
			Uregulowanie Mołdawii i Elby		300.000	300.000
		10	Morawia	400		400
		11	Szląsk	200		200
		12	Galicya z Krakowem	67.000		67.000
			Budowle na Wiśle, Dunajcu, Sanie, Dniestrze, Wisłocze i Przemyślu		200.000	200.000
		13	Bukowina	2.000		2.000
			Budowle wodne na Prucie dla ubezpieczenia biegu rzeki		5.000	5.000
		14	Dalmacya	4.000		4.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—14)	810.900	1.171.000	1.981.900
10			Nowe budowle i większe urządzenia budynków dla władz administracyjnych		150.000	150.000
11			Koszta telegrafów	12.000		12.000
			Suma (Rozdział 6, tytuły 1—11)	16.574.900	3.815.300	20.390.200
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Zarząd centralny	212.000		212.000
	2		Obrona krajowa	3.235.000	1.400.000	4.635.000
	3		Koszta poboru do wojska	36.700		36.700
	4		Dodatki na utrzymanie strzelców krajowych	26.000		26.000
	5		Fundacje wojskowe	33.300		33.300
	6		Straż policyjna wojskowa	76.800		76.800
	7		Żandarmerja krajowa	3.810.000		3.810.000
			Suma (Rozdział 7, tytuły 1—7)	7.430.000	1.400.000	8.830.000
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Wydatki centralne.			
	1		Zarząd centralny	220.000		220.000
			Prowizye ujemne		20.000	20.000
	2		Nadzór nad szkołami	631.000		631.000
	3		Akademie nauk	75.000		75.000
			Wydatek na druki klasy matematyczno fizycznej aka- demii nauk w Wiedniu		6.000	6.000
	4		Muzeum sztuki i przemysłu	68.000		68.000
	5		Komisya centralna i dyrekcya statystyki administracyjnej Prowizye ujemne	63.500	4.000	63.500
	6		Instytut geologiczny państwa	44.859		44.859
			Wydawnictwo prac naukowych		20.000	20.000
	7		Zakład centralny meteorologii i magnetyzmu ziemi	16.000		16.000
			Zakupienie narzędzi		5.700	5.700
	8		Komisya centralna do badania i utrzymania zabytków sztuki i pomników historycznych	9.000		9.000
			Razem (Rozdział 8, Tytuł 1—8)	1.127.350	37.700	1.165.050

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
8	9		B. Wyznania.			
			Potrzeby funduszów religijnych:			
	1		Austria poniżej Anizy	400.000		400.000
			Nowe budowle		155.000	155.000
	2		Austria powyżej Anizy	181.000		181.000
			Nowe budowle		30.000	30.000
	3		Salzburg	72.000		72.000
	4		Tyrol	124.000		124.000
	5		Vorarlberg	12.500		12.500
	6		Styrya	267.900		267.900
			Nowe budowle		100	100
	7		Karyntya	95.500		95.500
			Wypłacone kapitały ujemne		294	294
			Nowe budowle		100	100
	8		Kraina	133.000		133.000
			Nowe budowle		4.600	4.600
	9		Tyrest	35.000		35.000
	10		Goryeya	71.000		71.000
			Nowe budowle		25.100	25.100
	11		Istrya	77.000		77.000
			Nowe budowle		4.000	4.000
	12		Dalmacya	233.000		233.000
			Dopłaty		4.000	4.000
			Nowe budowle		36.000	36.000
	13		Czechy	727.000		727.000
			Nowe budowle		65.000	65.000
			Zwroty otrzymanych zaliczek		9.000	9.000
	14		Morawia	333.000		333.000
			Nowe budowle		13.600	13.600
	15		Szlask	72.000		72.000
			Nowe budowle		8.000	8.000
	16		Galicja	1.015.000		1.015.000
			Nowe budowle		23.600	23.000
			Na umorzenie zaległości ujemnych depozytowych i cudzych		2.000	2.000
	17		Kraków	20.000		20.000
	18		Bukowina	38.000		38.000
			Nowe budowle		6.000	6.000
			Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych:			
	19		Zapomogi dla księży katolickich		500.000	500.000
	20		Na spłacenie należności		7.000	7.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—20)	3.946.900	912.794	4.859.694
	10		Fundacye i dodatki na potrzeby wyznania katolickiego:			
	1		Austria poniżej Anizy	42.000		42.000
			Dopłaty		30.000	30.000
			Nowe budowle		20.000	20.000
	2		Austria powyżej Anizy	6.500		6.500
			Dopłaty		16.500	16.500
	3		Salzburg	20.500		20.500
	4		Tyrol	61.000		61.000
	5		Vorarlberg	10.000		10.000
			Dopłaty		6.300	6.300
	6		Styrya	6.700		6.700
	7		Karyntya	4.800		4.800
	8		Kraina	400		400
			Zniesienie	151.900	72.800	224.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie .	151.900	72.800	224.700
8	10	9	Wybrzeże	50.000		50.000
		10	Dalmacya	76.000		76.000
			Nowe budowle		6.000	6.000
		11	Czechy	33.500		33.500
			Nowe budowle		20.000	20.000
		12	Szlask	80		80
		13	Galicya z Krakowem	32.000		32.000
			Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych:			
		14	Na spłacenie należności		20.000	20.000
			Suma (Tytuł 10, §§. 1—14) .	343.480	118.800	462.280
	11		Dodatki na potrzeby wyznania ewangelickiego:			
		1	Wyższa rada kościelna ewangelicka	31.800		31.800
		2	Ryczałtowe wsparcie dla kościoła ewangelickiego, wyznania augsb. i helwet. w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych	50.000	25.000	75.000
		3	Inne wydatki	2.600		2.600
			Suma (Tytuł 11, §§. 1—3) .	84.400	25.000	109.000
	12		Dodatki na potrzeby wyznania grecko-oryentalnego:			
			Dalmacya	55.400		55.400
			Nowe budynki		20.000	20.000
			Wsparcie dla duchowieństwa grecko-oryentalnego w Dalmacyi		6.000	6.000
			Suma (Tytuł 12) .	55.400	26.000	81.000
			Razem (Rozdział 8, tytuły 9—12) .	4.430.180	1.082.594	5.512.774
			C. Oświecenie.			
			Szkoły główne.			
			a) Uniwersytety:			
	13	1	Uniwersytet w Wiedniu	689.700		689.700
			Na budowę głównego budynku dla uniwersytetu		400.000	400.000
			Na budowę obserwatorium astronom.		70.000	70.000
			Na urządzenie i środki naukowe		6.300	6.300
		2	Uniwersytet w Insbruku	176.804		176.804
			Na budowę instytutu chemicznego		100.000	100.000
			Na większe restauracje w domu uniwersyteckim, w szklarni ogrodu botanicznego i w kościele uni- wersyteckim		9.600	9.600
		3	Uniwersytet w Gradcu	210.000	7.385	217.385
			Na rozszerzenie gruntu pod budowę uniwersytetu		85.000	85.000
			Na dalszą budowę instytutu fizycznego		145.000	145.000
			Na budowę nowego instytutu chemicznego		145.000	145.000
			Na zakupienie środków naukowych		10.300	10.300
		4	Uniwersytet w Pradze	345.000		345.000
			Na potrzeby naukowe		4.000	4.000
			Na budowę nowego domu dla uniwersytetu		116.000	116.000
			Zniesienie .	1.421.004	1.098.585	2.520.089

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	845.700	19.400	865.100
8	14	13	Czechy	465.000		465.000
			Potrzeby naukowe		1.000	1.000
			Dopłata na budowę domu dla gimnazjum w Lands- koronie, pierwsza rata		10.000	10.000
			Na budowę domu dla gimnazjum w Litomierzycach		45.000	45.000
		14	Morawia	268.000		268.000
			Na zakupno środków naukowych		4.600	4.600
			Na kupno gruntu pod budowę szkoły średniej rządo- wej w Bernie		20.000	20.000
		15	Szląsk	190.000		190.000
			Na zakupno środków naukowych		3.400	3.400
			Dopłata gminie miasta Waidenau na dokończenie domu dla gimnazjum		6.000	6.000
			Na budowę sali gymnastycznej w Cieszynie		10.000	10.000
			Na liczne restauracye w gimnazjum opawskim		1.400	1.400
		16	Galicja	359.000		359.000
			Na powiększenie domu gimnazjum tarnopolskiego		8.500	8.500
			Na wybudowanie nowego domu dla gimnazjum tar- nowskiego		29.500	29.500
		17	Kraków	64.000		64.000
			Na potrzeby naukowe		600	600
		18	Bukowina	37.000		37.000
			Suma (Tytuł 14, §§. 1—18)	2.138.700	159.400	2.298.100
			<i>b) Szkoły realne:</i>			
		19	Austria poniżej Anizy	140.000		140.000
			Na wewnętrzne urządzenie szkoły wyższej na Schot- tenfeldzie		25.000	25.000
			Na budowę nowej szkoły realnej wyższej na Leopold- szladzie, druga rata		120.000	120.000
		20	Austria powyżej Anizy	45.000		45.000
		21	Salzburg	26.000		26.000
		22	Tyrol	56.000		56.000
			Dopłata na restauracye domu dla szkoły realnej w Bruneck		15.000	15.000
		23	Styrya	26.000		26.000
		24	Karyntya	24.300		24.300
			Dopłata na budowę nowej sali gymnastycznej w Cel- lowen wspólnej dla wszystkich tamtejszych zakła- dów naukowych		900	900
		25	Kraina	24.300		24.300
		26	Tryest	31.000		31.000
			Potrzeby naukowe		4.000	4.000
			Koszta zarządu		1.700	1.700
		27	Gorycja	22.500		22.500
		28	Istria	18.500		18.500
		29	Dalmacya	29.000		29.000
		30	Czechy	111.000		111.000
			Potrzeby naukowe		4.000	4.000
			Koszta zarządu		6.000	6.000
			Na budowę nowej szkoły realnej wyższej czeskiej w Pradze		100.000	100.000
		31	Morawia	75.000		75.000
		32	Szląsk	41.000		41.000
			Dla presbiterjum gminy ewangelickiej w Bielsku na utrzymanie tamtejszej szkoły realnej w roku szkol- nym 1873/4		4.800	4.800
		33	Galicja	81.000		81.000
		34	Kraków	37.000		37.000
		35	Bukowina	8.600		8.600
			Suma (Tytuł 14, §§. 19—35)	796.200	290.400	1.086.600

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie Austriackiej		
8	14		c) Wszystkie gymnazyja, gymnazyja realne i szkoły realne:			
		36	Komisye egzaminacyjne	16.500		16.500
		37	Dodatki za zasługi dla profesorów	6.000		6.000
		38	Wsparcia dla kandydatów na nauczycieli	30.000		30.000
			Suma (Tytuł 14, §§. 36—38)	52.500		52.500
			d) Szkoły marynarki.			
		39	Istryja	3.700		3.700
		40	Dalmaeyia	8.500		8.500
			Suma (Tytuł 14, §§. 39 i 40)	12.200		12.200
			Razem (Tytuł 14, §§. 1—40)	2,999.600	449.800	3,449.400
	15		Biblioteki zakładów naukowych	21.600		21.600
	16		Zakłady naukowe wyłączne.			
		1	Zakłady medyczo-chirurgiczne	21.800		21.800
		2	„ położnictwa i akuszeryi	10.400		10.400
		3	Szkoła języków wschodnich	3.600		3.600
		4	„ rzemieślnicza budownictwa i machin w Wiedniu	28.800		28.800
		5	„ dla sztuk i rzemiosł w Wiedniu	22.600		22.600
			Na budowę własnego domu		150.000	150.000
		6	Instytut techniczny w Krakowie	20.000		20.000
		7	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	8.300		8.300
		8	Szkoły rzemieślnicze	71.000		71.000
		9	„ rysunkowe	18.000		18.000
		10	Subwencye dla szkół wpływających na podniesienie rękodzieł	50.000		50.000
			Suma (Tytuł 16, §§. 1—10)	254.500	150.000	404.500
	17		Szkoły początkowe.			
		1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie	966.000		966.000
		2	Koszta zarządu		7.700	7.700
		3	Kursa dla kształcących się na ogrodniczki	14.000		14.000
		4	Stypendya dla seminarzystów	166.300		166.300
		5	Sumy ryczałtowe na urządzenie niezpełnych i założenie nowych seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich	40.000		40.000
			Nowe budynki i kupno:			
			Na restauracyę własnego domu dla seminaryum męskiego i żeńskiego w Lincu		100.000	100.000
			Na restauracyę domu dla seminaryum męskiego i żeńskiego w Innsbruku		40.000	40.000
			Na restauracyę domu dla seminaryum nauczycielskiego w Roveredo		30.000	30.000
			Na budowę seminaryum nauczycielskiego w Graczu		30.000	30.000
			„ „ „ w Maryborze		60.000	60.000
			Na restauracyę, w seminaryum męskim i żeńskim w Celowcu		2.000	2.000
			Dopłata na budowę nowej sali gymnastycznej w Celowcu, wspólnej dla wszystkich zakładów naukowych		3.000	3.000
			Na urządzenie domu drukarni rządowej we Lwowie przeznaczonego na seminaryum męskie i żeńskie		3.000	3.000
			Restauracya domu na seminaryum męskie i żeńskie w Czerniowcach		67.000	67.000
			Zniesienie	1,186.300	344.700	1,531.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	1,186.300	344.700	1,531.000
8	17	6	Seminaria pedagogiczna	3.000		3.000
		7	Dodatki za zasługi	2.000		2.000
		8	Komisje egzaminacyjne	23.500		23.500
		9	Dodatki rządowe do funduszów szkół normalnych	151.112		151.112
	10		Zapomogi nauczycielom szkół początkowych zasłużonym około podniesienia rolnictwa w ogólności a jedwab- nictwa w szczególności	5.000		5.000
	11		Na podniesienie szkół początkowych:			
			Tyrol		28.000	28.000
			Kraina		10.000	10.000
			Istrya		8.000	8.000
			Dalmacya		18.060	18.000
			Suma (Tytuł 17, §§. 1—11)	1,370.912	408.700	1,779.612
	18		Fundacye i dopłaty	160.000		160.000
			Na zakupno dzieł sztuki		20.000	20.000
			Na odnowienie bazyliki i wieży w Aquilei		4.000	4.000
			Dopłata na poparcie celów muzeum miejskiego w Aquilei		1.000	1.000
			Koszta podróży i diety w celu pomierzenia stopni w Europie		17.000	17.000
			Na spłaceniu należności		7.000	7.000
			Suma (Tytuł 18)	160.000	49.000	209.000
	19		Administracya funduszów naukowych	86.000	2.000	88.000
			Dругa rata pożyczki nieoprocentowanej w sumie 60.000 zł. którą pozwolono udzielić gminie miasta Ried na bu- dowę nowego domu mającego mieścić tamtejsze gym- nazjum realne i wyższe tudzież połączone szkoły mę- skie początkową i mieszczaną		30.000	30.000
			Na budowę nowego kościoła w Sebastiansberg w Czechach		10.000	10.000
			Na spłaceniu należności		7.000	7.000
			Suma (tytuł 19)	86.000	49.000	135.000
			Razem (Rozdział 8, tytuły 13—19)	7,346.716	2,620.335	9,967.051
			Razem (Rozdział 8, tytuły 1—19)	12,904.246	3,740.629	16,644.875
9			IX. Ministerstwo skarbu.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
	1		Zarząd finansów:			
			Zarząd centralny (z departamentem rachunkowym i departamentem rachunków specjalnych)	950.000	22.000	972.000
	2		Dyrekeye skarbowe krajowe, dyrekeye skarbowe i dyrekeye skarbowe powiatowe, inspektorowie finan- sowi i urzęda do wymiaru opłat	2,800.000		2,800.000
			Nowe budowle		13.000	13.000
	3		Administracye podatkowe, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i lokalne komisye podat- tkowe	810.000		810.000
	4		Centralna kasa państwa, ministeryalny urząd płatni- czy, kasy główne krajowe i kasy skarbowe krajowe, kasa filialna krajowa w Wiedniu i urzędy płatnicze krajowe	400.000	2.200	402.200
			Zniesienie	4,960.000	37.200	4,997.200

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	4,960.000	37.200	4,997.200
9	5		Straż skarbową	4,300.000	.	4,300.000
			Nowe budowle i zakupienie budowli	13.000	13.000
	6		Urzędy podatkowe	3,940.000	25.000	3,965.000
	7		Prokuratorye skarbowe	350.000	.	350.000
	8		Zarząd ceł	1,520.000	11.600	1,531.600
			Nowe budowle i zakupienie budowli	61.000	61.000
	9		Etat regulacji podatku gruntowego	2,570.000	.	2,570.000
			Suma (Rozdział 9, tytuły 1—9)	17,640.000	147.800	17,787.800
10			Ogólna administracja kasowa.			
	1		Strata na monecie	32.000	32.000
	2		Wynagrodzenia stronom	20.000	.	20.000
	3		Remuneracja za załatwianie spraw funduszów sierociń- skich łącznych	1.600	1.600
	4		Wydatki rozmaite	23.000	7.300	23.000
	5		Zaliczki nieoprocentowane funduszowi krajowemu Gorycyi i Gradyjski	30.000	30.000
	6		Zaliczki nieoprocentowane funduszowi krajowemu istryj- skiemu	40.000	40.000
			Suma (Rozdział 10, tytuły 1—6)	43.000	103.600	146.600
			B. Koszta poboru i zarządu dochodów państwa.			
			Podatki stałe.			
11	1		Wynagrodzenia osobom prywatnym i będącym w służbie publicznej na pomoc przy oznaczeniu i ustanawianiu podstaw podatku, tudzież przy ściąganiu podatków	55.000	.	55.000
	2		Wynagrodzenia stronom dawniej wolnym od podatku w Dalmacyi z powodu zaprowadzenia podatku gruntowego	6.500	.	6.500
	3		Koszta egzekucyi podatków	130.000	130.000
			Suma (Rozdział 11, tytuły 1—3)	61.500	130.000	191.500
12			Cło.			
	1		Zwroty złożonych rękojmi podatkowych	246.000	.	246.000
	2		Zwroty opłat	40.000	.	40.000
	3		Ryczałtowe koszta zarządu	1,400.000	.	1,400.000
	4		Zwroty podatku konsumcyjnego	5,950.000	.	5,950.000
			Suma (Rozdział 12, tytuły 1—4)	7,636.000	.	7,636.000
			Podatki niestałe.			
13			Podatki:			
	1		Wydatki zarządu	238.750	.	238.750
	2		Zwroty złożonych rękojmi podatkowych i podatków	4,255.250	.	4,255.250
			Nowe budowle	25.000	25.000
			Suma (Rozdział 13, tytuły 1—2)	4,494.000	25.000	4,519.000
14			Sól:			
	1		Koszta produkeyi i wykupna	3,100.000	.	3,100.000
			Nowe budowle	250.000	250.000
			Wiercenia, próby itd.	66.000	66.000
	2		Wydatki przy sprzedaży	261.000	.	261.000
			Nowe budowle	16.000	16.000
			Suma (Rozdział 14, tytuły 1 i 2)	3,361.000	332.000	3,693.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
				zł. w walucie austriackiej			
15	1		Tytoi:				
	2		Wydatki administracyjne	644.000		644.000	
	3		Koszta produkcji i kupna	22,000.000		22,000.000	
			Nowe budowle		620.000	620.000	
			Wydatki przy sprzedaży	1,360.000	911.000	2,471.000	
			Suma (Rozdział 15, tytuły 1—3)	24,204.000	1,531.000	25,735.000	
16			Stępel	300.000		300.000	
17			Taxy i opłaty od spraw prawnych	430.000		430.000	
18			Loterya	9,930.000		9,930.000	
19			Myta	94.600		49.600	
			Nowe budowle		2.300	2.300	
20			Cechowanie	74.500		74.500	
			Budowle dla manipulacyi		466	400	
			Suma (Rozdziały 13—20)	42,833.1 00	1,890.700	44,778.800	
			Własność państwa.				
21	1		Gmachy dykasteryalne	120.800	1.900	122.700	
	2		Skarbowe koleje żelazne	700	10.000	10.700	
			Suma (Rozdział 21, tytuły 1 i 2)	121.500	11.900	133.400	
22			Fiskalności i opuszczałości	12.200		12.200	
23			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,168.000		1,168.000	
24			Remanenta ze sprzedanych nieruchomości państwa		9.000	9.000	
25			Mennictwo	209.000		209.000	
			Nowe urządzenia warsztatowe		3.700	3.700	
			Ogółem (Rozdziały 9—25)	69,779.300	2,296.700	72,076.000	
			X. Ministerstwo handlu.				
			A. Właściwe wydatki państwa.				
	1		Zarząd centralny	672.000	28.000	700.000	
			Szkoły wyłączone		200.000	200.000	
			Wytyczenie kolei żelaznych		210.000	210.000	
			Komisyja główna miar i wag		200.000	200.000	
	2		Służba portowa i służba zdrowia morska	748.000	1,464.500	2,212.500	
			Nowe budowle w Wybrzeżu		216.600	216.600	
			Nowe budowle w Dalmacyi		262.000	262.000	
			Dopłata na budowę portu w Tryeście		80.000	80.000	
			Suma (Rozdział 26, tytuły 1 i 2)	1,420.000	2,661.1 00	4,081.100	
			B. Wydatki na komunikacje.				
	3	1	Służba pocztowa	14,597.000		14,597.000	
		2	Urządzenie gmachu pocztowego w Pradze		20.000	20.000	
		3	" " w Bernie		100.000	100.000	
	4	1	Zakład telegrafów	3,920.000	498.000	4,418.000	
		2	Urządzenie domu urzędowego w Pradze		10.000	10.000	
		3	Budowa nowego budynku w Karlsbadzie		50.000	50.000	
		4	Budowa poczty pneumatycznej		250.000	250.000	
			Suma (Rozdział 26, tytuły 3 i 4)	18,517.000	928.000	19,445.000	
			Razem (Rozdział 26, tytuły 1—4)	19,937.000	3,589.100	23,526.100	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			Wydatki		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
27	XI. Ministerstwo rolnictwa.				
	1	Zarząd centralny	358.500	4.000	362.500
		Ulepszenia w Dalmaeyi z powodu niedostatku		30.000	30.000
	2	Nauka rolnictwa i leśnictwa	138.500	22.400	160.900
	3	Stacje próbne dla rolnictwa i leśnictwa	53.600	8.500	62.100
	4	Kultura krajowa		590.000	590.000
	5	Urzędy do nadzorowania i podniesienia kultury	153.000		153.000
	6	Starostwa górnicze	196.000	3.500	199.500
	7	Zakłady naukowe górnicze	69.600	6.500	76.100
	8	Rządowe stadniny	330.000	82.000	412.000
	9	Zakłady ogierów rządowych:			
		a) Wydatki na zarząd i administracyę	850.000		850.000
		b) Nowe budynki		50.000	50.000
		Kupno ogierów	250.000	100.000	350.000
	10	Podniesienie hodowli koni	135.000		135.000
	11	Lasy i dobra rządowe:			
		Dyrekeye lasów i dóbr	314.000	3.000	317.000
		Lasy i dobra rządowe	2.915.000		2.915.000
		Nowe budowle i kupno realności		111.500	111.500
		Koszta pomiaru, wykupno służebnictw itd.		81.500	81.500
	12	Kopalnie	3.918.700		3.918.700
		Nowe budowle i zakłady produkcyjne		462.600	462.600
		Kupno realności		26.100	26.100
		Suma (Rozdział 27, tytuły 1--12)	9.681.900	1.581.600	11.263.500
28	XII. Ministerstwo sprawiedliwości.				
	1	Zarząd centralny	188.000		188.000
	2	Najwyższy trybunał	409.000	14.000	423.000
	3	Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	16.205.000		16.205.000
		Nowe budowle dla zarządu sprawiedliwości		521.860	521.860
	4	Zakłady karne	2.102.000		2.102.000
		Nowe budowle dla zakładów karnych		180.000	180.000
		Suma (Rozdział 28, tytuły 1--4)	18.904.000	715.860	19.619.860
29	XIII. Najwyższa izba obrachunkowa.		157.000		157.000
30	XIV. Etat emerytalny.				
	1	Ogólny etat emerytalny administracyi cywilnej	11.663.000	8.300	11.671.300
	2	Wspólne emerytury cywilne	805.194		805.194
		Potrąciwszy z tego sumę przypadającą na kraje korony węgierskiej t. j. 23%	183.194		183.194
		Zostaje	620.000		620.000
		Suma (Rozdział 30, tytuły 1 i 2)	12.283.000	8.300	12.291.300
31	XV. Zapomogi i uposażenia.				
		A. Dla niektórych funduszów krajowych:			
		Karyntya	10.000		10.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
32			B. Przedsiębiorstwom komunikacyjnym:			
			Subwencye:			
	1		Lloyd austriacko-węgierski za linię bombajską:			
			a) Subwencya za podróże, mon. pap. 190.000 zł.			
			b) Wynagrodzenia za opłaty na			
			Kanałe Suez w srebrze 130.000 „	320.000	320.000
	2		Kolei żytawsko-liberecka, w srebrze	50.000	50.000
	3		Jako 4% zaliczka:			
			Kolei lwowsko-czerniowiecko-jasyjskiej w srebrze		1,490.000	1,490.000
			Kolei następy tronu Rudolfa		4,000.000	4,000.000
			Kolei koszycko-bogunińskiej		350.000	350.000
			Kolei Karola Ludwika		600.000	600.000
			Północnej kolei morawsko-szląskiej		725.000	725.000
			Kolei północno-zachodniej austriackiej		1,200.000	1,200.000
			Kolei zachodniej węgierskiej (z Gradeu			
			do granicy węgierskiej		300.000	300.000
			Pierwszej węgier. galic. kolei łączącej		960.000	960.000
			Kolei vorarlbergskiej		671.000	671.000
			Kolei Albrechta		600.000	600.000
			Kolei Elżbiety (Linz-Budweis)		850.000	850.000
			Kolei morawskiej granicznej		336.000	336.000
			Spółce austr. kolei państwa (sieć			
			uzupełniająca)		250.000	250.000
				370.000	12,332.000	22,702.000
	4		Strata na monecie przy wypłatach w srebrze w sumie			
			12,512.000 zł. po kursie 8%		1,000.960	1,100.960
			Suma (Rozdział 32, tytuły 1—4)	370.000	13,332.960	13,702.960
33			C. Kilku funduszom indemnizacyjnym:			
			Zaliczki bezprocentowe:			
	1		Dla Galicyi wschodniej	1,443.143	1,443.143
	2		Dla Galicyi zachodniej	1,181.857	1,181.857
	3		Dla Bukowiny		400.000	400.000
	4		Dla Krainy		100.000	100.000
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1—4)	2,625.000	500.000	3,125.000
			Razem (Rozdziały 31—33)	3,005.000	13,832.960	16,837.960
34			XVI. Dług państwa.			
	1		A. Odsetki od długu państwa	107,308.549	107,308.549
			Straciwszy z tego kwotę rozną przypadającą na kraje			
			korony węgierskiej	29,179.817	29,179.817
			Zostaje	78,128.732	78,128.732
	2		Przy wydatku tym dotyczącym kraje przedlitawskie a			
			w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na			
			monecie w kwocie		2,579.807	2,579.807
			Suma	78,128.732	2,579.807	80,708.539

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
34	3		B. Umorzenie długów		
				14,393.823	14,393.823
			Strąciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej w kwocie 1 milion zł. banknotami i 150.000 zł. w monecie brzeżącej, razem		
				1,150.000	1,150.000
			Zostaje		
				13,243.823	13,243.823
	4		Przy wydatku tym dotyczącym kraje przedlitawskie a w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na monecie w kwocie		
				20.711	20.711
			Suma		
				13,264.534	13,264.534
			C. Regulacya Dunaju.		
	5		Suma na pokrycie odsetków z rozkładu na skarb przypadająca		
			480.000		480.000
			D. Anuaty.		
	6		W skutek uczestnictwa w pożyczce kolei południowej na budowę kolei żelaznych z Bielaku do Franzensfeste i St. Peter do Rjeki		
				762.000	762.000
	7		Strata na monecie licząc na kurs 8%		
				60.960	60.960
			Suma		
				822.960	822.960
			Razem (Rozdział 34, tytuły 1—7) .		
			78,608.732	16,667.301	95,276.033
35			XVII. Zarząd długu państwa.		
	1		Wydatki na zarząd nieustalonego długu wspólnego (70%)		
			300.000		300.000
	2		Wydatki na zarząd nieustalonego długu niewspólnego		
			8.000		8.000
	3		Wydatki na zarząd długu ustalonego		
			445.500	28.000	473.500
			Suma (Rozdział 35, tytuły 1—3) .		
			753.500	28.000	781.500
36			XVIII. Suma wypłacić się mająca na wydatki w sprawach wspólnych.		
	1		Zwyżki w dochodach z cła		
			15,024.500		15,024.500
	2		Podatek dochodowy austr. węg. Lloyda		
			192.617		192.617
	3		Kwota wypłacić się mająca na opędzenie wydatków wspólnych stósownie do uchwał delegacyi zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana		
			63,831.873		63,831.873
			Suma (Rozdział 36, tytuły 1—3) .		
			79,048.990		97,048.990
37			XIX. Budowa kolei żelaznych z funduszów pożyczki na zaradzenie niedostatku.		
			Na budowę kolei istryjskiej		
				6,900.000	6,900.000
			" " " tarnowsko-leluchowskiej		
				8,800.000	8,800.000
			Suma		
				15,700.000	15,700.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1			I. Dwór cesarski	4,650.000	4,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana	74.095	74.095
3			III. Rada państwa	650.300	500.000 1,150.300
4			IV. Trybunał państwa	24.600	24.600
5			V. Rada ministrów	623.000	623.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	16,574.900	3,815.300 20,390.200
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej	7.430.000	1,400.000 8,830.000
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	12,904.246	3,740.629 16,644.875
9—25			IX. Ministerstwo skarbu	69,779.300	2,296.700 72,076.000
26			X. Ministerstwo handlu	19,937.000	3,589.100 23,526.100
27			XI. Ministerstwo rolnictwa	9,681.900	1,581.600 11,263.500
28			XII. Ministerstwo sprawiedliwości	18,904.000	715.860 19,619.860
29			XIII. Najwyższa izba obrachunkowa	157.000	157.000
30			XIV. Etat emerytalny	12,282.000	8.300 12,291.300
31—33			XV. Zapomogi i uposażenia	3.005.000	12,832.960 16,379.960
34			XVI. Dług państwa	78,608.732	16,667.301 95,276.033
35			XVII. Zarząd długu państwa	753.500	28.000 781.500
36			XVIII. Suma wypłacić się mająca na wydatki w sprawach wspólnych	79,048.990	79,048.990
			Ogólna suma potrzeb	335,089.563	48,175.750 383,265.313
			XIX. Budowa kolei żelaznych		13,700.000 13,700.000
			Suma całkowita	335,089.563	63,875.750 398,965.313

Preliminarz państwa

na rok 1874 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część druga. — Pokrycie.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski			
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana			
3			III. Rada państwa			
4			IV. Trybunał państwa			
5			V. Rada ministrów	428.000		428.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Dochód z dziennika ustaw państwa	47.000		47.000
	2		Administracya polityczna w poszczególnych krajach	162.500		162.000
	3		Bezpieczeństwo publiczne	842.800		842.800
	4		Służba budownicza rządowa	800		800
	5		Budowa dróg	54.500		54.500
	6		Budownictwo wodne	25.000		25.000
			Suma (Rozdział 6, tytuły 1—6)	1.132.000		1.132.000
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Wojskowa straż policyjna	33.546		33.546
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Dochody centralne.			
	1		Muzeum sztuki i przemysłu	10.000		10.000
	2		Komisya centralna i dyrekeya statystyki administra- cyjnej	1.500		1.500
			Suma (Rozdział 8, tytuły 1 i 2)	11.500		11.500
			B. Wyznania.			
	3		Wpływy funduszów religijnych:			
	1		Austria poniżej Anizy	554.000	4.000	558.000
	2		Austria powyżej Anizy	238.000	1.000	239.000
	3		Salzburg	900		900
	4		Tyrol	115.000		115.000
	5		Vorar berg	1.200		1.200
	6		Styryya	228.000		228.000
	7		Karyntyja	79.100	900	80.000
	8		Kraina	104.300	100	104.400
			Zniesienie	1.320.500	6.000	1.326.500

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	1,320.500	6.000	1,326.500
8	3	9	Tryest	11.000		11.000
		10	Gorycja	24.000		24.000
		11	Istrya	21.400	100	21.500
		12	Dalmacya	116.000		116.000
		13	Czechy	806.000		806.000
		14	Morawia i Szląsk	490.000		490.000
		15	Galicja	545.000		546.000
		16	Kraków	3.400		3.400
		17	Bukowina	2.000		2.000
			Suma (Tytuł 3, §§. 1—17)	3,340.300	6.100	3,346.400
4			Fundacye i dopłaty na potrzeby religijne wyznania katolickiego:			
		1	Austria poniżej Anizy	9.200		9.200
		2	Austria powyżej Anizy	600		600
		3	Styrya	800		800
		4	Karyntya	200		200
		5	Wybrzeże	600		600
		6	Galicja z Krakowem	200		200
			Suma (Tytuł 4, §§. 1—6)	11.600		11.600
			Suma (Rozdział 8, tytuły 3 i 4)	3,351.900	6.100	1,338.000
			C. Oświecenie.			
			Szkoły główne.			
	5	1	Uniwersytety	68.800		68.800
		2	Wydziały teologiczne	11.200		11.200
		3	Akademie techniczne	63.100		63.100
		4	Akademia handlowa i marynarska w Tryeście	9.500		9.500
		5	Akademia sztuk pięknych	1.509		1.500
			Suma (Tytuł 5, §§. 1—5)	154.100		154.100
			Szkoły średnie.			
	6	1	Gymnazyja i gymnazyja realne	348.000		348.000
		2	Szkoły realne	119.000		119.000
		3	Wszystkie szkoły średnie, komisye egzaminacyjne	5.600		5.600
		4	Szkoły marynarki	900		900
			Suma (Tytuł 6, §§. 1—4)	473.500		473.500
			Zakłady naukowe oddzielne.			
	7	1	Zakłady naukowe położnictwa i akuszeryi	250		250
		2	Szkoła rzemieślnicza budownictwa i machin w Wiedniu	800		800
		3	Szkoła artystyczno-przemysłowa	1.300		1.300
		4	Instytut techniczny w Krakowie	1.250		1.250
		5	Szkoły przemysłowe	7.500		7.500
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—5)	11.000		11.000
			Szkoły początkowe.			
	8	1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie	18.000		18.000
		2	Komisye egzaminacyjne	13.500		13.500
			Suma (Tytuł 8, §§. 1 i 2)	31.500		31.500

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
8	9		50		50
	10	Fundacje i dopłaty			
		Fundusze naukowe	586.850		586.850
		Suma (Rozdział 8, tytuły 5—10) .	1,237.100		1,237.100
		Razem (Rozdział 8, tytuły 1—10) .	4,620.500	6.000	4,626.600
9		IX. Ministerstwo skarbu.			
		Zarząd finansów.			
	1	Zarząd centralny (z departamentami rachunkowemi i departamentami rachunków specjalnych)	4.000		4.000
	2	Dyrekeye skarbowe krajowe, dyrekeye skarbowe i dyrekeye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzęda do wymiaru opłat	35.900		35.900
	4	Administraeya podatków, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i komisye podatkowe lokalne .	1.800		1.800
	4	Kasy główne krajowe	2.400		2.400
	5	Straż skarbowa	93.800		93.800
	6	Urzęda podatkowe	7.800		7.800
	7	Prokuratorye skarbowe	20.000		20.000
	8	Zarząd ceł	1,445.000		1,445.000
		Suma (Rozdział 9, tytuły 1—8) .	1,610.700		1,610.700
10		Ogólna administracya kasowa.			
	1	Dodatki z fundusów na koszta zarządu	56.300		56.300
	2	Zwyżki fundusów sierocińskich łącznych i dochody z tych zwyżek		324.100	324.100
	3	Wpływy rozmaite	40.000	400.000	440.000
		Suma (Rozdział 10, tytuły 1—3) .	96.300	724.100	820.400
		Podatki stałe.			
11		Podatek gruntowy	36,850.000		36,850.000
12		Podatek od budynków	21,060.000		21,060.000
13		Podatek zarobkowy	8,330.000		8,330.000
14		Podatek dochodowy	21,000.000		21,000.000
15		Należytości z egzekucyi podatków		150.000	150.000
16		Odsetki za zwłokę od podatków zaległych		230.000	230.000
		Suma (Rozdział 11—16) .	87,240.000	380.000	87,620.000
17		Cło	22,660.500	1,218.300	23,878.800
		Podatki niestałe.			
18		Podatek konsumcyjny:			
	1	Podatek od wódki	8,030.000		8,030.000
	2	Podatek od wina i moszezu	4,200.000		4,200.000
	3	Podatek od piwa	23,430.000		23,430.000
	4	Podatek od mięsa i bydła rzeźnego	4,300.000		4,300.000
	5	Podatek od eukru	12,000.000		12,000.000
	6	Podatek konsumcyjny od innych spożywanych przedmiotów	2,250.000		2,250.000
	7	Dzierżawy	3,372.000		3,372.000
	8	Inne wpływy	24.000		24.000
	9	Dazio consumo w Dalmacyi	100.000		100.000
	10	Rękojmie składane na dochody niestałe	2,100.000		2,100.000
		Suma (Rozdział 18, tytuły 1—10) .	59,806.000		59,806.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa		
			Dochody		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
19			Sól:		
	1		Dochody urzędów produkcji	75.000	75.000
	2		Dochody urzędów sprzedaży	19,000.000	19,000.000
			Suma (Rozdział 19, tytuły 1 i 2)	19,075.000	19,075.000
20			Tytoń:		
	1		Dochody z sprzedaży w kraju	58,700.000	59,542.000
	2		Dochody dyrekcji jeneralnej	163.000	163.000
			Suma (Rozdział 20, tytuły 1 i 2)	58,863.000	59,705.000
21			Stemple	14,500.000	14,500.000
22			Taxy i opłaty od spraw prawnych	35,500.000	35,500.000
23			Loterya	16,269.000	16,269.000
24			Myta	2,713.500	2,713.500
25			Cechowanie	279.300	279.300
			Suma (Rozdziały 18—25)	207,005.800	207,847.800
			Dochody z własności państwa.		
26	1		Gmachy dykasteryalne	91.700	91.700
	2		Skarbowe koleje żelazne	91.774	99.116
			Suma (Rozdział 26, tytuły 1 i 2)	183.474	190.816
27			Fiskalności i opuszczałości	260.000	260.000
28			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,253.000	1,253.000
29			Pozostałości z sprzedanej nieruchomości państwa		22.700
30			Mennictwo	214.200	214.200
			Razem (Rozdziały 9—30)	320,523.974	323,718.416
31			X. Ministerstwo handlu.		
	1		Zarząd centralny		150.000
	2		Służba portowa i służba zdrowia morska	420.000	420.000
	3		Dochody pocztowe	16,115.000	16,115.000
	4		Zakład telegrafów	3,500.000	3,500.000
			Suma (Rozdział 31, tytuły 1—4)	20,035.000	20,185.000
32			XI. Ministerstwo rolnictwa.		
	1		Nauka rolnictwa i leśnictwa	3.700	3.700
	2		Stacje próbne dla rolnictwa i leśnictwa	7.300	7.300
	3		Kultura krajowa	1.500	1.500
	4		Nadzór i podniesienie kultury krajowej	1.700	1.700
	5		Starostwa górnicze	3.800	3.800
	6		Górnicze zakłady naukowe	600	600
	7		Opłaty miarowe i za pozwolenie kopania w górnictwie	280.000	280.000
	8		Rządowe zakłady hodowli koni	155.000	155.000
	9		Zakłady ogierów rządowych	188.000	188.000
	10		Lasy i dobra rządowe:		
			Dyrekcje lasów i dóbr	1.400	1.400
			Lasy i dobra rządowe	4,373.000	4,386.000
	11		Kopalnie	5,276.700	5,276.700
			Suma (Rozdział 32, tytuły 1—11)	10,292.700	10,305.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
33			XII. Ministerstwo sprawiedliwości.		
	1		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	850	850
	2		Zakłady karne	357.000	357.000
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1 i 2)	357.850	357.850
34			XIII. Najwyższa izba obrachunkowa		
35			XIV. Etat emerytalny		
			36.300		36.300
36			XV. Zapomogi i uposażenia.		
	1		Odsetki od funduszu indemnizacyjnego istrijskiego	7.529	7.529
37			XVI. Dług państwa.		
	1		Dochód z sprzedaży obligacji wydać się mających na podstawie amortyzacji	4.372.500	4.372.500
	2		Wpłaty kaucyi i depozytów	60.000	60.000
			Suma (Rozdział 37, tytuły 1 i 2)	4.432.500	4.432.500
38			XVII. Zarząd długu państwa.		
	1		Pokrycie wydatków zarządu na dług nieustalony spółny z zysku osiągniętego tym sposobem iż not państwa w formie banknotów nie ściągnięto	300.000	300.000
	2		Dochody z należności za blankiety do wymiany obligacji długu państwa	5.500	5.500
	3		Dochód z formularzy do kwitów na procenta długu jednorakiego	1.000	1.000
	4		Za sprzedany papier nieużyteczny	500	500
			Suma (Rozdział 38, tytuły 1 i 4)	307.000	307.000
39			XVIII. Dochody z sprzedaży własności państwa.		
	1		Przypadające raty i odsetki za dobra państwa w poprzedzających latach sprzedane	2.416.000	2.416.000
	2		Należności od lennictw zamienionych w dobra wolnodziedziczne	25.000	25.000
	3		Dochody z sprzedaży własności państwa w roku 1874	59.000	59.000
			Suma (Rozdział 39, tytuły 1—3)	2.500.000	2.500.000
40			XIX. Od spółki żeglugi parowej na Dunaju		
				1.228.534	1.228.534
41			XX. Pozostałości kasowe z końcem roku 1873, a mianowicie:		
			Zapasy w gotowiznie	9.000.000 zł.	
			25.000 sztuk akcji kolei Franciszka Józefa po kursie 200 za akcją	5.000.000 „	
				14.000.000	14.000.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1		I. Dwór cesarski			
2		II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana			
3		III. Rada państwa			
4		IV. Trybunał państwa			
5		V. Rada ministrów	428.000		428.000
6		VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	4,132.000		4,132.000
7		VII. Ministerstwo obrony krajowej	33.546		33.546
8		VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	4,620.500	6.100	4,626.600
9—30		IX. Ministerstwo skarbu	320,523.974	3,194.442	323,718.416
31		X. Ministerstwo handlu	20,035.000	150.000	20,185.000
32		XI. Ministerstwo rolnictwa	10,292.700	13.000	10,305.700
33		XII. Ministerstwo sprawiedliwości	357.850		357.850
34		XIII. Najwyższa Izba obrachunkowa			
35		XIV. Etat emerytalny	36.300		36.300
36		XV. Zapomogi i uposażenia		7.529	7.529
37		XVI. Dług państwa		4,432.300	4,432.500
38		XVII. Zarząd długu państwa	307.000		307.000
49		XVIII. Dochody z sprzedaży własności państwa		2,500.000	2,500.000
40		XIX. Od spółki żeglugi parowej na Dunaju		1,228.534	1,228.534
41		XX. Pozostałości kasowe z końcem roku 1873		14,000.000	14,000.000
Ogólna suma pokrycia			337,766.870	25,532.105	333,298.975

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozesłana dnia 5 maja 1874.

43.

Dokument koncesyi z dnia 30 października 1873,

na budowę kolei żelaznej parowej z Falkenowa do Kraślic.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

Apostolski król Węgierski, król Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy wyłącznie uprzywilejowana spółka kolei żelaznej busztiehradzkiej podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i utrzymanie ruchu kolei żelaznej parowej z Falkenowa do granicy czesko-saskiej pod Kraślicami, przeto zważywszy pożyteczność tego przedsięwzięcia dla ogółu, widzimy się spowodowani, wzmiankowanej spółce koncesyą tę na mocy ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), i ustawy z dnia 7 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 81), nadać, jak następuje:

§. 1.

Nadajemy spółce kolei żelaznej busztiehradzkiej prawo budowy i utrzymania w ruchu kolei żelaznej z Falkenowa do granicy czesko-saskiej pod Kraślicami.

§. 2.

Kolej żelazna w §. 1 wzmiankowana będzie uważana za nieoddzielną część składową linii tejże spółki już dawniej koncesyonowanych, i będą do niej

zastosowane przepisy koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138), tak w przedmiocie taryfy, jak nie mniej w przedmiocie wszelkich innych warunków koncesyą przepisanych.

§. 3.

Spółka jest obowiązana wybudować wszystkie większe mosty i wiadukty z uwzględnieniem najwyższego stanu wody, odrazu pod dwa tory i tunele podobnie pod dwa tory.

§. 4.^a

Spółka jest obowiązana skończyć i oddać na użytek publiczny odnogę z Falkenowa do Kraślic do dnia 31 października 1874.

Co się tyczy terminu ukończenia części kolei z Kraślic do granicy, ten będzie określony w traktacie, który ma być zawarty z rządem królewsko-saskim.

Dopełnienie tego zobowiązania i innych, koncesyą przepisanych, winna spółka kolei busztiehradzkiej poręczyć złożeniem kaucyi w sumie 25.000 złotych w gotowości lub papierach na giełdzie notowanych.

§. 5.

Zastrzega się, że w traktacie, który ma być zawarty z rządem królewsko-saskim, zamieszczone będą przepisy, tyczące się tak połączenia odnogi z Falkenowa do Kraślic w §. 1 wzmiankowanej z siecią kolei saskich, jak nie mniej służby ruchu w stacji wspólnej na zetknięciu, a spółka jest obowiązana poddać się przepisom tego traktatu i obowiązkom z niego wynikającym.

§. 6.

Uwolnienia od podatków i opłat nadane dokumentem koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138) rozciąga się także na kolej wzmiankowaną w §. 1.

Uwolnienie od podatku dochodowego co się tyczy tej linii kolei, służyć będzie tylko na ten czas, do którego na mocy koncesyi z dnia 1 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 138) służyć ma w całości lub w połowie innym liniom kolei busztiehradzkiej, w ten sposób, że gdy uwolnienie od podatku dochodowego tych innych linii w powyższym dokumencie koncesyi, wzmiankowanych, wyjdzie z mocy obowiązującej, linia w §. 1 wzmiankowana także przestanie być od niego w całości lub w połowie uwolnioną.

§. 7.

Gdyby pomimo poprzedniczego ostrzeżenia, koncesyonaryusze dopuszczali się zaniedbywania lub niedopełniania obowiązków koncesyą lub ustawami przepisanych, administracja państwa ma prawo zarządzić środki odpowiednie a według okoliczności unieważnić koncesyą nawet przed upływem jej trwania.

Ostrzegając surowo aby nikt nie działał przeciwko postanowieniom tej koncesyi i nadając koncesyonaryuszom prawo domagania się u Naszych sądów wynagrodzenia udowodnionej szkody, wszystkim władzom, do których to należy, wyraźnie rozkazujemy, aby nad koncesyą niniejszą i wszystkimi w niej zawartymi postanowieniami ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, opatrzony Naszą większą pieczęcią, w Naszym stołecznem i rezydencyonalnym mieście Wiedniu, dnia trzydziestego miesiąca października w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmmdziesiątym trzecim, Naszego panowania dwudziestym piątym.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

44.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 1874,

o legalizacji dokumentów sądownie lub notaryalnie wygotowanych lub uwierzytelnionych, w stosunkach z królestwem włoskiem.

C. k. Rząd królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z jednej strony, z Rządem król. włoskim, z drugiej strony, umówił pod względem potrzeby legalizowania dokumentów, w obrębie krajów jednej strony wygotowanych a z których w obrębie krajów drugiej strony ma być zrobiony użytek, następujące postanowienia:

Dokumenta, wygotowane lub uwierzytelnione sądownie lub notaryalnie, które z jednej strony prezydya sądu krajowego wyższego w Tryeście, Innsbrucku lub Zadarze a z drugiej strony prezydya trybunałów apelacyjnych w Medyolanie, Breścii lub Wenecyi legalizowały, mogą się obejść bez dalszego uwierzytelniania ich w poselstwie lub władzy konsularnej, jeżeli formułę uwierzytelnienia także i prezydya austriackich sądów krajowych wyższych położyły w języku włoskim i jeżeli z dokumentów, które legalizowało prezydium sądu krajowego wyższego w Tryeście, Innsbrucku lub Zadrze, ma być zrobiony użytek w jednym z obrębów trybunałów apellacyjnych w Medyolanie, Breścii lub Wenecyi i odwrotnie, jeżeli z dokumentów, które legalizowało prezydium trybunałów apelacyjnych w Medyolanie, Breścii lub Wenecyi, ma być zrobiony użytek w jednym z obrębów sądów krajowych wyższych w Tryeście, Innsbrucku lub Zadarze.

Od tego wyjmują się jednak dokumenta, podawane celem wniesienia do rejestrów stanu cywilnego we Włoszech albo na podstawie których ma być w Austrii uskutecznione wpisanie do metryk narodzin, zaślubin lub zejścia, albo też, jeżeli ma być udowodnione lub uzyskane w Austrii prawo należenia do gminy lub krajowości.

Dokumenta, do takich celów służyć mające, powinny być i nadal legalizowane w poselstwie lub urzędzie konsularnym.

Umowę powyższą podaje się do wiadomości, ażeby się do niej stosowano.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

45.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
26 kwietnia 1874,**

o przyłączeniu gminy miejscowej Bukuje do obrębu sądu powiatowego w Adelsbergu w Krainie.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59), wyłącza się gminę miejscową Bukuje z obrębu sądu powiatowego w Senosetsch, i przyłącza do obrębu sądu powiatowego w Adelsbergu.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1874.

Glaser r. w.

46.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
26 kwietnia 1874,**

**o przyłączeniu gminy katastralnej Orachovac do obrębu sądu delegowanego miejskiego
w Kottarze.**

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59), wyłącza się gminę katastralną Orachovac z obrębu sądu powiatowego w Risano i przyłącza do obrębu sądu delegowanego miejskiego w Kottarze.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą z dniem 15 czerwca 1874.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIV. — Wydana i rozesłana dnia 5 maja 1874.

47.

Rozporządzenie ministerstw rolnictwa i skarbu z dnia 23 kwietnia 1874,

o kosztach podróży osób należących do składu władz górniczych i o należytościach znawców
zasiadających w komisjach górniczych.

Na mocy najwyższego postanowienia z dnia 15 kwietnia 1874 a w skutku reorganizacji władz górniczych, ustawą z dnia 21 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 77) dokonanej i ze względu na właściwości służby górniczej, ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z ministerstwem skarbu, wydaje w przedmiocie kosztów podróży osób należących do składu władz górniczych, tudzież w przedmiocie należytości znawców, powoływanych do zasiadania w komisjach górniczych, przepis następujący:

§. 1.

Dyety urzędników i elewów.

a) W kraju.

Urzędnikom i elewom władz górniczych, udającym się na komisję poza obręb siedziby urzędowej lub w jakąkolwiek inną podróż służbową, należą się dyety całkowite, ich stopniowi odpowiadające, wtedy, jeżeli miejsce, do którego się udają, leży dalej niż o dwie mile od siedziby urzędowej, albo, jeżeli zmuszeni są zatrzymać się tamże na noc, chociaż odległość jest mniejsza.

Jeżeli zaś cel podróży leży tylko o dwie mile od siedziby urzędowej, lub bliżej, i nie ma potrzeby zatrzymywania się tamże na noc, należy się urzędnikowi i elewowi tylko częściowa dyeta (za pół doby).

Poniżej zamieszcza się wykaz dyet całkowitych i częściowych:

Stopień klasy	D y e t y			
	całkowite		częściowe	
	zł.	ent.	zł.	ent.
V.	10	50	6	.
VI.	8	.	5	.
VII.	6	50	4	50
VIII.	5	.	4	.
IX.	4	.	3	50
X.	3	50	3	.
XI.	3	.	2	50

§. 2.

b) Zagranicą.

Udającym się w podróż służbową za granicę, ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z ministerstwem skarbu i w każdym z osobna przypadku może z uwzględnieniem tamtejszych stosunków podwyższyć dyety aż do ich podwojenia.

§. 3.

c) W razie choroby.

Jeżeli urzędnik lub elew na komisji za obrębem siedziby, lub w jakiegokolwiek innej podróży służbowej zachoruje bez własnej winy i w skutek tego jakiś czas nie może zajmować się czynnością i jej dokończyć, ma prawo do dyet jego stopniowi odpowiadających nawet za czas choroby, pod warunkiem ścisłego udowodnienia przeszkody.

Lecz dyety te mogą obciążyć tylko rachunek ryczałtowego, które urząd ma na podróże.

§. 4.

d) Z wyższym tytułem.

Otrzymujący wyższy tytuł lub stopień nie nabywa prawa do większych dyet lub większych kosztów jazdy.

Urzędnikowi takiemu należą się dyety i koszty jazdy podług stopnia odpowiadającego posadzie, którą rzeczywiście zajmuje.

§. 5.

Dyety i koszty jazdy elewów górniczych.

Pod względem dyet i kosztów jazdy elewi górniczy zostają na równi z urzędnikami XI klasy; adjutum nie ma im być odciągane od dyet.

§. 6.

Koszta jazdy urzędników i elewów.**a) Kolejami żelaznymi i parowemi.**

Urzędnicy i elewi, odbywający całą podróż służbową lub jej część kolejami żelaznymi lub parowcami, mogą policzyć sobie za kolej lub parowiec tylko tyle, ile się płaci rzeczywiście a mianowicie za kolej, urzędnicy V, VI i VII stopnia, ceny wagonów pierwszej, a urzędnicy VIII do XI stopnia włącznie, tudzież elewi górniczy, ceny wagonów drugiej klasy; za parowiec wszyscy, któregokolwiek są stopnia, mogą sobie policzyć ceny pierwszej klasy.

§. 7.

Urzędnicy i elewi, odbywający podróż koleją żelazną, powinni jechać pociągami pocztowymi i osobowymi a według okoliczności nawet mieszanymi; kuryerskimi zaś i pospiesznymi wyjątkowo tylko wtedy, jeżeli nagłość sprawy tego wymaga, lub jeżeli to wyraźnie polecono, albo, jeżeli jadąc naprzemian to zwyczajnymi osobowymi, to pospiesznymi pociągami, można w krótszym czasie załatwić naznaczoną czynność urzędową.

§. 8.

Jeżeli kilka kolei idzie w tę samą stronę albo jeżeli podróż można odbyć koleją lub parowcem, wybrać należy ten kierunek, którym podróż można odbyć prędzej a więc taniej.

§. 9.

b) Do albo od dworca kolei i stacyi parowców.

Za jazdę do albo od dworca kolei i stacyi parowców wolno liczyć zwyczajną miejscową należytość od pojazdu parokonnego, w ten sposób, że granicę maksymalną, której w tym obliczeniu przekraczać nie można, ma stanowić albo taryfa urzędowa, jeżeli istnieje, albo, gdzie jej nie ma, zwyczajna cena jazdy urzędownie sprawdzona.

Za pakunek można policzyć ryczałtowo złoty jeden.

§. 10.

c) Pocztolemi lub innemi gościńcami i drogami.

Jeżeli urzędnicy lub elewi nie odbywają podróży służbowej kolejami żelaznymi lub parowcami, mogą sobie policzyć albo całkowitą należytość pocztową albo milowe za przestrzeń rzeczywiście przebyta.

§. 11.

a) Należytości pocztowe całkowite.

Należytości pocztowe całkowite można sobie policzyć wtedy:

- a) Jeżeli miejsce komisji leży od siedziby urzędowej urzędnika lub elewa dalej niż o milę a nie można dojechać tam koleją żelazną lub parowcem;

- b) jeżeli wprawdzie można dojechać koleją lub parowcem ale miejsce komisji lub siedziba urzędu leży od stacyi kolei żelaznej lub przystani parowca dalej niż o milę; nakoniec
- c) jeżeli komisya ma trwać dłuższy czas a urzędnik lub elew, dla braku stosownego mieszkania w miejscu komisji, jak np. w okolicach alpejskich, zmuszony jest wracać codziennie do miejsca czasowego pobytu, leżącego dalej niż o milę od miejsca komisji.

§. 12.

Należytości pocztowe całkowite czerpie się z wykazów cen jazdy pocztowej (extrapoczt i jazdy pospiesznej osobnej) zawierających oraz dodatki do tychże cen, a które ogłasza c. k. ministerstwo handlu.

Urzędnicy górniczy wszelkiego stopnia mogą sobie liczyć należytość za parę koni.

§. 13.

β) Milowe.

Milowe należy się urzędnikowi i elewowi, podróż służbową odbywającemu, wtedy, jeżeli odległość miejsc w §. 11 pod a), b), c) wzmiankowanych a tem samem przebyta przestrzeń, wynosi tylko milę lub mniej.

Milowe wynosi za drogę tam i napowrót po ośmdziesiąt centów od konia i mili.

§. 14.

Wyżywne dyurnistów.

Dyurniści towarzyszący urzędnikom na komisjach jako aktuarysze lub pomocnicy do robienia pomiarów, zdejmowania planów itp. mają prawo do wyżywczego, wynoszącego dwa złote lub złoty i pięćdziesiąt centów, podług tego, czy urzędnik w tych samych okolicznościach może sobie policzyć dyety całkowite czyli też częściowe (§. 1).

Dyurniści mogą sobie policzyć za kolej ceny trzeciej klasy, za parowiec, ceny drugiej klasy.

Dyurnum nie ma się odciągać od wyżywczego.

§. 15.

Wyżywne i należytość za drogę woźnym.

Woźni mogą być używani do posyłek służbowych tylko w razie koniecznej potrzeby i pod odpowiedzialnością zwierzchnika urzędu.

Jeżeli wyjątkowo będą posłani, mianowicie zaś jeżeli towarzyszą urzędnikom, mają prawo do wyżywczego a podług okoliczności i do należytości za drogę.

Wyżywne wynosi złoty jeden lub siedmdziesiąt centów, podług tego czy urzędnik w tych samych okolicznościach może sobie policzyć dyety całkowite czyli też częściowe (§. 1).

Za drogę tam i napowrót liczy się po pięćdziesiąt centów od mili.

Jeżeli woźny ma wypełnić więcej zleceń w rozmaitych miejscach, należy mu się za drogę kwota przypadająca za całą przestrzeń przebytą w należywym porządku.

Jeżeli całą podróż służbową lub jej część można odbyć koleją żelazną lub parowcem, wózny może sobie policzyć za przestrzeń, koleją lub parowcem przebytą tylko tyle, ile się rzeczywiście płaci za jazdę koleją lub parowcem a to za kolej, cenę wagonów trzeciej klasy, za parowiec cenę drugiej klasy.

Jeżeli można jechać inną okazyą, np. wielowozem, omnibusem itp. służba powinna niemi jechać. W przypadkach jednak takich liczy się za drogę tyle, ile taka okazyja kosztuje.

§. 16.

Podróże służbowe odbywane spólnie.

Jeżeli władza górnicza wysyła w celach służbowych jednocześnie więcej osób w to samo miejsce, wszystkie te osoby winny odbyć podróż spólnie i tą samą okazyą.

W przypadkach takich przyjmuje się, że pojazd parokonnny wystarcza na trzy osoby.

Jeżeli podróż odbyto spólnie, koszta jazdy liczy się tylko raz.

Wykaz kosztów podróży składa urzędnik stopniem najwyższy a jeżeli wszyscy spólnie jadący są sobie stopniem równi, ten z nich, który jest najstarszym w służbie. Do wykazu kosztów podróży należy dołączyć konsygnacyą należytości które mają otrzymać wszyscy spólnie jadący.

§. 17.

Jaką drogę należy zrobić w jednym dniu.

Jadąc pocztowemi i innemi gościńcami i drogami, wysłany urzędnik powinien zrobić w miesiącach letnich (od 1 kwietnia do końca września) najmniej dziesięć mil a w miesiącach zimowych (od 1 października do końca marca) najmniej ośm mil dziennie, gdy zaś odbywa podróż koleją żelazną lub parowcem, tyle, ile można.

Na kolejach żelaznych powinien urzędnik jechać bez przerwy, pociągami dziennymi, prowadzającemi ku miejscu przeznaczenia.

Jeżeli czynność służbowa jest nagląca lub jeżeli to urzędnikowi wyraźnie polecono w rozkazie tyczącym się jego podróży, winien jechać i nocnemi pociągami.

§. 18.

Nadwyżka pakunku na kolejach żelaznych i parowcach.

Nadwyżkę pakunku po nad wagę normalną, która według taryfy kolei żelaznej lub parowca nie ulega opłacie, można sobie policzyć najwyżej aż do cetnara cłowego:

- a) Jeżeli się bierze z sobą narzędzia miernicze znacznego ciężaru i wielkiej objętości;
- b) jeżeli podróż służbowa była zbyt daleką i jadący miał zabawić dłuższy czas zdala od siedziby urzędowej. Dowodów zapłaconej nadwyżki nie trzeba dołączać do wykazu kosztów podróży.

§. 19.

Należytość za przewóz narzędzi itd. itd.

Jeżeli w podróż służbową, za którą podług §. 13 niniejszego przepisu należy policzyć sobie milowe, trzeba było wziąć z sobą narzędzia miernicze, górnicze, mapy lub odzież kopalnianą, można liczyć sobie ryczałtowo po złotemu za przewóz tych rzeczy tam i za przewóz napowrót.

Ale kto może liczyć sobie należytości pocztowe całkowite podług §. 11 niniejszego przepisu, ten nie ma prawa do należytości za wzięte z sobą narzędzia, mapy i odzież kopalnianą.

§. 20.

Myta mostowe i drogowe.

Urzednicy i elewi odbywający podróże służbowe mają prawo zamieszczać w wykazach kosztów podróży wszelkie myta opłacone na drodze którą przebyli. Karteczek dawanych na dowód zapłaconego myta nie trzeba załączać.

§. 21.

Wykazanie ilości mil.

Jeżeli podróży służbowej nie odbywa się ani koleją żelazną ani parowcem, ani też drogami pocztowymi, natenczas w wykazie kosztów podróży podaje się odległości zaczerpnięte z mapy pocztowej, z tabel urzędowych, odległości milowe zawierających lub też odległości te powinny być potwierdzone przez odpowiednie władze administracyjne.

§. 22.

Wykaz codziennego zatrudnienia w podróży.

Komisye powinny trwać ile można najkrócej i bez koniecznej potrzeby nie należy ich przedłużać ani o jeden dzień.

Jeżeli podróż służbowa trwa dłużej niż jeden dzień, wysłani urzednicy powinni w wykazie kosztów podróży podać co w każdym dnia robili.

§. 23.

Zaliczki na koszt komisji.

Jeżeli władza górnicza ma zarządzić czynność urzędową zamiejscową, na prośbę strony, może żądać, aby strona dała na koszt komisji odpowiednią zaliczkę, z której władza później się wyrachuje (§. 27).

Każda władza powinna utrzymywać osobny rejestr zaliczek.

Jeżeli podróż służbową podejmuje się w interesie publicznym na koszt rządu i z obowiązkiem złożenia wykazów kosztów podróży, urzednik lub elew wysłany może, jeżeli żąda, otrzymać na podróż zaliczkę, nie przenoszącą dwóch trzecich części prawdopodobnych kosztów podróży a to z kasy ryczałtowego, która wypłaci tę zaliczkę za potwierdzeniem odbioru i zapisze ją w swoim rachunku.

§. 24.

Prawo do kosztów podróży w ogólności.

Urzednicy i elewi, dyurnisci i sludzy wladz gorniczych, maja prawo ządac powyższych nalezytości we wszystkich tych przypadkach, w których w ogóle można sobie liczyć koszta podróży, bez względu czy podróż odbyto w interesie publicznym czy prywatnym, z urzędu lub na prośbę stron, drogami ujeżdżonemi czy nieujeżdżonemi, pojazdem, konno czy pieszo.

§. 25.

Nalezytości znawców.

Znawcom, na żądanie stron albo z urzędu wezwanym do zasiadania w komisjach gorniczych, wyznacza nalezytości w każdym z osobna przypadku starostwo gornicze, mając na względzie ich stosunki osobiste, odległość mejsca ich pobytu od mejsca komisyi, jak długo byli na komisyi zatrudnieni i nakoniec jaki miało zakres i jakiego było rodzaju ich zajęcie w komisyi.

Jeżeli na znawców są powołani inżynierowie gorniczy przez władzę gorniczą upoważnieni, otrzymają nalezytości podług przepisanej taryfy.

§. 26.

Wykazy kosztów podróży.**a) Termin przedstawienia.**

Urzednik lub elew, powróciwszy z podróży służbowej, winien przedstawić wykaz kosztów podróży w swoim i swoich towarzyszyów imieniu, jakoteż wykaz nalezytości dla powoływanych znawców, w ciągu dni czterestu od powrotu do siedziby urzędowej.

Jeżeli wykaz kosztów przedstawia później, winien zwłokę usprawiedliwić. Jeżeli zaś zwłoki nieusprawiedliwi lub ją usprawiedliwi niedostatecznie, należy wykaz odrzucić.

Urzednicy rewirowi, którzy na mocy §. 12 ustawy z dnia 21 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 77) biorą ryczałtowe na koszta podróży, chcąc się wyrachować z tych pieniędzy, nie potrzebują składać formalnych wykazów tychże kosztów, chyba że ryczałtowe dano im wyraźnie pod tym warunkiem.

Jeżeli urzednik rewirowy nie może odbyć podróży służbowych dla prawnej przeszkody i podróże te odbywa zastępca, natenczas ryczałtowe dawane na podróże bez powyższego warunku umniejsza się w stosunku podróży odbytych przez zastępcę a temu ostatniemu wypłaci się koszta podług przepisów ogólnych; zastępca więc powinien przedstawić wykaz kosztów swoich podróży służbowych.

§. 27.

b) Sprawdzanie wykazanych kosztów i polecenie wypłaty tychże.

Wykazy kosztów podróży, podejmowanych w sprawach prywatnych, sprawdzają starostwa gornicze i znalazłszy że zgadzają się z przepisami, lub spro-

stawawszy, polecają stronom, które podróż służbową spowodowały, wypłacenie należności a to w myśl §. 234 powszechnej ustawy górniczej i z uwzględnieniem zaliczek na koszta komisji złożonych (§. 23), lub też rozkładają sumę stosunkowo na strony.

To, co ze złożonych na koszta komisji zaliczek zostanie po straceniu niewątpliwych kosztów podróży, zwraca się stronom w gotowiźnie.

§. 28.

Wykazy kosztów podróży, podejmowanych na rzecz i koszt c. k. zarządów kopalni rządowych i salin, jako stron, posyłają starostwa górnicze wydziałowi rachunkowemu górnictwa w ministerstwie rolnictwa do sprawdzenia, potwierdziwszy na nich poprzednio potrzebę podróży służbowej i jak długo podróż trwała.

O wyniku sprawdzenia zawiadomi się starostwa górnicze a te w myśl §. 234 pow. ust. górn. zarządzają co potrzeba aby odpowiednie c. k. kasy zakładowe wypłaciły niewątpliwe koszta podróży.

§. 29.

Wykazy kosztów tych podróży służbowych, które urzędnicy starostw górniczych podejmują dla dobra służby a w szczególności dla inspekcji urzędów górniczych rewiowych i kopalń a których koszta mają być pokrywane z ryczałtowego, dawanego starostwom górniczym na dyety i koszta podróży, sprawdzają starostwa górnicze i znalazłszy iż się zgadzają z przepisami lub sprostawszy, wypłacają należności z potrąceniem zaliczek, jeżeli je dano z kasy ryczałtowego,

§. 30.

Wykazy kosztów innych podróży służbowych przedstawione przez urzędników starostw górniczych i przez urzędników rewiowych a w szczególności te, które się tyczą przesiedlenia, posyłają starostwa górnicze ministerstwu rolnictwa do sprawdzenia i zatwierdzenia kwot nieulegających wątpliwości.

Starostwa górnicze winny w wykazach takich potwierdzić konieczność podróży i jak długo podróż trwała, a oprócz tego, jeżeli idzie o przesiedlenie, czy podane w wykazie szczegóły dotyczące się przesiedlenia żony, liczby i wieku dzieci, zostających jeszcze pod opieką rodziców, jakoteż sług prywatnych, są zgodne z prawdą.

§. 31.

Odwołanie się przeciwko poleceniom wypłaty i wykreśleniom kosztów podróży.

Każda strona, której polecono wypłatę kosztów komisji może żądać, aby jej pokazano wykaz kosztów podróży lub dano jego opis.

Jeżeli sądzi, że w ogólności suma którą zapłacić nakazano, lub kwota na nią włożona jest za wielka, może odwołanie się do wyższej władzy wnieść do odpowiedniego starostwa górniczego a to w myśl §. 231 pow. ustaw. górn. w okresie dni trzydziestu, licząc od dnia, w którym polecenie zapłaty doręczono.

Urzędnik, podający wykaz, może także odwołać się przeciwko sprostowaniu jego należności podróży a to podobnie w przeciągu dni trzydziestu, licząc od dnia, w którym odbierze rozporządzenie uwiadamiające go o odciążeniu.

§. 32.

Zastępstwa służbowe i przesiedlenia.

Przepisy ogólne o zastępstwach i przesiedleniach będą stosowane także do osób wchodzących w skład władz górniczych.

Zastępstwa w służbie, połączone z wydatkami, należy ile można skracać.

Ze względu, że elewi górniczy nie mają wyznaczonej siedziby urzędowej, lecz powinni pełnić obowiązki w każdej władzy górniczej gdzie tego służba wymaga, przenosiny zaś służą do ich wykształcenia a więc przynoszą im korzyść, przeto w razie przenosin z urzędu nakazanych, mogą jedynie upominać się o przepisane koszta podróży i dyety za czas podróży, a nie mają prawa do wynagrodzenia za sprzęty.

§. 33.

Unieważnienie kilku dawniejszych przepisów.

§. 119 przepisu wykonawczego z dnia 25 września 1854 do powszechnej ustawy górniczej i rozporządzenie ministerstw rolnictwa i skarbu z dnia 19 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 109) wyjmują się z mocy obowiązującej.

Podobnie rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10 października 1858 Nr. 51000 (Dziennik rozporządzeń ministerstwa skarbu Nr. 49, str. 390) nie będzie już stosowane do osób wchodzących w skład władz górniczych.

Pretis r. w.**Chlumecky** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XV. — Wydana i rozesłana dnia 8 maja 1874.

48.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1874,

o zabezpieczaniu praw posiadaczy listów zastawnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Zakład, wydający listy zastawne, może tylko za zezwoleniem przydanego sobie komisarza rządowego rozporządzać temi majątkami, które w moc statutów mają przedewszystkiem służyć na pokrycie listów zastawnych.

Komisarzowi rządowemu wolno wtedy tylko dać pozwolenie, gdy się przekonają, że rozporządzanie nie uszczupla w statutach oznaczonego pokrycia listów zastawnych.

Wpis do ksiąg publicznych na podstawie dokumentu, mocą którego Zakład chce podobne czynić rozporządzenia, może nastąpić tylko wtedy, gdy na tym dokumencie podpisze się oraz i komisarz rządowy.

§. 2.

Posiadaczom listów zastawnych służy prawo, aby z majątku zakładowego, w §. 1 wzmiankowanego, najpierw ich zaspokojono; przeto też wierzyciele, których roszczenia nie wypływają z listów zastawnych, mogą wyjednać sobie egzekucyę tylko o tyle, o ile ona nie narusza owego prawa.

W przypadku, gdyby Zakład ogłosił upadłość, ogół tych majątków będzie stanowił masę osobną, z której przed innymi wierzycielami upadłości zaspokoi się najpierw tych wierzycieli, których roszczenia wypływają z listów zastawnych.

§. 3.

Jeżeli ktoś prowadzi egzekucyę na majątku takiego Zakładu, który ma prawo wydawania listów zastawnych pod nadzorem rządowym, wówczas Sąd, zezwalający na egzekucyę, powinien z urzędu zawiadomić o tem komisarza

rządowego, a tenże, jeżeli majątek ów ma służyć na pokrycie listów zastawnych, jest obowiązany donieść o tem Sądowi. Na podstawie tego doniesienia ograniczy Sąd dozwołoną egzekucyą stosownie do przepisu zamieszczonego w ustępie I §. 2. Jeżeli zaś komisarz rządowy uzna, że prawa posiadaczy listów zastawnych są zagrożone, powinien nadto postarać się u właściwego Sądu, aby tenże ustanowił owym posiadaczom spólnego kuratora, któryby ich zastępował.

W przypadku, gdyby Zakład ogłosił upadłość, kuratora takiego ustanowi z urzędu Sąd upadkowy.

Ustanowienia takiego kuratora spólnego żądać może także każdy, którego prawa w swym biegu tamowane są z tego powodu, iż posiadacze listów zastawnych nie mają zastępcy.

Do kuratorów tych stosują się te same przepisy, które odnoszą się do kuratorów spólnych, mających zastępować posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, które opiewają na okaziciela, lub które można przenosić na innych zapomocą indosu.

§. 4.

Zakład, który dopiero po wejściu ustawy niniejszej w moc obowiązującą uzyska prawo wydawania listów zastawnych, powinien te majątki, które mają przedewszystkiem służyć na pokrycie listów zastawnych, odkazać jako kaucyą na zaspokojenie roszczeń, wypływających z listów zastawnych i nadmienić o tem w statutach.

§. 5.

Co do takich, na kaucyą danych majątków, na których nabyć można prawo hipoteczne, zapisać należy w księgach publicznych na podstawie oświadczenia, wystawionego przez zakład, iż dane są na kaucyą, ubezpieczającą zaspokojenie roszczeń, wynikających z listów zastawnych, wydanych przez Zakład.

Chcąc całkiem albo w części wykreślić ciężar kaucyi, należy postarać się tylko, aby komisarz rządowy potwierdził urzędownie, jako obciążony przedmiot majątku przestał całkiem albo w części służyć za kaucyą na zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych.

O wpisie, jakoteż o wykreśleniu ciężającej kaucyi należy zawiadomić komisarza. W tem celu nie potrzeba ustanawiać spólnego kuratora.

Dokumenty wystawione celem skutecznienia wpisu lub wykreślenia ciężaru kaucyi, niemniej skuteczznione wpisy do ksiąg publicznych są wolne od stępla i opłat.

§. 6.

Jeżeli stosownie do statutów, dano na kaucyą gotówkę lub papiery wartościowe, kaucyą taką odłącza się od reszty majątku zakładowego i zachowuje osobno, a drugi klucz od niej ma u siebie komisarz rządowy.

Papiery wartościowe, w których nie można umieszczać majątku osób w pieczę oddanych, nie mogą też służyć za kaucyą.

§. 7.

Do zakładów krajowych, listy zastawne wydających, a których zobowiązania ciężą na majątku kraju, przepisy ustawy niniejszej będą stosowane z tą różnicą, że obowiązki, które ustawa wkłada na komisarza rządowego, ma tutaj

spełnić Wydział krajowy a względnie komisarz, przez Wydział krajowy ustanowiony.

§. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie onej porucza się ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 24 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

49.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1874,

o wspólnem zastępstwie praw, służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych na okaziciela opiewających lub takich, które można przenosić na innych zapomocą indosu, tudzież o postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych, takim udziałowym zapisom dłużnym służących.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

I. O wspólnem zastępstwie praw, służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, na okaziciela opiewających, lub takich, które można przenosić na innych za pomocą indosu.

§. 1.

Jeżeli na wierzytelność pożyczkową wydają się udziałowe zapisy dłużne na okaziciela opiewające lub takie, które można przenosić na innych zapomocą indosu (obligacye udziałowe, obligacye z prawem pierwszeństwa, losy itp.), Sąd powinien ustanowić spólnego kuratora dla kaźdoczesnych posiadaczy tych udziałowych zapisów dłużnych we wszystkich takich przypadkach, w których się okaże, iż dla braku spólnego zastępstwa prawa tych posiadaczy są zagrożone lub prawa innych osób są w biegu swym tamowane. W szczególności należy także ustanowić kuratora do zastępowania praw służących posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, gdy będzie ogłoszoną upadłość do majątku osoby, na której z tytułu tychże udziałowych zapisów dłużnych ciężą zobowiązania.

§. 2.

Jeżeli firma dłużnika jest zapisana w rejestrze sądu handlowego, do ustanowienia spólnego kuratora jest właściwym tenże Trybunał, w przeciwnym zaś razie ów Trybunał pierwszej instancyi, w którego obrębie wystawiono udziałowe zapisy dłużne, albo — jeżeli miejsce wystawienia udziałowych zapisów dłużnych nie jest w nich wymienione lub znajduje się tam, gdzie ustawa niniejsza nie obowiązuje — ów Trybunał, w którego obrębie znajduje się miejsce wypłaty, położone oraz w obszarze krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

Jeżeli jest wymienionych więcej miejsc wystawienia lub wypłaty, a wszystkie leżą tam, gdzie ustawa niniejsza obowiązuje, to z nich uważa się za stanowcze, które jest najpierw wymienione.

Trybunał, który ustanowił spólnego kuratora ma także wykonywać względem niego obowiązki władzy kuratelarnej.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym będące, pozostawia się uznaniu władzy kuratelarnej znoszenie się we wszystkich zachodzących sprawach z publicznym wykonawcą tego nadzoru (władzą nadzorczą lub komisarzem którego ta wydeleguje).

§. 3.

Każdy interesowany może się domagać ustanowienia spólnego kuratora w celu zabezpieczenia zagrożonych praw posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych a jeżeli te udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym będące, domagać się tego może także i publiczny wykonawca tego nadzoru.

Podając żądanie to, należy wyłuszczyć okoliczności, które takowe spowodowały i cel ustanowienia kuratora.

Jeżeli z żądaniem występuje posiadacz udziałowych zapisów dłużnych, powinien wykazać prawo swoje do takiego żądania a to przedstawieniem albo udziałowych zapisów dłużnych albo oryginalnego dokumentu, poświadczającego, że Władza publiczna lub Zakład, pod nadzorem będący, ma w zachowaniu jego udziałowe zapisy dłużne.

Jeżeli Sąd uzna, że żądanie jest uzasadnione, zarządzi ustanowienie kuratora z wyłuszczeniem powodu i celu tego ustanowienia.

Jeżeli z żądaniem występuje posiadacz udziałowych zapisów dłużnych, można wymagać od niego, aby wpięrcw zabezpieczył stósownie pokrycie kosztów, które ustanowienie kuratora pociągnie za sobą.

§. 4.

Jeżeli spólny kurator ma być ustanowiony w tym celu, aby prawa innej osoby nie były w biegu swym tamowane, a ta osoba nie chce najprzód udać się o ustanowienie kuratora wprost do Trybunału, który według §. 2 jest do tego właściwy, wówczas osoba ta, w podaniu, którem sprawę swoją w Sądzie wytacza, wymienić ma Trybunał, do ustanowienia spólnego kuratora właściwy, i prosić o postaranie się, aby ów Trybunał kuratora ustanowił. Równocześnie z załatwieniem podania tego wezwać należy z urzędu ów Trybunał o ustanowienie kuratora, a wskazując mu powód i cel ustanowienia, upraszać o zawiadomienie tegoż kuratora o nastąpieniem załatwienia.

Tyczy się to w szczególności takiego przypadku, gdy dłużnik chce wyjednać skutecznienie wpisu hipotecznego, o którym należałoby zawiadomić posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych.

W uchwale sądowej, tyczącej się ustanowienia kuratora, należy wyłuszczyć dla czego i w jakim celu tenże ma być ustanowionym.

§. 5.!

Sąd, spólnego kuratora ustanawiający, ogłosić ma Edyktem jego nazwisko, tudzież dla czego i w jakim celu go ustanowił.

Edykt ten wywiesić należy w Sądzie, który kuratora ustanowił, jakoteż w Sądzie, w którym wytoczono sprawę, będącą powodem ustanowienia kuratora

i ogłosić go raz w gazecie krajowej, w której obwieszczenia urzędowe mają być zamieszczane.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne bywają notowane w urzędowym wykazie kursów, zamieścić należy Edykt także i w „Gazecie wiedeńskiej“ i wywiesić go we wszystkich giełdach, znajdujących się w obszarze krajów w których ustawa niniejsza obowiązuje.

Należy jednak zaniechać rozpisania edyktu w takich przypadkach, gdy kurator jest zamianowany jedynie dla tego, aby można zawiadomić go o wpisie hipotecznym prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, albo o wykreśleniu takiego prawa, w skutek wykupna udziałowych zapisów dłużnych, skutecznionem.

§. 6.

O ile ustawa niniejsza nie zawiera osobnych w tej mierze przepisów, prawa i obowiązki spólnego kuratora, określone zadaniem, do którego został ustanowiony, oceniać należy podług przepisów ogólnych, tyczących się kuratorów, którzy obowiązani są bronić w poszczególnych sprawach praw osób pod kuratelą będących.

Koszta kurateli ponosi, kto z tytułu udziałowych zapisów dłużnych jest zobowiązany; wyznacza takowe na prośbę jego lub kuratora ten Sąd, który kuratora ustanowił.

Postanowienie to nie narusza jednak przepisów, odnoszących się do orzekania o kosztach sądowych w postępowaniu spornem.

Nadto zastrzega się zobowiązanemu prawo żądania zwrotu poniesionych przez siebie kosztów kurateli od posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, jeżeli bezzasadnie spowodowali ustanowienie kuratora.

§. 7.

Jeżeli przedsiębiorstwo, które wystawiło udziałowe zapisy dłużne, zostaje pod szczególnym nadzorem rządowym, publiczny wykonawca tego nadzoru wspierać ma kuratora udzielaniem wyjaśnień potrzebnych temuż do spełnienia jego zadania.

§. 8.

Kurator obowiązany jest udzielać na krótkiej drodze zastępowanym przez siebie posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, wyjaśnień co do faktów istotnych, tyczących się ich praw.

§. 9.

Jeżeli się rozchodzi o spólne prawa posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, pojedynczy posiadacze nie mogą praw swoich dochodzić samodzielnie.

Jednakowoż wolno im pośredniczyć na własny koszt w procesie, który prowadzi spólny kurator.

Jeżeli się rozchodzi o sprawę, wypływającą z szczególnego stosunku, powstałego między pojedynczym posiadaczem udziałowych zapisów dłużnych a zobowiązany, posiadaczowi takiemu wolno samodzielnie dochodzić praw swoich.

§. 10.

Posiadacze udziałowych zapisów dłużnych, spólnego kuratora mający, mogą donosić Sądowi, który tegoż kuratora ustanowił o spostrzeżeniach, nasu-

wających wątpliwość, ażeli ów spólny kurator jest do swego urzędu zdolny lub zaufania godny.

Doniesienie takie może także czynić publiczny wykonawca nadzoru nad przedsiębiorstwem, które wystawiło udziałowe zapisy dłużne.

W razie potrzeby Sąd zarządzi dochodzenie i orzecze czyli spólny kurator ma być usuniętym, czyli też zostawionym.

II. O postępowaniu pod względem wpisu praw hipotecznych, służących udziałowym zapisom dłużnym na okaziciela opiewającym lub takim, które można przenosić na innych zapomocą indosu.

§. 11.

Wpis prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych na okaziciela opiewających lub takich, które można przenosić na innych zapomocą indosu, jakoteż przeniesienie na posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych prawa zastawu, wpisanego na rzecz wymienionego wierzyciela, może nastąpić na podstawie dokumentu, zawierającego ustanowienie zastawu a wystawionego przez dłużnika albo na podstawie dokumentu, zawierającego przeniesienie zastawu a wystawionego przez wymienionego wierzyciela. Chcąc uzyskać wpis, nie potrzeba załączać zapisu długu ani aktu odstąpienia.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym zostające, dołączyć należy potwierdzenie ze strony publicznego wykonawcy tego nadzoru, jako osnowa dokumentu, zawierającego ustanowienie lub przeniesienie zastawu, odpowiada przepisom, odnoszącym się do wystawiania udziałowych zapisów dłużnych.

Potwierdzenie skutecznego wpisu prawa zastawu, które władza, wpis uskuteczniająca, zamieszcza na przedstawionym dokumencie, powinien wystawiający udziałowe zapisy dłużne przytoczyć z datą i liczbą urzędową tego potwierdzenia na wszystkich udziałowych zapisach dłużnych, po wejściu w moc obowiązującą ustawy niniejszej, wystawionych.

§. 12.

Uskuteczniając wpis prawa zastawu na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, lub przenosząc na nich prawo zastawu, umieścić należy w miejscu nazwiska, osoby uprawnione, ogólną sumę wierzytelności, dla której ustanowiono prawo zastawu, jakoteż istotne postanowienia w przedstawionym dokumencie zawarte a tyjące się wystawienia udziałowych zapisów dłużnych, ich ilości, kwoty na którą mają opiewać, tudzież zwrotu zapłaty.

§. 13.

Nabywając udziałowy zapis dłużny, nabywa się oraz prawo zastawu, z takim stopniem pierwszeństwa, jaki z wpisu hipotecznego wynika dla ogólnej sumy wierzytelności (§. 12).

Wpis hipoteczny udziałowych zapisów dłużnych pojedynczo nabytych nie ma miejsca.

§. 14.

Część hipoteki, danej posiadaczom udziałowych zapisów dłużnych, może być wyswobodzoną od ciężaru i odłączoną tylko za wyraźnem przyzwoleniem

spólnego kuratora posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, zatwierdzonem przez władzę kuratelarną.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, zostające pod szczególnym nadzorem rządowym, przyzwolenie to można zastąpić potwierdzeniem, przez publicznego wykonawcę tego nadzoru, wydanem, jako rzeczzone odłączenie nie zagraża bezpieczeństwu udziałowych zapisów dłużnych.

Przepis ustawy z dnia 6 lutego 1869 (Dz. u. p. Nr. 18) o wzywaniu wierzycieli hipotecznych, nie odnosi się do posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych.

§. 15.

Prawo zastawu, wpisane na rzecz posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych, będzie wykreślone całkiem lub częściowo nietylko w moc przepisów ogólnych, dotyczących się wykreślania praw hipotecznych, lecz także wtedy, gdy wygaśnięcie prawa udowodnionem będzie przedstawieniem udziałowych zapisów dłużnych, wykupionych stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów, a za pomocą znaków w oczy wpadających, niezdatnemi do obiegu, uczynionych.

W tym ostatnim przypadku załączyć należy do podania o wykreślenie wykaz przedstawionych udziałowych zapisów dłużnych z wyszczególnieniem oznaczeń, do udowodnienia tożsamości potrzebnych. O wykreśleniu należy zawiadomić wspólnego kuratora i jednocześnie z tem uwiadomieniem doręczyć mu ów wykaz. Odpis wykazu złożyć należy w zbiorze dokumentów w miejscu udziałowych zapisów dłużnych.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło przedsiębiorstwo, pod szczególnym nadzorem rządowym zostające, wówczas dla dostarczenia powyższego dowodu można zamiast wykupionych udziałowych zapisów dłużnych przedstawić potwierdzenie, przez publicznego wykonawcę tego nadzoru wydane, jako udziałowe zapisy dłużne uczyniono niezdatnemi do obiegu, tudzież, że je wykupiono stosownie do przepisów w tej mierze obowiązujących.

Chcąc udowodnić, że prawo wypływające z udziałowego zapisu dłużnego, po terminie do jego wykupienia wyznaczonym, za umorzony uznanego, wygasło, załączyć należy kwit potwierdzający zapłacenie, tudzież deklaracją jako nie wydano duplikatu, wystawioną przez uprawnionego i zobowiązanego a którą, jeżeli zachodzi przypadek w ustępie powyższym wzmiankowany, potwierdzić ma oraz wykonawca nadzoru rządowego.

III. Przepisy końcowe.

§. 16.

Okoliczność, że w skutek zawinkulowania pojedynczych udziałowych zapisów dłużnych takowe mogą być wypłacone tylko osobom oznaczonym, nie wyklucza stosowania ustawy niniejszej.

§. 17.

Do udziałowych zapisów dłużnych wystawionych przez państwo, kraj, powiat lub gminę, przepisy powyższe będą stosowane tylko wtedy, gdy na zabezpieczenie posiadaczy udziałowych zapisów dłużnych daną jest hipoteka i jeżeli

w tej mierze został spisany dokument, zawierający danie zastawu a i w takim przypadku tylko o tyle, o ile rzecz tyczy się postępowania pod względem wpisu praw hipotecznych lub ich popierania.

Jeżeli udziałowe zapisy dłużne wystawiło państwo lub kraj, potwierdzenia w §§. 14 i 15 wzmiankowane daje minister skarbu lub Wydział krajowy; jeżeli zaś te udziałowe zapisy dłużne wystawił powiat lub gmina, potwierdzenia owe daje władza administracyjna krajowa.

§. 18.

Notowanie opłat stęplowych, §. 29 ustawy z dnia 9 lutego 1850 (Dz. u. p. Nr. 50) dozwolone, jakoteż przepis §. 18 ustawy z dnia 6 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 96) według którego państwo ponosi wydatki w gotówce, nie ściągając się do kuratorów spółnych, na mocy ustawy niniejszej zamianowanych.

§. 19.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie onejże porucza się ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 24 kwietnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVI. — Wydana i rozesłana dnia 13 maja 1874.

50.

Ustawa z dnia 7 maja 1874,

mocą której wydają się przepisy o urządzeniu zewnętrznych stosunków prawnych kościoła katolickiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Patent z dnia 5 listopada 1855 (Dz. u. p. Nr. 195) znosi się w zupełności.

Artykuł II.

Zewnętrzne stosunki prawne kościoła katolickiego będą urządzone podług przepisów poniżej zamieszczonych.

Artykuł III.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą od dnia ogłoszenia.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi wyznań i oświecenia jakoteż ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Budapeszt, dnia 7 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Lasser r. w. Stremayr r. w. Glaser r. w.

Przepisy

o urządzeniu zewnętrznych stosunków prawnych kościoła katolickiego.

I. Pod względem urzędów i beneficj kościelnych.

§. 1.

Uzdolnienie do uzyskania urzędów i beneficj kościelnych oceniać należy podług ustaw państwa i przepisów kościelnych, w obrębie tychże moc mających, jakoteż, w szczególnych przypadkach, podług dokumentów fundacyjnych.

§. 2.

Warunki, których państwo wymaga od ubiegających się o urzędy lub beneficja kościelne, są:

obywatelstwo austriackie,
nienaganne zachowanie się pod względem moralnym i obywatelskim,
przepisane ustawami państwa uzdolnienie specjalne, do pewnych urzędów i beneficj kościelnych.

Tych samych warunków wymaga się od duchownych, powołanych na zastępców, administratorów tymczasowych albo na pomocników w urzędach powyżej wymienionych.

§. 3.

Arceybiskupstwa i biskupstwa, jakoteż kanonikaty we wszystkich kapitułach będą obsadzane w sposób dotychczasowy i tak samo jak dotąd będą także mianowani generalni wikaryusze biskupi.

W przypadku, gdyby obsadzenie następowało nie w skutek mianowania przez monarchę, lub nie w skutek wyboru kanonicznego, przez monarchę zatwierdzonego, zawiadomić należy zarząd wyznaniowy rządowy, kto ma otrzymać jeden z rzeczonych urzędów kościelnych.

Jeżeli tenże zarząd sprzeciwi się (§. 2), obsadzenie lub mianowanie nastąpić nie może.

§. 4.

Co się tyczy urzędów i beneficj kościelnych, rozdawanych przez biskupów diecezjy, prawo z szczególnych tytułów władzy państwa lub komu innemu służące pod względem przedstawienia osoby, której urząd kościelny lub beneficjum kościelne ma być nadane, pozostawia się nienaruszone.

Wszystkie tego rodzaju urzędy i beneficja kościelne, od patronatu prywatnego niezawisłe, a które całkiem lub po większej części są uposażone ze skarbu państwa, z funduszu religijnego lub z innych funduszy publicznych, mogą być nadane tylko temu, którego władza państwa przedstawi.

Kto ma wykonywać takie prawo przedstawiania w każdym z osobna przypadku, postanowi się sposobem rozporządzenia.

§. 5.

Gdy zachodzi potrzeba obsadzenia opróżnionych kanonikatów i beneficj pasterzy świeckich rozpisać należy konkurs.

Szczegółowe w tej mierze przepisy wydane będą sposobem rozporządzenia po zniesieniu się z biskupami.

§. 6.

Jeżeli urząd może być nadany niezawisłe, lub jeżeli prawo przedstawienia nie służy ani cesarzowi ani władzom rządowym, jakoteż, jeżeli się rozchodzi o ustanowienie rządu parafialnego dla wcielonego beneficyum, biskup powinien uwiadomić władzę krajową kogo ku temu przeznacza.

Tej ostatniej służy prawo przesłania biskupowi zarzutów z podaniem powodów (§. 2).

Jeżeli w ciągu dni 30 od zawiadomienia władza krajowa nie uczyni żadnego zarzutu, wówczas nie zachodzi żadna przeszkoda do wprowadzenia w urząd księdza lub do obsadzenia wcielonego beneficyum.

Przeciwno zarzutom, władzy krajowej, można odwołać się do ministra wyznań.

Jeżeli odwołanie się nie odniesie skutku, wprowadzenie w urząd lub obsadzenie takowego nastąpić nie może.

§. 7.

Prawo wprowadzenia księży, zamianowanych do urzędów lub beneficyj kościelnych, w wykonywanie upoważnień duchownych, z temi urządami i beneficyami połączonych, służy właściwej zwierzchności kościelnej.

W używanie dochodów, z temi urządami i beneficyami połączonych, wprowadza zarząd wyznaniowy rządowy z spółdziałaniem biskupów i gmin parafią składających, jakoteż z spółdziałaniem patronów, o ile urzędy te i beneficya są zawisłemi od patronatu prywatnego.

Sposób tego spółdziałania będzie określony osobnem rozporządzeniem po zniesieniu się z biskupami.

§. 8.

Jeżeli posiadacz urzędu kościelnego lub beneficyum kościelnego utraci obywatelstwo austriackie, albo jeżeli zostanie uznany za winnego czynów zbrodniczych lub takich czynów karygodnych, które pochodzą z chciwości, uwłaczają moralności, lub dają publiczne zgorszenie, wówczas zarząd wyznaniowy rządowy ma domagać się, aby go usunięto od urzędu lub beneficyum.

Jeżeli pasterz duchowny stał się winnym takiego postępowania, że gdyby nadal pozostał na urzędzie kościelnym, zagrażałoby to porządkowi publicznemu, wówczas zarząd wyznaniowy rządowy może domagać się, aby go usunięto od sprawowania urzędu kościelnego.

Przepisy powyższe odnoszą się także do duchownych, powołanych na zastępców w tychże urzędach, na tymczasowych administratorów, lub na pomocników.

Jeżeli władze kościelne w stosownym przeciągu czasu nie uczynią zadosyć domaganiu się Rządu, natenczas urząd ów lub beneficyum uważa się za opróżnione w zakresie państwa i Rząd powinien postarać się aby czynności, na mocy ustaw państwa zwyczajnemu pasterzowi duchownemu poruczone, sprawowała inna, od Rządu ustanowiona osoba, dopóty, dopóki ów urząd kościelny nie będzie obsadzony na nowo w sposób z ustawami państwa zgodny.

W podobny sposób można postąpić, gdy zwyczajny pasterz duchowny nie sprawuje rzeczonych wyżej czynności z jakiegokolwiek innej przyczyny.

§. 9.

W przypadku, gdyby samodzielny pasterz duchowny świecki stał się niezdatnym do służby, właściwe władze rządowe i kościelne, porozumiewszy się ze sobą, orzekną, czy należy ustanowić zastępcę (administratora) lub pomocnika, czyli też przenieść niezdatnego do służby dusz pasterza, po zrzeczeniu się beneficyum, na etat emerytalny.

§. 10.

Jeżeli urzędnik kościelny nie może sprawować urzędu dla przyczyn, do których nie odnosi się §. 9, właściwy przełożony kościelny poczynić ma w porę stosowne kroki zaradcze.

Jeżeli zaś wydane w tej mierze zarządzenie, wymaga zasiłku z funduszu, przez Władzę publiczną administrowanego, lub, jeżeli chodzi o trwałe obciążenie beneficyum, wówczas zarządzenie należy przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Do zastępców (administratorów) urzędu kościelnego (komendy duchownej itp.) zamianowanych stale, stosują się przepisy §§. 6 i 8.

§. 11.

Gdy urząd kościelny lub beneficyum kościelne zostanie opróżnione, zawiadomić należy niezwłocznie Władzę krajową.

§. 12.

Opróżnione urzędy i beneficya kościelne należy obsadzić zwyczajnie w przeciągu roku od chwili opróżnienia.

W przypadkach wyjątkowych, Władza krajowa może pozwolić na przedłużenie tego terminu.

§. 13.

Umowy prywatne o następstwo w urzędzie kościelnym lub beneficyum kościelnem są nieważne.

II. Pod względem sprawowania władzy urzędowej kościelnej i pieczy dusz.

§. 14.

Wewnętrznymi sprawami kościelnymi dyecezyj zawiadują arcybiskupi, biskupi i wikaryusze biskupi podług przepisów kościelnych, o ile te nie sprzeciwiają się ustawom państwa.

§. 15.

Nie naruszając prawa biskupów do udzielania święceń, fundusz religijny przyznaje tytuł duchowny tylko tym klerykom, którzy mają prawo do uzyskania urzędów kościelnych (§. 2).

§. 16.

Biskupi są obowiązani podawać do wiadomości władzy administracyjnej krajowej swoje rozporządzenia (polecenia, instrukcje, listy pasterskie itp.) równocześnie z ich ogłoszeniem.

§. 17.

Jeżeli Rząd uzna, że względy publiczne sprzeciwiają się rozporządzeniu kościelnemu, odnoszącemu się do publicznej służby bożej, powinien takie rozporządzenie zakazać.

§. 18.

Tylko przeciw członkom kościoła wolno robić użytek z władzy urzędowej kościelnej a nigdy w celu przeszkodzenia, aby ustawy i rozporządzenia władz lub prawa obywatelskie nie były swobodnie wykonywane.

§. 19.

Sprawując władzę urzędową kościelną, nie wolno wywierać przymusu z zewnątrz.

§. 20.

Do zakładania nowych, jakoteż do zmiany granicy istniejących dyecezyj i parafij, tudzież do zakładania, podziału lub złączenia beneficyj, potrzeba zezwolenia rządowego.

§. 21.

W razie zmiany stosunków parafii proboszcz dotychczasowy traci wszelkie prawa do świadczeń, do których parafianie byli jako tacy, obowiązani, o ile temu nie sprzeciwiają się tytuły z prawa prywatnego i o ile ze zmianą stosunków parafii nie umówiono co innego.

Z temi samemi ograniczeniami, wszędzie, gdzie pomimo zmiany stosunków parafii, prawo do takich świadczeń zostawiono dawnemu proboszczowi, przelać należy to prawo, nie naruszając osobistego prawa teraźniejszego proboszcza do pobierania płacy.

§. 22.

Zarząd wyznaniowy rządowy, po wysłuchaniu właściwego ordynaryatu, może zarządzić w uposażeniu istniejących urzędów pasterskich zmiany ku uwolnieniu funduszu publicznego od ciężaru, nie naruszając atoli ustawowych kongruj i nie zmieniając rozporządzenia fundacyjnego. Lecz środki tego rodzaju przeprowadzać należy zwyczajnie tylko wtedy, gdy następuje zmiana osoby beneficjum posiadającej.

§. 23.

Do ściągania podatków lub innych danin na potrzeby kościelne, nałożonych na parafian za zezwoleniem Rządu, władza administracyjna udzieli egzekucyi.

Odnosi się to także do opłat stałych od zapowiedzi kościelnych, ślubów i pogrzebów (opłaty kościelne), jak również od aktów z urzędu parafialnego wydanych.

Osoby, mogące korzystać z prawa ubogich, są uwolnione od opłat powyższych.

§. 24.

Rządowi służy prawo zmienienia rozporządzeń o opłatach kościelnych po zniesieniu się z biskupami.

§. 25.

Zwyczajnie żadna czynność urzędu parafialnego nie może być zawisłą od złożenia opłaty z góry.

Tylko wtedy, jeżeli kto żąda zastosowania formy podlegającej wyższej opłacie niż najniższa wynosi (np. asystencyi większej ilości księży do pogrzebu), przypadająca za to opłatę złożyć winien na żądanie, z góry.

Jeżeli urząd parafialny ma wydać akt stęplowany, można żądać, aby opłatę stęplową złożono z góry.

§. 26.

Przestąpienie przepisów o taksach kościelnych, o ile przypadek nie ulega postępowaniu karnemu, karać będą władze administracyjne po wysłuchaniu ordynaryatu grzywnami aż do sumy 100 złotych.

Równocześnie z wymierzeniem kary skazać należy winnego na wynagrodzenie szkody. Zawyrokwane wynagrodzenie szkód może być egzekwowane.

Jeżeli duchowny ponownie popełnia przestępstwo, zarząd wyznaniowy rządowy może żądać, aby go usunięto od sprawowania urzędu kościelnego (§. 8).

§. 27.

Do wykonania rozporządzeń i orzeczeń kościelnych dawaną będzie pomoc rządowa, prócz przypadku w §. 23 przytoczonego, także w następujących i tylko w następujący sposób:

- a) Jeżeli przełożony kościelny zarządzi w swoim zakresie złożenie z urzędu lub usunięcie pewnych osób od urzędów i beneficj kościelnych a do wykonania tego zarządzenia będą potrzebne środki z zewnątrz, środki te, o ile okażą się potrzebnymi, może zarządzić Władza krajowa na żądanie przełożonego kościelnego pod warunkiem, że przed wydaniem orzeczenia odbyło się zwyczajne postępowanie i że samo orzeczenie nie sprzeciwia się ani ustawom państwa, ani też przepisom kościelnym, w państwie obowiązującym;
- b) podobnież, jeżeli przełożeni kościelni zamierzają przewieść śledztwo urzędowe kościelne przeciwko duchownym a potrzebują do tego pomocy rządowej, takowej można im udzielić, jeżeli z podaniem prośby o pomoc będzie udowodnionem, że postępowanie to jest prawowitem i uzasadnionem.

Osoby nie należące do duchowieństwa katolickiego przesłuchiwać może tylko władza rządowa.

§. 28.

Jeżeli przełożony kościelny wyda zarządzenie naruszające ustawę państwa, natenczas pokrzywdzony swoim prawie, udać się może do władzy administracyjnej, a ta zarządzić powinna, jeżeli sprawa nie ma być odesłana na drogę cywilną lub karną; w tym ostatnim przypadku władza administracyjna zarządzić może środki tymczasowe.

§. 29.

Jeżeli sąd pociąga duchownego katolickiego do śledztwa o zbrodnią, występki lub przekroczenie, sąd ten obowiązany jest uwiadomić o tem przełożonego kościelnego, wykonywającego władzę porządkową kościelną nad duchownym.

Temuż przesłać należy także wydany wyrok i jego motywa.

W chwili ujęcia i przez czas uwięzienia duchownych katolickich, zachowywać się ma względy, jakich wymaga uszanowanie należące się ich stanowi.

III. Pod względem wydziałów teologicznych katolickich i kształcenia kandydatów stanu duchownego.

§. 30.

Wydziały teologiczne katolickie będą urządzone na podstawie osobnej ustawy.

W podobny sposób postanowi się o ile państwo przepisuje kandydatom stanu duchownego szczególny rodzaj wykształcenia.

IV. Pod względem stowarzyszeń klasztornych.

§. 31.

Stowarzyszenia klasztorne, w kościele katolickim, istniejące, stosują się pod względem zewnętrznych stosunków prawnych, do osobnych przepisów, dla stowarzyszeń takich w ogólności obowiązujących.

V. Pod względem patronatu kościelnego.

§. 32.

Zastrzega się uregulowanie stosunków patronatu na podstawie osobnych przepisów. Aż do tego czasu obowiązywać będą pod względem tych stosunków dotychczasowe przepisy.

W ocenieniu jednak pojedynczych przypadków trzymać się należy zawsze tej zasady, że ciężary patronatu tyczą się tylko kościoła lub beneficyum, pod patronatem zostającego, i że nie mogą być zwiększane, jeżeli się zwiększą potrzeby religijne gminy, do kościoła lub beneficyum należącej.

§. 33.

Spory co do pytania, czy kościół czy beneficyum podlega patronatowi, jakoteż czy względem tego ostatniego służy biskupowi prawo niezawisłego obsadzenia, rozstrzygnie po zniesieniu się z władzami kościelnymi zarząd wyznaniowy rządowy w zwyczajnym toku instancyi.

Jeżeli zaś chodzi tylko o to, komu służy prawo patronatu nad kościołem lub beneficyum, wówczas rozstrzyga sąd.

§. 34.

Spory o świadczenia, wymagane na podstawie istniejącego patronatu, rozstrzygają w toku instancyi władze administracyjne wyznaniowe.

Tylko w przypadku, gdyby patron utrzymywał, że jest całkiem lub częściowo uwolniony od obowiązku świadczenia, i wywodził to uwolnienie z szczególnych tytułów, na prawie prywatnem opartych, wniwdzie sprawa na drogę prawa a do władz administracyjnych należy tylko zarządzenie prowizoryum (§. 56) gdyby było potrzebne.

VI. Pod względem gmin parafialnych.

§. 35.

Ogół katolików tego samego obrządku, w obrębie parafii mieszkających, stanowi gminę parafialną.

Wszystkie prawa i zobowiązania, odnoszące się do przedmiotu kościelnego, a które ustawy gminom przyznają lub na nie nakładają, służą gminom parafialnym lub na tychże ciężą. Tylko prawa patronatu mogą służyć także gminie miejscowej jako takiej.

§. 36.

Jeżeli potrzeb gminy parafialnej nie można zaspokoić ani z własnego onejże majątku ani z innych funduszków kościelnych, do rozporządzenia będących, nałożyć należy podatek na członków gminy parafialnej.

§. 37.

Przepisy szczegółowe o urządzeniu i reprezentacyi gmin parafialnych, tudzież o załatwianiu ich spraw, będą określone osobną ustawą.

VII. Pod względem praw majątku kościelnego.

§. 38.

Pod względem zawiadywania majątkiem kościelnym przyjmuje się za prawidło, że takowy doznaje od władzy państwa takiej samej opieki jak fundacye dobroczynne. W szczególności zarząd wyznaniowy rządowy ma prawo czuwania nad utrzymaniem pierwotnego majątku kościołów i instytucji kościelnych, przekonywania się w każdym czasie o istnieniu tegoż i zarządzania co potrzeba, aby dostrzeżone ubytki uzupełniono.

Pod względem własności i innych stosunków, dotyczących się majątku kościołów i beneficyj a z prawa prywatnego wypływających, obowiązują przepisy powszechnego prawa cywilnego; w razie sporu rozstrzygać mają sądy.

§. 39.

We wszystkich kościołach i zakładach kościelnych oddzielić należy własny majątek tychże, od majątku beneficjum, każdym osobno zarządzać i rachunki każdego osobno utrzymywać.

§. 40.

Na pokrycie zobowiązań prawnych, na majątku kościoła lub beneficjum ciężących, użyć należy najprzód dochodu a dopiero gdy ten nie wystarczy, iścizny majątku.

Jeżeli atoli, oprócz majątku kościoła lub beneficjum, są osoby obowiązane; wówczas na rzeczone pokrycia użyć należy takiej części iścizny majątku, z której dochód nie jest koniecznym na bieżące potrzeby kościoła lub beneficjum; resztę zaś dostarczyć winny osoby obowiązane, w stosunku do swoich powinności.

§. 41.

Zarząd majątku kościołów i zakładów kościelnych, obok tychże, istniejących (fundacyi itp.), urządzić należy w ogóle podług tej zasady, że prócz przełożonego kościoła powinna w nim uczestniczyć reprezentacya tych, którzy, jeżeli ów majątek jest niedostateczny, są obowiązani pokrywać wydatki na potrzeby kościelne i na których cięży pomocnicza odpowiedzialność za zobowiązania się kościoła lub zakładu kościelnego.

§. 42.

Stósownie do zasady w §. 41 ustanowionej, majątkiem kościołów parafialnych zarządzać mają wspólnie: przełożony parafii, gmina parafialna i patron kościoła.

§. 43.

Zasady, w §§. 41 i 42 ustanowione, będą osobną ustawą szczegółowo określone.

§. 44.

Majątkiem biskupstw, kapituł i klasztorów zarządzać należy podług rozporządzeń statutowych, atoli bez nadwężenia prawa nadzoru (§. 38), służącego władzy państwa.

§. 45.

W zakresie powyższych przepisów pozostawia się biskupom i ich zastępcom służący im na mocy ustaw kościelnych wpływ na zarząd majątku kościelnego, znajdującego się w ich obrębach, o ile przepisy kościelne nie sprzeciwiają się ustawom państwa.

§. 46.

Majątkiem beneficj zarządzą duchowni, mający prawo użytkowania beneficj, pod dozorem patronów i pod nadzorem zwierzchniczym biskupów i państwa (§. 38).

Przepisy ustaw istniejących o pieczy gmin parafialnych nad budynkami beneficjum kościelnego, pozostają w mocy obowiązującej.

§. 47.

Fundacye wyłącznie kościelne pozostają nadal pod zarządem władz kościelnych.

Wątpliwość, czy fundacya jest wyłącznie kościelną, rozstrzyga w ostatniej instancyi minister wyznań.

§. 48.

Do nadania ważności czynnościom prawnym w imieniu kościoła lub zakładu kościelnego dokonany, potrzebny jest podpis przełożonego kościoła i najmniej dwóch członków reprezentacyi w §. 41 wzmiankowanej.

§. 49.

O znacznych zmianach w iściźnie majątku kościołów, jakoteż beneficj i fundacyj zawiadomić należy bezzwłocznie zarząd wyznaniowy rządowy.

§. 50.

Lokując korzystnie majątek kościołów i beneficj, jakoteż majątek zakładów kościelnych (fundacyj itp.), trzymać się należy pod względem sposobu umieszczenia i warunków zabezpieczenia, tych samych przepisów, które odnoszą się do majątku osób, pod szczególną opieką ustaw, zostających.

Jeżeli kościoły tej samej dyccezyi wzajemnie się wspierają, wówczas w przypadkach, na szczególne uwzględnienie zasługujących, mogą być dozwolone zboczenia od powyższego prawidła, za porozumieniem się zarządu wyznaniowego rządowego i ordynaryatów.

§. 51.

Przepisy rozporządzenia ministerjalnego z dnia 20 czerwca 1860 (Dz. u. p. Nr. 162) i z dnia 13 lipca 1860 (Dz. u. p. Nr. 175), o sprzedaży i obciążaniu majątku kościołów, beneficyj i zakładów duchownych katolickich, pozostają nadal w mocy obowiązującej, z wyjątkiem tych zarządzeń, według których sprawy tego rodzaju miałyby ulegać zatwierdzeniu kuryi papieskiej.

§. 52.

Dopóki nie zostaną wydane ustawy o zarządzie majątku kościołów i beneficyj (§§. 37 i 43) przepisy potrzebne do wykonania postanowień ustawy niniejszej będą wydawane sposobem rozporządzenia.

§. 53.

Jeżeli szczególne stowarzyszenie kościelne lub zakład, samoistny majątek posiadający, przestanie istnieć, wówczas majątek ten przechodzi do funduszu religijnego, o ile w akcie fundacyjnym nie postanowiono na co ma być obróconym.

§. 54.

Jeżeli z nadwyżek, w długim ciągu lat, z rent majątku kościelnego zaoszczędzanych, można z pewnością wnosić, że ów majątek nie będzie w zupełności spotrzebowany na wydatki kościelne na które jest przeznaczony; wówczas zarząd wyznaniowy rządowy rozporządzić może po zniesieniu się z interesowanym ordynaryatem, aby część majątku, średniej sumie nadwyżek rocznych odpowiadająca, obróconą została na inne niedostatecznie uposażone potrzeby kościelne.

Atoli w przypadku takim nie należy naruszać nabytego poprzednio przez osobę duchowną prawa pobierania przychodów.

W żadnym zaś razie zarządzenie takie nie może sprzeciwiać się dowodnym postanowieniem aktu fundacyjnego.

§. 55.

Spory dotyczące się powinności świadczenia na potrzeby religijne, jeżeli żądanie takich świadczeń opiera się na ogólnej zasadzie że ktoś jest obowiązany, gdyż należy do gminy kościelnej, rozstrzygać mają władze administracyjne w zwyczajnym toku instancyi; jeżeli zaś żądanie opiera się na szczególnym tytule, wówczas spory takie rozstrzygają sądy.

Jeżeli pełnienia świadczeń żąda się z tytułu patronatu, ta władza jest właściwą do rozstrzygnięcia sporu, którą wskazują osobne w tej mierze przepisy (§§. 33 i 34).

§. 56.

We wszystkich przypadkach, gdy zachodzą spory o pełnienie świadczeń na potrzeby religijne, władze administracyjne są upoważnione zarządzić prowizoryum, gdzie tego względ na pieczę dusz koniecznie wymaga, a to na podstawie dotychczasowego spokojnego posiadania, albo, jeżeli to posiadanie nie da się od razu wy badać, na podstawie stosunków rzeczywistych i prawnych, sumarycznie sprawdzonych.

§. 57.

Co się tyczy stawiania i utrzymania budynków kościelnych i beneficjalnych katolickich, tudzież dostarczania aparatów kościelnych, sprzętów i innych rzeczy

potrzebnych, przepisy jakie w tej mierze w każdym kraju istnieją pozostawia się w mocy obowiązującej, o ile nie sprzeciwiają się postanowieniom powyższym.

W przerzeczonych sprawach władze administracyjne i nadal czynić mają potrzebne kroki, aby konieczny wydatek został pokryty, a to, jeżeli fundusz publiczny jest interesowany, z urzędu, w innym razie na żądanie stron interesowanych.

W szczególności, jeżeli osób, do pełnienia świadczeń obowiązanych, jest więcej; władze zarządzić winny rozprawę ustną (konkurencyjną) na której udecydować należy potrzebę wydatku a następnie wpłynąć na interesowanych, aby się zgodzili w jaki sposób ma być pokryty.

Jeżeli zgoda nie da się osiągnąć, wówczas co do spornego obowiązku świadczenia orzec należy w prawidłowym toku instancyi na podstawie stosunków rzeczywistych i prawnych, na rozprawie lub po tejże rozpoznanych, a to, albo stanowczo, albo prowizorycznie, według okoliczności (§§. 55 i 56).

§. 58.

Ustawa niniejsza nie narusza przepisów osobnych, dotyczących się prawa dziedziczenia po księżach świeckich zmarłych bez testamentu.

§. 59.

Dochody z opróżnionych beneficj księży świeckich wpływają do funduszu religijnego.

Przepisy, na mocy których beneficya korporacyj duchowieństwa świeckiego stanowiły dotychczas wyjątek od tego pravidła, znoszą się.

VIII. Pod względem nadzoru państwa nad zarządem kościelnym.

§. 60.

Zarząd wyznaniowy rządowy czuwać ma nad tem, ażeby władze kościelne nie przekraczały swego zakresu działania i aby były powolne przepisom ustawy niniejszej jakoteż poleceniom władz państwa, na mocy tejże ustawy wydanym i każdemu żądaniu w imię tej ustawy objawionemu. W tym celu władze mogą nakładać grzywny w sumie stosunkom majątkowym odpowiadającej, jakoteż używać wszelkich środków przymusowych prawem dozwolonych.

51.

Ustawa z dnia 7 maja 1874,

mocą której urządzają się dodatki do funduszu religijnego na potrzeby wyznania katolickiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Na pokrycie potrzeb wyznania katolickiego, w szczególności zaś w celu zwiększenia dochodów, jakie na mocy dotychczasowych przepisów, duchowieństwo zajmujące się pieczęią dusz, pobiera, posiadacze beneficj kościelnych i stowarzyszenia zakonne składać mają do funduszu religijnego dodatki, które poniżej są wymierzone.

§. 2.

Za podstawę do wymierzenia dodatku do funduszu religijnego bierze się tak samo jak za podstawę do wymiaru równoważnika należitości, wartość całkowitego majątku beneficjum lub stowarzyszenia, licząc w to dochody z fundacyj, jeżeli obok takowych istnieją, atoli z wyłączeniem majątku w bibliotekach, zbiorach naukowych i artystycznych.

Dla tego też części majątku lub dochody, równoważnikowi należitości nie podlegające, nie liczą się i wtedy, gdy ma być wymierzony dodatek do funduszu religijnego.

Wyjątek stanowią tylko te części majątku, których do wymiaru równoważnika należitości nie liczy się jedynie dla tego, iż nie skończyło się jeszcze lat dziesięć odkąd zostają w posiadaniu; od takich części majątku dodatek do funduszu religijnego wymierzyć należy bezzwłocznie.

§. 3.

Beneficyom i stowarzyszeniom kościelnym zagranicznym wymierzać się będzie dodatek do funduszu religijnego podług wartości tego ich mienia rzeczowego, które mają w krajach tutejszych (§. 2).

§. 4.

Kwotę, która nie ma podlegać opłacie dodatku do funduszu religijnego, jako potrzebna na przyzwoite utrzymanie osób duchownych, wyznaczy zarząd wyznaniowy po zniesieniu się z biskupami i z uwzględnieniem stosunków miejscowych.

Dochód stowarzyszeń zakonnych, zajmujących się na mocy statutów pielęgnowaniem ubogich chorych, nie ulega także opłacie, o ile służy dowodnie do tego celu.

Toż samo tyczy się dochodu, który stowarzyszenie zakonne obraca na potrzeby kościelne lub wyznaniowe, jeżeli takowe, gdyby owego stowarzyszenia nie było, należałoby pokrywać z funduszu religijnego, albo na potrzeby nauki szkolnej, jeżeli Rząd uzna, że są konieczne.

§. 5.

Dochód stowarzyszeń zakonnych, nie podlegający opłacie jako potrzebny na płace dla duchownych (§. 4), oblicza się przez zsumowanie wszystkich tych kwot, które członkom korporacji należą się jako płace ich stanowisku kościelnemu odpowiadające. Toż samo tyczy się korporacji księży świeckich, posiadających uposażenie niepodzielne (*mensa communis*).

W obu przypadkach wliczyć należy każdemu z członków także ten dochód z beneficjum, który zkadinał a nie od stowarzyszenia pobierają.

§. 6.

Zasady, podług których obliczać należy przychody i wydatki duchownych w celu wyznaczenia płac (§§. 4 i 5) ustanowione będą sposobem rozporządzenia po zniesieniu się z biskupami.

§. 7.

Komu dla uzupełnienia płacy (§§. 4 i 5) daje się zasiłek z funduszków publicznych, temu nie wymierza się dodatku do funduszu religijnego.

§. 8.

Dodatek do funduszu religijnego wymierza się co dziesięć lat na cały ten okres, z góry, tak samo jak równoważnik należytości.

§. 9.

Dodatek do funduszu religijnego wynosi na ten okres (§. 8) ogółem:

jeżeli suma wynosi najwyżej	10.000 zł.	$\frac{1}{2}$ od sta
" " " od	10.000 " do 20.000 zł.	1 $\frac{1}{2}$ " "
" " " "	20.000 " " 30.000 "	3 " "
" " " "	30.000 " " 40.000 "	4 " "
" " " "	40.000 " " 50.000 "	5 " "
" " " "	50.000 " " 60.000 "	6 " "
" " " "	60.000 " " 70.000 "	7 " "
" " " "	70.000 " " 80.000 "	8 " "
" " " "	80.000 " " 90.000 "	9 " "
od każdej nadwyżki nad	90.000	10 " "

§. 10.

Powyższe dodatki do funduszu religijnego nie mogą być wyznaczane ryczałtowo.

§. 11.

Jeżeli się pokaże, że dochód osoby lub korporacji duchownej, której uposażenie przewyższa płacę kościelną (§§. 4 i 5) wynosiłby w skutek wymierzenia dodatku do funduszu religijnego w ustawowej wysokości, mniej, niżeli ta płaca, potrącić należy albo cały dodatek, albo odpowiednią część onego.

§. 12.

Jeżeli w przeciągu okresu, na który dodatek do funduszu religijnego wymierzono, dochód osoby do płacenia dodatku obowiązanej, lub też majątek za podstawę do wymierzenia wzięty, zwiększy się albo zmniejszy stale, wpływa to na obowiązek płacenia dodatku tylko o tyle, o ile w skutek takiej zmiany dochód osoby do płacenia dodatku obowiązanej przewyższa sumę płacy kościelnej, lub, z doliczeniem albo bez wliczenia dodatku ustawowego, jest mniejszym od tej sumy.

W pierwszym przypadku uzupełnić należy wymiar dodatku za pozostałą część okresu wymiarowego, w drugim zaś potrącić albo cały dodatek, albo odpowiednią część onego.

W przypadku, gdyby kto został uwolnionym czasowo od podatków rządowych, można także uwolnić go stosunkowo od płacenia dodatku do funduszu religijnego.

§. 13.

Dodatek do funduszu religijnego wymierza się bez względu na czas opróżnienia beneficjum.

§. 14.

Dodatek do funduszu religijnego wymierza władza administracyjna krajowa tego kraju koronnego, w którym osoba do płacenia dodatku obowiązana, stale

mieszka, albo, jeżeli zachodzi przypadek w §. 3 wzmiankowany, w którym leży posiadłość rzeczowa, do płacenia dodatku obowiązująca.

Za podstawę wymiaru wziąć należy fasye majątkowe, w celu obliczenia równoważnika należitości sporządzone, oraz szczegóły zestawione przez władze skarbowe. Dla takich części majątku, które nie podlegają jeszcze obowiązkowi płacenia równoważnika należitości (§. 2, ust. 3), sporządzić należy do wymiaru dodatku do funduszu religijnego osobne fasye i przedstawić takowe władzy krajowej w terminie, który będzie wyznaczony sposobem rozporządzenia.

Fasye takie zawierać powinny wszystkie te szczegóły które wykazuje się do wymiaru równoważnika należitości.

§. 15.

Jakie dowody szczegółowe przedstawić należy, ażeby na podstawie przyczyn, w §. 4 wzmiankowanych, zostać całkiem albo częściowo uwolnionym od dodatku do funduszu religijnego, o tem postanowi się sposobem rozporządzenia (§. 6).

§. 16.

Przepisy o odpowiedzialności osób, fasye składających, za dokładność szczegółów tamże podanych, zawarte w rozporządzeniach o równoważniku należitości, odnoszą się także do tych szczegółów, które zestawione być mają w celu wymierzenia dodatku do funduszu religijnego lub w celu uwolnienia od takowego (§§. 14 i 15).

Kara za zamilezenie majątku lub dochodu, którego posiadanie może wpływać na wymierzenie dodatku do funduszu religijnego, wynosić ma dwa razy tyle co kwota o którą dodatek uszczuplono lub uszczuplić chciano.

§. 17.

W sprawach o wymierzenie dodatku do funduszu religijnego odwoływać się można do ministra wyznań.

Rekursy te podawać należy do Władzy krajowej w ciągu czterech tygodni od dnia w którym zaczęzione rozporządzenie lub orzeczenie będzie doręczone i nie mają skutku odwłocznego.

§. 18.

Dodatek do funduszu religijnego płaci się w ratach ćwierćrocznych z góry, w kasie krajowej głównej tego kraju, w którym dodatek wymierzono (§. 14).

§. 19.

Od zaległych dodatków do funduszu religijnego płaci się za zwłokę po pięć od sta licząc od terminu płatności dodatków (§. 18).

§. 20.

Dopóki z nadejściem nowego dziesięciolecia (§. 8) dodatki do funduszu religijnego nie będą na to dziesięciolecie wymierzone, opłacać takowe należy tymczasowo w sumie wymierzonej na uplynione dziesięciolecie, z zastrzeżeniem, że później nastąpi wyrównanie.

§. 21.

Dodatki do funduszu religijnego tudzież odsetki od zaległości i grzywny będą ściągane takim samym sposobem, jak podatki i opłaty rządowe.

§. 22.

Jeżeli dodatki do funduszu religijnego nie zalegają dłużej nad trzy lata, nabywają równie jak ściągane z nimi dopłaty ustawowego prawa zastawu ad fructus nieruchomości, stanowiącej majątek beneficjum lub stowarzyszenia zakonnego, do płacenia dodatku obowiązane, któreto prawo zastawu idzie po podatkach publicznych i dopłatach z nimi ściąganych a przed wszystkimi wierzytelnościami z prawa prywatnego.

§. 23.

W przypadku ogłoszenia upadłości dodatki do funduszu religijnego, nie zalegające nad trzy lata, jakoteż należitości uboczne, uiszczone być winny zaraz po podatkach publicznych i należitościach ubocznych z nimi ściąganych.

§. 24.

Dodatki do funduszu religijnego wpływają wprost do kasy funduszu religijnego tego kraju, w którym je wymierzono (§. 14).

§. 25.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1875.

Od tej chwili ustają dodatki które posiadacze beneficj kościelnych i stowarzyszenia klasztorne płaciły dotychczas do funduszu religijnego.

Podobnie ustaje od tej chwili ciężący dotychczas na rzeczonych osobach obowiązek płacenia datków na alumnaty (alumnaticum, seminaristicum). Ustawa niniejsza nie narusza praw funduszu religijnego do dochodów interkalarnych z beneficj opróżnionych.

§. 26.

Dodatki do funduszu religijnego, ustawą niniejszą przepisane, będą wymierzone po raz pierwszy za resztę dziesięciolecia kończącego się (§. 8) z dniem 31 grudnia 1880.

§. 27.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi wyznań i oświecenia tudzież ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 7 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVII. — Wydana i rozesłana dnia 16 maja 1874.

52.

Umowa z dnia 23 kwietnia 1874,

pomiędzy c. k. Rządem a Radą zawiadowczą z c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej), tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej.

Na zasadzie ustawy z dnia 10 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 37) a w skutek najwyższego postanowienia z dnia 10 kwietnia 1874 zawartą została pomiędzy c. k. ministerstwem skarbu i handlu w imieniu Skarbu z jednej a Radą zawiadowczą c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) z drugiej strony, w sprawie niezwłocznego rozpoczęcia robót budowniczych na linii z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej, umowa następująca:

I.

C. k. ministerstwo skarbu zobowiązuje się udzielać c. k. uprzyw. spółce kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej), na niezwłoczne rozpoczęcie i wykonanie w terminach, w artykule III umowy niniejszej wyszczególnionych, budowy linii z Pilzni na Klattowy do Budy żelaznej, nieoprocentowane zaliczki w gotowości, w sumie siedm milionów złotych w wal. austr. banknotami a na pokrycie tej wierzytelności przyjąć w zapłacie akcyę rzeczoney spółki podług pełnej wartości imiennej tychże.

Na pokrycie otrzymanych zaliczek akcyę mają być złożone natychmiast, jak tylko w obieg będą puszczone, najpóźniej zaś w tym terminie, w którym rozpocznie się ruch na linii z Pilzni do Klattów.

Od dnia 1 stycznia tego roku, który nastąpi po otwarciu całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, akcyom tym będzie służyło prawo pobierania dywidendy.

II.

Zaliczki w gotowości, które na zasadzie artykułu I umowy niniejszej c. k. ministerstwo skarbu ma spółce wypłacać, będą wydawane w c. k. kasie krajowej głównej w Pradze, do rąk reprezentanta spółki, należycie upoważnio-

nego, za niestęplowanemi potwierdzeniami odbioru, w takiej sumie, jaka będzie wyrażona w preliminarzu, na miesiąc następny ułożonym, który spółka pomiędzy 20 a ostatnim każdego miesiąca poda c. k. ministerstwu handlu a który powinien być należycie umotywowany i przez rządową zwierzchność nadzorcą budowy, zatwierdzony.

III.

Spółka zaś zobowiązuje się:

- a) przedstawić najpóźniej w ciągu trzech miesięcy projekt szczegółowy linii z Klattów do Budy Żelaznej i w ogóle poczynić wszelkie przygotowania ażeby komisya mogła po przedstawieniu planów szczegółowych przystąpić do przepisanego rozpoznania rzeczonej linii;
- b) dołożyć wszelkiego starania, ażeby roboty o ile stosunki pozwolą i w miarę udzielonych pozwoleń na budowę, były rozpoczęte i prowadzone na całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, tudzież, ażeby linia z Pilzni do Klattów mogła być oddana na użytek publiczny najpóźniej do dnia 1 maja 1876, dalsza zaś linia z Klattów do Budy Żelaznej najpóźniej do zawarowanego koncesyą terminu ukończenia budowy, t. j. do 13 listopada 1876;
- c) przedstawić c. k. ministerstwu handlu do zatwierdzenia sposób powierzania budowy a mianowicie, jeżeliby budowa całkiem lub po części nie miała być prowadzona na własną rękę, lecz powierzona przedsiębiorcom budowy, przedstawić projekta kontraktów budowy i dostawy, jako też należących tu warunków i postarać się, ażeby te roboty budownicze najpóźniej w przeciągu ośmiu dni po zatwierdzeniu, rzeczywiście były rozpoczęte; sposoby zebrania dalszych kapitałów a w szczególności ustanowiony kurs obligacyi pierwszeństwa należy przedstawić rządowi do zatwierdzenia;
- d) postarać się i wszelkich sił dołożyć, aby statuta c. k. uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej), które z powodu wykonania projektu kolei z Pilzni na Klattowy do Budy Żelaznej, muszą uleść zmianie, zostały zmienione najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego.

IV.

Z tytułu zaliczek w gotowiźnie, w myśl artykułu I udzielonych, będzie Rządowi służyło pierwsze i wyłączne prawo zastawu na wszystkich budowlach linii z Pilzni do Budy Żelaznej, jakoteż na wszystkich materiałach, do budowy nagromadzonych, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzytelnościami, z jakiegokolwiek innego tytułu, pochodzącemi, a to, póki spółka nie udowodni, że zebrała fundusze, do dokończenia budowy kolei potrzebne.

V.

Ze względu, iż osobny interes Rządu, dającego w powyższy sposób fundusze na niezwłoczne wybudowanie całej linii z Pilzni do Budy Żelaznej, i na otwarcie na niej ruchu, a przyjmującego za to akcye w wartości imiennej, winien być zabezpieczony, spółka nadaje Rządowi prawo bezpośredniego nad tem czuwania, czy funduszków, które c. k. Rząd na budowę kolei z Pilzni do Budy Żelaznej i na otwarcie na niej ruchu, przeznacza, używa rzeczywiście i w sposobie celowi odpowiadającym; do tego celu ustanowi Rząd urzędników i będzie sprawował dozór podczas budowy i po otwarciu ruchu na kolei, w takim sposobie, jaki uzna za stosowny, używając w tej mierze środków, skutecznie do powyższego celu prowadzących.

Koszta tego szczególnego nadzoru nad budową zwróci spółka akcyjna w sumie, którą wyznaczy c. k. ministerstwo handlu.

VI.

Nadto zmienione statuta spółki, które mają być przedstawione [artykuł III a), d)], winny zawierać postanowienie, że dopóki skarb państwa, z tytułu udzielania zaliczek lub posiadania akcyj, jest w przedsiębiorstwie spółki c. k. uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej), bezpośrednio interesowanym, Rząd będzie delegował do rady zawiadowczej członka, któryby go reprezentował a który będzie miał prawo zawieszania rozporządzeń zarządu spółki, gdyby się zdawały sprzeciwiać statutom, publicznemu dobru lub interesom skarbowym państwa, z umowy niniejszej wynikającym, lecz w przypadku takim winien niezwłocznie odwołać się do decyzji c. k. ministerstwa handlu, która będzie zaraz wydana i ma być dla spółki obowiązującą.

VII.

Postanawia się wyraźnie, że skuteczność umowy niniejszej a w szczególności wypłata zaliczek przez Rząd zapewnionych, rozpocznie się dopiero wtedy, gdy spółka uzyska od c. k. ministerstwa handlu pozwolenie na budowę przynajmniej części linii, i gdy komisya do oględzin powołana stwierdzi możliwość niezwłocznego rozpoczęcia robót.

Jeżeliby terminów, w artykule III wyznaczonych, spółka z własnej winy nie dotrzymała, umowa niniejsza traci moc obowiązującą.

W przypadku takim spółka będzie obowiązana zwrócić niezwłocznie skarbowi zaliczki już otrzymane z procentami po 5 od sta.

Wiedeń, dnia 23 kwietnia 1874.

(L. S.) **Banhans** r. w.,
c. k. minister handlu.

Pretis r. w.,
c. k. minister skarbu.

C. k. uprzyw. kolej żelazna pilzeńsko-brzeźnieńska (chomutowska).

Redlhammer r. w.

Dr. Schmeykal r. w.

53.

Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i handlu z dnia 29 kwietnia 1874,

o przemyśle tępienia szczurów i myszy środkami zawierającymi w sobie trucizny.

Chcąc się trudnić przemyślem tępienia szczurów i myszy zapomocą środków, zawierających w sobie trucizny, trzeba mieć do tego koncesyą. Ta może być nadana osobom godnym zaufania, gdy się wykażą, iż posiadają potrzebne wiadomości i pod następującymi warunkami:

1. Środki do tępienia, zawierające w sobie trucizny, można robić tylko podług takich recept, których władza pozwoli używać.

2. Przyrzadzając te środki, trzeba zachowywać jak największą ostrożność, aby odpadki lub naczynia, gdyby tych samych znowu używano, nie stały się przyczyną jakiego nieszczęścia. Tak materiały szkodliwe, jak i środki do tępienia, z nich zrobione, trzeba przechowywać starannie, podług tych samych przepisów, które się odnoszą do trucizn.

3. Trudniący się tym przemysłem nie ma pod żadnym warunkiem sprzedawać lub pozbywać środków do tępienia.

4. Trudniący się tym przemysłem powinien zawsze sam własnymi rękami zadawać środki zawierające w sobie trucizny a przynajmniej być obecnym i osobiście doglądać gdy się to czyni i tak samo, gdy się czynność skończy, zebrać lub kazać zebrać szczątki zadanych środków, jeżeli zostaną. Zadając środki, trzeba mieć się na baczności, aby ani ludzi, ani użytecznych zwierząt domowych, nie narazić na niebezpieczeństwo otrucia się.

5. Trudniący się tym przemysłem, nim go zacznie wykonywać w jakiej gminie, powinien uwiadomić o tem zwierzchność gminną, i wykazać się, że ma koncesyę.

Władza przemysłowa może ubiegającemu się o koncesyę przepisać oprócz powyższych i inne jeszcze warunki odpowiadające stosunkom miejscowym.

Lasser r. w.

Banhans r. w.

54.

Ustawa z dnia 3 maja 1874,

o warunkach i ulgach w celu zapewnienia budowy kolei żelaznej parowej z Oppawy na Suchodół i Nowy Iczyn do granicy morawsko-węgierskiej nad wąwozem Wlarskim.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, aby udzieleniem koncesyi pod warunkami w ustawie niniejszej wyrażonemi zapewnił budowę kolei żelaznej parowej z Oppawy na Suchodół i Nowy Iczyn do granicy morawsko-węgierskiej w kierunku Trenczyna.

Na koncesyonaryuszów należy włożyć obowiązek, ażeby wtedy gdy rząd królewsko-pruski zapewni budowę kolei żelaznej z Raciborza do granicy austriacko-pruskiej, wybudowali kolej żelazną od Oppawy do granicy państwa, łączącą się z siecią kolei pruskiej i aby takową oddali na użytek publiczny w tym samym czasie, gdy kolej zagraniczna będzie ukończona.

Artykuł II.

Udzielając koncesyę, rząd może zapewnić kolei tej gwarancją czystego dochodu rocznego, łącznie z kwotą amortyzacyjną, w sumie maksymalnej pięćdziesiąt jeden tysięcy ośmset złotych (51.800 zł.) waluty austriackiej srebrem z jednej mili w przecięciu, na lat dwadzieścia, w taki sposób, że gdyby czysty dochód roczny nie dochodził kwoty zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni co by niedostawało jednak tylko aż do powyższej sumy maksymalnej.

Gwarancya czystego dochodu rocznego, będzie ustanowiona na zasadzie wykazu rzeczywistych wydatków na budowę, łącznie z kosztami zebrania funduszków i procentami interkalarnemi. Budowle, które kolej centralna morawsko-szląska wystawiła rzeczywiście na linii z Oppawy do Suchodolu, tudzież materiały, które zgromadziła i które się jeszcze znajdują, o ile takowe okażą się dla nowej kolei użytecznemi, mogą być nabyte, za cenę odpowiadającą ich rzeczywistej terażniejszej wartości, której kwotę ministerstwo handlu po skutecznem oszacowaniu sprawdzi i zatwierdzi; zaczem tylko ta kwota może być policzona w rzeczywistych wydatkach na budowę. Gwarancya czystego dochodu łącznie z kwotą amortyzacyjną, od kapitału na budowę wyłożonego, ma zacząć się od dnia otwarcia części kolei z Oppawy do Nowego Iczyna w stosunku ilości mil, a gwarancya dochodu z dalszej części kolei od Nowego Iczyna do granicy morawsko-węgierskiej, dopiero wtedy, gdy w skutku otwarcia kolei od granicy morawsko-węgierskiej na Trenczyn do Tyrnawy, kolej żelazna połączy ze sobą bezpośrednio Oppawę, Trenczyn i Tyrnawę.

Gwarancya za linią od Oppawy do austryacko-pruskiej granicy państwa w kierunku Raciborza, zacznie się w podobny sposób dopiero od tego czasu, gdy w skutek ukończenia zagranicznej części kolei, Oppawa i Raciborz będą kolejną żelazną bezpośrednio ze sobą połączone.

Artykuł III.

W wykonaniu artykułu II będą wydane następujące przepisy:

1. Z zagwarantowanego czystego dochodu rocznego taka kwota ma być użyta na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi, jej zatwierdzeniu podlegającego, i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony nim koncesya wyjdzie z mocy obowiązującej.

2. Jeżeliby administracya państwa, z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, miała płacić dodatek, uczyni to po poprzednim sprawdzeniu przedstawionych i opatrzonych w dowody rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedstawieniu.

Na zapłacenie jednak kuponów od akcyj i obligacyj skarb uiszczać będzie nawet wcześniej wpłaty częściowo, stosownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie preliminarza dochodów, jeżeli koncesyonaryusz będzie o to prosił na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko że będzie zrobione obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedstawione być winny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusz obowiązany jest zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem sześć procentowych odsetków. Żądanie zaś, aby państwo dopłaciło, należy przedstawić najpóźniej w przeciągu roku po upływie odpowiedniego roku ruchu, w przeciwnym razie będzie uważane za bezzasadne.

3. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi, ma być uważana tylko za zaliczkę, oprocentowaną po cztery od sta rocznie.

Dopóki udzielone zaliczki, jakoteż odsetki od tychże nie będą całkowicie umorzone, w każdym takim roku, w którym czysty dochód kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa tej nadwyżki będzie zwrócona administracyi państwa. Z pozostałej drugiej połowy, część, którą administracya państwa wyznaczy w statutach, będzie odkładana na fundusz odwodowy.

Przypadające odsetki opłaca się przed zwrotem zaliczek. Zaliczki i odsetki nie zapłacone państwu nim koncesya wyjdzie z mocy obowiązującej, lub dopóki kolej nie będzie odkupiona, będą ściągnięte z pozostałego jeszcze majątku przedsiębiorstwa.

Artykuł IV.

Kolei żelaznej w artykule I wzmiankowanej przyzwala się uwolnienie od podatku dochodowego i od należności stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich nowych podatków, które w przyszłości mocą ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na kolei która ma być wybudowana.

Pozwala się nadto, aby pierwsza emisya akcyi i obligacyi z prawem pierwszeństwa łącznie z kwitami tymczasowemi była uwolniona od stępli i należności. Podobnież pozwala się na uwolnienie od należności za przeniesienie własności przy wykupnie gruntów. Do opłacenia stępli i należności od wszystkich umów, podań i imnych dokumentów, zostających w związku z uzyskaniem kapitału, tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia kolei, pozwala się przeciąg czasu aż do otwarcia ruchu na odpowiedniej linii kolei.

Możliwe koszta notowania papierów obiegowych na giełdach krajowych zagranicznych, jakoteż podatki, które przedsiębiorstwo ma opłacać po upływie lat swobody podatkowej, mogą być wpisywane do rachunków ruchu jako pozycya wydatkowa, co jednak nie odnosi się wcale do należności stęplowych od kuponów.

Od zaliczek rządowych przedsiębiorstwo nie opłaca podatku dochodowego.

Artykuł V.

Część kolei z Oppawy do Nowego Iezyna powinna być rozpoczęta najpóźniej w ciągu sześciu tygodni a wybudowana i oddana na użytek publiczny najpóźniej do końca grudnia 1875. Budowa linii od Nowego Iezyna do granicy węgierskiej ma się rozpocząć dopiero wtedy, gdy będzie stanowczo zapewniona budowa linii od granicy morawsko-węgierskiej na Trenzyn do Tyrnawy. W przypadku takim ma być takowa oddana na użytek publiczny w półtrzecia roku od rozpoczęcia budowy.

Dopełnienie tego zobowiązania koncesyonaryusz winien zapewnić administracyi państwa w sposób odpowiedni, który administracya państwa oznaczy. W razie niedopełnienia tego zobowiązania kaucya może być uznana za przepadającą.

Akta i dokumenta które z tego powodu będą spisane, są wolne od opłat i stępli.

Artykuł VI.

Co się tyczy połączenia wzmiankowanej w artykule I odnogi, wychodzącej w Oppawie, z siecią kolei pruskich, i co się tyczy służby ruchu w stacyi wspólnej, przepisy w tej mierze będą wydane po zawarciu traktatu z rządem królewsko-pruskim, a koncesyonaryuszów należy zobowiązać aby się poddali przepisom tego traktatu i obowiązkom z niego wynikającym.

Artykuł VII.

Sposoby zebrania kapitału a w szczególności wysokość kursu emisji, jak nie mniej sposoby rozdania robót budowniczych, które to rozdanie, równie jak rozdanie dostaw, winno nastąpić w drodze licytacji, ulegają potwierdzeniu rządowemu.

Wszelkie mosty, jakoteż wszelkie znaczniejsze budynki i budowy stuczne winny być uskutecznione z żelaza i kamienia.

Artykuł VIII.

Koncesya ma być udzielona na lat dziewięćdziesiąt, licząc od dnia otwarcia ruchu na całej kolei żelaznej w artykule I wzmiankowanej.

Co się tyczy innych postanowień koncesyi, w tej mierze należy trzymać się ile możności przepisów z dnia 1 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 56) o warunkach i ulgach dla przedsiębiorstwa sieci kolei żelaznych koncesyonowanych pod nazwą „austryacka kolej północno zachodnia;“ atoli pod względem taryfy dla podróżnych winny być zastosowane taryfy przepisane koncesyą kolei południowej.

Artykuł IX.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 3 maja 1874.

(L. S.) Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

55.

Ustawa z dnia 3 maja 1874,

o uwolnieniu od stępli i opłat układow, tyczących się spłaty stałych robocizn jakoteż danin w pieniądzech i w naturze na rzecz klasztorów, kościołów i plebanów w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

1. Ażeby w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem ułatwić dalsze uwalnianie od stałych robocizn jakoteż danin w pieniądzech i naturze na rzecz klasztorów, kościołów i plebanów, postanawia się, że podania o obliczanie, ściągnięcie i wydanie wynagrodzenia, o hipoteczne zabezpieczenie kapitałów indemnizacyjnych, tudzież o wykreślenie zniesionych powinności, wniesione w myśl ustawy krajowej dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem z dnia 27 maja 1873, jak nie mniej rzeczzone wpisy hipoteczne, są wolne od stępli i opłat.

Uwolnienie to nie służy podaniom, wniesionym do władz administracyjnych i sądowych przez strony chcące dochodzić lub przewieść roszczenia swoje o przedmiotu, wynagrodzeniu podlegającego.

Dokumentu w przedmiocie rzeczzonego wyswobodzenia sporządzone a ty-
czące się określenia stosunków prawnych i wynagrodzenia pomiędzy uprawnio-
nymi a obowiązanyymi są wolne od stępli i opłat, dopóki nie będą służyły do
żadnego innego użytku, jak tylko do przewodu indemnizacyi i wniesienia do
ksiąg publicznych.

Toż samo tyczy się aktów urzędowych tylko do tego celu wygotowanych.

Nakoniec kwoty, dla zabezpieczenia, lub jako indemnizacya, po skutecz-
nym przewodzie w mowie będącego wyswobodzenia, złożone, wolne są od
opłaty za zachowanie.

2. Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia, i ma
być stosowaną do wszystkich, w artykule I wzmiankowanych podań, dokumen-
tów, wygotowań, wniesień i depozytów, które zaszły od wejścia w moc obowią-
zującą ustawy krajowej z dnia 27 maja 1873.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 3 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

56.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 3 maja 1874,

tyczące się przewozu zwłok i wydobywania ich z grobu.

Rozporządzeniami c. k. ministerstwa stanu z dnia 18 marca 1866 L. ¹⁴⁵³_{M. St.}
i ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 1871 L. 9404 nadano
władzom administracyjnym I instancyi a przeto także teraźniejszym starostwom
powiatowym i magistratom miast, własne statuta posiadających, prawo pozwa-
lania na przewóz zwłok i wydawania passportów dla zwłok pod wa-
runkiem uwiadomiania odpowiedniej władzy krajowej ile razy pozwolenie takie
będzie udzielone.

Teraz upoważnia się te same władze administracyjne I instancyi, aby nadto
rozstrzygały prośby stron, tyczące się wydobywania z grobu zwłok, lub ich
szczątków.

Przepisy o wydawaniu passportów dla zwłok pozostawia się nadal w mocy
obowiązującej, natomiast pod względem przewozu zwłok na ementarz, nie nale-
żący do tego miejsca, gdzie śmierć zaszła i pod względem wydobywania z grobu
zwłok lub ich szczątków, rozporządza się co następuje:

1. Gdy kto pogrzebać chce zwłoki na ementarzu, nie należącym do miejsca
gdzie śmierć zaszła, lecz na innym, jakoteż, gdy kto chce zwłoki z grobu wydo-
być, we wszystkich takich przypadkach należy podać do władzy administracyj-
nej I instancyi prośbę o pozwolenie.

2. Pozwolenia na rzeczony przewóz zwłok w ogólności, w szczególności zaś na wydobywanie ich z grobu, odmówić należy z zasady w każdym takim przypadku, gdy lekarz urzędowy, w tej mierze zapytany, oświadczy, że zachodzi obawa, aby postępowanie nie wpłynęło szkodliwie na stan zdrowia publicznego lub na zdrowie osób przy tem zatrudnionych.

Przeto też wszelkie zwłoki, bez względu na wyznanie zmarłych, grzebać należy na cmentarzu tego miejsca, gdzie śmierć zaszła, ile razy dla jakichkolwiek przyczyn nie można ich przewieźć z zachowaniem przepisów zdrowotnych czyto ogólnych, czyli też do oddzielnego przypadku wydanych.

3. Jeżeli przewiezienie albo też wydobywanie z grobu i przewiezienie zwłok lub ich szczątków, może być pozwolone, będzie wydany w tej mierze, na podstawie opinii lekarza urzędowego przepis policyjno zdrowotny, do przypadku zastosowany a osoba, z ramienia służby zdrowia do takiej czynności wyznaczona, dopilnuje osobiście, pod odpowiedzialnością, aby postąpiono ściśle podług tego przepisu.

Osoba ze służby zdrowia winna potwierdzić na passporcie zwłok swój osobisty dozór.

4. Pod względem trumien i zamknięcia w nich zwłok, które mają być przewiezione, obowiązują następujące przepisy:

- a) jeżeli przewóz ma trwać czas dłuższy (tydzień lub więcej), zwłoki powinny być zabalsamowane. W gorącej porze roku można według okoliczności wymagać, aby zabalsamowano zwłoki nawet i wtedy, gdy przewóz ma trwać krócej niż tydzień;
- b) jeżeli przewóz ma trwać 24 godzin i dłużej, należy umieścić zwłoki w podwójnej trumnie i przymocować je zapomożą pasów. Obie trumny powinny być albo z twardego drzewa, i wewnątrz wszędzie wylane dobrze smołą, albo też metalowe.

Trumna wewnętrzna powinna być zamknięta jak najszczelniej i podług okoliczności zalana smołą lub zalutowana.

Trumna zewnętrzna winna się wszędzie szczelnie zamykać.

Nadto trumnę podwójną wstawia się w skrzynię drewnianą;

- c) jeżeli zwłoki mają być przewiezione nie dalej niż o milę, będzie to zależało od okoliczności, czy zwyczajna trumna może być uznana za dostateczną, czy mają być wydane osobne przepisy;
- d) jeżeli przewozi się dalej niż o milę, a przewóz ma trwać krócej niż 24 godzin, należy użyć trumny podwójnej jak pod b).

Kiedy należy zalecić, aby zwłoki były przymocowane i aby trumnę podwójną umieszczono nadto w skrzyni drewnianej, to zależy od okoliczności.

Podług zbiegu okoliczności miejsca i czasu mogą być zarządzane w szczególnych wypadkach i inne jeszcze, prócz wymienionych powyżej, środki ostrożności, dotyczące się urządzenia trumien, wypełnienia ich materiałem tamującym gnicie i tym podobne, jak również mogą być dozwolone zboczenia od ostrożności za prawidło przepisanych, o ile to może się stać bez szkodliwego wpływu na zdrowie publiczne.

Podobne, celowi odpowiadające ostrożności należy zarządzać pod względem nowych trumien i wkładania do nich zwłok lub ich szczątków z grobu wydobytych.

5. Podczas wydobywania zwłok z grobu wykonawca służby zdrowia ma przestrzegać:

- a) aby czynność ta odbywała się w czasie chłodnym (w zimnej porze roku lub przynajmniej wcześniej zrana) i aby osobom do czynności niepotrzebnym nie pozwalano się przypatrywać.
- b) aby osoby obecne nie zwracały się ku wyziewom wychodzącym z grobu, lecz aby się od nich odwracały;
- c) aby odpowiednimi środkami oczyszczono ile możności powietrze od złej woni;
- d) aby wydobyte z grobu zwłoki (czyli też ich szczątki), włożono niezwłocznie do przygotowanej w pobliżu nowej trumny podług przepisów zrobionej i aby tę trumnę zaraz dobrze zamknięto.

6. Do przewożenia zwłok obierać zawsze należy ten rodzaj transportu, którym zwłoki dadzą się przewieźć do miejsca przeznaczenia w czasie stosunkowo najkrótszym.

7. Jeżeli się przewozi zwierzętami pociągowymi, należy używać pojazdów całkiem zamkniętych, lub, jeżeli to być nie może, przynajmniej odpowiednich wozów, całkiem krytych, nie przydając żadnych innych pak z towarami.

Na wozie jadącym ze zwłokami powinien oprócz woźnicy znajdować się przewodnik. Winni oni pod odpowiedzialnością trzymać się, ściśle drogi w passporcie dla zwłok wskazanej i nie wolno im nigdzie stawać bez potrzeby.

8. O przybyciu zwłok na ementarz miejsca przeznaczenia należy w swoim czasie zawiadomić tamtejszą gminę. Tam zaś osoba zaufana, rzeczy świadoma, którą władza administracyjna wydeleguje, odbierze passport zwłok tudzież świadectwo oględzin lekarskich i sprawdzi, czy opakowanie i trumny odpowiadają przepisom.

Trumien w taki sposób przywiezionych nie wolno otwierać, tylko na zlecenie władzy.

Mianowicie zaś, w żadnym tu należącym przypadku, nie wolno otwierać trumień dla obmycia zwłok izraelitów podług przepisów religijnych.

Lasser r. w.

57.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 10 maja 1874,

o zwinięciu przykomorka w Enge w Tyrolu.

Przykomorek II klasy w Enge w Tyrolu został zwinięty z dniem ostatnim kwietnia 1874.

Jednocześnie poruczono tamtejszemu oddziałowi straży skarbowej sprawowanie służby cłowej i nadano mu prawa przykomorka II klasy.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVIII. — Wydana i rozesłana dnia 20 maja 1874.

58.

Ustawa z dnia 14 marca 1874,

którą zmienia się kilka paragrafów ustaw z dnia 13 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 68) i z dnia 1 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 93) o Obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

§§. 20 i 21 ustawy z dnia 13 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 68), tudzież §§. 10, 13, 14 i 15 ustawy z dnia 1 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 93) o Obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, mają opiewać jak następuje:

§. 20

ustawy z dnia 13 maja 1869.

Pobierający żołd i żołnierze Obrony krajowej mają prawo do należności tylko wtedy, gdy pełnią służbę; takowe w czasie pokoju, pogotowiu i wojny równają się należnościom wojska stałego.

Dla sierżanta powiatowego ustanawia się jednak żołd w kwocie 600 zł. rocznie. Oprócz tego będzie tenże pobierał dodatek w miarę lat służby, licząc cały czas, przed lub też po wejściu w moc obowiązującą ustawy niniejszej w stopniu sierżanta powiatowego wysłużony, a który będzie wynosił rocznie:

po wysłużeniu piątego roku 100 zł.,

po wysłużeniu dziesiątego roku 200 zł. a

po wysłużeniu piętnastego roku 300 zł.

Kwaterunkowe będzie wyznaczone sierżantom powiatowym podług przepisów wydanych dla wojska stałego, takie samo, jak kwaterunkowe urzędników wojskowych należących do klasy XII stopnia.

§. 21

ustawy z dnia 13 maja 1869.

Ktokolwiek z Obrony krajowej stanie się kaleką na wojnie lub w ogóle podczas czynnej służby, będzie doznawał takich samych względów jakich w tym przypadku doznaje się w wojsku stałym.

Uwzględnienia tyczące się zaopatrzenia wdów i sierót w wojsku stałym, odnoszą się także do pozostałych po członkach Obrony krajowej.

Wdowy i sieroty po sierżantach powiatowych będą pobierały zaopatrzenie podług przepisów odnoszących się do tych, którzy zostają w służbie rządowej cywilnej.

§. 10

ustawy z dnia 1 lipca 1872.

Oficerowie i żołnierze batalionów i szwadronów Obrony krajowej, tudzież oddziału strzelców konnych, nawet podczas pokoju powinni być utrzymywani na etacie i w naoczności przy podziale batalionów na kompanie.

Żołnierze, którzy z artyleryi, korpusów technicznych, z kompanii zdrowia, od pociągów, ze służby przy magazynach mundurów i prowiantów przeszli do Obrony krajowej, będą osobno utrzymywani w ewidencji, i w razie wybuchu wojny artylerzyści Obrony krajowej przeznaczeni będą do wzmocnienia artyleryi fortecznej, żołnierze z korpusów technicznych do twierdz lub do przygotowania teatru wojny pod względem technicznym, dalej żołnierze od służby zdrowia, od pociągów, od służby przy magazynach mundurów i prowiantów do zakładów rezerwowych i dosylkowych dla użytku Obrony krajowej.

W celu utrzymywania etatu i naoczności, do zarządu zapasów w magazynach, do pośredniczenia w uruchomieniu i do wykształcenia oficerów i żołnierzy którzy w moc ustawy mają być powołani, ustanowiony będzie na czas pokoju dla każdego batalionu piechoty Obrony krajowej, tudzież dla strzelców konnych, jeden kadr, którego siedzibę wyznaczy minister Obrony krajowej za zezwoleniem Cesarza.

W skład kadru każdego batalionu Obrony krajowej, wchodzi:

1 oficer sztabowy lub kapitan jako dowódca, a to w taki sposób, że najwięcej szosta część kadrów będzie miała dowódcami pułkowników, szosta, podpułkowników, trzecia majorów a wszystkie inne kapitanów,

1 oficer wyższy do czynności ewidencyjnych i administracyjnych,	}	do instruceyi,
4 oficerów instruceyjnych,		
1 zastępca oficera,		
1 starszy sierżant lub starszy strzelec,		
2 sierżantów,		
4 kaprali lub strzelców,		
4 frajtrów lub dowódców patrolu,		

14 żołnierzy obrony krajowej, z tych 10 kandydatów do wyższych stopni,

- 1 sierżant rachmistrz lub starszy strzelec,
- 1 rusznikarz i
- 2 muzykantów.

W skład kadru strzelców konnych wchodzi:

1 wyższy oficer,	} konni
1 sierżant,	
2 kaprali,	
8 strzelców,	
1 sługa oficerski, pieszy.	

Nadto dla utrzymania w naoczności pobytu członków Obrony krajowej każdemu starostwu powiatowemu będzie przydany sierżant powiatowy, który ma także załatwiać czynności dotyczące się utrzymania w naoczności urlopników i rezerwistów stałego wojska do czego władza ta jest obowiązana.

Czy i o ile w miastach, własne statuta gminne posiadających, tacy sierżanci powiatowi mają być magistratami przydani, postanowione będzie w drodze rozporządzenia.

Sierżanci powiatowi należą do etatu kadru tego batalionu, w którego okręgu się znajdują.

Oficer do naoczności i zarządu przy kadrach batalionowych, równie jak sierżanci powiatowi pozostają w siedzibie batalionu nawet podczas wymarszu tegoż.

§. 13

ustawy z dnia 1 lipca 1872.

Wszystkie osoby, w skład Obrony krajowej wchodzące, oprócz tych, którzy pełnią czynnie obowiązki przy władzach Obrony krajowej i kadrach Obrony krajowej (§. 10), mogą podczas pokoju oddawać się swoim obywatelskim zatrudnieniom, z wyjątkiem tego czasu, w którym mają brać udział w instrukcyi i peryodycznych ćwiczeniach wojskowych (§§. 14 i 15).

Etat ludzi, w §. 10 wyrażony, z wyjątkiem sierżantów powiatowych i rusznikarzy ma być zapełniony w pierwszym rzędzie tymi, którzy się zgłoszą dobrowolnie i potrzebną zdatność posiadają; jeżeli ilość takowych nie odpowie potrzebie, uzupełniona będzie przez powołanie i umieszczanie tych, którzy do Obrony krajowej zostali wcielone bezpośrednio, atoli tylko z pierwszego roku służby i z szczególniejszem ile to być może uwzględnieniem stosunków familijnych i zarobkowych.

W tym ostatnim przypadku interesowani będą uprawnieni odwlec czas swojej służby do 25 roku życia.

Czas, przez żołnierzy Obrony krajowej, w taki sposób przy kadrach spędzony, będzie im liczony w trójnasób na karb przepisanej służby w Obronie krajowej.

Podoficerowie, którzy po jednorocznej czynnej służbie w kadrach albo po odbyciu przepisanej służby w wojsku, zobowiążą się dobrowolnie także do czynnej służby w Obronie krajowej, mogą także otrzymać jeżeli o to starać się będą, premią służbową podług przepisów w tym względzie dla wojska istniejących: atoli w tym razie, dalszy czas, w czynnej służbie spędzony, będzie im tylko w dwójnasób liczony na karb przepisanej służby w Obronie krajowej.

Sierżanci powiatowi należą do tych osób na żołdzie wojskowym będących, które nie są zaliczone do żadnej klasy dyet, i będą nimi w pierwszym rzędzie mianowani ci podoficerowie stałego wojska, marynarki wojennej i Obrony krajowej, którzy wysłużyli czynnie dwanaście lat a z tych najmniej 8 lat jako podoficerowie w wojsku, w marynarce wojennej lub w kadrach i oddziałach Obrony

krajowej, i zresztą posiadają zdatność do tej służby; gdyby atoli takich kandydatów zgoda nie było, pierwszeństwo służy w pierwszym rzędzie tym podoficerom, którzy w wojsku stałem, w marynarce wojennej lub Obronie krajowej wysłużyli czynnie 12 a względnie 10 lat.

Posady rusznikarzy będą obsadzone ochotnikami, którzy albo należą już do Obrony krajowej, albo którzy lata przepisane w wojsku wysłużyli, i w tym celu wstąpili do Obrony krajowej, o ile do tego posiadają uzdatnienie; jeżeli zaś niema ochotników, można przyjąć rusznikarzy za kontraktem.

§. 15

ustawy z dnia 1 lipca 1872.

Rekruci wcieleni do piechoty i do strzelców konnych Obrony krajowej [§. 4 *b*), *c*) ustawy z dnia 13 maja 1869] będą zwyczajnie ćwiczeni przy kadrach (§. 10 niniejszej ustawy) mianowicie rekruci od piechoty, przez 8 tygodni, rekruci od strzelców konnych, przez 3 miesiące.

Tam także będzie miało miejsce dalsze kształcenie na podoficerów, muzykantów itd.

Jeżeliby okoliczności wymagały zmiany postępowania, odpowiednie przepisy będą wydane w drodze rozporządzenia.

Do kształcenia tych członków Obrony krajowej, którzy mają zamiar starać się o stopień oficerów, założone będą odpowiednie szkoły.

§. 16

ustawy z dnia 1 lipca 1872.

Ćwiczenia wojenne Obrony krajowej będą się odbywały po żniwach.

Piechota odbywa następujące ćwiczenia:

- a) co drugi rok trzecztygodniowe ćwiczenia batalionowe, podczas których bataliony będą po kolei brały udział w większych ćwiczeniach korpusów armii stałej:
- b) w tych latach, w których ćwiczenia batalionowe nie mają miejsca, odbywać się będą ćwiczenia kompanii, trwające dni 14.

Do ćwiczeń ad *a*) mogą być powołani wszyscy ci, którzy należą do wojsk pieszych Obrony krajowej, do ćwiczeń ad *b*) ci, którzy do Obrony krajowej zostali wcieleni bezpośrednio, a to w ciągu pierwszych sześciu lat swojej służby, tudzież, posiadający jakikolwiek stopień o ile będą potrzebni i muzykanci, w ilości jaka będzie potrzebna.

Żołnierze przeniesieni z rezerwy do Obrony krajowej nie będą odbywali żadnych ćwiczeń wojskowych; ci, którzy będą wcieleni do strzelców konnych bezpośrednio, mogą także być powołani w ciągu pierwszych sześciu lat służby do ćwiczeń wojennych na czas do trzech tygodni.

Podobnież oficerowie jazdy przy Obronie krajowej mogą być powołani co drugi rok do ćwiczeń wojennych na przeciąg trzech tygodni.

Do czasu ćwiczeń wojennych nie wlicza się czasu potrzebnego na uzbrojenie i rozbrownienie to jest po jednym dniu.

Jeżeli dla jakiegokolwiek przyczyny ćwiczenie wojenne nie miało miejsca w pierwszych sześciu latach służby, można odbyć takowe w następnych latach służby, nigdy jednak nie mogą mieć miejsca dwa ćwiczenia w jednym roku.

Do ćwiczeń wojennych Obrony krajowej na żądanie onejże dowódców mogą być przysłani wyjątkowo oficerowie instrukcyjni i podoficerowie wojska stałego.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi Obrony krajowej.

Budapeszt, dnia 14 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Horst r. w.

59.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 14 maja 1874,

wskazujące, do której władzy wnosić należy podania itp., dotyczące się wyswobodzenia, przepisania, złączenia lub rozłączenia obligacyi na imię opiewających.

Zaczawszy od dnia 20 czerwca 1874 wszelkie podania, odezwy i posylki, dotyczące się wyswobodzenia, przepisania, złączenia lub rozłączenia obligacyi państwa na imię opiewających, jeżeli takowe nie opiewają na imię cudzoziemca, zagranicznej korporacyi, gminy, fundacyi lub zakładu, wnosić należy zawsze tylko do c. k. kasy długu państwa, bez względu czy według istniejących przepisów (rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 15 i 26 lutego 1860, Dz. u. p. Nr. 41 i 53, tudzież z dnia 19 października 1871 Dz. u. p. Nr. 123) c. k. kasa długu państwa, czyli też c. k. dyrekcya długu państwa jest obowiązana do załatwienia zamierzonej sprawy.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 23 maja 1874.

60.

Traktat handlowy i żeglugowy pomiędzy monarchją Austryacko-Węgierską a królestwem Szweckiem i Nor- wegkiem z dnia 3 listopada 1873,

(Zawarty w Wiedniu dnia 3 listopada 1873; ratyfikowany przez Jego ces. i król. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 3 kwietnia 1874; obustronne ratyfikacje wymieniono w Wiedniu dnia 15 kwietnia 1874.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sla-
voniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus.
Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae,
Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps
Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore
praesentium facimus:

Quum a Nostro atque ac Majestatis Suae Sueciae et Norvegiae Regis
Plenipotentiario conventio eo fine, ut commercii navigationisque relationes
inter Regna Nostra existentes, dilaterentur, die tertia Novembris anni
elapsi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège,

animés d'un égal désir de resserrer les liens d'amitié et de contribuer au développement des relations commerciales et maritimes entre Leurs Etats respectifs ont résolu de conclure, à cet effet, un traité de commerce et de navigation et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Jules Comte Andrassy de Csik-Szent-Király et Krasznahorka, Son Conseiller intime, Ministre de Sa Maison et des affaires étrangères, Grand-Croix de l'Ordre de St. Etienne etc. etc., et

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège:

le Sieur Charles Edouard Comte de Piper, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire, Grand-Croix de l'Ordre de l'Etoile Polaire de Suède etc.;

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les sujets de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et ceux de Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège; ils ne seront pas soumis à raison de leur commerce et de leur industrie, dans les ports, villes et lieux quelconques des Etats respectifs, soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident temporairement, à des droits, taxes, impôts

Najjaśniejszy Cesarz austriacki i Król apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejszy Król szweccki i norweskki,

pragnąc zarówno zacieśnić węzły przyjaźni i przyczynić się do rozwoju stosunków handlowych i żeglugowych pomiędzy Swojemi państwami, postanowili zawrzeć w tym celu traktat handlowy i żeglugowy i zamianowali do tego Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki i Król apostolski węgierski:

pana Juliusza hrabiego Andrassy na Csik-Szent Király i Krasnej Horce, Swego radcę tajnego ministra Swojego domu i spraw zagranicznych, kawalera wielkiego krzyża orderu Św. Szczepana itd. itd., a

Najjaśniejszy Król szweccki i norweskki:

pana Karola Edwarda hrabiego Pipera Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra, kawalera wielkiego krzyża orderu szwecckiego gwiazdy polarnej itd.;

którzy pełnomocnictwa swoje w dobrej i należytej formie znalezione, wymieniwszy, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Pomiędzy poddanymi Najjaśniejszego Cesarza austriackiego i Króla apostolskiego węgierskiego a poddanymi Najjaśniejszego Króla szwecckiego i norweskkiego będzie trwała zupełna wolność handlu i żeglugi; nie będą podlegali z powodu trudnienia się handlem i przemysłem w portach, miastach i jakichkolwiek miejscach drugiego państwa, czy tam osiedą stale, czyli też zamieszkają czasowo, żadnym innym ani

ou patentes sous quelque dénomination que ce soit, autres ni plus élevés que ceux qui seront perçus sur les nationaux; et les privilèges, immunités et autres faveurs quelconques, dont jouiraient, en matière de commerce ou d'industrie, les sujets de l'une des Hautes-Parties contractantes, seront communs à ceux de l'autre.

Article II.

Les produits du sol et de l'industrie de Royaumes-Unis de Suède et de Norvège, de quelque part qu'ils viennent, seront admis en Autriche-Hongrie sur le même pied et sans être assujettis à d'autres ou à de plus forts droits, de quelque dénomination que ce soit, que les produits similaires de la nation étrangère la plus favorisée dans la Monarchie Austro-Hongroise.

Réciproquement, les produits du sol et de l'industrie de la Monarchie Austro-Hongroise de quelque part qu'ils viennent, seront admis en Suède et en Norvège sur le même pied et sans être assujettis à d'autres ou à de plus forts droits, de quelque dénomination que ce soit, que les produits similaires de la nation étrangère la plus favorisée en Suède et en Norvège.

Les deux Hautes-Parties contractantes se garantissent également le traitement de la nation étrangère la plus favorisée pour tout ce qui concerne le transit et l'exportation.

Article III.

Le traitement réservé au pavillon national pour tout ce qui concerne les navires ou leur cargaison, sera réciproquement garanti aux navires des deux Hautes-Parties contractantes, soit dans la Monarchie Austro-Hongroise, soit dans les Royaumes-Unis de Suède et de Norvège.

wyższym opłatom, taksom, podatkom, pod jakąkolwiek nazwą istniejącym, lecz tylko tym, które są pobierane od krajowców; przywileje zaś, uwolnienia i wszelkie ulgi, którychby w handlu i przemyśle używali poddani jednej z wysokich stron traktat zawierających, będą służyły także poddanym drugiej strony.

Artykuł II.

Płody ziemi i przemysłu połączonych królestw Szweckiego i Norweskkiego, z jakkolwiek by pochodziły, będą zostawały w monarchyi austryacko-węgierskiej na tej samej stopie i nie będą podlegały żadnym innym ani większym podatkom, pod jakąkolwiek nazwą istniejącym, lecz tylko tym, którym podlegają podobne płody narodu zagranicznego w monarchyi austryacko-węgierskiej najwięcej uwzględnianego.

Nawzajem, płody ziemi i przemysłu monarchyi austryacko-węgierskiej, z jakkolwiek by pochodziły, będą zostawały w Szwecyi i Norwegii na tej samej stopie i nie będą podlegały żadnym innym ani większym podatkom, pod jakąkolwiek nazwą istniejącym, lecz tylko tym, którym podlegają podobne płody narodu zagranicznego, w Szwecyi i Norwegii najwięcej uwzględnianego.

Obydwie wysokie strony traktat zawierające poręczają sobie wzajemnie, że we wszystkim, co się tyczy przewozu i wywozu, będą postępowały względem siebie tak, jak względem narodu zagranicznego któremu się najwięcej sprzyja.

Artykuł III.

Wysokie strony traktat zawierające poręczają sobie wzajemnie, że we wszystkim, co się tyczy okrętów i ich ładunku, w monarchyi austryacko-węgierskiej lub w połączonych królestwach szweckiem i norweskkiem, każda strona będzie się obchodziła z okrętami drugiej strony tak samo, jak z narodowemi.

Article IV.

Les dispositions des articles précédents sur le traitement de la nation la plus favorisée ne se réfèrent point:

En Suède et en Norvège:

au cabotage et à la pêche nationale:

En Autriche-Hongrie:

a) Aux faveurs spéciales dont jouissent de temps immémorial, les sujets Ottomans pour le commerce Turc dans la Monarchie Austro-Hongroise;

b) aux faveurs qui sont ou seront accordées pour faciliter le commerce de frontière, ni aux réductions ou exemptions de droit dont l'application est restreinte à certaines frontières ou aux habitants de certains districts;

c) aux facilités mentionnées en l'article VI du traité conclu le 9 Mars 1868 entre l'Autriche-Hongrie et les Etats du Zollverein, ni à des facilités analogues;

d) au cabotage et à la pêche nationale.

Article V.

Les objets passibles d'un droit d'entrée qui servent d'échantillons et qui sont importés en Suède et en Norvège par des commis-voyageurs des maisons Autrichiennes et Hongroises, ou en Autriche-Hongrie, par des commis-voyageurs des maisons des Royaumes-Unis, jouiront de part et d'autre moyennant les formalités de douane nécessaires pour en assurer la réexportation ou la réintégration en entrepôt, d'une restitution des droits qui devront être déposés à l'entrée; ces formalités seront réglées d'un commun accord avec les Hautes-Parties contractantes.

Artykuł IV.

Przepisy artykułów powyższych o postępowaniu jak z narodem któremu się najwięcej sprzyja, nie odnoszą się wcale:

W Szwecyi i Norwegii:

do żeglugi nadbrzeżnej i rybołostwa krajowego:

W monarchyi austryacko-węgierskiej:

a) do względów szczególnych, których od niepamiętnych czasów doznają poddani otomańscy, handel turecki w monarchyi austryacko-węgierskiej prowadzący;

b) do względów, które są lub będą użyte dla ułatwienia handlu pogranicznego, ani też do ulg, niektórym granicom lub mieszkańcom niektórych okręgów, udzielonych, a tyjących się obniżenia cel lub uwolnienia od takowych;

c) do ulg wyrażonych w artykule VI traktatu zawartego 9 marca 1868 pomiędzy monarchją austryacko-węgierską a państwami związku cłowego ani też do podobnych ulg;

d) do żeglugi nadbrzeżnej i do rybołostwa krajowego.

Artykuł V.

Cło wchodowe od przedmiotów onemu podlegających, służących za próbki a przywiezionych do Szwecyi i Norwegii przez komisantów domów austryackich i węgierskich albo do monarchyi austryacko-węgierskiej przez komisantów domów Królestw połączonych, będzie nawzajem zwracana pod warunkiem dopełniania formalności cłowych, potrzebnych dla udowodnienia, że przedmioty te zostały napowrót wywiezione lub napowrót złożone w magazynie; formalności te będą przepisane w umowie którą Wysokie strony zawrą.

Article VI.

Les fabricants et marchands Autrichiens et Hongrois, ainsi que leurs commis-voyageurs dûment patentés en Autriche-Hongrie, dans l'une de ces qualités, voyageant en Suède ou en Norvège, pourront y faire des achats pour les besoins de leur industrie et recueillir des commandes avec ou sans échantillons, mais sans colporter des marchandises.

Il y aura réciprocité en Autriche-Hongrie pour les fabricants et marchands des Royaumes-Unis et leurs commis-voyageurs.

Aussi longtemps que la Législation Suédoise imposera aux commis-voyageurs étrangers un droit de patente, un impôt équivalent pourra être prélevé en Autriche-Hongrie sur les commis-voyageurs Suédois.

Article VII.

Il est entendu que le présent traité s'étendra également à la Principauté de Liechtenstein en vertu de l'article XIII du traité de douane conclu entre Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et le Prince Souverain de Liechtenstein.

Article VIII.

Les Consuls et autres Agents consulaires Suédois et Norvégiens dans la Monarchie Austro-Hongroise jouiront de tous les privilèges, exemptions ou immunités dont jouissent les Consuls et autres Agents de même qualité de la nation la plus favorisée.

Il en sera de même en Suède et en Norvège pour les Consuls et autres Agents consulaires de la Monarchie Austro-Hongroise.

Article IX.

Tout bâtiment Suédois et Norvégien et tout bâtiment Autrichien et Hongrois,

Artykuł VI.

Fabrykanci i kupey austriaccy i węgiersey, jakoteż ich komisanci, w monarchyi austriacko-węgierskiej jako tacy należycie upoważnieni, podróżując po Szwecyi i Norwegii, mogą kupować wszystko, co należy do ich przemysłu i odbierać zamówienia z próbkami lub bez próbek; lecz nie wolno im obnosić towarów.

Takież same prawa będą służyły w monarchyi austriacko-węgierskiej fabrykantom i kupcom z królestw połączonych tudzież ich komisantom handlowym.

Dopóki prawodawstwo szwedzkie będzie wymagało opłaty patentowej od komisantów handlowych zagranicznych, podobny podatek może być nakładanym w monarchyi austriacko-węgierskiej na komisantów szweckich.

Artykuł VII.

Zgodzono się, aby traktat niniejszy rozciągał się także na księstwo Liechtenstein stósownie do artykułu XIII traktatu cłowego między Najjaśniejszym Cesarzem austriackim i Królem apostolskim węgierskim księciem Liechtenstein zawartego.

Artykuł VIII.

Konsulowie i inni ajenci konsularni szweccy i norwegscy będą używali w monarchyi austriacko-węgierskiej wszystkich tych przywilejów i swobód, których używają konsulowie i inni tego rodzaju ajenci narodu, któremu się najwięcej sprzyja.

Toż samo tyczy się konsulów i innych ajentów konsularnych monarchyi austriacko-węgierskiej rezydujących w Szwecyi i Norwegii.

Artykuł IX.

Wszelki okręt szweccki i norweskki i wszelki okręt austriacki i węgierski,

qui sera obligé d'entrer par relâche forcée dans un des ports de l'une ou de l'autre des Hautes-Parties contractantes, y sera exempt de tout droit de port ou de navigation perçu ou à percevoir au profit de l'Etat, si les causes qui ont rendu nécessaire la relâche sont valables et évidentes et pourvu, qu'ils ne fassent, dans le port de relâche, aucune opération de commerce, en chargeant ou déchargeant des marchandises; bien entendu cependant que les chargements ou déchargements qui auraient pour motif les travaux de réparation du navire ou la subsistance de l'équipage, ne seront point considérés comme des opérations de commerce qui donnent lieu au paiement des droits.

En cas de naufrage dans un endroit appartenant à l'une ou à l'autre des Hautes-Parties contractantes, toutes les opérations relatives au sauvetage des bâtimens naufragés, échoués ou abandonnés, seront dirigées par les Consuls dans les Etats respectifs. Ces bâtimens, leurs parties ou leurs débris, leurs agrés et tous les objets qui leur appartiendront, ainsi que tous les effets et marchandises qui auront été sauvés, ou leur produit, s'ils ont été vendus, comme aussi tous les papiers, qui auront été trouvés à bord, seront consignés au Consul ou Vice-Consul respectif dans le district, où le naufrage aura eu lieu. Les autorités locales respectives interviendront pour maintenir l'ordre, garantir les intérêts des personnes employées au sauvetage, si elles sont étrangères aux équipages des bâtimens susdits, et assurer l'exécution des dispositions qui devront être prises pour l'entrée et pour la sortie des marchandises sauvées. Elles devront de même, en l'absence ou jusqu'à l'arrivée des Agents consulaires, prendre toutes les mesures pour la protection des individus et la conservation des objets

którego okoliczności niepodobne do uniknięcia zmuszą zawinąć do jednego z portów Wysokich stron traktat zawierających, będzie wolny od wszelkich opłat portowych lub żeglugowych, które są lub będą na rzecz Państwa pobierane, jeżeli przyczyny, które go do zawinięcia zmusiły, są słuszne i oczywiste, i pod warunkiem, aby w porcie, do którego zawinął, nie zajmował się żadną czynnością handlową, ani nabieraniem lub wykładaniem towarów; rozumie się jednak samo przez się, że jeżeli naprawa okrętu lub utrzymanie załogi będzie wymagało wyładowania lub naładowania, nie będzie to uważanem za czynności handlowe do opłaty należitości obowiązujące.

Jeżeli okręt rozbije się w miejscu należącym do jednej z Wysokich stron traktat zawierających, natenczas wszelkimi robotami, mającemi na celu ratowanie statków które się rozbiły, osiadły na mieliźnie lub zostały opuszczone, będą kierowali konsulowie odpowiednich państw. Okręty te, ich części lub szczątki, przybory okrętowe i wszelkie przedmioty do nich należące, jak nie mniej wszelkie pakunki i towary które ocalono, lub kwota z ich sprzedaży otrzymana, jakoteż wszelkie papiery na pokładzie znalezione, będą wydane odpowiedniemu konsulowi lub wicekonsulowi rezydującemu w okręgu w którym rozbicie miało miejsce. Właściwe władze miejscowe winny postarać się o utrzymanie porządku, o zapewnienie zapłaty osobom do ratowania użytym jeżeli do załogi rzeczonych okrętów nie należą i czuwać nad wykonaniem rozporządzeń, które będą wydane pod względem wchodu i wychodu towarów uratowanych. Winny także w nicobecności lub aż do przybycia agentów konsularnych poczynić wszelkie kroki w celu zabezpieczenia tak osób jak i uratowanych

sauvés. Il ne sera exigé, soit du Consul, soit des propriétaires ou de ceux qui y ont droit, que le paiement des dépenses faites pour la conservation de la propriété; les droits de sauvetage et les frais de quarantaine seront les mêmes que ceux qui seraient également payés dans le même cas par un navire national.

Les marchandises sauvées ne seront soumises à aucun droit ou frais de douane jusqu'au moment de leur admission pour la consommation intérieure. Dans le cas d'une réclamation légale quelconque par rapport au naufrage, aux marchandises et aux effets naufragés, le tribunal compétent du pays, où le naufrage a eu lieu, sera appelé à en décider.

Article X.

Les Consuls et autres Agent consulaires respectifs pourront faire arrêter et renvoyer, soit à bord, soit dans leur pays, les marins et toute autre personne faisant, à quelque titre que ce soit, partie des équipages des navires de leur nation, qui auraient déserté d'un bâtiment de leur nation dans un des ports de l'autre.

A cet effet ils s'adresseront par écrit aux autorités locales compétentes et justifieront par l'exhibition en original ou en copie dûment certifiée des registres du bâtiment ou du rôle d'équipage ou par d'autres documents officiels, que les individus qu'ils réclament, faisaient partie dudit équipage.

Sur cette demande, ainsi justifiée il leur sera donné toute aide pour la recherche et l'arrestation des dits déserteurs qui seront même détenus et gardés dans les maisons d'arrêt du pays à la réquisition et aux frais des Consuls et autres Agents consulaires, jusqu'à ce que ces Consuls ou Agents consulaires aient trouvé une occasion de les faire partir.

przedmiotów. Od konsula jakoteż od właścicieli lub innych uprawnionych osób będzie wymaganym jedynie zwrot wydatków, w celu zachowania własności, poniesionych; wykupno jakoteż kosztą kwarantany mają wynosić tyle, co od okrętów krajowych w podobnym przypadku.

Towary wyratowane nie podlegają żadnym opłatom ani należyciom dopóki nie będą oddane na konsumpcyę wewnętrzną. Gdyby wyniesiono jakąkolwiek reklamacyę prawną tyczącą się rozbicia okrętu, towarów lub innych przedmiotów rozbiciem dotkniętych, do rozstrzygnięcia reklamacyi takiej będzie powołanym właściwym trybunał tego kraju w którym okręt uległ rozbiciu.

Artykuł X.

Konsulowie i wszyscy inni ajenci konsularni obu państw, mogą kazać aresztować majtków, tudzież wszelkie osoby, z jakiegokolwiek tytułu do załogi okrętowej swego narodu należące, które z okrętu swego narodu zbiegną do jednego z portów drugiego narodu i mogą odesłać ich albo na pokład albo do ojczyzny.

W tym celu zgłoszą się pisemnie do właściwych władz miejscowych i złożeniem oryginału lub należycie uwierzytelnionego odpisu rejestrów okrętowych, albo listy załogi, czyli też innych dokumentów urzędowych, udowodnią, że osoby przez nich reklamowane należały do załogi owego okrętu.

Na żądanie w ten sposób poparte, będzie im udzielona wszelka pomoc do wysłedzenia i ujęcia rzeczonych zbiegów i takowi na żądanie i koszt konsulów i innych ajentów konsularnych będą trzymani w więzieniach krajowych pod zamknięciem i dozorem, dopóki konsulowie ci lub ajenci konsularni nie znajdą sposobności do ich odesłania.

Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans le délai de trois mois à compter du jour de l'arrestation, les déserteurs seraient mis en liberté après un avis donné au Consul trois jours à l'avance et ne pourraient plus être arrêtés pour la même cause.

Il est entendu que les marins ou autres individus de l'équipage, sujets du pays dans lequel s'effectuera la désertion, sont exceptés des stipulations du présent article.

Si le déserteur a commis quelque délit, il ne sera mis à la disposition du Consul ou de l'Agent consulaire qu'après que le tribunal, qui a droit d'en connaître, ait rendu son jugement et que celui-ci ait eu son effet.

Article XI.

Le présent traité restera en vigueur pendant dix années à partir du jour de l'échange des ratifications.

Dans le cas où aucune des deux Hautes-Parties contractantes n'aurait notifié douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, le traité demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année, à partir du jour où l'une ou l'autre des deux Hautes-Parties contractantes l'aura dénoncé.

Ce Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Vienne dans le plus court délai possible.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le trois du mois de Novembre de l'an de grâce mil huit-cent-soixante-treize.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Ed. Piper** m. p.

Gdyby jednak sposobność taka nie znalazła się w przeciągu trzech miesięcy od dnia uwięzienia, natenczas po uwiadomieniu konsulów na trzy dni przedtem, zbiegowie mogą być uwolnieni i nie mogą być powtórnie z tego samego powodu aresztowani.

Rozumie się samo przez się że jeżeli majtkowie, lub inne osoby, do załogi okrętowej należące, są poddanymi kraju do którego zbiegli, nie podlegają postanowieniom niniejszego artykułu.

Jeżeli zbieg dopuścił się czynu karygodnego, nie będzie wydany konsulowi lub agentowi konsularnemu, dopóki sąd właściwy nie wyda wyroku i dopóki wyrok ten nie będzie wykonany.

Artykuł XI.

Traktat ten będzie zostawał w mocy obowiązującej przez lat dziesięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacji.

Jeżeli na dwanaście miesięcy przed upływem rzeczonożego okresu żadna z Wysokich stron, traktat zawierających, nie oznajmi, że zamierza wyjąć go z mocy obowiązującej, traktat będzie obowiązywał aż do końca roku, licząc takowy od dnia w którym jedna, lub druga strona traktat wypowie.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a ratyfikacje będą wymienione w Wiedniu jak można najprędzej.

W dowód czego obaj pełnomocnicy kładą swoje podpisy i wyciskają pieczęci.

Działo się w Wiedniu i spisano w dwóch egzemplarzach dnia 3 listopada w roku zbawienia 1873.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Ed. Piper** r. w.

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in urbe Nostra Vienna die tertia mensis Aprilis, anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo quarto, Regnorum Nostrorum vigesimo sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Josephus Eques a **Schwegel** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy, od obu Izb Rady państwa zatwierdzony, podaje się niniejszem do wiadomości.

Wiedeń, dnia 2 maja 1874.

Auersperg p. w.

Banhans r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XX. — Wydana i rozesłana dnia 27 maja 1874.

61.

Ustawa z dnia 15 maja 1874,

o ulgach w opłatach od spółek akcyjnych gdy się z sobą zlewają.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się administracyą skarbu, ażeby w przypadku, gdy spółka akcyjna, w ciągu sześciu miesięcy od wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą, w skutek połączenia się z inną, już istniejącą, albo taką, która w tym celu dopiero będzie założona, zostanie rozwiązana: uwalniała umowy z tytułu tego zlania się i w celu wykonania onegoż zawarte, od opłat za przeniesienie majątku, które podług rozporządzeń wymierzone i na przepis brane być mają, tudzież od opłat intabulacyjnych i od opłat podług skali wymierzanych za przeniesienie wierzytelności hipotecznych, jakie w takim przypadku zdarzyć się mogą.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 15 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

62.

Ustawa z dnia 16 maja 1874,

mocą której pozwala się na połączenie niektórych realności w Czechach i Morawii z powiernictwem primogenitury książąt Liechtensteinów.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Pozwala się, aby Jan książę z Liechtensteinu i na Liechtensteinie przyłączył do powiernictwa primogenitury książąt Liechtensteinów realności wolnodziedziczne poniżej wymienione, sposobem zamiany, przez odstąpienie kapitałów, obecnie do powiernictwa primogenitury należących, i ażeby realności te zostały wcielone do powiernictwa primogenitury w miejsce odstąpionych kapitałów.

A. W Czechach:

1. Dobra Uhrzynowieś z Kyjami;
2. dobra Skworzec:
oba te dobra bez gorzelni i browarni;
3. dobra Bynice;
4. dobra Wielkie i Małe Babice z Popowiczkami, Kurzami, i Lipanami;
5. część dóbr skarbowych Planiany składająca się z folwarków Bechowice, Dubec, Kralowice, Nupaki i Slusztzyce;
6. parcele leśne Nr. 85, 226, 227, 240 i 105 należące do dóbr skarbowych Kounice a położone w gminie Doubku;

B. W Morawii:

7. Dobra Usów
z następującymi realnościami hipotecznymi:
 - a) z gruntami w gminie Klopiny Nr. P. 392, 393, 395 i 397;
 - b) łąka w Oskau Nr. 603;
 - c) grunta w gminie Welleborz Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22 i 23;
 - d) grunta w gminie Mladce Nr. 322, 323, 324, 375 a) i b);
 - e) łąka w gminie Stawenice N. 572;
 8. dobra Karłowiec z wyjątkiem tartaku parowego w Nowych Walterzycach;
 9. dobra Sternberg z Pniowicami, bez browaru w Pniowicach i bez tartaku parowego w Dytrychowie, ale z następującymi realnościami hipotecznymi:
 - a) z mieszkaniem ogrodnika popowieckiego Nr. 51 w Pniowicach z ogrodem Nr. P. 525, 526 a) i b);
 - b) z domem pod Nr. K. 11 b) na przedmieściu Długa ulica w Sternbergu z ogrodami i parcelami gruntowymi Nr. 12 a) i b), 13, 14 i 20;
 - c) z łąką Nr. P. 998 w gminie Dytrychów;
 - d) z parcelami lasowymi Nr. 913 i 914 i z parcelą łąkową Nr. 915 w Dytrychowie;
 - e) z ogrodem na przedmieściu Zamek w Sternbergu Nr. P. 384;
 - f) z gruntami w Berun Nr. P. 1341 i 1342;
 - g) gruntem w Gnoicach Nr. P. 841, 844, 846, 849, 850, 851 i 853;
 10. dobra Czernczyn;
 11. dobra Milonice;

12. dobra Nowe Zamki ;
13. dobra Wicomalice ;
14. dobra Ziaroszyce z realnością pocztową Nr. 143 w Silnicznej ;
15. dobra Strażowice.

§. 2.

Jednocześnie i w miarę wcielania do powiernictwa realności, w §. 1 wzmiankowanych, wyłączyć należy z powiernictwa i uwolnić ze związku majątku powierniczego równoważnik kapitałów powierniczych, odpowiadający wartości szacunkowej tychże realności sądownie już ustanowionej.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Budapeszt, dnia 16 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

63.

Ustawa z dnia 16 maja 1874,

o budowie kolei żelaznej parowej z Spletu do Siverichu z odnogą do Sebeniku.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby kosztem państwa wybudował kolej żelazną parową z Spletu na Dernis do Siverichu z odnogą do Sebeniku.

W tym celu na sporządzenie projektu szczegółów i na rozpoczęcie robót budowniczych na liniach przerzeczonych kolei żelaznych wyznacza się Rządowi na rok 1874 sumę milion złotych waluty austriackiej, którą pokryć należy pożyczką, mającą się zaciągnąć stosownie do ustawy z dnia 13 grudnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 162).

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom handlu i skarbu.

Budapeszt, dnia 16 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

Ustawa z dnia 16 maja 1874,

o warunkach i ulgach w celu zabezpieczenia budowy kolei żelaznych z Leobersdorfu do St. Pöltenu z odnogą z Scheibmühlu do Schrambachu lub Freilandu, z Leobersdorfu do Gutensteinu i z Pöchlarnu do Gamingu.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby udzielając koncesyą na budowę i utrzymanie w ruchu kolei żelaznych

- a) z Leobersdorfu na Altenmarkt, Hainfeld i Wilhelmsburg do St. Pöltenu z odnogami z Scheibmühlu do Schrambachu lub Freilandu;
- b) z Leobersdorfu do Gutensteinu;
- c) z Pöchlarnu do Gamingu udzielał na niezwłoczne rozpoczęcie i wykonanie ich budowy w terminach artykułem IX ustawy niniejszej na dokończenie wyznaczonych, zaliczki nieoprocenowane na budowę, w sumie dwa miliony 500.000 złotych w walucie austriackiej banknotami i aby na pokrycie tej wierzytelności przyjął w zapłacie akcyje spółki akcyjnej, powstać mającej, podług pełnej wartości imiennej tychże. Skarb państwa przyjmuje to uczestnictwo pod warunkiem, że

1. będzie udowodnione, jako na resztę kapitału akcyjnego subskrybowano podług wartości imiennej a przynajmniej po kursie do tejże zbliżonym, i że

2. koncesyonaryusze przyspieszą wygotowanie projektu szczegółów, jakoteż wszystkie przygotowania, ażeby najpóźniej w trzy miesiące, licząc od dnia nadania koncesyi, mogli rozpocząć budowę linii z Leobersdorfu do St. Pöltenu.

Zaliczki na budowę mają być wypłacane w miarę tego, o ile koncesyonaryusze czyli też spółka akcyjna, założyc się mająca, postąpi w pracach i w nagromadzeniu materyałów, a to na podstawie przedstawionych, należyście udowodnionych wykazów, miesięcznie, za niestęplowanem poświadczeniem odbioru.

Artykuł II.

Z tytułu zaliczek na budowę w myśl artykułu I udzielanych, zastrzedz należy Rządowi pierwsze i wyłączne prawo zastawu na wszystkich budowlach koncesyonaryuszów, czyli też spółki, jakoteż na wszelkich, do budowy nagromadzonych materyałach, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzytelnościami, z jakiegokolwiek innego tytułu pochodzącymi, a to, póki nie będzie udowodnione, że zebrano już fundusze, do dokończenia budowy potrzebne.

Artykuł III.

Udzielając koncesyą na przerzeczone linie można uczynić następujące ulżenia pod względem opłaty podatków:

- a) Uwolnienie od podatku dochodowego i od opłat stępli od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku któryby w przyszłości mocą ustaw został zaprowa-

dzony a to na czas budowy i jeszcze lat dwadzieścia, licząc od dnia otwarcia ruchu na odnośnych liniach;

- b) uwolnienie od stępli i opłat, którym ulegają umowy, podania i wszelkie dokumenta, dotyczące się zebrania kapitału, jakoteż budowy i urządzenia kolei aż do czasu otwarcia ruchu;
- c) uwolnienie od stępli i należitości całej pierwszej emisji akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności wykupionych gruntów.

Artykuł IV.

Ze względu na szczególny interes Rządu, jako dającego zaliczki na budowę, zabezpieczyć należy temuż prawo bezpośredniego czuwania w sposobie jaki uzna za stosowny i za pomocą ustanowionych do tego urzędników, czy fundusze, na budowę kolei w artykule I wzmiankowanych i na otwarcie na nich ruchu, przeznaczone, są używane rzeczywiście i w sposób celowi odpowiadający.

Nadto zabezpieczyć należy Rządowi prawa potwierdzenia na posadzie służbowej tych urzędników kolejowych, których koncesyonaryusze ustanowią do nadzorowania budowy, likwidacyi i zlecenia wypłaty należitości za budowę, jakoteż prawo potwierdzenia instrukcyi służbowych, umów służbowych i przepisów porządkowo-karnych, które do tychże urzędników mają być stosowane.

Koszta tego szczególnego nadzoru nad budową zwrócone być mają od koncesyonaryuszów, czyli też spółki, gdy się zawiąże, w sumie, którą wyznaczy ministerstwo handlu.

Artykuł V.

Sposoby zebrania kapitału a w szczególności wysokość kursu emisji, jak nie mniej sposoby rozdania robót budowniczych, które, równie jak wszelkie do-stawy, rozdać należy sposobem licytacyi, ulegają zatwierdzeniu Rządu.

Artykuł VI.

Chyżość pociągów na kolejach z Leobersdorfu do Gutensteinu, z Pöchlarnu do Gamingu, jakoteż na odnodze z Scheibmühlu do Schrambachu czyli też Freilandu, powinna wynosić najwięcej dwanaście kilometrów na godzinę i upoważnia się Rząd, ażeby nietylko pozwał na wszelkie możliwe ułatwienia pod względem budowy, lecz oraz, ażeby pod względem ruchu pominął wszelkie środki bezpieczeństwa, rozporządzeniem z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852) i innemi dodatkowemi przepisami, o ile podług uznania ministerstwa handlu da się to uczynić z przyczyny zmniejszenia największej chyżości.

Artykuł VII.

Nadto zobowiązać należy koncesyonaryuszów, aby po wybudowaniu projektowanej kolei z Raab do granicy dolno austriacko-węgierskiej pod Ebenfurtem, wybudowali linią, łączącą bezpośrednio Leobersdorf i Ebenfurt.

Artykuł VIII.

Dalej włożyć należy na koncesyonaryuszów obowiązek, ażeby wybudowali linią łączącą St. Pölten z Traismauerem, jak tylko ministerstwo handlu uzna, że udowodnione uczestnictwo w subkrybowaniu na akcyę, jest odpowiedniem a wówczas można do linii tej zastosować przepisy artykułu III i VI.

Na ten wypadek upoważnia się Rząd, ażeby pod warunkami w artykule I wyrażonemi udzielał nieoprocentowane zaliczki na budowę aż do sumy 300.000 zł.

Oprócz tego upoważnia się Rząd, ażeby zobowiązał koncesyonaryuszów w razie odpowiedniego uczestnictwa w subskrybowaniu na akcye, do wybudowania jeszcze linii łączącej z Traismauer do Mauernu, do której podobnie przepisy artykułu III i VI mogą być zastosowane i do udzielenia w takim razie pod warunkami w artykule I podanemi nieoprocentowanych zaliczek na budowę, aż do sumy 200.000.

Artykuł IX.

Do ukończenia budowy kolei wyznaczyć należy takie terminy, ażeby linia z Leobersdorfu do St. Pöltenu i odnoga z Scheibmühl do Schrambachu czyli też Freilandu była co się tyczy budowy skończona i na użytek publiczny oddana najpóźniej w trzy lata, linia zaś z Leobersdorfu do Gutensteinu i linia z Pöchlarnu do Gamingu najpóźniej w cztery lata od dnia nadania koncesyi.

Artykuł X.

Co się tyczy innych postanowień koncesyi w tej mierze trzymać się należy ile możności przepisów ustawy z dnia 1 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 56) o warunkach i ulgach dla przedsiębiorstwa sieci kolei żelaznych koncesyonowanych pod nazwą „kolej północno zachodnia austriacka“; co się atoli tyczy taryfy dla podróży zastosować należy taryfy przepisane koncesyą kolei południowej.

Artykuł XI.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i skarbu.

Budapeszt, dnia 16 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhaus r. w.

Pretis r. w.

65.

Ustawa z dnia 16 maja 1874,

o niezwłocznem wybudowaniu z Rakownika na Przybram do Protiwina części projektowanej kolei żelaznej parowej od Hodkowiec do Kunzwardu.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, aby kosztem państwa wybudował z Rakownika na Przybram do Protiwina część koncesyonowanej pod dniem 8 października 1872 kolei żelaznej parowej od Hodkowiec do Kunzwardu.

W tym celu wyznacza się Rządowi na rok 1874 sumę ośm milionów złotych wal. austr. z pożyczki, która ma być zaciągnięta na mocy ustawy z dnia 13 grudnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 162).

Artykuł II.

Wydatki na prace przygotowawcze, poniesione przez koncesjonaryuszów kolei z Hodkowie do Kunzwardu na część kolei od Rakownika na Przybram do Protiwina, w szczególności zaś na sporządzenie projektu, na wykupno gruntów i na dostarczenie materiału, będą przyjęte, o ile prace te rzeczywiście przydatne się okażą, jednak tylko w wartości prawdziwej, ich terażniejszymu stanowi odpowiedniej, którą ministerstwo handlu sprawdzi; w tej tylko sumie wydatki te będą uznane i wynagrodzone.

Artykuł III.

Koncesya z dnia 8 października 1872 (Dz. u. p. Nr. 167) uważa się za umorzoną. Dotychczasowi jednak koncesjonaryusze będą mieli aż do upływu dwóch lat pierwszeństwo przed innymi kandydatami do zapewnienia budowy wszystkich lub niektórych w artykule I ustawy z dnia 28 czerwea 1872 (Dz. u. p. Nr. 101) wymienionych linii, jeżeli przystaną na te same co tanci warunki i jeżeli się do tego zobowiążą prawomocnie najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy po otrzymaniu zawiadomienia.

W razie objęcia linii z Rakownika do Protiwina obowiązani są wynagrodzić administracyi państwa w gotówce koszta na tą linią wyłożone, tak samo jak wszyscy inni, którzyby się o koncesya ubiegali.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 16 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhaus r. w.

Pretis r. w.

66.

Ustawa z dnia 17 maja 1874,

o wyznaczeniu dotacyi dodatkowej na rok 1874.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Na kupno domu w Wiedniu, w którym pomieszczone być mają e. k. władze i urzędy, wyznacza się w dodatku do budżetu państwa na rok 1874 Potrzeby rozdział 21, tytuł 1 „Budynki dykasteryalne“ dotacyą nadzwyczajną w kwocie jednego miliona dwustu tysięcy złotych wal. austr.

Upoważnia się Rząd, ażeby kupując ten dom, uwolnił sprzedającego od połowy opłaty za przeniesienie własności do której na mocy §. 69 ustawy z dnia 9 lutego 1850 (Dz. u. p. Nr. 50) jest obowiązany.

Artykuł II.

Na roboty około rozprzestrzenia domu sądu krajowego karnego w Wiedniu, których koszta wynoszą ogółem trzysta dziewięćdziesiąt jeden tysięcy

pięćset pięćdziesiąt złotych, wyznacza się w dodatku do budżetu państwa na rok 1874 Potrzeby, rozdział 28, tytuł 3: „Budowle nowe Zarządu Sprawiedliwości,“ dodacya nadzwyczajna w kwocie stu dwudziestu tysięcy złotych.

Gdyby dotacya ta, nie została w całości spotrzebowana w roku 1874, część pozostała może być przeniesiona na rok 1875 i użyta do końca czerwca 1876, w przypadku tym atoli z pozostałością dotacyi tej tak postąpić należy, jak gdyby w budżecie na rok 1875 była wyznaczona i policzyć takową na rachunek tego ostatniego roku.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom skarbu i sprawiedliwości.

Budapeszt, dnia 17 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

67.

Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu z dnia 18 maja 1874,

wkładające na sądy obowiązek udzielania urzędem, zajmującym się wymiarem należności, tych doniesień, o zawarciu spółek handlowych, do których odnosi się 2 uwaga 55 pozycyi taryfy ustawy z dnia 13 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 89).

Gdy według uwagi 2 do 55 pozycyi taryfy ustawy z dnia 13 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 89) w przypadkach, jeżeli kontrakt spółki handlowej nie jest wygotowany na piśmie, doniesienie do sądu handlowego, dla wpisania w rejestr handlowy uczynione, uważać się ma oraz za dokument prawny, zawarcie spółki poświadczający, i do takich podań stosować należy przepis pozycyi 43 m) taryfy przerzeczonej ustawy, przeto, aby usunąć postrzeżoną niejednostajność w odnoszącem się do tego postępowaniu, przypomina się, że sądy obowiązane są i z takimi doniesieniami postępować według przepisów 53 pozycyi taryfy ustawy z dnia 9 lutego 1850 (Dz. u. p. Nr. 50) i rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 20 kwietnia 1854 (Dz. u. p. Nr. 106).

Glaser r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 27 maja 1874.

68.

Ustawa z dnia 20 maja 1874,

o uznawaniu prawem społeczności religijnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

§. 1.

Zwolennicy wyznania religijnego, prawnie dotychczas nie uznanego, mogą być uznani za społeczność religijną pod następującymi warunkami:

1. że w zasadach ich religii, ich nabożeństwie, ich organizacyi, jakoteż w przybranej nazwie nie masz nic przeciwnego ustawie lub gorszącego;

2. że przynajmniej jedna gmina religijna będzie niewątpliwie mogła według przepisów niniejszej ustawy urządzić się i istnieć.

§. 2.

Gdy będzie zadość uczynione wymogom §-fu 1-go orzecze minister wyznać uznanie społeczności.

W skutek takiego uznania społeczność religijna wejdzie w używanie wszystkich tych praw, które według ustaw państwa służą społecznościom kościelnym i religijnym prawnie uznanym.

§. 3.

Warunki przynależności i sposób przystąpienia do uznanej społeczności religijnej, będą określone w organizacyi tejże społeczności.

§. 4.

Na utworzenie gmin religijnych i okręgów, obejmujących kilka gmin religijnych, tudzież na zmiany w rozgraniczaniu gmin lub okręgów istniejących, potrzebnem jest pozwolenie rządowe.

§. 5.

Aby uzyskać pozwolenie rządowe na utworzenie gminy religijnej (§. 4), udowodnić należy, że gmina ma lub może w sposobie prawnie pozwołonym zebrać dostateczne fundusze na urządzenie zakładów służby bożej, na utrzymanie zwyczajnego dusz pasterza i w celu ubezpieczenia stałego udzielania nauki religii.

Przed uzyskaniem pozwolenia ukonstytuowanie gminy religijnej nastąpić nie może.

§. 6.

Jeżeli wewnętrzne urządzenie gmin religijnych nie jest już określone w ogólnej organizacyi ich społeczności religijnej, będzie uporządkowane podług statutów, mających obejmować następujące szczegóły:

1. Oznaczenie granic miejscowych obrębu gminnego;
2. sposób ustanawiania zwierzchności, jej zakres działania i odpowiedzialność;
3. sposób ustanawiania stałego dusz pasterza i innych urzędników kościelnych, ich prawa i obowiązki;
4. prawa i obowiązki członków gminy pod względem zarządu gminnego a w szczególności postanowienia we względzie istniejących praw wyborczych;
5. sposób wykładu nauki religii, kierowania tym wykładem i bezpośredniego nad nim nadzoru;
6. sposób zbierania funduszy na potrzeby ekonomiczne gminy;
7. postępowanie w przypadku zmiany statutu.

Statuty takie winny być dołączone do podań o pozwolenie władzy państwa na założenie gmin religijnych (§§. 4 i 5) i ulegają zatwierdzeniu ministra wyznań.

§. 7.

Jeżeli w skład gminy religijnej wejść mają osoby, które dotąd do tejże społeczności religijnej nie należały, natenczas osoby te, uzyskawszy na to pozwolenie (§§. 4 i 5), oświadczyć winny przed władzą administracyjną, że do gminy przystępują a władza zawiadomi o tem przełożonego lub dusz pasterza tego kościoła lub tej społeczności religijnej, do której poprzednio należały.

Oświadczenie to pociąga za sobą te same skutki prawne, co i deklaracya wystąpienia, określona w artykule 6 ustawy z dnia 25 maja 1868 Dz. u. p. Nr. 49.

§. 8.

Członkami gminy religijnej, podług przepisów urzędzonej, są wszyscy, do tej samej społeczności religijnej należący i w obrębie tejże gminy mieszkający.

Członkowie społeczności religijnej, nie mieszkający w obrębie gminy religijnej, będą uważani za członków ościennej gminy tegoż wyznania.

Zwierzchność gminy (§. 9) winna mieć staranie, aby co do członków tejże była ewidencya.

§. 9.

Na członków zwierzchności gminy religijnej mogą być powoływani tylko członkowie gminy, będący poddanymi austriackimi i używający w zupełności praw obywatelskich.

O ustanowieniu zwierzchności należy zawiadomić władzę krajową.

Ustanowienie zwierzchności, mającej rozciągać swoją działalność na więcej niż jedną gminę religijną, ulega potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 10.

Pasterzem duchownym gminy religijnej może być zamianowany tylko obywatel austriacki, wolny od wszelkiego zarzutu pod względem moralnym i obywatelskim i mogący udowodnić swoje ogólne wykształcenie przynajmniej świadectwem z ukończonych nauk gimnazjalnych.

§. 11.

Uprawnieni do nadawania posad dusz pasterzy są obowiązani donieść za każdym razem władzy krajowej kogo wybrali.

Władza krajowa ma prawo przesłać uprawnionym do wyboru swe zarzuty, przytaczając tychże powody (§. 10).

Jeżeli w ciągu dni 30 od zawiadomienia władza krajowa nie uczyni żadnego zarzutu, natenczas nie zachodzi przeszkoda do nadania posady dusz pasterzowi, o którego chodzi.

Przeciwko zarzutowi, który władza krajowa uczyni, można odwołać się do ministra wyznań.

Jeżeli odwołanie się nie odniesie skutku, nie wolno pasterza duchownego wprowadzić w urzędowanie.

Nadanie posady duchownym, mającym rozciągać działalność na więcej niż jedną gminę religijną, ulega potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 12.

Jeżeli duchowny został uznany za winnego czynów zbrodniczych, lub takich czynów karygodnych, które pochodzą z chciwości, uwłaczają moralności lub dają publiczne zgorszenie, albo, jeżeli kapłan utraci obywatelstwo austriackie, Rząd domagać się ma, iżby go od urzędu usunięto.

Jeżeli pasterz duchowny takiego dopuścił się postępowania, że pozostawienie go nadal w urzędzie zagrażałoby porządkowi publicznemu, może Rząd domagać się, aby go usunięto od sprawowania urzędu.

Jeżeli Rząd domaga się, aby duchownego usunięto, a ci, do których to należy, nie uczynią tego w stosownym przeciągu czasu, urząd ów duchowny uważany będzie w zakresie państwa za opróżniony i Rząd winien postarać się, aby czynności, na mocy ustaw państwa zwyczajnemu dusz pasterzowi poruczone, sprawowała inna, od Rządu ustanowiona osoba, dopóty, dopóki ów urząd duchowny nie będzie obsadzony na nowo, w sposób z ustawami państwa zgodny.

W podobny sposób można postąpić, gdy zwyczajny dusz pasterz nie sprawuje rzeczonych czynności z jakiegokolwiek innej przyczyny.

§. 13.

Jeżeli kilka gmin religijnych lub kilku ich przedstawicieli, chcą się połączyć, celem podejmowania spólnie czynności trwałej lub przemijającej, miano-

wicie zaś celem orzekania o sprawach spólnych, a to nie jest przewidziane w ogólnej organizacyi ich społeczności religijnej, połączenie się takie ulega w każdym z osobna przypadku potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 14.

Do ściągania rozkładów, za zezwoleniem państwa rozpisanych, tudzież do ściągania dochodów i płac dla duchownych, władza państwa udzieli pomocy.

§. 15.

Zarząd wyznaczony rządowy powinien czuwać nad tem, ażeby uznane społeczności religijne, ich gminy i wykonawcy nie przekraczali swego zakresu działania i ażeby byli powolni tak przepisom niniejszej ustawy jak i poleceniom władz rządowych, na podstawie tejeż wydanym, tudzież wszelkiemu ich żądaniu, na tejeż ustawie opartemu. W tym celu władze mogą nakładać kary pieniężne, w wysokości zastosowanej do majątku i używać wszelkich innych prawnie dozwolonych środków przymusowych.

§. 16.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 17.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi wyznań i oświecenia, tudzież ministrowi spraw wewnętrznych.

Budapeszt, dnia 20 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXII. — Wydana i rozesłana dnia 2 czerwca 1874.

69.

Ustawa z dnia 16 maja 1874,

zmieniająca niektóre przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem w sporach cywilnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

§. 1.

I. Pod względem oznaczania sposobu postępowania.

Przepisy ustawowe, o stosowaniu zwyczajnego postępowania ustnego lub pisemnego w trybunałach miast stołecznych, stosować należy także w trybunałach pierwszej instancyi miast niestołecznych.

Spory cywilne, które na mocy ustawy toczyć się powinny w postępowaniu pisemnem, można przenieść na drogę postępowania ustnego tylko wtedy, gdy sędziemu będzie na piśmie udowodnione, że strony zgodziły się na postępowanie ustne.

Jeżeli zaś tylko jedna ze stron wnosi wytoczenie postępowania ustnego zamiast pisemnego, zwłaszcza, jeżeli w skardze lub obronie uczyniono wniosek wyznaczenia dnia do audyencyi, w celu, aby strony porozumiały się co do takiej zmiany postępowania, wniosku takiego uwzględniać nie należy, jako nienadającego się do postanowienia w tej mierze.

§. 2.

Kwotę 200 zł. mon. kon. od której zależało zastosowanie postępowania sumarycznego, podwyższa się do 500 zł. wal. austr.

Kwoty uzasadniające właściwość sądów delegowanych miejsko powiatowych, zniża się z 500 zł., 50 zł. i 25 zł. mon. konwencyjnej, na 500 zł. 50 zł. i 25 zł. wal. austr.

§. 3.

II. Pod względem terminów i andyencyi.

Przepisy o terminie do wniesienia obrony zmienia się w ten sposób, że termin dni 30 idzie w zastosowanie nie tylko w miejscu sądu, lecz w całym obrębie trybunału pierwszej instancyi, w którym sąd ma siedzibę; termin 45 dni w całym obrębie sądu krajowego wyższego, termin dni 60, w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych a po za tym obrębem leżących, termin zaś dni 90 w krajach, w których ustawa niniejsza nie obowiązuje.

§. 4.

W przypadkach naglących, jeżeli pozwany mieszka nie zbyt daleko od siedziby sądu a komunikacya jest łatwa, sędzia może na wniosek powoda skrócić terminy w §. 3 wyznaczone a więcej niż dni 30 wynoszące, ale nie mniej jak do dni 30.

Przeciwno takiemu zarządzeniu sędziego nie ma środka prawnego; pozwalnemu służy prawo wyjednać sobie u sędziego przedłużenie terminu, jeżeli tego potrzebuje do wniesienia obrony.

§. 5.

W postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem, terminy do wnoszenia pism, jakoteż terminy do przedsiębrania innych czynności procesowych, rozpoczynają się i liczą się bez względu na niedziele, święta i wszelkie dni wolne.

Termin, którego ostatni dzień przypada na niedzielę lub na święto powszechne, kończy się z następnym dniem powszednim. Toż samo dzieje się i wtedy, gdy koniec terminu jest oznaczony wymienieniem dnia kalendarzowego.

§. 6.

Z ważnych powodów sędzia może przedłużyć terminy do podania obrony, repliki, dupliki, trypliki i kwadrupliki, do odpowiedzi na wywołanie lub podanie skargi wywołanego, do wytknięcia omyłek w rachunku, do usprawiedliwienia zapowiedzenia, sekwestracji i ostrzeżenia hipotecznego. Żaden inny termin postępowania orzekającego w procesie ustnym, pisemnym i sumarycznym nie może być na mocy sędziowskiego orzeczenia przedłożonym.

§. 7.

W każdej prośbie o przedłużenie terminu, należy:

1. Podać a jeżeli można poświadczyć przyczyny dla których uprasza się o przedłużenie terminu. §
2. Wymienić dzień kalendarzowy do którego chcieliby mieć termin przedłużonym.
3. Wymienić o który to już termin uprasza się i dołączyć przedłużenia terminu, które proszący uzyskał poprzednio.

Jeżeli w prośbie o przedłużenie terminu nie ma wzmianek pod liczbą 2 lub 3 przepisanych, jakoteż, jeżeli w takowej uchybiono jakimkolwiek innym formalnościom, prośbę taką zwrócić należy niezwłocznie do poprawienia a zarazem wyznaczyć termin najwięcej trzechdniowy w którym poprawiona prośba o przeniesienie terminu ma być podana, gdyż w razie przeciwnym nie uważanoby takowej za podaną w tym dniu, w którym pierwotnie nadeszła, lecz ocenianoby ją podług czasu, w którym została powtórnie wniesiona.

§. 8.

Po raz pierwszy sędzia może przedłużyć termin bez wysłuchania strony przeciwnej, jeżeli uzna, że żądanie jest uzasadnione i jeżeli żądane przedłużenie nie wynosi więcej, niż termin pierwotny.

Jeżeli nie zachodzą warunki pozwalające na przedłużenie terminu w taki sposób, albo, jeżeli kto, po pierwszej prośbie o przedłużenie, żąda dalszych przedłużeń tego samego terminu, wówczas sędzia wezwać powinien podług obowiązujących przepisów stronę przeciwną, aby objawiła swoje zdanie.

§. 9.

Jeżeli strona przeciwna nie objawi swojego zdania, uważa się to wówczas tak, jak gdyby pozwalała na przedłużenie terminu do dnia kalendarzowego, w prośbie o przedłużenie wyrażonego.

Jeżeli strona przeciwna oświadczy, że wcale nie pozwala na przedłużenie terminu lub nie na tak długie jak proszący żąda; wówczas sędzia rozstrzygnąć powinien prośbę o przedłużenie po starannem rozważeniu wszystkich okoliczności.

Jeżeli strona przeciwna oświadczy, że na żądane przedłużenie przystaje po raz ostatni, wówczas sędzia ma wprawdzie przychylić się do przedłużenia na które strona przystała, ale w rezolucyi wyrazić powinien, że termin przedłuża się po raz ostatni.

W jakichkolwiek przypadkach pozwala się na przedłużenie terminu wyrazić należy w rezolucyi dzień kalendarzowy, z którym tenże upływa.

§. 10.

Każdą prośbę o dalsze przedłużenie terminu, który w przypadkach, w ustępie 2 i 3 §-fu 9-go wyszczególnionych, sędzia już był przedłużył, powinien sędzia odrzucić z urzędu jako niedopuszczalną, jeżeli równocześnie z podaniem prośby nie będzie na piśmie udowodnione przyzwolenie strony przeciwnej.

§. 11.

Jeżeli sędzia odmówi przedłużenia terminu, wówczas zyskuje strona do wykonania tej czynności procesowej, do której o przedłużenie terminu prosiła, jeszcze tyle dni, licząc od doręczenia odmownej rezolucyi, ile w czasie podania odrzuconej prośby o przedłużenie, zostawało jeszcze z terminu, na który strona ostatni raz przystała lub sąd zezwolił.

Prośby o przedłużenie, odrzucone z urzędu w myśl §. 10, jako niedopuszczalne, nie wstrzymują upływu bieżącego terminu.

§. 12.

Jeżeli strona podaje prośby o przedłużenie terminu do czynności procesowej tak szybko jedną po drugiej, że w czasie nadejścia późniejszej prośby, ostateczny skutek poprzedniej prośby o przedłużenie, którą stronie przeciwnej do

objawienia zdania przesłano, nie jest jeszcze pewny, wstrzymać się należy z jakimkolwiek załatwieniem każdej późniejszej prośby dopóty, aż sędzia będzie mógł ocenić skutek poprzednich starań o przedłużenie i wziąć go za podstawę do załatwienia późniejszej prośby.

§. 13.

Jeżeli strona, stając na audyencyi, zażąda odroczenia, ale strona przeciwna sprzeciwia się jej żądaniu i wnosi, aby rozprawa dalej się toczyła, wówczas co do żądanego odroczenia rozstrzygnąć należy natychmiast.

Jeżeli sędzia, który na audyencyi przewodniczy rozprawie, nie ma prawa rozstrzygać, postarać się powinien niezwłocznie o uchwałę sądu i wezwać strony, aby dla uniknięcia skutków prawnych niestawiennictwa, czekały na ogłoszenie rozstrzygnięcia.

Rozstrzygnięcie oznajmić należy stronom ustnie a że się to stało, trzeba zapisać w protokole.

Jeżeli odmówiono odroczenia audyencyi, przystąpić należy natychmiast do rozprawy względem rzeczy samej.

Jeżeli strona oddali się pierwiej, nim rozstrzygnięcie sędziowskie, odmawiające odroczenia, będzie ogłoszone, albo, jeżeli po ogłoszeniu tegoż, wzbrania się przystąpić do rozprawy względem rzeczy samej, odbyć należy rozprawę tylko z drugą stroną, a na tego, który oddalił się lub dalszego rozprawiania się odmówił, spadają skutki prawne niestawiennictwa.

Załatwiając audyencyą, zawiadomić należy strony zawsze na piśmie o rozstrzygnięciu co do żądanego odroczenia.

Termin do wniesienia rekursu liczy się od doręczenia tej rezolucyi.

§. 14.

Jeżeli przed czasem wyznaczonym na audyencyą, nadejdzie prośba pisemna o odroczenie, nie należy doręczać jej stronie przeciwnej, aby objawiła swoje zdanie, ale z urzędu zarządzić należy odroczenie audyencyi, jeżeli strona w prośbie wykaże, że nieprzewyciężona przeszkoda niepozwoliła jej stawić się w czasie wyznaczonym, a sędzia może przed tym czasem zarządzić doręczenie obu stronom rezolucyi odraczającej.

We wszystkich innych przypadkach, o prośbach takich stronie stawiającej oznajmić należy na audyencyi i z prośbami takimi równie jak z ustnemi postąpić należy podług §. 13, trzymając się tej zasady, że i na proszącego o odroczenie, jeżeli nie stanął, a żądanie jego odrzucono, i to odrzucenie na audyencyi oznajmiono, spadają skutki prawne niestawiennictwa.

§. 15.

Jeżeli audyencya będzie odroczone rozstrzygnięciem sędziego, wówczas na stronę, która dała przyczynę odroczeniu, włożyć należy na wniosek strony przeciwnej obowiązek wynagrodzenia kosztów, które zrządziło odroczenie, a kwotę takowego wyznaczy sędzia.

§. 16.

Rekurs przeciwko orzeczeniu, którem przedłużenia terminu lub odroczenia audyencyi całkiem lub po części, odmówiono, nie tamuje toku i ukończenia postępowania, mianowicie zaś złożenia aktów do wyroku.

Atoli sędzia winien wstrzymać się z rozstrzygnięciem w sprawie głównej aż do załatwienia rekursu.

Od orzeczeń drugiej instancyi, któremi przedłużenie terminu lub odroczenie audyencyi w pierwszej instancyi pozwolonom lub odmówionem zostało, rekurs nadzwyczajny nie jest dopuszczalnym. Rekursy takie sędzia pierwszej instancyi odrzuci z urzędu jako niedopuszczalne.

§. 17.

III. Pod względem postępowania dowodowego.

Od wyroków przedstanowczych na dowód ze świadków lub ze znawców, apelacya odrębna miejsca mieć nie może.

Przeciw pozwoleniu na spisanie dowodu dla wiecznej pamięci rekurs odrębny jest niedopuszczalny.

Te apelacye i rekursy, które na mocy niniejszych przepisów są niedopuszczalne, odrzucić ma z urzędu sędzia pierwszej instancyi. Wolno jednak stronom połączyć swoje zażalenia po wydaniu wyroku w przedmiocie głównym z apelacyą od tego wyroku a nawet przez spisanie dowodów ku wiecznej pamięci zabezpieczyć sobie dowody przez wyrok przedstanowczy niedopuszczone, jeżeli warunki ustawowe mają miejsce.

§. 18.

Przeprowadzając dowód ze świadków lub ze znawców, może sędzia zadawać świadkom i znawcom takie pytania jakie uzna za potrzebne do wyjaśnienia lub uzupełnienia zeznania świadków albo wyводу znawców.

§. 19.

Stronom wolno być obecniemi podczas przesłuchiwania świadków.

Jeżeli strona poważy się przerwać świadkowi lub w sposób niedozwolony usiłuje wpłynąć na jego świadectwo, napomnieć ją należy, pod zagrożeniem wzbronienia obecności podczas słuchania świadków a wydalić, jeżeliby napomnienie było bezskuteczne.

Przepis, ażeby świadkowie przysięgali że nie odkrywają nikomu swego zeznania dopóki go sąd nie ogłosi, znosi się.

§. 20.

Strona, która stanęła dla przysłuchania się świadkom, może zadawać świadkowi za pośrednictwem sędziego, lub za jego przyzwoleniem, bezpośrednio, takie pytania, jakie uzna za potrzebne do wyświecenia lub uzupełnienia jego zeznania.

Przeciwnikowi dowodzącego służy prawo to zawsze, chociażby nawet zaniedbał przedstawić na piśmie pytania szczegółowe.

§. 21.

Sędzia odrzucić powinien pytania, jakoteż przedstawione pytania szczegółowe, które uzna za niestosowne, albo które na zasadzie osnowy wyroku przedstanowczego są wyłączone, i że się to stało, zapisać w protokole z przytoczeniem powodu.

Przeciwko odrzuceniu pytania lub jakiegoś pytania szczegółowego, odrębny środek prawny nie jest dopuszczalny; wolno jednak stronie połączyć zażalenie z apelacją od wyroku w przedmiocie głównym.

§. 22.

Jeżeli świadków ma przesłuchać sędzia do tego wezwany, odezwę wygotować należy, nie czekając na termin do przedstawienia pytań szczegółowych.

Przeciwnik dowodzącego może wezwanemu do tego sędziemu przesłać bezpośrednio swoje pytania szczegółowe.

Wezwany sędzia zawiadomić powinien strony o czasie wyznaczonym do słuchania świadków, wyjąwszy przypadki nader nagłe.

Przepisy §§. 19 aż do 21 stosowane będą także do przypadku słuchania świadków przed sędzią wezwanym.

§. 23.

IV. Pod względem doręczania powodów orzeczenia.

Także w pisemnem i ustnem postępowaniu powody wyroku doręczyć należy z urzędu jednocześnie z wyrokiem, przegrywającemu, albo, jeżeli w przedmiocie głównym żadna ze stron całkiem nie wygrała, obudwu stronom.

§. 24.

V. Pod względem kosztów procesu.

Strona, w sporze całkiem przegrywająca, wynagrodzić powinna we wszystkich przypadkach koszta stronie przeciwnej zrządzone, a potrzebne jej do stosownego dochodzenia swego prawa lub obrony.

Jakie koszta uważać należy za potrzebne, w szczególności zaś ilurazowe przedłużenia terminów i odroczenia audyencyi, uważać należy za usprawiedliwione, orzec ma sędzia, po starannem rozważeniu wszystkich okoliczności.

§. 25.

Jeżeli każda ze stron częścią wygrywa, częścią przegrywa, wówczas koszta stosunkowo się dzielą lub wzajemnie znoszą. Ale i w tym przypadku można nakazać stronie wynagrodzenie wszystkich kosztów, jeżeli strona przeciwna przegrała tylko w części stosunkowo nieznacznej, której popieranie nie sprawiło osobnych kosztów.

§. 26.

Przepisy §§. 24 i 25 idą w zastosowanie także do orzeczeń sądów drugiej i trzeciej instancji względem kosztów sądowych pierwszej i wyższych instancji a okoliczność, że strona ma za sobą wyroki niższych instancji, nie wywiera wpływu na zmieniające orzeczenia wyższych instancji.

§. 27.

VI. Zastosowanie w szczególnych sposobach postępowania.

O ile przepisy o postępowaniu ustnem, pisemnem lub sumarycznem mają służyć za prawo uzupełniające w innych szczególnych rodzajach postępowania,

o tyle także w szczególnych sposobach postępowania stosowane będą przepisy do uzupełnienia służące ze zmianami w ustawie niniejszej zawartemi.

§. 28.

VII. Przepisy wykonawcze.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z pierwszym dniem drugiego miesiąca kalendarzowego który nastąpi po jej ogłoszeniu.

Od tego dnia przestają obowiązywać wszystkie te przepisy ustaw o postępowaniu ustnem, pisemnem i sumarycznem, które nie dadzą się pogodzić z ustawą niniejszą.

Atoli terminy bieżące, prośby o przedłużenie, jakoteż oświadczenia strony przeciwnej co do prośb o przedłużenie i rekursy przeciwko orzeczeniom sędziowskim co do prośb o przedłużenie, jeżeli te prośby o przedłużenie, oświadczenia lub rekursy podane zostały przed rzezonym dniem, tudzież apelacye od wyroków przedstanowczych na dowód ze świadków lub ze znawców i rekursy przeciwko pozwoleńom na przeprowadzenie dowodu ku wiecznej pamięci, jeżeli wyrok przedstanowczy lub pozwolenie wydane zostały przed tymże dniem, oceniać należy podług ustaw dotychczas obowiązujących.

Także do spraw, które toczyły się już w czasie wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą nie będą stosowane przepisy §. 2.

Podobnie i do spraw, w których wydano już wyrok w pierwszej instancyi, nie będą stosowane przepisy o niemożności przedłużenia terminów do wyводу uciążliwości apelacyjnych i rewizyjnych ani też przepisy §§. 24 do 26.

§. 29.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Budapeszt, dnia 16 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIII. — Wydana i rozesłana dnia 2 czerwca 1874.

70.

Ustawa z dnia 19 maja 1874,

o zakładaniu ksiąg hipotecznych dla kolei żelaznych, o skutku przyznanych praw hipotecznych na kolei żelaznej i o hipotecznem zabezpieczeniu praw zastawu, służących właścicielom obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

I. O zakładaniu ksiąg hipotecznych dla kolei żelaznych.

1. Przepisy ogólne.

§. 1.

Dla kolei żelaznych, na użytek publiczny służyć mających i do wybudowania których nadano przedsiębiorcom prawo wywłaszczenia, założone będą księgi hipoteczne kolejowe.

§. 2.

Do księgi hipotecznej dla kolei żelaznych wpisane będą wszystkie grunta, w posiadaniu przedsiębiorstwa kolejowego zostające a na których ma się odbywać ruch kolei żelaznej (grunta kolejowe).

§. 3.

Księga hipoteczna kolejowa składa się z wykazów hipotecznych kolejowych i ze zbioru dokumentów.

§. 4.

Wykaz hipoteczny sporządzić należy dla każdej kolei żelaznej a względnie dla każdej jej części, która w obec wierzycieli ma stanowić całość.

Dla kolei żelaznych, wychodzących poza obręb krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje, jakoteż dla kolei żelaznych zagranicznych, których linia leży częściowo w tymże obrębie, utworzony będzie wykaz hipoteczny tej ich części, która leży w granicach owego obrębu.

§. 5.

Kolej, która jest przedmiotem wykazu hipotecznego, uważać należy za jedność hipoteczną.

Jedność ta obejmuje także wszystkie materiały, w posiadaniu przedsiębiorstwa będący,

1. przeznaczony do budowy lub utrzymania kolei w dobrym stanie, o ile się już znajduje w obrębie do kolei należącym, lub

2. należący do ruchu kolei, a mianowicie tak

a) połączony stale z koleją, jakoteż

b) przeznaczony do stałego w miejscu użytku, tudzież

c) wszelki inny, potrzebny do przewozów i w ogóle do ruchu kolei.

Co się tyczy kolei zagranicznych, których linia leży częściowo w krajach, gdzie ustawa niniejsza obowiązuje, materiały ich pod 2 a) wzmiankowany, nie będzie uważany za należący do jedności hipotecznej, chyba, że w umowie, z Rządem tej kolei zawartej, co innego postanowiono.

§. 6.

Na częściach kolei, za jedność hipoteczną uważanej, praw hipotecznych nabywać nie można.

Natomiast, pomimo uważania kolei za jedność hipoteczną, pojedyncze części składowe onejże mogą stanowić własność podzieloną lub spólną; mogą także na pojedynczych częściach składowych kolei ciężzyć inne prawa, ścieśniające wykonywanie prawa własności, jakimi są służebności gruntowe i prawa dzierżawne ze skutkiem praw rzeczowych.

Podobnie uważanie kolei za jedność hipoteczną nie wzbrania, ażeby służące państwu prawo wykupna lub kaduku ograniczonym zostało do przedmiotów, prawu temu na mocy ustawy lub umowy podlegających.

§. 7.

Gdy się sporządza wykaz hipoteczny dla kolei żelaznej, tylko ten może nabyć praw hipotecznych jako właściciel kolei, przedmiot wykazu hipotecznego stanowiącej, kto otrzymał koncesyą na tę kolej.

Jeżeli posiadanie przejdzie później na kogo innego, ale kolej nie jest opuszczoną (§. 45), tylko ten może ją nabyć hipotecznie, któremu koncesya będzie udzielona lub któremu ministerstwo handlu zapewni nadanie koncesyi.

§. 8.

Wykaz hipoteczny kolei żelaznej składa się z karty stanu majątkowego kolei, z karty własności i z karty ciężarów.

Karta stanu majątkowego kolei powinna w napisie wyrażać nazwę i kierunek kolei i dzieli się na dwie części. W pierwszej części wymienia się pojedyncze grunta kolei żelaznej razem z temi, które stanowią własność podzieloną lub spólną a w drugiej części te prawa rzeczowe, z posiadaniem kolei lub pojedynczemi gruntami kolei żelaznej, połączone, które przedsiębiorstwo ma na cudzych gruntach.

W karcie własności wyszczególnić należy firmę i siedzibę przedsiębiorstwa, tudzież prawa, służące temuż do jedności hipotecznej, jakoteż ograniczenia tych praw, licząc do takowych w szczególności prawa wykupu lub kaduku, służące państwu.

Karta ciężarów dzieli się na dwie części. Do pierwszej części wpisuje się ciężary, odnoszące się do jedności hipotecznej, do drugiej ciężary odnoszące się do pojedynczych gruntów kolei, jakoteż prawa osób trzecich do tychże gruntów (§. 6 ustęp 2), służące im z tytułu własności podzielonej lub wspólnej.

Dopóki grunta kolei żelaznej, jedność hipoteczną stanowiące, nie będą rozpoznane i w pierwszej części karty stanu majątkowego wyszczególnione, wykaz hipoteczny uważać należy za tymczasowy i potrzeba go jako taki oznaczyć w sposób w oko wpadający.

§. 9.

Od dnia otworzenia wykazu hipotecznego, chociażby tylko tymczasowego, jedność hipoteczna, dla której wykaz sporządzono, uważana będzie za ciało hipoteczne, a wykaz, za wykaz hipoteczny w myśl powszechnej ustawy o księgach gruntowych.

Pod względem warunków i wykonania wpisów do księgi dla kolei żelaznych tudzież ich skutków, jakoteż pod względem wykreśleń i dopisań, obowiązują przepisy powszechnej ustawy o księgach gruntowych, o ile czego innego nie stanowi ustawa niniejsza.

§. 10.

Zakładanie i utrzymywanie księgi dla kolei żelaznych należy do następujących sądów:

1. Dla kolei nie przechodzących po za granice kraju, do trybunału pierwszej instancji, znajdującego się w siedzibie władzy administracyjnej krajowej.

2. Dla kolei, przecinających więcej krajów niż jeden, do tego trybunału pierwszej instancji, w siedzibie władzy administracyjnej krajowej jednego z tych krajów znajdującego się, do którego przedsiębiorstwo wniesie prośbę o sporządzenie wykazu hipotecznego.

Jeżeli posiadłość kolejowa przedsiębiorstwa rozpada się na więcej jedności hipotecznych, które na mocy powyższych przepisów powinny być wpisane do ksiąg utrzymywanych w rozmaitych trybunałach, natenczas ministerstwo handlu, wysłuchawszy przedsiębiorstwo, postanowi, który z owych trybunałów ma sporządzić i utrzymywać wykazy hipoteczne dla wszystkich jedności hipotecznych, do przedsiębiorstwa należących.

§. 11.

Trybunał, w którym sporządzono wykaz hipoteczny dla kolei żelaznej, jest od dnia otwarcia wykazu hipotecznego właściwą instancją rzeczową do wszystkich spraw, dotyczących się łącznej jedności hipotecznej, dla której sporządzono wykaz.

Do spraw, dotyczących się tylko pojedynczych gruntów kolejowych, właściwość tego trybunału jako instancji rzeczowej zaczyna się dopiero od dnia, w którym grunta kolei żelaznej będą w jej wykazie hipotecznym umieszczone.

2. Przepisy szczególne.

A. Sporządzenie wykazu tymczasowego.

§. 12.

O otwarciu tymczasowego wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych, na których w czasie wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą, ruch już się odbywa, lub których kierunek w czasie tym przynajmniej o tyle jest oznaczony, że można wskazać obręby sądów powiatowych, przez które kolej będzie przechodziła i trybunał, w którym wykaz hipoteczny sporządzić należy, przedsiębiorcy prosić powinni tenże trybunał w ciągu trzech miesięcy od rzeczzonego terminu.

O otwarciu takiego wykazu dla kolei żelaznych, których kierunek dopiero później w rzeczonym sposobie będzie oznaczony, przedsiębiorcy prosić powinni właściwy trybunał w przeciągu trzech miesięcy po oznaczeniu kierunku kolei.

§. 13.

Do prośby o otwarcie tymczasowego wykazu hipotecznego dołączyć należy:

1. Wydane od ministerstwa handlu bezpośrednio lub z jego polecenia, potwierdzenie kierunku kolei i właściwości od tego zależnej (§. 10), jakoteż, że według §. 1 kolej ma stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznych.

2. Szkic topograficzny, przedstawiający linią kolei, oraz obręby sądów powiatowych które kolej przecina, jakoteż spis tych sądów powiatowych.

3. Dokumenty potrzebne do utworzenia jedności hipotecznej i do ocenienia praw służących przedsiębiorstwu do tejże jedności hipotecznej (dokument koncesyi, statuty itp.).

Co się tyczy dokumentów pod liczbą 3 wzmiankowanych złożyć należy tak oryginały tychże, jak i odpisy proste (odeiski).

§. 14.

Gdy trybunał uzna się za właściwy i jeżeli prośba będzie odpowiadała przepisom, lub też, po usunięciu dostrzeżonych uchybień, trybunał sporządzi wykaz tymczasowy.

Tu w pierwszej części karty stanu majątkowego umieścić należy załączone potwierdzenie kierunku kolei i szkic topograficzny, tudzież wpisać do karty własności tak prawa, służące przedsiębiorstwu do łącznej jedności hipotecznej, która ma być utworzona, jakoteż ograniczenia tychże praw, ze złożonych dokumentów wynikające.

Załączone odpisy proste, których zgodność z oryginałami z urzędu potwierdzić należy, przechowywane będą w zbiorze dokumentów.

§. 15.

Dzień otwarcia wykazu hipotecznego tymczasowego oznajmić należy z urzędu przedsiębiorstwu, jakoteż sądom powiatowym, nie wyłączając sądów delegowanych miejsko powiatowych, których obręby kolej ma przecinać, i ogłosić go edyktem, a to wywieszając takowy w sądzie i zamieszczając go jednorazowo w podającej ogłoszenia urzędowe gazecie kraju lub krajów, które kolej przecina.

§. 16.

Jeżeli kolej, dla której otworzono wykaz hipoteczny tymczasowy, miała już koncesyą przed wejściem ustawy niniejszej w moc obowiązującą, wezwać należy w edyktie wszystkich, którym służy prawo, całą jedność hipoteczną obciążającą, a których już podług przepisu §. 49 nie zabezpieczono, aby się zgłosili ze swojemi roszczeniami.

Do wezwania tego, jakoteż do postępowania, które ma nastąpić po jego wydaniu, zastosować należy przepisy zawarte w ustawie z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) o stwierdzeniu stanu ciężarów, z tą zmianą, że terminy edyktalne wynosić mają tylko trzy miesiące, i że dla podania edyktów do wiadomości dość jest wywiesić takowe w sądzie i zamieścić raz w gazecie krajowej obwieszczenia urzędowe ogłaszającej.

§. 17.

Skutek wpisu prawa rzeczowego do tymczasowego wykazu hipotecznego rozciąga się na cały obszar jedności hipotecznej.

Każdy grunt kolei żelaznej, który do wykazu hipotecznego ma być wpisany, zaczyna ulegać temu skutkowi od chwili, gdy przedsiębiorstwo grunt nabyło, chociażby jeszcze nie postarało się o hipoteczne wykreślenie.

Wpis do tymczasowego wykazu hipotecznego nie ma wpływu na nabycie trwanie tych praw, które mają ciężzyć na gruncie kolei żelaznej po zapisaniu tegoż do jej wykazu hipotecznego.

Podobnież prawa do gruntu kolejowego, w chwili nabycia tego gruntu istniejące, lub później powstałe, o których uchylenie postarać się należy przed wpisaniem gruntu do wykazu hipotecznego, pozostaną nienaruszone dopóty, dopóki nie będą uchylone.

B. Rozpoznanie gruntów kolejowych.

§. 18.

O zarządzenie dochodzeń w celu rozpoznania gruntów kolejowych i wpisania tychże do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych, upraszać powinno przedsiębiorstwo właściwe sądy powiatowe.

Rozpoznanie gruntów kolejowych jest obowiązkiem tych sądów powiatowych, nie wyjmując sądów delegowanych miejsko powiatowych, w których obrębie leżą te grunta.

Koszta czynności urzędowych, które podejmą sądy i władze administracyjne w celu rozpoznania gruntów kolejowych, ponosi przedsiębiorstwo.

a) Dla kolei lub części kolei na których ruch jeszcze się nie odbywa.

§. 19.

Prośbę o zarządzenie dochodzeń, w §. 18 wzmiankowanych, na takich kolejach lub częściach kolei, na których ruch jeszcze się nie odbywa, podać należy w ciągu trzech miesięcy po skończeniu wykupna gruntów w obrębie właściwego sądu powiatowego; jeżeli zaś w chwili, gdy ustawa niniejsza weszła w moc obowiązującą, wykupno było już w obrębie tego sądu powiatowego skończone, podać należy prośbę w ciągu sześciu miesięcy po tym terminie.

Do prośby dołączyć należy:

1. Spisy nabytych gruntów uporządkowane gminami katastralnemi, z przydaniem, jak są oznaczone w rejestrze katastralnym i kto je poprzednio posiadał, tudzież spisy praw rzeczowych, z posiadaniem kolei lub każdego z osobna gruntu, połączonych, a które w obrębie tegoż sądu powiatowego mają być wykonywane, nakoniec ciężarów, które do pewnych gruntów są przywiązane a mają być zapisane w wykazie hipotecznym kolei żelaznej, jakoteż praw z tytułu podzielonej lub wspólnej własności trzecim osobom służących.

2. Mapy przedstawiające położenie i granice nabytych gruntów.

3. Dokumenty, z których możnaby ocenić wykazane stosunki prawne.

4. Potwierdzenia własności nabytych gruntów i praw z niemi połączonych, o ile potwierdzenia te nie są już zawarte w dokumentach, udowadniających nabycie. Potwierdzenia te, jeżeli grunt nabyto drogą wywłaszczenia, pochodzić mają od władzy administracyjnej, w innym zaś przypadku od przełożonego gminy.

Dokumenty, służące do udowodnienia nabycia, powinny być zaopatrzone w to wszystko, co jest potrzebne aby wpisanie do ksiąg hipotecznych nastąpić mogło.

Co się tyczy dokumentów pod liczbą 3 i 4 wymienionych złożyć należy tak ich oryginały jak i odpisy proste.

§. 20.

Ciężary hipoteczne i inne, których zrealizowanie mogłoby doprowadzić do przymusowej sprzedaży gruntu kolejowego, nie mogą być wpisane do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

Jeżeli ciężary takie są przywiązane do gruntu, który nie został nabyty drogą wywłaszczenia, albo, jeżeli przedsiębiorstwo żąda, aby ciężary, które podług ustawy wpisane być mogą, nie zostały wpisane, natenczas przedsiębiorstwo powinno albo dokumentami, w to wszystko co jest potrzebne, aby wpisanie do ksiąg hipotecznych nastąpić mogło, zaopatrzonemi, udowodnić, że uprawniony pozwala na przeniesienie gruntu bez ciężarów do wykazu hipotecznego kolei żelaznej, albo postarać się o sądowe wezwanie uprawnionych, iżby złożyli deklaracją pod względem żadanego przeniesienia bez ciężarów.

W ostatnim przypadku do prośby w §. 18 wzmiankowanej dołączyć należy rubra z szczegółami potrzebnemi do zawiadomienia uprawnionych a w których w szczególności podać należy nazwę gruntu, mającego się przenieść i wyrazić prawo, służące każdemu z uprawnionych.

§. 21.

Sąd powiatowy zbadać powinien prośbę i, o ile potrzeba, porównać takową z księgą publiczną; powinien to zaś uczynić albo sam, albo, jeżeli owa księga w innym sądzie jest utrzymywana, poruczyć tę czynność tamtemu sądowi. Jeżeli by postrzeżono niezgodności, lub jeżeli będą potrzebne wyjaśnienia, sąd dać powinien przedsiębiorstwu stosowne polecenie, aby wadliwość usunęło.

§. 22.

Jeżeli prośba czyni zadość przepisom, tudzież po usunięciu dostrzeżonych wadliwości, sąd powiatowy wezwać powinien zapomocą edyktu tych, którzy poczytują się za pokrzywdzonych żadanem od przedsiębiorstwa przeniesieniem gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego kolei żelaznej, aby się z roszczeniami swemi zgłosili do sądu powiatowego.

Do tego zgłoszenia się wyznaczyć należy najmniej sześciotygodniowy a najwięcej trzechmiesięczny termin, oznaczając koniec tegoż wymienieniem dnia kalendarzowego.

W edykcie tym wymienić należy grunta kolejowe, które mają być przeniesione, wyrażając oraz jak są oznaczone w rejestrze katastralnym i nazwiska tych, którzy je posiadali bezpośrednio przed przedsiębiorstwem; zarazem nadmienić należy, że prośbę przedsiębiorstwa można przejrzeć w sądzie.

Edykt wywiesić należy w sądzie powiatowym a jeżeli było potrzebnem porównanie z księgami w innym sądzie utrzymywanemi, także i w tym drugim sądzie, a oraz ogłosić go w gminach, w których leżą grunta kolei żelaznej.

Nadto zamieścić należy jednorazowo w gazecie krajowej ogłoszenia urzędowe zamieszczającej, wyciąg z edyktu, w którym nie trzeba wymieniać gruntów z ich oznaczeniami ani też poprzednich posiadaczy, lecz tylko kierunek kolei i gminy przez które kolej przechodzi.

Osoby, od których podług §. 20 potrzeba zasięgnąć oświadczenia, zawiadomić należy doręczeniem przepisanych rubrów z tem dołożeniem, że ich milczenie byłoby uważane za przyzwolenie na przeniesienie gruntów bez ciężarów. Pod względem tego zawiadomienia zachować należy przepisy, dotyczące się doręczania do rąk własnych.

§. 23.

Prawa rzeczowe, dopiero w tym dniu, w którym edykt w sądzie powiatowym, dochodzenia prowadzącym, wywieszono, albo po tymże dniu, na gruntach, do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych zapisać się mających nabyte przeciwko osobom, które takowe przed przedsiębiorstwem posiadały, nie będą uwzględnione w zapisywaniu tychże gruntów do księgi dla kolei żelaznych.

Takie prawa rzeczowe wywierają skutek tylko w tym przypadku i o tyle, o ile grunta owe nie zostaną zapisane do księgi dla kolei żelaznych.

W edykcie na to szczególnie uwagę zwrócić i dzień, w którym edykt ma być wywieszony, wymienić należy.

§. 24.

Prośbę z załączkami (§. 19) zachowywać należy w sądzie powiatowym, gdzie też każdy przejrzeć ją może.

§. 25.

Termin do zgłoszenia się wyznaczony, nie może być przedłużony; przywrócenie do pierwszego stanu w razie uchybienia terminu, nie ma miejsca.

Zgłosić się można pisemnie lub ustnie.

Spóźnione zgłoszenie się odrzucić należy z urzędu.

Względem tych uprawnionych, których najmniej na 14 dni przed upływem terminu edyktalnego, jak to ustęp 6 §-u 22-go przepisuje, nie zawiadomiono, jeżeli od tychże nie nadejdzie oświadczenie przyzwalające, tak postąpić należy, jak gdyby ci uprawnieni wnieśli opozycją.

§. 26.

Na zgłoszenie się, w czasie właściwym uczynione, zarządzić należy przesłuchanie interesowanych.

Takowe może odbyć się na miejscu jeżeli to zdaje się potrzebnem do rozpoznania sprawy.

W toku rozprawy starać się należy, aby się strony na jedno zgodziły.

Jeżeli zgoda nie da się osiągnąć, natenczas roszczenie rozstrząsa się dalej tylko wtedy, gdy zachodzą przypadki wzmiankowane §§. 27—29.

§. 27.

Jeżeli kto zaczepia prawo posiadania gruntów, które przedsiębiorstwo nabyło, albo występuje przeciwko dokładności ich granicy a wystąpienie to nie będzie osłabione przedstawieniem dokumentu, przez władzę administracyjną wydanego a potwierdzającego wwiązanie i posiadanie lub innego wiarygodnego dokumentu, dowodzącego prawowitości posiadania; polecić należy przedsiębiorstwu, aby się postarało o wwiązanie w posiadanie drogą wywłaszczenia.

Ale jeżeli zaprzeczono tylko dokładności nazw i liczb, których przedsiębiorstwo użyło w spisach i mapach dla oznaczenia przedmiotów, wówczas oznaczenia te należy sprawdzić i jeżeli trzeba, poprawić.

§. 28.

Jeżeli kto poszukiwa prawa, z tytułu własności podzielonej lub wspólnej, wyprowadzonego, służebności gruntowej albo innego, wykonywanie prawa własności ścieśniającego prawa rzeczowego do gruntu kolejowego, które to prawo ma być zapisane do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych, a w spisie, który przedsiębiorstwo podało, wcale nie lub niedokładnie jest wyrażone, sprostować należy spis, o ile istnienie prawa, z spółdziałaniem władzy administracyjnej przyznanego, będzie udowodnione protokołem oględzin, lub potwierdzeniem tejże władzy lub o ile przedsiębiorstwo takowe uzna. Jeżeli będzie złożony dokument, odpis takowego zostawić należy w aktach.

§. 29.

Jeżeli ten, który się zgłasza, sprzeciwia się przeniesieniu bez ciężarów gruntu kolejowego nie nabytego drogą wywłaszczenia, a chodzi tutaj o żądanie oznaczone kwotą, sprzeciwienie się to można usunąć zaplaceniem długu. Wierzyciel obowiązany jest przyjąć zapłatę chociażby to nie był jeszcze czas płatności; służy mu jednak prawo osobiste do wynagrodzenia, jeżeli poniósł szkodę w skutek przedwczesnej wypłaty.

Gdy w księdze dla kolei żelaznych ma być zapisana tylko część gruntu obciążonego, sprzeciwienie się przeniesieniu bez ciężarów może być uznane za bezskuteczne, jeżeli Sąd, sprawdziwszy stosunki wartości, przekona się, że pomimo przeniesienia gruntu kolejowego bez ciężarów, bezpieczeństwo ustawowe hipoteki, §-owi 1374 pow. ks. u. c. odpowiadające, nie będzie zagrożone, albo, jeżeli chodzi o inne prawo rzeczowe, że bezpieczeństwo takowego oczywiście na tem ucierpieć nie może.

Jeżeli sprzeciwienie się przeniesieniu bez ciężarów, wyniesione lub za wyniesione uważać się mające, nie może być ani usunięte przez zaplacenienie długu ani zniweczone mocą rozstrzygnięcia sądowego, polecić należy przedsiębiorstwu postaranie się sposobem wywłaszczenia, aby grunt kolejowy przeszedł do przedsiębiorstwa bez ciężarów.

§. 30.

Jeżeli by zaś zgłoszono się z takimi roszczeniami, które podług §§. 27—29 mają być rozstrząsane, a w szczególności, jeżeliby zaczępiono dokumenty nabycia, przez przedsiębiorstwo przedstawione a przepisowi §. 19 odpowiadające, albo, jeżeliby roszczenia w §. 28 wzmiankowane nie zostały całkowicie załatwione, pozostawić należy stronom dochodzenie tych praw w drodze ustawowej przed właściwą władzą.

To jednak dochodzenie praw nie może wstrzymać zapisania gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

§. 31.

Gdy termin edyktałny minie, natychmiast odpisać należy z urzędu owe grunta, przedmiot księgi gruntowej stanowiące, względem których nie zgłoszono się z żadnem roszczeniem.

Jeżeli się zgłoszono z roszczeniem, odpisać należy grunta dopiero wtedy, gdy roszczenie czy to ugodzeniem się stron (§. 26) czyli też stanowczem rozstrzygnięciem właściwej władzy, drogą, w ustawie niniejszej wskazaną (§§. 27—29), będzie załatwione, lub gdy się pokaże, iż roszczenie nie może wstrzymać (§. 30) zapisania gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

W podobny sposób postąpić należy także pod względem sprostowania wpisów w innych księgach publicznych, gdy takowe będą potrzebne skutkiem zapisania gruntów do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

Jeżeli księga publiczna nie jest utrzymywana w sądzie powiatowym, który rokuje o zapisanie gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych, sąd ten skutecznie powinien wpisy potrzebne za pośrednictwem sądu, który księgę utrzymuje.

§. 32.

O załatwieniu zgłoszenia się ma Sąd interesowanych zawiadomić.

Jeżeli orzeczono odesłanie na drogę wywłaszczenia, zawiadomić o tem należy komisarza rządowego, przedsiębiorstwu przydanego.

Zawiadomienie o wpisach do ksiąg publicznych powinno być skutecznie podług istniejących w tej mierze rozporządzeń.

§. 33.

Usunąwszy wszystkie przeszkody, żądanemu zapisaniu gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznej, na zawadzie stojące, skuteczniwszy wykreślenia, jakoteż inne sprostowania w księgach publicznych, odesła sąd przedstawione przez przedsiębiorstwo spisy, które stosownie do kierunku kolei uporządkować a w razie potrzeby sprostować należy, z mapami i odpisami dokumentów, których zgodność z oryginałami powinna być z urzędu potwierdzona, jakoteż i inne akty rokowania, temu Trybunałowi, w którym otworzony został tymczasowy wykaz hipoteczny dla kolei żelaznej.

Dokumenty oryginalne, jeżeli w aktach zostały, zwrócić należy stronom.

§. 34.

Trybunał winien zaraz po nadejściu aktów, ze sądu powiatowego nadesłanych, sprawdzić, czy w rozpoznaniu gruntów kolejowych postąpiono podług

przepisów ustawy a w razie potrzeby polecić sądowi powiatowemu, aby poczynił poprawki i uzupełnienia.

Spisy, przepisom odpowiadające, złożyć należy w wykazie hipotecznym dla kolei żelaznych a mianowicie spis gruntów kolejowych w pierwszej części karty stanu majątkowego kolei, spis praw przywiązanych do posiadania kolei lub poszczególnych gruntów kolejowych w drugiej części karty stanu majątkowego a spis ciężarów przywiązanych do rozmaitych gruntów kolejowych, jakoteż praw służących trzecim osobom z tytułu wspólnej lub niepodzielnej własności, w drugiej części karty ciężarów.

Odpisy dokumentów jakoteż akta, których osnowa stanowi podstawę wpisów, w spisach zawartych, złożyć należy w zbiorze dokumentów.

Mapy stanowić powinny część składową zbioru dokumentów, należy jednak zachowywać je oddzielnie.

Inne akta zachowywać należy w osobnym oddziale registratury trybunału.

b) Dla kolei lub części kolei na których ruch już się odbywa.

§. 35.

Jeżeli na kolejach lub częściach kolei, już w chwili wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą odbywa się ruch, przedsiębiorstwo winno przedstawić władzy administracyjnej powiatowej spisy i mapy w §. 19 pod liczbami 1 i 2 wzmiankowane, w przeciągu roku po tym terminie.

Takowa zbadać powinna, czy szczegóły, które przedsiębiorstwo podaje, zgadzają się z rzeczywistym stanem posiadania, a w szczególności, czy grunta w spisach i mapach przytoczone uważać należy za grunta kolejowe (§. 2) a następnie spisy i mapy z prawdą zgodne, lub na podstawie wyniku dochodzeń sprostowane, zaopatrzyć potwierdzeniem dokładności.

§. 36.

W przeciągu trzech miesięcy po uzyskaniu od władzy administracyjnej tego potwierdzenia przedsiębiorstwo ma przedstawić właściwemu sądowi powiatowemu potwierdzone spisy i mapy, i prosić o zarządzenie dochodzeń w §. 18 wzmiankowanych.

Jeżeli prośba czyni zadość przepisom, tudzież po usunięciu dostrzeżonych wadliwości, sąd powiatowy wydać powinien edykt w §. 22 wzmiankowany, w którym jednak nie trzeba wymienić każdego z osobna gruntu kolejowego, lecz tylko kierunek kolei i gminy, przez które ta przechodzi.

Edykt ten ogłosić należy w przerzeczonych gminach, tudzież wywiesić go na domu sądowym i zamieścić jednorazowo w gazecie krajowej obwieszczenia urzędowe podającej.

§. 37.

Co się tyczy dalszego postępowania stosować należy przepisy §§. 24, 25, ustęp 1—3; 26, 28, 30, 32, ustęp 1; 33, 34, atoli zamiast §§. 27 i 29 następujące przepisy.

§. 38.

Jeżeli kto zaczepia prawo posiadania gruntów, które przedsiębiorstwo nabyło, albo występuje przeciwko dokładności ich granicy, zbadać należy na miejscu rzeczywisty stan posiadania i spis gruntów kolejowych sprostować, jeżeli potrzeba, podług wyniku tych dochodzeń.

Stronie, której żądania podczas rozprawy podanego, nie uwzględniono, zostawia się poszukiwanie roszezeń w drodze ustawowej przed właściwą władzą, co jednak nie może wstrzymać zapisania gruntów kolejowych do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

§. 39.

Jeżeli kto poszukiwa roszezenia do gruntu kolejowego nie nabytego drogą wywłaszczenia, a wywodzi takowe z ciężaru, który nie może być zapisany w wykazie dla kolei żelaznych, zgłoszenie się z takim roszezeniem nie wstrzymuje zapisania gruntu kolejowego do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych.

Stronie zgłaszającej się wolno dochodzić swoich roszezeń do wynagrodzenia na istnieniu ciężaru opartych, drogą procesu przeciwko przedsiębiorstwu.

Ale jeżeli przedsiębiorstwo uznało istnienie ciężaru, zobowiązać należy takowe, aby złożyło odpowiednią rękojmią na pokrycie szkody, zabranie gruntu kolejowego zrządzonej, chyba, że sąd powiatowy uzna, iż pomimo zabrania go, ustawowe bezpieczeństwo hipoteki, §-owi 1374 p. ks. u. cyw. odpowiadające, nie jest zagrożone, albo, jeżeli chodzi o inne prawo rzeczowe, iż bezpieczeństwo takowego oczywiście na tem ucierpieć nie może.

c) Pod względem nabytków późniejszych.

§. 40.

Jeżeli przedsiębiorstwo nabywa nowe grunta dla kolei w obrębie sądu powiatowego, w którym dochodzenia w celu rozpoznania gruntów kolejowych już się skończyły, natenczas, o ile grunta nowo nabyte nie mają być dopisane hipotecznie na prośbę przedsiębiorstwa podług powszechnej ustawy o księgach gruntowych, postąpić należy podług przepisów, dotyczących się rozpoznania gruntów kolejowych takiej części kolei, na której ruch jeszcze się nie odbywa.

C. Zamiana wykazu hipotecznego tymczasowego na stanowczy.

§. 41.

Gdy od wszystkich sądów powiatowych nadejdą akta dochodzenia, spisy złożone w dwóch częściach karty stanu majątkowego i w drugiej części karty ciężarów, będą odpowiednio kierunkowi kolei uporządkowane, wykaz hipoteczny będzie zaopatrzony w skorowidz i zamiast że jest tymczasowym, napisze się, że jest stanowczym.

Gdy się skończy postępowanie dotyczące się sprawdzenia stanu ciężarów (§. 16) i gdy wpisy w pierwszej części karty ciężarów, o ile to dla przeglądu jest potrzebnem, będą na nowe karty w porządku, stopniowi pierwszeństwa ciężarów odpowiadającym, przeniesione, należy wykaz oprawić.

D. Przedłużenie terminów.

§. 42.

Terminy w §§. 19 i 35 wyznaczone do wnoszenia próśb o zarządzenie dochodzeń w celu rozpoznania gruntów kolejowych, może ministerstwo handlu przedłużyć, gdy będzie udowodnione, że przedsiębiorstwo nie może ich dotrzymać z przyczyn nie z jego winy pochodzących.

Dla obrębów tych sądów powiatowych, w których założone być mają nowe księgi gruntowe, termin ten może być przedłużony i wtedy, gdy się okaże stosownem przedsięwziąć rozpoznanie gruntów kolejowych jednocześnie z dochodzeniami potrzebnymi do założenia ksiąg gruntowych albo dopiero po tychże dochodzeniach.

E. Środki prawne.

§. 43.

Przeciwko rozporządzeniom, wydanym w postępowaniu tyczącem się założenia ksiąg dla kolei żelaznych, można występować, używając środka prawnego rekursu.

Termin rekursowy wynosi dni 14.

Zresztą będą odpowiednio stosowane przepisy o rekursach w sprawach nie spornych.

F. Zmiana wykazu hipotecznego w skutek utworzenia nowych jedności hipotecznych.

§. 44.

Można żądać połączenia kilku jedności hipotecznych przez dopisanie tychże do jedności zawartej w wykazie hipotecznym, jeżeli różnaitość wpisów, w karcie własności i w pierwszej części karty ciężarów, zawartych, nie stanowi przeszkody prawnej, połączenia niedozwalającej, lub jeżeli takowa nie ma być usunięta jednocześnie z połączeniem.

Wykreślenie części kolei, jedność hipoteczną stanowiącej i utworzenie dla tejże oddzielnego wykazu hipotecznego, może nastąpić wtedy, jeżeli ministerstwo handlu już w koncesyi lub osobnem upoważnieniem dozwoliło takiego podziału na więcej jedności hipotecznych. Wpisy odnoszące się do praw trzecich osób przenieść należy do wykazu nowo utworzonego.

Jeżeli w skutek dopisania lub wykreślenia zmieniają się warunki stanowiące o właściwości trybunału, który ma utrzymywać księgę dla kolei żelaznych, nateczas, jeżeli przedsiębiorstwo za zezwoleniem ministerstwa handlu nie zażąda, aby nie przenoszono wykazu hipotecznego dla kolei żelaznej do innej księgi dla kolei żelaznych, posłać należy wykaz hipoteczny zmieniony, a względnie nowo utworzony, jakoteż części zbioru dokumentów, tyczące się wykazu hipotecznego i inne akta, do tego trybunału, który się stał właściwym.

Przeniesienie wykazu hipotecznego kolei do innej księgi dla kolei żelaznych podać należy do wiadomości zapomocą edyktu, wywieszając takowy w odnośnych trybunałach i zamieszczając go jednorazowo w podającej ogłoszenia urzędowe gazecie kraju lub krajów, przez które przechodzą części kolei w mowie będące.

G. Wykreślenie wykazu hipotecznego dla kolei żelaznej.

§. 45.

Jeżeli kolej, jedność hipoteczną stanowiąca, będzie opuszczona, natenczas na prośbę komisarza rządowego, przedsiębiorstwu przydanego, zapisać należy to rozporządzenie na czele wykazu hipotecznego i tak aby to wpadało w oczy.

Zanotowanie to ma skutek taki, że odtąd nie można już wyjednać wpisania ciężaru tyżącego się jedności hipotecznej.

Jak tylko ograniczenia w karcie własności tudzież ciężary, w pierwszej części karty ciężarów zapisane, zostaną wykreślone, oznaczyć należy wykaz hipoteczny jako wykreślony. Jednocześnie grunta, które jedność hipoteczną stanowiły, o ile dla gmin katastralnych, w których te grunta leżą, istnieją księgi gruntowe a względnie wpisowe (Verfachbücher), przenieść należy z urzędu ze wszystkimi wpisami, które się do poszczególnych gruntów odnoszą i z należącymi do nich częściami zbioru dokumentów, tudzież innymi aktami, do ksiąg gruntowych, miejscowemu położeniu odpowiadających a względnie do ksiąg wpisowych.

Wykreślenie wykazu hipotecznego kolei żelaznej, jakoteż przeniesienie gruntów do ksiąg gruntowych a względnie do ksiąg wpisowych, podać należy do wiadomości zapomocą edyktu, wywieszając takowy w trybunale, w którego księdze kolejowej wykaz hipoteczny kolei żelaznej był zapisany, jakoteż w sądach, do których teraz należy sądownictwo rzeczowe nad poszczególnymi gruntami, tudzież zamieszczając takowy jednorazowo w podającej ogłoszenia urzędowe gazecie kraju lub krajów w których wzmiankowane sądy mają siedzibę.

II. O prawach hipotecznych na kolei żelaznej i o zabezpieczeniu praw posiadaczy obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa.

I. Ograniczony skutek prawa zastawu nabytego na kolei żelaznej.

§. 46.

Ciężary i prawa, w rozpoznaniu gruntów sprawdzone, albo później za zezwoleniem rządu przyznane, przedmiot drugiej części karty ciężarów stanowiące, idą przed prawem zastawu, nabytem na jedności hipotecznej, do wykazu hipotecznego dla kolei żelaznej, zapisaniem. Pierwszeństwo to ma miejsce i wtedy, gdy rzeczony ciężary lub prawa nie były jeszcze wpisane w czasie dochodzenia prawa zastawu.

§. 47.

W używaniu dochodu, osiągniętego z sekwestracji sądownie lub drogą administracyjną, zarządzanej, jakoteż w dzieleniu ceny wziętej ze sprzedaży przedsięwziętej w skutek upadłości lub w celu egzekucyi, idą przed wierzytelnościami hipotecznymi, do wykazu hipotecznego kolei żelaznej wpisaniem, te

wierzytelności, które powstały w skutek czynności potrzebnych do wykonywania zwyczajnego ruchu na jedności hipotecznej za hipotekę służącej (wydatki ruchu), albo których przedmiotem są sumy, które z tytułu wzajemnych stosunków komunikacyi publicznej pobierane są dla innego tego rodzaju zakładu ale jeszcze nie zostały mu odesłane (należności obrachunkowe).

Wierzytelnościom tym służy jednak pierwszeństwo tylko o tyle, o ile takowe powstały nie pierwiej jak na rok przed sekwestracją, przymusową sprzedażą lub ogłoszeniem upadłości.

Pierwszeństwo przyznane wydatkom ruchu i należnościom obrachunkowym, służy także wierzytelnościom w §. 39 wzmiankowanym, jeżeli takowe nie zostały już zabezpieczone.

Wierzytelnościom w przepisach powyższych wzmiankowanym, służy w stosunku wyższe do siebie równy stopień pierwszeństwa.

2. Zabezpieczenie praw właścicieli obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa.

§. 48.

Jeżeli przedsiębiorstwo kolei żelaznej przed wejściem ustawy niniejszej w moc obowiązującą wydało udziałowe zapisy dłużne, na właściciela opiekujące, lub które można przenosić na innych zapomocą indossu, i w takowych, albo w osobnym dokumencie, dało zapewnienie, że kapitał zakładowy albo dochody z całego jego majątku albo z jego całego majątku nieruchomego albo z pewnych oznaczonych nieruchomości, są odpowiedzialne za wykup lub oprocentowanie, albo, że dochody lub sumy przez Rząd zagwarantowane, mają być użyte przede wszystkim na wykup lub oprocentowanie; natenczas właścicielom takich udziałowych zapisów dłużnych (obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa) służy prawo zastawu na wszystkich nieruchomościach, do których odnosi się dane zapewnienie, a które przedsiębiorstwo posiada w czasie proszenia o wpis hipoteczny prawa zastawu; co się zaś tyczy nieruchomości, na których nie można nabyć prawa zastawu zapomocą wpisu hipotecznego dla braku księgi do tego zdanej, stanowi o rzeczy czas, w którym prawo zastawu będzie na nieruchomościach nabyte w inny ustawowy sposób.

Porządek pierwszeństwa kilku praw zastawu, na mocy tego przepisu nabytych, zależy od chwili w której dano zapewnienie, jeżeli wówczas gdy dług powstał, nie był uzasadniony inny stosunek pierwszeństwa.

§. 49.

W przypadku, do którego odnosi się §. 48, przedsiębiorstwo, prosząc o sporządzenie tymczasowego wykazu hipotecznego, prosić powinno jednocześnie o wpisanie prawa zastawu w celu zabezpieczenia praw właścicieli wydanych obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, na jedności hipotecznej, stanowiącej przedmiot tego wykazu hipotecznego, a zarazem załączyć potwierdzenie komisarza rządowego, przedsiębiorstwu przydanego, że prośba odnosi się do wszystkich obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, które przedsiębiorstwo wydało. Jeżeli prośby takiej nie przedstawiono, wykaz hipoteczny tymczasowy może być tylko wtedy otworzony, gdy będzie złożone potwierdzenie komi-

sarza rządowego poświadczające, że przedsiębiorstwo nie puściło w obieg żadnych obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa.

Jeżeli zapewnienie dane przez przedsiębiorstwo odnosi się także do innych nieruchomości, komisarz rządowy może polecić przedsiębiorstwu, aby w terminie do tego wyznaczonym postarało się o hipoteczne wpisanie prawa zastawu na tych nieruchomościach, w celu zabezpieczenia praw właścicieli obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa. Jeżeli przedsiębiorstwo nie spełni tego polecenia, komisarz rządowy zarządzić powinien ustanowienie spólnego kuratora do zastępowania właścicieli obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, którego zadaniem będzie poczynić stosowne kroki, dla postarania się o wpis hipoteczny prawa zastawu.

Do prośby o wpis prawa zastawu dołączyć należy we wszystkich przypadkach potwierdzenie komisarza rządowego, jako szczegóły stanowiące o wpisie są dokładne i zupełne, mianowicie co się tyczy wysokości długu jeszcze istniejącego.

§. 50.

Po wejściu ustawy niniejszej w moc, obowiązującą nie wolno wydawać obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, przed zahipotekowaniem prawa zastawu na całości hipotecznej, na hipotekę przeznaczoną a stanowiącej przedmiot wykazu hipotecznego.

Jeżeli na zabezpieczenie obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, oprócz tejże jedności hipotecznej, przeznaczone są i inne dobra nieruchome, na których hipoteczne prawo zastawu może być nabyte, takowe prawo zastawu powinno być wpisane na tychże dobrach w taki sam sposób, przed wydaniem obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa.

§. 51.

Komisarz rządowy, przydany przedsiębiorstwu kolei żelaznej, czuwać powinien, ażeby postępowano podług przepisów dotyczących się wydawania i wykupu w mowie będących obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa, a w szczególności, ażeby ilość wydanych obligacyj z prawem pierwszeństwa nie przekraczała granicy w tychże przepisach zakreślonej.

§. 52.

Przepisy ustawy niniejszej, dotyczące się hipotecznego zabezpieczenia praw zastawu nie naruszają innych praw właścicieli obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa a w szczególności praw, które mają do dochodów przez Rząd zagwarantowanych.

III. Postanowienia końcowe.

I. Nadzór nad przedsiębiorstwami.

§. 53.

Komisarze rządowi, przedsiębiorstwom kolei żelaznych przydani, czuwać nad tem powinni, aby przedsiębiorstwa dopełniały zobowiązań, które na nie wkłada ustawa niniejsza.

Jeżeli sąd postrzeże, że przedsiębiorstwo zaniedbuje się w dopełnianiu swoich obowiązków, powinien zawiadomić o tem komisarza rządowego.

Na przedsiębiorstwa, które nie czynią zadość swoim zobowiązaniom a w szczególności poleceniom od sądów albo od władz administracyjnych odbieranym, może władza nadzorcza nakładać grzywny aż do sumy 2000 złotych, i używać środków przymusowych innego rodzaju jakich prawo pozwala rządowi używać w wykonywaniu nadzoru nad przedsiębiorstwami kolejowemi.

2. Opłaty.

§. 54.

Czynności urzędowe, tyżące się sporządzenia wykazu hipotecznego dla kolei żelaznych, są wolne od stępli i opłat.

Z tego powodu wszelkie protokoły, wygotowania podania i załączki są wolne od stępli i opłat, o ile służyć mają jedynie do przewodu postępowania ustawą niniejszą urzędzonego z wyłączeniem rokowań toczących się na drodze prawa.

Wpis prawa zastawu nie podlega opłacie hipotecznej oprócz powyższego przypadku i wtedy, jeżeli następuje na podstawie danego na piśmie przed wejściem ustawy niniejszej w moc obowiązującą, zabezpieczenia odpowiedzialności majątku nieruchomego przedsiębiorstwa kolei żelaznej.

Grunta kolejowe, których przeniesienie do innych ksiąg publicznych zarządzi sąd z urzędu na podstawie §. 45, będą przenoszone bez opłaty; toż samo tyżyczy się przeniesienia stanu ciężarów z tej samej przyczyny, jeżeli oraz nie ma być wpisana zmiana osoby uprawnionej.

Pod względem zakresu przedmiotów których wartość uwzględniać należy w wymiarze równoważnika należytości, przepisy ustawy niniejszej nie zaprowadzają żadnej zmiany.

3. Przepis wykonawczy.

§. 55.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wykonanie tejże porucza się ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, handlu i skarbu.

Budapeszt, dnia 19 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Banhans r. w.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 6 czerwca 1874.

71.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości z dnia 14 maja 1874,

którem wydają się przepisy względem obłąkanych.

Na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 68) ministerstwo spraw wewnętrznych, zniósłszy się z ministerstwem sprawiedliwości, wydaje pod względem obłąkanych przepisy następujące :

A. Pod względem prywatnych zakładów dla obłąkanych.

§. 1.

Do założenia prywatnego zakładu dla obłąkanych potrzebne jest pozwolenie władzy administracyjnej krajowej.

§. 2.

Takowa może dać pozwolenie tylko wtedy, jeżeli wyłącznie odpowiedzialnym kierownikiem zakładu ma być lekarz. Lekarz ten powinien mieć nieskazitelną imię i mieć prawo do wykonywania w Austrii praktyki lekarskiej, udowodnić teoretyczne i praktyczne wykształcenie w psychiatrii a tem samem zdolność do kierowania takim zakładem i, jeżeli nie jest sam przedsiębiorcą zakładu, powinien uzyskać od władzy administracyjnej krajowej pozwolenie do kierowania zakładem.

§. 3.

Starając się o pozwolenie do urządzenia prywatnego zakładu dla obłąkanych nie tylko udowodnić należy władzy administracyjnej krajowej wszystko to co w §. 2 jest przepisane, lecz oraz wyłożyć, podług jakich zasad ma być zakład urządzony.

Nadto przedstawić należy szczegółowy plan budynku na zakład przeznaczony i wykazać, że takowy czyni zadość warunkom do skutecznego pielęgnowania obłąkanych dążącym, a zatem, że leży w zdrowej okolicy, że mu nie brak dobrej wody do picia, że w pobliżu nie znajduje się nie takiego, coby spr-

wianiem hałasu lub w innym względzie było dla chorych szkodliwe, że będzie w nim można rozdzielić płcie i należyście odłączyć chorych niespokojnych i nieprzestrzegających czystości, tudzież, że jest dość miejsca na rozrywki dla chorych.

Wymienić w końcu należy ilość chorych jednej i drugiej płci, którzy mają być przyjęci, tudzież osób przeznaczonych do niesienia pomocy lekarskiej, do pielęgnowania i pilnowania chorych, jakoteż przedstawić porządek domowy, który w zakładzie ma być zaprowadzony.

§. 4.

Władza administracyjna krajowa zarządzić powinna rozpoznanie prośby i po zniesieniu się z krajową radą zdrowia rozstrzygnąć o takowej z uwzględnieniem wszystkich okoliczności.

Udzieliwszy pozwolenie, władza administracyjna krajowa winna przed otworzeniem zakładu przekonać się, czy ubiegający się o takowe uczynił w zupełności zadosyć swoim przyrzeczeniom, jakoteż warunkom, pod którymi dano mu pozwolenie.

§. 5.

Chcąc na czele zakładu postawić innego lekarza zamiast tego, którego wymieniono w prośbie o pozwolenie, potrzeba za każdym razem postarać się, aby go zatwierdziła władza administracyjna krajowa.

Podobnież o wszelkich ważniejszych przebudowaniach i zmianach czy to w porządku domowym czyli też w urządzeniach zakładu w ogólności, uwiadomić należy tę władzę za pośrednictwem władzy administracyjnej powiatowej.

§. 6.

Lekarz, stojący na czele prywatnego zakładu dla obłąkanych, jest odpowiedzialnym tak za to czy kierunek celom zakładu odpowiada, jak i za to, czy wszyscy urzędnicy i słudzy zakładu zachowują ściśle przepisy prawne i instrukcyje zakładu.

W szczególności nad tem powinien czuwać, aby utrzymywano przepisane księgi zakładowe, i jest obowiązany stosować się ściśle do wszelkich zleceń, jakie odbierze od władz administracyjnych, policyjnych lub sądowych.

Z końcem każdego roku powinien przełożonej władzy administracyjnej zdać sprawę w sposób osobnemi przepisami określony ze skutków w zakładzie osiągniętych, tudzież z spostrzeżeń na obłąkanych, poczynionych, o ile takowe są ważnemi dla służby publicznej.

Kierujący lekarz prywatnego zakładu dla obłąkanych powinien w nim mieszkać.

§. 7.

Do prywatnego zakładu dla obłąkanych nie wolno przyjmować innych chorych prócz cierpiących na choroby umysłowe.

§. 8.

Wolno przyjąć chorego do zakładu tylko na podstawie świadectwa lekarskiego, potwierdzającego zboczenia umysłowe.

Świadectwo takie powinno pochodzić od lekarza powiatowego lub gminnego w miejscu pobytu chorego, a jeżeli je wydał inny lekarz, powinno być przez lekarza powiatowego lub gminnego zatwierdzone a wydane nie dawniej niż na dwa tygodnie przed żądaniem przyjęcia.

Jeżeli chorego leczył poprzednio inny lekarz, dołączyć należy historią choroby przez tego lekarza sporządzoną.

Tych chorych, których do prywatnego zakładu dla obłąkanych oddaje władza bezpieczeństwa, jako niebezpiecznych dla ogółu, przyjmuje się na podstawie świadectwa wydanego przez urzędowego tejże władzy lekarza.

§. 9.

O przyjęciu chorego do zakładu, kierujący lekarz donieść powinien w 24 godzinach sądowi pierwszej instancji, w którego obrębie leży zakład, prosząc oraz o potwierdzenie, że to uwiadomienie odebrano.

Nie potrzeba donosić tylko wtedy, gdy nieulega wątpliwości, że chory zostaje jeszcze pod władzą ojcowską.

Gdy chory taki podczas pobytu w zakładzie skończy 24 rok życia, donieść o tem należy przerzeczonemu trybunałowi z szczegółowem wyłuszczeniem jego stosunków osobistych.

Toż samo stać się ma, gdy zajdą okoliczności pociągające za sobą zmianę osoby prawnego zastępcy, jeżeli nie jest pewnem, że okoliczności te już zkadinał są wiadome sądowi opiekuńczemu i kuratelarnemu.

§. 10.

Osoby umieszczone w prywatnych zakładach dla obłąkanych, które można uważać za uleczone, należy wypuścić z zakładu za porozumieniem się z temi osobami, które żądały, aby chorego przyjęto do zakładu, albo które na ich miejscu objęły pieczę nad nim.

§. 11.

Nie wolno także zatrzymywać dłużej w zakładzie chorych chociażby jeszcze nie uleczonych, jeżeli ich pokrewni lub zastępcy prawni zażądają aby ich wypuszczono, gdy zaś chodzi o chorego, który jest dla ogółu niebezpiecznym, jeżeli będzie złożony rewers, dający rękojmią, że chory będzie za obrębem zakładu należycie pilnowany lub umieszczony w innym szpitalu.

Na rewersie tym władza administracyjna miejsca, w którym wydający go mieszkają, potwierdzić powinna, że uczynione w niem zapewnienie może być dopełnione.

Gdyby zachodziła potrzeba wypuszczenia chorych dla ogółu niebezpiecznych z przyczyny szczególnych okoliczności, a rewersu takiego nie było, zakład jest obowiązany zatrzymać chorego dopóty, dopóki władza administracyjna nie wyda rozporządzenia względem umieszczenia chorego na przyszłość.

Wypuszczając chorych nie uleczonych, wolno ich oddać tylko ich zastępcy prawnemu albo osobom, które on wyznaczy.

§. 12.

Wypuszczając z zakładu osoby, które tam umieściła władza bezpieczeństwa jako niebezpieczne dla ogółu, o wypuszczeniu władzę tę pierwszej uawiadomić należy.

Toż samo uczynić należy gdy się osoby takie wypuszcza czasowo na próbę.

O wypuszczeniu chorych uleczonych, jeżeli są pod kuratelą, uawiadomi zakład właściwy sąd (§. 9).

§. 13.

We wszystkich prywatnych zakładach dla obłąkanych utrzymywany będzie protokół główny chorych, w zakładzie zostających, następne zawierający rubryki, które odpowiednio wypełnić należy a mianowicie:

- a) imię i nazwisko chorego;
- b) rok urodzenia tegoż;
- c) czy jest stanu wolnego lub zostaje w związku małżeńskim czyli też jest wdowcem lub wdową i czem się trudni;
- d) do której gminy należy lub gdzie w ostatnim czasie mieszkał;
- e) dzień przyjęcia do zakładu;
- f) nazwisko i mieszkanie osoby, która prosiła o przyjęcie chorego lub wyszczególnienie władzy, która go oddała do zakładu;
- g) nazwisko i mieszkanie lekarza, który świadectwo lekarskie, do przyjęcia chorego potrzebne, wydał lub potwierdził i historią choroby spisał;
- h) nazwisko, zatrudnienie i mieszkanie ojca;
lub opiekuna,
albo opiekunki i spółopiekuna,
lub kuratora z wyszczególnieniem jego nominacji sądowej;
- i) data doniesienia trybunałowi o przyjęciu chorego i data potwierdzenia odbioru tego doniesienia;
- k) wykaz rzeczy, które chory przyniósł z sobą do zakładu;
- l) dzień w którym i na jak długo wypuszczono chorego, tudzież miejsce gdzie i osoby u których tenże czasowo przebywa;
- m) dzień wypuszczenia przed uleczeniem, po uleczeniu, lub za rewersem;
- n) miejsce, do którego chory, jeszcze nieuleczony, miał się udać i nazwisko osoby, której został oddany.

Rubryka poświęcona na uwagi

- o) przeznaczona jest na wszelkie inne szczegóły dotyczące się chorego o którego tu idzie, mianowicie zapisuje się tutaj datę śmierci, szczególne rozporządzenia władz lub sądów itd.

Protokół główny powinien być podpisany przez władzę administracyjną.

§. 14.

W zakładzie spisywać należy historią choroby każdego chorego tamże pielęgnowanego ile możności jak najdokładniejszą, i w niej notować należy wszystkie ważniejsze zmiany którym stan choroby ulega.

§. 15.

Gdy się odbywają sekcye zmarłych w zakładzie, spisywany będzie wywód słowny.

Oprócz przypadków, wzmiankowanych w obowiązujących przepisach, wolno przedsiębrać sekcye tylko za zezwoleniem ich pokrewnych lub zastępców prawnych zmarłego.

Co się tyczy oględzin pośmiertnych, obowiązują dotychczasowe w tej mierze przepisy ogólne.

§. 16.

O pieczęć dusz należy mieć staranie w miarę jak tego wymaga lub dozwala cel leczenia.

§. 17.

Gdyby obłąkany zbiegł z zakładu, powinien zakład użyć wszelkich środków dla wyśledzenia go, a mianowicie powinien w tym celu zawiadomić najspieszniej o zbiegnięciu chorego jego bliskich i zastępców prawnych a gdy zbiegną chorzy niebezpieczni dla ogółu w każdym razie także władzę bezpieczeństwa.

§. 18.

Władza administracyjna wykonywa prawo nadzoru nad prywatnymi zakładami dla obłąkanych za pośrednictwem władz zdrowotnych.

Władze te powinny zwiedzać zakłady prywatne nad któremi nadzór wykonywać mają, częściej w czasie nieoznaczonym, najmniej zaś raz na trzy miesiące, i przekonywać się tą drogą, czy pielęgnowanie chorych odpowiada celowi zakładu i czy przepisy obowiązujące są ściśle zachowywane. One odbierać powinny reklamacje chorych i opinie lekarzy, przeglądać protokoły główne i sekcyjne, jakoteż historye chorób, tudzież nad tem czuwać, aby w przyjmowaniu chorych stosowano się do przepisów niniejszego rozporządzenia i ażeby przepisane w niem uwiadomienia przesyłano sądom z ściśłem przestrzeganiem czasu. Stan rzeczy przedstawiać należy władzy administracyjnej powiatowej, która przełoży go władzy krajowej.

W miastach, własne statuty mających, nadzór nad prywatnymi zakładami dla obłąkanych wykonywać będzie w sposób powyższy przedewszystkiem władza gminna, mająca poruczony sobie zakres działania władzy administracyjnej powiatowej i jej wykonawcy lekarscy.

§. 19.

Władze administracyjne mają prawo zarządzać, aby usunięto wadliwości dostrzeżone w przedsiębiorstwach prywatnych zakładów dla obłąkanych.

Jeżeli się okaże, iż obecne kierownictwo zakładu jest szkodliwe dla jego celów a zaradzenia spodziewać się nie można, władza administracyjna krajowa poleci oddalenie kierującego lekarza i zarządzi odpowiednie środki tymczasowe. Jeżeli jednak urządzenia zakładu okażą się o tyle wadliwemi, że w ogóle nie można mu bez obawy powierzać chorych, władza ta cofnie pozwolenie udzielone na urządzenie zakładu i zarządzi czego potrzeba względem wydalenia chorych z zakładu.

§. 20.

Przepisy w tym oddziale zawarte stosowane będą także do tych prywatnych zakładów dla obłąkanych, na które już udzielono pozwolenie. Gdyby jednak w zakładach tych istniało urządzenie niezgodne z przepisem ostatniego ustępu §. 6 i z przepisami §. 7, władza administracyjna krajowa może odstąpić od wykonania tych przepisów, jeżeli pozwalają na to poczynione doświadczenia.

B. Pod względem publicznych zakładów dla obłąkanych.

§. 21.

Każdy publiczny zakład dla obłąkanych, będzie miał swoje statuty, zawierające warunki przyjmowania i wypuszczania chorych tudzież regulujące w ogólności stosunki tych zakładów.

Statuty zakładów tych ulegają zatwierdzeniu ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 22.

Do przesyłania władzom sądowym, w §. 9 i 12 rozporządzenia niniejszego namienionym, uwiadomień tamże przepisanych, są także obowiązane publiczne zakłady dla obłąkanych.

Protokół główny chorych, znajdujących się w tych zakładach, utrzymywać należy w taki sposób, aby z niego można było dowiedzieć się szczegółów §. 13 rozporządzenia niniejszego namienionych.

C. Przepisy ogólne.

§. 23.

Obowiązkiem jest gmin a w szczególności ich urzędników zdrowia utrzymywać spis obłąkanych, mieszkających w granicach ich obrębu a nie umieszczonych w zakładach dla obłąkanych i czuwać nad ich pielęgowaniem [§. 3 ustęp c) ustawy z dnia 30 kwietnia 1870]. W szczególności na to powinny zwracać uwagę, aby z takimi chorymi nie obchodzono się nieludzko i aby nie ścieśniano ich wolności więcej, niż tego wymaga rodzaj ich choroby. Nakoniec powinno być ich staraniem, aby ubodzy chorzy na umyśle byli żywieni i ile możności pomieszczeni w publicznych zakładach dla obłąkanych (§. 24 ustawy z dnia 3 grudnia 1863, Dz. u. p. Nr. 105). O tych chorych na umyśle, którzy nie zostają pod władzą ojca lub opiekuna, powinny gminy zawiadomić trybunał pierwszej instancji do którego obrębu należą, aby ten wydał względem nich stosowne rozporządzenie.

§. 24.

Dozór nad gminami pod względem dopełniania obowiązków co do czuwania nad obłąkanymi należy do władz administracyjnych a w szczególności do ich lekarzy urzędowych. Jeżeli idzie o oddanie chorych na umyśle do publicznych zakładów dla obłąkanych, władze te powinny gminom i ich pokrewnym udzielać skutecznej pomocy. Obowiązek ten ciąży także na władzach policyjnych rządowych.

§. 25.

Władze sądowe obowiązane są uwiadamiać zakład dla obłąkanych o ustanowieniach opiekunów i kuratorów dla chorych na umyśle w tychże zakładach umieszczonych.

72.

Ustawa z dnia 17 maja 1874,

o zamieszczeniu urzędników katastralnych w rzędzie czynnych urzędników rządowych i o uporządkowaniu ich płac.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Urzędnicy katastralni, którzy byli użyci do przeprowadzenia stałego (powszechnego) katastru podatku gruntowego albo do przeprowadzenia węgierskiego prowizoryum podatku gruntowego a w skutku ustawy z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88) byli zatrudnieni w czynnościach dotyczących się uregulowania podatku gruntowego, zamieszczeni będą w rzędzie tych urzędników, do których odnosi się ustawa z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47), o urzędzeniu płac urzędników rządowych czynnych a to w sposób następujący:

§. 2.

Urzędnicy katastralni będą umieszczeni w odpowiednich klasach stopni ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 stosownie do terażniejszej swej kategorii służbowej, w taki sposób że:

- a) inspektorowie centralni zaliczeni będą do klasy siódmego stopnia;
- b) niżsi dyrektorowie pomiarów i starsi inspektorowie szacunkowi z tytułem: inspektorowie starsi pomiarów a względnie szacunkowi do klasy ósmego stopnia;
- c) inspektorowie pomiarów i szacunkowi, tudzież geometrzy i komisarze szacunkowi, jakoteż trygonometry, którzy dotychczas pobierali płacę dzienną po 5 zł., z tytułem: inspektorowie pomiarowi i szacunkowi, geometrzy starsi i starsi komisarze szacunkowi, tudzież starsi trygonometry, do klasy dziewiątego stopnia;
- d) geometrzy i komisarze szacunkowi tudzież trygonometry, którzy dotychczas pobierali płacę dzienną po 4 zł., z tytułem: geometrzy i komisarze szacunkowi pierwszej klasy, tudzież trygonometry, do klasy dziesiątego stopnia;
- e) inni geometrzy i komisarze szacunkowi, adjunkci pomiarowi i szacunkowi, tudzież rachmistrze, ekspedytor i rysownik instytutu litograficznego dla katastru gruntowego podatku z tytułem: geometrzy drugiej klasy, komisarze szacunkowi drugiej klasy, tudzież rachmistrz, ekspedytor i rysownik instytutu litograficznego dla katastru podatku gruntowego, do klasy jedenastego stopnia, a mianowicie wszyscy od a) do e) wymienieni urzędnicy z dodatkiem służbowym odpowiednim ich siedzibie urzędowej i stopniowi ich klasy.

Za siedzibę urzędową tych urzędników katastralnych, którzy podczas czynności letnich pracują w rozmaitych miejscach powiatu dla którego są ustanowieni, uważane będzie to miejsce, które jest im przeznaczone na prace zimowe.

§. 3.

Inspektorowie centralni, inspektorowie starsi i inspektorowie mają prawo do pobierania w razie podróży służbowych takich dyet, jakie są przepisane.

Co się tyczy innych urzędników ci, którzy czynności pomiarowe lub szacunkowe pełnią po za obrębem siedziby, otrzymają na podróże w powiecie dla którego są ustanowieni, ryczałtowe na dyety, a mianowicie: urzędnicy klasy dziesiątego stopnia 500 zł. rocznie, urzędnicy klasy dziesiątego i jedenastego stopnia 400 zł. rocznie.

Jeżeli urzędnik, pobierający ryczałtowe na dyety, pełni czynności czasowe poza obrębem powiatu, dla którego jest ustanowiony; przyzwolić im należy wyżywne aż do 2 zł. dziennie za czas tych czynności poza obrębem powiatu.

§. 4.

Gdy się urzędnika przenosi w stan spoczynku, liczyć mu należy cały czas wysłużony bez przerwy w stałym (powszechnym) katastrze albo w węgierskiem prowizoryum podatku gruntowego, jakoteż w czynnościach, tyczących się uregulowania podatku gruntowego (§. 1).

Gdyby w razie przeniesienia urzędnika w stan spoczynku roczna emerytura tegoż wyniosła mniej, niż dwie trzecie części płacy rocznej, którą aż do chwili wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą pobierał jako należność dzienną lub miesięczną, natenczas za podstawę do wymiaru emerytury wzięść należy dwie trzecie części przereczonej płacy rocznej.

Uwzględnienie to służyć ma także wdowom i sierotom po takich urzędnikach pozostałym, gdy zaopatrzenie będzie im wymierzane.

§. 5.

Jeżeli na mocy ustawy niniejszej płaca urzędnika z dodatkiem służbowym i z ryczałtorem na dyety, wyniesie razem mniej niżeli teraz wynosi jego płaca dzienna lub miesięczna z dodatkiem na mieszkanie lub miejscowym, otrzyma tenże równy namienionej różnicy dodatek, który będzie się zmniejszał w miarę posuwania się urzędnika na wyższe płace.

§. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 czerwca 1874.

§. 7.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 17 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozesłana dnia 6 czerwca 1874.

73.

Ustawa z dnia 6 maja 1874,

o budowie projektowanej kolei żelaznej parowej z Steinachu nad koleją żelazną prowadzącą z Górnej Styryi do Salzburga i Tyrolu na Aussee, Steg, Ischl, Ebensee, Attnang, Ried do Andiesenhofen lub, jeżeli to będzie właściwem do Schärdingu.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby udzieleniem koncesyi pod warunkami w ustawie niniejszej wyrażonemi, zapewnił budowę kolei żelaznej parowej z Steinachu nad koleją żelazną, prowadzącą z Górnej Styryi do Salzburga i Tyrolu, na Aussee, Steg, Ischl, Ebensee, Attnang, Ried do Andiesenhofen, lub, jeżeli to będzie właściwem, do Schärdingu, tudzież zamierzonych odnóg z Achleiten do Tomasroith i ze stacyi w Ebensee do saliny i do Traunsee.

Artykuł II.

Udzielając koncesyą na tę kolej, władza rządowa może zapewnić gwarancją czystego dochodu rocznego, łącznie z kwotą amortyzacyjną, w sumie maksymalnej pięćdziesiąt siedm tysięcy ośmset złotych (57.800 zł.) waluty austryackiej srebrem z jednej mili w przecięciu, na lat dwadzieścia, w taki sposób, że gdyby czysty dochód roczny nie dochodził kwoty zagwarantowanej, administracya państwa uzupełni co by niedostawało, jednak tylko aż do powyższej sumy maksymalnej.

Gwarancya czystego dochodu rocznego, łącznie z kwotą amortyzacyjną od kapitału na budowę wyłożonego będzie ustanowiona na zasadzie wykazu rzeczywistych wydatków na budowę, łącznie z kosztami zebrania funduszków i procentami interkalarnemi i zacznie się od dnia otwarcia całej zagwarantowanej kolei.

Artykuł III.

Udzielając koncesyą na kolej w artykule I wzmiankowaną można włożyć na koncesyonaryuszów obowiązek, ażeby pod warunkami od Rządu zatwierdzo-

nemi nabyła od spółki kolei Ebensee-Ischl-Steg, czyli też od jej wierzycieli istniejące budowle i materiały tejże kolei, o ile takowe okażą się dla nowej kolei użytecznymi.

Artykuł IV.

W wykonaniu artykułu II i III będą wydane następujące przepisy:

1. Z zagwarantowanego czystego dochodu rocznego taka kwota ma być użyta na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi jej zatwierdzeniu podlegającego, i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony nim koncesya wyjdzie z mocy obowiązującej.

2. Jeżeliby administracya państwa, z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, miała płacić dodatek, uczyni to po poprzedniem sprawdzeniu przedstawionych i opatrzonych w dowody rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedstawieniu.

Na zapłacenie jednak kuponów od akcyj i obligacyj skarb uiszczać będzie nawet wcześniej wpłaty częściowe, stosownie do potrzeb sprawdzonych na podstawie preliminarza dochodów, jeżeli koncesyonaryusze będą a to prosili na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko że będzie zrobione obliczenie na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedstawione być winny, okazało się, że zaliczki wymierzono za wysoko, koncesyonaryusze obowiązani są zwrócić natychmiast otrzymaną nadwyżkę, z doliczeniem sześć procentowych odsetków. Żądanie zaś aby państwo dopłaciło, należy przedstawić najpóźniej w przeciągu roku po upływie odpowiedniego roku ruchu, w przeciwnym razie będzie uważane za bezzasadne.

3. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutku wzięcia na siebie gwarancyi, ma być uważana tylko za zaliczkę, oprocentowaną po cztery od sta rocznie.

Dopóki udzielone zaliczki, jakoteż odsetki od tychże, nie będą całkowicie umorzone, w każdym takim roku, w którym czysty dochód kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, połowa tej nadwyżki będzie zwracana administracyi państwa. Z pozostałej drugiej połowy, część, którą administracya państwa wyznaczy statutami, będzie odkładana na fundusz odwodowy.

Przypadające odsetki opłaca się przed zwrotem zaliczek. Zaliczki i odsetki nie zapłacone państwu nim koncesya wyjdzie z mocy obowiązującej lub dopóki kolej nie będzie odkupiona, będą ściągnięte z pozostałego jeszcze majątku przedsiębiorstwa.

Artykuł V.

Kolej żelazna w artykule I wzmiankowa będzie uwolniona od podatku dochodowego i od należności stemplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich nowych podatków, które w przyszłości mocą ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na kolei, która ma być wybudowana.

Pozwala się nadto, aby pierwsza emisya akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa łącznie z kwitami tymczasowemi była uwolniona od stempli i należności. Podobnież pozwala się na uwolnienie od należności za przeniesienie własności wykupionych gruntów.

Do opłacenia stempli i należności od wszystkich umów, podań i innych dokumentów, zostających w związku z uzyskaniem kapitału, tudzież odnoszących się do budowy i urządzenia kolei, wyznacza się przeciąg czasu aż do otwarcia ruchu na kolei w mowie będącej.

Koszta notowania papierów obiegowych na giełdach krajowych i zagranicznych, jakoteż podatki, które przedsiębiorstwo ma opłacać po upływie lat swobody podatkowej, mogą być wpisywane do rachunków ruchu jako pozycja wydatkowa, co jednak nie odnosi się wcale do należności stemplowych od kuponów.

Od zaliczek rządowych przedsiębiorstwo nie opłaca podatku dochodowego.

Artykuł VI.

Kolej wzmiankowana w artykule I jakoteż jej odnogi, powinny być wybudowane najpóźniej w ciągu pół czwarta roku licząc od dnia udzielenia koncesyi i do tego terminu kolej gotowa ma być oddana na użytek publiczny.

Dopełnienie tego zobowiązania koncesyonaryusze winni zapewnić administracyi państwa w sposób odpowiedni, który administracya państwa oznaczy.

W razie niedopełnienia tego zobowiązania kaucya może być uznana za przepadającą.

Akta i dokumenta które z tego powodu będą spisane, są wolne od opłat i stempli.

Artykuł VII.

Sposoby zebrania kapitału a w szczególności wysokość kursu emisyi, jak nie mniej sposoby rozdania robót budowniczych, które to rozdanie, równie jak rozdanie dostaw winno nastąpić w drodze licytacyi, ulegają potwierdzeniu rządowemu.

Wszelkie mosty, jakoteż wszelkie znaczniejsze budynki i budowy sztuczne winny być uskutecznione z żelaza i kamienia.

Artykuł VIII.

Koncesya ma być udzielona na lat dziewięćdziesiąt licząc od dnia otwarcia ruchu na całej kolei żelaznej w artykule I wzmiankowanej.

Co się tyczy innych postanowień koncesyi, w tej mierze należy trzymać się ile możności przepisów ustawy z dnia 1 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 56) o warunkach i ulgach dla przedsiębiorstwa sieci kolei żelaznych parowych koncesyonowanych pod nazwą „austriacka kolej północno zachodnia“; atoli pod względem taryfy dla podróżnych winny być zastosowane taryfy przepisane koncesyą kolei południowej.

Artykuł IX.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 6 maja 1874.

(L. S.) Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhaus r. w.

Pretis r. w.

74.

Ustawa z dnia 13 maja 1874,

o korzyściach mających służyć przedsiębiorcom, którzy zajmą się osuszeniem Lago di Morigno pod Castel Andreis w Dalmacyi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, ażeby nadając koncesyą na osuszenie Lago di Morigno pod Castel Andreis w Dalmacyi, oddał bezpłatnie na własność, spółce mającej to przedsięwzięcie wykonać, zyskany przez osuszenie grunt Lago di Morigno, a to pod warunkiem, że spółka będzie wykonywała roboty około osuszenia podług projektu rządowi przedstawionego i od rządu zatwierdzonego i że roboty te skończy w ciągu dwóch lat od daty udzielenia koncesyi.

Artykuł II.

Pod tym samym warunkiem nadają się spółce nadto jeszcze następujące korzyści:

- a) uwolnienie ziemi użytecznej, przez osuszenie zyskanej, od podatku gruntowego i od wszystkich dodatków skarbowych do tychże, na lat dwadzieścia od daty użytkowania, stwierdzonego na podstawie doniesienia, podług przepisów uczynionego;
- b) uwolnienie od opłaty za nabycie prawa własności do gruntów przez osuszenie uzyskanych; zarazem odpuszczają się opłaty stemplowe od potrzebnych w tej mierze podań sądowych, protokołów, dokumentów i aktów sądowych;
- c) uwolnienie od opłat za przeniesienie własności przy pierwszej sprzedaży, gdy spółka odstąpi grunt przez osuszenie zyskany, innym osobom, jeżeli sprzedaż takowa nastąpi w ciągu dwudziestu lat od terminu uskutecznionego osuszenia.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej, która wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia, porucza się ministrowi skarbu, mającemu działać w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

Budapeszt, dnia 13 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Banhans r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVI. — Wydana i rozesłana dnia 10 czerwca 1874.

75.

Rozporządzenie ministra handlu z dnia 10 czerwca 1874, o zaprowadzeniu nowego porządku ruchu na kolejach żelaznych w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych.

Na zasadzie artykułu VIII ustawy z dnia 24 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 4 z roku 1868), wejdzie w moc obowiązującą od dnia 1 lipca 1874 na wszystkich kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych porządek ruchu poniżej zamieszczony.

Od tego dnia porządek ruchu, rozporządzeniem z dnia 1 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 90) zaprowadzony, wyjmuje się z mocy obowiązującej.

Używane obecnie wzory listów przewozowych zatrzymać należy aż do końca grudnia 1874. Natomiast od dnia 1 stycznia 1875 używane być mają jedynie tylko te wzory, które w porządku ruchu, niżej zamieszczonym, są przepisane.

Królewsko-węgierski minister komunikacji, z którym się w tym względzie porozumiałem, wydaje jednocześnie także rozporządzenie dla kolei żelaznych w krajach korony węgierskiej.

Banhans r. w.

Porządek ruchu

na kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Zamieszczone poniżej przepisy o przewozie podróżnych, ich rzeczy, zwłok, pojazdów i zwierząt, tudzież towarów wchodzi od 1 lipca 1874 w moc obowiązującą na wszystkich kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych a jednocześnie także na kolejach żelaznych krajów korony węgierskiej i to tak w obrocie miejscowym i związkowym jak nie mniej w obrocie z kolei na kolej.

Postanowienia szczegółowe rozmaitych zarządów kolei lub związków kolejowych o tyle tylko mają moc obok niniejszego porządku, o ile są wciągnięte w odpowiednie taryfy i o ile nie sprzeciwiają się przepisom niniejszego porządku, lecz go raczej uzupełniają, lub nastroczają publiczności korzystniejsze warunki.

I.

Przepisy powszechne.

§. 1.

Obowiązki osób do służby należących.

Osoby, zostające w służbie na kolejach żelaznych, obowiązane są zachowywać się względem publiczności skromnie i uprzejmie ale sprężysto, jak niemniej, okazywać się usłużnymi w granicach służby.

Osoby te winny pełnić bezpłatnie czynności, porządkiem służbowym przepisane a przyjmowanie od publiczności podarunków za takowe, jest im surowo zabronione.

Osobom w służbie zostającym jest także zabronione palenie tytoniu podczas służbowego stykania się z publicznością.

§. 2.

Prawa służby kolejowej.

Publiczność winna być powolną zarządzeniom służbowym osób w służbie zostających, gdy są w mundurze lub noszą znak służbowy albo są opatrzeni w legitymacją.

§. 3.

Rozsądzenie sporów.

Spory pomiędzy publicznością a służbą kolejową rozsądza na stacyach naczelnik stacyi, podczas podróży zaś starszy konduktor.

§. 4.

Zanieszenie skarg.

Skargi można zanosić ustnie lub pisemnie do przełożonego służby albo też zapisywać je do książki zażaleń, znajdującej się na każdej stacyi.

Na wszelkie skargi, zanesione z wymiennieniem nazwiska i miejsca zamieszkania skarżyciela zarząd obowiązany jest odpowiedzieć w najkrótszym czasie. W skargach na służbowego należy wymienić ile możności dokładnie jego nazwisko albo liczbę lub oznakę mundurową.

§. 5.

Wstęp do dworców i na kolej.

Wstęp do dworców i na kolej po za obrębem miejsc, na zawsze lub czasowo dla publiczności otwartych, jest w ogólności wszystkim zabroniony, z wyjątkiem tych osób, które na zasadzie przepisów porządku policji krajowej są do wstępu upoważnione.

§. 6.

Ograniczenie obowiązku przewozu. Pieniądze.

Przewóz osób, zwierząt i rzeczy wtedy tylko może być odmówionym, jeżeli nadzwyczajne przeszkody lub siła wyższa, stoją na zawadzie albo jeżeli zwykle wozy są niewystarczające.

W zapłacie będą wszędzie przyjmowane pieniądze złote i srebrne, na kolejach sąsiednich kurs prawny mające, z wyłączeniem monety zdawkowej, po kursie przez zarząd kolei oznaczonym i za każdą ekspedycją zapomocą afisza ogłoszonym, o ile przyjmowanie tych monet nie jest w ogólności prawem zabronione.

II.

Przewóz podróżnych, ich rzeczy, tudzież zwłok, pojazdów i zwierząt żywych.

a) Przewóz podróżnych.

§. 7.

Porządek podróży. Podróże osobne. Czas odjazdu.

Przewóz podróżnych odbywa się podług porządków podróży publicznie ogłoszonych i na każdej stacyi wywieszonych, z których oraz można się dowiedzieć, której klasy wagony jadą z każdym pociągiem.

Podróże osobne odbywać się będą jedynie podług uznania zarządu.

Pociągi odchodzą podług zegarów stacyjnych, znajdujących się w dworcach kolei.

§. 8.

Ceny przewozu.

Ceny przewozu są wymienione w taryfie wywieszonej na każdej stacyi.

§. 9.

Sprzedż biletów. Odbiór kupionych biletów.

Bilety (karty podróży) na stacyach mniej uczęszczanych, można kupować tylko w przeciągu ostatniej półgodziny; na stacyach bardziej uczęszczanych, w ciągu godziny przed odejściem tego pociągu, którym podróżny chce odjechać a jeżeli czas pomiędzy odejściem dwóch pociągów w tym samym kierunku jeszcze jest krótszy, tylko w ciągu tego czasu. Kto nie kupi biletu wcześniej niż na pięć minut przed odejściem pociągu, nie może domagać się aby mu takowy sprzedano.

Pieniądze za przewóz trzymać należy w pogotowiu, odliczone, aby zmianem nie zatrzymywać drugich.

Bilet daje prawo do wagonu odpowiedniej klasy, o ile jeszcze jest miejsce lub przy zmienianiu wagonów wolnem pozostanie. Podróżny, który nie otrzyma miejsca odpowiedniego swojemu biletowi, ani też tymczasowo miejsca w wagonie wyższej klasy, może albo odmienić bilet, biorąc niższą klasę, przyczem zwyżka będzie mu zwrócona, albo zaniechać podróży i żądać zwrotu zapłaconej za przewóz należytości.

Podróżni, przybyli z biletami z innych stacyi mają zawsze pierwszeństwo przed nowo przybywającymi.

Najpóźniej aż do 20 minut przed odejściem pociągu można na stacyi z której ten pociąg odchodzi zamawiać całe przedziały wagonów pierwszej i drugiej klasy płacąc najwięcej za tyle biletów odpowiedniej klasy, ile jest miejsc

w przedziale. Na stacyach pośrednich tylko wtedy można żądać całych przedziałów jeżeli takowe są niezajęte w nadchodzącym pociągu.

Jeżeli podróżny zapłaci za osobny przedział, będzie mu wydany dowód piśmienny. Podróżnemu nie wolno brać do przedziału więcej osób niż zapłacił biletów.

§. 10.

Bilety podróżne i ważność tychże. Ceny zniżone dla dzieci.

Na bilecie są wymienione stacye, z których i do których podróżny udać się zamierza jakoteż należytość za podróż w wagonie tej klasy, którą podróżny chce jechać, jeżeli cena przewozu nie podlega zmianie kursu; nareszcie czas, w którym, lub pociąg, do którego bilet jest ważnym. Czas w którym, lub pociąg do którego bilet jest ważnym, jest na nim wyrażony za pomocą stępla, tak, że kupujący może odrazu przekonać się czy dostał taki bilet jaki mu jest potrzebny.

Wolno jest podróżnemu zsiść podczas jazdy na którejkolwiek stacyi i pojechać tam innym pociągiem, odchodzącym tego samego lub następnego dnia do właściwej stacyi a nie mającym wyższej taryfy. Ci podróżni jednak, jak tylko wysiądą z pociągu, winni przedstawić swój bilet naczelnikowi tej stacyi i żądać znaku przedłużenia jego ważności.

Przypadek taki nie pociąga za sobą przedłużenia terminu wyznaczonego na biletach powrotnych i okrężnych.

Dzieci, mniej niż dziesięć lat mające, jadą po zniżonej cenie.

Jeżeli co do wieku dziecka zachodzi wątpliwość, rozstrzyga ten z urzędników, który pomiędzy obecnymi przy rewizyi jest najwyższym.

Od dzieci na rękach, siedzących współ z rodzicami na miejscu tych ostatnich, nie się nie płaci.

§. 11.

Wymiana kupionych biletów.

Do 10 minut przed odejściem pociągu mogą podróżni wymieniać kupione bilety za bilety wyższej klasy, dopłacając różnicę ceny, jeżeli atoli są jeszcze miejsca w wagonach klas wyższych. W ciągu jazdy jednak, na stacyach pośrednich, nie można żądać przeniesienia do wyższej klasy, jak tylko za dokupieniem takiego biletu do miejsca przeznaczenia, aby cena jego, wraz z ceną biletu poprzednio kupionego, przynajmniej pokryła cenę jazdy wyższą klasą.

Wymiana biletu wyższej klasy już kupionego, za bilet niższej klasy, może mieć miejsce tylko w przypadku w §. 9 wzmiankowanym.

§. 12.

Wyznaczenie miejsca.

Nie wolno sprzedawać miejsc osobnych, wybranych, i takowe nie mogą być naprzód zamawiane.

Służba kolejowa ma prawo a na żądanie podróżnych jest obowiązana miejsca im przeznaczać. Kobiety jadące same, należy umieszczać na żądanie ile możliwości tylko z kobietami w jednym przedziale. W każdym pociągu powinien się znajdować przynajmniej jeden przedział kobiecy drugiej i trzeciej klasy. W wagonach zbudowanych podług systemu amerykańskiego, ten ostatni przepis będzie stósowany ze zmianami, których ten system wymaga.

§. 13.

Wzbronienie przewozu osobom których obecność sprawia drugim przykrość.

Osoby, które dla widocznej choroby, lub z innych przyczyn, towarzyszą podróżnym sprawiałby przykrość swoją obecnością, mogą być nieprzyjęte, lub dalsza jazda może im być wzbroniona, jeżeli nie zapłacą osobnego przedziału. W razie nieprzyjęcia, zapłacona należytość za bilet zostanie im zwrócona. Jeżeli dopiero w podróży pokaże się, że podróżny należy do rzędu osób o których mowa, dalszy przewóz zostanie mu wzbroniony od najbliższej stacyi, jeżeli osobnego przedziału nie zapłaci, lub jeżeli takowego nie będzie. Należytość za drogę której jeszcze nie przejechał, zostanie mu zwrócona, tak za bilet, jak i od rzeczy.

§. 14.

Sale do czekania, ekspedycya biletów i pakunków, kontrola biletów.

Sale do czekania otwierać należy najpóźniej na godzinę, ekspedycye biletów i pakunków na stacyach bardziej uczęszczanych, podobnie najpóźniej na godzinę, na stacyach mniej uczęszczanych najmniej na pół godziny przed odejściem każdego pociągu.

Przy wstępie do sali, jakoteż przy wsiadaniu do wagonu, podróżny obowiązany jest pokazać na żądanie bilet kupiony. Zresztą winien zatrzymać przy sobie bilet przez cały czas jazdy, dopóki go nieodbiorą.

Podróżny, jadący bez biletu ważnego, zapłaci za całą przejechaną drogę, dwa razy tyle, ile się zwykle płaci, a jeżeli nie będzie wątpliwie udowodnione, na której stacyi wsiadł, dwa razy tyle, ile przypada za drogę, którą pociąg przejechał, najmniej zaś trzy złote. Jeżeli jednak podróżny, wsiadający do wagonu, powie bez pytania konduktorowi lub starszemu konduktorowi, że nie mógł kupić biletu, ponieważ się spóźnił; zapłaci należytość o 50 ct. podwyższoną, jeżeli w ogóle będzie jeszcze przyjęty, nie mając do tego prawa.

Kto się wzbrania zapłacić natychmiast, jazda może być mu wzbroniona.

§. 15.

Wsiadanie do wagonów.

Na znak wsiadania do wagonów dzwoni się dwa razy odmiennym sposobem.

§. 16.

Spóźnienie się na kolej.

Gdy świstawka parowa lokomotywy da znak odjazdu, nikt więcej do pociągu dopuszczony być nie może. Wszelkie usiłowania zajęcia miejsca i pomaganie do tego w chwili, gdy pociąg rusza, jest zabronione i leża karze.

Podróżny, który się spóźni na kolej, nie ma prawa żądać zwrotu należytości za bilet, ani też żadnego innego wynagrodzenia.

Wolno mu jednak za kupionym biletym pojechać pociągiem, tego samego lub następnego dnia do tej stacyi, do której udać się zamierza, odchodzącym a nie wyższą taryfę mającym, jeżeli bilet przedstawi niezwłocznie naczelnikowi stacyi i zażąda aby tenże opatrzone znakiem ważności jego przedłużającym.

Przypadek taki nie pociąga za sobą przedłużenia terminu wyznaczonego na biletach powrotnych, jakoteż na biletach do podróży okrężnych i rozrywkowych.

§. 17.

Postępowanie na stacjach pośrednich. Otwieranie i zamykanie drzwi od wagonów.

Za przybyciem na stacyą wywołuje się nazwisko tejże, czas przystanku i zmianę wagonów jeżeli ma miejsce. Jak tylko pociąg stanie, natychmiast od strony do wysiadania przeznaczonej otwarte zostaną drzwi od tych wagonów, w których siedzą osoby, do tej stacyi jadące. Drzwi od innych wagonów otwiera się tylko na żądanie.

Kto wysiadając na stacyi pośredniej, nie położy czego na swoim miejscu, winien przyjąć inne miejsce, jeżeli tymczasem kto inny zajął dawne.

§. 18.

Niezwykłe zatrzymanie się pociągu podczas jazdy.

Jeżeliby z powodu nadzwyczajnej przeszkody pociąg po za obrębem stacyi przez czas dłuższy zatrzymać wypadło, podróżni mogą wysiąść tylko wtedy, jeżeli starszy konduktor wyraźnie na to pozwoli. W przypadku takim podróżni winni natychmiast oddalić się od toru kolei ale oraz zająć miejsca na pierwszy znak, dany świstawką parową.

Znak odjazdu daje się trzykrotnie świstawką parową. Kto nie siedzi podczas trzeciego świstnięcia, traci prawo jechania dalej.

§. 19.

O zachowaniu się podczas jazdy przy wsiadaniu i wysiadaniu.

Podczas jazdy nikt nie powinien wychylać się na bok z wagonu, opierać się o drzwi, ani też stawać na siedzeniu.

Okna od strony wiatru powinny być zamknięte skoro tego zażąda choćby tylko jeden z podróżnych.

Podróżnym nie wolno otwierać samowolnie drzwiczek od wagonu dla wsiadania i wysiadania; winni zostawić otwieranie służbie kolejowej, i nie wsiadać ani wsiadać, dopóki pociąg zupełnie się nie zatrzyma.

Podróżni nie powinni zbliżać się do torów kolei i maszyn, i nikt nie powinien wychodzić z dworca kolei inną drogą lecz tylko tą, która jest do tego przeznaczona.

§. 20.

O uszkodzeniu wagonów.

Wynagrodzenie za stłuczenie szyby wymierza się podług taksy. Gdy się to wydarzy, służba kolejowa natychmiast odbiera od winnego kwotę tamże ustanowioną. Winny może jednak zażądać pokazania taksy. Zarząd kolei mocen jest także żądać wynagrodzenia za powalenie wnętrza wagonu, za podarcie franków itp. i takowe ściągnąć natychmiast od tego, kto zawinił.

§. 21.

Spóźnienie się pociągów. Jazda przerwana.

Spóźniony odjazd lub spóźnione przybycie pociągu nie stanowią tytułu do żadnych roszczeń przeciwko zarządowi kolei.

Jazda, która do skutku nie przysła lub została przerwana, daje prawo jedynie do żądania zwrotu należytości zapłaconej za drogę nie przyjechaną.

Jeżeli jednak pociąg spóźni się z przyczyn niewywołanych przez wyższą siłę, a w skutek tego pociąg, który na niego czekał, odejdzie; wówczas podróżnemu, który miał bilet do obu pociągów, zwrócona będzie cena podróży tam i napowrót licząc za klasę, którą jechał w pierwszej podróży, jeżeli udowodni, że odjechał najbliższym pociągiem wracającym do stacji pierwotnej.

Z roszczeniami swemi powinien jednak podróżny zgłosić się do naczelnika stacji i pokazać mu swój bilet, jak tylko nadejdzie pociąg, który się spóźnił. Naczelnik tej stacji udzielić ma naczelnikowi stacji pierwotnej poświadczenie na piśmie co do czasu powrotu.

Jeżeli wypadki nawałowe lub inne przeszkody przerwą komunikacyą w którym punkcie kolei, należy postarać się ile możności, aby podróżni innemi okazyami aż do miejsca, gdzie kolej nie jest popsuta, byli przewożeni, dopóki dla każdego z osobna przypadku nie będzie co potrzeba zarządzone. Podróżni jednak nie mogą żądać, aby ich sama kolej żelazna przewoziła innemi okazyami za tę należytość, którą zapłacili za jazdę koleją.

O przerwach ruchu i spóźnieniach pociągów zawiadomić należy niezwłocznie publiczność na stacjach wywieszeniem ogłoszenia w miejscu dostępnem.

§. 22.

Branie ze sobą psów itd. Palenie tytoniu. Branie ze sobą przedmiotów zapalnych.

Do wagonu osobowego nie wolno brać ze sobą ani psów ani żadnych innych zwierząt. Wyjątek stanowią tylko małe pieski, trzymane na rękach, jeżeli inne osoby, w tym samym przedziale siedzące, temu się nie sprzeciwiają.

Tytuń wolno palić w wagonach wszystkich klas; atoli w wagonach I klasy tylko za zezwoleniem wszystkich w tym samym przedziale siedzących, jeżeli w tym pociągu nie ma osobnego przedziału tej klasy dla palących. W każdym pociągu osobowym powinny się znajdować przedziały dla niepalących w drugiej a jeżeli to jest możebne i w trzeciej klasie. Fajki powinny być zaopatrzone w przykrywki.

Przedmiotów zapalnych, jakoteż wszelkich pakunków, zawierających płyny i inne przedmioty, które w jakikolwiek sposób mogą zrzucić szkodę, w szczególności zaś strzelb nabitych, prochu, preparatów łatwo zapalnych i innych rzeczy, podobne własności mających, nie wolno brać ze sobą do wagonu osobowego. Służba kolejowa ma prawo przekonać się dostatecznie pod tym względem. Kto wykroczy przeciw temu zakazowi, odpowiada za wszelką szkodę zrządzoną na cudzym pakunku i wszelką inną z tego powstającą szkodę a oprócz tego ulegnie karze, przepisanej porządkiem policyi kolejowej.

Strzelcom i osobom w służbie publicznej zostającym wolno jednak mieć przy sobie podręczny zapas amunicyi.

Strzelbę wziętą do wagonu należy trzymać lufą w górę.

§. 23.

Wzbronienie jazdy osobom pijanym i stawiającym opór.

Kto nie zachowuje przepisanego porządku, kto się nie stosuje do zarządzeń służby kolejowej, lub zachowuje się nieprzyzwoicie, temu przyjęcie i dalsza podróż może być wzbroniona bez zwrotu należytości, za podróż zapłaconej. Szczególnie osoby pijane nie mogą być przyjmowane ani nawet do sal dopuszczane i powinny być oddalone jeżeliby weszły niepostrzeżone.

Jeżeli wydalenie nastąpi w ciągu podróży, albo jeżeli osoby te zostaną nie przyjęte już po oddaniu pakunku do ekspedycyi, nie mogą żądać, aby pakunek był im wydany gdzieindziej, jak na tej stacyi, do której był wykspedyowany.

b) Przewóz pakunków podróźnych.

§. 24.

Definicja pakunku podróźnego.

Jako pakunek podróźny będzie przewożone zwyczajnie tylko to, co podróźny bierze ze sobą na własną w podróży potrzebę i na potrzebę osób sobie towarzyszących, mianowicie kufry, tłumoki i torby, pudełka na kapelusze, małe paczki i tym podobnie; większe paki kupieckie, beczki, tudzież inne przedmioty które nie mogą być zaliczone do rzeczy w podróż potrzebnych, mogą być dopuszczone tylko wyjątkowo. Przedmiotów, których nie można przesyłać jako fracht nie można także oddawać jako pakunek podróźny.

§. 25.

Sposób zapakowania, usunięcie dawnych znaków pocztowych i kolejowych.

Rzeczy podróźne, nie zapakowane bezpiecznie i trwale, mogą być nie przyjęte. Dawne znaki pocztowe i kolejowe trzeba pousuwać z pakunków. Jeżeli

tego nie uczyniono i w skutek tego pakunek dostanie się nie w swoje miejsce, kolej nie odpowiada za szkodę ztąd powstałą.

§. 26.

Oddawanie pakunku na kolej.

Nie można domagać się aby pakunek, który oddano do ekspedycyi pakunków, z pokazaniem biletu jazdy. później, niż na 15 minut przed odejściem pociągu, był wysłany razem z odjeżdżającą osobą.

Jeżeli wyjątkowo, w przypadkach nagłych, pakunek będzie wzięty bez czynności ekspedycyjnej, z zastrzeżeniem dokonania tej czynności później, takowy aż do dokonania czynności ekspedycyjnej nie będzie uważany za oddany do przewozu.

Toż samo tyczy się przyjmowania pakunków podróżnych na przystankach.

Należytość od pakunków podróżnych opłacić należy natychmiast, w przeciwnym bowiem razie pakunek nie będzie posłany.

§. 27.

O pakunku ręcznym.

Podróżni mogą wziąć z sobą do wagonu przedmioty małe, łatwo przenośne, jeżeli to nie sprawia przykrości innym jadącym i o ile przepisy cłowe i podatkowe na to pozwalają. Na pakunki wzięte do wagonu nie daje się żadnych rewersów; podróżny sam ich pilnować powinien.

Na tych samych zasadach podróżni IV klasy mogą za zezwoleniem naczelnika stacyi wziąć z sobą do wagonu narzędzia, tornistry, pakunki w koszykach, workach, torbach itd. tudzież inne przedmioty, które można unieść idąc pieszo.

§. 28.

Rwers na pakunek i wydanie pakunku.

Podróżny, oddający pakunek, przyczem można od niego zażądać, aby pokazał bilet, otrzyma rewers. Osobie rewers posiadającej, której prawowitości zarząd kolei nie jest obowiązany dochodzić, pakunek będzie wydany tylko za zwrotem tego rewersu, co też uwalnia administracyą kolei od wszelkich dalszych roszczeń.

W miejscu przeznaczenia, za przybyciem pociągu, na który pakunek był do przewiezienia oddany, posiadacz rewersu ma prawo żądać w tamtejszej ekspedycyi pakunków, aby mu wydano natychmiast jego pakunek, jak tylko upłynie czas potrzebny do wyładowania i wydania podług przepisu, jak nie mniej do czynności podatkowej, jeżeli miała miejsce. Jeżeli podróżny nie chce czekać, aby mu pakunek zaraz wydano, może w ciągu 24 godzin po przybyciu odebrać go z ekspedycyi pakunków za zwrotem rewersu lub przysłać po niego. Jeżeli pakunku w ciągu 24 godzin nie odebrano, trzeba opłacić przepisane składowe.

Jeżeli rewers zginie, zarząd kolei jest obowiązany wydać pakunek dopiero wtedy, gdy prawo odbioru będzie zupełnie udowodnione; wyda go za pokwitowaniem a według okoliczności za kaucyą.

Pakunek powinien być wydany zwyczajnie tylko w tej stacji, do której był oddany. O ile jednak czas i okoliczności, tudzież przepisy cłowe i podatkowe pozwolą, pakunek może być na żądanie podróżnego wydany nawet przed tą stacją, do której był przeznaczony. Odbierając pakunek w takim przypadku, podróżny powinien zwrócić rewers i pokazać bilet.

§. 29.

Odpowiedzialność kolei żelaznej za pakunek podróżny.

Od chwili doręczenia rewersu, kolej żelazna jest odpowiedzialną za wydanie pakunków podróżnych jak należy i bez żadnego uszczerbku, a to w ogólności podług warunków i umów w dziale III. (Przewóz towarów) zawartych, o ile takowe dadzą się zastosować do przewozu pakunków podróżnych, w szczególności zaś podług następujących zasad:

- a) jeżeli podróżny nie deklaruje wyższej wartości, natenczas w przypadku zginięcia lub uszkodzenia będzie wynagrodzona szkoda rzeczywiście poniesiona; nie można jednak żądać wyższego wynagrodzenia nad sześć złotych srebrem za każdy kilogram po straceniu wagi tego, co nie zostało uszkodzonym, jeżeli idzie tu tylko o pakunek uszkodzony;
- b) jeżeli podróżny deklaruje wyższą wartość, natenczas razem z frachtem od pakunku winien zapłacić dodatek do frachtu, który wynosi najmniej 10 ent. za każde, chociażby tylko zaczęte 150 kilometrów, które pakunek ma przebiec od stacji podawczej do stacji przeznaczenia, a nie może przenosić 2 od tysiąca całej deklarowanej sumy.

Deklaracya wartości wtedy tylko ma skutek prawny, jeżeli ekspedycya stacji podawczej zapisała ją w rewersie;

- c) zarząd kolei przestaje zupełnie być odpowiedzialnym za pakunek podróżny, jeżeli w przeciągu ośmiu dni od przybycia pociągu na miejsce przeznaczenia (§. 28) nie zgłoszono się po niego.

Podróżny, któremu pakunek nie będzie wydany, może żądać, ażeby ekspedycya pakunków poświadczyła mu w rewersie dzień i godzinę zgłoszenia się po pakunek.

Za zginięcie i uszkodzenie pakunku, którego podróżny do przewiezienia nie oddał, to jest za zginięcie i uszkodzenie przedmiotów, wziętych ze sobą do wagonu (§§. 26, 27), kolej odpowiada tylko wtedy, jeżeli będzie udowodnionem, że szkoda powstała z winy zarządu kolei lub jej ludzi.

§. 30.

Pakunki zaginione.

Pakunki dopiero wtenczas uważane będą za zaginione, jeżeli się nie znajdą do trzech dni po przybyciu do miejsca przeznaczenia pasażera, tego pociągu, na który były oddane, i dopiero wtedy podróżny ma prawo żądać, aby mu wypłacono sumę, zagwarantowaną podług §. 29, w skutek czego ustają wszelkie dalsze roszczenia.

Gdyby zaginiony pakunek później się znalazł, zawiadomić o tem należy podróżnego, jeżeli tylko miejsce jego pobytu jest wiadome, chociażby otrzymał

wynagrodzenie, a ten w przeciągu czterech tygodni po otrzymaniu zawiadomienia, może żądać, aby pakunek za zwrotem wynagrodzenia, które mu dano, został mu wydany i to albo w miejscu przeznaczenia albo, bez opłaty frachtowego, w stacyi podawczej, podług życzenia oddawcy.

§. 31.

Odpowiedzialność kolei za uchybienie terminu dostawienia pakunku.

Pod względem odpowiedzialności kolei za spóźnione dostawienie pakunku (§. 28), będą stosowane następujące przepisy:

1. Szkoda, spóźnionem dostawieniem pakunku zrzadzona, jeżeli w ogóle nastąpi i jest udowodniona, uprawnia do żądania wynagrodzenia, które będzie liczone po 10 centów za każdy kilogram niedostawionego pakunku i za każdy zaczynający się dzień, aż do dnia, od którego pakunek ma być uważany za zginiony (§. 30). Jeżeli podróżny na wypadek spóźnionego dostawienia pakunku chce zabezpieczyć sobie wynagrodzenie, odpowiadające wysokości stopnia, w jakim mu zależy na wczesnem onego dostawieniu, winien oświadczyć to w ekspedycyi pakunków najmniej na pół godziny przed odejściem pociągu, którym pakunek ma i według przepisów ruchu może odejść. Oświadczenie to ma skutek prawny tylko wtedy, jeżeli ekspedycya zanotowała je w rewersie. Należytość za to przypadająca, nie może przenosić za każde zaczynające się 150 kilogramów, które pakunek ma przebiec od stacyi podawczej do miejsca przeznaczenia, 2 od tysiąca sumy zabezpieczyć się mającej, ani też wynosić mniej, niż 50 cent., z zaokrągleniem ilości centów na całe centy. Natomiast kolej żelazna, w razie spóźnionego dostawienia pakunku, zapłaci podróżnemu tytułem wynagrodzenia taką kwotę, jaka w granicach sumy deklarowanej będzie udowodniona.

2. Jeżeli kolej żelazna udowodni, że nie mogła dostawy pakunku przyspieszyć pomimo należytych starań do jakich porządne przedsiębiorstwo przewozu jest obowiązane, przestaje być odpowiedzialną za szkodę zrzadzoną uchybieniem terminu dostawienia.

§. 32.

Posługacze.

Jeżeli na stacyi znajdują się posługacze, podróżny może ich użyć, do odniesienia pakunku z lokalów ekspedycyi lub do przyniesienia tamże, zarząd jednak odpowiada za pakunki dopiero od chwili, gdy je odbierze. Posługacze noszą dla odróżnienia oznaki służbowe i są zaopatrzeni w drukowane upoważnienie, tudzież drukowaną taryfę należytości, co wszystko podczas służby powinni mieć przy sobie i na żądanie pokazać. Odbierając zaś rewers na pakunek powinni dać markę zaopatrzoną numerem posługacza.

Na większych stacyach zaprowadzone być powinny takie urządzenia, ażeby podróżny mógł oddać swój pakunek do tymczasowego przechowania służącemu kolejowemu (odźwiernemu) za stałą opłatą, bez odpowiedzialności zarządu.

§. 33.

O przedmiotach zostawionych.

Wszelkie przedmioty, w obrębie zarządu kolei, albo w wagonach zostawione, a zarządowi kolei oddane, będą zachowywane najmniej przez 3 miesiące.

Dopiero po upływie tego terminu postąpi się z niemi stósownie do przepisów na każdej kolei w tym względzie istniejących.

Przedmioty ulegające zepsuciu mogą być jak najkorzystniej sprzedane, skoro powstanie obawa, że się zepsują, pieniądze zaś będą w tym przypadku zachowane do dyspozycyi uprawnionych, póki termin ustanowiony nie upłynie.

Zresztą takie znalezione przedmioty ulegają postępowaniu według ogólnych przepisów prawnych, w tym względzie obowiązujących.

c) Przewóz zwłok.

§. 34.

Warunki przewozu.

Transport zwłok trzeba zapowiedzieć naprzód, jeżeli mają być oddane w stacyi wyjścia pociągu, najmniej na sześć, jeżeli w stacyach pośrednich, najmniej na dwanaście godzin.

Zwłoki powinny być szczelnie zamknięte w trumnie, umieszczonej następnie w skrzyni drewnianej. Można także przewieźć zwłoki na karawanie.

Zwłokom winien towarzyszyć dozorca, obowiązany zaopatrzyć się w bilet.

Przy oddaniu zwłok trzeba przedstawić passport ciała podług przepisów sporządzony, który kolej żelazna odbierze i zwróci dopiero przy wydaniu zwłok. Należytość za przewóz, według taryfy przypadającą, należy opłacić przy oddaniu.

Kto pod fałszywą deklaracją zwłoki do przewozu oddaje, winien nie tylko uzupełnić fracht uszczuplony, od stacyi podawczej aż do miejsca przeznaczenia, ale nadto zapłaci karę, w kwocie równej należytości frachtowej cztery razy wziętej.

Zwłoki trzeba odebrać w przeciagu sześciu godzin po przybyciu pociągu do miejsca przeznaczenia, w przeciwnym bowiem razie zostaną pogrzebane według rozporządzenia miejscowej zwierzchności.

d) Przewóz karet i innych pojazdów.

§. 35.

Odbiór i przewóz. Czas oddania na kolej.

Karety i inne pojazdy przyjmuje się do przewozu tylko na tych stacyach i tylko do tych stacyj, które do ich przyjmowania są wyznaczone. Trzeba je zapowiedzieć na dwie godziny przed odejściem pociągu, a najpóźniej na godzinę przed odejściem oddać do ekspedycyi. Na stacyach pośrednich wysłanie pojazdu pociągiem wskazanym wtedy tylko jest pewnem, jeżeli posyłka była zapowiedziana na 24 godzin przed jego odejściem.

Kolej żelazna nie jest obowiązana posyłać karet i innych pojazdów pociągami pospiesznymi i pociągami dla posyłek pospiesznych.

Podczas jazdy podróżni nie mogą zostawać w swoich ekwipażach.

§. 36.

Wydanie.

Kareta lub pojazd, gdy stanie w miejscu przeznaczenia, będą wydane za zwrotem kwitu jeżeli był udzielony i powinny być odebrane najpóźniej w prze-

ciągu dwóch godzin, jeżeli stanął na miejscu przed 6 godziną wieczór. Jeżeli zaś pociąg przybył do miejsca przeznaczenia później, termin ten liczy się dopiero od 6 godziny ranej dnia następnego. W przeciwnym razie zarząd kolei mocen jest żądać opłaty składowego, obliczonego za każdą godzinę.

§. 37.

Zostawienie pakunku podróznego w ekwipażu.

Dozorcom karety i pojazdów wolno jest zostawić w tychże pakunek podrózny (§. 24) o ile na to pozwolą przepisy cłowe i podatkowe (ob. §. 38).

§. 38.

Odpowiedzialność kolei żelaznej za pojazdy.

Kolej żelazna jest odpowiedzialną za przewiezione karety i pojazdy stósownie do warunków i umów tyczących się przewozu towarów, o ile takowe mogą się odnosić do tego przedmiotu. Nie jest jednak odpowiedzialna za szkodę, wynikłą z niebezpieczeństwa, do zapobieżenia któremu służy dozór, przez nią przepisany lub przez odsyłającego dobrowolnie na siebie wzięty.

Zastrzega się tutaj, że przy dochodzeniu roszezeń do wynagrodzenia za zginięcie lub uszkodzenie, wartość, według istniejących przepisów prawnych za podstawę do obliczenia szkody służyć mająca, nie może przewyższać wartości przez oddawcę deklarowanej.

Taka deklaracya wartości może się tyczyć tylko karety lub pojazdu a nie przedmiotów znajdujących się w tychże (§. 37).

Co się tyczy tych ostatnich, kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę, wynikłą z niebezpieczeństwa, ktorej zapobieżenie jest rzeczą dozorey, za szkody innego rodzaju tylko wtedy, jeżeli będzie udowodnione, że szkoda powstała z winy zarządu kolei lub jej ludzi.

Jeżeli wartość jest deklarowana, cena przewozu karety lub pojazdu w taryfie podana, będzie o pewną kwotę podwyższona. Ta kwota nie może wynosić za każde zaczęte 150 kilogramów całej drogi więcej jak 1 od tysiąca całkowitej sumy od każdego pojazdu deklarowanej a najmniej 5 ent. z zaokrągleniem kwoty zapłacić się mającej na całe centy. Jeżeli wartość nie jest deklarowana, przyjmuje się za zasadę, że wartość każdego pojazdu razem z przedmiotami w nim się znajdującymi, według przepisów prawnych obliczyć i wynagrodzić się mająca, ani w przypadku zaginięcia ani w przypadku uszkodzenia nie może przenosić 450 zł. srebrem.

Deklarowanie wartości nad 450 złotych jeżeli pojazd jest posłany z dozorcą, ma skutek prawny tylko wtedy, jeżeli ekspedycyja stacyi podawczej zanotowała tę sumę w rewersie transportowym; deklarowanie wyższej wartości, jeżeli pojazd jest wysłany bez dozorey, ma miejsce według przepisów tyczących się towarów frachtowych (§. 68).

§. 39.

Czas dostawienia.

Karety i inne pojazdy, posyłane z dozorcą pociągami osobowemi, idą aż do miejsca przeznaczenia tym pociągiem, na który zostały oddane; jeżeli zaś

w drodze muszą być przeniesione na inny pociąg, nadejść dopiero następującym pociągiem osobowym.

Dla wszystkich innych karet i pojazdów czas dostawienia jest taki sam, jak dla zwykłych towarów.

Odpowiedzialność za szkodę zrządzoną spóźnionem dostawieniem rozciąga się zwyczajnie nie dalej, jak na zapłacenie najwięcej 15 złotych za każdy zaczęty dzień opóźnienia i od każdego niedostawionego pojazdu. Deklaracja wysokości stopnia, w jakim komuś zależy na wczesnem dostawieniu karet i innych pojazdów posyłanych z dozorcą ma skutek prawny tylko wtedy, jeżeli ekspedycya stacyi podawczej zanotowała to w rewersie transportowym; jeżeli ekwipaż ma odejść bez dozorczy, deklaracją robi się podług przepisów, dotyczących się towarów frachtowych.

W obudwu przypadkach będzie pobierany dodatek do frachtu, który od każdych 7·5 kilometrów i od każdych zaczętych 30 złotych całej deklarowanej sumy nie może wynosić więcej niż $\frac{1}{4}$ ent. z zaokrągleniem ilości centów na całe centy, ani mniej niż 15 centów.

e) Przewóz żywych zwierząt.

§. 40.

0 przyjmowaniu. 0 ładowaniu i wyładowaniu. 0 nieprzyjmowaniu zwierząt chorych i dzikich.

Żywe zwierzęta przyjmuje się tylko na tych i tylko do tych stacyj, które są przeznaczone do ich przyjmowania. Odsyłający i odbierający winien sam zwierzęta umieścić w wagonie i z niego wyprowadzić, posiadać wiązadła do przy mocowania zwierząt, przywiązać je lub kazać przywiązać i nadto przekonać się osobiście o bezpiecznem przymocowaniu zwierząt.

Zwierzęta chore nie będą przyjmowane do przewiezienia. Nieprzyjmowanie zwierząt mogących roznosić zarazę, zależy od przepisów zdrowotnych w tej mierze obowiązujących.

Do przewożenia zwierząt dzikich kolej żelazna nie jest obowiązana.

Zarząd kolei ma prawo żądać, aby innym zwierzętom żywym, kolejną przewożonym, towarzyszyli dozorczy. Dozorczy ci, jeżeli naczelnik stacyi nie dozwoli wyjątku. zajmą miejsce w tych wagonach w których się znajduje ich bydło, i będą go pilnować podczas przewozu. Do zwierząt małych, zwłaszcza do drobiu, jeżeli jest umieszczony w kojach przerośnych, należyćie zamkniętych (klatki obszerne z otworami dla przystępu powietrza) nie potrzeba dozorców.

§. 41.

0 przewozie psów.

Psy przewozi się w osobnem zamknięciu.

Należyćie za przewóz psa płaci się przy oddaniu go, przy czem dostaje się rewers, za zwrotem którego po przybyciu na miejsce pies zostaje wydany. Zarząd kolei nie jest obowiązany trzymać psów nie odebranych natychmiast po odstawieniu ich na stacyą. Przepisy te tyczą się jednak tylko tych psów, które towarzyszą podróżnym w pociągach osobowych, w innych przypadkach przewóz psów odbywa się według przepisów ogólnych §§. 40 i 43.

§. 42.

Przewóz koni.

Któremi pociągami i w jakiej ilości konie mogą być przewożone, to zależy od zarządu kolei żelaznej.

Konie, mające być umieszczonemi w wagonach, powinny przynajmniej na godzinę przed odejściem pociągów stać w pogotowiu. Jeżeli pociąg odchodzi w nocy, lub przed 7 godziną z rana, trzeba zapowiedzieć konie przed 8 godziną wieczór.

Przewóz ze stacyi pośrednich jest tylko wtedy niewątpliwym, jeżeli przesyłający porozumie się poprzednio z naczelnikiem stacyi.

Konie odstawione koleją na miejsce przeznaczenia będą wydane za zwrotem rewersu, jeżeli był udzielony, powinny zaś być wyprowadzone najpóźniej w godzinę po przybyciu na dworzec kolei.

Po upływie tego czasu, zarząd kolei ma prawo żądać opłaty za czas stania koni, chociażby stały na otwartem miejscu w dworcu kolei.

Należytość za przewóz koni płaci się na stacyi podawczej.

§. 43.

Przewóz innych zwierząt.

Ilość innych zwierząt, jednocześnie z odjazdem podróżnego przewieźć się mających, tudzież pociągi, któremi mają być przesłane, wyznacza kolej żelazna. Mianowicie jednoczesne wysłanie kilku sztuk zależy od tego, czy jest miejsce stósowne, nie może więc być naprzód zapewnionem.

Należytość za przewóz płaci się na stacyi podawczej.

W obrocie wewnętrznym austriacko-węgierskim, oddawca, jeżeli chce, może przekazać odbiorcy wypłatę należytości za przewóz, oddając zwierzęta za listem frachtowym.

Zwierzęta trzeba dostawić na dworzec kolei na dwie godziny przed odejściem pociągu i, jeżeli pociąg odchodzi w nocy, lub przed 7 godziną z rana, zapowiedzieć je przed 8 godziną wieczór. Zwierzęta odstawione na miejsce przeznaczenia będą wydane za zwrotem rewersu; trzeba je zaś wyprowadzić z wagonu i zabrać najpóźniej w dwie godziny po ich odstawieniu na dworzec kolei. Po upływie tego czasu kolej żelazna ma prawo dać bydło na utrzymanie, na koszt i niebezpieczeństwo posyłającego, albo żądać opłaty za czas stania, jeżeli bydło w dworcu kolei zatrzymuje dłużej.

§. 44.

Odpowiedzialność kolei żelaznej za zwierzęta.

Odpowiedzialność kolei żelaznej za zginięcie i uszkodzenie psów, koni i innych żywych zwierząt do przewiezienia przyjętych, zależy od warunków umowy, zawartych w dziale III traktującym o przewozie towarów, o ile takowe dadzą się zastosować do przewozu zwierząt.

Kolej żelazna nie odpowiada jednak za szkodę, wynikłą z szczególnego niebezpieczeństwa, jakie zwierzętom koleją transportowanym koniecznie zagrażać musi; mianowicie zaś nie daje wynagrodzenia za stratę lub uszkodzenie w skutek wyskoczenia, upadnięcia, uderzenia, uduszenia lub z innych przyczyn przy wprowadzaniu, wyprowadzaniu, podczas przewozu lub pobytu

w dworcu kolei. Nie odpowiada także za szkodę wynikłą z niebezpieczeństwa do zapobieżenia któremu służy żądany (§. 40) dozorca. Tu należą wszelkie niebezpieczeństwa, których przyczyną nie było uszkodzenie wagonu do przewozu użytego, za które kolej jest odpowiedzialną, mianowicie zaś niebezpieczeństwa, którym można było zapobiedz przez należyty dozór, pilnowanie i paszenie zwierząt podczas przewozu.

Jeżeli okoliczności wymagają wynagrodzenia szkody, najwyższe wynagrodzenie, w przypadkach tak utraty jak i uszkodzenia, stanowi wartość deklarowana, albo też, jeżeli nie była deklarowana, jedna z następujących kwot:

za konia	225 zł. srebrem
„ woła karmnego	105 „ „
„ sztukę rogacizny	75 „ „
„ cielę	9 „ „
„ świnię karmną	30 „ „
„ „ chudą	12 „ „
„ prosię	3 „ „
„ owcę lub kozę	6 „ „
„ psa	3 „ „
„ inne zwierzęta od 100 kilogr.	30 „ „

Jeżeli wartość jest deklarowana, natenczas oprócz ceny przewozu taryfą przepisanego, pobierany będzie dodatek, który za każde zaczęte 150 kilometrów całej drogi nie może wynosić więcej jak 1 od tysiąca całkowitej deklarowanej sumy, a najmniej 5 centów, z zaokrągleniem kwoty zapłacić się mającej, na całe centy.

Deklaracya wyższej wartości ma skutek prawny tylko wtedy, jeżeli ją albo przesyłający (w takich przypadkach gdy się oddaje za listem frachtowym) literami wypisze na tej stronie listu frachtowego, na której jest adres w miejscu do tego przeznaczonem, albo jeżeli ją ekspedycya stacyi podawczej zanotuje w rewersie transportowym.

§. 45.

Czas dostawienia.

Czas dostawienia jest taki sam, jak dla przesyłek pospiesznych lub zwykłych towarów, według tego czy się posyła pociągami osobowymi, czyli też towarowami i oblicza się według przepisów zawartych w dziale III podług których oceniają się także skutki opóźnionego dostawienia.

Konie i psy, przewiezione pociągami osobowymi można jednak odbierać w czasie, który w §. 28 ustęp 2 jest wyznaczony dla pakunków. Deklaracya, w jak wysokim stopniu zależy komu na wczesnem dostawieniu, ma skutek prawny tylko wtedy, jeżeli ją albo przesyłający (w takich przypadkach, gdy się posyła za listem frachtowym) wypisze literami na tej stronie listu frachtowego, na której jest adres, w miejscu do tego przeznaczonem, albo jeżeli ją ekspedycya stacyi podawczej zanotuje w rewersie transportowym.

W obydwu przypadkach pobiera się dodatek do frachtu, który nie może wynosić więcej nad $\frac{1}{10}$ centa za każde 7·5 kilometrów i za każde zaczęte 30 zł. całej deklarowanej sumy z zaokrągleniem na całe centy, ani mniej niż 15 centów.

III.

Przewóz towarów.

§. 46.

Przyjmowanie towarów.

Towary przewozi się ze wszystkich i do wszystkich stacyj do przewozu towarów urządzonych, tak, że nawet wtedy, gdy towary mają przejść z jednej kolei na drugą, nie potrzeba pośredniego adresu.

§. 47.

Przyjmowanie towarów.

Kolej żelazna nie jest obowiązana przyjmować do przewozu towarów nieopakowanych według przepisów lub wcale nieopakowanych, jeżeli natura towaru wymaga opakowania dla zapobieżenia utracie lub uszkodzeniu podczas przewozu. Towar taki można wyjątkowo przyjąć do przewozu, jeżeli odsyłający złoży deklaracją, na liście frachtowym powtórzyć się mającą, a własnoręcznym jego podpisem opatrzoną, jako przyznaje, że opakowania nie ma, lub jest niedostateczne. W deklaracji tej każdą z osobna pakę wyszczególnić i opisać należy.

Osnowa deklaracji, którą odsyłający składa, jeżeli opakowania nie ma, lub jest niedostateczne, przepisana jest formularzem (porównaj dodatek A), który w ekspedycjach będzie na podporęczy.

Oznaczenia zewnętrzne pak pojedynczych dać należy starannie i wyraźnie i takowe powinny ściśle zgadzać się z listem frachtowym (porów. §. 50 Nr. 3).

Kolej żelazna ma także prawo żądać, aby posyłający na towarach trwale oznaczenie stacyi do której są przeznaczone, umieścić, o ile rodzaj towaru nie sprawia w tej mierze szczególnej trudności.

§. 48.

Przedmioty, których przewóz jest wzbroniony lub tylko warunkowo dozwolony.

Kto pod fałszywą lub niedokładną deklaracją oddaje do przewiezienia koleją przedmioty, których przewóz jest wzbroniony, lub tylko pod pewnymi warunkami dozwolony, płaci prócz kar, przepisami policyjnymi lub kodeksem karnym ustanowionych, chociażby szkoda nie powstała, karę konwencyonalną, w kwocie sześciu złotych za każdy kilogram takiej posyłki, podpadając takowej już za samo oddanie a oprócz tego odpowiada za wszelką zrzadzoną szkodę Karę konwencyonalną można ściągnąć podług okoliczności albo od posyłającego albo od odbiorcy towaru.

I. Przedmioty których przewóz jest wzbroniony.

1. Wszelkie takie towary, które z powodu swego ciężaru, lub objętości, kształtu lub innych przymiotów nie odpowiadają urządzeniom i sposobowi używania kolei, aby mogły być przewiezione.

2. Wszelkie przedmioty przymusowi pocztowemu ulegające, jak dokumenta, drogie kamienie, perły prawdziwe i kosztowności.

3. Wszelkie przedmioty palne lub wybuchające np. proch ruszniczy, bawełna rusznicza, lonty (z wyjątkiem wymienionych pod II A. 6), strzelby nabite,

pioruniiany srebra, rtęci i złota, wyroby pirotechniczne, papier tak zwany düppelski, nitrogliceryna (głonoin), sole pikrinowe (żółcień pikrinowy, żółcień anilinowy itd.), koks sodowy, wytwory nitroglicerynowe (dynamit) i wszelkie te w których mieszaninę wchodzi fosfor jako główna część składowa, tudzież podpałki (amorcees).

W obrocie wewnętrznym austriacko-węgierskim artykuły: proch ruszniczy, bawełna rusznicza, wyroby pirotechniczne, wytwory nitroglicerynowe (dynamit itd.) będą przyjmowane do przewozu warunkowo (porów. dodat. do II A).

II. Przedmioty których przewóz jest dozwolony warunkowo.

A.

1. Eter, nafta, wyskok eterowy (białe krople czyli Anodyna), kleina (kolodium), dwusiarezyk węglowy, wyskok metylowy surowy i oczyszczony, wyskok pospolity i okowita.

2. Wapień zielony.

3. Chloran potasowy i kwas pikrinowy czysty.

4. Kwasy mineralne wszelkiego rodzaju i osady z olearni, ług z sody żrącej, z węglanu sodowego i potażu żrącego, jakoteż naczynia, w których takowe są przesyłane, tudzież pokosty, barwidła pokostowe, soki barwnicze, oleje i olejki, wyskoki i ciecze wysokokowe pod Nr. 1 nie przytoczone, a przesyłane w baniach, tudzież brom.

5. Olejek terpentynowy, olejek smolny, olej kopalinny, kamfina, fotogien, pinolina, benzina, ligroina, olej do smarowania i podobne ciała, tudzież naczynia, w których się takowe przewozi; wszelkie oleje cuchnące, jakoteż amoniak żrący płynny.

6. Zapalki (licząc do tego stoczki, zapalające się od potarcia i żagiew zapalająca się tym samym sposobem), lonty niezawodzące, jeżeli takowe składają się z rurki cienkiej a mocnej, zawierającej w sobie stosunkowo małą ilość prochu ruszniczego. Masa Buchera do gaszenia ognia w puszkach blaszanych.

7. Fosfor.

8. Wełna i odpadki wełny, szczątki sukna, odpadki z przędzy, bawełniane i z przędzy bawełnianej, len, konopie, kłaki, szmaty i tym podobne przedmioty jeżeli są natłuszczone, tudzież wełna z wyrobów zużytych pochodząca, Mungo lub Schoddy, cienkie sznurki do warsztatu tkackiego (Weber- oder Harnischlitzten, Geschirrlitzen).

9. Olej skalny surowy i oczyszczony, także eter skalny (nafta) jak nie mniej próżne naczynia w których przewozi się te przedmioty.

10. Spłonki ostrzegające o potrzebie zatrzymania pociągów na kolejach żelaznych.

11. Pistony zwyczajne i blaszkowe i naboje matalowe.

12. Złoto i srebro w sztabach, platyna, pieniądze metalowe i papierowe.

13. Obrazy i inne dzieła sztuki.

14. Przetwory arsenu, mianowicie kwas arsenawy, złotołusk żółty (auripigment), złotołusk czerwony (realgar), arsenik biały (Scherbenkobalt, Fliegenstein) itd. i inne trucizny.

15. Kopec.

16. Drożdże płynne i prasowane.

17. Miazga drzewna.

18. Skóry świeże, tłuszcze, ścięgna, kości i inne przedmioty, o ile są nader cuchnące i obrzydliwe.

Przedmioty pod 1 do 18 wymienione przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, jeżeli są oddane za osobnymi listami frachtowymi, innych przedmiotów nie obejmującymi. W szczególności należy mieć na względzie co następuje:

Do Nr. 1. Eter, nafta jakoteż wyskok eterowy (białe krople czyli Anodyna i kleina, powinny być oddawane do przewozu w podwójnem opakowaniu, a to w taki sposób, że flaszki szklane, w których się te płyny znajdują, umieścić należy w skrzynkach drewnianych, wysłanych otrębami lub trocinami.

Przewóz siarczynu węglowego odbywa się podług następujących przepisów:

- a) Jeżeli siarczyk węglowy znajduje się w naczyniach walcowatych cynkowych, mających dla większej mocy obręczę żelazne, u góry i u dołu przylutowane, takowe będą przyjęte do przewozu tylko wtedy, jeżeli każde takie naczynie waży najwięcej 35 kilogramów.
- b) Jeżeli zaś naczynia w których jest siarczyk węglowy są zrobione z grubej blachy żelaznej, należy je zaklepane i w spójnieniach dobrze zalutowane, ogranicza się wagę tylko o tyle, że jedno naczynie nie może ważyć więcej nad 500 kilogramów.
- c) Naczynia z blachy cynkowej powinny być zamknięte w koszach plecionych.
- d) Można także oddawać siarczyk węglowy w naczyniach szklanych zamkniętych w puszkach blaszanych, wysłanych otrębami lub trocinami.
- e) We wszystkich tych przypadkach siarczyk węglowy przewozi się wagonami całkiem otwartymi, bez okrycia sukniem.

Wyskok metylowy surowy i oczyszczony, wyskok pospolity i okowitę przyjmuje się tylko w beczkach i w naczyniach szklanych albo blaszanych, z których ostatnie powinny być opakowane podług powyższego przepisu (do Nr. 1).

Do Nr. 2. Wapień zielony przewozi się tylko otwartymi wagonami.

Do Nr. 3. Chloran potasowy powinien być zapakowany w beczkach lub skrzyniach papierem wyklejonych. Kwas pikrinowy czysty może być przyjęty tylko na podstawie zaświadczenia wydanego przez ukwalifikowanego chemika, potwierdzającego, że oddany do przewozu kwas pikrinowy jest czysty i nie grozi niebezpieczeństwem.

Do Nr. 4. Banie, w których przesyła się kwasy mineralne (kwas siarkowy — witryol — kwas solny — kwas azotowy — serwasser) itd., powinny być dobrze opakowane i zamknięte w naczyniach opatrzonych w mocne ucha (kosze plecione mogą także do tego być użyte), aby je można nieść wygodnie. Jeżeli opakowanie nie jest dość staranne a paki lub naczynia nie są opatrzone w wygodne ucha, kolej może odmówić przyjęcia.

Banie, lub flaszki z kwasem azotowym dymiącym muszą być obłożone suchą ziemią wymoczkową lub inną również suchą w ilości przynajmniej takiej jaka odpowiada objętości naczyń powyższych.

Kwasy mineralne trzeba zawsze pakować osobno i nie można ich umieszczać w tym samym wagonie razem z innymi produktami chemicznymi.

Do Nr. 5. Olejek smolny i istoty podobnego rodzaju w naczyniach blaszanych lub baniach szklanych nieopieczonych, przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, jeżeli naczynia te są opakowane w koszach. Olejek terpentynowy i wszystkie inne oleje cuchnące, przewozi się tylko w otwartych wagonach.

Do Nr. 4 i 5. Fracht od bań z kwasami mineralnymi (kwas siarkowy, kwas solny, kwas azotowy itd.), jakoteż banie z olejkiem smolnym, olejem mineralnym,

kamfina, fotogieniem, pinolina, benzina i podobnemi, jeżeli każda paka waży nie więcej nad 75 kilogramów, będzie obliczony podług wagi rzeczywistej. Jeżeli się zaś posyła jedną lub więcej bań ważących więcej niż 75 kilogramów, zarząd kolei może żądać zapłaty frachtu za 2000 kilogramów chociażby waga nie wynosiła ogółem 2000 kilogramów, a naładowaniem i wyladowaniem zajmą się posyłający i odbierający. Ci ostatni nie mają więc prawa żądać tego od kolei żelaznej gdy się posyła banie w mowie będące, chociaż żądanie takie gdy się posyła inne towary, może mieć miejsce. Jeżeli odbiorcy najpóźniej w trzy dni po odstawieniu takich baniek na miejsce przeznaczenia a względnie po otrzymaniu zawiadomienia o ich nadejściu, tychże z wagonu nie uprzątną, kolej żelazna ma prawo umieścić takie banie w magazynie z zachowaniem przepisów art. 61 ustęp 1, lub oddać je spedytorowi. Jeżeli to jest niemożliwe, wolno jej sprzedać banie bez dalszych formalności.

Do Nr. 6. Zapalki, jakoteż lonty niezawodzące i inne powinny być starannie i mocno opakowane w naczyniach z grubej blachy żelaznej a przynajmniej w bardzo mocnych drewnianych skrzyniach, objętości nie większej nad 1.2 metra sześciennego i to tak, aby wewnątrz pak było całkiem wypełnione. Na pakach trzeba oznaczyć wyraźnie co zawierają.

Masę Buchera do gaszenia ognia przyjmuje się do przewozu tylko w skrzyneczkach zawierających 6 do 10 kilogramów, wewnątrz papierem wyklejonych i zamkniętych nadto w wielkich skrzyniach, podobnie wyklejonych.

Do Nr. 7. Fosfor posyła się pod wodą, w puszkach blaszanych, ważących najwięcej po 6 kilogramów i zalutowanych a następnie w grubych skrzyniach trocinami mocno opakowanych. Nadto paki powinny być należycie owinięte w szare płótno, i zaopatrzone u górnych brzegów w mocne rękojeści, nie mogą zaś ważyć więcej nad 75 kilogramów; z wierzchu trzeba położyć napisy: „wewnątrz fosfor“ i „góra“.

Do Nr. 8. Gdy się oddaje do przewozu przedmioty tu wymienione, trzeba wyrazić w liście frachtowym czy są natłuszczone, czy nie. Jeżeli są natłuszczone, będą przewiezione otwartym wagonem. Jeżeli to nie jest wyrażonem, uważać się będzie te przedmioty jako natłuszczone, będą zatem posłane jako takie.

Wełna natłuszczona, w szczególności zaś natłuszczona wełna z szczytków sukna, Mungo lub Schoddy, winna być posyłana na żądanie odstawcy wagonami otwartymi ale opatrzonemi w pokrycia, a jeżeli zarząd kolei na to się zgodzi, mogą być posyłane wagonami krytymi.

Do Nr. 9. Olej skalny i eter skalny (naftę) przyjmuje się do przewozu tylko w bardzo dobrych, trwałych beczkach lub puszkach blaszanych, zapakowanych w skrzyniach, wypełnionych trocinami lub otrębami, albo też w naczyniach z grubej blachy, pobielanej, starannie zalutowanych, mających kształt kwadratowy, około 21 centymetrów długości i szerokości a około 31 centymetrów wysokości, zapakowanych po dwie w skrzyni z desek, mających najmniej 1.3 centymetra grubości, tak, aby naczynia nie mogły się trząść. Naczynia blaszane, któreby się podczas przewozu uszkodziły, zostaną natychmiast wyjęte i to, co jeszcze zawierają, zostanie jak można najkorzystniej sprzedane na rzecz przesyłającego. Przewozi się tylko otwartymi wagonami. Do przewozu w taki sposób, jakiego wymaga postępowanie cłowe w drodze opowiedzenia, to jest pod stałym pokryciem i oplombowaniem pokrycia wagonu, nie przyjmuje się tych artykułów.

Do Nr. 10. Spłonki powinny być mocno zapakowane w kawałki papieru, trociny lub gips, albo też w inny sposób, tak mocno ułożone i oddzielone od

siebie, aby kapsułki blaszane nie mogły się stykać ani ze sobą ani z innym przedmiotem; paki w których są ułożone powinny być zrobione z desek fugowanych, mających najmniej 2.6 centimetra grubości, spojonych szrubami drewnianymi, szczelnie zamkniętych i włożonych w drugą pakę również szczelnie zamkniętą; paka zewnętrzna nie powinna mieć więcej jak 0.06 metra sześciennego objętości.

Przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, jeżeli listy frachtowe są opatrzone w poświadczenie urzędowe iż opakowanie odpowiada przepisom.

Do Nr. 11. Pistony zwyczajne i blaszkowe i naboje metalowe powinny być starannie opakowane w mocnych beczkach lub pakach a na każdej pace lub beczce powinna być przyklejona kartka, z napisem „pistony itd“.

Do Nr. 12. Pod jakimi warunkami złoto i srebro w prętach, platyna, metal szlachetny, pieniądze metalowe i papierowe przyjmuje się do przewozu, do tego każda kolej żelazna ma osobne przepisy.

Do Nr. 13. Do przyjmowania obrazów i innych dzieł sztuki zarząd kolei jest obowiązany tylko wtedy, jeżeli w listach frachtowych wartość nie jest deklarowana.

Do Nr. 14. Wytwory arsenu, mianowicie kwas arsenawy, złotołusk żółty (auripigment), złotołusk czerwony (realgar), arsenik biały (Scherbenkobalt, Fliegenstein) itd., będą przyjmowane do przewozu kolejną tylko wtedy, jeżeli są upakowane w podwójnych beczkach lub pakach. Dna beczek powinny być umocnione obręczami wpuszczanymi, wieka pak obręczami lub żelaznami więzadłami. Beczki lub paki wewnętrzne powinny być zrobione z grubego, suchego drzewa, i wyklejone wewnątrz płótnem, lub inną gęstą tkaniną.

Na każdej pace trzeba napisać czarną farbą olejną wyraźnymi literami słowo „arszenik (trucizna)“.

Inne wytwory metalowe jadowite (barwidła metalowe, sole metalowe jadowite) mianowicie zaś przetwory rtęciowe, jakoto: chlorek rtęciawy, (kalomel), chlorek rtęciowy i tlenek rtęciowy, cynober, sole i barwidła miedziane jako to: siarkan miedziowy (siny kamień), octan miedziowy (grynszpan), barwidła miedziane zielone i błękitne, przetwory ołowiu jakoto: płowiec (massykot), minia, octan ołowiowy i inne sole ołowne, biel ołowiana i inne barwidła ołowiane, tlenki cynowy i antymonowy mogą być oddawane do przewozu tylko w grubych beczkach lub pakach, z mocnego, suchego drzewa zrobionych, opatrzonych w obręcze wpuszczone a względnie w więzadła opasujące. Opasanie powinno być takie, aby w skutek tarcia i wstrząśnień, przy przewozie niepodobnych do unikięcia, proszek szczelinami niewychodził.

Do Nr. 15. Kopeć będzie przyjmowany tylko w małych naczyniach w trwałe kosze zapakowanych lub w naczyniach wylepionych wewnątrz papierem, umoczonem w wodnem szkle.

Do Nr. 16. Drożdże tak płynne jak prasowane będą przyjmowane tylko w naczyniach szczelnie niezamkniętych.

Do Nr. 17. Miazgę drzewną posyła się wagonami otwartymi i pod dobrem przykryciem.

Do Nr. 18. Przedmioty tego rodzaju, jeżeli się je posyła oddzielnie, będą przyjmowane tylko w stosownem opakowaniu, nieopakowane zaś tylko wtedy, jeżeli wagon będzie niemi całkiem napełniony.

W obrocie wewnętrznym austriacko-węgierskim, artykuły: proch ruszniczy, bawełna rusznicza, wyroby pirotechniczne i

wytwory nitrogllicerynowe (dynamit itp.) będą przyjmowane tylko pod warunkami poniżej wymienionemi i tylko za osobnemi listami frachtowemi, w których nie wymieniono innych przedmiotów:

Proch ruszniczy wszelkiego rodzaju powinien być zapakowany w dobrych workach płóciennych (mączka prochu w podwójnych), umieszczonych nadto w beczkach drewnianych dobrze spojonych i zaopatrzonych w obręczę wpuszczane.

Bawełnę ruszniczą trzeba pakować podobnie jak proch w worki płócienne i baryłki prochowe — jeżeli zaś jest bez worków, w paki drewniane wyklejone papierem.

Wyroby pirotechniczne oddaje się ułożone w pakach drewnianych, szczelnie zamkniętych, każdy zwitek osobno kłakami obłożony.

Wytwory nitrogllicerynowe (dynamit itp.) mogą być przyjęte do przewozu tylko wtedy, jeżeli pochodzą z fabryki, której produktu kwalifikują się do przewozu koleją żelazną na zasadzie urzędowego pozwolenia i są oddawane z dołączeniem potrzebnej do tego legitymacyi i z markami ochronnemi. Dynamit powinien być zapakowany naprzód w papier a następnie w paki lub beczki drewniane, wypełnione trocinami, zbite zaś tylko drewnianemi obręczami i drewnianemi gwoździami.

B.

Siano, trzcina (wyjąwszy trzcinę hiszpańską) kora, słoma (także słoma ryżowa i łodygi lnu) tudzież torf będą przyjmowane tylko nieopakowane i przewożone tylko krytymi wagonami; włożeniem do wagonu i wyjęciem z wagonu przesyłający i odbierający sami zająć się powinni. Nadto posyłający winni na żądanie administracyi kolei dostarczyć sami pokrycia na te artykuły tudzież na gips, łuzniak (Kalkäscher), martwicą gąbczastą (Trass) i węgle drewniane.

C.

Jeżeli włożenie do wagonu lub przewóz jakich przedmiotów, zdaniem zarządu kolei, takowe odbierającego, nastręcza szczególne trudności, można przewóz uczynić zawisłym od dopełnienia warunków w każdym z osobna przypadku ułożyć się mających.

§. 49.

Zawarcie umowy frachtowej.

Umowa frachtowa zostaje zawarta, gdy odsyłający napisze list frachtowy a ekspedycya stacyi podawczej, na znak przyjęcia, wycisnie na tymże swój stempel. Ekspedycya wyciska stempel bezzwłocznie jak tylko towar w liście frachtowym deklarowany będzie w zupełności przystawiony, (porównaj §. 55, ustęp 2). Od tej chwili uważa się umowę frachtową jako zawartą i oddanie towaru jako dokonane.

§. 50.

Listy frachtowe.

Do każdej posyłki powinien być dodany przepisany, drukowany list frachtowy, przez zarząd kolei w stempel zaopatrzony. W tym względzie obowiązują następujące przepisy:

1. Jak dla przedmiotów w §. 48 pod II A. wymienionych, tak i wtedy, gdy towary mają być włożone do wagonu i wyjęte przez posyłającego i odbiorcę, tudzież, jeżeli ulegają kontroli cłowej lub podatkowej, powinny do nich być dołączone osobne listy frachtowe, nie obejmujące jednak żadnych innych przedmiotów.

Nadto w tym samym liście frachtowym wolno zapisywać tylko takie przedmioty, które rodzaj ich dozwala ładować razem bez uszkodzenia.

Jeżeli posyłający wypełnia całe wagony, można go zobowiązać, aby dał do towaru tyle listów frachtowych ile zajmuje wagonów.

2. List frachtowy, podług §. 49 ostemplowany jest dowodem umowy, zawartej między zarządem kolei a odsyłającym; jeżeli jednak na zasadzie niniejszych przepisów, taryfy lub osobnej umowy z posyłającym, włożenie do wagonu ma załatwić posyłający a wyjęcie odbierający, waga lub ilość towaru, w liście frachtowym wymieniona, nie może służyć za dowód przeciwko kolei żelaznej, jeżeli ładunku wagonowego, lub towarów, które go stanowią, nie przeważono i jeżeli ilość sztuk lub waga, ta ostatnia wyciśnięciem stępla stacyi podawczej, nie jest poświadczona w liście frachtowym. Żądaniu, aby sprawdzono ilość sztuk lub wagę towarów, wagony wypełniających, winna kolej uczynić zadosyć za opłatą którą władza nadzorcza ustanowi, jeżeli towary są tego rodzaju że przeważenie lub obliczenie nie zabierze zbyt wiele czasu i jeżeli w dworcu kolei są przyrządy potrzebne do załatwienia tej czynności.

Jeżeli kolej nie sprawdziła ilości sztuk lub wagi, nie można poprzestawać na oświadczeniu podanem w liście frachtowym, lecz należy postarać się o udowodnienie w inny sposób wagi i ilości.

Stempel ekspedycyi podawczej (§. 49), jedyny stanowczy dowód dnia, w którym towar został oddany, powinien być wyciśnięty na liście frachtowym w obecności posyłającego, jeżeli tego żąda.

Zarząd kolei może odmówić przyjęcia listów frachtowych niezgodnych z przepisami niniejszego porządku ruchu. Listy frachtowe, za którymi towar był przywieziony przez innych frachciarzy, przed oddaniem na kolej żelazną, nie będą też przyjmowane jako załączniki do listów frachtowych kolejowych.

3. W liście frachtowym oprócz miejsca i daty napisania listu frachtowego, trzeba wymienić znaki pak (colli), liczby tychże, ich ilość, sposób opakowania, wagę brutto i nazwę towaru, jeżeli zaś kolej żelazna, na zasadzie osobnych przepisów, przyjmuje towary nie podług wagi, trzeba je opisać wyraźnie i dokładnie w duchu tychże przepisów.

Na liście frachtowym powinno znajdować się nazwisko posyłającego, napisane, wydrukowane albo wyciśnięte, tudzież wyraźny i dokładny adres odbiorcy i nazwa miejsca przeznaczenia.

Jeżeli ze stacyi podawczej do miejsca przeznaczenia jest więcej dróg, na liście frachtowym trzeba wymienić obok adresu drogę przewozu, a kolej tego trzymać się powinna. Jeżeli droga nie jest wymieniona, ekspedycya podawcza obiera na niebezpieczeństwo posyłającego tę drogę, która się jej zdaje najstósowniejszą.

4. Posyłający ręczy za prawdziwość szczegółów w liście frachtowym wymienionych i na niego spadają wszystkie następstwa, mogące wyniknąć z fałszywych, niewyraźnych lub niedokładnych deklaracyi w liście frachtowym.

Ekspedycya kolei ma prawo sprawdzić zgodność listu frachtowego z pakami do których należą, a nawet z tem co zawierają, a to w obecności odsyłającego

lub odbierającego czyli też ich pełnomocników, albo, jeżeli tego potrzeba, w obecności najmniej dwóch świadków.

W razie fałszywej deklaracji wagi lub jakości towaru, każda kolej żelazna może ściągnąć od posyłającego albo odbiorcy nie tylko dopłatę do umniejszonego frachtu od stacyi podawczej aż do miejsca przeznaczenia, ale nadto karę konwencyonalną na zasadzie własnych szczególnych przepisów.

5. Jeżeli odsyłający żąda poświadczenia jako towary oddał na kolej, a rewers podawczy, według szczególnych przepisów rozmaitych kolei żelaznych wydany, zdaje się mu niedostatecznym, winien podać list frachtowy w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden ekspedycya kolei zwróci mu wypełniony, z napisem „duplikat“.

Duplikat ten nie ma takiego skutku jak list frachtowy towarzyszący, ani też jak rewers ładunkowy.

6. Jeżeli towary posyła się do miejsc nie leżących nad koleją żelazną, lub do stacyi kolei żelaznej, które nie są urządzone do załatwiania ruchu towarowego, posyłający winien ze względu na dalszy transport wymienić w liście frachtowym stacyą kolei żelaznej, od której dalszy przewóz ma załatwić adresat (porównaj §§. 61 i 65).

7. Wzór listu frachtowego przepisany jest w dodatkach *B* i *C*, można go zaś dostać na wszystkich stacyach po cenach w taryfie wymienionych.

Listy frachtowe, drukowane nie na rachunek zarządów kolejowych, powinny być poprzednio, za opłatą w taryfie ustanowioną, stęplowane przez jeden z tych zarządów, w których obrębie mają być użyte, a to celem sprawdzenia ich zgodności z przepisany formularzem. Jeżeli do stęplowania nie przedstawia się równocześnie najmniej 100 listów frachtowych, można odmówić stęplowania.

Na stronie adresowej listu frachtowego wolno wycisnąć firmę oddawcy, nie zabierając miejsca potrzebnego do napisów, które położyć ma kolej.

8. W miejscach, gdzie są ekspedycye towarów kilku zarządów, wszystkie zarządy uznać powinny za ważne te listy frachtowe, które jeden z zarządów ostępluje.

9. Innych deklaracji i dokumentów nie wolno żądać prócz listu frachtowego, chyba że ustawa handlowa lub przepis niniejszy dozwala wyjątku; podobnie nie wolno zamieszczać w listach frachtowych żadnych takich deklaracji lub umów, których ustawa handlowa lub przepis niniejszy nie uznaje za dopuszczalne.

§. 51.

Przepisy cłowe i podatkowe.

Jeżeli towary podlegają postępowaniu cłowemu lub podatkowemu przed wydaniem ich odbiorcy, odsyłający jest obowiązany doręczyć kolei żelaznej z listem frachtowym wszelkie papiery legitymacyjne do tego potrzebne. Kolej żelazna nie ma obowiązku sprawdzania potrzeby lub właściwości albo dostateczności tych papierów, i takowa a względnie jej następcy w przewozie, nie są odpowiedzialni za winę, popełnioną przez to, że tych papierów legitymacyjnych nie było przy przyjęciu towaru lub były niedostateczne. Natomiast odsyłający ręczy kolei żelaznej za wszelkie kary i szkody jakieby ją spotkały z powodu niewłaściwości, niedostateczności lub braku wspomnianych papierów.

Jeżeli na wyraźne żądanie odsyłających, w liście frachtowym, przy dołączeniu przepisanych deklaracji i papierów legitymacyjnych, wyrażone, kolej żelazna ma pośredniczyć w manipulacji cłowej i podatkowej z przewiezionymi

towarami i zaliczyć cła przywozowe, wywozowe i przewozowe tudzież inne podatki publiczne i należitości, o ile takowe mają być opłacone prawidłowo a nie w stacyi podawczej lub miejscu przeznaczenia, nie bierze przez to na siebie żadnej odpowiedzialności. Żądanie w taki sposób wyrażone nie zobowiązuje kolei do przyjęcia pośrednictwa i takowa może czynność tę poruczyć spedytorowi, jeżeli w liście frachtowym inny pośrednik nie jest wymieniony.

Jeżeliby posyłający proponował takie wyeksperymentowanie towarów, jakie w danym przypadku nie jest prawnie dozwolone, przyjmuje się za zasadę, iż tenże zgodzi się na to, co kolej żelazna pod względem wyeksperymentowania uzna za najkorzystniejsze dla niego. Jeżeli kolej żelazna, towary poruczone jej za listem frachtowym na granicach dotyczącego terytorium cłowego, przyjmie bez papierów cłowych, przez posyłającego sporządzonych, i ma przewieźć takowe do miejsca przeznaczenia, lub do stacyi cłowej, w którejby można było złożyć deklaracyą cłową; natenczas posyłający a względnie odbierający są kolei odpowiedzialni za wszelkie szkody i straty, na jakieby z powodu niedokładności, błędów i opuszczeń, w deklaracyi frachtowej popełnionych, była narażoną, będąc, jako trudniąca się przewozem, obowiązana do złożenia deklaracyi cłowej, wystawić i wypełnić się mającej na podstawie deklaracyi, w liście frachtowym zawartej.

Posyłający winien papiery legitymacyjne, jako potrzebne do czynności cłowej i podatkowej, wymienić także w liście frachtowym. Za papiery w liście frachtowym nie wymienione, kolej żelazna nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

§. 52.

Obliczanie frachtowego.

Dopóki i o ile wspólne taryfy frachtu ogłoszone nie będą, frachtowe będzie obliczane podług kwot wymienionych w ogłoszonych taryfach rozmaitych kolei a względnie związków kolejowych. Oprócz wymienionych w taryfie należitości frachtowego i za czynności w taryfie przewidziane, żadna inna opłata nie będzie pobierana. Wydatki które koleje żelazne poniosą w gotowiźnie (np. na cło przywozowe, przewozowe i wywozowe, na kosztą przeprowadzenia lub reparacyi koło towarów, jakich zewnętrzne i wewnętrzne własności i natura towarów wymagają dla konserwacyi podczas przewozu), powinny być zwrócone.

Jeżeli która z kolei żelaznych sama zabiera towary od posyłającego z jego domu lub z okrętów, lub odsyła takowe do domu odbiorcy lub w jakie inne miejsce np. do pakowni, do magazynów, do magazynów cłowych, na okręty itp., i za to zwrócić jej trzeba należitość podług taryfy.

Frachtowe będzie obliczone od kilograma, jeżeli zaś towary przyjęto na kolej bez ważenia, podług zasad podanych na ten przypadek w taryfach i osobnych przepisach każdej kolei, mianowicie podług wytrzymałości wagonów, podług pojemności lub bryłowości. Dochodzi się wagi albo przez rzeczywiste odważenie w dworeu kolei albo przez obliczenie, na podstawie pozycyij normalnych, w taryfach podanych. Wagi towarów opakowanych dochodzi się zawsze na stacyi podawczej. Posyłki, nie dochodzące 30 kilogramów, będą policzone najwięcej za 30 kilogramów, waga przewyższająca towarów w pakach ma się liczyć od każdych 10 kilogramów, waga towarów wypełniających wagony od każdych 100 kilogramów, w taki sposób, że każde zaczęte dziesięć lub sto kilogramów uważane będą za całkowity dziesiątek lub całkowitą setkę. Sposób ten liczenia wagi nie narusza jednak minimalnych kwot frachtowego, przepisanych w taryfach każdej z osobna kolei.

Oddawca może być obecnym przy obliczaniu wagi. Jeżeli zaś po obliczeniu wagi przez zarząd kolei oddawca zażąda przed włożeniem do wagonu powtórnego obliczenia wagi w jego lub jego pełnomocnika obecności, zarząd kolei mocen jest policzyć sobie za to wagowe podług taryfy. Wagowe to jednak, atoli tylko od zwyczajnych towarów frachtowych, może być pobierane i wtedy, jeżeli się wyjątkowo zdarzy, że oddawca zaniedba podania wagi w liście frachtowym i wypełnienie listu frachtowego pod tym względem pozostawi kolej żelaznej.

Wszystkie przedmioty jednej i tej samej posyłki, w liście frachtowym wymienione, stanowią jedną pozycyą do obliczenia frachtowego.

W kwocie frachtowego ułamki centa liczą się za całe centy dla zaokrąglenia cyfry.

Jeżeli na zasadzie szczególnych przepisów niektórych kolei żelaznych, przesyłający mają sami włożyć towar do wagonu, nie wolno im przekroczyć zanotowanej wytrzymałości wagonu. Za przeladowanie, kolej żelazna ma prawo prócz innych wynagrodzeń położyć oraz karę konwencyonalną, osobnemi przepisami postanowić się mającą.

§. 53.

O zapłacie frachtowego.

Frachtowe albo płaci się przy oddaniu towaru albo też wypłatę onego przekazuje się odbiorcy. Kolej żelazna może jednak żądać natychmiastowej opłaty frachtowego, mianowicie od przedmiotów, które zdaniem kolei odbierającej ulegają prędkiemu zepsuciu lub frachtowego nie pokrywają.

Niewłaściwe zastosowanie taryfy, jakoteż błędy rachunkowe, przy obliczaniu należitości popelnione, nie powinny narazić na stratę ani kolej żelaznej ani posyłającego. Jeżeliby policzono większe należitości, uprawnionych do odebrania zawiadomić należy o ile to jest możebnem.

§. 54.

Powziętek i prowizya.

Koszta przewozu, na towarach przy ich oddaniu na kolej, ciężące, a których wyszczególnienia wolno zażądać, mogą być odebrane przy wydaniu towaru.

Pod temi samemi warunkami jak powziętki kosztów przewozu przy wydaniu, będą także na wartość towaru udzielane zaliczki do sumy 150 zł. jeżeli urzędnik ekspedycyjny uzna, że wartość towaru dostatecznie pokrywa zaliczkę.

Od każdego powziętku, czy takowy ma być posyłającemu wypłacony, czyli też w skutek innego rozporządzenia, całkiem lub częściowo zatrzymany, stacya podawcza będzie liczyć prowizyą w taryfie przepisaną. Frachtowe jednak, ściągane przez koleje żelazne w przypadku dalszego transportu z jednej kolei na drugą, jest wolne od prowizyi.

Od wydatków w gotówce (§. 52), które podobnież mogą być ściągnięte przy odbiorze, może być pobierana prowizya, jaką kolej żelazna, na wydatki gotowiznę zaliczająca, w taryfie swojej ma przepisaną.

Jako dowód, że na towarach ciężą powziętki, służy zwyczajnie stęplowany list frachtowy lub odmienna forma poświadczenia, że towary zostały na kolej oddane (porówn. §. 50, Nr. 5); na żądanie jednak będą wydawane osobne rewery powziętkowe bez żadnej opłaty.

O ściągnięciu powziętków uprawniony do ich odebrania będzie niezwłocznie zawiadomiony i sumy te będą mu natychmiast wypłacone.

§. 55.

O przyjmowaniu towarów.

Kolej żelazna nie jest obowiązana przyjąć towarów do przewozu pierwszej, nim przewóz będzie mógł nastąpić, a zatem gdy zwyczajny tabor nie wystarcza do uskuteczenia żądanego przewozu. Kolej żelazna jest jednak obowiązana kazać złożyć towary dostawione w magazynach, o ile miejsce pozwoli, i potwierdzić to z zastrzeżeniem, że towary dopiero wtedy będą przyjęte do przewozu i ekspedycja dopiero wtedy wycisnie stępel na liście frachtowym (porów. §. 49), gdy będzie można towar ładować. Oddawca towaru winien wówczas napisać w liście frachtowym, iż się zgadza, aby posyłka została na składzie dopóki onej naładowanie nie będzie możebnem.

§. 56.

Oddawanie towarów i przewóz.

Odsyłający powinien towar oddać a względnie włożyć do wagonu w godzinach na ekspedycję przeznaczonych, posyłka zaś będzie przewieziona albo jako zwykła, albo jako pospieszna, stosownie do deklaracji oddawcy (§. 59).

W niedziele i dni świąteczne zwykłe posyłki frachtowe nie będą ani przyjmowane, ani też odbiorcy w miejscu przeznaczenia wydawane.

Posyłki pospieszne będą przyjmowane i wydawane także w niedziele i święta ale tylko w pewnych godzinach, raz na zawsze ustanowionych i ogłoszonych już to przez wywieszenie afisza w lokalach ekspedycyi, już przez publikacją w dzienniku miejscowym.

Posyłkę pospieszną oddaje się za listem frachtowym wydrukowanym na czerwonym papierze (dodatek C.); takowa ma prawo pierwszeństwa i jest przewożona szybko. Zwykłe posyłki frachtowe, trzeba oddawać za listem frachtowym podług załącznika B.

Pod względem czasu wyprawienia posyłki, dzieje się to zwyczajnie po kolei i żaden z odsyłających towary nie może być uwzględnianym bardziej niż drudzy, chyba że zachodzi przyczyna, urządzeniem kolei, stosunkami przewozu lub dobrem publicznem usprawiedliwić się dająca. Uchybienia przepisom paragrafu niniejszego uprawniają do żądania zwrotu szkody ztąd powstałej.

Koleje żelazne obowiązane są poczynić zarządzenia potrzebne do sprawdzania porządku następstwa towarów w ekspedycyi.

Prosząc o dostarczenie wagonów, które oddawca towaru ma napelnić sam, trzeba oznaczyć dzień i napelnić takowe w czasie, który stacya podawcza wyznaczy.

Czas ten będzie ogłoszony już to przez wywieszenie afisza w lokalach ekspedycyi już przez publikacją w dzienniku miejscowym.

§. 57.

Czas dostawienia. Obliczanie tegoż.

Każdy zarząd kolejowy ogłosi taryfami dla obrotu w swoim obrębie terminy dostawy, które obejmują czas przewozu i ekspedycyi a nie mogą przekraczać następujących okresów, jako najdłuższe ustanowionych:

a) dla towarów pospiesznych:

1. Termin wyekspedycyowania 1 dzień,
2. Termin przewozu, liczy się na każde choćby tylko zaczęte
225 kilometrów 1 dzień,

b) dla towarów frachtowych:

1. Termin wyekspedyowania 2 dni,
2. Termin przewozu, liczy się na każde choćby tylko zaczęte 225 kilometrów 2 dni.

Jeżeli przewóz przechodzi z obrębu jednego zarządu w obręb zarządu drugiej kolei, która się z tą łączy, oblicza się termin przewozu biorąc całkowitą odległość pomiędzy stacyą podawczą a wydawczą, termin zaś ekspedycji liczy się tylko raz, bez względu na ilość zarządów kolejowych przez których obręby przechodzi.

Zarządom kolejowym wolno ustanowić i ogłosić przedłużenia terminów, za zezwoleniem władzy nadzorczej lub z zastrzeżeniem takiego zezwolenia a potrzebne w razie jarmarków i innych nadzwyczajnych stosunków obrotu.

W ogłoszeniu wyrazić należy czy i która władza udzieliła pozwolenie albo czy takowe jest zastrzeżone. W tym ostatnim przypadku pozwolenie później uzyskane ogłosić należy w ciągu dni ośmiu, osobno. Jeżeli władza nadzorcza odmówi pozwolenia lub, jeżeli uzyskane pozwolenie nie będzie w czasie właściwym ogłoszone, ustanowione przedłużenia terminów są bezskuteczne.

Jeżeli towar ma przechodzić przez rzekę, na której nie ma mostu, albo jeżeli ma być wieziony koleją łączącą w większem mieście gdzie się schodzi więcej kolei żelaznych, dla takiego przewozu mogą być ogłoszone stosowne przedłużenia terminów za zezwoleniem władzy nadzorczej.

Czas dostawienia zaczyna się liczyć od północy, która nastąpi po wyciśnięciu stępla na liście frachtowym (§§. 49 i 50) a jest dotrzymanym, gdy w ciągu tegoż towar będzie odstawiony do domu albo do handlu odbiorcy, czyli też osoby, której z takim samym skutkiem doręczyć można; jeżeli się zaś nie zobowiązano dostawić w taki sposób, lub, jeżeli oddawca wymówił sobie (§. 59), aby tak nie dostawiano, wtedy, gdy w ciągu rzeczonożego terminu dano na pocztę pismo do odbiorcy, uwiadamiające go o nadejściu lub wtedy, gdy mu takowe inną drogą doręczono.

Pod względem towarów, które miano zostawić restante dworzec kolei, termin dostawienia jest dotrzymany, gdy przed upływem takowego towar znajduje się w miejscu przeznaczenia przygotowany do odebrania.

Termina dostawienia nie płyną w czasie załatwienia czynności podatkowych jakoteż wtedy, gdy nie z winy zarządu kolei ruch zostanie przerwany i w skutek tego nie można towaru wysłać lub dalej powieść.

§. 58.

Chwilowa przeszkoda w przewozie.

Jeżeli w skutek zjawisk w przyrodzie lub innych przypadków, zajdzie chwilowa przeszkoda w skutecznieniu lub dalszym biegu przewozu jakiego towaru, posyłający nie ma obowiązku oczekiwania aż ta przeszkoda zostanie usunięta, owszem, może się zrzucić z umowy; jest atoli obowiązany wynagrodzić kolei, jeżeli na niej wina nie ciąży, koszta przygotowania przewozu i wyjęcia towarów z wagonu (w kwocie osobnemi przepisami wyznaczonej) i oprócz tego zapłacić frachtowe za tę część drogi którą towar już przebył.

Jeżeli zaś dla przerwy ruchu transport nie może odbywać się drogą, którą posyłający wyznaczył, lub którą kolej żelazna, obrała ale inną, acz dłuższą, na-

tenczas, nie naruszając rozporządzeń władzy nadzorczej, wydanych z uwagi na obrót powszechny, zostawia się kolei żelaznej, aby orzekła, co jest dla interesowanego korzystniejszem, czy czekać póki przerwa nie będzie usuniętą, czyli też wysłać towar do miejsca przeznaczenia drogą pomocniczą na koszt posyłającego lub odbiorcy, czy wreszcie wezwać posyłającego, aby wydał inne rozporządzenie co do swoich towarów.

§. 59.

Zawiadomienie o nadejściu i wydanie towaru.

Kolej żelazna jest obowiązana wydać w miejscu przeznaczenia odbiorcy, w liście frachtowym wymienionemu, list frachtowy i towar. Jeżeli posyłający zażąda później, ażeby mu towar zwrócono lub wydano innemu odbiorcy, nie temu, który w liście frachtowym jest wymieniony, kolej żelazna winna temu żądaniu uczynić zadosyć, jeżeli po nadejściu towaru na miejsce przeznaczenia nie wydała jeszcze listu frachtowego pierwotnemu odbiorcy. W przypadku takim, ten, który towar posyła, winien na żądanie zwrócić duplikat listu frachtowego jeżeli był wydany (§. 50, Nr. 5) lub rewers podawczy.

Kolej żelazna nie jest obowiązana dopełniać innych zleceń, prócz tych, które uczyniono na stacyi podawczej.

Gdy po nadejściu towaru na miejsce przeznaczenia kolej żelazna wyda odbiorcy list frachtowy, winna stósować się tylko do zleceń tegoż odbiorcy, w razie bowiem przeciwnym, jemu tylko jest za towar odpowiedzialną.

Jeżeli kolej żelazna nie ma odstawić towarów do domu lub handlu odbiorcy, winna najpóźniej po nadejściu i przygotowaniu towarów transportowanych przesłać adresatowi, przez posłańca, pocztą, lub w jaki inny zwykły sposób pisemne uwiadomienie o nadejściu towarów.

Do przywożenia i odwożenia towarów w obrębie miejsca w którym stacya się znajduje, jakoteż z miejsc i do miejsc położonych opodal, kolej żelazna, jeżeli to uzna za stósowne, zamówi osobnych przedsiębiorców przewozu wózkami, do których będzie stósowany §. 63 niniejszego Porządku.

Taryfa należytości przypadających przedsiębiorcom przewozu na osiach, będzie wywieszona na widok publiczny w ekspedycjach towarów i woźnica pokazać powinien takową na żądanie.

Ci z odbiorców, którzy chcą towary swoje zabrać sami, lub do ich przewiezienia użyć innych przedsiębiorców, nie tych, którzy są przez zarząd kolei zamówieni, winni poprzednio ekspedycyą towarów pisemnie o tem zawiadomić i to wcześniej, w każdym zaś razie przed nadejściem towarów a na żądanie ekspedycyi towarów, z wiarogodną legalizacją swojego podpisu.

Dla dobra powszechnego obrotu kolej żelazna może za zezwoleniem władzy nadzorczej ograniczyć lub całkiem znieść służące odbiorcom prawo zabierania swoich towarów, lub używania innych przedsiębiorców, nie tych którzy są przez zarząd kolei zamówieni, do ich odwiezienia.

Nie można samemu zabierać tych towarów, które na zasadzie przepisów podatkowych lub z innych przyczyn powinny być odwiezione do pakowni lub składów administracyi podatkowej. O nadejściu towarów zaadresowanych dworzec kolei restante, lub które adresatowi ma odstawić zarząd kolei, nikt nie będzie zawiadomionym.

Po zapłaconiu frachtowego, jeżeli jeszcze nie było zapłaconem, tudzież wydatków i należytości ciężających na towarach, a za doręczeniem rewersu poświadczającego tylko odbiór, z pominięciem żądania, aby ten odbiór nie zostawiał nie

do życzenia i nastąpił w czasie właściwym oraz za przedstawieniem zakwitowanego listu frachtowego, następuje wydanie towaru w lokalach ekspedycyi (w składach) lub przystawienie wagonów do miejsca na wyjęcie towarów przeznaczonego a to z zachowaniem co do czasu następujących przepisów:

1. Trzeba odebrać towary, z zastrzeżeniem przepisu niżej pod 2 podanego, w czasie, aż do którego taryfa uwalnia od składowego, a który nie ma wynosić mniej niż 24 godzin od wysłania lub odebrania uwiadomienia (porów. §. 57) i w przepisanych godzinach urzędowych.

Dla towarów adresowanych dworzec kolei restante i towarów tych odbiorców, którzy otrzymywania zawiadomień raz na zawsze pisemnie się zrzekli, zaczyna się ten czas od nadejścia towaru.

2. Czas, w ciągu którego odbiorcy powinni wyjąć z wagonu i zabrać towary, które posyłający sam wkładał do wagonu, zarząd każdej kolei wyznaczy osobnymi przepisami i ogłosi już przez wywieszenie afisza w lokalach ekspedycyi już przez publikacyą w dzienniku miejscowym.

3. Niedziele i święta przypadające w ciągu tego czasu nie będą nigdzie liczone.

4. Jeżeli nie nadejdzie część posyłki za jednym i tym samym listem frachtowym wyprawionej, a której każda część, bez związku z całością, ma wartość powszechną, adresat nie może odmówić przyjęcia tej części która nadeszła i zapłaty stosunkowej frachtowego, bez uszczerbku prawa żądania zwrotu szkody na zasadzie §§. 62 i n.

O nadejściu posyłek pospiesznych adresat będzie uwiadomiony w dwie godziny po ich nadejściu, a względnie takowe będą mu odstawiłone do domu w przeciągu sześciu godzin. Jeżeli posyłki pospieszne nadejdą później niż o 6 godzinie wieczór, nie można żądać, aby o takowych zawiadamiano lub je odstawiano wcześniej, niż następnego rana. Nie narusza to jednak przepisów §. 57.

Odbiorca może domagać się odważenia towarów, które mają mu być wydane w jego obecności na dworcu kolei. Zarząd kolei winien żądaniu temu uczynić zadosyć, jeżeli idzie o towary w pakach, zawsze; jeżeli o towary wypełniające wagony, o tyle, o ile w dworcu kolei znajdują się przyrządy do odważenia. Jeżeli zapomocą kolejowych przyrządów do ważenia, nie można w dworcu kolei odważyć towarów wagony wypełniających, wolno odbiorcy kazać je odważyć tam, gdzie najbliżiej znajdują się przyrządy do ważenia, w obecności pełnomocnika zarządu kolei.

Jeżeli po przeważeniu okaże się, że nie ma w wadze różnicy, za którą zarząd kolei mógłby być odpowiedzialnym, koszta odważenia lub też opłaty podług taryfy za to przypadające, tudzież wynagrodzenie dla pełnomocnika, jeżeli go wydelegowano, ponosi odbiorca.

Natomiast jeżeli znajdzie się różnica, za którą zarząd kolei powinien być odpowiedzialnym a jeszcze nie uznana, koszta przeważenia zwróci odbiorcy zarząd kolei.

§. 60.

Składowe i kara konwencyonalna.

1. Kto bez powodów w §. 58 wzmiankowanych, towary na kolej oddane odbiera z magazynów lub wagonów kolei żelaznej nim ruszą w drogę, winien na żądanie zarządu kolejowego prócz należitości za włożenie do wagonu i wyjęcie

opłacić składowe za każdy dzień od chwili oddania towaru bez względu czy dzień jest tylko zaczęty czy już upłynął.

Jeżeli posyłający zażąda zwrotu towaru na stacyi środkowej przewozu, a zarząd kolei na to żądanie przystaje, posyłający prócz przepisanej taryfą frachtowego za drogę, którą towar zrobił, płaci grzywnę taryfami przepisaną.

2. Jeżeli pošyłki, w jednym i tym samym liście frachtowym deklarowane, oddaje się na kolej częściowo; albo, jeżeli towary oddano na kolej za listami frachtowymi, które są niezupełne lub mylne i z tego powodu aż do nadejścia uzupełnionego listu frachtowego zostają zatrzymane; a mianowicie, jeżeli oddanie na kolej nie będzie uskutecznione w 24 godzinach i każe się spodziewać opóźnienia czynności oddania; lub też, jeżeli w ciągu tego czasu listy frachtowe nie będą uzupełnione i poprawione: kolej żelazna ma prawo żądać opłaty składowego od towarów na kolej oddanych, a to, od upłynionych 24 godzin, aż dopóki pošyłka nie będzie całkowicie oddaną, lub list frachtowy uzupełnionym i poprawionym. Podobnie, jeżeli ten, który mając z obowiązku sam napełnić wagony, zamówi takowe do przewozu towarów, lecz napełnienia w czasie osobnemi przepisami wyznaczyć się mającym (porów. koniec §. 56) nie uskuteczni i towarów do wyeksperyowania nie przystawi: kolej żelazna może ściągnąć od niego karę konwencyonalną, a to z kaucyi, złożonej na ten cel przy zamówieniu wagonu w takiej kwocie, jaką wynosi kara konwencyonalna za jeden dzień zwłoki; nadto w ostatnim przypadku, po upływie wyznaczonego terminu, kolej żelazna ma prawo towary do wagonu włożone wyjąć na koszt tego, który wagon zamówił, i wziąć takowe na skład, na jego niebezpieczeństwo i za opłatą składowego a wagon zamówiony odebrać.

Nawzajem kolej żelazna, jeżeli nie dostarczy wcześniej wagonów zamówionych, winna także zapłacić karę konwencyonalną w takiej samej kwocie.

3. Kto nieodbierze towarów w czasie przepisany, winien także opłacić składowe.

Natomiast, jeżeliby towar, o którego nadejściu odbiorcę uwiadomiono, nie znajdował się jeszcze w dworcu kolei przygotowany do odebrania, najpóźniej w ciągu godziny po przybyciu odbiorey, zarząd kolei zwróci udowodnione koszta zamierzonego w czasie właściwym lecz bezskutecznie, odbioru.

4. Jeżeli towary, które sam odsyłający włożył do wagonu, nie będą wyjęte i zabrane w przeciągu czasu w §. 59, Nr. 2, przepisanego, kolej żelazna ma prawo wyjąć takowe na koszt odbiorey lub pošyłającego, atoli bez przyjęcia na siebie jakiegokolwiek gwarancyi i może osobnemi przepisami ustanowić wynagrodzenie konwencyonalne jako składowe lub jako karę za zatrzymanie wagonu.

5. Jeżeli odbiorca nie mógł być zawiadomionym o nadejściu towarów, składowe i kara za zatrzymanie wagonu liczyć się będzie od upływu czasu, osobnemi przepisami wyznaczonego.

6. Bliższe postanowienia co do wysokości i sposobu liczenia składowego konwencyonalnego i kary za zatrzymanie wagonu znajdują się w taryfie przewozu towarów.

Gdyby wielkie nagromadzenie towarów tamowało ruch regularny, kolej żelazna ma prawo podwyższyć składowe i karę za przetrzymanie wagonu i jeżeliby to nie skutkowało, może skrócić czas ładowania i wolnego składu dopóki trwa nagromadzenie towarów, a wszystko to z zachowaniem przepisów §. 57. ustępy 3 i 4 o przedłużeniu terminów dostawienia.

§. 61.

Postępowanie, gdy dostawa dozna przeszkody.

Towary, których odbiorca nie przyjmie lub w czasie właściwym nie odbierze, jakoteż towary, których wydanie jest niemożliwem, tudzież te, które są zaadresowane „dworzec kolei restante“ i zostają na składzie dłużej, niż to, po nadejściu bez zawiadomienia odbiorcy, na zasadzie osobnych przepisów, miejsce mieć może, zostają na składzie na koszt i niebezpieczeństwo posyłającego, którego też z jak największym pośpiechem zawiadomić o tem należy. Kolej żelazna ma także prawo towary takie, za powzięciem kosztów i wydatków na nich ciężących, oddać na rachunek tego, któremu na tem zależy, domagazynu publicznego lub do znanego sobie z rzetelności spedytora, dla postąpienia z nimi podług rozporządzenia osoby od której pochodzą a którą niezwłocznie zawiadomić należy.

Kolej żelazna ma prawo, towary, których miejsce przeznaczenia nie leży nad koleją żelazną, posłać do miejsca przeznaczenia na koszt i niebezpieczeństwo posyłającego za pośrednictwem spedytora lub inną okazyą, jeżeli względem natychmiastowego dalszego przewozu towarów odsyłający lub odbiorca nie rozporządzą sami. Toż samo rozumie się o towarach przeznaczonych do takiego miejsca, w którym jest stacya kolei żelaznej ale nie urządzona do przewozu towarów.

Przepis powyższy nie idzie w zastosowanie, jeżeli zarząd kolei zamówił przedsiębiorców przewozu wózkami w celu odstawienia towarów do miejsc opodal kolei leżących (porównaj §. 59).

Oddawca towaru, dając takowy na kolej, oświadcza tem samem iż przystaje, że gdyby adresat towarów nie chciał przyjąć lub odebrać, albo tego w czasie właściwym nie uczynił, lub też, gdyby doręczenie było niemożliwem, dalej, jeżeliby towary podlegały prędkiemu zepsuciu, albo nareszcie, jeżeliby w razie odmowy ze strony adresata, lub w razie nieznaledzenia adresata, ten, który towar posłał, takowego pomimo doniesienia napowrót nie odebrał: kolej żelazna towary takie bez wszelkiej dalszej formalności, jak można najkorzystniej sprzeda, a mianowicie towary, prędkiemu zepsuciu ulegające, niezwłocznie, wszelkie zaś inne najwcześniej w cztery tygodnie po upływie czasu wolnego składu.

Toż samo nastąpi w przypadku gdyby posyłający nie mógł być odszukany.

Towary nie mające właściciela, jeżeli się znajdują w obrębie miejscowym kolei żelaznej, ulegną podobnie przepisom §. 33.

§. 62.

Odpowiedzialność w ogólności.

Jeżeli kolej żelazna przyjmie towar za listem frachtowym, według którego przewóz ma się odbywać kilkoma kolejami żelaznymi, ze sobą się stykającymi, natenczas odpowiedzialni za cały transport z tytułu przedsiębiorstwa przewozu nie są wszystkie koleje, które towar z listem frachtowym odebrały, lecz tylko pierwsza i ta, która ostatnia odebrała towar z listem frachtowym; kolej pośrednia wtedy tylko może być z tytułu przedsiębiorstwa przewozu do odpo-

wiedzialności pociągnięta, jeżeli będzie udowodnionem, że szkoda, której wynagrodzenia wymagają, na teźże kolei się wydarzyła.

Prawo wzajemnego regresu kolejom żelaznym służące, zostaje nienaruszone.

§. 63.

Odpowiedzialność kolei żelaznej za swoich ludzi.

Kolej żelazna jest odpowiedzialną za swoich ludzi i za inne osoby, których używa do przewiezienia przyjętych towarów.

§. 64.

Zakres i czas trwania odpowiedzialności.

Kolej żelazna jest odpowiedzialną, nie wchodząc w przepisy szczególne §-u 67-go, za szkodę powstałą przez zaginięcie lub uszkodzenie towaru, od chwili zawarcia umowy frachtowej (§. 49) aż do chwili odstawienia, jeżeli nie udowodni, że zginiecie lub uszkodzenie było skutkiem siły wyższej (*vis major*) albo naturalnych własności towaru, mianowicie wewnętrznego zepsucia, ulotnienia, zwykłego wyciekania itp. lub skutkiem wadliwości opakowania której zewnątrz nie można było poznać.

Przepis ten nie zmniejsza odpowiedzialności kolei żelaznych za zginiecie lub uszkodzenie towaru w czasie od oddania go na kolej aż do ostepłowania listu frachtowego o ile odpowiedzialność taka jest prawnie uzasadniona.

Odstawa do adresata ma takie samo znaczenie jak odstawa do składu cłowego i rewizyjnego po nadejściu towaru do miejsca przeznaczenia, tudzież jak odstawa do magazynu publicznego lub do spedytora zarządzona na mocy niniejszego Porządku.

Towar uważa się za zginiony dopiero w cztery tygodnie po upływie terminu odstawienia. Gdy odbiorca w liście frachtowym wymieniony, jego ludzie, lub te osoby, którym na zasadzie poprzedniego można towar ważnie doręczyć, posyłkę odbiorą, i gdy fracht zostanie zapłacony, ustają wszelkie roszczenia do kolei żelaznej. Atoli z powodu zginiecia lub uszkodzeń, których przy odstawieniu nie można było dostrzedz powierzchownie, można wystąpić z roszczeniami do kolei żelaznej nawet po odebraniu posyłki i zapłaceniu frachtowego, lecz tylko wtedy, gdy o sprawdzeniu zginiecia lub uszkodzenia proszono niezwłocznie po ich odkryciu, i jeżeli z roszczeniem zgłoszono się do kolei żelaznej pisemnie, najpóźniej w ciągu czterech tygodni, tudzież jeżeli będzie udowodnionem, że zginiecie lub uszkodzenie nastąpiło w czasie pomiędzy odebraniem a odstawieniem.

Oprócz tego wszelkie roszczenie z powodu zupełnego zginiecia, uszczuplenia lub uszkodzenia towaru przedawniają się po roku, licząc od dnia w którym odstawienie powinno było nastąpić, a jeżeli towar został odebrany, frachtowe zaś nie było zapłacone, wszelkie pretensyc z powodu uszczuplenia lub uszkodzenia towaru gasną po roku, licząc od dnia w którym odstawienie nastąpiło.

We wszystkich przypadkach zginiecia lub uszkodzenia zarządy kolei żelaznych winny nakazać jak najściślejsze poszukiwania, i na żądanie dać uprawnionym dokładne, aktami uzasadnione uwiadomienie o rezultacie poszukiwań.

Mający prawo do wynagrodzenia, odbierając takowe, może żądać, ażeby w przypadku, gdyby towar zginiony później się znalazł, o tem go zawiadomiono. Należy dać mu poświadczenie pisemne że tego żądał.

W przeciągu dni ośmiu po otrzymanem uwiadomieniu, uprawniony, zwracając udzielonemu mu wynagrodzenie, z którego winien stracić sobie kwotę, jaka się mu należy za uchybienie terminu dostawienia, może żądać, ażeby towar który się znalazł, był dostawiony bez opłaty z miejsca w którym się znalazł do miejsca przeznaczenia, pierwotnie w liście frachtowym wymienionego.

Jeżeli zdarzył się ubytek w towarze lub uszkodzenie, natenczas kolej żelazna w obecności bezstronnych świadków i jeżeli to jest możebnem, w obecności uprawnionego do reklamacji, sprawdzi stan wagi i znaki zewnętrzne uszkodzenia a według okoliczności oceni szkodę w towarze zrzadzoną przy pomocy znawców.

Jeżeli co do wynagrodzenia, przez kolej żelazną zapłacić się mającego, uprawniony do reklamacji chce ugodzić się w drodze pozasądowej, winien istotę czynu przyznać i roszczenia swoje podać jeszcze przed odebraniem czyli też przed odzyskaniem towaru.

Jeżeli przy tem nie zadawalnia się orzeczeniem znawców przez kolej powołanych, wolno mu kazać ocenić szkodę znawcom, przez sąd handlowy, lub w braku tegoż, przez miejscowego sędziego, zamianowanym, albo przy sądzie stale istniejącym.

Reklamacją podać trzeba z dołączeniem dokumentu, wartość towaru, udowodniającego, a jeżeli towar odebrano, z dołączeniem także listu frachtowego, w przepisany terminie przedawnienia, a kolej winna na nią odpowiedzieć i załatwić takową z jak największym pośpiechem.

§. 65.

Ograniczenie odpowiedzialności za towary posyłane nie do stacji kolei żelaznej.

Jeżeli towar przyjęto do przewozu za listem frachtowym, w którym jako miejsce odstawienia wymienione jest miejsce nie leżące przy stykającej się kolei, natenczas na kolejach żelaznych nie cięży z tytułu przedsiębiorstwa przewozu odpowiedzialność za cały przewóz, lecz tylko za przewóz do tego miejsca, w którym przewóz koleją żelazną się kończy. Co się tyczy dalszego przewozu wszelkie obowiązki przechodzą na spedytora.

Pod względem wózków przez zarząd kolei utrzymywanych dla przewozu do miejsc opodal położonych (porów. §. 59) odpowiedzialność z tytułu przedsiębiorstwa przewozu cięży na kolei żelaznej także za przewóz do miejsca przeznaczenia towaru.

§. 66.

Ograniczenie odpowiedzialności, jeżeli jest wymienionych kilka miejsc przeznaczenia.

Jeżeli posyłający nadmieni w liście frachtowym, że towar ma być oddany lub pozostawiony w jednym z miejsc leżących nad koleją żelazną, dla której niniejszy porządek ruchu jest obowiązującym, natenczas, chociażby w liście frachtowym było wymienione jeszcze inne miejsce przeznaczenia, kolej przyjmuje posyłkę dla przewiezienia tylko do tego pierwszego miejsca nad koleją położonego, jest tylko dopóty odpowiedzialną, dopóki do tego miejsca nie odstawi.

§. 67.

Szczególne ograniczenia odpowiedzialności.

1. Co się tyczy towarów, które z powodu właściwych sobie, naturalnych przymiotów, wystawione są na szczególne niebezpieczeństwo, całkowitej lub częściowej straty lub uszkodzenia, mianowicie złamania, zardzewienia, wewnętrznego zepsucia, nadzwyczajnego wyciekania, zapalenia się itp., kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę z tego niebezpieczeństwa powstałą, a w szczególności:

- a) w ogóle: co się tyczy substancyi niebezpiecznych, jako to: kwasu siarkowego, serwaseru i innych żrących, jakoteż co się tyczy przedmiotów łatwo zapalnych;
- b) za złamanie i stłuczenie: jeżeli się posyła przedmioty kruche, jako to sprzęty i żelazo lane łatwo złamaniu ulegające, szkło, dzbanki próżne i napełnione, flaszki i banie szklane, cukier w osobnych głowach itd.;
- c) za zepsucie się płynu i innych ciał przechodzących łatwo w fermentacyę lub zgniliznę lub psujących się od zimna albo gorąca;
- d) za zardzewienie towarów metalowych;
- e) za stratę na wadze: gdy się posyła ryby świeże i solone, ostrygi i owoce południowe.

2. Jeżeli towary posyła się wagonami odkrytymi, kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę wynikłą z niebezpieczeństwa, z tym sposobem przewozu połączonego. Towary, które kolej żelazna ma prawo przewozić odkrytymi wagonami, po cenach taryfy niższej, są wymienione w taryfie; a będzie to oznaczało iż posyłający zgadza się na przewiezienie towaru wagonem odkrytym, jeżeli przy oddaniu towaru, nie zanotuje na liście frachtowym iż żąda wyraźnie, ażeby towar był przewieziony wagonem krytym, lub pod przykryciem. Kolej żelazna ma jednak prawo pobierać w takim przypadku dodatek do frachtowego taryfą przepisanego.

Jeżeli na zasadzie szczególnej umowy, towary przesyłane zwykle wagonami krytymi, będą posłane wagonami odkrytymi, niebezpieczeństwo z tym sposobem przewozu połączone, nie rozciąga się na zbyt wielki ubytek w ciężarze lub na zginięcie całych pak.

3. Co się tyczy takich towarów, które, chociaż ich własności wymagają opakowania dla zabezpieczenia od utraty lub uszkodzenia podczas przewozu, na zasadzie deklaracyi posyłającego, na liście frachtowym napisanej, posłane są nieopakowane, lub opakowane niedostatecznie, kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę, powstałą z niebezpieczeństwa, jakim grozi brak opakowania lub niedostateczne opakowanie.

4. Co się tyczy towarów, których włożenie do wagonu i wyjęcie, na zasadzie taryfy lub umowy z posyłającym, zawartej, przez tegoż lub przez odbiorcę ma być załatwione, kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę powstałą z niebezpieczeństwa, jakim zagraża włożenie do wagonu i wyjęcie lub wadliwe ładowanie. Natomiast posyłający a względnie odbiorca są odpowiedzialni kolei żelaznej za wszelkie uszkodzenie wagonów przy wkładaniu do wagonów i wyjmowaniu.

5. Co się tyczy towarów posyłanych z dozorcą, kolej żelazna nie jest odpowiedzialna za szkodę powstałą z niebezpieczeństwa, do odwrócenia którego dozorca jest przeznaczony.

6. We wszystkich przypadkach, powyżej pod 1 do 5 wzmiankowanych, jeżeli szkoda mogła powstać z niebezpieczeństwa, za które kolej nie jest odpowiedzialną, domyślać się trzeba, że istotnie z tego niebezpieczeństwa powstała, dopóki co innego dowiedzionem nie będzie.

7. Uwolnienia, powyżej pod 1 do 5 zastrzeżone, nie mają miejsca, jeżeli będzie udowodnione, że szkoda powstała z winy zarządu kolei lub jej ludzi.

8. Ubytek na wadze nie będzie wynagrodzony, jeżeli na całej przebieżonej przestrzeni ubytek ten wynosił w towarach suchych nie więcej jak jeden od sta, w towarach mokrych, na wzór których postępować także należy z drzewem farbierskiem pilowanem i mielonym, korami, korzeniami, lukrecją w patykach, tytoniem krajany, tłuszczami, mydlami i olejami stałymi, świeżymi owocami, świeżymi liśćmi tytoniowymi, wełną owczą, skórą, skórkami, skórą wyprawną, owocami suszonymi lub pieczonymi, ścięgniemi zwierzęcemi, rogami i kopytami, kośćmi (całymi i mielonymi), rybami suszonymi, chmielem i świeżymi kitami nie więcej nad 2 od sta wagi w liście frachtowym podanej a względnie sprawdzonej w stacyi podawczej. Jeżeli kilka sztuk jest posłanych za jednym listem frachtowym, procent ten będzie policzony od każdej sztuki osobno, o ile waga lub miara każdej sztuki w liście frachtowym jest podana lub inaczej może być wykazana.

Uwolnienie od odpowiedzialności, powyżej wzmiankowane, nie ma miejsca, jeżeli i o ile będzie udowodnione, że strata, według okoliczności przypadku nie powstała w skutek naturalnych własności towaru, albo jeżeli przyjęta stopa procentowa nie odpowiada tym własnościom lub innym okolicznościom przypadku. Zostawia się jednak zarządom kolei ustanowienie za zezwoleniem władzy nadzorczej dla towarów, które posyłający sam włożył do wagonu a odbierający sam je wyjął, wyższej nad dwa od sta stopy procentowej, do wysokości której wynagrodzenie za ubytek na wadze nie ma mieć miejsca, a to stosownie do własności każdego z osobna artykułu.

Jeżeli cała posyłka zginie, potrącenie straty na wadze w ogóle miejsca mieć nie może.

§. 68.

Wynagrodzenie pieniężne z powodu odpowiedzialności.

Kwota wynagrodzenia, które kolej żelazna ma zapłacić na zasadzie powyższych paragrafów, będzie wymierzona podług zasad następujących:

1. Jeżeli cała posyłka lub jej część zginie, za podstawę do obliczenia szkody służyć będzie zwyczajna wartość handlowa przez poszkodowanego, udowodniona, a w braku takiej zwyczajna wartość, którą towary podobnych własności miałyby w czasie i miejscu, do którego miały być odstawione, po strąceniu celi, frachtowego i kosztów, których w skutek zgnięcia nie opłacono.

2. Atoli dla obliczenia wynagrodzenia, zwyczajna wartość handlowa, a względnie zwyczajna wartość nie będzie liczona wyżej nad 30 złotych srebrem od 50 kilogramów brutto, jeżeli na liście frachtowym i w miejscu do tego wyznaczonym wyższa wartość wyraźnie literami nie była deklarowana.

3. W przypadku wyższej deklaracji, suma deklarowana stanowi stopę maksymalną wynagrodzenia dać się mającego. W przypadku tym oddawca winien zapłacić oprócz frachtowego, taryfą przepisanego, dodatek, nie mogący wynosić z zaokrągleniem na cele centy więcej niż $\frac{1}{10}$ od tysiąca całej deklarowanej sumy

za każde zaczęte 150 kilometrów, które towar ma przebiec na jednej kolei, a względnie w jednym związku kolejowym, ani też mniej niż 5 centów.

4. W razie uszkodzenia towarów, wynagrodzenie za zmniejszenie wartości, w skutek uszkodzenia powstałe, wymierzane będzie w stosunku do wartości na zasadzie przepisu ad 1, obliczyć się mającej, podług stopy maksymalnej ad 2 i 3 wzmiankowanej.

Jeżeliby ze strony zarządu kolei lub jej służby dopuszczono się złośliwości, nie można przytem obstawiać że za szkodę należy się wynagrodzenie przepisami określone lub deklarowanej wartości towaru odpowiadające.

§. 69.

Odpowiedzialność za uchybienie terminu dostawy.

Za szkodę zrządzoną uchybieniem terminu dostawy (§. 57) kolej żelazna jest odpowiedzialną, o ile nie zdoła udowodnić, że nie mogła przeszkodzić spóźnieniu pomimo należytych starań, do jakich porządne przedsiębiorstwo przewozu jest obowiązane.

Przyjęcie towaru przez odbiorcę w liście frachtowym wymienionego lub jego ludzi, jakoteż zapłacenie frachtowego, umarza wszelkie roszczenia z opóźnionej dostawy wynikające, jeżeli odbiorca nie zgłosi się z takowemi w przeciągu ośmiu dni po dostawieniu a względnie po zaplaceniu frachtowego. Jeżeli towaru nie przyjęto, lub frachtowego nie zapłacono, roszczenia przedawniają się po roku. Termin ten liczy się od upływu dnia w którym posyłkę dostawiono, a jeżeli jej wcale nie dostawiono, od upływu terminu dostawienia.

§. 70.

Wynagrodzenie pieniężne za uchybienie terminu dostawienia.

Bez żądania dowodu, że spóźnienie dostawy zrzażyło szkodę, kolej żelazna płaci następujące wynagrodzenia za uchybienie terminu dostawy:

- a) od towarów frachtowych: jeżeli spóźnienie wynosi więcej niż 1 dzień, do 3 dni $\frac{1}{4}$, do 8 dni $\frac{1}{3}$, a jeżeli spóźnienie wynosiło więcej niż 8 dni, połowę frachtowego;
- b) od posyłek pospiesznych; jeżeli spóźnienie wynosi więcej niż 12 godzin, do 24 godzin $\frac{1}{4}$, do 3 dni $\frac{1}{3}$, a jeżeli wynosi więcej niż 3 dni, połowę frachtowego.

Jeżeli ten, który ma prawo otrzymać wynagrodzenie, żąda większej sumy, powinien zarządowi kolei na żądanie udowodnić, jaką szkodę poniósł rzeczywiście w skutek dostawy.

Natenczas kolej zapłaci wynagrodzenie podług wielkości udowodnionej szkody, a mianowicie

1. jeżeli deklarowano wysokość stopnia w jakim oddawcy zależy na dostawieniu, natenczas ta deklarowana suma,

2. jeżeli zaś nie było takiej deklaracji:

- a) w razie spóźnienia nie więcej niż o 24 godzin, połowa frachtowego
- b) w razie spóźnienia więcej niż o 24 godzin, cały fracht, stanowi największą kwotę wynagrodzenia, jeżeli uchybienie terminu dostawy nie nastąpiło w skutek złośliwości ze strony kolei lub jej służby.

Ażeby deklaracya stopnia, w jakim oddawcy zależy na wczesnem dostawieniu posyłki, była ważna, powinna być napisana na liście frachtowym, tam gdzie adres, w miejscu na to przeznaczonem i literami.

W przypadku tym będzie jednak pobierany dodatek do frachtu, który od każdych 5 złotych deklarowanej sumy (zaczęte 5 złotych, liczy się za całe) za pierwsze 150 kilometrów które towar ma przebiec w obrębie jednej kolei lub jednego związku kolejowego $\frac{1}{2}$ centa
za następne 225 kilometrów $\frac{1}{4}$ „
za każde następne 375 kilometrów $\frac{1}{4}$ „
przenosić nie może. Zaczęte 150, względnie 225 i 375 kilometrów będą liczone za całe.

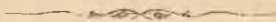
Ułamki będą zaokrąglone na całe centy. Najmniejszy dodatek do frachtowego wynosi 5 centów.

IV.

Postanowienie końcowe.

Każdy zarząd kolei będzie miał na pogotowiu zapas egzemplarzy Porządku ruchu dla publiczności i będzie je odstępował po cenie kosztów wydania.

Zmiany Porządku będą ogłaszane ważnie nietylko w Dzienniku ustaw państwa lecz i zarządy kolei mogą to czynić w gazetach krajowych.

Dodatek A.

Oświadczenie *).

Ekspedycya towarów kolei żelaznej.....

w.....

na żądanie.....

odebrała od..... dla powiezienia koleją żelazną do.....

towary w liście frachtowym z dnia dzisiejszego w następujący sposób wyszczególnione a mianowicie:

..... uznaje..... przytem wyraźnie,
 że towary te są oddane bez opakowania..... opakowane
 niedostatecznie, mianowicie.....

i że to w liście frachtowym z.....

..... jest przyznane.

..... dnia.....^{go}..... 18.....

*) Jeżeli przesyłka składa się z więcej pak, daje się powyższe oświadczenie tylko co do tych przedmiotów, które są nieopakowane lub opakowane niedostatecznie.

Spis rzeczy.

I.

Przepisy powszechne.

1. Obowiązki osób do służby należących.
2. Prawa służby kolejowej.
3. Rozsądzanie sporów.
4. Zanoszenie skarg.
5. Wstęp do dworców i na kolej.
6. Ograniczenie obowiązku przewozu. Pieniądze.

II.

Przewóz podróżnych, ich rzeczy, tudzież zwłok, pojazdów i zwierząt żywych.

a) Przewóz podróżnych.

7. Porządek podróży. Podróże osobne. Czas odjazdu.
8. Ceny przewozu.
9. Sprzedaż biletów. Odbiór kupionych biletów.
10. Bilety podróżne i ważność tychże. Ceny niższe dla dzieci.
11. Wymiana kupionych biletów.
12. Wyznaczenie miejsc.
13. Wzbronienie przewozu osobom, których obecność sprawia drugim przykrość.
14. Sale do czekania, ekspedycja biletów i pakunków, kontrola biletów.
15. Wsiadanie do wagonów.
16. Spóźnienie się na kolej.
17. Postępowanie na stacjach pośrednich. Otwieranie i zamykanie drzwi od wagonów.
18. Niezwykle zatrzymanie się pociągu podczas jazdy.
19. O zachowaniu się podczas jazdy przy wsiadaniu i wysiadaniu.
20. O uszkodzeniu wagonów.
21. Spóźnienie się pociągów. Jazda przerwana.
22. Branie ze sobą psów itp. Palenie tytoniu. Branie ze sobą przedmiotów zapalnych.
23. Wzbronienie jazdy osobom pijanym i stawiającym opór.

b) Przewóz pakunków podróżnych.

24. Definicja pakunku podróżnego.
25. Sposób zapakowania, usunięcie dawnych znaków pocztowych i kolejowych.
26. Oddawanie pakunku na kolej.
27. Opakunku ręcznym.
28. Rewers na pakunek i wydanie pakunku.
29. Odpowiedzialność kolei żelaznych za pakunek podróżny.
30. Pakunki zaginione.
31. Odpowiedzialność kolei za uchybienie terminu dostawienia pakunku.
32. Posługacze.
33. O przedmiotach zostawionych.

c) Przewóz zwłok.

34. Warunki przewozu.

d) Przewóz karet i innych pojazdów.

35. Odbiór i przewóz. Czas oddania na kolej.
36. Wydanie.

- §. 37. Zostawienie pakunku podróznego itd. w ekwipażu.
 §. 38. Odpowiedzialność kolei żelaznej za pojazdy.
 §. 39. Czas dostawienia.

e) Przewóz żywych zwierząt.

- §. 40. O przyjmowaniu. O ładowaniu i wyładowaniu. O nieprzyjmowaniu zwierząt chorych i dzikich.
 §. 41. O przewozie psów.
 §. 42. Przewóz koni.
 §. 43. Przewóz innych zwierząt.
 §. 44. Odpowiedzialność kolei żelaznej za zwierzęta.
 §. 45. Czas dostawienia.

III.

Przewóz towarów.

- §. 46. Przejście z kolei na kolej.
 §. 47. Przyjmowanie towarów.
 §. 48. Przedmioty których przewóz jest wzbroniony lub tylko warunkowo dozwolony.
 §. 49. Zawarcie umowy frachtowej.
 §. 50. Listy frachtowe.
 §. 51. Przepisy cłowe i podatkowe.
 §. 52. Obliczanie frachtowego.
 §. 53. O zapłacie frachtowego.
 §. 54. Powziętek i prowizya.
 §. 55. O przyjmowaniu towarów.
 §. 56. Oddawanie towarów i przewóz.
 §. 57. Czas dostawienia. Obliczanie tegoż.
 §. 58. Chwilowa przeszkoda w przewozie.
 §. 59. Zawiadomienie o nadejściu i wydanie towaru.
 §. 60. Składowe i kara konwencyonalna.
 §. 61. Postępowanie, gdy dostawa dozna przeszkody.
 §. 62. Odpowiedzialność w ogólności.
 §. 63. Odpowiedzialność kolei żelaznej za swoich ludzi.
 §. 64. Zakres i czas trwania odpowiedzialności.
 §. 65. Ograniczenie odpowiedzialności za towary posyłane nie do stacyi kolei żelaznej.
 §. 66. Ograniczenie odpowiedzialności jeżeli jest wymienionych kilka miejsc przeznaczenia.
 §. 67. Szczególne ograniczenie odpowiedzialności.
 §. 68. Wynagrodzenie pieniężne z powodu odpowiedzialności.
 §. 69. Odpowiedzialność za uchybienie terminu dostawienia.
 §. 70. Wynagrodzenie pieniężne za uchybienie terminu dostawienia.

IV.

Postanowienia końcowe.

Dodatek A, B, C.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVII. — Wydana i rozesłana dnia 11 czerwca 1874.

76.

Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa z d. 15 maja 1874, wydane w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych i ministerstwem obrony krajowej,

uzupełniające a po części zmieniające przepisy o używaniu ogierów prywatnych do stanowienia.

W celu skuteczniejszego podniesienia chowu koni przepisuje się w uzupełnieniu rozporządzeń ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25 kwietnia 1855 (Dz. u. p. Nr. 79) tudzież ministerstwa handlu i gospodarstwa społecznego, ministerstwa wojny i byłego ministerstwa stanu z dnia 3 lutego 1866 (Dz. u. p. Nr. 18), pod względem używania ogierów prywatnych do stanowienia, co następuje:

1. Kto mając ogiera, chciałby otrzymać przepisane w namienionych rozporządzeniach ministerjalnych pozwolenie do użycia swego ogiera na stanowienie prywatnie, powinien zgłosić się o takowe w czasie właściwym do władzy administracyjnej powiatowej swojej siedziby.

Czas zgłoszenia się, mający trwać najmniej cztery tygodnie, ustanawia z dokładnem wyznaczeniem ostatniego dnia i podaje w sposób odpowiedni do wiadomości, władza administracyjna krajowa, w porozumieniu z komisją krajową chowu koni a w krajach gdzie komisya takiej nie ma, w porozumieniu z towarzystwem rolniczem, mającem siedzibę tam, gdzie władza administracyjna krajowa. Gdy czas zgłoszenia się upłynie, władze administracyjne powiatowe przedstawia otrzymane zgłoszenia się władzy administracyjnej krajowej.

Jeżeli szczególne okoliczności za tem przemawiają, można zgłaszania się całkiem nie rozpisywać, lecz przystąpić odrazu do ogłoszenia siedzib komisyj wybiorczych w myśl niżej zamieszczonego ustępu 2.

2. Do corocznych oględzin ogierów, które mają być użyte do prywatnego stanowienia wyznacza komisya krajowa chowu koni w porozumieniu z władzą administracyjną krajową a tam, gdzie takiej komisji krajowej nie ma, władza

administracyjna krajowa w porozumieniu z towarzystwem rolniczym, na podstawie zgłoszeń się które nadeszły, odpowiednią ilość komisyj wybiorezych i zarazem wyznacza im siedziby, tudzież czas rozpoczęcia oględzin.

Dla kilku powiatów administracyjnych można ustanowić tylko jedną komisją, jeżeli stosunki miejscowe są tego rodzaju, że przyprowadzanie ogierów przed komisją nie nastrecza ich właścicielom szczególnych trudności i nie naraża ich na zbytęzną stratę czasu.

Ilość komisyj wybiorezych i ich siedziby, jakoteż dnie, wyznaczone takowym na czynności urzędowe, ogłasza władza administracyjna krajowa za pośrednictwem starostw powiatowych i zwierzchności gmin.

Na wybór ogierów pojedynczo w innym miejscu lub w innym czasie, komisya krajowa chowu koni w porozumieniu z władzą administracyjną krajową (lub też władza administracyjna krajowa w porozumieniu z Towarzystwem rolniczym) może wyjątkowo pozwolić tylko wtedy, gdy właściciel owych ogierów weźmie na siebie koszta, które komisya za sobą pociąga.

3. Każda komisya wybiorecza ma zawsze działać trzy lata.

Do każdej komisji wybioreczej powołać należy na członków oprócz dwóch delegatów komisji krajowej chowu koni albo dwóch bezstronnych ziemian, chowu koni świadomych, jeszcze także reprezentanta władzy powiatowej administracyjnej, którego wskaże właściwy starosta powiatowy, tudzież reprezentanta stadnin rządowych i egzaminowanego weterynarza, lub, gdy takowego nie ma, egzaminowanego konowała.

Członkowie komisji wybioreczej wybierają ze swego grona starszego na przewodniczącego komisji.

4. Wybór odbywa się publicznie w miejscach i dniach wyznaczonych.

5. W myśl rozporządzeń ministeryalnych na wstępie powołanych, komisya wybiorecza może tylko te ogiery uznać za zdadne do używania na prywatne stanowienie, które będą przed komisją przyprowadzone, i o których takowa przekona się, że są zdrowe, że nie podlegają żadnej wadzie dziedzicznej, że są zdadne do chowu i odpowiednie najpospolitszym zawodom krajowym lub rasom w kraju hodowanym.

O zdadności pod tym względem rozstrzyga komisya wybiorecza większością głosów. W razie równości głosów to zdanie staje się uchwałą, do którego przyłączy się przewodniczący.

Odpowiedzialność za wywód oględzin spada tylko na tych członków komisji, którzy są znawcami.

6. Uchwała komisji wybioreczej jest stanowczą i od tejsze nie ma rekursu.

Tym właścicielom ogierów, których prośby o pozwolenie komisya wybiorecza odrzuci, powody odrzucenia komisya oznajmić powinna ustnie a jeżeli tego żądają, pisemnie.

7. Spisywać należy protokół czynności komisyjnych, który podpisze przewodniczący razem ze wszystkimi członkami komisji i który przewodniczący odeśle do władzy administracyjnej, aby z niego właściwy zrobiła użytek a względnie, aby go udzieliła komisji krajowej chowu koni. Protokół każdego z osobna przypadku powinien także zawierać wynik imiennego głosowania.

8. Pozwolenie do prywatnego stanowienia wydaje komisya wybiorecza bezpłatnie podług wzoru A na rok. Takowe upoważnia do postawienia w odpowiednim powiecie i w wyznaczonej siedzibie ogiera, w pozwoleniu dokładnie opisanego, jako stadnika, tudzież do używania go w miejscu na stanowienie klaczy.

Jeżeli w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3 lutego 1866 będzie udzielone wyjątkowe pozwolenie do oprowadzania ogiera z miejsca na miejsce, namienić o tem należy w pozwoleniu do stanowienia.

9. Komisya wybioreza składać ma właściwej władzy administracyjnej powiatowej wykaz udzielonych pozwoleń, który takowa ogłosić powinna w powiecie, i zawsze utrzymywać na widoku.

10. Właściciel ogiera, otrzymający pozwolenie, jest obowiązany wydać właścicielowi każdej stanowionej klaczy zaraz po pierwszym stanowieniu, kartę stanowienia podług wzoru *B* napisaną, w której zapisać także należy następne stanowienia, jeżeli mają miejsce, i ich datę.

Wyznaczenie opłaty za stanowienie zostawia się stronom, które w tej mierze umówić się powinny. Miejsce oznaczone w karcie stanowienia, gdzie wójt gminy ma potwierdzić oźrebiecie się, powinno być dokładnie wypełnione, co się zaleca w szczególności także ze względu na przepis §-fu 8-go lit. *g*) ustawy z dnia 16 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 77) o poborze koni na potrzeby armii.

11. Właściciel ogiera, otrzymujący pozwolenie, utrzymywać powinien w porze stanowienia odosobnego roku dokładny wykaz klaczy z tym ogierem stanowionych w dwóch egzemplarzach podług wzoru *C*, z których po upływie pory stanowienia jeden egzemplarz razem z pozwoleniem do stanowienia odeśle za pośrednictwem zwierzchności gminnej, władzy administracyjnej powiatowej, drugi zaś egzemplarz zachowa dla własnego użytku, w celu wykazania w nim źrebiąt. Rejestra stanowienia razem z pozwoleniami odeśle władza administracyjna powiatowa do odpowiedniego zakładu stadnin rządowych.

12. Tych ogierów, za które otrzymano nagrodę rządową, nie potrzeba koniecznie przyprowadzać osobno przed komisją wybioreczą, w celu uzyskania pozwolenia do używania ich na stanowienie prywatne w porze stanowienia, mającej nastąpić po rozdaniu nagród za chów koni.

Atoli właściciel takiego ogiera, nim go zacznie używać do stanowienia, prosić powinien komisją wybioreczą, aby mu wydała pozwolenie do stanowienia i w tym celu załączyć dowód, że otrzymał nagrodę.

Komisya wybioreza może wydać niezwłocznie żądane pozwolenie, jeżeli w tej mierze nie zachodzi żadna wątpliwość; gdyby zachodziła, należy kazać przyprowadzić ogiera.

13. Jeżeli od otrzymania pozwolenia, aż do rzeczywistego użycia ogiera na stanowienie, upłynie więcej niż trzy miesiące; właściciel ogiera jest obowiązany zlecić egzaminowanemu weterynarzowi lub konowałowi, którego władza administracyjna powiatowa do tego wyznaczy, aby jeszcze raz przed wejściem zbadał jego zdrowie.

Weterynarz napisze na pozwoleniu wywód oględzin i datę tychże, poczem właściciel ogiera, jeszcze przed użyciem tegoż do stanowienia, przedstawi pozwolenie właściwej władzy administracyjnej powiatowej do podpisu.

14. Jeżeli w przypadku, o którym jest mowa pod l. 13, jakoteż w skutek oględzin weterynarskich miesięcznych, rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 3 lutego 1866 zaprowadzonych, okaże się, że ogier prywatny pomimo uzyskanego pozwolenia, nie może być nadal dopuszczony do stanowienia, natenczas weterynarz wzbronić powinien używania ogiera, i zawiadomić o tem niezwłocznie właściwą zwierzchność gminną, aby odpowiednio dopilnowała przestrzegania zakazu, jakoteż władzę administracyjną powiatową, aby zarządziła odebranie pozwolenia.

15. Od powszechnego, mocą powyższych rozporządzeń ministeryalnych zaprowadzonego obowiązku starania się o pozwolenie dla ogierów przeznaczonych do używania na stanowienie prywatne za opłatą, może władza administracyjna krajowa w porozumieniu z komisją krajową chowu koni (lub z towarzystwem rolniczem) dozwolić takiego wyjątku, aby właściciele stadnin, chcący używać swoich stadników do stanowienia matek innego właściciela stadnin, jakoteż właściciele ogierów angielskich czystej krwi, byli uwolnieni od starania się o pozwolenie używania tychże do stanowienia klaczy cudzych. Rozumie się samo przez się, że w przypadkach takich względy zdrowia zwierząt powinny być zupełnie zawarowane.

16. Władzy administracyjnej krajowej porucza się staranie o wydrukowanie kart i rejestrów stanowienia podług przepisanych wzorów i o zawiadomienie właścicieli ogierów, z kąd mają dostawać potrzebnych druków.

Z tego tytułu nie wolno obciążać skarbu państwa.

17. Władze administracyjne dokładać mają starania, aby przepisy niniejsze, w szczególności zaś przepisy rozporządzeń ministeryalnych na wstępie namienionych, o ile tychże nie zmienia rozporządzenie niniejsze, były ściśle wypełniane a mianowicie powinny nad tem czuwać i to swoim podwładnym nadzorem odpowiednio zalecić, aby każdy przypadek nieprawego użycia ogiera bez pozwolenia, lub nieprawego oprowadzania ogiera, jakoteż każdy przypadek użycia ogierów dotkniętych chorobą zaraźliwą, był niezwłocznie poddany dalszemu postępowaniu prawnemu stosownie do przepisów namienionych rozporządzeń ministeryalnych.

18. §§. 3 i 4 rozporządzenia ministerstwa rolnictwa z dnia 17 sierpnia 1870 dla Czech wydanego a tyczącego się postępowania w razie udzielania pozwoleń do prywatnego stanowienia, tracą moc obowiązującą.

19. Przepisy niniejsze wchodzi w wykonanie z dniem ogłoszenia.

Chlumecky r. w.

Wzór A.

na pozwolenie do stanowienia.

Pozwolenie do stanowienia.

Podpisana komisya wybiorcza w (siedziba komisyi)
 udziela (nazwisko właściciela ogiera) z (mieszkanie
 właściciela ogiera) w powiecie administracyjnym (wymienić powiat) na rok
 18 pozwolenie do używania ogiera na odwrotnej stronie opisanego na stano-
 wienie cudzych klaczy w (nazwa miejsca gdzie ogier stoi)

. dnia 18

Komisya wybiorcza.

(L. S.)

O p i s o g i e r a .

Pochodzenie

.

Wiek

Miara

Maść

.

Znaki

Ogiera tego oglądał lekarz:

Dzień	Miesiąc	Wywód oględzin	Podpis oglądającego.

Wzór B.

Kraj Rok stanowienia 18 . .
 Powiat administracyjny

Karta stanowienia.

Stadnik prywatny uprawniony (nazwa ogiera) (nazwisko
 właściciela ogiera) stanowią klacz (jaką i w jakim wieku) . . .
 (nazwisko właściciela klaczy w (mieszkanie
 właściciela klaczy), a mianowicie:

pierwszy raz dnia
 drugi „ „
 trzeci „ „
 czwarty „ „

 dnia 18 . .

N. N.,
 właściciel ogiera.

Powyższa klacz ożrebiła się w mie-
 siącu 18 . . i miała
 (opis i płeć źrebięcia).

.
 dnia 18 . .

(L. S.)

N. N.,
 zwierzechnik gminy.

Wzór C.

rejestru stanowienia.

Kraj

Powiat administracyjny

Rejestr stanowienia

na rok 18 tyczący się stadnika prywatnego uprawnionego

(następuje opis tegoż)

.
(nazwisko i mieszkanie właściciela ogiera)

77.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
20 maja 1874,**

**o przyłączeniu miasteczka Weissenkirchen do obrębu sądu delegowanego miejsko powiatowego
w Krems w Dolnej Austrii.**

Na mocy §. 2-go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłącza się miasteczko Weissenkirchen z obrębu sądu powiatowego w Spitz i przyłącza do obrębu sądu delegowanego miejsko powiatowego w Krems.

Rozporządzenie niniejsze wejdzie w moc obowiązującą z d. 15 lipca 1874.

Glaser r. w.

78.**Ustawa z dnia 21 maja 1874,**

**tycząca się umowy z gminą miasta Wiednia względem odstąpienia tejez mostów skarbowych
na kanale dunajowym w Wiedniu i gościńców skarbowych w obrębie rogatek wiedeńskich.**

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby na podstawie załączonych warunków, zawarł z gminą miasta Wiednia umowę, tyczącą się odstąpienia gościńców skarbowych, leżących w teraźniejszym obrębie akcyzowym miasta Wiednia, jakoteż mostów skarbowych na kanale dunajowym.

Artykuł II.

Uwalnia się gminę miasta Wiednia od stępli i opłat jakich ta czynność prawnicza wymaga.

Artykuł III.

Ustawę niniejszą wykona minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem skarbu.

Budapeszt, dnia 21 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Pretis r. w.

Warunki do umowy.

1. Gościńce skarbowe, leżące w teraźniejszym obrębie akcyzowym miasta Wiednia razem z placami urzędów rogatkowych i mostami na rowach okopów, tudzież mosty skarbowe na kanale dunajowym, oddają się gminie miasta Wiednia na własność a zatem także w zarząd techniczny i ekonomiczny, dopóki jednak

istnieją terazniejsze urzędy rogatkowe, nie wolno placów urzędów rogatkowych używać bez zezwolenia Rządu do innego celu.

2. Administracya państwa będzie płaciła gminie kwotę niezmienną 170.000 zł. wal. austr. rocznie za kwitem niestęplowanym.

3. Wszelkie inne kwoty, które skarb płaci gminie miasta Wiednia na utrzymanie i czyszczenie gościńców leżących obecnie w obrębie akcyzowym miasta Wiednia, będą wstrzymane i gmina nie ma prawa występować z żadnego rodzaju żądaniem tyżącym się budowy gościńców i mostów w tym obrębie akcyzowym.

4. Natomiast te kwoty, które dotychczas płaciło przedsiębiorstwo kolei konnej na utrzymanie gościńców, będzie na przyszłość pobierać gmina miejska.

5. Gościńce i mosty odbierze gmina w takim stanie w jakim się znajdować będą w czasie oddania, mającego nastąpić dnia 1 czerwca 1874.

6. Będą także oddane gminie potrzebne plany i dokumenty.

7. Suma ugodowa pod 2 ustanowiona jest niezawisłą od dochodów z myta rogatkowego a co do sposobów płacenia zawarta będzie odrębna umowa, jakoteż spisana będzie w formie prawnej i z potrzebnymi zastrzeżeniami ugoda tyżająca się całej sprawy.

8. Umowa ta nie wpływa na rokowanie w sprawie dodatku na budowę mostu w Augarten, o który gmina prosiła.

79.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 21 maja 1874,

o ustanowieniu sądu powiatowego w Wolarach w Czechach.

Na mocy §. 2-go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) ustana wia się w obrębie sądu obwodowego piaseckiego sąd powiatowy z siedzibą urzędową w Wolarach dla gmin miejscowych Wolary, Górny i Dolny Schneedorf i Czeskie Trąby które wyłączają się z obrębu sądu powiatowego w Prachaticach, tudzież dla gminy miejscowej Pumperle którą wyłącza się z obrębu sądu powiatowego wimberckiego, nakoniec dla gminy Humwald którą niniejszem wyłącza się z obrębu sądu powiatowego górnoplańskiego i sądu obwodowego budziejowickiego.

Termin od którego ten sąd powiatowy rozpocznie czynności urzędowe będzie później ogłoszony.

Glaser r. w.

80.

Obwieszczenie całego ministerstwa z dnia 27 maja 1874,

tyżące się uchwały Rady państwa w sprawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 21 czerwca 1873 (Dz. u. p. Nr. 114), którem wydane zostały szczególne przepisy względem rozwiązywania spółek akcyjnych.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że Rada państwa zatwierdziła stosownie do konstytucyi wydane na mocy postanowienia cesarskiego z dnia

21 czerwca 1873 rozporządzenie (Dz. u. p. Nr. 114), którem na podstawie §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) zaprowadzone zostały szczególne przepisy względem rozwiązywania spółek akcyjnych.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Banhans** r. w. **Stremayr** r. w.
Glaser r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w.
Horst r. w. **Ziemiałkowski** r. w.

81.

Obwieszczenie całego ministerstwa z dnia 27 maja 1874,
o uchwale Rady państwa w sprawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 23 września 1873 (Dz. u. p. Nr. 145) dotyczącego się czasowego zniesienia ceł wchodowych od zboża i ziarn strączkowych.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że Rada państwa zatwierdziła stosownie do konstytucyi rozporządzenie cesarskie z dnia 23 września 1873 (Dz. u. p. Nr. 145), którem na podstawie §-u 14-go ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) cła wchodowe od zboża i ziarn strączkowych zostały czasowo zniesione.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Banhans** r. w. **Stremayr** r. w.
Glaser r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w.
Horst r. w. **Ziemiałkowski** r. w.

82.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 30 maja 1874,
o ustanowieniu delegacyi (Expozytury) urzędu cłowego głównego w dworcu wiedeńskim c. k. uprzyw. kolei Franciszka Józefa.

W dworcu wiedeńskim c. k. uprzyw. kolei Cesarza Franciszka Józefa ustanawia się delegacyą urzędu cłowego głównego, mającą rozpocząć czynności od dnia 15 czerwca 1874 i nadaje się takowej prawa urzędu cłowego głównego I klasy z upoważnieniem do stosowania w obrocie kolejowym postępowania cłowego krótszego w myśl przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175).

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 16 czerwca 1874.

83.

Traktat pocztowy z dnia 21/9 maja 1873 pomiędzy monarchią Austriacko-Węgierską a Rosją.

(Zawarty w St. Petersburgu dnia 21/9 maja 1873, przez Jego ces. i król. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 24 marca 1874 a obustronne ratyfikacje wymieniono w St. Petersburgu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1874.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus, Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro atque Majestatis Suae Imperatoris Omnium Russiarum Plenipotentiaris eo fine, ut relationes cursus publicos attinentes mutuis commercii negotiorumque rationibus nunc existentibus conformarentur, die $\frac{\text{vigesima prima}}{\text{nona}}$ mensis Maji anni millesimi octingentesimi septuagesimi tertii Petropoli conventio inita et signata fuit tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies,

animés d'un commun désir d'améliorer le service des correspondances entre leurs Etat respectifs, ont résolu de conclure une convention postale et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Impériale de Russie le Baron Ferdinand de Langenau, Général de Cavalerie, Conseiller intime et Chambellan, Chevalier de l'ordre de la Couronne de Fer de 1re classe, et de l'ordre de Léopold — avec la décoration militaire, de l'ordre de St. Anne de Russie de 1re classe et de St. Vladimir de la 3re classe avec les épées, Grand-Croix de l'ordre de l'Epée de Suède, des Guelphes de Hanovre, du Lion Néerlandais, de la Couronne de Chêne de Luxembourg et de Charles III d'Espagne, et

Sa Mejesté l'Empereur de toutes les Russies:

Son aide de camp Général, Général de Cavalerie, Ministre de l'Intérieur, Membre du Conseil de l'Empire, Alexandre Timacheff, Chevalier des ordres de Russie: de St. Alexandre Nevsky, de l'aigle blanc, de St. Vladimir de 2me classe, de St. Anne de 1re classe surmonté de glaives, de St. Stanislas de 1re classe, Grand-Croix des ordres étrangers: du Dannebrog du Danemark, de l'Epée de Suède etc. etc.;

Son Conseiller Privé, Directeur du Département des Postes, Baron Jean Velho, Chevalier des ordres de Russie:

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd., i Król apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyji,

zarówno pragnąc ożywienia ruchu pocztowego pomiędzy Swojemi państwami, postanowili zawrzeć traktat pocztowy i w tym celu mianowali Swymi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd., i Król apostolski węgierski:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy dworze cesarsko rosyjskim Barona Ferdynanda Langenau, generała jazdy, radcę tajnego i szambelana, kawalera orderu Żelaznej korony I klasy i orderu Leopolda z dekoracją wojenną, rosyjskiego orderu Św. Anny I klasy i orderu Św. Włodzimierza III klasy z mieczami, kawalera wielkiego krzyża szwedzkiego orderu Miecza, hanowerskiego orderu Gwelfów, holenderskiego orderu Lwa, luksemburskiego orderu Korony dębowej i hiszpańskiego orderu Karola III,

a Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyji:

Swego generał-adjutanta, generała jazdy, ministra spraw wewnętrznych, członka Rady państwa, Aleksandra Timaszewa, kawalera orderów rosyjskich: Św. Aleksandra Newskiego, Orła białego, orderu Św. Włodzimierza II klasy, orderu Św. Anny I klasy z mieczami, orderu Św. Stanisława I klasy, kawalera wielkiego krzyża orderów zagranicznych: duńskiego orderu Danebrog i szwedzkiego orderu Miecza itd. itd.,

Swego radcę tajnego i dyrektora wydziału pocztowego, Barona Jana Welho, kawalera orderów rosyjskich:

de l'aigle blanc, de St. Vladimir de 2re classe, de St. Anne de 1me classe et de St. Stanislas de 1re classe, Grand-Croix des ordres étrangers: de l'aigle rouge de Prusse, du Dannebrog du Danemark etc.,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Article I.

Echange des correspondances.

Il y aura entre les Administrations des postes d'Autriche-Hongrie et l'Administration des Postes de Russie un échange périodique et régulier d'objets de la poste aux lettres et de messageries, originaires des Etats respectifs ou provenant des pays auxquels les Administrations des Postes des parties contractantes peuvent servir d'intermédiaire.

Article II.

Moyens de transport.

Cet échange pourra être effectué par terre ou par mer. Il sera fait de préférence directement par les frontières des Etats contractants et éventuellement en transit soit à découvert soit en dépêches closes par l'intermédiaire d'autres Etats, ou à bord des bateaux à vapeur.

Toute correspondance devra être expédiée à destination par la voie présumée la plus prompte. Dans le cas où l'expéditeur indiquerait la voie par laquelle il désire que sa correspondance soit acheminée, celle-ci doit être expédiée de la manière indiquée en tant que faire se peut.

Article III.

Etendue de l'application de la convention.

Les stipulations de la présente convention s'appliqueront à toutes les parties intégrantantes de la Monarchie Austro-

Orła białego, Św. Włodzimierza II klasy, orderu Św. Anny I klasy i orderu Św. Stanisława I klasy; kawalera wielkiego krzyża orderów zagranicznych: pruskiego Orła czerwonego i duńskiego orderu Danebrog itd.,

którzy pełnomocnictwa swoje, w dobrej i należytej formie znalezione, wymieniwszy, ułożyli się jak następuje:

Artykuł I.

Wymiana posyłek pocztowych.

Zarządy pocztowe austriacko-węgierskie i zarząd pocztowy rosyjski będą peryodycznie i regularnie wymieniały między sobą posyłki listowe i wozowe, pochodzące czy to z ich właściwych państw, czyli też z krajów, którym zarządy pocztowe stron traktat zawierających pośrednictwa swego używają.

Artykuł II.

Sposób przewozu.

Posyłki te można wymieniać drogą lądową lub morską. Będą wymieniane głównie tuż na granicach państw traktat zawierających a posyłki przechodowe, za pośrednictwem innych państw lub na pokładzie okrętów parowych, sztukami lub w pakietach zamkniętych.

Wszelkie posyłki pocztowe należy wysłać do miejsca przeznaczenia tą drogą, która zdaje się najkrótszą. Jeżeli oddawca oznaczy drogę, którą posyłka jego ma być wyekspedycowana, należy wysłać ją ile można w sposób oznaczony.

Artykuł III.

Obszar na którym traktat obowiązuje.

Przepisy traktatu niniejszego będą wykonywane na całym obszarze monarchyi austriacko-węgierskiej i księstwa

Hongroise et à la Principauté de Liechtenstein et de l'Empire de Russie (y compris le Grand Duché de Finlande).

Article IV.

Etendue du service.

Le service de la poste aux lettres comprend les lettres, les imprimés de toute nature et les échantillons de marchandises. Aucun des objets ci-dessus mentionnés ne peut être d'un poids supérieur à 250 grammes, ni porter une déclaration de valeur.

Le service de messageries comprend les colis de toute espèce, les finances et les valeurs.

Article V.

Bases de taxes des objets de la poste aux lettres.

La taxe des objets de la poste aux lettres sera calculée par ports simples, un ports simple équivalent:

pour les lettres — à 15 grammes, ou fraction de 15 grammes,

pour les imprimés et les échantillons de marchandises — à 50 grammes ou fraction de 50 grammes.

Toutefois les Administrations postales respectives sont autorisées à appliquer d'un commun accord une échelle de poids autre que celle fixée par le présent article.

Article VI.

Lettres ordinaires.

La taxe d'une lettre ordinaire expédiée d'Autriche-Hongrie en Russie et réciproquement de Russie en Autriche-Hongrie est fixée:

à 15 kreuzers ou 10 kopeks par port simple, si elle est affranchie;

à 25 kreuzers ou 16 kopeks par port simple, si elle n'est pas affranchie.

Liechtenstein z jednej, a cesarstwa rosyjskiego (z księstwem Finlandzkiem) z drugiej strony.

Artykuł IV.

Przedmioty ruchu.

Poczta listowa przewozi listy, druki, wszelkiego rodzaju i próbki towarowe.

Przedmioty te nie mogą ważyć nad 250 gramów i wartość ich oznaczona być nie powinna.

Poczta wozowa przewozi pakunki wszelkiego rodzaju, posyłki pieniężne i inne z oznaczoną wartością.

Artykuł V.

Zasady opłat i posyłek listowych.

Opłatę od posyłek listowych oblicza się podług stopy przyjętej za jedność:

Za stopę taką dla listów przyjmuje się 15 gramów lub część 15 gramów; dla druków i próbek towarowych, 50 gramów lub część 50 gramów.

Zarządy pocztowe obu krajów mogą jednak za spólnem porozumieniem się ustanowić inną stopę w miejsce tej, która w niniejszym artykule jest przepisana.

Artykuł VI.

Listy zwyczajne.

Od listu zwyczajnego z monarchyi austriacko-węgierskiej do Rosyi i odwrotnie z Rosyi do monarchyi austriacko-węgierskiej opłaca się 15 centów lub 10 kopijek za każdą stopę, jeżeli list jest frankowany a 25 centów lub 16 kopijek za każdą stopę, jeżeli list jest niefrankowany.

Les lettres insuffisamment affranchies seront traitées comme celles non affranchies et taxées comme telles, sauf deduction de la valeur des timbres-poste et enveloppes timbrées employés.

Article VII.

Lettres de bureaux limitrophes.

Le prix des lettres ordinaires échangées entre les bureaux-de-poste-frontière, opposés l'un à l'autre, est fixé à 5 kreuzers ou 3 kopeks par port simple, si elles sont affranchies; à 10 kreuzers ou 7 kopeks par port simple, si elles ne sont pas affranchies.

Article VIII.

Imprimés et échantillons de marchandises.

Les imprimés de toute nature et les échantillons de marchandises expédiés d'un pays dans l'autre seront obligatoirement affranchies au prix de 3 kreuzers ou 2 kopeks par port simple.

Sous la dénomination „imprimés“ seront comprises toutes les reproductions obtenues par la typographie, la lithographie, la metallographie ou autres procédés mécaniques. Sont toutefois exceptées les reproductions obtenues au moyen de machines à copier ou de décalque. Les imprimés et les échantillons de marchandises doivent être expédiés de manière à ce que la vérification du contenu de l'envoi soit parfaitement facile.

Il n'est admis sur les imprimés d'autres indications manuscrites que l'adresse du destinataire, la signature de l'expéditeur, la désignation du lieu et de la date de l'expédition et les corrections relatives à la composition faites aux épreuves d'imprimerie.

Les échantillons de marchandises ne doivent avoir aucune valeur marchande et ne porter d'autres indications manuscrites que l'adresse du destinataire, la

Listy frankowane niedostatecznie będą uważane i taksowane jak gdyby nie były frankowane, atoli wartość użytych znaczków i kopert steplowanych będzie odejściem.

Artykuł VII.

Listy w obrębie pogranicznym.

Opłata od listów zwyczajnych, które urzędy pocztowe pograniczne, na przeciwko siebie leżące, mają sobie nawzajem wydawać, wynosi 5 centów lub 3 kopijki za każdą stopę, jeżeli listy są frankowane a 10 centów lub 7 kopijek za każdą stopę, jeżeli nie są frankowane.

Artykuł VIII.

Druki i próbki towarowe.

Druki wszelkiego rodzaju i próbki towarowe, z jednego kraju do drugiego przesyłane, powinny być frankowane; opłaca się od nich z góry po 3 centy lub po 2 kopijki za każdą stopę.

Nazwa „druki“ obejmuje wszelkie przedmioty otrzymywane zapomocą typografii, litografii, metalografii lub innym podobnym sposobem. Wyjątkiem są tylko pisma, sporządzone zapomocą maszyny do kopiowania lub za pomocą przebicia. Druki i próbki towarowe powinny być opakowane w taki sposób ażeby można było z łatwością i dokładnie sprawdzić co zawierają.

Na drukach nie wolno kłaść żadnych dopisków prócz adresu odbiorcy, podpisu osoby posyłającej, miejsca z którego się wysyła i daty a na arkuszach korekty, zmian, tyczących się tekstu.

Na próbkach towarowych nie wolno kłaść wartości kupieckiej i nie mogą one zawierać nic pisanego prócz adresu odbiorcy znaku fabrycznego lub firmy

marque de fabrique ou la raison sociale de l'envoyeur, les numéros d'ordre et les prix. Le maximum de leur poids ainsi que leurs dimensions doivent être conformes aux prescriptions douanières.

Les imprimés et les échantillons de marchandises portant des indications manuscrites non autorisées, ceux non affranchis ou insuffisamment affranchis, soit en général ceux qui ne remplissent pas les conditions voulues seront traités et taxés comme lettres ordinaires.

Article IX.

Recommandation.

Toute lettre expédiée d'Autriche-Hongrie en Russie et réciproquement de Russie en Autriche-Hongrie est admise à la recommandation et l'envoyeur peut, en outre, demander qu'il lui soit fourni un avis de réception du destinataire.

La recommandation implique pour l'envoyeur l'obligation de payer, outre la taxe d'une lettre ordinaire affranchie du poids équivalent un droit fixe de 10 kreuzers ou 7 kopeks.

Si la lettre recommandée est accompagnée d'un avis de réception à renvoyer, il sera indépendamment de la taxe et du droit susmentionnés perçu de l'envoyeur un droit fixe de 10 kreuzers ou 7 kopeks. Le récépissé de retour sera renvoyé, franc de port, le plus tôt possible.

La recommandation sera admise autant que faire se pourra pour les lettres à destination des pays auxquels les administrations des Postes des Etats contractants pourront servir d'intermédiaire.

Article X.

Lettres urgentes.

Toute lettre à destination d'un lieu où se trouve un bureau de poste, portant sur l'enveloppe l'inscription de

tej osoby która posyła, numerów i cen. Pod względem wagi maksymalnej i objętości powinny próbki odpowiadać przepisom cłowym.

Jeżeli drugi i próbki towarowe zawierają niepozwolone dopiski, jakoteż, jeżeli są niefrankowane, albo frankowane niedostatecznie, tudzież jeżeli w ogóle przepisom powyższym nie odpowiadają, postąpi się z niemi jak z listami zwyczajnymi i tak będą taksowane, jak te ostatnie.

Artykuł IX.

Polecanie.

Z monarchyi austryacko-węgierskiej do Rosyi i odwrotnie z Rosyi do monarchyi austryacko-węgierskiej można wszelkie listy posyłać za poleceniem i nadto oddawca może żądać aby wzięto dla niego od adresata poświadczenie odbioru.

Od listu poleconego winien zapłacić oddawca prócz taksy jaka przypada od listu zwyczajnego frankowanego takiej samej wagi, nadto jeszcze stałą należność wynoszącą 10 centów lub 7 kopijek.

Jeżeli do listu poleconego należy jeszcze i rewers zwrotny, oddawca winien prócz powyższej taksy i należności złożyć stałą opłatę w kwocie 10 centów lub 7 kopijek.

Poświadczenie odbioru, od adresata otrzymane, winno być odesłane bezpłatnie i jak można najprędzej.

O ile to jest możebnem będą przyjmowane listy polecane także do tych krajów, które mogą używać pośrednictwa zarządów pocztowych państw traktat niniejszy zawierających.

Artykuł X.

Listy przez umyślnego.

Każdy list, posłany do miejsca gdzie jest zakład pocztowy a mający na zewnętrznej stronie dopisek ręką oddawcy

l'envoyeur „à remettre par exprès“ doit être immédiatement après son arrivée au bureau de destination, transmise par un exprès au domicile du destinataire.

L'envoyeur payera, en sus de la taxe d'une lettre ordinaire affranchie ou d'une lettre recommandée, suivant le cas, un droit fixe de 20 kreuzers ou 14 kopeks pour la remise par exprès.

Article XI.

Objets de la poste aux lettres mal dirigés et rebuts.

Les objets de la poste aux lettres mal adressés ou mal dirigés ou adressés à des destinataires ayant changé de résidence doivent être sans aucun délai réexpédiés à destination par la voie la plus rapide et ne seront passibles, du chef de cette réexpédition d'aucune surtaxe pour compte de l'un ou de l'autre des États contractants.

Les objets de la poste aux lettres tombés en rebut seront réciproquement renvoyés.

Article XII.

Répartition du produit des taxes des objets de la poste aux lettres.

Le produit des taxes perçues pour les objets de la poste aux lettres sera partagé par moitié entre les Administrations des Postes d'Autriche-Hongrie et l'Administration des Postes de Russie. Les droits d'exprès appartiendront en totalité à l'Administration dont relève le bureau distributeur. Les autres droits fixes seront acquis à l'Administration qui en aura fait la perception.

Article XIII.

Objets de messageries.

Les objets de messageries seront passibles des taxes internes des États contractants calculées depuis le point

uczyniony: „doręczyć przez umyślnego“, winien być posłany adresatowi do mieszkania przez osobnego posłańca a to natychmiast po nadejściu listu takiego do urzędu wydawczego.

Oddawca winien opłacić takse jak od listu zwyczajnego frankowanego, lub jak od listu poleconego, podług okoliczności i oprócz tego, za umyślnego posłańca stałą należność w kwocie 20 centów lub 14 kopiejek.

Artykuł XI.

Posyłki listowe mylną drogą posłane i których doręczyć nie można.

Posyłki listowe, mylnie zaadresowane lub mylnie posłane, jakoteż przeznaczone do adresatów, którzy zmienili siedzibę, powinny być posłane niezwłocznie najkrótszą drogą do miejsca przeznaczenia a za takie dalsze ich posłanie nie będzie pobierana żadna dopłata na rzecz któregośkolwiek z państw traktat zawierających.

Posyłki listowe, które nie mogą być doręczone, będą nawzajem zwracane.

Artykuł XII.

Podział dochodu z opłat od posyłek listowych.

Dochody z opłat od posyłek listowych dzielą się tak, że jedne ich połowę biorą zarządy pocztowe austriacko-węgierskie a drugą połowę bierze zarząd pocztowy rosyjski. Należności za doręczanie przez umyślnego nie dzielą się, lecz dostają się w całości temu zarządowi pocztowemu, w którego obrębie leży urząd pocztowy wydawczy. Inne stałe opłaty zostawia się temu zarządowi pocztowemu który je pobiera.

Artykuł XIII.

Posyłki wozowe.

Posyłki wozowe podlegają opłatom jakie obowiązują w obrębie państw, traktat zawierających, z których każde

frontière d'entrée et de sortie et perçues au profit de ces Etats, à l'exception des taxes pour les objets échangés entre les bureaux-de-poste-frontière, opposés l'un à l'autre, lesquelles seront partagées par moitié entre les Etats contractants et calculées par le bureau qui les perçoit d'après la taxe minimale de son pays.

Les objets de messageries pourront être expédiés non affranchis ou affranchis jusqu'à la frontière ou si faire se peut affranchis jusqu'à destination.

Les envois réexpédiés ou renvoyés seront soumis aux taxes légales pour les nouveaux parcours à effectuer.

Article XIV.

Transit.

Les parties contractantes s'accordent réciproquement le transit, soit en dépêches closes soit à découvert, sur leur territoire des correspondances de toute provenance, auxquelles l'Autriche-Hongrie et la Russie respectivement peuvent servir d'intermédiaire.

Le prix total du transport à découvert sur les territoires des Etats contractants ne doit pas excéder les taxes fixées aux articles VI, VIII et XIII de la présente convention.

Le prix du transit et dépêches closes est fixé à 10 kreuzers par 30 grammes de lettres et à 1½ kreuzer par 50 grammes d'imprimés et d'échantillons de marchandises. Ces prix seront également appliqués du consentement de l'Administration des Postes allemandes aux dépêches closes échangées entre la Russie et les pays étrangers en transit par la Monarchie Austro-Hongroise et l'Allemagne.

będzie pobierało opłatę przypadającą za przestrzeń od wchodu lub też aż do wychodu. Wyjmują się od tego taksy od posyłek wymienianych pomiędzy urzędami pocztowymi pogranicznymi, na przeciwko siebie leżącymi, i dzielone będą w równych częściach między rządy traktat zawierające; mają się zaś obliczać przez urząd pocztowy który opłatę odbiera a podług tej pozycyi taryfy krajowej, która odnosi się do najmniejszej odległości.

Posyłki wozowe wolno posyłać albo niefrankowane, albo frankowane aż do granicy, albo, jeżeli to jest możebnem, frankowane aż do miejsca przeznaczenia.

Jeżeli posyłkę wozową trzeba posłać dalej lub zwrócić, opłaty za przestrzeń nowo przebieżoną będą liczone.

Artykuł XIV.

Posyłki przechodowe.

Strony traktat zawierające zobowiązują się nawzajem, że przez swoje kraje będą przewoziły wszelkie posyłki, zkażdekolewkie pochodzące, które za pośrednictwem monarchyi austryacko-węgierskiej lub Rosyi mogą być przewożone a to w pakietach albo otwartych albo zamkniętych.

Ogólna należytość od przewozu posyłek listowych które w pakietach otwartych przez obręby państw traktat zawierających, przechodzą, nie może przenosić opłat w artykułach VI, VIII i XIII traktatu niniejszego ustanowionych.

Należytość od posyłek przechodzących w pakietach zamkniętych wynosi od listów 10 centów za każde 30 gramów, od druków i próbek towarowych 1½ centa za każde 50 gramów.

Jeżeli zarząd pocztowy niemiecki na to się zgodzi, też same należytości będą pobierane od tych pakietów listowych zamkniętych, które będąc wymienianymi między Rosyą a państwami zagranicznymi, przechodzą przez monarchyą austryacko-węgierską i Niemcy.

Les prix ci-dessus seront calculés d'après le poids net des objets de la poste aux lettres, à l'exclusion de la correspondance de service, des pièces de comptabilité, des objets mal dirigés et des rebuts.

Les correspondances transitant par les États contractants, tant à découvert qu'en dépêches closes, doivent remplir toutes les conditions spécifiées pour les correspondances austro-hongroises-russes.

Article XV.

Formalités de douane.

Les objets de messageries passibles des droits de douane doivent être conformes aux prescriptions douanières. Toutes les conséquences de l'inobservation des formalités du règlement douanier retombent exclusivement sur l'expéditeur.

Article XVI.

Lettres de voiture.

Les lettres de voiture, c'est à dire celles servant d'adresse indépendante aux colis qu'elles accompagnent, ne seront frappées d'aucune taxe si elles ne sont pas cachetées et si leur poids n'est pas supérieur à 15 grammes.

Article XVII.

Responsabilité.

La perte d'une lettre recommandée ou d'un objet de messageries impose à l'Administration des Postes du pays où l'envoi a été consigné l'obligation de payer à l'expéditeur une indemnité sous réserve de recours, s'il y a lieu, contre l'Administration au service de laquelle l'envoi se trouvait confié au moment où la perte a eu lieu.

Cette indemnité est fixée:

à 20 florins ou 12 roubles et 50 kopeks pour toute lettre recommandée;

Należytości powyższe będą wymierzone podług wagi posyłek listowych netto, nie licząc ani korespondencyi służbowej, ani załączonego obrachunku, ani też posyłek mylnie posłanych i dla tego zwróconych.

Posyłki przechodowe, które w pakietach bądź otwartych bądź też zamkniętych przez państwa traktat zawierające przechodzą, powinny odpowiadać wszystkim tym warunkom, które są przepisane dla posyłek wymienianych między monarchyą austriacko-węgierską a Rosyą.

Artykuł XV.

Przepisy cłowe.

Posyłki wozowe, podlegające opłatom cłowym, powinny odpowiadać przepisom cłowym.

Wszelkie skutki niezachowania przepisów cłowych, spadają wyłącznie na posyłającego.

Artykuł XVI.

Listy frachtowe.

Listy frachtowe, to jest osobne adresy do posyłek dołączane, nie podlegają żadnym opłatom, jeżeli są otwarte i jeżeli waga ich nie przenosi 15 gramów.

Artykuł XVII.

Wynagrodzenie szkody.

Jeżeli list polecony lub posyłka wozowa zginie, zarząd pocztowy w którego obrebie ową posyłkę dano na pocztę, obowiązany jest wynagrodzić oddawcę, z zastrzeżeniem regresu do tego zarządu, który posyłkę, wówczas gdy zginęła, w swojej miał pieczy.

Wynagrodzenie to ustanawia się w sumie 20 złotych wal. austr. lub 12 rubli i 50 kopiejek za każdy list polecony;

à la totalité de la valeur déclarée par l'envoyeur lors de la consignation d'un objet de messageries.

Dans le cas où un envoi ne serait qu'avarié, l'indemnité sera payée à l'envoyeur conformément aux règles existant à ce sujet pour les envois intérieurs de chaque pays.

L'indemnité doit être payée à l'envoyeur, ou en son absence au destinataire, dès que la perte ou l'avarie aura été dûment constatée.

L'envoyeur pourra par une simple procuration par écrit transférer au destinataire son droit à l'indemnité.

L'obligation de payer l'indemnité cesse:

lorsque la déclaration de la perte ou de l'avarie n'a pas été formulée dans le délai d'un an à partir du jour où la consignation a été faite;

lorsque la perte ou l'avarie est causée par la nature même de l'objet expédié ou par l'incurie de l'envoyeur;

lorsque la perte ou l'avarie ont eu lieu en dehors du territoire des parties contractantes et de celui des Etats intermédiaires; toutefois les Administrations des Postes des Etats contractants se chargent dans ce cas de faire gratuitement toutes les démarches utiles dans l'intérêt du réclamant;

lorsque le destinataire a pris sans observation ni réserve livraison d'un envoi qui lui était régulièrement délivré;

lorsqu'un objet de messageries a été consigné sans déclaration de valeur.

Article XVIII.

Répartition des frais du transport.

Les frais du transit en dépêches closes, échangées entre l'Autriche-Hongrie et la Russie par l'intermédiaire d'autres pays seront supportés par moitié. Les frais du transport par mer seront sup-

za posyłki wozowe będzie się równało ogólnej wartości którą oddawca oznaczył dając posyłkę na pocztę.

W razie uszkodzenia posyłki szkoda będzie wetowana oddawcy na zasadzie przepisów obowiązujących w ruchu pocztowym wewnętrznym każdego kraju.

Gdy zginięcie lub uszkodzenie zostanie należycie udowodnione, wynagrodzenie będzie wypłacone posyłającemu a jeżeli o nim wywiedzieć się nie można, adresatowi.

Posyłający może przekazać adresatowi swoją pretensją dając mu proste pełnomocnictwo na piśmie.

Obowiązek odwetowania szkody przestaje mieć miejsce: jeżeli roszczenie do wynagrodzenia za zginięcie lub uszkodzenie nie będzie wyniesione w przeciągu roku od daty dania posyłki na pocztę;

jeżeli posyłka zginie lub będzie uszkodzona z powodu swoich przyrodzonych własności, albo w skutek nie dbałości oddawcy;

jeżeli zginięcie lub uszkodzenie nastąpiło za obrębami stron traktat zawierających, i państw między nimi leżących; zarządy państw traktat zawierających zobowiązują się jednak, że w przypadku takim poczynią bezpłatnie wszelkie kroki jakie dla dobra reklamujących mogą być potrzebne;

jeżeli odbiorca posyłki przyjął takową bez trudności lub zastrzeżenia, gdy mu ją podług przepisu wydawano;

i jeżeli posyłka wozowa nie miała oznaczonej wartości.

Artykuł XVIII.

Podział kosztów przewozu.

Koszta przechodu pakietów listowych zamkniętych, wymienianych pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Rosyą za pośrednictwem innych państw, dzielą się na połowę, koszta

portés par l'Administration sur les bateaux de laquelle il s'effectuera.

Le service des courriers entre les points-frontière-d'échange sera respectivement organisé et effectué par les soins de l'office expéditeur et à ses frais.

Ces courriers et les mallepostes, ainsi que les chevaux et équipages de poste revenant à vide, seront exempts de tous droits.

Le transport sur les chemins de fer jusqu'à la frontière sera organisé respectivement par les soins de chacune des Administrations conformément à l'ordre établi.

Article XIX.

Communications réciproques.

Les Administrations des Postes des Etats contractants se communiqueront réciproquement et dans le plus bref délai, pour leur gouverne respective, les réglemens en vigueur ainsi que tous renseignements concernant le service postal interne, tels que lois, arrêtés et décrets qui régissent l'entrée et la circulation des imprimés de toute nature, la désignation des localités autorisées à délivrer les lettres par exprès, les taxes et les formalités de la consignation et de la livraison des objets de messageries etc.

Article XX.

Réglement d'exécution.

Les points d'échange, la direction des correspondances, ainsi que tous les détails du service, de la comptabilité et de la transmission des correspondances officielles, le délai après lequel doivent être renvoyées les correspondances tombées au rebut, les conditions spéciales du transit etc., seront indiqués et déterminés par un Règlement d'exécution élaboré d'un commun accord par les

przewozu na morzu ponosi ten zarząd, na którego okrętach posyłki przewieziono.

Kuryery pomiędzy miejscami wymiany na granicy będą urządzone i utrzymywane kosztem tego zarządu, który poczty wysyła ze swego obszaru.

Kuryery te i poczty lekkie jakoteż konie i wozy pocztowe, wracające próżno, wolne są od wszelkich opłat.

Przewóz na kolejach żelaznych aż do granicy każdy zarząd urządzi podług porządku jazdy jaki wówczas będzie obowiązywał.

Artykuł XIX.

Wzajemne porozumiewanie się.

Zarządy pocztowe państw traktat zawierających będą w najkrótszym czasie udzielały sobie wzajemnie do swego użytku: Istniejące regulamina, jakoteż wszelkie akty tyczące się służby pocztowej wewnętrznej, jako to: ustawy i rozporządzenia o wchodzie i rozwożeniu druków wszelkiego rodzaju, o urzędach pocztowych mających upoważnienie doręczania listów przez umyślnego, o taksach i przepisach tyczących się przyjmowania i wydawania posyłek wozowych itd.

Artykuł XX.

Prawidła wykonawcze.

Miejsca wymiany, wskazanie drogi przesyłce, jakoteż wszelkie bliższe przepisy tyczące się służby, rachunkowości i przewozu korespondencji urzędowych, termina zwrotu posyłek których nie można doręczyć, szczególne warunki przechodu itd., wszystko to będzie wyrażone i oznaczone w Prawidłach wykonawczych, które będą wypracowane wspólnie przez zarządy pocztowe; ta-

soins des Administrations des Postes des Etats contractants, lesquelles pourront en tout temps, lorsqu'elles en reconnaîtront l'opportunité, augmenter les moyens d'échange et modifier les formalités du service.

Article XXI.

Réglements spéciaux.

Les Administrations des Postes des Etats contractants sont autorisées à introduire lorsqu'elles le jugeront opportun le service des estafettes, des abonnements aux journaux et revues, des mandats de poste et des remboursements, un échange de cartes-correspondance et autres objets de la poste aux lettres etc. et d'en déterminer les conditions (taxes etc.) par des Réglements spéciaux.

Article XXII.

Comptabilité.

Les Administrations des Postes d'Autriche-Hongrie et l'Administration des Postes de Russie dresseront chaque trimestre les comptes résultant de la transmission des correspondances en vertu des dispositions de la présente convention. Ces comptes seront dressés en florins et kreuzers autrichiens et arrêtés contradictoirement. La liquidation de leur solde se fera sans retard.

Article XXIII.

Langue.

La langue française sera obligatoirement employée dans tous les rapports et toutes les relations auxquels la présente convention donnera lieu.

Toutes les adresses et suscriptions des correspondances ou du moins la partie essentielle de leur texte, ainsi que des dépêches, sacs et valises devront être faites en langue française.

kowym wolno każdego czasu, jak tylko uznają te za stosowne, pomnożyć sposobności wymiany i zmienić przepisy służbowe.

Artykuł XXI.

Prawidła szczególne.

Zarządy pocztowe państw traktat zawierających, jak tylko uznają tego potrzebę, zaprowadzą sztafety, abonament na gazety i czasopisma, przekazy i zaliczki pocztowe, karty pocztowe i inne urządzenia poczty listowej itd. i zapomocą szczególnych Prawideł ustalą przepisy w tej mierze (taksy itd.)

Artykuł XXII.

Obrachunek.

Zarządy pocztowe austriacko-węgierskie i zarząd pocztowy rosyjski będą podawały sobie éwierócznie obrachunki ruchu pocztowego na zasadzie przepisów niniejszego traktatu.

Obrachunki te będą podawane w złotych i centach waluty austriackiej i będą sprawdzane nawzajem.

Saldo będzie wypłacane niezwłocznie.

Artykuł XXIII.

Język.

We wszystkich stosunkach komunikacyjnych które traktat niniejszy zaprowadza, będzie używany język francuski.

Wszelkie adresy i napisy na posyłkach a przynajmniej główna część ich osnowy, jakoteż napisy na pakietach listowych workach i torbach skórzanych powinny być ułożone w języku francuskim.

Exceptionnellement, l'emploi exclusif de la langue nationale des pays respectifs est admis pour les timbres poste, les enveloppes timbrées, les timbres, les cachets et les signes sur les objets de matériel servant au transport des correspondances.

Article XXIV.

Durée de la convention.

La présente convention qui annule et remplace celle conclue entre l'Autriche et la Russie le ^{9 Février}_{28 Janvier} 1866, entrera en vigueur à partir du jour dont les Administrations postales respectives conviendront, et demeurera obligatoire aussi longtemps que l'une des parties contractantes n'en aura pas dénoncé la résiliation une année d'avance.

Article XXV.

Exécution.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à St. Pétersbourg aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double original à St. Petersbourg, le 21/9 Mai de l'an de grâce mil huit cent soixante treize.

Baron de Langenau m. p.

Alexandre Timacheff m. p.

Baron Velho m. p.

Wyjątkowo języki krajowe mogą być używane tylko do znaczków listowych, kopert stęplowych, stępli, pieczęci i znaczków na przedmiotach służących do przewozu korespondencji

Artykuł XXIV.

Trwanie traktatu.

Traktat niniejszy, znosząc traktat między Austryą a Rosyą z d. ^{9 lutego}_{28 stycznia} 1866 wchodzi na jego miejsce i zaczyna obowiązywać od dnia, który wyznaczą zarządy pocztowe obu stron, pozostanie zaś w mocy obowiązującej dopóty, dopóki jedna ze stron, traktat zawierających, rokiem pierwszej go nie wypowie.

Artykuł XXV.

Wykonanie.

Osnowa niniejsza ma być ratyfikowana, ratyfikacje będą wymienione jak można najprędzej w St. Petersburgu.

W dowód czego pełnomocnicy stron obudwu traktat niniejszy podpisali i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Pisano w dwóch egzemplarzach w St. Petersburgu dnia 21/9 maja w roku zbawienia tysięcznym ósmym siedmiesiątym trzecim.

Baron Langenau r. w.

Alexander Timaszew r. w.

Baron Velho r. w.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis, quae in conventionione hac continentur, illa omnia rata grataque habere hisce profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo pro Nobis ac successoribus Nostris promittentes Nos ea omnia executioni mandatueros nec ut illis contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo appresso firmari jussimus.

Dabantur in urbe Nostra Vienna die vigesima quarta mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo quarto, Regnorum Nostrorum vigesimo sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Guilielmus Liber Baro a **Konradsheim** m. p.,

Consiliarius aulicus et ministerialis.¹

Traktat powyższy, od obu Izb Rady państwa zatwierdzony, podaje się niniejszem do wiadomości.

Wiedeń, dnia 20 maja 1874.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIX. — Wydana i rozesłana dnia 16 czerwca 1874.

84.

Ustawa z dnia 19 maja 1874,

tycząca się częściowej zmiany i uzupełnienia umowy z uprzyw. spółką kolei południowej z dnia 13 kwietnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 69).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd do zawarcia z uprzyw. spółką kolei południowej załączonego tutaj kontraktu, mającego na celu częściową zmianę i uzupełnienie umowy z dnia 13 kwietnia 1867, między ministerstwami skarbu i handlu i namienioną spółką zawartej a tyczącej się budowy portu w Tryeście i budowy kolei żelaznych tamże wzmiankowanych.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom handlu i skarbu.

Budapeszt, dnia 19^{go} maja 1874.

(L. S.) Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

K o n t r a k t,

który na mocy ustawy z dnia

między c. k. ministerstwami skarbu i handlu w imieniu administracji państwa z jednej a c. k. uprzyw. spółką kolei południowej z drugiej strony w celu częściowej zmiany i uzupełnienia umowy z dnia 13 kwietnia 1867, Dz. u. p. Nr. 69 został zawarty pod następującymi warunkami:

§. 1.

Spółka kolei południowej, która w artykule 6 umowy z dnia 13 kwietnia 1867, zrzekła się przyznanego sobie w §§. 23 i 24 dokumentu koncesyi z dnia

23 września 1858 prawa pierwszeństwa do objęcia budowy kolei z pewnego punktu kolei następcy tronu Rudolfa do Gorycyi lub do Tryestu albo do innego nad morzem położonego punktu, jakoteż kolei, prowadzącej z pewnego punktu linii tyrolskiej ku Vorarlbergowi albo ku granicy bawarskiej, zrzeka się takowego na następne lat siedm, licząc od dnia 1 stycznia 1874.

§. 2.

Termin dokończenia budowy portu w Tryescie przedłuża się aż do 31 grudnia 1878.

Postanowienia jednak, dotyczące się zapłaty ryczałtowego w sumie 13½ milionów na budowę portu tryestyńskiego, w umowie z dnia 13 kwietnia 1867, zamieszczone, pozostają w mocy obowiązującej.

Ale jeżeli dalszy postęp budowy portu znowu się opóźni, a administracya państwa nie uzna zwłoki za usprawiedliwioną rodzajem budowy lub innemi nadzwyczajnemi okolicznościami, administracya państwa ma prawo wstrzymać wypłatę rat kontraktowych na tak długo, aż dopóki termin nie będzie doścignionym.

§. 3.

Kwota 150.000 zł. o którą zmniejszą się koszty budowy w skutek zarządzonego skrócenia grobli (molo) IV, potrącona będzie z ostatniej raty rocznej, płatnej 1 lipca 1878.

§. 4.

Głębokość wody bezpośrednio przy podmorskim murze gładowym grobli, nadbrzeży i wewnętrznej strony tamy portowej, tudzież nad wystającą koroną nasypiska kamieni znajdującego się pod spodem, ma wynosić sześć metrów, ale wzrastać w stosunku do projektowanego skosu tego narzutu kamieni, i to tak, aby w odległości siedmiu metrów od górnego brzegu muru gładowego wynosiła najmniej 8·5 metrów i aby żadne miejsce nowej przestrzeni portowej, od namienionego brzegu muru więcej niż na siedm metrów oddalone, nie było płytsze nad 8·5 metrów.

§. 5.

Jako rękojmię wykonania budowy portu zgodnie z kontraktem, w ogóle zaś ścisłego wypełnienia wszelkich obowiązków, których spółka kolei południowej podjęła się pod względem budowy portu tryestyńskiego w umowie z dnia 13 kwietnia 1867, w następnych umowach i w niniejszym kontrakcie, lub których się później podejmie, złoży spółka kolei południowej z zawarciem niniejszego kontraktu kaucyą w sumie milion złotych w wekslach spółki, które będą odnawiane co sześć miesięcy.

Jeżeli administracya państwa uzna, że spółka obowiązana jest wynagrodzić szkodę wyrządzoną państwu niedotrzymaniem lub nieściśłem takowego dotrzymaniem, albo usunąć braki lub wadliwości w budowlach, jeżeli takowe nastąpią w czasie odpowiedzialności, ma prawo ściągnąć odpowiednią sumę drogą sprzedaży lub zaskarżenia weksli.

Gdy czas odpowiedzialności, w §. 6 wyznaczony, całkowicie upłynie, kaucya, lub pozostała reszta takowej, będzie spółce kolei południowej zwrócona.

Na żądanie jednak spółki kolei południowej administracya państwa wyda tejsze jeszcze przed tym terminem część kaucyi w miarę częściowego zmniejszania się odpowiedzialności, pod warunkiem, aby dalszy postęp budowy nie uległ żadnej wątpliwości.

§. 6.

Zanim ukończone budowle zostaną oddane administracyi państwa, będą sprawdzone według kosztorysu.

Budowle portowe mogą także być sprawdzone według kosztorysu i odebrane przed ukończeniem całego dzieła, każda budowla osobno, jako to tama portowa, groble, wybrzeża, nasypy, basseny itd. (Martesin, Klutschcanal).

Waruje się, że spółka przyjmie na siebie trzyletnią, licząc od dnia oddania, odpowiedzialność za te budowle, które po sprawdzeniu według kosztorysu będą uznane za wystawione ściśle podług kontraktu.

Odpowiedzialność zaś za te budowle, które stósownie do zatwierdzonego wywodu porównania z kosztorysem, nie odpowiadają ściśle umowom z administracyą państwa zawartym, ale mogą być odebrane tymczasowo, będzie trwała lat pięć, licząc od dnia odebrania.

Za wykonanie budowli portowych zgodnie z kontraktem i ich trwałość, spółka kolei południowej, w skutek wziętej na siebie odpowiedzialności ma ręczyć w taki sposób, że gdyby w ciągu czasu odpowiedzialności okazały się jakie niedostatki lub wady czy to z przyczyny użycia materiałów w nieodpowiednim gatunku, czyli też z przyczyny wadliwej roboty, spółka jest obowiązana usunąć niezwłocznie te niedostatki i wady swoim kosztem, w przeciwnym zaś razie administracya państwa będzie miała prawo, naprawić szkody takie kosztem spółki i użyć na to kaucyi (§. 5) a może to uczynić w sposób dowolny i polecić komu zechce.

§. 7.

Wszystkie postanowienia umowy z dnia 13 kwietnia 1867 o ile kontrakt niniejszy wyraźnie ich nie zmienia, pozostają nadal w mocy obowiązującej, nie wyłączając ciężącego na spółce kolei południowej obowiązku, aby się podzieliła na dwie spółki samodzielne i od siebie niezawisłe.

§. 8.

Administracyi państwa wolno wszelkimi środkami dążyć do tego, aby wykonanie kontraktu nie doznawało przerwy a natomiast spółce kolei południowej wolno udać się na drogę prawa z wszelkimi roszczeniami do których na mocy kontraktu ujrzy się uprawnioną.

Oryginał tego kontraktu, który będzie napisany bez stępla, zachowa administracya państwa.

Spółce kolei południowej będzie doręczony odpis kontraktu urzędownie uwierzytelniony.

85.

Ustawa z dnia 24 maja 1874,

o warunkach i ulgach dla spółki akcyjnej kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej, zamierzającej przedłużyć linie swoje od Lwowa do granicy kraju pod Netrebą (Tomaszowem).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się rząd, ażeby spółce akcyjnej kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej, zamierzającej przedłużyć linie swoje od Lwowa do granicy kraju pod Netrebą (Tomaszowem), zagwarantował na czas koncesyi czysty dochód z tego przedłużenia, rocznie najwyżej w sumie 42.100 zł. wal. austr. srebrem z jednej mili, w ten sposób, że gdyby czysty dochód roczny nie dochodził sumy zagwarantowanej, administracya państwa doda tyle, ileby niedostawało, jednak tylko aż do przerzeczonej sumy najwyższej.

Suma, w jakiej czysty dochód ma być zagwarantowany, będzie ustanowiona na podstawie udowodnionych, rzeczywistych wydatków na budowę, licząc w to koszta zebrania funduszków i odsetki interkalarne.

Gwarancya zacznie się od dnia otwarcia ruchu na całej kolei.

Artykuł II.

Pod tym względem wydane będą następujące przepisy:

1. Pod względem gwarancyi linia kolei ze Lwowa do granicy kraju będzie uważana za nieoddzielną część składową kolei lwowsko-czerniowsko-suczawskiej i dochód roczny, tutaj zagwarantowany, będzie doliczony do zagwarantowanego poprzednio czystego dochodu rocznego z obu linii lwowsko-czerniowieckiej i czerniowiecko-suczawskiej.

Gdy się zacznie gwarancya czystego dochodu z nowej linii, utrzymywany będzie tylko jeden spólny rachunek ruchu dla wszystkich linii spółki lwowsko-czerniowiecko-jaskiej, na ziemi austriackiej, położonych, a przeto tak dla obu rzeczonych linii jak i dla nowej linii ze Lwowa do granicy kraju.

2. Z zagwarantowanego czystego dochodu rocznego taka kwota ma być użyta na umorzenie kapitału, jaką wyznaczy administracya państwa na zasadzie planu amortyzacyi, jej zatwierdzeniu podlegającego i tak ułożonego, aby kapitał w obieg puszczony był umorzony nim koncesya wyjdzie z mocy obowiązującej.

3. Jeżeliby administracya państwa, z powodu wzięcia na siebie gwarancyi, miała dopłacać do dochodu czyto z nowej linii, czyli też z linii lwowsko-czerniowieckiej lub czerniowiecko-suczawskiej płynącego, uczyni to po porzednim sprawdzeniu przedstawionych i opatrzonych w dowody rachunków rocznych, w trzy miesiące po ich przedstawieniu.

Na zapłacenie jednak kuponów od akcyj i obligacyj skarb uiszczać będzie nawet wcześniej upłaty, stosownie do potrzeby, na podstawie preliminarza dochodów, sprawdzonej, jeżeli spółka będzie o to prosiła na sześć tygodni przed terminem wypłaty; zastrzega się tylko, że skarb obliczy się ze spółką na podstawie rachunków rocznych.

Gdyby po ostatecznem zestawieniu rachunków rocznych, które najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po upływie roku ruchu przedstawić należy, okazało się,

że zaliczki wymierzono za wysoko, spółka obowiązana jest zwrócić natychmiast otrzymaną zwyżkę z doliczeniem sześcioprocentowych odsetków. Żądanie zaś, aby państwo dopłaciło, przedstawić należy najpóźniej w przeciągu roku po upływie roku ruchu, w przeciwnym razie takowe upada.

4. Kwota, którą administracya państwa płaci w skutek wzięcia na siebie gwarancyi, a która w żadnym roku nie ma przewyższać ogólnej sumy zagwarantowanych dochodów z wszystkich trzech linii, ma być uważana tylko za zaliczkę oprocentowaną po cztery od sta rocznie.

Ile razy czysty dochód sieci kolei przewyższy zagwarantowaną sumę roczną, odesłać należy nadwyżkę niezwłocznie administracyi państwa na pokrycie otrzymanych zaliczek i procentów, dopóki nie będą całkiem umorzone.

Przypadające odsetki płacić należy przed zwrotem zaliczek. Zaliczki i odsetki nie zapłacone państwu nim konceksya wyjdzie z mocy obowiązującej lub dopóki kolej nie będzie odkupiona, ściągnięte będą z pozostałego jeszcze majątku przedsiębiorstwa.

5. Sposoby zebrania kapitału, a w szczególności wysokość kursu emisyi, jak nie mniej sposoby rozdania robót budowniczych, które, równie jak wszelkie dostawy powinny być rozdane drogą licytacyi, ulegają potwierdzeniu rządowemu.

Dla zebrania potrzebnych funduszków pozwala się puścić w obieg akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa, a to w takim stosunku, aby odsetki od obligacyj pierwszeństwa wynosiły najwięcej trzy piąte części zagwarantowanego czystego dochodu.

Artykuł III.

Kolej żelazna w artykule I wzmiankowana będzie uwolniona od podatku dochodowego i od opłaty należności stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkich nowych podatków, które w przyszłości mocą ustaw mogą być zaprowadzone, a to na czas budowy i jeszcze lat dziewięć, licząc od dnia otwarcia ruchu na nowej linii.

W celu wykonania nadanej niniejszem swobody podatkowej, podatek dochodowy kolei lwowsko-czerńowiecko-jaskiej można opłacać w stosunku ilości mil linii krajowych istniejących, do ilości mil nowej linii.

Koszta notowania papierów obiegowych na giełdach krajowych i zagranicznych, jakoteż podatki, które przedsiębiorstwo ma opłacać z linii Lwów-Netreba po upływie lat dziewięciu, wolno wpisywać do rachunku ruchu jako pozycyą wydatkową, co jednak nie odnosi się do opłat stęplowych od kuponów.

Od dopłat rządowych odnoszących się do tej linii nie będzie przedsiębiorstwo płaciło podatku dochodowego.

Pozwala się nadto, aby rząd uwolnił pierwszą emisją akcyj i obligacyj pierwszeństwa, łącznie z kwitami tymczasowemi, od stępli i opłat. Podobnie pozwala się na uwolnienie spółki od opłat za przeniesienie własności wykupionych gruntów. — Termin do opłacenia stępli i należności od wszelkich umów, podań i innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału, jakoteż budowy i urządzenia kolei, przedłużyć można aż do otwarcia ruchu na lini w mowie będącej. Zarazem pozwala się na zamieszczenie połowy tych opłat w pierwszym rachunku ruchu.

Artykuł IV.

W przedmiocie połączenia kolei żelaznej w artykule I wzmiankowanej z siecią kolei rosyjskich, waruje się zawarcie traktatu między rządami austriackim i rosyjskim a spółka jest obowiązana poddać się postanowieniom tego traktatu.

Artykuł V.

Ulgi w ustawie niniejszej zawarte nadają się pod warunkiem, że prócz takowych zamieści rząd w dokumencie koncesyi następujące postanowienia:

Kolej ma być wybudowana i do ruchu urządzona w ciągu najwięcej lat trzech, który to termin wyznaczony będzie w koncesyi z uwzględnieniem projektu szczegółowego przez ministerstwo handlu zatwierdzonego.

W szczególności zastosować się należy w budowie do wymagań ministerstwa handlu i do obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Projekt budowy może być zmieniony jedynie za zezwoleniem administracyi państwa, jeżeli stosownie do wyniku rewizyi technicznej i oględzin szlaku kolei przez komisją administracyjną w moc §-u 6-go ustawy o koncesyach na koleje żelazne, zmiany takie okażą się potrzebnymi ze względu na obrót publiczny, dla zabezpieczenia bytu kolei i dla dopełnienia przepisów prawnych.

Projektowane dla stacyi budynki można stawiać a preliminowany park kolei zakupować po trosze, w miarę rzeczywistych potrzeb obrotu, o czem jak się samo przez się rozumie, rozstrzygać będzie administracya państwa.

Z zagwarantowanego kapitału na budowę utworzony będzie fundusz zapasowy, przeznaczony na wszelkie nieprzewidziane wydatki ruchu, odbudowania i uzupełnienia.

Dla utworzenia tego funduszu złoży spółka:

- a) po 10.000 zł. w obligacyach z prawem pierwszeństwa z każdej mili;
- b) sumy, które w pierwszej chwili po otwarciu ruchu będzie posiadała jako zaoszczędzone jeżeli uzyska pozwolenie, aby projektowane dla przystanków budynki stawiała a preliminowany park kolei zakupowała po trosze, podobnie w obligacyach z prawem pierwszeństwa.

Do funduszu tego będą także wpływały sumy w statucie wyznaczone, które po spłaceniu zaliczek rządowych czerpać można z czystego dochodu o ile takowy przewyższy odsetki od kapitału zakładowego.

Tym funduszem zapasowym zarządzać należy oddzielnie i oddzielnie utrzymywać jego rachunki; odsetki które takowy przyniesie będą umieszczane w rachunku ruchu.

Artykuł VI.

1. Gdy ze względów ekonomicznych lub dla dobra ruchu okaże się potrzebną lub pożądaną zmianą szlaku kolei lub planów szczegółowych, takowa zaś mogłaby nastąpić tylko wtedy, gdy nie zmienia kierunku kolei w artykule I wyznaczonego i w ogólności nie pogarsza istotnie stosunków poziomu i kierunku szlaku zatwierdzonego, do zmiany takiej potrzeba zezwolenia administracyi państwa.

Roboty ziemne można wykonać tylko pod jeden tor i tylko tyle gruntu zakupić ile do tego potrzeba; natomiast wszystkie większe mosty i wiadukty zbudować trzeba pod dwa tory.

Administracya państwa będzie miała prawo żądać, aby rozszerzono robotę ziemną pod drugi tor i aby takowy położono w tych częściach nowej linii, gdzie to uzna za potrzebne, jak tylko roczny dochód ryczałtowy w dwóch po sobie następujących latach przewyższy sumę 140.000 zł. srebrem z jednej mili.

2. Spółka jest obowiązana zawrzeć umowę z interesowanymi zarządami kolei już istniejących lub koncesyonowanych o wspólne używanie dworców w miejscach zetknięcia jakoteż o urządzenie służby ruchu dla obrotu przejściowego.

Koszta potrzebnego w tym celu rozszerzenia obcych dworców poniesie spółka.

Gdy spółka zawsze umowę o wspólne używanie dworca obcej kolei, suma, z tego tytułu płacona, może być zamieszczona w rachunku ruchu jako wydatek; podobnież zamieścić także należy w rachunku ruchu dochody z przytykającej linii rosyjskiej jeżeli spółka ruch na takowej weźmie w dzierżawę, jakoteż czynsz dzierżawny za to płacony. Umowy dotyczące się tego ulegają zatwierdzeniu administracyi państwa.

Administracya państwa zastrzega sobie, że gdyby porozumienie się nie przyszło do skutku, ona sama poda warunki co do wzajemnego używania wagonów kolei sąsiednich krajowych i co do połączenia kolei kopalnianych i innych na jej własny użytek służących.

3. Taryfy osobowe kolei lwowsko-czerniowieckiej, będą zaprowadzone także na nowej linii; co się zaś tyczy taryfy towarowej, spółka jest obowiązana przyjąć od dnia otwarcia ruchu na nowej linii taryfy kolei północno-zachodniej austriackiej, przepisane ustawą z dnia 1 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 56) a to tak dla nowej linii, jak i dla linii lwowsko-czerniowiecko-suczawskiej.

Gdyby jednak na przytykającej kolei Karola Ludwika zaprowadzone zostały niższe ceny przewozu towarów, spółka będzie obowiązana zaprowadzić na przerzeczonych liniach też same niższe ceny przewozu, pod temi samemi warunkami, pod któremi kolej galicyjska Karola Ludwika przystanie na te zniżenia i w taki sam sposób.

Co się tyczy obrotu towarowego spółka obowiązana jest poddać się rozporządzeniom ministerstwa handlu tak pod względem opłat pobocznych, nomenklatury i klasyfikacyi towarów, ulg dla przewozu towarów w obrocie wewnętrznym i zagranicznym, jak i pod względem wszelkich innych postanowień transportowych, pod względem dodatku na ażyo i pod względem przerobienia taryf i zmiany opłat pobocznych odnośnie do nowo zaprowadzonych miar i wag metrycznych.

Po upływie pierwszych dziesięciu lat ruchu na nowej, w artykule I wzmiankowanej linii kolei, spółka obowiązana jest poddać się bezwarunkowo rewizyi taryfy, która będzie się odbywała peryodycznie co pięć lat.

4. Na wszystkich austriackich liniach spółki transporty wojskowe muszą być przewożone po cenach zniżonych a to stosownie do umowy tak w tej mierze, jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych, między ministerstwem wojny

państwa a dyrekcją kolei północnej cesarza Ferdynanda na dniu 18 czerwca 1868 zawartej, której postanowienia będą stanowiły nieodłączną część składową dokumentu koncesyi.

Gdyby jednak ze wszystkimi kolejami austriackimi lub większą częścią tychże umówione zostały pod względem transportów wojskowych korzystniejsze dla państwa postanowienia, takowe będą zaprowadzone także na kolei koncesyonowanej.

Postanowienia te będą stosowane także do Obrony krajowej obu połów państwa, do korpusu straży policyjnej wojskowej, do korpusu straży wojskowej c. k. sądów cywilnych w Wiedniu, c. k. żandarmeryi tudzież straży skarbowej i straży bezpieczeństwa na sposób wojskowy urządzonych. Spółka jest obowiązana zaprowadzić na swoich liniach dla podróżujących wojskowych takie ulgi, jakie są zaprowadzone na innych kolejach austriackich.

Spółka jest nadto obowiązana przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku kolejowego do transportów wojskowych, wygadania sobie nawzajem swoim parkiem w razie przewozu większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej jakoteż do umowy dodatkowej o przewozie na rachunek skarbu wojskowego przewożonych obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871. Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy względem wygadania sobie służbą w razie przewozu większych transportów wojskowych, która ma być zawarta ze spółkami kolejowemi.

Także jest spółka obowiązana pod względem umieszczenia na posadach wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej poddać się bezwarunkowo przepisom §. 38 ustawy wojskowej z roku 1868 i ustawy szczegółowej z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60) tyczącej się wykonania tego paragrafu.

5. Koncesya na kolej żelazną ze Lwowa do Nitreby skończy się jednocześnie z koncesją na kolej ze Lwowa do Czerniowiec. Od chwili, w której rząd ma prawo odkupienia tej ostatniej kolei, będzie także miał prawo odkupienia kolei ze Lwowa do Nitreby.

Też same terminy odnoszą się także do linii czerniowiecko-subzawskiej, będącej już w ruchu.

Koncesją utracą się także, gdy ustanowione w takowej terminy rozpoczęcia i dokończenia budowy, tudzież rozpoczęcia ruchu, nie będą dotrzymane a przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11, 1, lit. b) ustawy o koncesjach na koleje żelazne.

Artykuł VII.

Dla zabezpieczenia, że zobowiązania ustawowe i koncesya przepisane, będą ściśle dopełnione a w szczególności pod względem terminów dokończenia budowy, zobowiązać należy spółkę, aby złożyła kaucyą w sumie 250.000 złotych.

Gdyby obowiązki, na podstawie ustawy niniejszej koncesją przepisane, nie były dopełnione; rząd ma prawo orzec całkowity lub częściowy przepadek kaucyi.

Pozwala się, aby wszelkie akta prawne i dokumenty, dotyczące się złożenia powyższej kaucyi lub jej zwrotu były całkowicie uwolnione od stępli i opłat.

Artykuł VIII.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i skarbu.

(L. S.) Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

86.

o rozwiązaniu dyrekcji lasów i dóbr skarbowych dla Styryi i Karyntyi i o przeniesieniu jej czynności urzędowych do dyrekcji lasów i dóbr skarbowych w Wiedniu i Gorycyi.

Na mocy najwyższego postanowienia z dnia 25 maja 1874 rozwiązuje się od dnia 30 czerwca 1874 dyrekcją lasów i dóbr skarbowych dla Styryi i Karyntyi, mającą siedzibę w Neubergu, i przenosi się od tego terminu zarząd podlegających tejże lasów rządowych i funduszowych tudzież dóbr skarbowych w Styryi położonych do dyrekcji lasów i dóbr skarbowych w Wiedniu, a zarząd lasów rządowych i funduszowych, tudzież dóbr skarbowych, położonych w Karyntyi, do dyrekcji lasów i dóbr skarbowych w Gorycyi.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXX. — Wydana i rozesłana dnia 20 czerwca 1874.

87.

Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z d. 31 maja 1874,

którem na mocy §-fu 55-go ustawy z dnia 19 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 70), wydaje się w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu przepisy, dotyczące się zakładania i utrzymywania ksiąg dla kolei żelaznych.

1. Zakładanie ksiąg dla kolei żelaznych.

a) Sporządzenie wykazu tymczasowego.

§. 1.

Każdy wykaz zaopatrzyć trzeba w kartę tytułową.

Na takowej pisze się, że wykaz jest tymczasowy, a dalej kładzie się zwyczajną nazwę jednostki hipotecznej, którą wykaz ma zawierać z wyszczególnieniem kierunku kolei za taką jednostkę uważanej. (§. 8 ustęp 2 ustawy.)

Kierunek kolei oznacza się wymiennieniem krańców, początkowego i końcowego tak głównej linii jak i linii pobocznych, jeżeli należą do tej samej jednostki hipotecznej.

Na każdym arkuszu wykazu umieścić należy głoski początkowe nazwy kolei.

Za szkic topograficzny (§. 13 liczbą 2 ustawy) służyć ma ile możności mapa, przedstawiająca całą linią kolei na jednym arkuszu.

§. 2.

Kartę własności i pierwszą część karty ciężarów urządzić należy podług wzorów 1 i 2. (§. 8 ustęp 3 i 4 ustawy.)

W pierwszej części karty ciężarów umieszczać się mają także te wpisy, które następują w skutku postępowania, zarządzonego na mocy §. 16 ustępu 2 ustawy.

§. 3.

O wpisach na rzecz państwa, uskutecznionych za sporządzeniem wykazu tymczasowego, uwiadomić należy prokuratora skarbową, reprezentującą skarb państwa w obrębie trybunału, w którym się wykaz otwiera.

b) Rozpoznanie gruntów kolejowych.

§. 4.

Przedsiębiorstwo kolei żelaznej powinno się postarać o zarządzenie rozpoznania najprzód gruntów kolejowych, leżących w obrębie tych sądów powiatowych, w których skończyła się już rewizya katastru wszystkich gmin katastralnych przez kolej przeciętych.

Co się tyczy obrębów innych sądów powiatowych, przedsiębiorstwo powinno się postarać, aby ministerstwo handlu orzekło, czy termin zarządzenia przerzeczonych dochodzeń ma być przedłużonym, póki rewizya katastru, w gminach katastralnych, które kolej żelazna przecina (§. 42 ustawy), nie będzie ukończona.

§. 5.

Dla urzeczywistnienia nadzoru, w §. 53 ustawy, przepisanego, wkłada się na przedsiębiorstwo obowiązek, ażeby przed podaniem prośby, wnieść się mającej do sądu w myśl §. 19 ustawy, przedstawiało komisarzowi rządowemu spisy gruntów kolejowych i mapy, które, gdy na kolejach lub częściach kolei ruch jeszcze się nie odbywa, do tej prośby dołączane być powinny.

Że takowe komisarzowi rządowemu przedstawiono, udowodnić należy sądowi złożeniem potwierdzenia, które udzieli komisarz.

§. 6.

Spisy, które w myśl §§. 19 i 35 ustawy, mają być przedstawione, sporządzane będą na bardzo trwałym papierze z rubrykami drukowanymi.

Co do formatu papieru, jakoteż rozmiarów każdej rubryki, w tej mierze obowiązywać będą polecenia prezesa trybunału, w którym wykaz dla kolei żelaznej będzie utworzony.

§. 7.

Spis gruntów kolejowych ułożyć należy podług wzoru 3. (§. 8, ustęp 2 ustawy.)

Jeżeli posiadanie przedsiębiorstwa kolejowego nie jest jeszcze wykazane w katastrze tak, jak to przepisuje §. 180 instrukcyi z roku 1865, tyczącej się wykonania pomiarów katastralnych, który wymaga, aby cały obszar kolejowy, w jednej gminie katastralnej leżący, stanowił tylko jedną parcelę, natenczas, wciągając grunta kolejowe do spisów, tworzyć należy parcele podług tej instrukcyi. Parcele w taki sposób utworzone, oznaczyć należy liczbami, bieżącemi kolejno po liczbach ostatnich parceli katastralnych.

Parcele, oznaczone w katastrze jako budowlane, umieścić należy w spisach przed parcelami gruntowymi.

Na jednej karcie można zamieszczać także więcej spisów, w którym to razie używać należy wzoru 4. Liczby porządkowe każdego spisu gminy katastralnej zaczynać się mają na nowo.

Pomiędzy jednym a drugim spisem na tej samej karcie zostawiać należy stosowne odstępy na wykreślenia i dopisywania.

§. 8.

Podając spisy gruntów kolejowych, dotyczące się kolei lub części kolei, na których ruch jeszcze się nie odbywa, ma przedsiębiorstwo dołączyć wykaz oznaczeń katastralnych, jakie miał każdy grunt, gdy go przedsiębiorstwo nabywało i osób, które te grunta posiadały przed przedsiębiorstwem.

Wykazy te układać należy podług wzoru 5. (§. 19, liczba 1 ustawy.)

§. 9.

Mapy, mające się przedstawiać, powinny być uwierzytelnionemi kopiami tych arkuszy map katastralnych, które przedstawiają grunta kolejowe i grunta z niemi graniczące. (§. 19, liczba 2, §. 35 ustawy.)

Jeżeli idzie o gminy, w których rewizya katastru już się odbyła, kopie zdejmować należy z map oryginalnych sprostowanych.

Uwierzytelnianie kopii jest rzeczą archiwów map katastralnych.

§. 10.

W przypadku, o którym jest mowa w ustępie 2 §-fu 7-go niniejszego rozporządzenia, przepis §-fu 180 instrukcyi z roku 1865, dotyczącej się wykonania pomiarów katastralnych, stosować należy także do kopiowania map, oznaczając parcele nowo utworzone liczbami parcel w spisach nieruchomości, podanemi.

Postarać się należy, aby archiwum map potwierdziło na kopiach w taki sposób sporządzonych, dokładność rysunku.

§. 11.

Jeżeli stan posiadania gruntów kolejowych nie zgadza się z tem, co przedstawia uwierzytelniona kopia mapy; zmiany, w tej kopii potrzebne, oznaczyć należy liniami czerwono kropkowanemi, z zastosowaniem się do rozporządzeń, obowiązujących pod względem tworzenia i oznaczania parcel katastralnych.

§. 12.

Jeżeli co do cząstek parcel katastralnych zachodzą stosunki prawne, stanowiące przedmiot wpisu, do drugiej części karty stanu majątkowego kolei lub do drugiej części karty ciężarów należący, cząstki te odgraniczyć należy w kopii mapy jasnobłękitnemi liniami i oznaczyć ułamkami, jasnobłękitną farbą napisanemi. Licznikiem tych ułamków będzie liczba parceli katastralnej, mianownikami zaś liczby szeregu arytmetycznego zaczawszy od 1.

§. 13.

Spisy, których przedmiotem jest to, co ma być wciągnięte do drugiej części karty stanu majątkowego i do drugiej części karty ciężarów, układać należy podług wzorów 6 i 7. (§. 8, ustęp 2, 4 ustawy.)

Zaciąganie do tych spisów odbywa się z zachowaniem przepisów, dotyczących się brzmienia wpisów hipotecznych (§§. 5, 98 pow. ustawy o księgach grunto-
wych, §. 9 ustęp 1 instrukcyi do tej ustawy).

W rubryce, przeznaczonej na liczbę mapy tych spisów, zamieścić należy liczbę katastralną parceli, do której się wpis odnosi, a jeżeli w myśl §. 12 niniejszego rozporządzenia ma być utworzony ułamek, zapisuje się takowy.

§. 14.

Wszelkie takie liczby parcel katastralnych, które w skutek rewizyi katastru lub czynności w celu utrzymania wykazu katastru, mogą uleść zmianie, uważać należy za tymczasowe i w spisie ująć je nawiasami.

Oznaczenia tymczasowe, jakoteż zmiany poczynione w kopiach map, powinno przedsiębiorstwo zestawzić w sposobie mogącym objaśnić władzę katastralną i uwidocznić takowe zapomocą szkiców o ile to jest do zrozumienia rzeczy potrzebnem.

§. 15.

Zmiany, które w wykazach i w kopiach map okazały się potrzebnymi w skutku dochodzeń przedsięwziętych dla rozpoznania gruntów kolejowych, poczyni sąd powiatowy lub przedsiębiorstwo pod dozorem sędziego.

Jeżeli poczynione zmiany utrudniają zrozumienie rzeczy można polecić przedsiębiorstwu, aby złożyło nowe spisy lub kopie map.

Spisy, które będą uznane za dokładne, lub zostaną sprostowane, podkreślić należy linią poprzeczną idącą przez całą szerokość kartki.

§. 16.

Zestawienie na mocy §-fu 14-go ustępu 2 niniejszego rozporządzenia sporządzone a w razie potrzeby, stosownie do wyniku poczynionych dochodzeń przez przedsiębiorstwo poprawione, pośle sąd powiatowy właściwej władzy katastralnej z prośbą, aby trybunał u którego wykaz dla kolei żelaznej jest utrzymywany, uwiadomiła, czy oznaczenia tymczasowe zatrzymać, czyli też innemi zastąpić należy i o ile zmiany w kopiach map poczynione, uznane zostały w czasie prostowania katastru za właściwe. Zarazem prosić należy o to, aby przerzeczony trybunał był nieustannie zawiadamiany o wszelkich zmianach postaci i oznaczenia, jakim ulegną w katastrze grunta kolejowe i grunta z temiż graniczące.

§. 17.

Jeżeli w skutku czynności urzędowej, uskutecznionej w wykazie dla kolei żelaznej, potrzeba zmienić postać lub oznaczenie parceli katastralnej, natenczas trybunał, w którym wykaz dla kolei żelaznej jest utrzymywany, porozumieć się powinien z właściwą władzą katastralną w sposób powyżej w §. 16 namieniony.

§. 18.

Jeżeli z doniesienia władzy katastralnej pokaże się, że tymczasowe oznaczenie może być zatrzymane, przekreślić należy nawiasy, w które to oznaczenie

jest ujęte. Jeżeli zmiana, czerwonymi kropkami na mapie oznaczona, będzie uznana za właściwą, natenczas w miejscach, temi kropkami oznaczonych, poprowadzić należy linie czerwone.

§. 19.

Zmiany w katastrze poczynione, a odnoszące się do gruntów kolejowych, albo do gruntów z niemi graniczących, przeprowadzić należy w wykazie dla kolei żelaznej i w mapie, na podstawie doniesienia przez władzę katastralną nadesłanego, o ile temu nie sprzeciwia się przeszkoda prawna.

Jeżeli taka przeszkoda stoi na zawadzie, doniesienie władzy katastralnej zachowywać należy z mapą, póki nie nadejdzie prośba o hipoteczne przeprowadzenie zmiany, jaka zaszła w katastrze.

§. 20.

O zmianach, w wykazie dla kolei żelaznej lub w mapie, stosownie do §§. 18 i 19 niniejszego rozporządzenia, poczynionych, zawiadomić należy przedsiębiorstwo kolejowe, celem osiągnięcia zgodności z wykazem posiadania, który przedsiębiorstwo utrzymuje.

§. 21.

Jeżeli utrzymujący księgę gruntową nie jest dość biegłym w rysunku, zmiany w mapie poczynić ma biegły rysownik.

§. 22.

Jeżeli w skutek późniejszych nabytków przedstawione będą nowe mapy, nie potrzeba wciągać zmian posiadania do starych map i zamiast tych ostatnich używać należy odtąd map nowych. Starych map przestanie się używać i będą odtąd zachowywane z aktami hipotecznymi.

c) Tworzenie wykazu stanowczego.

§. 23.

Jeżeli jest więcej linii kolei, spisy, mające tworzyć dwie części karty stanu majątkowego i drugą część karty ciężarów, uporządkować należy w taki sposób, aby linie poboczne następowały po linii głównej.

W pierwszym spisie gruntów kolejowych linii pobocznej odwołać się należy do spisu gruntów kolejowych linii głównej, mieszczący w sobie parcelę, do której linia poboczna przytyka. (§. 41 ustawy.)

Spisy gruntów kolejowych oznaczać należy cyframi rzymskimi w porządku arytmetycznym. Spisy, należące do drugiej części karty stanu majątkowego kolei i do drugiej części karty ciężarów, oznaczyć należy temi samymi cyframi rzymskimi, których użyto do oznaczenia w spisach gruntów kolejowych, dotyczących się tych samych gmin katastralnych.

§. 24.

Do pierwszej części karty stanu majątkowego przydać należy kilka kartek podług wzoru 8 urządzonych, a to na wpisy odnoszące się do tej części karty stanu majątkowego. W rubryce przeznaczony na odsyłacze zamieszczać należy parcele katastralne, których wpisy się tyczą, to jest cyfry odpowiedniej gminy katastralnej i liczbę porządkową.

W drugiej części karty stanu majątkowego kolei i w drugiej części karty ciężarów zamieszczać należy wpisy na kartach otwartych dla każdej z osobna gminy katastralnej. Jeżeli wpis tyczy się więcej niż jednej gminy katastralnej, zamieścić należy wpis na kartce poprzedzającej, w innych zaś kartkach przydać dopiski o skutecznionym wpisie.

§. 25.

Wyznaczając miejsce dla pojedynczych kart i ich części należy mieć na względzie, aby takowe wystarczyło na dłuższy czas. Do drugiej części karty stanu majątkowego kolei i do drugiej części karty ciężarów przydać należy odpowiednią ilość czystych arkuszy, aby można otworzyć nowe karty dla gmin katastralnych, które w tych częściach kart nie są jeszcze zamieszczone.

Gdy miejsce kartki, należącej do drugiej części karty stanu majątkowego kolei, albo do drugiej części karty ciężarów, będzie wypełnione, dalsze wpisy można zamieścić na wolnem miejscu innej kartki, należącej do tej samej części.

Jeżeli to jest niemożliwem, dalsze wpisy zamieszczać należy w zeszytce dodatkowym, odpowiednią kartą czyli też jej części uzupełniającym.

Związek pomiędzy kartą pierwotną a jej dalszym ciągiem uwidocznnić należy za pomocą wzmianek tu i tam położonych.

§. 26.

Dopóki wykaz dla kolei żelaznej nie jest oprawiony, arkusze należące do niego utrzymywać należy starannie w porządku, i nie rozrzucać w używaniu.

Przed oprawieniem wykazu dla kolei żelaznej stronnice jego zaopatrzyć należy w liczby, bieżące po sobie w nieprzerwanym ciągu, chociażby wykaz miał się składać z kilku tomów. Ciąg ten, przedłuża się nie przerwanie, także w zeszytach dodatkowych.

Na każdym tomie, jakoteż na każdym zeszytce dodatku prezes trybunału, utrzymującego wykaz, napisać powinien ilość stron, takową podpisać i wycisnąć pieczęć urzędową.

W skorowidzu, który po karcie tytułowej ma następować, zamieścić należy szczegóły, potrzebne do znalezienia każdej karty i jej części.

§. 27.

Jeżeli się łączy kilka jedności hipotecznych, lub dzieli jedną jedność hipoteczną, natenczas, o ile względ na łatwość rozpatrzenia się pozwala, można całkowite lub częściowe przenoszenie osnowy obu części karty stanu majątkowego i drugiej części karty ciężarów z dawnego do nowego wykazu dla kolei żelaznej zastąpić wzmiankami tu i tam położonemi.

Atoli cyfry rzymskie, służące do oznaczenia gmin katastralnych, jakoteż początkowe litery nazwy jedności hipotecznej, na każdym arkuszu będące, zastąpić należy w każdym razie oznaczeniami, odpowiadającemi nowemu wykazowi dla kolei żelaznej.

d) Wykaz postępu prac.

§. 28.

Trybunał, w którym jest otwarty wykaz tymczasowy, powinien od sądów powiatowych, powołanych do rozpoznawania gruntów kolejowych żądać od czasu do czasu doniesień o postępie rozpoznawania i, póki wykaz stanowczy nie będzie

utworzony, zdawać sprawę ćwierćrocznie o stanie czynności jakoteż ze spostrzeżeń poczynionych podczas czynności urzędowych trybunału i sądów powiatowych. Sprawozdania te przedstawione będą ministerstwu sprawiedliwości za pośrednictwem sądu krajowego wyższego.

2. Utrzymywanie ksiąg dla kolei żelaznych.

a) Zbiór dokumentów.

§. 29.

Dla każdej jedności hipotecznej utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów, jeżeli zaś przedsiębiorstwo posiada więcej jedności hipotecznych, spólny dla wszystkich. (§. 3 ustawy.)

b) Stosowanie instrukcyi o księgach gruntowych.

§. 30.

Do czynności, połączonych z utrzymywaniem ksiąg dla kolei żelaznych stosować należy odpowiednio rozporządzenie z dnia 12 stycznia 1872 (Dz. u. p. Nr. 5), o ile przepisy niżej zamieszczone nie stanowią co innego.

§. 31.

Podania, tyjące się utrzymywania księgi dla kolei żelaznych zaciągać należy do osobnego, w tym celu istniejącego dziennika.

Akta, tyjące się utrzymywania księgi dla kolei żelaznych zachowywać należy w urzędzie hipotecznym atoli oddzielnie od aktów hipotecznych.

Rejestra, ułatwiające wyszukanie wpisów, do ksiąg dla kolei żelaznych, zaciągniętych, mogą być zaprowadzone, o ile prezesi trybunałów, księgi dla kolei żelaznych, utrzymujących, uznają to za potrzebne.

§. 32.

Na żądanie można ograniczyć osnowę każdego w szczególności wyciągu z księgi dla kolei żelaznych, w taki sposób, aby prócz osnowy karty tytułowej i ważnych jeszcze wpisów karty własności, zawierał tylko wpisy, tyjące się całej jedności hipotecznej, albo odnoszące się do pojedynczych części składowych jedności hipotecznej.

W każdym wyciągu uwidocznnić należy na wstępie i tak, aby to w oko wpadało, czy to jest wyciąg z wykazu tymczasowego, czyli też ze stanowczego.

§. 33.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Wzór 1 do §. 2.**Karta własności.**

Liczba porządkowa	W p i s

Wzór 2 do §. 2.**Karta ciężarów. Część pierwsza.**

Liczba porządkowa	W p i s	zł.	ct.

Wzór 3 do §. 3.**Karta stanu majątkowego kolei. Część pierwsza.**

Nr.

Kraj:

Sąd powiatowy:

Gmina katastralna:

Liczba porządkowa	Liczba katastralna	Oznaczenie gruntu

Wzór 4 do §. 7.**Karta stanu majątkowego kolei. Część pierwsza.**

Liczba porządkowa	Liczba katastralna	Oznaczenie gruntu	Liczba bieżąca	Liczba katastralna	Oznaczenie gruntu
		Kraj: Sąd powiatowy: Gmina katastralna: Nr.			

Wzór 5 do §. 8.**Wykaz oznaczeń katastralnych i poprzednich posiadaczy.**

Kraj:

Sąd powiatowy:

Gmina katastralna:

Liczba porządkowa	Liczba katastralna*)		Oznaczenie gruntu	Poprzedni posiadacze
	dawna	nowa		

*) Jako „dawna“ liczbę katastralną trzeba położyć tę, którą grunt był oznaczony, gdy go przedsiębiorstwo kolei żelaznej nabywało. W rubryce przeznaczony na liczby katastralne „nowe“ położyć należy liczbę parceli zamieszczoną w spisie gruntów kolejowych.

Wzór 6 do §. 13.**Karta stanu majątkowego kolei. Część druga.**

Nr.

Kraj:

Sąd powiatowy:

Gmina katastralna:

Liczba porządkowa	W p i s	Liczba mapy

Wzór 7 do §. 13.**Karta ciężarów. Część druga.**

Nr.

Kraj:

Sąd powiatowy:

Gmina katastralna:

Liczba porządkowa	W p i s	Liczba mapy

Wzór 8 do §. 24.**Karta stanu majątkowego kolei. Część druga.**

Liczba porządkowa	W p i s	Liczba mapy

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXI. — Wydana i rozesłana dnia 20 czerwca 1874.

§§.

Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,

obowiązująca w Arcyksięstwie austriackiem poniżej Anizy,

o założeniu i wewnętrznem urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Arcyksięstwa austriackiego poniżej Anizy odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-u 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§. 1.

W Arcyksięstwie austriackiem poniżej Anizy założone będą nowe księgi gruntowe.

Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjmują się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości tabularnych razem wzięte, stanowią jedną księgę główną.

Zakładając księgi gruntowe, te nieruchomości uważać należy za tabularne, które w czasie, gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, będą w tabuli krajowej, zapisane.

Zakładając jednak nowe księgi gruntowe można ciała hipoteczne, w wykazach hipotecznych zapisane, przenieść na żądanie ich posiadaczy za zezwoleniem namiestnictwa i wydziału krajowego do ksiąg gruntowych tych gmin katastralnych, w których owe ciała hipoteczne leżą.

Po założeniu nowych ksiąg gruntowych, grunta, zapisane w księdze gruntowej, utrzymywanej dla nieruchomości nietabularnych, można dopisać do nieruchomości tabularnej tylko w razie jednoczesnego lub wcześniejszego wykreślenia z takowej, jeżeli nadto podatek, przypadający od gruntu, który ma być dopisanym, nie będzie znacznie większy niż podatek od gruntu wykreślonego. Sąd krajowy wiedeński, zanim pozwoli na to dopisanie, winien zasięgnąć opinii namiestnictwa i wydziału krajowego.

Co się tyczy nieruchomości nietabularnych, wykazy hipoteczne, obejmujące nieruchomości jednej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli w księgach gruntowych, obejmujących nieruchomości nietabularne, można wyjątkowo wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomość, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela, należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgodzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznic należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznic należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznic należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznic należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, tyżące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyżących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkiemi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Rejs t r y.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym uskuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

Atoli dla księgi głównej nieruchomości tabularnych utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przełożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezesów sądu krajowego i sądów obwodowych lub urzędników sądowych, których ci wyznaczają.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniecały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnież do założenia księgi gruntowej dla miasta, w którym trybunał pierwszej instancji ma siedzibę, prezes tego trybunału może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przełożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

Urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopię mapy katastralnej.

Jeżeli w gminie katastralnej są nieruchomości tabularne, sporządzić należy osobny spis tychże i postarać się nadto o kopie arkuszy mapy katastralnej, zawierających te nieruchomości.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczy, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczy, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urzędnik sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczy bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, dotyczących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszt.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufnych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacja gminy.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadzają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa rozrządzenia własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wziąć należy za podstawę stan posiadania, tejsze księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

Atoli pod względem nieruchomości tabularnych ograniczyć się należy tylko do wyszukania gmin katastralnych w których leżą wszystkie inne części składowe ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatecznie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

W razie dochodzeń dotyczących się nieruchomości tabularnych spisać należy osobny protokół.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, dotyczące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy wspólnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszy posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy wspólnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innym miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuszy posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuszom posiadania, zostaną ukończone, akta dotyczące się nieruchomości tabularnych przed-

stawić należy prezesowi sądu krajowego w Wiedniu, wszystkie zaś inne prezesowi trybunału pierwszej instancyi w którego obrębie leży gmina katastralna, stanowiąca przedmiot dochodzeń, a to do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawą przepisany.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, którzy sporządzi wykazy hipoteczne.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego tabularnego, którego części składowe leżą w więcej niż w jednej gminie katastralnej, sporządzony będzie dopiero wtedy, gdy nadejdą wszystkie arkusze posiadania, obejmujące części składowe tego ciała hipotecznego.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnowę arkuszków posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnowie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyżące się tych nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysłedzono służebność na nieruchomości ciężąca, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnież dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykaz ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czem, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obrębów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należy ze szczegółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) zarządzone, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężarów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowić mające, pooznaczać należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwaj nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stron i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokale w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, tyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

(Pölnisch.)

Glaser r. w.

89.

Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,

obowiązująca w Arcyksięstwie austryackiem powyżej Anizy,

o założeniu i wewnętrznem urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Arcyksięstwa austryackiego powyżej Anizy odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-u 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§. 1.

W Arcyksięstwie austryackiem powyżej Anizy założone będą nowe księgi gruntowe.

Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjmują się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.**A. Księga główna.**

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości tabularnych razem wzięte, stanowią jedną księgę główną.

Zakładając księgi gruntowe, te nieruchomości uważać należy za tabularne, które w czasie, gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, będą w tabuli krajowej, zapisane.

Zakładając jednak nowe księgi gruntowe można ciała hipoteczne, w wykazach hipotecznych zapisane, przenieść na żądanie ich posiadaczy za zezwoleniem namiestnictwa i wydziału krajowego do ksiąg gruntowych tych gmin katastralnych, w których owe ciała hipoteczne leżą.

Po założeniu nowych ksiąg gruntowych, grunta, zapisane w księdze gruntowej, utrzymywanej dla nieruchomości nietabularnych, można dopisać do nieruchomości tabularnej tylko w razie jednoczesnego lub wcześniejszego wykreślenia z takowej, jeżeli nadto podatek, przypadający od gruntu, który ma być dopisanym, nie będzie znacznie większy niż podatek od gruntu wykreślonego. Sąd krajowy linzki, zanim pozwoli na to dopisanie, winien zasięgnąć opinii namiestnictwa i wydziału krajowego.

Co się tyczy nieruchomości nietabularnych, wykazy hipoteczne, obejmujące nieruchomości jednej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli w księgach gruntowych, obejmujących nieruchomości nietabularne, można wyjątkowo wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomość, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela, należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznnić należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznnić należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznic należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznic należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, tyżące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyżących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkiemi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Re j s t r y.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym uskuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

Atoli dla księgi głównej nieruchomości tabularnych utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przełożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezesów sądu krajowego i sądów obwodowych lub urzędników sądowych, których ci wyznacza.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniewały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnie do założenia księgi gruntowej dla miasta, w którym trybunał pierwszej instancji ma siedzibę, prezes tego trybunału może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przełożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

Urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopię mapy katastralnej.

Jeżeli w gminie katastralnej są nieruchomości tabularne, sporządzić należy osobny spis tychże i postarać się nadto o kopie arkuszy mapy katastralnej, zawierających te nieruchomości.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno

zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczy, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczy, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urzędnik sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczy bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, dotyczących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszt.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufnych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacya gminy.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadniają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa rozrządzenia własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wziąć należy za podstawę stan posiadania, teje księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

Atoli pod względem nieruchomości tabularnych ograniczyć się należy tylko do wyszukania katastralnych w których leżą wszystkie inne części składowe ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatecznie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

W razie dochodzeń tyczących się nieruchomości tabularnych spisać należy osobny protokół.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, dotyczące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy spółnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszy posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy spółnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innem miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuszy posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuszom posiadania, zostaną ukończone, akta dotyczące się nieruchomości tabularnych przedstawić należy prezesowi sądu krajowego w Lincu, wszystkie zaś inne prezesowi trybunału pierwszej instancji w którego obrębie leży gmina katastralna, stanowiąca przedmiot dochodzeń, a to do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawą przepisanych.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, którzy sporządzi wykazy hipoteczne.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego tabularnego, którego części składowe leżą w więcej niż w jednej gminie katastralnej, sporządzony będzie dopiero wtedy, gdy nadejdą wszystkie arkusze posiadania, obejmujące części składowe tego ciała hipotecznego.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnovę arkuszów posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnovie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyjące się tych nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysledzono służebność na nieruchomości ciężająca, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnie dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykaz ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czem, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obrotów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należy ze szczegółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 95) zarządzenem, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężar-

rów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowiąc mające, pozostawiać należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwiej nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stronie i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokale w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, tyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXII. — Wydana i rozesłana dnia 24 czerwca 1874.

90.

Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,

obowiązująca w księstwie salzburskiem,

o założeniu i wewnętrznem urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa salzburskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-u 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowiąc co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§. 1.

W księstwie salzburskiem założone będą nowe księgi gruntowe. Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjmują się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości gminy katastralnej razem wzięte, stanowią jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli można wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomości, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Dom, którego podział fizyczny istnieje prawnie, uważany będzie w zakładaniu nowych ksiąg gruntowych za jedno ciało hipoteczne, bez naruszenia obowiązujących przepisów które pozwalają uskutecznienia wpisów hipotecznych co do fizycznych części domu (Rozporządzenia z dnia 8 lutego 1853, Dz. u. p. Nr. 25 i z dnia 25 stycznia 1855, Dz. u. p. Nr. 18).

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela, należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

Co się tyczy domów, których podział fizyczny istnieje prawnie, może być drogą rozporządzenia dozwolone otwarcie osobnej karty własności i karty ciężarów dla każdej części domu.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznic należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznienie należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznienie należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznienie należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, tyczące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyczących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkimi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

e) Rejstry.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym skuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przelożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezesa sądu krajowego w Salzburgu lub urzędników sądowych, których on wyznaczy.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniewały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnież do założenia księgi gruntowej dla miasta Salzburga, prezes sądu krajowego w Salzburgu może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przelożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

Urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopią mapy katastralnej.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczy, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczy, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urzędnik sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczy bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, tyjących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszt.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufnych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacya gminy.

e) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadzają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa zarządzania własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wziąć należy za podstawę stan posiadania, tejsze księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatnie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, tyjące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy spółnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszów posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy spółnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innem miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuszy posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuszom posiadania, zostaną ukończone, akta przedstawić należy prezesowi sądu krajowego w Salzburgu do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawa przepisany.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, którzy sporządzi wykazy hipoteczne.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnowę arkuszy posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnowie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyżące się tych

nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysłedzono służebność na nieruchomości ciężąca, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnie dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykaz ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czem, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obrotów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należy ze szczegółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) zarządzeniem, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężarów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowiąc mające, poznaczają należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwej nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stronice i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokale w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, dotyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

91.**Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,**

obowiązująca w księstwie karyntyjskiem,

o założeniu i wewnętrznem urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa karyntyjskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-u 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141.)

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

1. Przepisy ogólne.

§. 1.

W księstwie karyntyjskiem założone będą nowe księgi gruntowe. Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjąmają się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości tabularnych razem wzięte, stanowią jedną księgę główną.

Zakładając księgi gruntowe, te nieruchomości uważać należy za tabularne, które w czasie, gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, będą w tabuli krajowej, zapisane.

Zakładając jednak nowe księgi gruntowe można ciała hipoteczne, w wykazach hipotecznych zapisane, przenieść na żądanie ich posiadaczy za zezwoleniem namiestnictwa i wydziału krajowego do ksiąg gruntowych tych gmin katastralnych, w których owe ciała hipoteczne leżą.

Po założeniu nowych ksiąg gruntowych, grunta, zapisane w księdze gruntowej, utrzymywanej dla nieruchomości nietabularnych, można dopisać do nieruchomości tabularnej tylko w razie jednoczesnego lub wcześniejszego wykreślenia z takowej, jeżeli nadto podatek, przypadający od gruntu, który ma być dopisanym, nie będzie znacznie większy niż podatek od gruntu wykreślonego. Sąd krajowy w Celowcu, zanim pozwoli na to dopisanie, winien zasięgnąć opinii rządu krajowego i wydziału krajowego.

Co się tyczy nieruchomości nietabularnych, wykazy hipoteczne, obejmujące nieruchomości jednej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli w księgach gruntowych, obejmujących nieruchomości nietabularne, można wyjątkowo wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomość, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznic należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznic należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznic należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznic należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, dotyczące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyczących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkiemi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Rejestry.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym uskuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

Atoli dla księgi głównej nieruchomości tabularnych utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przełożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezesa sądu krajowego w Celowcu lub urzędników sądowych, których on wyznaczy.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniecały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnież do założenia księgi gruntowej dla miasta Celowca, prezes sądu krajowego w Celowcu może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przełożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

UrządNIK sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowane.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopią mapy katastralnej.

Jeżeli w gminie katastralnej są nieruchomości tabularne, sporządzić należy osobny spis tychże i postarać się nadto o kopie arkuszy mapy katastralnej, zawierających te nieruchomości.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczy, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczy, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urządNIK sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczy bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, dotyczących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urządNIK sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszt.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufnych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacja gminy.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadzają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa rozrządzania własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wziąć należy za podstawę stan posiadania, tejsze księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

Atoli pod względem nieruchomości tabularnych ograniczyć się należy tylko do wyszukania gmin katastralnych w których leżą wszystkie inne części składowe ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatecznie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

W razie dochodzeń dotyczących się nieruchomości tabularnych spisać należy osobny protokół.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, dotyczące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy spółnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszy posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy spółnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innem miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuszy posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuszom posiadania, zostaną ukończone, akta przedstawić należy prezesowi sądu krajowego w Celowcu do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawą przepisany.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, którzy sporządzi wykazy hipoteczne.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego tabularnego, którego części składowe leżą w więcej niż w jednej gminie katastralnej, sporządzony będzie dopiero wtedy, gdy nadejdą wszystkie arkusze posiadania, obejmujące części składowe tego ciała hipotecznego.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnovę arkuszków posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnovie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyżące się tych nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysledzono służebność na nieruchomości ciężającą, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnież dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykaz ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czym, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obrobów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należyście szczegółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) zarządzone, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężarów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowiąc mające, poznaczają należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwwej nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stronice i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.)

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokalo w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, tyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do

żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 24 czerwca 1874.

92.

Ustawa z dnia 30 kwietnia 1874,

o niezwłocznem wybudowaniu linii z Falkenowa do Kraślic, należącej do spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby ze spółką kolei żelaznej Busztiehradzkiej zawarł załączoną tu umowę, tyczącą się niezwłocznego wybudowania linii kolei żelaznej z Falkenowa do granicy czesko-saskiej pod Kraślicami, atoli tylko pod tym warunkiem, że spółka złożeniem odpowiedniej rękojmi zabezpieczy dotrzymanie terminu ukończenia budowy, w artykule I umowy, ustanowionego.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrom handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 30 kwietnia 1874.

(L. S.) Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Banhaus r. w.

Pretis r. w.

Projekt.

Umowa z dnia

pomiędzy c. k. Rządem a Radą zawiadowczą wyłącz. uprzyw. spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej, tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej z Falkenowa do Kraślic.

Na zasadzie ustawy z dnia a w skutek najwyższego postanowienia z dnia zawartą została między c. k. ministerstwem skarbu i handlu w imieniu Skarbu z jednej a Radą zawiadowczą wyłącz. uprzyw. spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej z drugiej strony, w sprawie niezwłocznego rozpoczęcia robót budowniczych na linii z Falkenowa do Kraślic nad granicą czesko-saską, umowa następująca:

I.

C. k. ministerstwo skarbu zobowiązuje się udzielać wyłącz. uprzyw. spółce kolei Busztiehradzkiej, w razie potrzeby za złożeniem odpowiedniej rękojmi, na niezwłoczne rozpoczęcie i wykonanie budowy linii z Falkenowa do granicy czesko-saskiej pod Kraślicami, w ciągu czasu budowy, która według umowy protokołu z dnia 12 listopada 1873 ma być ukończona z końcem października 1875, nieoprocenowane zaliczki na budowę, w sumie jeden milion pięćset tysięcy złotych waluty austriackiej banknotami, a na pokrycie tej wierzytelności przyjąć jako zapłatę w pełnej wartości imiennej nowe akcye spółki rzeczonej, które zostaną puszczone w obieg pod lit. *B.* i będą wolne od stępla i opłat.

Na pokrycie otrzymanych zaliczek akcye mają być złożone jak tylko będą w obieg puszczone, najpóźniej zaś w terminie od którego rozpocznie się ruch na linii z Falkenowa do Kraślic.

Od zaliczek na budowę, akcyami pokrytych, płacić będzie spółka po 5 od sta za czas od dnia otwarcia ruchu na linii z Falkenowa do granicy saskiej aż do dnia 31 grudnia 1875, od dnia 1 stycznia 1876 zacznie się pobieranie dywidendy.

II.

Zaliczki w gotowiźnie, które na zasadzie artykułu I umowy niniejszej c. k. ministerstwo skarbu ma spółce wypłacać, będą wydawane w c. k. kasie krajowej głównej w Pradze, do rąk reprezentanta spółki, należycie upoważnionego, za niestęplowanemi potwierdzeniami odbioru, w ratach odpowiadających potrzebom wyszczególnionym i należycie uzasadnionym w preliminarzu, który spółka pomiędzy 20 a ostatnim każdego miesiąca poda c. k. ministerstwu handlu.

III.

Spółka zaś zobowiązuje się:

- a) poczynić wszelkie przygotowania, ażeby komisya administracyjna mogła niezwłocznie przystąpić do oględzin linii z Falkenowa do Kraślic, przed-

stawić plany szczegółowe najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy po ukończeniu oględzin przez komisją administracyjną, a nakoniec w ciągu następnego miesiąca także projekt szczegółowy części kolei z Kraślic do granicy czesko-saskiej;

- b) jeżeliby budowa całkiem lub w części nie miała być prowadzona na własną rękę, lecz powierzona przedsiębiorcom budowy, przedstawić w czasie właściwym c. k. ministerstwu handlu do zatwierdzenia projektu kontraktów budowy i dostaw, jakoteż należących tu warunków, tudzież wszelkie załączki i postarać się, ażeby te roboty budownicze najpóźniej w przeciągu dni osmiu po zatwierdzeniu przedstawionych projektów rzeczywiście były rozpoczęte;
- c) dołożyć wszelkiego starania i usilności, aby statuty wyłącz. uprzyw. spółki kolei Busztiehradzkiej, które z powodu ustanowionej w artykule I emisji akcyj muszą ulegz zmianie, zostały zmienione najpóźniej do końca maja 1874.

IV.

Z tytułu zaliczek na budowę, w myśl artykułu I udzielonych, będzie Rządowi służyło pierwsze i wyłączne prawo zastawu na wszystkich budowlach linii z Falkenowa do Kraślic, jakoteż na wszystkich materiałach do budowy nagromadzonych, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzytelnościami z jakiegokolwiek innego tytułu pochodzącymi, a to, póki spółka nie udowodni, że zebrała fundusze, potrzebne do dokończenia budowy linii z Falkenowa do Kraślic.

V.

Celem zabezpieczenia osobnego interesu Rządu, dającego umówione w kontrakcie niniejszym zaliczki na budowę, spółka nadaje c. k. Rządowi prawo bezpośredniego nad tem czuwania, aby funduszków, które Rząd na budowę kolei z Falkenowa do Kraślic i na otwarcie na niej ruchu, przeznacza, używała rzeczywiście i w sposobie celowi odpowiadającym, a Rząd ustanowi do tego celu urzędników, i będzie wykonywał nadzór w czasie budowy i po otwarciu ruchu, w takim sposobie, jaki uzna za stosowny, używając w tej mierze środków, prowadzących skutecznie do powyższego celu.

Koszta tego szczególnego nadzoru nad budową, zwróci spółka akcyjna w sumie, którą wyznaczy c. k. ministerstwo handlu.

VI.

Aż dopóki zaliczki w gotówce nie będą zwrócone akcjami lit. B, komisarz rządowy, przy spółce ustanowiony, będzie miał prawo zawieszać nie tylko takie uchwały Rady zawiadowczej, któreby się sprzeciwiały najwyższej koncesyi, zatwierdzonym statutom spółki, jakoteż powszechnym przepisom ustawowym i rozporządzeniom władzy, lecz i takie postanowienia zarządu spółki, któreby się zdawały szkodzić szczególnym interesom Państwa z umowy niniejszej wynikającym; atoli w przypadku takim winien odwołać się zaraz do decyzji c. k. ministerstwa handlu, która będzie wydana niezwłocznie i ma być dla spółki obowiązującą.

VII.

Postanawia się wyraźnie że wypłaty, które Rząd niniejszem zabezpiecza, rozpoczną się dopiero wtedy, gdy komisya administracyjna do oględzin powołana stwierdzi możliwość niezwłocznego rozpoczęcia robót.

Jeżeliby terminów, w artykule III ustanowionych, o ile to zależy od spółki, nie dotrzymano, umowa niniejsza traci moc obowiązującą.

W przypadku takim spółka będzie obowiązana zwrócić niezwłocznie skarbowi otrzymane już zaliczki z procentami po pięć od sta. Wyłącznie uprzyw. spółce kolei Busztiehradzkiej wydany będzie uwierzytelniony urzędownie odpis umowy niniejszej, jakoteż protokołu z dnia 12 listopada 1873 i umówionych ogólnych warunków budowy.

93.

Umowa z dnia $\frac{\text{Praga, 3 czerwca}}{\text{Wiedeń, 8 czerwca}}$ 1874,

pomiędzy c. k. Rządem a Radą zawiadowczą wyłącz. uprzyw. spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej, tycząca się udzielenia zaliczki rządowej na wykonanie projektu kolei żelaznej z Falkenowa do Kraślic.

Na zasadzie ustawy z dnia 30 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 92) a w skutek najwyższego postanowienia z dnia 30 kwietnia 1874 zawartą została między c. k. ministerstwem skarbu i handlu w imieniu Skarbu z jednej a Radą zawiadowczą wyłącz. uprzyw. spółki kolei żelaznej Busztiehradzkiej z drugiej strony, w sprawie niezwłocznego rozpoczęcia robót budowniczych na linii z Falkenowa do Kraślic nad granicą czesko-saską, umowa następująca:

I.

C. k. ministerstwo skarbu zobowiązuje się udzielać wyłącz. uprzyw. spółce kolei Busztiehradzkiej, w razie potrzeby za złożeniem odpowiedniej rękojmi, na niezwłoczne rozpoczęcie i wykonanie budowy linii z Falkenowa do granicy czesko-saskiej pod Kraślicami, w ciągu czasu budowy, która według umowy protokołu z dnia 12 listopada 1873 ma być ukończona z końcem października 1875, nieoprocentowane zaliczki na budowę, w sumie jeden milion pięćset tysięcy złotych waluty austriackiej banknotami, a na pokrycie tej wierzytelności przyjmując jako zapłatę w pełnej wartości imiennej nowe akcye spółki rzeczzonej, które zostaną puszczone w obieg pod lit. B i będą wolne od stępla i opłat.

Na pokrycie otrzymanych zaliczek akcye mają być złożone jak tylko będą w obieg puszczone, najpóźniej zaś w terminie od którego rozpocznie się ruch na linii z Falkenowa do Kraślic.

Od zaliczek na budowę, akcjami pokrytych, płacić będzie spółka po 5 od sta za czas od dnia otwarcia ruchu na linii z Falkenowa do granicy czeskiej aż do dnia 31 grudnia 1875, od dnia 1 stycznia 1876 zacznie się pobieranie dywidendy.

II.

Zaliczki w gotowiźnie, które na zasadzie artykułu I umowy niniejszej c. k. ministerstwo skarbu ma spółce wypłacać, będą wydawane w c. k. kasie krajowej głównej w Pradze, do rąk reprezentanta spółki, należycie upoważnionego, za niestępowaniem potwierdzeniami odbioru, w ratach odpowiadających potrzebom wyszczególnionym i należycie usasadnionym w preliminarzu, który spółka pomiędzy 20 a ostatnim każdego miesiąca poda c. k. ministerstwu handlu.

III.

Spółka zaś zobowiązuje się:

- a) poczynić wszelkie przygotowania, ażeby komisya administracyjna mogła niezwłocznie przystąpić do oględzin linii z Falkenowa do Kraślic, przedstawić plany szczegółowe najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy po ukończeniu oględzin przez komisją administracyjną, a nakoniec w ciągu następnego miesiąca także projekt szczegółowy części kolei z Kraślic do granicy czesko-saskiej;
- b) jeżeliby budowa całkiem lub w części nie miała być prowadzona na własną rękę, lecz powierzona przedsiębiorcom budowy, przedstawić w czasie właściwym c. k. ministerstwu handlu do zatwierdzenia projektu kontraktów budowy i dostawy, jakoteż należących tu warunków, tudzież wszelkie załączki i postarać się, ażeby te roboty budownicze najpóźniej w przeciągu dni ośmiu po zatwierdzeniu przedstawionych projektów rzeczywiście było rozpoczęte;
- c) dołożyć wszelkiego starania i usilności, aby statuty wyłącz. uprzyw. spółki kolei Busztiehradzkiej, które z powodu ustanowionej w artykule I emisji akcyj muszą ulegz zmianie, zostały zmienione najpóźniej do końca maja 1874.

IV.

Z tytułu zaliczek na budowę, w myśl artykułu I udzielonych, będzie Rządowi służyło pierwsze i wyłączne prawo zastawu na wszystkich budowlach linii z Falkenowa do Kraślic, jakoteż na wszystkich materiałach do budowy nagromadzonych, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzytelnościami z jakiegokolwiek innego tytułu pochodzącymi, a to, póki spółka nie udowodni, że zebrała fundusze, potrzebne do dokończenia budowy linii z Falkenowa do Kraślic.

V.

Celem zabezpieczenia osobnego interesu Rządu, dającego umówione w kontrakcie niniejszym zaliczki na budowę, spółka nadaje c. k. Rządowi prawo bezpośredniego nad tem czuwania, aby funduszków, które Rząd na budowę kolei z Falkenowa do Kraślic i na otwarcie na niej ruchu, przeznacza, używała rzeczywiście i w sposobie celowi odpowiadającym, a Rząd ustanowi do tego celu urzędników i będzie wykonywał nadzór w czasie budowy i po otwarciu ruchu, w takim sposobie, jaki uzna za stosowny, używając w tej mierze środków, prowadzących skutecznie do powyższego celu.

Koszta tego szczególnego nadzoru nad budową, zwróci spółka akcyjna w sumie, którą wyznaczy c. k. ministerstwo handlu.

VI.

Aż dopóki zaliczki w gotówce nie będą zwrócone akcjami lit. B, komisarz rządowy, przy spółce ustanowiony, będzie miał prawo zawieszać nie tylko takie uchwały Rady zawiadowczej, któreby się sprzeciwiały najwyższej koncesyi, zatwierdzonym statutom spółki, jakoteż powszechnym przepisom ustawowym i rozporządzeniom władzy, lecz i takie postanowienia zarządu spółki, któreby się zdawały szkodzić szczególnym interesom Państwa z umowy niniejszej wynikającym; atoli w przypadku takim winien odwołać się zaraz do decyzji c. k. ministerstwa handlu, która będzie wydana niezwłocznie i ma być dla spółki obowiązująca.

VII.

Postanawia się wyraźnie że wypłaty które Rząd niniejszem zabezpiecza rozpoczną się dopiero wtedy, gdy komisya administracyjna, do oględzin powołana, stwierdzi możliwość niezwłocznego rozpoczęcia robót.

Jeżeliby terminów, w artykule III ustanowionych, o ile to zależy od spółki, nie dotrzymano, umowa niniejsza traci moc obowiązującą.

W przypadku takim spółka będzie obowiązana zwrócić niezwłocznie skarbowi otrzymane już zaliczki z procentami po pięć od sta. Wylącznie uprzyw. spółce kolei Busztiehradzkiej wydany będzie uwierzytelniony urzędownie odpis umowy niniejszej, jakoteż protokołu z dnia 12 listopada 1873 i umówionych ogólnych warunków budowy.

Wiedeń, dnia 8 czerwea 1874.

Praga, dnia 3 czerwea 1874.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

Wyłącznie uprzyw. kolej Busztiehradzka:

Dr. J. Tragy r. w.

Gustaw Pilz r. w.

94.

Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu tudzież najwyższej Izby obrachunkowej z d. 7 czerwea 1874, zmieniające przepisy §. 6, 24, 26, 27, 28, 29 i 57 instrukcyi urzędu depozytowego dla sądów cywilnych wiedeńskich.

Ze względu, że w urzędzie depozytowym dla sądów cywilnych wiedeńskich, ustanowiono nową posadę wicedyrektora, ministerstwa sprawiedliwości i skarbu, tudzież najwyższa Izba obrachunkowa uznały za stosowne zmienić przepisy §§. 6, 24, 26, 27, 28, 29 i 57 instrukcyi, rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 17 lipca 1859 (Dz. u. p. Nr. 144) dla urzędu depozytowego sądów cywilnych wiedeńskich, wydanej, o ile przepisy te odnoszą się do zakresu działania i odpowiedzialności dyrektora urzędu depozytowego, w ten sposób, że wszelkie czynności urzędowe, w związku ze składaniem depozytów, będące, które na mocy dotychczasowej instrukcyi wykonywał dyrektor, jakoteż kontrolę z tem połączoną, będzie sprawował wicedyrektor, w skutek czego z zakresu działania dyrektora wyłączają się i poruczają nowo ustanowionemu wicedyrektorowi czynności urzędowe następujące:

Utrzymywanie księgi poleceń przyjęcia depozytów (§. 6), porównywanie zakwitowanych prośb depozytowych z odpowiedniami pozycyami w księdze depozytów, jakoteż sprawdzanie i załatwianie uwiadomień depozytowych w myśl przepisów §-fu 24-go instrukcyi;

podpisywanie potwierdzeń odbioru przyjętych depozytów (§. 26), odbieranie wszelkich listów z pieniędzmi nadchodzących e. k. pocztą i od władz wiedeńskich do sądów wiedeńskich, dalsze postąpienie z nimi w myśl przepisów §-fu 27-go, jakoteż nadzór nad doręczaniem wszelkich uwiadomień o złożeniu depozytu i listów z pieniędzmi sądom właściwym (§§. 26 i 27); osądzenie czy nadesłany depozyt ma być odstąpiony sądowi w myśl przepisów §-fu 28-go;

nadzór nad formułami indosu na papierach publicznych w depozycie złożonych, jakoteż porównywanie sumy w papierach publicznych indosowanych zawartej, z odpowiedniami pozycjami księgi depozytów (§. 29); nakoniec odpowiedzialność za dokładność księgi poleceń przyjęcia depozytów i dziennika odbioru (§. 57).

Oprócz czynności powyżej wyszczególnionych wicedyrektor jest wreszcie obowiązany objąć i kierownictwo urzędu depozytowego jeżeliby dyrektor zachorował lub był nieobecnym, gdyby zaś sam zachorował lub był nieobecnym, zastąpi go dyrektor.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

Mercandin r. w.

95.

Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa z d. 11 czerw. 1874,

mocą którego ogłasza się statut c. k. szkoły winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu, zatwierdzony najwyżej na dniu 25 maja 1874 roku.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 25 maja 1874 raczył najmiłościwiej pozwolić na założenie rządowej szkoły winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu i zatwierdził niżej zamieszczony statut tejże c. k. szkoły winiarstwa i sadownictwa.

• **Chlumecky** r. w.

S t a t u t

c. k. szkoły winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu.

(Zatwierdzony najwyższem postanowieniem z dnia 25 maja 1874.)

Cel zakładu i podział nauki.

§. 1.

C. k. szkoła winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu ma kształcić na podstawie wiadomości przygotowawczych, nabytych w niższym oddziale szkoły średniej ogólnej (szkoły realnej niższej, gimnazjum niższego, gimnazjum realnego):

- a) w winogrodnictwie, w sztuce wyrabiania wina i chodzenia koło wina, mianowicie celem sposobienia młodzieńców na piwnicznych, zawiadowców winnic lub na niższych nauczycieli winogrodnictwa, tudzież na nauczycieli wędrownych, jak nie mniej celem kształcenia początkowych kupców wina i przyszłych właścicieli większych winnic, aby swój zawód wykonywali racjonalnie:

b) w sadownictwie, celem sposobienia sadowników, dozorców sadów, nauczycieli wędrowych sadownictwa, nauczycieli sadownictwa do szkół gospodarstwa wiejskiego, jak nie mniej celem kształcenia przyszłych właścicieli większych sadów, aby swój zawód wykonywali racjonalnie.

§. 2.

Ze względu na te cele nauka sposobiąca do powyższych zawodów rozpada się na dwa oddziały: oddział winiarstwa i sadownictwa.

§. 3.

Przedmioty ogólne i realne będą wykładane uczniom obu oddziałów wspólnie, przedmioty zaś główne, oddzielnie.

§. 4.

W obu oddziałach rozkłada się nauka na trzy lata, w ten sposób, że przedmioty realne mają pierwszeństwo przed głównymi, służące zaś do ogólnego wykształcenia, będą podzielone na trzy lata i wykładane równocześnie z tamtymi.

Z końcem każdego roku szkolnego nastąpią wakacje.

Wykładane będą przedmioty następujące:

A. Wykłady wspólne.

I. Przedmioty służące do ogólnego wykształcenia.

1. Nauka i literatura języka niemieckiego a w razie potrzeby włoskiego i francuskiego.
2. Geografia i statystyka.
3. Nauka gospodarstwa społecznego.
4. Rysunek mianowicie planów topograficznych, liści i owoców.
5. Buchhalterya.
6. Nauka praw o posiadaniu i kontraktach podług ustaw austriackich.

Tudzież przedmiot nadobowiązkowy:

Kaligrafia.

II. Przedmioty realne.

1. Matematyka elementarna.
2. Geometrya z miernictwem i niwelacją.
3. Mechanika i nauka o machinach.
4. Fizyka i Klimatologia.
5. Chemia.
6. Mineralogia.
7. Geognozya i geologia.
8. Botanika.
9. Encyklopedia rolnictwa.
10. Zoologia, mianowicie wykład o zwierzętach szkodliwych i pożytecznych w winogrodnictwie i sadownictwie.

B. Wykłady odrębne każdego oddziału.**I. W oddziale winiarstwa.**

1. Chemia i fizjologia winogrodu.
2. Nauka o gatunkach i uprawie winogrodu.
3. Winogrodnictwo (wybór, uprawa i mierzwienie ziemi, zakładanie nowych i pielęgnowanie dawnych winnic, roboty w szkółce winogrodowej, o szczepach hodowaniu winorośli, choroby i nieprzyjaciele winnej macicy, rozszerzenie winogrodnictwa).
4. Winobranie, wyciskanie wina, gospodarstwo piwniczne.
5. Chemia wina, próbowanie wina, choroby wina.
6. Poboczne produkta w winogrodnictwie i przy uprawie wina.
7. Buchhalterya właściwa i obliczanie zbioru.
8. Handel winny.

Z wykładami łączą się ćwiczenia w szkółce winogrodowej, w winnicy i piwnicy do prób, jakoteż rozbiory wina i ćwiczenia z mikroskopem w pracowni zakładowej, nakoniec wycieczki naukowe.

II. W oddziale sadownictwa.

1. Chemia i fizjologia roślin owocowych.
2. Nauka o rodzajach i gatunkach.
3. Sadownictwo (wybór gruntu, pomnożenie gatunków owoców, szkółka roślin owocowych, zakładanie sadów, hodowanie drzew i roślin owocowych, choroby i nieprzyjaciele roślin owocowych, rozszerzenie sadownictwa).
4. Formowanie drzew (hodowanie drzew formowanych, zakłady w ogrodach szpalerowych, pielęgnowanie drzew formowanych, hodowanie roślin owocowych w doniczkach, cieplarnictwo).
5. Obchodzenie się z owocami (zbiór owoców i ich przechowywanie, rozpoznawanie owoców, użytki z owoców łącznie z gorzelnictwem, suszeniem i prażeniem itd.).
6. Buchhalterya właściwa i obliczanie zbioru.
7. Handel owocowy.

Z wykładami łączą się ćwiczenia w szkółce drzew owocowych i w sadzie do prób, jakoteż rozbiory i ćwiczenia z mikroskopem w pracowni zakładowej, nakoniec wycieczki naukowe.

§. 5.

Do pomocy w nauce posiada zakład bibliotekę winiarską i sadowniczą, zbiory naukowe, pracownię chemiczną i mikroskopijną, piwnicę do prób jakoteż grunta uprawne, które klasztor Klosterneuburski oddaje na użytek zakładu pod pewnymi warunkami, mianowicie: szkółkę winogrodniczą, winnicę do prób tudzież winnicę z rozmaitemi gatunkami winorośli, ogród pomologiczny, szkółkę drzew owocowych. Oprócz tego może zakład używać do doświadczeń rozległych winnic i piwnic klasztornych.

§. 6.

Naukę udzielają:

- a) dyrektor (będący oraz nauczycielem jednego z dwóch głównych przedmiotów, to jest winiarstwa lub sadownictwa);

- b) trzech nauczycieli, a mianowicie: nauczyciel drugiego głównego przedmiotu, nauczyciel przedmiotów chemiczno-fizyologicznych, nauczyciel przedmiotów przyrodniczych;
- c) trzech demonstratorów (winogrodnika, sadownika i piwnicznego);
- d) nauczyciele pomocniczy do przedmiotów ogólnych, którzy będą ustanawiani czasowo w miarę potrzeby.

Blizsze szczegóły będzie zawierał ogólny rozkład nauk, jakoteż rozkład godzin, z których pierwszy ustanowi ministerstwo rolnictwa a drugi zgromadzenie nauczycielskie.

Przyjmowanie uczniów, ich obowiązki i prawa.

§. 7.

Uczniów przyjmuje dyrekcya zawsze na początku roku, to jest zawsze na początku października.

§. 8.

Pobierający naukę w zakładzie są albo uczniami albo uczestnikami.

§. 9.

Kto chce zostać uczniem zakładu, powinien

1. skończyć szkołę średnią ogólną (gimnazyum niższe, szkołę realną niższą lub gimnazyum realne) przynajmniej z dostatecznym postępem i udowodnić to świadectwem ważnem w państwie;

2. udowodnić, że już przedtem, najmniej przez pół roku zajmował się winogrodnictwem lub sadownictwem;

3. złożyć oświadczenie ojca lub opiekuna jako tenże pozwala uczniowi wstąpić do zakładu i bierze na siebie koszta nauki i utrzymania.

Za zezwoleniem ministerstwa rolnictwa uczeń wstępujący może być uwolnionym od dowodu pod 1 przepisanego, jeżeli zda egzamin wstępny i takowym udowodni że posiada wykształcenie jakiego się nabywa w szkole średniej ogólnej.

Uczniowie innych szkół średnich gospodarstwa wiejskiego, którzy skończyli w tychże najmniej pierwszy kurs z dostatecznym skutkiem, mogą być przyjęci za złożeniem oświadczenia pod 3 przepisanego na uczniów do II kursu szkoły winiarstwa lub sadownictwa, jeżeli już najmniej półroku praktykowali w winiarstwie lub sadownictwie i jeżeli przerwa, po której z tamtej do tej szkoły przechodzą nie trwała dłużej nad czas zwykłych wakacyj.

§. 10.

Kto nie jest uzdatnionym na ucznia, tego dyrekcya może przyjąć na uczestnika zakładu, jeżeli chcący wstąpić posiada szczególne wiadomości w winogrodnictwie, lub sadownictwie i wykaże się, że liczy najmniej lat 15. Uczestnicy jednak nie mogą być uwolnieni od opłaty szkolnej i nie mają prawa do pobierania stypendyów rządowych, a prócz tego w nauce, która urządzona będzie stosownie do wiadomości przygotowawczych, jakie uczniowie posiadają, stopień ich wykształcenia nie będzie uwzględnianym.

§. 11.

Meżczyznom niezawisłym, dojrzałszym, chcącym uczęszczać na niektóre przedmioty, bez zamiaru domagania się świadectwa, może pozwolić dyrektor, po zniesieniu się z właściwymi nauczycielami, aby uczęszczali na ich przedmioty jako goście; atoli ilość gości, otrzymujących pozwolenie uczęszczenia na wykład, nie może wynosić więcej nad połowę ilości uczniów odpowiedniego kursu.

§. 12.

Pobierający naukę są w stosunku do zakładu eksternami, to jest o mieszkaniu i wyżywieniu powinni starać się sami; dyrekcya ma jednak pomagać im do znalezienia sobie stosownego pomieszczenia.

§. 13.

Wszyscy, naukę w zakładzie pobierający, obowiązani są zachowywać się w ciągu kursów moralnie i przyzwoicie i powinni być powolni tak poleceniom dyrektora i nauczycieli jak nie mniej przepisom porządkowym zakładu.

§. 14.

Opłatę szkolną składa się w kasie zakładu, z góry, w ratach półrocznych. Takowa wynosi zarówno od uczniów jak od uczestników 60 złotych za rok szkolny.

Za używanie do ćwiczeń rozbiorowych i mikroskopijnych przyrządów i rzeczy ulegających zniszczeniu nie składa się osobnej opłaty.

Opłatę szkolną półroczną zwraca się w połowie tylko wtedy, jeżeli uczeń występuje bez własnej winy, z konieczności i przed upływem pierwszej połowy półroczna.

§. 15.

Uczniowie, którzy udowodnią brak funduszów a obok tego dobry postęp w naukach, mogą być uwolnieni od całej opłaty szkolnej lub od jej połowy.

Pod tym względem orzeka ministerstwo rolnictwa na wniosek zgromadzenia nauczycielskiego.

Egzamin i jego skutek.

§. 16.

Z końcem każdego półroczna wszyscy uczniowie obowiązani są poddać się egzaminowi ustnemu i pisemnemu z przepisanych przedmiotów i na podstawie tego egzaminu będzie im wydane świadectwo postępu.

Tylko ci mogą przejść do wyższego kursu szkoły swego zawodu, którzy egzamin taki zdadzą ze skutkiem przynajmniej dostatecznym.

Wszyscy uczniowie trzeciego kursu obu szkół wyłącznych, skończywszy ten trzeci kurs, obowiązani są poddać się egzaminowi ogólnemu ze wszystkich przedmiotów w trzech kursach szkoły wyłącznej wykładanych.

Uczniowi, który zda egzamin ze skutkiem przynajmniej dostatecznym, wyda dyrekcya świadectwo ogólne; w przeciwnym razie otrzyma uczeń tylko świadectwo postępu.

Kierownictwo szkoły.

§. 17.

C. k. szkoła winiarstwa i sadownictwa w Klosterneuburgu podlega ministerstwu rolnictwa.

§. 18.

Zakładem zarządza bezpośrednio dyrektor, który go reprezentuje na zewnątrz i jest ministerstwu odpowiedzialnym za kierowanie szkołą pod względem nauczania, karności i gospodarstwa.

Czynności kancelaryjne, kasowe i rachunkowe załatwia albo sam dyrektor, albo jeden ze stałych nauczycieli pod jego odpowiedzialnością.

Jeżeli chwilowo dyrektor nie może pełnić obowiązków, zastępuje go nauczyciel mający najwyższy stopień [§. 6 lit. b)].

§. 19.

Dyrektor i wszyscy stali nauczyciele zakładu [§. 6, lit. a), b)] stanowią zgromadzenie nauczycielskie, które ma zbierać się przynajmniej raz w miesiąc, dla naradzania się nad sprawami szkoły, mając na uwadze osobliwie, aby przedmioty wykładowe wzajemnie na siebie z korzyścią wpływały i dla uchwalania w rzeczach należących do zakresu ciała nauczycielskiego.

Protokoły posiedzeń będą przedstawiane ministerstwu rolnictwa.

§. 20.

Dyrektor należy do klasy szóstego stopnia i pobiera trzy tysiące złotych pensyi tudzież ustawowy dodatek służbowy a mianuje go Najjaśniejszy Pan.

Trzej inni nauczyciele stali mianowicie do jednego z głównych przedmiotów, sadownictwa lub winiarstwa, tudzież do przedmiotów chemiczno fizyologicznych i przyrodniczych należą do klasy ósmego stopnia, pobierają po tysiąc sześćset złotych pensyi i ustawowy dodatek służbowy, a mianuje ich ministerstwo rolnictwa.

Pensya dyrektora i każdego z trzech rzeczonych nauczycieli wzrasta co pięć lat aż do lat tej służby 25 włącznie o 200 złotych (dodatek pięcioletni).

Osobom powołanym mogą być przyznane wyższe pensye i inne korzyści.

Trzech demonstratorów to jest winogrodnika, sadownika i piwniczego mianuje także ministerstwo rolnictwa na przedstawienie dyrekcji. Należą oni do klasy jedenastego stopnia i pobierają po ośmset złotych pensyi i ustawowe dodatki służbowe, tudzież dodatki pięcioletnie po 100 złotych aż do lat służby 25 włącznie.

Pomocników do przedmiotów ogólnych, jeżeli będą potrzebni, ustanawia ministerstwo rolnictwa na przedstawienie zgromadzenia nauczycielskiego.

Bedela, pobierającego 400 złotych pensyi i ustawowe dodatki służbowe, mianuje na przedstawienie dyrekeyi ministerstwo rolnictwa.

Ministerstwo rolnictwa wyda szczególną instrukcyą zawierającą pravidła toku czynności należących do dyrekeyi i zgromadzenia nauczycielskiego.

96.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 19 czerwca 1874.

o zwinięciu urzędu celnego pomocniczego w Grottau.

Urząd cłowy pomocniczy II klasy w dworcu kolei w Grottau został zwinięty z dniem ostatnim maja 1874.

Kontrolę nad przychodzącymi i odchodzącymi pociągami, jaka się dotąd tamże odbywała, poruczono jednocześnie oddziałowi straży skarbowej w Grottau a pobór podatku konsumcyjnego urzędowi podatkowemu w Kratzau.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 27 czerwca 1874.

97.

Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,

obowiązująca w Margrabstwie morawskiem,

o założeniu i wewnętrznym urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm Margrabstwa morawskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-u 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

1. Przepisy ogólne.

§. 1.

W Margrabstwie morawskiem założone będą nowe księgi gruntowe. Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjmują się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości tabularnych, położonych w granicach Margrabstwa morawskiego z wyłączeniem okrążeń, razem wzięte, stanowią jedną księgę główną. Nieruchomości tabularne, położone w okrążeniach uważane będą co się tyczy tworzenia księgi głównej tak samo jak nieruchomości tabularne szląskie.

Zakładając księgi gruntowe, te nieruchomości w granicach margrabstwa morawskiego położone, uważać należy za tabularne, które w czasie, gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, będą w tabuli krajowej lub lenniczej, zapisane.

Zakładając jednak nowe księgi gruntowe można ciała hipoteczne, w wykazach hipotecznych lub lenniczych zapisane, przenieść na żądanie ich posiadaczy za zezwoleniem namiestnictwa i wydziału krajowego do ksiąg gruntowych tych gmin katastralnych, w których owe ciała hipoteczne leżą.

Po założeniu nowych ksiąg gruntowych, grunta, zapisane w księdze gruntowej, utrzymywanej dla nieruchomości nietabularnych, można dopisać do nieruchomości tabularnej tylko w razie jednoczesnego lub wcześniejszego wykreślenia z takowej, jeżeli nadto podatek, przypadający od gruntu, który ma być dopisanym, nie będzie znacznie większy niż podatek od gruntu wykreślonego. Sąd krajowy berneński, zanim pozwoli na to dopisanie, winien zasięgnąć opinii namiestnictwa i wydziału krajowego.

Co się tyczy nieruchomości nietabularnych, wykazy hipoteczne, obejmujące nieruchomości jednej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli w księgach gruntowych, obejmujących nieruchomości nietabularne, można wyjątkowo wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomość, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznić należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznić należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznić należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznić należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, tyczące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyczących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkiemi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Rejestry.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym skuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

Atoli dla księgi głównej nieruchomości tabularnych utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przełożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim nadzorem prezesów sądu krajowego i sądów obwodowych lub urzędników sądowych, których ci wyznaczają.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniewały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnie do założenia księgi gruntowej dla miasta, w którym trybunał pierwszej instancyi ma siedzibę, prezes tego trybunału może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przełożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

Urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopię mapy katastralnej.

Jeżeli w gminie katastralnej są nieruchomości tabularne, sporządzić należy osobny spis tychże i postarać się nadto o kopie arkuszy mapy katastralnej, zawierających te nieruchomości.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczy, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczy, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urzędnik sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczy bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, tyjących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszta.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufnych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacya gminy.

e) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadzają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa zarządzania własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wzięść należy za podstawę stan posiadania, tejsze księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

Atoli pod względem nieruchomości tabularnych ograniczyć się należy tylko do wyszukania gmin katastralnych w których leżą wszystkie inne części składowe ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatecznie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

W razie dochodzeń dotyczących się nieruchomości tabularnych spisać należy osobny protokół.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, dotyczące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy spółnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszy posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy spółnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innym miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuszy posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuszom posiadania, zostaną ukończone, akta dotyczące się nieruchomości tabularnych przedstawić należy prezesowi trybunału, w którym księga gruntowa dla nieruchomości tabularnych jest utrzymywana, wszystkie zaś inne prezesowi trybunału pierwszej instancji w którego obrębie leży gmina katastralna, stanowiąca przedmiot dochodzeń, a to do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawą przepisany.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, który sporządzi wykazy hipoteczne.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego tabularnego, którego części składowe leżą w więcej niż w jednej gminie katastralnej, sporządzony będzie dopiero wtedy, gdy nadejdą wszystkie arkusze posiadania, obejmujące części składowe tego ciała hipotecznego.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnowę arkuszków posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnowie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyżące się tych nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysłedzono służebność na nieruchomości ciężąca, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnież dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykaz ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czem, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obreńbów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należyćie szczegółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) zarządzone, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężarów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowiąc mające, poznaczają należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwiej nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stronice i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokale w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, tyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

98.

Ustawa z dnia 2 czerwca 1874,

obowiązująca w księstwie Górno i Dolno Szląskiem,

o założeniu i wewnętrznem urządzeniu nowych ksiąg gruntowych w skutek uchwalonego przez sejm księstwa Górno i Dolno Szląskiego odstąpienia tego przedmiotu prawodawstwu państwa na zasadzie ustępu 2 §-fu 12-go ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§. 1.

W księstwie Górno i Dolno Szląskiem założone będą nowe księgi gruntowe. Księgi gruntowe będą założone z urzędu.

§. 2.

Do ksiąg gruntowych wpisane będą wszelkie nieruchomości i wszelkie prawa, które mają być poczytane za nieruchomości.

Wyjmują się jednak od tego dobra publiczne jakoteż nieruchomości, mające stanowić przedmiot księgi dla kolei żelaznej, lub księgi górniczej.

2. Wewnętrzne urządzenie ksiąg gruntowych.**A. Księga główna.**

§. 3.

Wykazy hipoteczne nieruchomości tabularnych, położonych w granicach księstwa Górno i Dolno Szląskiego razem z okrążeniami morawskimi razem wzięte, stanowią dla obrębu każdego trybunału pierwszej instancji jedną księgę główną.

Zakładając księgi gruntowe, te nieruchomości położone w granicach księstwa Górno i Dolno Szląskiego razem z okrążeniami morawskimi, uważać należy za tabularne, które w czasie, gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, będą w tabuli krajowej lub lenniczej zapisane.

Zakładając jednak nowe księgi gruntowe można ciała hipoteczne, w wykazach hipotecznych lub lenniczych zapisane, przenieść na żądanie ich posiadaczy za zezwoleniem namiestnictwa i wydziału krajowego do ksiąg gruntowych tych gmin katastralnych, w których owe ciała hipoteczne leżą.

Po założeniu nowych ksiąg gruntowych, grunta, zapisane w księdze gruntowej, utrzymywanej dla nieruchomości nietabularnych, można dopisać do nieruchomości tabularnej tylko w razie jednoczesnego lub wcześniejszego wykreślenia z takowej, jeżeli nadto podatek, przypadający od gruntu, który ma być dopisanym, nie będzie znacznie większy niż podatek od gruntu wykreślonego. Właściwy trybunał pierwszej instancji, zanim na to dopisanie pozwoli, zasięgnąć powinien opinii namiestnictwa i wydziału krajowego.

Co się tyczy nieruchomości nietabularnych, wykazy hipoteczne, obejmujące nieruchomości jednej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Większe gminy miejskie można podzielić dla łatwiejszego przeglądu na kilka dzielnic, stosownie do miejsca odgraniczonych i dla każdej z nich założyć osobną księgę główną.

W razie potrzeby założone będą tomy dodatkowe dla każdej z osobna księgi głównej.

a) Osnowa wykazu hipotecznego.

§. 4.

Jeden wykaz hipoteczny obejmować ma zwyczajnie tylko jedno ciało hipoteczne.

Atoli w księgach gruntowych, obejmujących nieruchomości nietabularne, można wyjątkowo wpisywać do jednego wykazu hipotecznego kilka ciał hipotecznych pomniejszej wartości, do jednego i tego samego właściciela należących, jeżeli nie ma obawy, aby w skutek tego stan hipoteczny uległ zawikłaniu.

§. 5.

Każda nieruchomość, będąca całością fizycznie złączoną, może stanowić samoistne ciało hipoteczne.

Kilka nieruchomości, do jednego i tego samego właściciela należących, można tylko wtedy połączyć w jedno ciało hipoteczne, jeżeli nie są rozmaicie obciążone i jeżeli także pod względem ograniczeń prawa własności nie ma pomiędzy nimi różnicy, lub jeżeli równocześnie z połączeniem usunięte będą przeszkody stojące na zawadzie.

b) Karty wykazu hipotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hipoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać ma wszystkie części składowe ciała hipotecznego i te prawa rzeczowe, które są przywiązane do własności ciała hipotecznego lub jego części.

Oznaczenie części składowych ciała hipotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniami w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli ciało hipoteczne ma nazwę powszechnie znaną, wyrazić takową należy w napisie karty stanu majątkowego.

W napisie tym uwidocznic należy, czy ciało hipoteczne nie znajduje się w stosunku niezupełnej własności.

§. 8.

Jeżeliby osnowa karty stanu majątkowego została w czemkolwiek zmieniona w skutek wpisu na innej karcie, dokonanego, zmianę taką uwidocznic należy z urzędu na karcie stanu majątkowego.

Jeżeli do wykazu gruntu służebnego wpisuje się służebność gruntową, wówczas tak to, jak i wszelką zmianę wpisu, uwidocznic należy z urzędu, jednocześnie z wpisem, w karcie stanu majątkowego władającego gruntu.

§. 9.

Karta własności służy do wpisywania praw własności tudzież ograniczeń, którym właściciel podlega co do swojej osoby pod względem wolności zarządzania majątkiem.

Nadto uwidocznienie należy na karcie własności ograniczenia, na karcie ciężarów wpisywane, którym podlega każdy właściciel w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią.

§. 10.

Karta ciężarów zawierać ma wszelkie prawa rzeczowe, na nieruchomości ciężące, jakoteż prawa, na tychże prawach nabyte, tudzież prawa odkupu, pierwokupna i dzierżawy i takie ograniczenia w rozrządzaniu ciałem hipotecznem lub jego częścią, którym podlega każdy właściciel obciążonej posiadłości.

§. 11.

Jeżeli jeden i ten sam wykaz hipoteczny obejmuje kilka ciał hipotecznych, natenczas wpisy, tyczące się każdego ciała hipotecznego, zamieszczać należy na karcie stanu majątkowego w osobnych odstępach, na dwóch zaś innych kartach dla wszystkich ciał hipotecznych w takim porządku, jak po sobie następują.

Wszystkie te ciała hipoteczne oznaczone będą na karcie stanu majątkowego osobnemi liczbami po sobie bieżącemi i do tych oznaczeń odwołać się należy na karcie własności i ciężarów obok wszystkich wpisów, tyczących się tego samego ciała hipotecznego; odwołując się, napisać należy liczby do oznaczenia służące, także literami.

Jeżeliby ciało hipoteczne, razem z innemi w jednym i tym samym wykazie hipotecznym zapisane, miano przenieść do innego wykazu hipotecznego, przenieść go należy ze wszystkiemi wpisami, odnoszącemi się do tego ciała hipotecznego.

c) Rejestry.

§. 12.

Z każdą księgą główną utrzymywane będą rejestry ciał hipotecznych, które się w nich zawierają, tudzież osób, dla których i przeciw którym skuteczniają się wpisy.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych sądu utrzymywany będzie jeden spólny zbiór dokumentów.

Atoli dla księgi głównej nieruchomości tabularnych utrzymywać należy osobny zbiór dokumentów.

3. Postępowanie w zakładaniu ksiąg gruntowych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Księgi gruntowe zakładają sędziowie powiatowi nie wyjmując przełożonych sądów delegowanych miejsko powiatowych, lub ich zastępcy, pod bezpośrednim

nadzorem prezesów sądu krajowego i sądów obwodowych lub urzędników sądowych, których ci wyznaczają.

Zastępcami sędziów powiatowych mogą być tylko tacy urzędnicy sądowi, którzy zdali egzamin sędziowski.

Jeżeliby stosunki urzędowe lub służbowe sądu powiatowego wzniewały obawę, że sędzia powiatowy nie zdoła założyć ksiąg gruntowych w sposobie odpowiednim lub w stosownym przeciągu czasu, prezes sądu krajowego wyższego może poruczyć to zadanie na czas potrzeby innemu urzędnikowi sądowemu, który zdał egzamin sędziowski a który będzie też umieszczony w sądzie powiatowym dla sprawowania służby czasowo.

Podobnież do założenia księgi gruntowej dla miasta, w którym trybunał pierwszej instancyi ma siedzibę, prezes tego trybunału może powołać według swego uznania jednego lub więcej urzędników sądowych w tymże trybunale obowiązki pełniących, w miejsce przełożonego sądu delegowanego miejsko powiatowego.

Urzędnicy sądowi, w taki sposób do zakładania ksiąg gruntowych, powołani, sprawować będą samodzielnie czynności, które ustawa niniejsza przekazuje sądom powiatowym i sędziom powiatowym.

§. 15.

Urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, przybrać powinien, do rozprawy ze stronami przysięgłego pisarza.

b) Zarządzenia przygotowane.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, które odbędą się dla każdej gminy katastralnej osobno, sporządzić należy na podstawie katastru jak najdokładniejszy spis nieruchomości, w gminie katastralnej położonych i ich posiadaczy, tudzież postarać się o kopię mapy katastralnej.

Jeżeli w gminie katastralnej są nieruchomości tabularne, sporządzić należy osobny spis tychże i postarać się nadto o kopie arkuszy mapy katastralnej, zawierających te nieruchomości.

§. 17.

Dochodzenia odbywać się będą w gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a na miejscu, o ile to jest potrzebnem do rozpoznania stanu rzeczy.

Dzień rozpoczęcia wyznacza się i podaje do wiadomości przez ogłoszenie, które podać należy w gazecie krajowej i obwieścić we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach, najmniej na dni czternaście przedtem. Ogłoszenie powinno zawierać uwagę, że każdy, którego zbadanie stosunków posiadania ze względu na jego własne prawa, obchodzi, może stanąć i przytaczać wszystko to, co jest zdolne prawa jego wyjaśnić i zabezpieczyć.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy nieruchomości w gminie katastralnej położonych, których stan posiadania trzeba poddać dochodzeniu, wezwać należy, każdego z osobna, aby się stawili i polecić, aby przynieśli z sobą dokumenta wyjaśniające ich stosunki posiadania.

Posiadaczów, mieszkających w gminie miejscowej, w której dochodzenia odbywać się mają, wezwie zwierzchnik gminy.

Posiadaczów, mieszkających po za obrębem gminy, wezwie pisemnie urzędnik sądowy, kierujący dochodzeniami.

§. 19.

Jeżeli wezwać wypada posiadaczów bezwłasnowolnych, których zastępcy prawni są niewiadomi i takich, których pobyt jest niewiadomy, a którzy nie ustanowili pełnomocników, ustanowi sąd powiatowy (§. 14) zastępców, aby ich reprezentowali na rozprawach, dotyczących się założenia ksiąg gruntowych.

Jeżeli osoba wezwana nie stawia się a tok dochodzeń koniecznie tego wymaga, urzędnik sądowy, dochodzeniami kierujący, ustanowi dla niej zastępcę na jej koszta.

§. 20.

Dochodzenia odbywać się będą w obecności dwóch doradców zaufanych, jako świadków sądowych, których wybierze reprezentacya gminy.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawdzić dokładność i zupełność spisów nieruchomości tudzież map katastralnych i sprostować, jeżeli tak wypadnie, spisy jakoteż kopie map, w razie potrzeby z przybraniem przysięgłego znawcy.

2. Rozpoznać, które parcele gruntowe mają same w sobie stanowić osobne ciała hipoteczne a które połączyć z sobą należy, aby utworzyły ciała hipoteczne.

3. Rozpoznać prawa, z posiadaniem nieruchomości połączone, tudzież służebności polowe lub domowe, na takowych ciężące.

§. 22.

Do rozpoznawania praw i służebności w §. 21 pod l. 3 wzmiankowanych, o ile tyczą się nieruchomości, w księdze gruntowej, zapisanych, można przystąpić tylko wtedy, jeżeli takowe nie są jeszcze wpisane hipotecznie i tylko o tyle, o ile pod względem tych praw i służebności strony zupełnie się z sobą zgadzają.

Dochodzenia co do tych nieruchomości, które nie są wpisane do żadnej księgi gruntowej, rozszerzyć należy tak, aby oraz rozpoznane zostały prawa własności i ograniczenia, którym podlegają właściciele pod względem prawa zarządzania własnością.

Rozpoznawanie innych praw rzeczowych, w §. 21 pod l. 3 nie wzmiankowanych, mianowicie zaś praw hipotecznych, nie może być w żadnym razie przedmiotem dochodzeń.

O ile tu nie idzie o prawa hipoteczne, które na zasadzie §. 32 ustawy niniejszej do nowych ksiąg gruntowych przenieść należy, rozpoznawanie to jest celem postępowania, które będzie przedsięwzięte w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96).

§. 23.

Tworząc ciała hipoteczne (§. 21, l. 2) z nieruchomości, które już były wpisane do księgi gruntowej, wzięść należy za podstawę stan posiadania, tejsze księdze odpowiadający.

Nieruchomości, nie wpisane do księgi gruntowej a należące do jednego i tego samego posiadacza, który nie żąda, aby utworzono osobne ciała hipoteczne, będą połączone w jedno ciało hipoteczne, o ile połączeniu temu nie stoi na zawadzie przeszkoda ustawowa (§. 5). Czy zachodzi taka przeszkoda, zbadać należy jak najdokładniej i w tym celu wypytać posiadacza, przejrzeć akta sądowe i użyć innych stosownych środków

§. 24.

Jeżeli się pokaże, że części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, zbadać potrzeba, które parcele w owej gminie położone, uważać się mają za należące do tego ciała hipotecznego.

Atoli pod względem nieruchomości tabularnych ograniczyć się należy tylko do wyszukania gmin katastralnych w których leżą wszystkie inne części składowe ciała hipotecznego.

§. 25.

Jeżeli strony nie mogą w sposobie przekonywającym udowodnić swoich twierdzeń lub roszczeń, albo, jeżeli wniesione będzie sprzeciwienie się tymże, rozpoznać należy ostatecznie rzeczywiste posiadanie a wynik tego dochodzenia służyć ma za podstawę do wszelkich późniejszych czynności urzędowych.

§. 26.

Wynik dochodzeń, jakoteż wszystkie ważniejsze oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu.

Protokół podpiszą osoby sądowe i doradcy zaufni gminy.

Nadto każda strona podpisze swoje oświadczenia; gdyby która z nich odmówiła podpisu, przyczynę tej odmowy zapisać należy w protokole.

W razie dochodzeń tyczących się nieruchomości tabularnych spisać należy osobny protokół.

d) Sporządzanie i sprostowanie arkusza posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia, tyczące się gminy katastralnej, będą ukończone, sporządzić należy arkusze posiadania.

Tak dla każdego posiadacza wyłącznego, jak i dla każdego ogółu posiadaczy spółnych sporządzić należy jeden lub więcej arkuszy posiadania, do których wpisywane będą porządkiem ciał hipotecznych wszystkie nieruchomości należące w gminie katastralnej do jednego i tego samego posiadacza albo do jednego i tego samego ogółu posiadaczy spółnych, tudzież wszelkie wyniki dochodzeń, w §§. 21 i 22 przepisanych a odnoszących się do tych nieruchomości.

Jeżeli części składowe ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, trzeba to zanotować w arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania, jakoteż sprostowane spisy nieruchomości, kopie map katastralnych i protokoły dochodzeń wystawić należy najmniej na dwa tygodnie w urzędzie gminnym albo w innem miejscu, które wyznaczy urzędnik kierujący dochodzeniem, aby każdy mógł je tam przejrzeć.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy jednocześnie dzień, w którym będą się odbywały dalsze dochodzenia, jeżeliby wystąpiono z zarzutami przeciwko dokładności arkuuszów posiadania.

Dzień ten podać należy do wiadomości przez obwieszczenie które ma być umieszczone w gazecie krajowej i ogłosić go we wszystkich gminach interesowanych i sąsiednich.

§. 29.

Zarzuty przeciwko dokładności arkuusza posiadania można wnosić ustnie lub na piśmie, tak do sądu powiatowego, jak nie mniej na dniu, w §. 28 wyznaczonym, do kierującego dochodzeniami.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które w czasie poprzednich dochodzeń nie były wiadome, zarządzić należy kroki do wyjaśnienia stanu rzeczy potrzebne.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, arkuusz posiadania będzie odpowiednio sprostowany.

e) Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy, których powodem były zarzuty przeciwko arkuuszom posiadania, zostaną ukończone, akta przedstawić należy prezesowi trybunału, w którego obrębie odbywały się dochodzenia do sprawdzenia, czy dochodzenia odbyły się w sposobie ustawą przepisany.

Jeżeli będą dostrzeżone uchybienia, wydać należy stosowne rozporządzenie w celu ich usunięcia, lub w razie potrzeby zarządzić nowe dochodzenia.

Akta zgodne z przepisami lub sprostowane odesłać należy następnie do sądu, księgę gruntową utrzymywać mającego, który sporządzi wykazy hipoteczne.

Wykaz hipoteczny dla ciała hipotecznego tabularnego, którego części składowe leżą w więcej niż w jednej gminie katastralnej, sporządzony będzie dopiero wtedy, gdy nadejdą wszystkie arkusze posiadania, obejmujące części składowe tego ciała hipotecznego.

§. 31.

Wykazy hipoteczne układane będą według przepisów ustawy niniejszej i przenieść do nich należy osnowę arkuuszów posiadania.

Atoli arkusze posiadania, sporządzone w formie wykazów hipotecznych mogą być używane zamiast tychże wykazów, jeżeli wpisy czynią zadość przepisom ustawy o osnowie kart wykazu hipotecznego.

Pod tym samym warunkiem zamiast wykazów hipotecznych, które nowo mają być sporządzone lub niektórych ich kart można używać albo wyciągów hipotecznych, zastępujących miejsce ksiąg głównych albo części tychże wyciągów.

§. 32.

Do wykazów hipotecznych tych nieruchomości, które dotychczas były zapisane w księdze gruntowej, przenieść należy wpisy hipoteczne, tyżące się tych nieruchomości, jeżeli przedmiot tychże wpisów odpowiada przepisom powszechnej ustawy o księgach gruntowych. Wpisów już wykreślonych nie trzeba jednak przenosić.

Jeżeli w przypadku, w ustępie 1 §-fu 22 wzmiankowanym, wysłedzono służebność na nieruchomości ciężająca, wpisać należy takową po ciężarach, które mają być przeniesione z urzędu.

Podobnie dawne wierzytelności prywatne, co do których nastąpiły warunki amortyzacyi, niebędą przenoszone, jeżeli obowiązany wniósł w czasie właściwym prośbę, aby ich nie przenoszono.

§. 33.

Wykazy ciał hipotecznych nie tabularnych, których części składowe leżą w kilku gminach katastralnych, wniesione będą do księgi gruntowej tej gminy katastralnej, w której leży część składowa główna, o czem, jeżeli zachodzi wątpliwość, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

W podobny sposób postąpić należy, jeżeli po założeniu ksiąg gruntowych uzyskane będzie pozwolenie na połączenie kilku ciał hipotecznych w jedno ciało hipoteczne.

Atoli połączenie takie nie może nastąpić przed upływem terminu ustawą z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) do zgłaszania się z prawami obciążającymi, wyznaczonego, bez względu czy się rozciąga na jeden czy na więcej obrotów sądowych.

Sporządzić należy i złożyć w księdze gruntowej spis wszystkich nieruchomości w gminie katastralnej położonych a należących do ciał hipotecznych nie zawartych w księdze gruntowej tej gminy, albo które na mocy §. 2 ustawy niniejszej nie mają być wpisane do księgi gruntowej. Jeżeli spis ten ma zawierać nieruchomości, wpisane do jakiej księgi publicznej, zamieścić je w nim należy z szcze-gółami potrzebnymi do ich znalezienia.

§. 34.

Skoro w postępowaniu, na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) zarządzone, rozprawy będą ukończone i przeniesienie dawnych ciężarów, jeżeli sąd krajowy wyższy na mocy §. 18 owej ustawy, takowe zarządzi, przyjdzie do skutku: wykazy hipoteczne księgę główną stanowić mające, pooznaczać należy liczbami bieżącymi, jeżeli tego pierwej nie uczyniono i poprawiać po tyle razem, jak wypada. Stronice każdego tomu będą policzbowane a przełożony sądu napisze na pierwszej karcie ilość stron i stwierdzi takową swoim podpisem i wyciśnięciem pieczęci urzędowej.

f) Zachowywanie aktów tyczących się założenia.

§. 35.

Skończone księgi gruntowe, tudzież akta, tyczące się założenia ksiąg gruntowych, będą zachowywane w sądach przeznaczonych do utrzymywania tychże ksiąg.

4. Powinności gmin.

§. 36.

Gminy są obowiązane dać lokale w którychby rozprawy urzędowe mogły się odbywać, mieć o nich należyte staranie, opalać je w razie potrzeby a czynności urzędowe popierać niesieniem pomocy jaka będzie potrzebną.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub odnowienia ksiąg gruntowych.

§. 37.

Przepisy, tyczące się postępowania co do zakładania ksiąg gruntowych, stosować należy odpowiednio i wtedy, gdy się w przyszłości zdarzy potrzeba uzupełnienia księgi gruntowej wpisaniem nieruchomości, niezaciągniętej jeszcze do żadnej księgi gruntowej albo gdy księga główna czyli też jej część zginie lub stanie się niezdatną do użytku i w skutek tego owa księga główna czyli też jej część będzie odnawiana.

6. Wejście w moc obowiązującą i wykonanie ustawy niniejszej.

§. 38.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 39.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

Schönbrunn, dnia 2 czerwca 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXV. — Wydana i rozesłana dnia 14 lipca 1874.

99.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 15 czerwca 1874,

o przyjmowaniu praktykantów do urzędów podatkowych i o egzaminie do którego takowi są obowiązani.

Oдноśnie do przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47) rozporządza się, aby odtąd nie przyjmowano do urzędów podatkowych, kandydatów, lecz tylko praktykantów, którzy jednak zanim będą przyjęci, obowiązani są poddać się sześciotygodniowej próbie. Zarazem w porozumieniu z ministerstwami spraw wewnętrznych i sprawiedliwości zmienia się §. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 1858 (Dz. u. p. Nr. 113) w ten sposób, że praktykanci urzędów podatkowych mają zdać przepisany tamże egzamin w przeciągu lat dwóch od przyjęcia i że dobry skutek tego egzaminu będzie stanowił warunek do uzyskania posady adjunkta w urzędzie podatkowym.

Pretis r. w.

100.

Rozporządzenie ministra handlu i spraw wewnętrznych z dnia 21 czerwca 1874,

o wli czeniu rzemiosła podkowaczów do rzędu rzemiosł koncesyonowanych.

W myśl §. 30 ustawy przemysłowej z 20 grudnia 1859 podkownictwem może się trudnić tylko ten, kto otrzyma koncesyą.

Kandydaci do tego rzemiosła obowiązani są nietylko dopełnić warunków wymaganych na mocy §. 18 ustawy przemysłowej od tych, którzy chcą wykonywać rzemiosło koncesyonowane, lecz nadto udowodnić uzdatnienie do takowego a to albo świadectwem, jako z pożytkiem uczęszczali na półroczny kurs podkownictwa, albo świadectwem, potwierdzającym że zdali egzamin z podkownictwa przed komisją egzaminacyjną w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 17 sierpnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 140).

Rozporządzenie niniejsze nie odnosi się do zakładów podkownicznych prawnym sposobem już posiadanych i w ruchu będących.

Lasser r. aw.

Banhans r. w.

101.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2 lipca 1874,

wyznaczające czas, od którego sądy powiatowe w Maryborze na prawym i w Maryborze na lewym brzegu Drawy w Styrii rozpoczną czynności urzędowe.

Sądy powiatowe w Maryborze na prawym i w Maryborze na lewym brzegu Drawy, rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 40) ustanowione, rozpoczną czynności urzędowe od dnia 1 października 1874 i od tego dnia dotychczasowy sąd powiatowy maryborski zaprzestanie swoich czynności.

Unger r. w.

102.

Rozporządzenie ministra handlu z dnia 5 lipca 1874,

o przyzywaniu asesorów ze stanu osób trudniących się żegluga i handlem morskim do obrad władzy morskiej.

W skutek najwyższego upoważnienia z dnia 22 lutego 1874 rozporządzam co następuje:

W myśl §. 13 instrukcyi dla c. k. władzy morskiej, rozporządzeniem ministerstwa handlu z dnia 24 listopada 1872, do liczby 30229 zatwierdzonej, ile razy mają być wydane wyroki karne, przyzywać należy dwóch asesorów ze stanu osób trudniących się handlem morskim.

Atoli nie tylko w tych przypadkach, lecz także wtedy, gdy mają zapasę ważniejsze orzeczenia, wymagające szczegółowej praktycznej znajomości potrzeb żeglugi i obrotu, mianowicie zaś gdy mają być rozstrzygane wnioski względem

środków dążących do ułatwienia żeglugi i handlu morskiego, lub tyczące się poczynienia kroków w celu zaradzenia potrzebom żeglugi, przyzywani będą do obrad władzy morskiej asesorowie ze stanu osób trudniących się żegluga i handlem morskim.

Pod względem wyboru, przyzywania i prawa głosowania tych asesorów wydają się przepisy następujące:

I. Asesorów c. k. władzy morskiej ze stanu osób trudniących się żegluga i handlem morskim (*Assessori dal ceto commerciale-marittimo presso l' i. r. Governo marittimo*) przedstawiają na wezwanie władzy morskiej izby handlowo-przemysłowe wybrzeża austriacko-illiryjsko-dalmatyńskiego.

II. Izba handlowo-przemysłowa w Tryeście wybiera czterech asesorów, izby w Równem (*Rovigno*), Zadrze, Splecie i Dubrowniku z Kotarem po dwóch.

III. Mogą być przedstawiani tylko żeglarze i właściciele okrętów, mieszkający w Tryeście.

IV. Propozycją czyni się do władzy morskiej, a ta odsyła ją do c. k. ministerstwa handlu, które sobie zostawia mianowanie.

V. Asesorowie urzędują przez trzy lata, po upływie tego czasu mogą być znowu wybrani.

VI. Wyjąwszy przypadki wyszczególnione w §. 13 instrukcyi, w każdym z osobna innym przypadku prezes władzy morskiej postanawia czy i ilu asesorów przyzwać się ma do obrady, a przyzywając ich, baczycie powinien aby przyzywano głównie asesorowie z tych wybrzeży, o których bliższy interes chodzi w danym przypadku.

VII. Asesorowie mają tylko głos doradczy wyjąwszy przypadki przewidziane w §. 13 instrukcyi.

Banhans r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 23 lipca 1874.

103.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1874,

obowiązujące w Austrii poniżej Anizy, Austrii powyżej Anizy, Salzburgu, Karyntyi, Morawii, tudzież Górnym i Dolnym Szląsku,

którem w myśl §. 39 ustaw z dnia 2-go czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 88—91, 97, 98) i na podstawie art. V ustawy wprowadzej do powszechnej ustawy o księgach gruntowych z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 95) tudzież §. 31 ustawy z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 96) wydane zostają przepisy wykonawcze o zakładaniu, prostowaniu i utrzymywaniu ksiąg gruntowych dla powyższych krajów.

Zarządzenia przygotowawcze.

§. 1.

Czas rozpoczęcia i porządek czynności założenia ksiąg gruntowych wyznaczać będą prezesi trybunałów pierwszej instancyi po zniesieniu się z sądami powiatowemi.

Czynności tych nie można w żadnej gminie rozpoczynać, dopóki sprostowanie katastru, ustawą z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88) przepisane, nie będzie skończone.

§. 2.

Oznaczając porządek, w jakim dokonywać się mają czynności w gminach, w których już ukończono sprostowanie katastru, należy mieć na względzie z jednej strony siły robocze jakimi się rozporządza a z drugiej strony potrzeby obrotu.

O ile można dbać o to należy, ażeby czynności z zakładaniem księgi gruntowej połączone, rozpoczęte zostały wkrótce po dokonaniem sprostowania katastru, szczególnie w tych gminach katastralnych, w których stan posiadania części ulega zmianom.

W razie wątpliwości, te gminy mają pierwszeństwo, w których czynności prawdopodobnie w krótszym czasie dokończone być mogą.

§. 3.

Urzędnik sądowy, któremu poruczone będzie założenie księgi gruntowej dla jakiej gminy, zarządzi przedewszystkiem sporządzenie kopij sprostowanych rysunków indykacyjnych z wypuszczeniem nazwisk posiadaczy tamże wymienionych. Rysunków tych używać należy zamiast map katastralnych.

Następnie należy postarać się o dalsze materyały, czerpiąc takowe z katastru lub ksiąg gruntowych.

Tu wystrzegać się należy sporządzania obszernych odpisów, jeżeli te zastąpić można wyciągami.

§. 4.

W spisie nieruchomości według wzoru I sporządzonym, zamieścić należy najprzód parcele budowlane, a następnie parcele gruntowe według położenia pól w porządku arytmetycznym z ich oznaczeniami w sprostowanym katastrze zawartemi, wypełniając dwie pierwsze rubryki.

Prócz tego w zapiskach według wzoru II sporządzonych zamieścić należy liczby parcel katastralnych, wciągniętych w sprostowanym katastrze dla każdego posiadacza.

Spis alfabetyczny posiadaczy ułożyć należy według wzoru III i wypełnić pierwszą jego rubrykę.

§. 5.

Oprócz materyałów w §. 3 namienionych zebrać należy stosowną drogą wszelkie inne szczegóły, z którychby można zrobić użytek w dochodzeniach przedsiębranych na miejscu.

W szczególności zużytkować tu należy akta sądowe, o ile to stać się może bez obszernych poszukiwań.

§. 6.

Gdy czynności przygotowawcze o tyle już postąpią, że można w przybliżeniu oznaczyć czas w którym się rozpocznie założenie księgi gruntowej, wejść należy w porozumienie z przełożonym gminy w celu zarządzenia, ażeby czynności połączone z zakładaniem ksiąg dały się przedsięwziąć bez zwłoki i bez znacznej przerwy w pracach gospodarskich ludności.

Gminom, tudzież stronom pojedynczym, które życzą sobie przyspieszenia robót, można pozostawić wolność dostarczenia potrzebnych sił pisarskich.

§. 7.

Przełożonym gminy polecić należy aby wezwali posiadaczy gruntowych w gminie zamieszkałych.

Wzywać można także ustnie.

Należy także zarządzić co potrzeba, aby wezwania sądowe nie doznały zwłoki i aby zastępcy, których sąd powiatowy ma ustanowić, byli zamianowani w czasie właściwym.

Tok dochodzeń.

§. 8.

Dochodzenia rozpocząć należy od posiadaczy, w przygotowanym spisie wymienionych.

Tu należy przestrzegać porządku alfabetycznego, chyba, że dogodniej będzie postąpić inaczej.

§. 9.

Rozprawy, odbywające się z jednym posiadaczem, rozciągać się mają zwyczajnie bez przerwy na wszystkie nieruchomości które tenże posiada jako właściciel wyłączny lub jako współwłaściciel. Jeżeli zachodzi stosunek współwłasności, należy zwołać wszystkich współwłaścicieli i z nimi przeprowadzić rozprawę względem nieruchomości stanowiącej własność spółną.

§. 10.

Rozpoczynając rozprawy obznajomić należy przedewszystkiem posiadacza za pomocą przygotowanych zapisków i rysunku indykacyjnego z posiadłością, do katastru zaciągniętą.

Jeżeli zachodzi wątpliwość, a szczególnie jeżeli zachodzi potrzeba stwierdzenia tożsamości rzeczy nieruchomości, należy także obejrzeć takową na miejscu.

§. 11.

Jeżeli posiadacz twierdzi, iż posiada parcele nie wpisane dotąd na imię jego w sprostowanym katastrze, lub też jeżeli się okaże, iż parcele, za posiadacza których jest wpisany, kto inny posiada, trzeba zawezwać strony interesowane, o ile to do wyjaśnienia stosunków okaże się potrzebnem.

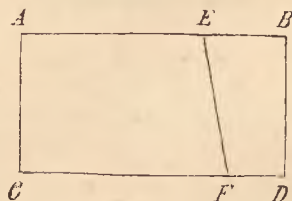
W każdym razie należy utrzymywać wykaz takich zmian celem użytkowania w późniejszych rozprawach ze stronami.

§. 12.

Gdyby się z dochodzeń okazało, że parcela katastralna zmieniła kształt swój, w rysunku indykacyjnym podany, bądź w skutek podziału, bądź to z innego jakiegokolwiek powodu; natenczas, o ile geometryczne zdjęcie obecnego kształtu przez upoważnionego znawcę nie może być dokonane lub gotowym już planem zastąpione, sporządzić należy taki opis zmian, od czasu wykonania rysunku indykacyjnego zaszłych, ażeby takowy umożliwił znawcy uwidocznienie tych zmian na rysunku indykacyjnym (§. 26).

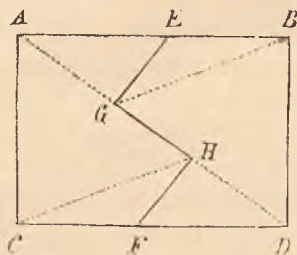
W tym celu zaleca się szczególnie oznaczenie nowych granic parceli przez podanie odległości ostatecznych krańców jednej lub kilku prostych linii, nową granicę, tworzących, od dwóch w rysunku indykacyjnym uwidoczniionych punktów.

I tak, jeżeli np. parcela A, B, C, D

linią E, F na dwie nowe parcele podzieloną została, dość będzie dla oznaczenia na mapie tej nowej linii granicznej, podać odległość punktu E od punktów A i B a punktu F od C i D .

Gdyby jednak linia graniczna na kilka prostych linii miała być podzieloną jak np. na linie EG, GH i HF ,

natenczas prócz punktów E i F musiałby być oznaczony także i punkt G podaniem długości linii AG i BG tudzież punkt H podaniem długości linii CH i DH .

W opisie podawać należy długości na podstawie wymiarów przez osoby interesowane dokonanych lub przez nie uznanych, które to wymiary uskutecznić można łańcuchem mierniczym.

Do opisu dołączyć należy szkic objaśniający, w którym uwidocznione być mają liczby graniczących ze sobą parcel.

§. 13.

Jeśli się okaże, że parcela, do katastru wciągnięta, znikła zupełnie w skutek klęski żywiołowej, albo że istnieje jako parcela nie wciągnięta do katastru, albo że przez podział powstały nowe parcele, lub wreszcie, że wpisy odnośnie do liczb konskrypcyjnych zabudowań i do rodzaju uprawy innych gruntów w katastrze podane, nie zgadzają się z rzeczywistością, natenczas uwidocznienie należy zmiany w spisie nieruchomości.

§. 14.

Nowo wykryte parcele oznaczyć należy liczbą następującą według porządku arytmetycznego po ostatniej liczbie parcelowej katastru.

Jeśli liczba parcel przez podziały się powiększyła, nowe parcele oznaczyć należy uławkami. Jeśli dawna parcela, którą podzielono, była oznaczona liczbą całą, liczba ta stanowić ma licznik ułamka, którym oznaczyć należy wszystkie z podziału powstałe nowe parcele; mianownikami tych ułamków będą liczby szeregu arytmetycznego począwszy od 1. Jeżeli zatem np. parcela oznaczona liczbą 50 podzieloną została na 3 części, oznaczyć należy te nowo powstałe parcele uławkami, np. $\frac{50}{1}, \frac{50}{2}, \frac{50}{3}$.

Jeżeli zaś dawna parcela była oznaczona ułamkiem, np. $\frac{10}{4}$, natenczas przeprowadzić należy dalszy podział tej parceli w ten sposób, że się oznacza mianownikami nowych ułamków dalszemi liczbami szeregu arytmetycznego idącemi po mianownikach ułamków zawartych w katastrze.

Gdy więc parcela $\frac{10}{4}$ podzieloną została później na 3 części, jedną z owych parcel oznaczyć należy ułamkiem $\frac{10}{12}$, dalsze zaś dwie parcele, jeśli ułamki $\frac{10}{5}$ do $\frac{10}{8}$ służą już w katastrze do oznaczenia innych parcel, ułamkami $\frac{10}{9}$, $\frac{10}{10}$.

W oznaczeniu parcel według rodzaju uprawy, jeśli jest potrzebne, zastosować należy terminologię przepisaną w §. 16 ustawy z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88).

§. 15.

Wszystkie nowe oznaczenia parcel, uskutecznione w skutek dochodzeń miejscowych a uwidocznione czy to liczbami, czy to podaniem rodzaju uprawy, uważane będą za tymczasowe póki zgodność z katastrem nie będzie osiągnięta, i będą podane w spisie nieruchomości ujęte w nawias. Nawiasu używać należy i później, ile razy wypadnie oznaczyć podobną tymczasowość.

§. 16.

Zmiany spostrzeżone w dochodzeniach miejscowych pod względem liczby i kształtu parcel katastralnych, jak niemniej opis tych zmian, przydatny do późniejszego sprostowania rysunku indykacyjnego (§. 12), dalej wszystkie zmiany pod względem oznaczenia parcel (§§. 14, 15) należy spisać w taki sposób, ażeby spis ten mógł być udzielony władzy przeznaczonej do sprostowania katastru.

§. 17.

Po ustaleniu liczby, położenia i oznaczenia parcel w posiadaniu jednej i tej samej strony będących, rozciągnąć należy dochodzenie na dalsze szczegóły do założenia księgi gruntowej potrzebne (§§. 21, 22 ustaw z dnia 2 czerwca 1874, Dz. u. p. Nr. 88—91, 97, 98).

Pod względem przedmiotów tych dochodzeń przestrzegać należy we wszystkich rozprawach jednego i tego samego porządku, chyba, że dogodniej będzie postąpić inaczej.

§. 18.

Dochodzenia należy prowadzić w sposób najodpowiedniejszy celowi, uwzględniając zarazem przepisy ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych z dnia 2 czerwca 1874 r. (Dz. u. p. Nr. 88—91, 97, 98) w związku z powszechną ustawą o księgach gruntowych z dnia 25 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 95).

§. 19.

Po każdej rozprawie naznaczyć należy w spisie nieruchomości i posiadaczów pozycye, które mają być uważane za załatwione; zarazem należy w razie potrzeby także uzupełnić lub sprostować spis posiadaczów.

Ukończywszy rozprawę z osobami do spisu posiadaczów wciągniętymi, przeprowadzić należy rozprawę co do nieruchomości które w spisie nie są jeszcze oznaczone jako załatwione.

O Protokołowaniu.

§. 20.

W protokołowaniu rezultatów dochodzeń można powoływać się na zebrane w czynnościach przygotowawczych materiały np. na wymienione §. 4, ustęp 2 niniejszego rozporządzenia zapiski lub też na arkusz posiadania (§. 22) przed założeniem przygotowany, nie powtarzając zawartych tamże dat, skoro tylko dochodzenia stwierdziły prawdziwość i dokładność tychże. Na inne akta powoływać się należy w taki sposób, aby co do tożsamości miejsca powołanego żadna nie zachodziła wątpliwość, i aby miejsce to dało się łatwo znaleźć.

W każdym zaś razie należy w krótkości wyrazić na jakiej podstawie opierają się wysłędzone w dochodzeniach prawa własności, ograniczenia wolności rozrządzania i prawa z nieruchomością połączone, tudzież służebności gruntowe, do księgi gruntowej wciągnąć się mające, i na jakiej podstawie opiera się utworzenie ciała hipotecznego. W ten sam sposób namienić należy o wszystkich oświadczeniach stron, stanowiących istotne przyzwolenie.

Jeżeli zarządzone były ściślejsze faktyczne dochodzenia, wymienić również należy przy protokołowaniu wyniku, podstawy, na których tenże polega.

Skoro strony wyraźnie żądają zaprotokołowania oświadczeń, mających znaczenie prawne, wciągnięcia tychże odmówić nie można.

§. 21.

Można protokołować bądź to na osobnych do każdej rozprawy przeznaczonych arkuszach, które po rozprawach będą ze sobą zeszyte, bądź też spisywać protokół ciągly. I w ostatnim przypadku należy o ile możności, mieć staranie, ażeby dochodzenia, w związku z sobą będące, były nieprzerwane w protokole, chociażby się odbywały z przerwami.

Strony podpisać mają każdą tyczącą się ich rozprawę.

Skoro protokół stanie się bardzo obszernym, należy policzbować stronnice, i zaopatrzyć go spisem treści, ułatwiającym znalezienie każdej rozprawy.

Sporządzenie arkuszy posiadania.

§. 22.

Arkusze posiadania należy przygotować podczas dochodzeń miejscowych, o ile to uskutecznić się da bez opóźnienia tych dochodzeń.

Dla tych ciał hipotecznych, co do których prawdopodobnem jest, iż daty, z katastru lub z istniejących już ksiąg publicznych, zaczerpać się mające, nie będą wymagały w ciągu dochodzeń sprostowania lub uzupełnienia, — można je przygotować już w czasie czynności przygotowawczych.

Jeżeli arkusze posiadania nie będą przysposobione przed ukończeniem dochodzeń, sporządzić je należy w siedzibie sądu powiatowego mającego czynić dochodzenia.

§. 23.

Arkuszom posiadania należy nadać formę wykazów hipotecznych, jeżeli jest rzeczą prawdopodobną, że przed utworzeniem księgi gruntowej nie będzie zarzutów przeciwko wpisom które mają być uskutecznione.

Z wyjątkiem tego przypadku, napisać należy na czele pierwszej stronicy nazwisko posiadacza, z datami do jego osoby się odnoszącemi; na resztę zaś wpisów użyć należy wzorów na kartę stanu majątkowego przepisanych.

Wpisy do arkuszy posiadania należy oddzielać linią poprzeczną, przeciągniętą przez całą stronicę.

§. 24.

Jeżeli arkusze posiadania składają się z więcej kartek, trzeba je zeszyć aby się nie podarły przez częste używanie.

Takowe należy policzbować i liczby te zamieścić w spisach nieruchomości i posiadaczów.

§. 25.

Arkusze posiadania, które w fascykułach miernej objętości zachowywać należy, jak również resztę aktów dotyczących się założenia ksiąg gruntowych, wolno przeglądać tylko pod dozorem upoważnionej do tego osoby.

Sprostowanie rysunku.

§. 26.

Zanim arkusze posiadania wystawione będą na widok publiczny, sprostować należy, jeżeli potrzeba, rysunek indykacyjny, a że sprostowanie wymaga znajomości rzeczy, dokonane być ma przez przysięgłego geometrę, gdyby zaś takiego nie było, przez innego znawcę pod dozorem sędziego.

Mając sprostować rysunek indykacyjny trzeba linie które mają być sprostowane i liczby parcel, które mają być wymazane, przekreślić małemi kreskami, w poprzek, a nowe linie i liczby parcel gruntowych nakreślić czerwono, nowe zaś liczby parcel budowlanych, czarno.

Gdyby w skutek tych sprostowań powstać mogła niejasność, wykonać należy odnośną część rysunku w powiększonym rozmiarze na próżnej części tegoż lub na osobnej kartce, z wyraźnem uwidocznieniem stosunku położenia do graniczących parcel.

W miejscu które ma być sprostowane odwołać się należy do rysunku powiększonego.

Znoszenie się z władzą katastralną.

§. 27.

Po ukończeniu wszystkich dochodzeń miejscowych, wszystkie dostrzeżone zmiany dotyczące się dat katastralnych udzielić należy władzy, której poruczonym jest sprostowanie katastru (§. 16) a zarazem wystosować do niej zapytanie, ażali tymczasowe oznaczenia w skutek dochodzeń miejscowych przyjęte, nadal zatrzymane być mogą.

Jeżeli władza na to przystanie, przekreślić należy nawiasy, do tymczasowych oznaczeń dodane.

Jeżeli zaś w skutek doniesienia tej władzy okaże się, że trzeba zmienić oznaczenia tymczasowe, natenczas należy tę zmianę skutecznie w taki sposób, aby to doprowadziło do zgodności z katastrem.

Korespondencya odnosząca się do wyboru oznaczeń, nie ma jednakże wstrzymywać dalszego toku czynności z założeniem księgi gruntowej połączonych.

Sporządzenie wykazów hipotecznych.

§. 28.

Na wykazy hipoteczne należy używać arkuszy bardzo trwałego papieru, opatrzonych drukowanemi rubrykami, o który postarać się należy według wskazówek których udziela prezes trybunałów pierwszej instancji.

Każdą kartkę i każdą stronicę karty stanu majątkowego oznaczyć należy literą *A*, karty własności literą *B*, kartę ciężarów zaś literą *C*.

Karta stanu majątkowego.

§. 29.

Karta stanu majątkowego składa się z dwóch części.

Pierwsza część zawiera oprócz napisu, części składowe ciała hipotecznego.

Do drugiej części wpisać należy prawa z ciałem hipotecznem połączone i służebności gruntowe do posiadłości władnącej przywiązane, tudzież należy tu skutecznie wszystkie wpisy do karty stanu majątkowego przeznaczone. Jeżeli w jednej karcie stanu majątkowego zawartych jest więcej ciał hipotecznych, część tę utrzymywać należy łącznie dla wszystkich.

Obydwie części karty stanu majątkowego mogą być według potrzeby pomieszczone na osobnych kartkach, lub na obydwóch stronicach jednej kartki, lub też wreszcie na jednej stronicy kartki.

§. 30.

Jeżeli w karcie stanu majątkowego tylko jedno ciało hipoteczne ma być zamieszczone, należy używać wzoru IV, jeżeliby zaś więcej ciał hipotecznych także miało być zamieszczonych, wzoru V.

W ostatnim przypadku należy umieścić przed każdym ciałem hipotecznem na środku kartki obok nazwy za napis służącej liczbę arabską, którą ciało hipoteczne w wykazie ma być oznaczone.

W razie przeniesienia jednego z tych ciał hipotecznych do innego wykazu, należy w nowym wykazie wpisać dawną liczbę ciała hipotecznego w nawiasie, liczbę zaś dawniejszego wykazu umieścić pod nią w formie ułamka.

Pomiędzy pojedynczemi ciałami hipotecznemi należy pozostawić stosowne miejsce na późniejsze dopiski.

§. 31.

Zwyczajnie każdą parcelę katastralną wpisać należy do pierwszej częściⁱ karty stanu majątkowego.

Jeżeli jednak więcej parcel katastralnych tworzy razem fizyczną całość np. pole orne, las, łąkę, dom z dziedzińcem i ogrodem, należy je wpisać jako jedną pozycyą, liczby zaś parcel umieścić obok siebie w przeznaczony na to rubryce.

§. 32.

Części składowe ciała hipotecznego, w rozmaitych gminach leżące, przytoczyć należy w pierwszej części karty stanu majątkowego, gminami. Liczby porządkowe parcel mają się w tym razie rozpoczynać dla każdej gminy z osobna. Przed wyliczeniem liczb parcelowych położycy należy nazwę ich gminy i okręgu sądowego.

Dla gmin położonych w obrębie tego sądu powiatowego w którym utrzymuje się ich księgę gruntową, nie potrzeba wymieniać okręgu sądowego. Po wyliczeniu parcel do jednej gminy katastralnej należących, zostawić należy stosowne miejsce na późniejsze dopiski.

§. 33.

Spis nieruchomości należących do ciał hipotecznych w innej księdze gruntowej zamieszczanych, który do księgi gruntowej ma być wniesiony (§. 33 ustaw z dnia 2 czerwca 1874, Dz. u. p. Nr. 88—91, 97, 98), sporządzić należy według wzoru VI.

Jeżeli do jednej księgi hipotecznej więcej takich spisów ma być wniesionych, oznaczyć je należy liczbami rzymskimi.

§. 34.

Jeżeli po otworzeniu księgi gruntowej w skutek urzędowej czynności hipotecznej zajdzie potrzeba zmiany liczby jakiej parceli lub też odmiennego oznaczenia parcel, lub wreszcie sprostowania mapy, natenczas pod względem tymczasowego oznaczenia, wyszukania stałego oznaczenia, sprostowania mapy i znoszenia się z władzą, której kataster podlega, postąpić należy według §§. 14, 15, 26, 27, niniejszego rozporządzenia.

§. 35.

Zmianę dat, mieszczących się w rubryce, która zawiera oznaczenie parcel (Numer domu, rodzaj uprawy), uwidocznic należy z urzędu na podstawie doniesienia właściwej władzy także i po założeniu księgi gruntowej na karcie stanu majątkowego, a w razie potrzeby także i na mapie.

Toż samo rozumieć się ma o zmianach, które poczyniono w katastrze pod względem liczb katastralnych, o ile te zmiany w księdze gruntowej przeprowadzone być mogą, nie napotykając na przeszkody w stanie hipotecznym.

Przeszkodę taką uważa się za istniejącą wtedy, jeżeli zmiana liczb parcel w katastrze nastąpiła w skutek podziału, który w księdze hipotecznej nie jest przeprowadzonym i jeżeli obszar nowo utworzonych parcel nie zgadza się z granicami gruntu, do karty stanu majątkowego, jako osobna pozycja, wpisano.

Jeżeli taka zmiana w księdze gruntowej przeprowadzić się nie da, zachowywać należy doniesienie władzy katastralnej o tej zmianie obok mapy w urzędzie hipotecznym dopóty, póki nie spełnią się warunki, od których zależy uwidocznienie zmiany w księdze gruntowej.

§. 36.

Skoro do sądu hipotecznego nadejdzie doniesienie o podziale gruntów w katastrze, natenczas strona, która później poda o hipoteczne dopisanie lub

odpisanie temu podziałowi odpowiednie, może powołać się na daty użyte w tem doniesieniu dla oznaczenia kawałka oddzielić się mającego, a w takim razie nie potrzeba przedstawiać osobnego planu podziału.

Karta własności.

§. 37.

Kartę własności należy założyć według wzoru VII.

W tych przypadkach, gdzie obydwie części karty stanu majątkowego na jednej zmieszczą się stronicy, karta własności zajmować może drugą stronicę tej kartki.

Karta ciężarów.

§. 38.

Kartę ciężarów urządzić należy według wzoru VIII.

Karta ta ma mieć najmniej dwie stronicę.

§. 39.

Jeżeli w dochodzeniach miejscowych wykazano, że istnieje służebność gruntowa, ciężąca na ciełe hipotecznem, które nie było dotąd wpisane do księgi gruntowej, natenczas przed kartą ciężarów umieścić należy kartkę, opatrzoną rubrykami karty ciężarów, z napisem „Dawne ciężary“ (§. 49) i wciągnąć do niej służebność.

§. 40.

Jeżeli ciało hipoteczne, na którym ciąży służebność gruntowa w dochodzeniach miejscowych nowo wykryta, jest do księgi gruntowej wpisane, służebność tę umieścić należy w zwykłej karcie ciężarów.

Służebność która ma być wpisana po ciężarach z urzędu przenieść się mających, będzie wpisana dopiero po otwarciu księgi gruntowej i aż do tego czasu powinna być wykazana w osobnym na to przeznaczonym zapisku.

Przeniesienie wpisów hipotecznych.

§. 41.

Wpisy, które z księgi gruntowej mają być z urzędu przeniesione do nowych wykazów hipotecznych, poznaczają należy liczbami w porządku arytmetycznym z zastosowaniem instrukcyi hipotecznej z 12 stycznia 1872 (Dz. u. p. Nr. 5).

Przeniesienie to ma się rozciągać na wszystkie do tego zdadne wpisy, które wciągnięto przed zakończeniem odpowiednich wykazów księgi całkowicie lub częściowo wychodzącej z użytku.

Uzupełnienie wykazów i kart.

§. 42.

Wyznaczając miejsce dla każdej z trzech kart wykazu hipotecznego baczyć należy, ażeby wystarczyło na dłuższy czas.

Gdyby miejsce jednej karty zapełniło się jeszcze przed opravieniem wykazów hipotecznych, dodać należy stosowną ilość nowych kartek.

Po opravieniu wykazów hipotecznych, dalszy ciąg karty może być umieszczonym w próżnym miejscu na innej kartce tego samego wykazu. Gdy wszystkie kartki jednego wykazu całkowicie już są zapełnione, ciąg dalszy nowych wpisów zamieścić należy w tomie dodatkowym.

Ten dalszy ciąg, dla którego rubryki kart według wzorów do niniejszego rozporządzenia dołączonych przygotować należy, przeznaczonym jest na zamieszczenie wszystkich dalszych tego samego wykazu dotyczących się wpisów.

Związek zachodzący między wykazem pierwotnym a ciągiem dalszym tegoż, należy uwidocznic za pomocą wzmianek tu i tam położonych.

Zewnętrzne wymogi wykazów hipotecznych.

§. 43.

Tworząc wykazy hipoteczne, zatrzymać można arkusze posiadania, w formie wykazów hipotecznych sporządzone, tylko wtedy, jeżeli są wolne od poprawek.

W razie zatrzymania arkusza posiadania, należy liczbę jego przekreślić.

§. 44.

Wpisy, podczas sporządzenia wykazów hipotecznych na każdej stronie zamieszczone, oddzielić należy od siebie poprzeczną linią, idącą przez całą szerokość kartki.

Karty wykazu hipotecznego, jeżeli składają się z więcej arkuszków, należy zeszyć tak aby się nie podarły przez częste używanie.

§. 45.

Wykazy hipoteczne oznaczyć należy liczbami w porządku arytmetycznym i zachowywać w fascykulach średniej objętości. Liczby zachowywanych w jednym fascykule wykazów hipotecznych wypisać należy zewnątrz na przykrywadle.

Należy mieć staranie aby zachowywanych w fascykule wykazów nie rozrzucono w używaniu.

Rejestry.

§. 46.

Gdyby spisy posiadłości i posiadaczy nie mogły być użytymi nadal jako rejestry przedmiotów i osób, należy rejestry te założyć według wzorów dla tych spisów przepisanych z opuszczeniem wszakże rubryki, na liczbę arkuszków posiadania przeznaczonej.

W każdym razie pamiętać należy, aby rejestry zaopatrzone były w podziały, ułatwiające przegląd, niemniej, aby w nich zostawiono tyle próżnego miejsca, iżby prawdopodobnie wystarczyło na dłuższy czas do zamieszczania uzupełnień.

Uzupełnienia i sprostowania rejestrów mają się odbywać bezzwłocznie po skutecznieniu odnośnych wpisów hipotecznych.

Postępowanie pod względem prostowania wykazów.

§. 47.

Postępowanie celem prostowania wykazów hipotecznych gminy katastralnej rozpocząć należy o ile możności zaraz po założeniu tych wykazów.

Postępowanie to rozpocząć należy równocześnie dla wszystkich gmin, w których dochodzenia miejscowe odbywały się w tym samym czasie, chyba że szczególne okoliczności co innego zalecają.

Jeżeli w jakiej gminie katastralnej istnieje ciało tabularne, natenczas jego wykaz tabularny poddać należy sprostowaniu równocześnie z wykazem hipotecznym gminy katastralnej, o ile wykaz tabularny z powodu części składowych, leżących w innych gminach, nie musiałby pozostać nieukończonym.

Jeżeli zaś księga gruntowa gminy katastralnej zawiera w sobie ciało hipoteczne, którego niektóre części składowe leżą w innej gminie katastralnej, wykaz hipoteczny, zawierający to ciało hipoteczne uzupełnić należy w każdym razie przed rozpoczęciem postępowania prostującego.

§. 48.

Zgłoszenia się względem stosunków posiadania lub własności [§. 7 *a*) ustawa z 25 lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 96] zapisywać należy na tej karcie, na której należałoby wykonać wpis odpowiadający żądaniu. Tam również takie zgłoszenia się wykreślać należy.

§. 49.

Na zgłoszenia się mające za przedmiot obciążenie ciała hipotecznego, które nie było jeszcze wpisaniem do księgi gruntowej [§. 7 *b*) ustawa z 25 lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 96] otworzyć należy osobną kartę z napisem „Dawne ciężary“ w sposób §-em 39 niniejszego rozporządzenia przepisany, jeżeli to nie stało się już w czasie założenia wykazu hipotecznego. Na tejże karcie zamieszczać należy wszelkie wpisy odnoszące się do dawnych ciężarów.

§. 50.

Zgłoszenia się względem przeniesienia stanu ciężarów w księdze gruntowej zawartego, z urzędu nastąpić mającego, zanotować należy w zwykłej karcie ciężarów.

§. 51.

Zgłoszenia się i rozprawy, z takowemi w związku będące, należy zaciągać do spisu odrębnie od dziennika utrzymywanego.

Przegląd toku czynności.

§. 52.

Prezesi trybunałów I instancyi mają co kwartał zdawać sprawę o postępie czynności połączonych z założeniem ksiąg gruntowych, sądy zaś hipoteczne o postępie i wyniku sprostowania półrocznie.

Sprawozdania te należy przedstawiać ministerstwu sprawiedliwości za pośrednictwem sądu krajowego wyższego.

§. 53.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia ogłoszenia.

Wzór I do §. 4.**Spis nieruchomości*)**

w gminie katastralnej:

Liczba katastralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)	Liczba arkusza posiadania	Liczba wykazu hipotecznego	Uwagi

*) Jeżeli ten spis ma służyć nadal za rejestr przedmiotów (§. 46), należy zmienić napis i napisać: „Rejestr przedmiotów do księgi hipotecznej gminy katastralnej“

Wzór II do §. 4.**Zapiski**

zawierające liczby katastralne parcel każdego posiadacza w gminie katastralnej:

Nazwisko i inne wskazówki do oznaczenia posiadacza służące	Liczby katastralne	Uwaga

Wzór III do §. 4.**Spis*)**

posiadaczy w gminie katastralnej:

Nazwisko i inne wskazówki do oznaczenia osoby służące	Liczba arkusza posiadania	Liczba wykazu hipotecznego	Uwaga

*) Jeżeli ten spis ma służyć nadal za rejestr osób (§. 46), zmienić należy napis i napisać: „Rejestr osób do księgi gruntowej gminy katastralnej“

Wzór IV do §. 30.

A.

Liczba wykazu hipotecznego**)

Gmina katastralna*)

(Napis.)

Liczba porząd- kowa	Liczba kata- stralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)	Liczba porząd- kowa	Liczba kata- stralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)

*) W wykazie tabularnym wymienić należy oprócz gminy katastralnej także okrąg sądowy.

***) Jeżeli wzór ma służyć za arkusz posiadania, oznaczyć należy liczbę tegoż, literami *B. Z.* (Besitzbogen Zahl, liczba arkusza posiadania) i zamieścić ją pod miejscem na liczbę wykazu hipotecznego przeznaczonem.

Liczba porząd- kowa	W p i s

Wzór V do §. 30.**A.**

Liczba wykazu hipotecznego:

Gmina katastralna:

Liczba katastralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)	Liczba katastralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)
Napis: Liczba ciała hipotecznego.			

Wzór VI do §. 33.

Liczba spisu:

Gmina katastralna:

należąca do ciała hipotecznego:

w wykazie hipotecznym:

gminy katastralnej:

okręgu sądowego:

Liczba porządkowa	Liczba katastralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)	Liczba porządkowa	Liczba katastralna	Oznaczenie parceli (liczba domu, rodzaj uprawy)

Wzór VII do §. 37.**B.**

Liczba porządkowa	W p i s

Wzór VIII do §. 38.**C.**

Liczba porządkowa	W p i s	zł.	ent.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 25 lipca 1874.

104.

Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu z dnia 4 lipca 1874,

o zachowywaniu pieczęci wydawczej urzędu depozytowego.

Przepis, zawarty w §. 46 instrukcyi z dnia 16 listopada 1850 (Dz. u. p. Nr. 448), tyczącej się postępowania kasowego z majątkiem sierocińskim, majątkiem osób bezwłasnowolnych i majątkiem depozytowym a obowiązującej w Austryi poniżej i powyżej Anizy, w Salzburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce z Istrią i Tryestem, Tyrolu i Vorarlbergu, Czechach, Morawii i Szląsku, jakoteż w §. 29 podobnej instrukcyi dla Galicyi z Krakowem i Bukowiny z dnia 28 lipca 1856 (Dz. u. p. Nr. 137), wkładający na naczelnika urzędu depozytowego (poborcy podatkowego) szczególny obowiązek, ażeby pieczęć wydawczą zawsze u siebie zachowywał, zmienia się w porozumieniu z najwyższą Izbą obrachunkową w ten sposób, że pieczęć rzeczona ma być zachowywana pod dwoma kluczami, zostającemi u naczelnika urzędu depozytowego i u kontrolora, pod ich odpowiedzialnością i w lokalu kasowym.

Glaser l. w.

Pretis r. w.

105.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 11 lipca 1874,

którem zmienia się obwieszczenie z dnia 25 lipca 1873 i ustanawia nowy ostateczny termin wypłaty odsetków dla wszystkich obligacyj rządowych, danych na kaucye małżeńskie wojskowych a podlegających konwersyi.

Ze względu, iż konwersya obligacyj rządowych, danych na kaucye małżeńskie wojskowych, z powodu wielkiej mnogości tychże i trudności, którym czyn-

ność ta podlega, nie może być ukończoną przed upływem ostatecznego terminu wypłaty odsetków, ustanowionego w obwieszczeniu ministerstwa skarbu z dnia 25 lipca 1873 (Dz. u. p. Nr. 134) zmienia się rzeczony obwieszczenie na mocy upoważnienia, ustawą z dnia 24 marca 1870 (Dz. u. p. Nr. 37) ministerstwu skarbu udzielonego, w ten sposób, że odsetki od obligacyj rządowych, danych na kaucyje małżeńskie wojskowych a podlegających konwersyi, będą wypłacone na podstawie dotychczasowych tytułów dłużnych po raz ostatni dopiero w miesiącu grudniu 1874 i że po upływie tego terminu dalsze odsetki wypłacane będą tylko na podstawie tytułów dłużnych powstałych w skutek konwersyi.

Pretis r. w.

106.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 11 lipca 1874,

którem zakaz przywozu szmat z Włoch przez granicę krajową zostaje cofnięty.

W porozumieniu z ministerstwami spraw wewnętrznych i handlu cofa się zakaz przywozu szmat z Włoch przez granicę krajową ogłoszony rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 27 lipca 1873 (Dz. u. p. Nr. 132).

Rozporządzenie to wejdzie w moc obowiązującą niezwłocznie.

Pretis r. w.

107.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 14 lipca 1874,

o cofnięciu koncesyi z dnia 14 września 1872 (Dz. u. p. Nr. 143), na kolej żelazną parową z Botzenu do Meranu.

Koncesya na budowę i utrzymywanie w ruchu kolei żelaznej z Botzenu do Meranu, dokumentem koncesyi z dnia 14 września 1872 (Dz. u. p. Nr. 143) Karolowi Baronowi Schwarzowi, Janowi Putzer-Reibeggowi i Edwardowi Weinhartowi udzielona, nie została wykonana; przeto w moc najwyższego postanowienia z dnia 22 czerwca 1874 cofa się takową na zasadzie §. 17-go dokumentu koncesyi, z przyczyny, iż koncesyonaryusze nie dopełnili obowiązków, które na nich włożono.

Za ministra handlu:

Minister rolnictwa:

Chlumecky r. w.

108.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 15 lipca 1874,
o przeniesieniu urzędu cłowego głównego II klasy w Budziejowicach do tamtejszego dworca
c. k. uprzyw. kolei żelaznej Franciszka Józefa.**

Oдноśnie do rozporządzenia z dnia 5 stycznia 1873 (Dz. u. p. Nr. 11) podaje się do wiadomości, że urząd cłowy główny II klasy w Budziejowicach przeniesiony został od dnia 1 lipca 1874 do tamtejszego dworca c. k. uprzyw. kolei żelaznej Franciszka Józefa i że delegacya cłowa która tam istniała, została zwinięta.

Pretis r. w.**109.****Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 17 lipca 1874,
o przeniesieniu królewsko węgierskiego przykomórka cłowego I klasy z Ojtoz do Soózmezö.**

Jak donosi królewsko węgierskie ministerstwo skarbu, przykomórek królewsko węgierski I klasy w Ojtoz przeniesiony został do Soózmezö i rozpoczął tam czynności od dnia 1 czerwca 1874.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 1 sierpnia 1874.

110.

Rozporządzenie ministra handlu z dnia 18 lipca 1874,

którem ogłasza się przepisy dodatkowe do Porządku sprawdzania miar i wag, tudzież do taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171).

Na mocy ustawy z dnia 23 lipca 1871 o nowych miarach i wagach (Dz. u. p. Nr. 16 z roku 1872) podaje się do wiadomości publicznej zamieszczone poniżej dodatki do Porządku sprawdzania miar i wag tudzież do taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171) wydane przez e. k. komisję główną miar i wag.

Banhans r. w.

Pierwszy dodatek do Porządku sprawdzania

z dnia 19 grudnia 1872.

Do §§. 2 i 3.

Miary prętowe do towarów bławatnych.

Do towarów bławatnych pozwala się używać miary prętowej nieskładalnej długości 0·5 metra.

Całkowita długość może różnić się od miary normalnej najwięcej o 0·75 milimetrów.

Miary do towarów bławatnych, z rękojeścią na końcu, nie będą przyjmowane do sprawdzania i cechowania.

Do §§. 7 i 9.

0 konstrukcyi miar do płynów.

Przepis zawarty w ostatnim ustępie §-fu 7-go i w pierwszym ustępie §-fu 9-go, ażeby urzędnik miar i wag oznaczał wysokość powierzchni płynu, odpowiadającą właściwej pojemności, znosi się, i miary do płynów przynosić należy do sprawdzania zaopatrzone już przez rzemieślnika znakami wskazującymi właściwą wysokość powierzchni płynu. Cechować można tylko wtedy, gdy urzędnik porównawszy miarę podaną z normalną, przekona się, że różnica od objętości właściwej nie przechodzi granicy w §. 9 Porządku sprawdzania ustanowionej.

Do §. 11.

0 cechowaniu beczek do piwa.

Na beczkach do piwa umieszcza się cechę i liczbę roku powyżej oznaczenia pojemności, na innych zaś, nie wylanych smołą, poniżej takowego.

Do §. 15.

0 konstrukcyi miar objętości mniejszych od 2 litrów a służących do rzeczy sypkich.

Miary objętości, mniejsze od 2 litrów a służące do rzeczy sypkich, mogą być bez uszka, a jeżeli są wytoczone z jednej sztuki, także i bez obrączki wzmacniającej u spodu, przepisanej dla takichże miar z białej blachy.

Do §§. 12, 13, 15, 17 i 18.

0 pozwoleniu używania metalowych miar objętości do rzeczy sypkich od 5 litrów aż do 1 hektolitra.

Miary objętości do rzeczy sypkich, od 5 litrów aż do 1 hektolitra, mogą być zrobione z metalu a mianowicie z blachy czarnej lub białej, z blachy pobielanej lub z blachy miedzianej.

Blacha powinna mieć najmniej 1 milimetr grubości, a dno powinno być doskonale równe i połączone z ścianą walcową mocno i trwale.

W miarach na 10 litrów aż do 1 hektolitra wzmocnić należy dno krzyżem, zrobionym z dwóch prętów żelaznych, położonych tak, aby w górę były zwrócone ich powierzchnie szersze.

Na górnym końcu naczynia przymocować należy żelazną obrączkę wzmacniającą, tak, aby brzeg górny tejże leżał na tej samej płaszczyźnie co i ściana walcowa miary; całkowita szerokość górnego brzegu powinna wynosić w miarze na 5 litrów, najmniej 5, w większych najmniej 8 do 10 milimetrów.

Miary na 20, 25 i 50 litrów otrzymają w otworze żelazną rozporę, miary pojemności 1 hektolitra żelazny krzyż prostokątny, którego górna powierzchnia ma leżeć ściśle na tej samej płaszczyźnie co i górny brzeg; rozpora lub krzyż powinny być połączone trwale z dnem zapomocą okrągłego żelaznego pręta, przez ich środek przechodzącego.

Miary na 25 aż do 100 litrów zaopatrzyć należy w dwie rękojeści, których obadwa końce mają przylegać do ściany walcowej i zachodzić jeszcze na dno. Rękojeści takie mogą być umieszczone także jeszcze na miarze 20 litrowej.

O ile to ze względu na wielkość miary da się uskutecznić, miary takie mogą także być zrobione z jednej sztuki.

Pozwala się aby powierzchnia wewnętrzna miała cienką, trwałą powłokę.

Pojemność miar metalowych do rzeczy sypkich, na 5 aż do 100 litrów, może być od właściwej większą lub mniejszą nie więcej jak:

miara:

na 1 hektolitr aż do $\frac{1}{4}$ hektolitra o $\frac{1}{500}$ właściwej objętości,

„ 20 litrów „ „ 5 litrów o $\frac{1}{400}$ „ „

Miary te będą cechowane na górnym brzegu w trzech miejscach, dalej na kroplach cynowych po dwie naprzeciw siebie w średnicy leżących, które umieszczone być winny na spoinie tak dna jak i górnej obrączki wzmacniającej ze ścianą boczną, nakoniec w podobny sposób, jeżeli miara jest opatrzona rękojeściami na nicie spajającym tę rękojeść ze ścianą boczną.

Miary zrobione z jednej sztuki dość jest cechować na górnym brzegu i na obu rękojeściach jeżeli są.

Do §. 25 e).

0 oznaczeniu wytrzymałości wag.

Tylko na takich wagach można nieoznaczać wytrzymałości, których największa jednostronna wytrzymałość wynosi mniej niż 500 gramów.

Na wagach drążkowych równoramiennych umieścić należy oznaczenie na jednym ramieniu drążka wagi.

Na większych wagach ciężarowych równoramiennych, których największa jednostronna wytrzymałość wynosi więcej niż 50 kilogramów, oznaczyć także należy jaki najmniejszy ciężar jest dopuszczalny.

Do §. 27.

0 oznaczaniu wag kramarskich.

Wagi kramarskie oznaczać należy wybiciem głosek *H. W.* nie bezpośrednio na drążku wagi lecz na dwóch paskach blaszanych, przynitowanych do obu ramion drążka wagi. Miejsca przynitowania powinny być takie aby cecha sprawdzania dała się wycisnąć.

Do §. 29.

0 sprawdzaniu wielkich stałych wag pomostowych.

Oдноśnie do ostatniego ustępu §-fu 29-go postanawia się, że jeżeli w pobliżu miejsca, w którym wielkie stałe wagi pomostowe ustawione być mają, nie znajduje się urząd miar i wag, wagi takie mogą być sprawdzone i cechowane w fabryce gdzie zostały zrobione, po ustawieniu tymczasowem takowych i pod następującymi warunkami:

1. Waga która ma być sprawdzona powinna być całkiem gotowa i zaopatrzona we wszystkie do tego potrzebne części składowe jakoteż w przepisane oznaczenia.

2. Sprawdzanie przedsięwziąć należy aż do największego obciążenia (Instrukcyja VI Nr. 27) do którego waga jest przeznaczona.

3. W świadectwie sprawdzenia przydać należy uwagę: Wagę sprawdzono w lokalu fabrykanta po ustawieniu tymczasowem.

Do §. 32.

0 cechowaniu wag.

Liczbę roku położyć należy tuż pod cechą, a na wagach drążkowych równoramiennych znaki te uwierzytelniające umieścić należy na tem ramieniu drążka wagi na którym nie jest oznaczona wytrzymałość.

Wagi kramarskie cechuje się w tych miejscach gdzie są przynitowane paski blaszane z głośkami *H. W.* tak, aby pasków blaszanych nie można było odjąć bez naruszenia cechy.

Do §. 34.

0 napisie na podziałkach alkoholometrych.

Napis na podziałkach alkoholometrych opiewać ma: „Alkoholometer podający odsetki wysokości, mającego gęstość 0·7950 przy + 12° R. Czytaj z góry.“

Do §. 42.

0 urządzaniu gazomierzów mokrych.

Każda rura przeznaczona do doprowadzania i odprowadzania cieczy powinna być opatrzona zamknięciem hydraulicznem nie przepuszczającym gazu.

Nadto dla zabezpieczenia, aby gazomierz ustawiony do działania i dopóki działa, miał to samo położenie jakie zajmował na płaszczyźnie poziomej wtedy, gdy go sprawdzano, każdy gazomierz powinien być zaopatrzony w skazówkę wahadłową, tak urządzoną, aby po zabezpieczeniu zapomocą cechy jej połączenie z gazomierzem, zmiany dowolne były niemożliwe.

Do §. 44.

Sporządzanie gazomierzów z dwoma rurami do regulowania powierzchni cieczy.

Gazomierze mające dwie rury do regulowania powierzchni cieczy i odpływu mogą być cechowane tylko wtedy, jeżeli badania jedno po drugim przedsiębrane, udowodnią że przy obu powierzchniach cieczy dwoma rurami, do regulowania służącemi, ograniczonych, ilości gazu, jakie rachmistrz podaje, nie różnią się od ilości rzeczywiście przepuszczonych bardziej, niż o dwa procent za wiele lub za mało.

Do §. 80.

Na trzech większych pieczęciach Nr. 1 i 2 może być wyciśnięta liczba bieżącego roku a to poniżej znaku cechy.

Wiedeń, dnia 18 lipca 1874.

C. k. komisya główna miar i wag:**Herr** r. w.

Pierwszy dodatek do taryfy opłat za sprawdzanie

z dnia 19 grudnia 1872.

Do I. Miary długości.

Miary prętowe do towarów bławatnych, mające po 0·5 metra długości, podzielone tylko na centymetry, podlegają tym samym opłatom pod *A* i *B* przytoczonym co i miary 1 metrowe do towarów bławatnych.

Do II. Miary do płynów.

Od miar do płynów które zostają odrzucone bez cechowania z przyczyny niedokładnej objętości, pobierane będą następujące opłaty które powinny być umieszczone w kolumnie *B*:

Od miar po 20 litrów	20 cent.
„ „ „ 10 „	12 „
„ „ „ 5 „	7 „
„ „ „ 2 „	5 „
„ „ „ 1 „	3 „
„ każdej mniejszej miary	2 „

Do IV. Miary objętości do rzeczy sypkich.

Opłata od metalowych miar objętości do rzeczy sypkich, mających 1 hektolitr pojemności, wynosi:

- A.* Za sprawdzanie i cechowanie . . 1 zł.
- B.* Za sprawdzanie bez cechowania . 50 cent.

Do V. Ciężarki.

Opłaty ustanowione w kolumnie *A*, zniżają się o 20 procent tylko wtedy, jeżeli z ciężarków tej samej ciężkości, razem do sprawdzania przyniesionych, najmniej 100 sztuk okażą się zdatnymi do cechowania.

Do VIII. Gazomierze.

Opłaty ustanowione w taryfie VIII pod *A* i *B* odnoszą się tylko do gazomierzów z jedną rurą do regulowania powierzchni cieczy i odpływu. Od gazomierzów mających dwie rury do regulowania powierzchni cieczy i odpływu, które zatem na mocy przepisu dodatkowego do §. 44 Porządku sprawdzania, wymagają dwóch sprawdzeń po sobie następujących, liczyć należy oprócz opłat w kolumnie *A* lub *B* jeszcze dodatek w kwocie 20 centów za drugie sprawdzenie.

Kwoty ustanowione w kolumnie *C* nie ulegają zmianie.

Wiedeń, dnia 18 lipca 1874.

C. k. komisya główna miar i wag:

Herr r. w.

111.**Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 23 lipca 1874,
o cofnięciu koncesyi na kolej żelazną z Ebensee na Ischl do Steg.**

Na mocy najwyższego postanowienia z dnia 23 czerwca 1874 koncesya na budowę i utrzymanie w ruchu kolei żelaznej parowej z Ebensee na Ischl do Steg nad jeziorem Hallsztadzkim oraz kolei konnej z dworca w Ischlu do skarbowych warzelnii soli, prowadzącej, dokumentem koncesyi z dnia 9 grudnia 1869 (Dz. u. p. Nr. 6 ex 1870) udzielona Józefowi Brauner-Felsach, Juliuszowi hrabiemu Falkenhaynowi i Ferdynandowi Lidlowi a którą ci koncesyonaryusze odstąpili spółce akcyjnej zaprotokołowanej pod firmą „kolej żelazna z Ebensee na Ischl do Steg,“ zostaje cofnięta w myśl artykułu 18 dokumentu koncesyi, z powodu iż nie dopełniono obowiązków koncesyą przepisanych.

Chlumecky r. w.

112.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 24 lipca 1874,
o zmianie praw cłowych służących c. k. urzędowi cłowemu pomocniczemu I klasy w Karniowie.**

Urząd cłowy pomocniczy I klasy w Karniowie, dla obrotu na gościńcu przeznaczony, przeistacza się od dnia 31 lipca 1874 na urząd cłowy pomocniczy II klasy.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 13 sierpnia 1874.

113.

Patent cesarski z dnia 10 sierpnia 1874,

zwołujący sejmy krajowe czeski, dalmatyński, galicyjsko-lodomeryjsko krakowski, dolno austryacki, górno austryacki, salzburski, styryjski, karyntyjski, kraiński, bukowiński, morawski, szląski, tyrolski, vorarlberski, istryjski, gorycki i gradyski, tudzież tryesteński.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

król węgierski i czeski, król dalmatyński, chorwacki, sławoński, galicyjski, lodomeryjski i illiryjski; król jerozolimski itd.; arcyksiążę austryacki; wielki książę tokański i krakowski; książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyjski, kraiński i bukowiński; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; książę górno i dolno szląski, modeński, parmański, piaceni i gwastalski, oświęcimski i zatorski, cieszyński, friaulski, dubrownicki i zadarski, książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycy i Gradysee; książę na Trydencie i Bryksenie, margrabia górno i dolno łużycki i istryjski; hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd., pan na Tryeście, Kottarze i windyjskiej marchyi; wielki wojewoda województwa serbskiego itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejmy krajowe istryjski, gorycki i gradyski zwołują się na dzień 19 sierpnia b. r., sejm krajowy miasta Tryestu z okręgiem na dzień 29 sierpnia b. r., sejmy krajowe czeski, dalmatyński, galicyjsko-lodomeryjsko krakowski, dolno

austryacki, górno austryacki, salzburski, styryjski, karyntyjski, kraiński, buko-
wiński, morawski, szląski, tyrolski i vorarlberski na dzień 15 września b. r. do
miejsce na zebranie się ustawą przepisanych.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnym mieście Wiedniu dnia
10 sierpnia w tysiąc ośmset siedmdziesiątym czwartym, Naszego panowania
26 roku.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Lasser r. w. Banhans r. w. Stremayr r. w.
Glaser r. w. Unger r. w. Chlumecky r. w. Pretis r. w.
Horst r. w. Ziemiałkowski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XL. — Wydana i rozesłana dnia 10 września 1874.

114.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 30 lipca 1874,
o upoważnieniu urzędu cłowego pomocniczego I klasy w Cormons w Wybrzeżu do postępowania wywozowego z piwem.

Stosownie do obowiązujących przepisów upoważnia się urząd cłowy pomocniczy I klasy w Cormons na granicy włoskiej do postępowania wywozowego z piwem, wywożonem za linią cłową z wymową zwrotu opłat.

Pretis r. w.

115.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 20 sierpnia 1874,
o upoważnieniu król. węgier. urzędu cłowego pomocniczego I klasy w Zavalje w Kroacji do postępowania wywozowego z cukrem.

Królewsko węgierskie ministerstwo skarbu upoważniło na mocy obowiązujących przepisów królewsko węgierski urząd cłowy pomocniczy I klasy w Zavalje w Kroacji do postępowania wywozowego z cukrem wywożonem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku.

Lasser r. w.

116.

Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa z d. 31 sierpnia 1874,
o korzyściach służących uczniom krajowej średniej szkoły leśnictwa we Lwowie.

Obowiązujące we wszystkich królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Ministerstwo rolnictwa postanowiło i stanowi, aby uczniom, którzy udowodnią świadectwami, że ukończyli dwuletni kurs nauk w krajowej średniej

szkołe leśnictwa we Lwowie i otrzymali dobre postępy, służyły te same korzyści, które rozporządzeniem ministerstw spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 24 listopada 1857 (Dz. u. p. Nr. 229) nadane zostały uczniom szkół leśnictwa w Uowie (teraz w Sowieńcu) w Morawii i w Białej w Czechach.

Ziemiałkowski r. w.

117.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 1 września 1874,

o umowie między monarchją austriacko-węgierską a Włochami tyczącej się przyjmowania nawzajem swoich dawnych poddanych, gdy z drugiego państwa mają być wydalenii, jeżeli nie stali się jeszcze poddanymi tego drugiego państwa.

Pomiędzy rządami c. k. austriacko-węgierskim a królewsko włoskim wymienione zostały jednobrzmiące oświadczenia ministeryalne, jedno z dnia 2 a drugie z dnia 6 września 1874, mocą których, pod względem przyjmowania napowrót dawnych poddanych, gdy z drugiego państwa mają być wydalenii, umówiono się postępować według tej zasady, że każda z dwóch stron, umowę zawierających, obowiązana jest przyjąć napowrót do swoich państw, na żądanie drugiego państwa, dawnych swoich poddanych, chociażby według ustaw krajowych przestali być jej poddanymi, jeżeli tylko w tem drugim państwie, według własnych jego ustaw, nie pozyskali prawa swojszczyzny.

Lasser r. w.

Sprostowanie.

W ustawie zaprowadzającej kodeks postępowania karnego a ogłoszonej razem z tym kodeksem postępowania karnego pod L. 119 w XLII zeszytce Dziennika ustaw państwa, wydanym dnia 30 czerwca 1873, a mianowicie na stronie 481, §. 406 w wierszu 4, zamiast trybunale powinno być **sądzie**.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLI. — Wydana i rozesłana dnia 19 września 1874.

118.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 9 września 1874, o upoważnieniu urzędu cłowego pomocniczego I klasy w Lodrone do postępowania wywozowego z piwem.

W myśl obowiązujących przepisów upowaznia się urząd cłowy pomocniczy I klasy w Lodrone do postępowania wywozowego z piwem, wysyłaniem za linią cłową z wymową zwrotu podatku konsumcyjnego.

Lasser r. w.

119.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i handlu z dnia 5 września 1874,

o wykonywaniu orzeczeń wywłaszczenia na rzecz kolei żelaznych,

obowiązujące w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu.

Jeżeli stósownie do §. 1 ustawy z dnia 29 marca 1872 (Dz. u. p. Nr. 39) ma nastąpić wprowadzenie w posiadanie i używanie przedmiotów, względem których zapadło orzeczenie wywłaszczenia na rzecz kolei żelaznej, lub, względem których stanęła ugoda dobrowolna, w §. 4 tejże ustawy, wzmiankowana; akt wykonania tak owego orzeczenia władzy administracyjnej jak i ugody, jego miejsce zastępującej, spełnia władza administracyjna rządowa pierwszej instancyi, to jest c. k. starostwo powiatowe, w którego obrębie przedmiot ów leży, albo też, w gminach, własny statut posiadających, urząd gminny.

(Polnisch.)

Atoli takie wprowadzanie, w posiadanie lub w używanie, nie będzie miało miejsca w każdym przypadku przymusowego wywłaszczenia na rzecz kolei żelaznej, lub zastąpienia onego ugodą, lecz tylko wtedy, gdy zachodzi potrzeba aby orzeczenie wywłaszczenia lub uгода wykonane były przymusowo; tam zaś, gdzie dotychczasowy posiadacz przyzwala wyraźnie lub milcząco na zajęcie przedmiotu ulegającego wywłaszczeniu, lub o który się ugodzono, osobny akt urzędowego wprowadzenia w posiadanie, miejsca mieć nie będzie, jako niepotrzebny.

Wprowadza się w posiadanie w taki sposób, że na prośbę przedsiębiorstwa kolejowego władza administracyjna pierwszej instancji, zawiadamiając jednocześnie drugą stronę, pozwała na zajęcie przedmiotu ulegającego wywłaszczeniu lub o który się ugodzono, i, jeżeli tego okoliczności wymagają, daje pomoc do zapewnienia skuteczności temu pozwoleniu.

Gdy jednak zapłacenie wynagrodzenia, sądownie oznaczonego, stanowi konieczny warunek, na którym polega przymusowe wprowadzenie w posiadanie lub w używanie, przeto władza administracyjna dopiero wtedy może zarządzić wprowadzenie, gdy przedsiębiorstwo kolejowe udowodni, że właścicielowi przedmiotu, wywłaszczeniu ulegającego, lub o który się ugodzono, zapłaciło całkowicie wynagrodzenie sądownie oznaczone lub że takowe złożyło w sądzie.

Ze względu że w tym ostatnim przypadku nie uszczupła się majątek przez budowę kolei żelaznych w ogólności, lecz jedynie w skutek wywłaszczenia, wynagrodzenie za uszczuplenie majątku, które ma być oznaczone drogą wywłaszczenia stósownie do §. 9 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), złożyć należy w sądzie bezwarunkowo, to jest do zapłacenia; jeżeliby zaś takowe złożono warunkowo, to jest z zastrzeżeniem, aby było wydane wywłaszczoneму dopiero wtedy, gdy wynik sądowego oszacowania, przeciw któremu z jakiegokolwiek przyczyny wystąpiono, nabędzie mocy prawa, nie nadawałoby to przedsiębiorstwu kolejowemu prawa korzystania z dobrodziejstw ustawy z dnia 29 marca 1872 (Dz. u. p. Nr. 39), gdyż złożenie w taki sposób może być uważane tylko za zabezpieczenie a nie za zapłatę, daje wywłaszczającemu możliwość potrącenia w danym razie części sumy złożonej i nie może zastąpić rzeczywistej zapłaty.

Gdyby atoli były także poddane oszacowaniu takie wynagrodzenia, o których jest mowa w §. 10 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) a które przeto nie ulegają postępowaniu tyczącemu się wywłaszczeń; wprowadzenie w posiadanie nie jest wówczas zawisłem od zapłacenia wynagrodzenia tego rodzaju, a zatem, warunkowe złożenie wynagrodzeń tego rodzaju, nie stoi na przeszkodzie urzędowemu wprowadzeniu w posiadanie.

120.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 10 września 1874,
o ustanowieniu urzędu podatkowego i depozytowego sądowego w Val di Ledro w Tyrolu.**

Na mocy najwyższego zezwolenia z dnia 22 lipca 1874, ustanowiony został w Pieve di Ledro osobny urząd podatkowy i depozytowy sądowy który rozpocznie czynności urzędowe od dnia 1 października 1874. Od tego przeto dnia gminy: Tiarno di sopra, Tiarno di sotto, Bezzecca, Lenzumo, Enguiso, Locca-Pieve, Mezzolago, Molina, Legos, Barcesino, Prè, Biacesa i Pregasina, należące do obrębu sądowego Val di Ledro, wyłączają się z dotychczasowego obrębu podatkowego w Rivie i będą stanowiły osobny obręb podatkowy.

Lasser r. w.

121.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d 10 września 1874,
o przedłużeniu upoważnienia urzędu cłowego pomocniczego II klasy w Dubicy w Kroacji do postępowania wywozowego z towarami przechodowymi, w zakresie działania urzędu cłowego pomocniczego I klasy.**

Królewsko węgierskie ministerstwo skarbu donosi pod dniem 31 sierpnia 1874 L. 37883 że upoważnienie nadane na rok urzędowi cłowemu pomocniczemu II klasy w Dubicy w Kroacji do postępowania wywozowego z towarami przewozowymi w zakresie działania urzędu cłowego pomocniczego I klasy przedłużone zostało na rok następny.

Co podaje się do wiadomości jako dodatek do obwieszczenia z dnia 12 lipca 1873 (Dz. u. p. Nr. 128).

Lasser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLII. — Wydana i rozesłana dnia 1 października 1874.

122.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 31 sierpnia 1874, zawierające przepisy tymczasowe o żegludze i nadzorze rzeczonym na części Dunaju przecinającej Górną i Dolną Austryą.

Czyniąc zadość naglącej potrzebie urządzenia żeglugi na Dunaju i nadzoru rzeczonym w Arcyksięstwach powyżej i poniżej Anizy, wydane zostają po zniesieniu się z ministerstwami spraw wewnętrznych i rolnictwa, dla statków parowych i wiosłowych, na części Dunaju, która Górną i Dolną Austryą przecina, krążących, następujące przepisy, na podstawie XXXIV artykułu aktu nawigacyjnego dla Dunaju z dnia 7 listopada 1857 (Dz. u. p. Nr. 13 z roku 1858), ułożone a mające obowiązywać aż do ustanowienia przepisów o żegludze i nadzorze rzeczonym za wzajemnem porozumieniem się mocarstw naddunajskich, które sobie to zastrzegły w rzeczonym akcie nawigacyjnym:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Warunki do trudnienia się żeglarstwem.¹⁾

§. 1. Tylko ten może trudnić się żeglarstwem na Dunaju statkami austryackimi wiosłowymi i parowymi, kto, co się tyczy pierwszych, uzyska koncesyą podług przepisów ustawy przemysłowej z dnia 20 grudnia 1859 jakoteż rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 22) a co się tyczy żeglugi statkami parowymi, kto uzyska koncesyą podług rozporządzeń ministerstwa handlu z dnia 29 stycznia i 15 lipca 1858 (Dz. u. p. Nr. 22 i 108).

Ze statkami parowymi i wiosłowymi nie austryackimi postąpi się w tej mierze podług odpowiednich przepisów kraju, z którego pochodzą.

Odpowiedzialność właścicieli okrętów i sterników.

§. 2. Właściciel statku jest odpowiedzialny za zaopatrzenie tegoż we wszystkie porządki, za zachowywanie go w dobrym stanie, za ustanowienie sternika mającego przepisaną zdatność, jakoteż za zdatność czeladzi statku, jeżeli on (właściciel okrętu) ją przyjmuje.

Sternik jest podobnie odpowiedzialny za zachowanie statku i jego porządków w dobrym stanie, a nadto jest osobiście odpowiedzialny za bezpieczne i właściwe sterowanie nim, za odpowiednie obciążenie statku, za obecność i doskonałą zdatność czeladzi.

Wiek sternika i czeladzi.

§. 3. Sternicy statków austriackich powinni być pełnoletni lub za takich uznani.

Majtkowie powinni liczyć najmniej po 18 lat a uczniowie i reszta czeladzi nie mniej niż po 14 lat.

Upoważnienie do żeglarstwa.

§. 4. Każdy statek austriacki, mający żeglować po Dunaju, powinien być zaopatrzony w upoważnienie, rozporządzeniem ministerstwa handlu z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 22), przepisane, a które w czasie żeglugi powinno zawsze znajdować się na pokładzie.

Od tego uwolnione są:

- a) statki takiej budowy, że zdadne i przeznaczone są tylko do jednorazowego spławu za wodą;
- b) małe statki, służące tylko do spławu zwyczajnych przedmiotów targowych pomiędzy miejscami nieopodal leżącymi;
- c) statki służące tylko do wewnętrznej komunikacji pomiędzy miejscami nadbrzeżnymi jednej i tej samej włości i jej najbliższej okolicy;
- d) przewozy i promy chodzące z jednego brzegu na przeciwległą stronę.

Napisy na okrętach i budowlach pływających.

§. 5. Na każdym statku parowym powinna być napisana jego nazwa do rejestru zaciągnięta lub takąż liczba, na każdym statku holowanym przynajmniej liczba, na statkach wiosłowych, młynach pływających i wszelkich innych budynkach pływających, przynajmniej nazwisko właściciela, zawsze głoskami i liczbami dającymi się z daleka przeczytać, u tamtych zewnątrz na burcie, u tych na czelnej stronie.

Obciążenie i wielkość statków.

§. 6. Statki parowe i holowane wolno obciążać tylko aż do granicy wytrzymałości podanej w świadectwie wymierzenia pojemności a zewnątrz na burcie statku napisanej, z wypuszczeniem pomp, drzwi magazynowych, chodników itd.

i w ogóle obciążenie statku parowego nie powinno nigdy przewyższać siły maszyny, zaznem każdy sternik parostatku winien zaopatrzyć się w wykazy towarów i obciążenia.

Statki wiosłowe, których pojemność była wymierzana, podlegają tym samym przepisom co statki parowe.

Co do zagłębiania się statków wiosłowych, niewymierzonych, służyć ma za ogólne prawidło, że ich górny brzeg w pośrodku statku powinien wystawać ponad powierzchnią wody najmniej o 9 cali.

Tratwy z towarami tylko tak obciążane być mają, aby woda nie dochodziła weale do ich górnej powierzchni. Tratwy w ogóle nie mają być dłuższe nad 30 sążni a szersze nad 7 sążni i nigdy ze sobą sprzęgane.

Urządzenia na statkach osobowych.

§. 7. Na każdym statku bez różnicy, którym ludzie mają być przewożeni, ściany burty i wszystkie otwory, prowadzące z pokładu do wnętrza, powinny być zaopatrzone w bezpieczne poręcze, i w ogóle statki powinny być całkiem zamknięte w każdym miejscu gdzie podróżnym mogłoby grozić niebezpieczeństwo.

Statki nie mające pokładu, powinny być zaopatrzone przynajmniej w pomost.

O s ł o n a.

§. 8. Statki wiosłowe³ odkryte (bez pokładu), oprócz tego, że gdy są całkowicie obciążone, burta ich czyli ściana ma wystawać nad powierzchnią wody, tak, jak to w §. 6 jest przepisane, powinny nadto być zaopatrzone w osłonę, wznoszącą się z obu stron statku na 12 cali po nad najwyższy brzeg burty.

Czołno ratunkowe.

§. 9. Każdy większy statek wiosłowy, którym ludzie mają być przewożeni a do obsłużenia którego potrzeba więcej niż 2 majtków, powinien mieć zawsze ze sobą czołno ratunkowe, we wszystkie porządki zaopatrzone, mające najmniej 4 sążnie długości, 3 stopy szerokości a 18 do 20 cali głębokości. Toż samo odnosi się do wszystkich parostatków osobowych.

Porządek ruchu, taryfy, księga zażeń.

§. 10. Wszystkie przedsiębiorstwa żeglarskie, trudniące się regularnym przewozem podróżnych i rzeczy, powinny ułożyć na podstawie koncesyi i ustawy przemysłowej porządku ruchu, taryfy dla podróżnych i towarów tudzież wszelkie inne przepisy dotyczące się ruchu i takowe razem z księgą zażeń wystawić na widok publiczny i do powszechnego użytku na wszystkich stacyach ekspedycye przyjmujących, jakoteż na statku.

Przystanie i budowie.

§. 11. W wykonaniu artykułu XXIII aktu nawigacyjnego dla Dunaju z dnia 7 listopada 1857 (Dz. u. p. z roku 1858 Nr. 13) i na mocy §. 5 rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 21)

przystanie, w Dodatku A wykazane, zostały uznane za publiczne, a wszelką w tej mierze zmianę namiestnictwa Dolnej i Górnej Austrii będą podawały do wiadomości powszechnej.

Zwyczajnie nie wolno statkom przybijać do lądu w innych miejscach dla ładowania lub wyładowywania; w wyjątkowym zaś przypadku, gdyby konieczna potrzeba zmusiła żeglarza umieścić statek i ładunek w innym bezpiecznym miejscu wybrzeża, zawiadomić powinien stosownie do artykułu XXV aktu nawigacyjnego dla Dunaju, najbliższych urzędników podatkowych lub najbliższą władzę miejscową, że uległ konieczności, a prócz tego, właściciel statku obowiązany jest w moc §-fu 9-go ustawy państwa z dnia 30 maja 1869 o prawie wodnym (Dz. u. p. Nr. 93), wynagrodzić stosownie właściciela brzegu, jeżeli grunt jego uszkodził.

§. 12. Prawo pozwolenia ażeby miejsca nabrzeżne były używane stale na nowe przystanie, jeżeli tu nie trzeba oraz orzeczenia co do stosunków z prawa prywatnego, służy namiestnictwu a jeżeli przystań ma być publiczną, namiestnictwo zniesie się z władzą skarbową krajową.

Jeżeli dla urządzenia przystani zamierzono wznieść budowle wodne lub nabrzeżne, do takowych zastosowane będą przepisy ustawy krajowej dla Dolnej i Górnej Austrii z dnia 28 sierpnia 1870 o użytkowaniu wód, ich regulowaniu i odpieraniu (Dz. u. kr. i Dz. rozp. dla Austrii poniżej Anizy Nr. 56, dla Austrii powyżej Anizy Nr. 32).

Jeżeli wreszcie do przystani mają także należeć budynki, będą do nich zastosowane przepisy budownictwa, trzymając się tej zasady, że budynki takie mają być najmniej o 10 sążni oddalone od kraju wybrzeża stałego lub projektowanego.

§. 13. Ani nawy kraczące ani też ościenni mieszkańcy nabrzeżni nie powinni utrudniać lub tamować w jakikolwiek sposób zgodnego z przepisami używania istniejących a osobliwie publicznych przystani, w tych zaś przystaniach, dla których są wydane osobne przepisy, postępować należy ściśle według takowych.

§. 14. Statki, tratwy i wszelkie inne nawy, tudzież młyny pływające i budynki pływające w ogólności, powinny być w miejscach przytwierdzenia i stanowiskach dobrze umocowane i tak obrócone, aby na uderzenia fali były jak najmniej wystawione.

Pali i kółek do utwierdzenia w przystaniach nie wolno zastawiać narzędziami żeglarskimi lub innymi przedmiotami, lecz zawsze powinny być wolne i dostępne.

Samowolne wbijanie pali do utwierdzenia czegokolwiek w przystaniach jest zabronione.

§. 15. Statki zawijające do lądu ustawić należy w przystani tak, aby statkom przechodzącym nie były na zawadzie i w ogóle aby nie tamowały ruchu, przeto miejsce do nawracania powinno być zawsze ile możliwości wolne.

Na każdym statku naładowanym powinna być we dnie i w nocy na podoręczu warta odpowiednia wielkości statku.

Bez pozwolenia właściwych dozorców nie wolno nigdy stawiać lub przytwierdzać w przystaniach więcej niż dwa statki w poprzek rzeki.

Gdzie się droga wodna mocno zakrzywia, na prądach, przewozach tudzież w przystaniach dla statków parowych, nie wolno statkom wiosłowym zatrzymywać się, nie wolno ich linami przytwierdzać i w ogóle tamować niemi wolny przejazd.

Tratwy przytwierdzać należy w przystaniach, tak, aby jedna tratwa wystawała przed drugą najwięcej do połowy długości.

Przytwierdzanie statków i jakiegokolwiek budowli pływających, do poręczy jakiegokolwiek rodzaju, do pomostów przystani, do zrębów mostowych, drzew itd. jest zabronione.

T r e l e.

§. 16. Trele są sztuczne, t. j. na budowlach nabrzeżnych lub do obrony brzegów, służących i naturalne t. j. na brzegach nieubezpieczonych czyli mogących się obrywać a szerokość ich ustanawia się na 3 sążnie, licząc od kraju wybrzeża.

§. 17. Utrzymanie trelów sztucznych co się tyczy ich budowy należy do państwa.

Drzewa, krzaki i wszelkie porośle na trelach, jeżeli dotychczas nie działają inaczej, uprzętać mają właściciele gruntu, a za to uprzętnięty materiał będzie ich własnością. Gdyby uprzętać nie chcieli, rząd każe to uczynić na koszt opieszłych właścicieli gruntu.

§. 18. Zabrania się jeździć wozami po trelach, psuć takowe i onieczyszczać. W ogóle zabrania się wszystkiego, co by przeszkadzało używać trelów do tego, do czego są przeznaczone.

§. 19. Holownikom nie wolno zbaczać z trelów bez koniecznej potrzeby, ani też nocować na błoniach i — pod karą w osobnych przepisach naznaczoną, nie wolno im rąbać drzew, ani paść koni na błoniach i w ogóle nie wolno robić żadnej szkody na gruncie do trelu przytykającym.

Działania i roboty szkodliwe, jakoteż uszkodzenie zakładów nawigacyjnych.

§. 20. Zabrania się wszelkiego takiego działania, któreby mogło tamować żeglugę, pociągnąć za sobą zaniedbanie rzeki, i udaremnić skuteczność założonych budowli wodnych lub spowodować uszkodzenie takowych.

§. 21. Rybakom nie wolno zapomocą płotów lub innemi sposobami zatykać odnóg które dla dobra żeglugi zamierzono zostawić otwarte.

W miejscach gdzie mają być przystanie, nie wolno kopać żwiru i zbierać kamieni, w ogóle więc nie wolno zabierać się do takich robót nie otrzymawszy na to pozwolenia od Dozoru rzecznego.

Zabrania się wrzucać w rzekę a osobliwie w jej drogę wodną nawozu, rumowiska i kamieni, w ogóle wszystkiego co opada, wyjąwszy miejsca które władza wyznaczy.

§. 22. Zabrania się wszelkiego działania mogącego spowodować uszkodzenie budowli wodnych lub nabrzeżnych.

§. 23. Nie wolno psuć przyrządów i przedmiotów do żeglugi służących ani też przeszkadzać do używania ich jak należy, mianowicie: pomostów do lądowania, miejsc do przytwierdzenia, zapór, sygnałów, wodoskazów itd.

Przeszkody do żeglugi.

§. 24. Kloce, drzewa itp. przedmioty, znajdujące się w łożysku rzeki a dla żeglugi szkodliwe lub niebezpieczne, jeżeli nikogo nie można obwinić o ich wrzucenie, będą wydobyte i uprzątnięte kosztem państwa.

§. 25. Jeżeli przeszkodę do żeglugi stanowi statek rozbity lub inny przedmiot, a wina spada na sternika lub właściciela, winny jest obowiązany uprzątnąć ten przedmiot niezwłocznie swoim kosztem, w przeciwnym razie skuteczni to rząd na koszt właściciela przedmiotu, co nienarusza prawa regresu przeciwko trzecim osobom jeżeliby właścicielowi służyło.

§. 26. Właściciele gruntów lub sąsiedzi nieubezpieczonych brzegów obowiązani są wykopywać i uprzątać drzewa i pnie rosnące na kraju wybrzeża i grożące wpadnięciem w rzekę.

Taki sam obowiązek ciąży na właścicielach gruntów sąsiednich wzdłuż odnóg Dunaju i wzdłuż brzegów rzek pobocznych do Dunaju wpadających.

Ciągnięcie statków linami.

§. 27. Statkom holowanym z brzegu służy prawo przeciągania liny po nad statek stojący, po nad młyn pływający i ponad wszelki inny budynek pływający.

Właściciele i sternicy tych ostatnich są obowiązani pomagać ile możności aby lina była przeciągnięta bez przeszkody (§. 37).

Przewozy.

§. 28. Przewoźnicy używający czy to łodzi niezaczepionych czyli też promów zaczepionych za linę lub łańcuch, postrzegłszy lub otrzymawszy sygnał, zawiadamiający, że statek parowy lub wiosłowy nadpływa, nie powinni ruszać z miejsca, aż statek przepłynie i aż będzie można przeprowadzić się bez niebezpieczeństwa.

§. 29. Przewoźnicy używający promów zaczepionych za linę lub łańcuch nie powinny nigdy zastawiać promem drogi wodnej.

Łodzie domowe i promy nie będące w ruchu przytwierdzać należy zawsze przy tym brzegu przy którym nie mogą tamować ruchu statków.

§. 30. Liny promów przewozowych powinny być wzniesione w wierzchołku na 48' po nad zero wodoskazu a słupy na brzegach do których są przytwierdzone, nie powinny znajdować się na trelach.

§. 31. Jeżeli chcący się przewieźć muszą z brzegu do promu schodzić po pochyłości, powinny tam być zrobione porządne schody z poręczami do schodzenia na dół i wychodzenia w górę.

Przy baryerze u przewozu powinny być umieszczone tablice z taryfą a jeżeli można, wyrazić na nich także należy czas przewożenia.

§. 32. Większych zwierząt nie wolno przewozić na małych czolnach popołu z ludźmi dla których te są przeznaczone.

Budynki pływające.

§. 33. Młyny pływające, łazienki i tym podobne budynki pływające wolno stawiać na Dunaju lub przenosić tylko po uzyskaniu od namiestnictwa szczególnego pozwolenia.

§. 34. Dla umocowania młynów pływających, łazienek i budynków pływających nie wolno wbijać w łożysku rzeki a osobliwie na drodze wodnej, żadnych pali ani też zapuszczać ciężarów i zarzucać kotwic.

Natomiast budynki takie powinny być po obu końcach żelaznemi łańcuchami dobrze do ładu przymocowane lub przywiązane (§. 14).

§. 35. Tak zwane łodzie domowe młynów pływających i wszelkie inne budynki pływające powinny być według okoliczności o 4 aż do 6 sążni odsunięte od miejsca gdzie fale biją o brzeg (podług zera wodoskazu) a tam, gdzie budynków takich jest więcej obok siebie, miejsce wolne pomiędzy niemi powinno także wynosić 4 do 6 sążni.

§. 36. Na budowlach nabrzeżnych i trelach nie wolno zakładać rowów na użytek młynów i budynków pływających ani też zabijać pali lub kołków, i w ogóle nie wolno nie takiego urządzać co by mogło psuć brzegi lub szkodzić żegludze.

§. 37. Wszystkie młyny pływające, łazienki i wszelkie inne budynki pływające około których idzie trel, powinny być zaopatrzone na brzegu, z jednej i z drugiej strony, tudzież w ich najwyższem wzniesieniu w odpowiednie zapory lub liny ażeby statki holowane koło takich budynków doznawały jak najmniej przeszkód.

Właściciele młynów pływających, łazienek itp. tudzież ich służba, są nadto obowiązani nieść statkom holowanym wszelką pomoc jeżeli tego potrzeba (§. 27).

§. 38. W zimie gdy idą wielkie kry, wszystkie młyny pływające, łazienki i tym podobne budynki pływające wyciągnąć należy całkiem z wody, umieścić na łądzie i tam dobrze przymocować.

Zachowanie się w niebezpieczeństwie.

§. 39. Gdy zagraża jakie niebezpieczeństwo wszyscy bez różnicy sternicy, flisacy, przewoźnicy, młynarze i rybacy powinni pomagać sobie wzajemnie, każdy zaś sternik obowiązany jest ubezpieczyć lub ratować najprzód osoby statkiem płynące a potem dopiero towary lub posyłki.

Zresztą wszyscy sternicy i czeladź obeznana z żegluga obowiązani są, gdy statkowi grozi niebezpieczeństwo, pomagać sobie wzajemnie wszelkimi siłami, zapobiegać o ile mogą wszelkiemu uszkodzeniu lub skaleczeniu i w wydarzeniach żywiołowych dać się chętnie użyć do wszelkiej posługi, gdy ich zawezwią władze lub dozorca przeznaczeni do pilnowania porządku.

Porządek i przepisy żeglugi.

§. 40. Nie wolno żadnemu statkowi jakiegokolwiek byłby rodzaju puszczać się ze swego miejsca na drogę innego płynącego statku tuż przed nim lub za nim; może się to stać tylko wtedy, gdy przestrzeń wolna pomiędzy jednym statkiem a drugim wynosi najmniej 100 sążni.

Pociągi łańcuchowe powinny być oddalone od siebie najmniej na 500 sążni.

§. 41. Statki i tratwy, płynące nie temi samemi drogami, i spotykające się z sobą w tym samym lub przeciwnym kierunku, nie powinny bez szczególnej przyczyny opuszczać drogi którą płyną.

§. 42. Sternicy statków i naw wszelkiego rodzaju przepływając rzekę w poprzek, obowiązani są zachowywać przepisy, podane w §. 28 dla przewozów.

§. 43. Gdzie się rzeka mocno zakrzywia, parostatki idące w górę powinny płynąć po wewnętrznym czyli mniejszym łuku krzywizny, idące zaś na dół, po zewnętrznym, czyli większym i oprócz tego, te ostatnie powinny zmniejszyć siłę maszyny i już powyżej krzywizny powinny dać świstawką parową przeciągły świst na znak że się zbliżają.

§. 44. W pobliżu miejsc gdzie się stawiają budowle wodne, w pobliżu promów, przewozów, młynów pływających i wszelkich innych budynków pływających, tudzież przystani i w ogóle wzdłuż takich budowli, nie wolno statkom parowym, ze względu na fale jakie sprawiają, płynąć z większą siłą lub chyżością, niż to jest potrzebne do bezpiecznego posuwania się naprzód.

§. 45. Tratwom, statkom wiosłowym a osobliwie statkom parowym nie wolno wyprzedzać się ani płynąć obok siebie i zabrania się tego surowo.

Statki parowe lub holowniki mogą mieć obok siebie statki holowane i inne przynależności tylko wtedy, gdy stan rzeki na to pozwala.

Statki wiosłowe, jeżeli są sprzężone, szerokość ich całkowita niepowinna wynosić nad 10 sążni.

Tratwy mogą mieć najwięcej 7 sążni szerokości a ich szpągi nie powinny wystawać.

§. 46. Gdy ciężka albo obciążona nawa doścignie inną w tym samym kierunku płynącą, tak, że odległość wynosi 100 sążni, a nie ma miejsca do wyminięcia; natenczas nawa dościgająca powinna ile możności pozostawać w tej odległości dopóty, aż się miejsce otworzy aby mogła mimo przepłynąć.

Przepis ten ma być zachowywany osobliwie w razie dościgania pociągu łańcuchowego a na taki przypadek odległość powyższą ustanawia się na 500 sążni.

§. 47. Przyjmuje się za prawo, że nawy lekkie dościgając lub spotykając ciężkie, powinny tym ostatnim ustępować w każdym względzie. Tak wszystkie nawy ustępować powinny pociągom łańcuchowym, przymuszonym posuwać się drogą niezmienną.

§. 48. Statki parowe spotykając lub wymijając wiosłowe lub tratwy, (te ostatnie z wyjątkiem próżnych, jakoteż napełnionych drzewem i kamieniami) powinny zmniejszyć siłę ruchu czyli chyżość a według okoliczności, całkiem wstrzymać ruch maszyny, jak np. gdy się zbliżają do statków wiosłowych, które nie mogą być zaopatrzone w osłony.

§. 49. Holowniki, płynące same lub z pociągiem na łańcuchu, spotykając ciężki statek lub wymijając takowy, utrzymywać powinny ile możności w skupieniu i w kierunku drogi statki holowane, do siebie przyczepione.

§. 50. Statki wiosłowe (także tratwy) spotykając statki parowe, powinny zwrócić się zawsze w kierunku prądu rzeki i odsunąć się ile można od drogi parowców, zwłaszcza holowników łańcuchowych i nie wolno im przybliżyć się do fali statków parowych, aż dopiero gdy uderzanie tychże nie może im szkodzić.

§. 51. Nawa poruszająca się z większą siłą lub chyżością, dościgając inną, która płynie z mniejszą chyżością, ma prawo wyprzedzić ją, jeżeli to miejsce rzeki odpowiada potrzebnym w takim razie warunkom i jeżeli dała lub odebrała przepisany sygnał.

§. 52. Gdy statek holowany ma być przeprowadzony od jednego brzegu ku drugiemu, nie wolno przeciągać liny do głównego statku jeżeli się ukaże ciężki statek za wodą lub parowiec a osobliwie pociąg łańcuchowy w górę rzeki płynący.

§. 53. Nawy mogą wymijać się i wyprzedzać w ogóle tylko tam, gdzie droga wodna jest dostatecznie szeroka a w takim razie płynąca na dół ma zawsze prawo do lepszej drogi.

Pod tym względem zachowywać należy co następuje:

- a) Parowce spotykające się z przeciwka, powinny się wymijać lub wyprzedzać każdy w prawo; gdy się dościgają, doścignięty czyli znajdujący się na przodzie ma płynąć w prawo, a doganiający czyli będący z tyłu, w lewo.
- b) Statki wiosłowe (łódzie i tratwy) doganiające się i wyprzedzające, zachowywać powinny, gdy się wymijają, ten sam porządek.
- c) Z wyjątkiem holowników łańcuchowych każdy inny parowiec ustępować powinien statkowi wiosłowemu według powyższego przepisu; gdyby do tego nie było miejsca, natenczas statek wiosłowy otrzymawszy od parowca sygnał, dany świstawką parową lub dzwonem, obowiązany jest usunąć się o ile można w bok a w razie potrzeby nawet przybić do lądu.
- d) Pociągom łańcuchowym holowanym ustępować mają wcześniej i we wszystkich kierunkach wszelkie statki parowe i wiosłowe płynące same.

§. 54. Tam gdzie rzeka zwęża się i mocno zakrzywia, gdzie spotkanie się i wymijanie wymaga szczególnej uwagi ze strony sterników, statek płynący w górę rzeki a osobliwie parowiec który płynie sam, baczyć powinien aby ten, który zmierza na dół, mógł przepłynąć swobodnie i bez przeszkody a pod tym względem zachowywać należy co następuje:

- a) Statek płynący w górę rzeki ujrawszy inny, który płynie na dół, powinien zwyczajnie usuwać się w prawo już poniżej zwężenia lub krzywizny a według okoliczności zatrzymać się i czekać póki tamten nie przepłynie.

b) Jeżeli sternik statku płynącego w górę rzeki, sądzi, że ustępując w lewo, otworzy statkowi na dół płynącemu lepszą i bezpieczniejszą drogę, powinien to wcześniej oznajmić sygnałem (§. 70), który statek w dół płynący odda na znak zrozumienia, poczem statki wyminą się na lewo.

Od powszechnego jednak prawidła że trzeba wymijać w prawo, zwłaszcza w nocy, wolno zbaczać tylko w nagłych przypadkach.

c) Ale jeżeli statek płynący w górę będzie się znajdował w miejscu niebezpiecznym wtedy, gdy statek płynący na dół pokaże się lub przybliży, ten ostatni powinien zmniejszyć chyżość albo w jaki inny stosunkom miejscowym odpowiedni i zastosować się dający sposób zapobiedz, aby statek płynący w górę nie doznał ani szkody ani przeszkody.

d) Gdy holownik pociągu łańcuchowego ma przebyć niebezpieczną wężinę lub krzywiznę, wtedy wszelkie inne statki tak w górę rzeki jak i na dół płynące, otrzymawszy w porę sygnał, są bezwarunkowo obowiązane zatrzymać się przed takimi miejscami i czekać póki pociąg łańcuchowy całkiem nie przepłynie.

§. 55. Gdy statki parowe przebywają miejsca, w których są mosty jarzmo-we i stałe, tudzież tak zwane latające (promy) i mosty pływające, powinny płynąć z siłą najmniejszą jaka tylko jest koniecznie potrzebna.

§. 56. Jeżeli miejsce, gdzie jest most jarzmoowy, chcą przebyć jednocześnie dwie nawy, z przeciwnych stron płynące, pierwszeństwo ma ta, która płynie na dół a ta która zmierza pod wodę zatrzyma się, póki tamta nie przepłynie.

§. 57. Z dwóch parowców, w tym samym kierunku płynących a spotykających się w przystani lub przy pomoście do lądowania i chcących przybić do lądu, pierwszeństwo ma ten, który jest bliżej przystani; gdy płyną ze stron przeciwnych, ten, który płynie na dół.

§. 58. W miejscach, gdzie jaki statek uwiązł lub zatonał, powinny parowce płynąć z zmniejszoną siłą a według okoliczności wstrzymać całkiem ruch maszyny.

Sternicy statków które uległy nieszczęściu, powinni sygnałami dać wiedzieć o swoim położeniu a statki mimo płynące obowiązane są w myśl §. 39 nieść im wszelką możliwą pomoc.

Gdy statek zatonie, dawny sternik jego powinien zawiadomić o tem najbliższą władzę administracyjną powiatową a zarazem wydobyć szczątki statku i ładunek o ile stan rzeki na to pozwala lub tego koniecznie wymaga.

§. 59. Nocą wolno płynąć tylko wtedy, gdy sternik statku widzi jeszcze wyraźnie obadwa brzegi.

Przeto podczas ciemnych nocy i podczas gęstej mgły wszelkie nawy bez różnicy, statki wiosłowe zaś także podczas gwałtownego wichru jakoteż podczas zawiei śnieżnych i gradowych powinny wstrzymać podróż i przybić do lądu, statki zaś będące przy lądzie nie powinny od niego odbijać.

§. 60. Gdy woda przybierze a mianowicie: na wodoskazie linckim o 9 stóp, na steińskim o 12 stóp a na wiedeńskim (wielki most na Dunaju) o 8 stóp nad zero, nie wolno nawom wiosłowym (statkom i tratwom) z wyjątkiem przewozów miejscowych, płynąć na dół.

Gdy kry iść zaczynają, ustaje wszelka żegluga.

§. 61. Statkom wiosłowym ludźmi napełnionym (przewożącym pasażerów) nie wolno przepływać przez mosty jarzmowe.

Dawanie sygnałów czyli znaków.

§. 62. Sternik wszelkiego statku powinien zachowywać ściśle przepisy o dawaniu sygnałów czyli znaków i trudniący się żeglarstwem nie powinni używać żadnych innych sygnałów.

§. 63. Parowce osobowe opuszczając stacyą kresową i wszelką inną w której stały dłużej niż pół godziny, winny to w pierw oznajmić trzyrazowem uderzeniem w dzwon okrętowy. Pierwszy znak dzwonem daje się na 30 minut, drugi na 15, trzeci na 2 minuty przed ruszeniem z miejsca. Po wydzwonieniu a przed samem zdjęciem kładek i ruszeniem wydać należy przeciągły świst świstawką parową.

Przed przybiciem do lądu na jakiegokolwiek stacyi, parowce osobowe obowiązane są we dnie na 5 minut, w nocy zaś na 10 minut przedtem dać sygnał świstawką parową a na 2 minuty przedtem, dzwonem. Odjazd swój ze stacyi pośrednich lub pomniejszych oznajmniają statki takie jednorazowem zadzwonieniem a następnie świstnięciem świstawką parową.

§. 64. Parowiec osobowy przybywając do stacyi czołen, jeżeli wiezie podróżnych mających wysiąść, powinien na 5 minut przed przybiciem wydać trzy przeciągłe świstnięcia a w 3 minuty potem dać znak uderzeniem w dzwon okrętowy. Ale jeżeli nie ma na pokładzie podróżnych mających wysiąść, dość jest wydać na 5 minut przed przybiciem tylko jedno przeciągłe świstnięcie.

Obecność w stacyi czołen podróżnych, mających wsiadać, oznajmić należy (we dnie) wywieszeniem chorągwi sygnałowej.

Sternik czołna lub promu ma ruszyć ze stacyi dopiero po pierwszym sygnale parowca, dążyć ku parowcowi, którego machina powinna być w zupełnym spoczynku i przystanąć w kierunku równoległym.

Gdy czołno się zbliża, parowiec powinien o tyle zawczasu stanąć a gdy odpływa, o tyle nie spieszyć się z ruszeniem, aby czołno nie było narażone na niebezpieczne wstrząśnienia.

W nocy nie wolno czołnami lub promami wysadzać podróżnych na parowce ani ich z takowych zabierać.

§. 65. Gdy dwa parowce płynące zbliżają się do siebie, powinny wcześniej uwiadomić się nawzajem przeciągłemi świstnięciami świstawki parowej lub krótkimi uderzeniami w dzwon.

Gdy się spotykają parowce płynące z przeciwnych stron, sygnał daje najprzód ten parowiec, który płynie na dół; gdy obadwa płyną w tym samym kierunku, ten, który dopędza, poczem drugi oddaje sygnał na znak że go zrozumiał.

§. 66. Parowce, spotykające lub doganiające statki wiosłowe, powinny dać takie sygnały jakie w poprzednim paragrafie są przepisane, statki wiosłowe zaś na znak baczności wywieszają chorągiewkę a jeżeli już pierwej była wywieszona, wywijać należy takową.

§. 67. Gdy statki wiosłowe dościgają się lub wyprzedzają, ten który płynie z tyłu, winien oznajmić swój zamiar zawołaniem lub wywieszeniem chorągiewki, a będący na przodzie odpowie tak samo na znak że zrozumiał.

§. 68. Gdy parowiec szybciej płynący chce wyprzedzić inny, w tę samą stronę ale wolniej płynący, powinien to oznajmić pięciorazowem krótkim świstnięciem świstawką parową lub pięciorazowem zadzwonieniem, drugi zaś parowiec, odpowie przeciągłym świstnięciem na znak że zrozumiał i że żadna przeszkoda nie zachodzi, poczem dopiero można mimo przepłynąć (podług §. 53).

Gdyby jednak chciano mimo przepłynąć w miejscu gdzie droga wodna jest wązka, albo gdyby zachodziła obawa, aby statek wyprzedzający nie uszkodził gabary którą ciągnie statek będący na przodzie, natenczas kapitan statku będącego dotąd na przodzie oznajmi zapomocą długotrwałego dzwonienia że wyprzedzać nie można, poczem parowiec doganiający zmniejszy siłę swojej machiny. Dopiero wtedy, gdy kapitan statku będącego na przodzie oznajmi dwoma szybko po sobie następującymi świstnięciami, że nie ma przeszkody, parowiec doganiający może puścić się naprzód.

§. 69. Gdy prześcigające się parowce nie mogą z jakiejkolwiek przyczyny wyminać się sposobem naturalnym podług §. 53 ale mogłyby to uczynić w kierunkach odwrotnych, natenczas statek będący na przodzie, usłyszawszy pięciorazowe świstnięcie lub pięciorazowe zadzwonienie (§. 68) parowca będącego z tyłu, winien to oznajmić we dnie wywieszeniem chorągiewki błękitnej, w nocy wystawieniem latarni ze światłem czerwonym na skrzyni koła po prawej stronie i od razu zwrócić się na lewo, poczem parowiec doganiający da taki sam sygnał i natychmiast popłynie na prawo.

§. 70. W odwrotnych kierunkach, jak to w §. 69 jest opisane mogą także wymijać się dwa parowce z przeciwnych stron płynące, jeżeli parowiec w górę płynący da odpowiedni sygnał (chorągiewka błękitna, światło czerwone) a płynący na dół, odda takowy, poczem zamiast w prawo (§. 53 a) każdy z dwóch statków zwróci się na lewo (§. 54 b).

§. 71. Holowniki łańcuchowe zmuszone trzymać się drogi stałej, powinny ze względu na §. 53 d) i aby wcześniej mogły być poznane, mieć nieustannie na maszcie, podczas gdy płyną, we dnie wielką chorągiew błękitną, w nocy zaś wielką latarnią ze światłem błękitnem.

§. 72. Na maszcie lub kominie każdego parowca płynącego w nocy powinny być wywieszone wielkie latarnie z białem światłem jedna nad drugą a to gdy parowiec płynie na dół, trzy, gdy w górę dwie.

Oprócz tego utwierdzić należy na każdym osobno płynącym parowcu, lub jeżeli statki holowane są do niego przyłączone, na ostatnim z tychże statków mianowicie zaś na krańcu jego tylnej części, latarnią ze światłem błękitnem.

§. 73. Wszelkie statki wiosłowe bez różnicy, jeżeli na zasadzie §. 59 mogą płynąć w nocy, powinny wystawić na przodzie latarnią z białem światłem, dającem się widzieć ze wszystkich stron.

§. 74. Podczas mgły i zawiei śnieżnych wszelki parowiec powinien płynąć z zmniejszoną siłą i w krótkich odstępach czasu powinien na nim ciągle odzywać się dzwon okrętowy a co pięć minut świstawka parowa.

Gdy parowiec zatrzymuje się nie przybijając do lądu, świstawka parowa przestaje wydawać głos ale dzwonicie trwa ciągle.

Gdy statki wiosłowe nim zdołają przybić do lądu będą zaskoczone przez zawieję śnieżną, mgłę itp. powinny oznajmić to wołaniem, trąbieniem, lub wywijaniem zapalonego drzewa.

§. 75. Statki parowe, płynące w nocy, zbliżając się do innych statków, promów, młynów itp. nieoświetlonych, powinny na znak przestrogi wydawać przeraźliwe świstnięcie.

§. 76. Gdy nawa uwięźnie lub zatonie, sternik obowiązany jest postawić na brzegu, w miejscu stosownem i łatwo widzialnem, w odległości około $\frac{1}{4}$ mili w górę rzeki a jeżeli w tej odległości wpada jaka rzeka spławna, także i nad tą rzeką, w tej samej odległości, straż z chorągwią, mającą wołaniem uwiadamiać o wypadku wszystkie statki na dół płynące (§. 39).

Miejsce gdzie statek zatonął, póki tenże całkiem nie będzie uprzątnięty, wskazywać powinien znak kotwiczny, we dnie z chorągiewką czerwoną jeżeli można, w nocy zaś z latarnią mającą światło czerwone.

Także i miejsca w których nawa uwięzła oznaczyć należy na noc latarnią ze światłem czerwonym.

§. 77. Statki wiosłowe, zmuszone zatrzymać się lub przybić do lądu po za obrębem miejsc do tego przeznaczonych, jakoteż promy, młyny pływające i wszelkie budynki pływające powinny być w nocy (od zachodu aż do wschodu słońca) oświetlone latarnią z białem światłem łatwo widzialnem.

Parowce zatrzymujące się nie przy pomoście przystań lecz gdzieindziej, winny wystawić w nocy na maszcie lub kominie latarnię z jasnym zielonym światłem.

§. 78. Gdy parowiec chce dać sygnał że mu grozi jakieś niebezpieczeństwo, powinien wywiesić w połowie masztu we dnie chorągiew czerwoną a w nocy latarnią ze światłem czerwonym i w obydwu przypadkach powinno dawać się słyszeć dzwonicie. Wszelka nawa w pobliżu będąca powinna na ten sygnał zatrzymać się i dać pomoc jaka jest możliwa (§. 39).

Czuwanie nad przepisami dozoru rzecznych i ich wykonywanie.

§. 79. Nad wykonaniem tych przepisów czuwać mają w ogólności władze administracyjne powiatowe używając do pomocy dozoreów rzecznych, żandarmerji, straży skarbowej i starszyzny gmin nadbrzeżnych.

Prawo wydawania rozporządzeń i orzeczeń o ile to nie jest wyraźnie zostawione władzy krajowej, służy w pierwszej instancji władzom administracyjnym powiatowym (w miastach własny statut mającym, władzom miejskim), w drugiej instancji namiestnictwom a w ostatniej ministerstwu spraw wewnętrznych, które według okoliczności porozumie się z innymi interesowanymi ministerstwami.

Gdy jednak chodzi o zakłady wodne, ta władza jest właściwą do ich dozoru i wydawania potrzebnych w tej mierze rozporządzeń, którą do tego wyznaczają ustawy krajowe z dnia 28 sierpnia 1870 o użytkowaniu wód, ich regulowaniu i odpieraniu (§. 93 ustawy dolno austriackiej i §. 97 ustawy górno austriackiej).

§. 80. Pośrednicy do spółdziałania powołani postrzegłszy że wykroczone przeciwko niniejszym przepisom o żegludze i dozorze rzeczonym powinni zawiadomić o tem niezwłocznie właściwą władzę administracyjną pierwszej instancyi i jak tego służba wymaga poczynić według okoliczności potrzebne kroki, o ile nie chodzi tu o zakłady wodne, do których mają być zastosowane szczególne przepisy ustaw krajowych, w powyższym paragrafie wzmiankowanych.

§. 81. Kto chce uzyskać dla swojej osoby upoważnienie do żeglowania statkami wiosłowemi i żegłowemi lub upoważnienie do splawiania tratw, powinien zgłosić się w tej mierze do jednej z władz administracyjnych pierwszej instancyi, której okrąg urzędowy leży nad Dunajem lub jest przez niego przecięty i wnieść do niej prośbę swoją zaopatrzoną w dokumenty w §. 8 rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 22) przepisane.

Przepisy karne.

§. 82. Przekroczenia przeciwko przepisom niniejszym, podlegające ustawie karnej, będą karane podług tejże ustawy.

Uszkodzenia zakładów wodnych, budowli ubezpieczających i regulacyjnych będą karane podług przepisów ustaw krajowych w tej mierze obowiązujących.

Za inne przekroczenia przeciwko niniejszemu przepisowi o ile tu osobne prawidła nie mają być zastosowane, będą karani winni grzywną aż do 200 zł. lub aresztem aż do dni 40.

Wynagrodzenie szkód.

§. 83. Wszelkie uszkodzenie, będące skutkiem ucyzunku, który według niniejszego przepisu jest karogodnym, lub który po zbadaniu okoliczności okaże się wcale niekarogodnym, jeżeli tu strona prywatna poniosła szkodę osobiście lub na majątku, przekazuje się sędziemu cywilnemu do ocenięcia podług przepisów powszechnej ustawy cywilnej.

§. 84. Jeżeli uszkodzenie zakładów rzecznych publicznych i budowli ubezpieczających nastąpiło z winy przedsiębiorców żeglugi lub osób za które ci są przed sądem cywilnym odpowiedzialni, władza administracyjna rozpozna szkodę przy pomocy znawców a obliczone wynagrodzenie będzie ściągnięte drogą administracyjną.

Rozdział II.

Przepisy szczególne.

A. Dla górnej Anstryi.

I. Sternicy wszelkich naw, przepływając przez wir na Dunaju, obowiązani są zachowywać następujące przepisy:

§. 1. Gdy okręty płyną przez wir w górę rzeki, wystawiać należy sygnały ostrzegające czerwono białe, a mianowicie:

- jeden w Baumgarten pod Struden,
- jeden przy leżach w Grein i
- jeden poniżej Tiefenbachu.

§. 2. Sygnały te, gdy są wystawione, oznaczają, że droga na dół przez wir jest zamknięta i przeto wszelkie statki chcące płynąć przez wir za wodą powinny wyżej Grein przybić do lądu a mianowicie tratwy w Tiefenbachu a statki wiosłowe w Ufer. Wszystkim tym statkom nie wolno puszczać się w drogę na dół, aż dopóki sygnały ostrzegające w Tiefenbachu, w Grein i w Baumgarten nie będą wyjęte.

Przybijanie do lądu w innych miejscach prócz wymienionych powyżej jest podczas zamknięcia drogi na dół, zabronione, i tylko w razie naglącej potrzeby wolno przybić do lądu w miejscu zwanem bei der Föhre.

§. 3. Rozporządzenia zawarte w dwóch powyższych paragrafach odnoszą się także w zupełności do parowców wszelkiego rodzaju.

Kapitanowie przeto winni zwracać uwagę czy sygnały ostrzegające są wystawione i nie wolno im płynąć dalej na dół przez wir, dopóki wzmiankowane sygnały ostrzegające nie będą wyciągnięte.

§. 4. Gdyby najwięcej na kwadrans przed przybyciem parowca za wodą płynącego, do miejsca zwanego bei der Föhre, statek jaki miał popłynąć za wodą ku wirowi, natenczas przy stacyi w Grein będzie wywieszona chorągiew biała z niebieskiem. W przypadku tym parowce za wodą płynące obowiązane są zwolnić chyżość, tak, aby nie dogoniły w wirze statku przed niemi płynącego.

§. 5. Gdy stan wody pozwala płynąć przez odnogę Hössgang, wolno nią płynąć tylko w górę rzeki. Droga w górę rzeki nie podlega tu wprawdzie zamknięciu dołu, wszakże dla utrzymania porządku żeglugi i dla poboru opłaty podług §. 7, uwiadomić należy ces. król. urząd sygnałowy przy Baumgarten w Struden.

Przez Hössgang płynąć za wodą nie wolno.

§. 6. Wszelkie statki holowane, chcące płynąć przez wir, winny przybić do lądu poniżej miejsca gdzie Hössgang łączy się z główną rzeką a sternik albo rotman powinien zawiadomić c. k. urząd sygnałowy przy Baumgarten w Struden czy zamierza puścić się w dalszą drogę bo wtedy trzeba wystawić sygnały ostrzegające. Zadnemu statkowi holowanemu nie wolno puścić się w dalszą drogę dopóki urząd sygnałowy na to nie pozwoli.

§. 7. Wszelki statek który z towarem przebywa wir lub Hössgang w górę rzeki, obowiązany jest według rozporządzenia wysokiego c. k. ministerstwa skarbu z dnia 25 czerwca 1852 opłacić sygnałowe w kwocie 10½ cent w. a.

§. 8. Otrzymawszy pozwolenie do puszczenia się w drogę, statek holowany może niezwłocznie popłynąć w kierunku wskazanym; ale jeżeli nie odpłynie w przeciągu godziny po otrzymaniu pozwolenia, pozwolenie znosi się o czem sternik statku holowanego będzie zawiadomiony, poczem wysłany na koszt opóźniającego się statku własny posłaniec zdejmie sygnały ostrzegające a statkowi holowanemu nie wolno puścić się w górę rzeki aż po ponownem zgłoszeniu się, wystawieniu sygnałów i otrzymaniu od c. k. urzędu sygnałowego w Struden nowego pozwolenia.

§. 9. Ażeby parowce i statki holowane płynące w górę rzeki przez wir, uwolnić od tego czekania, sternicy przybywszy do miejsca zwanego Weiser Kreuz powyżej Persenbeugu powinni oznajmić że płyną bez zatrzymywania się przez wir a to albo dwoma wystrzałami sygnałowemi szybko po sobie następującymi, albo zgłaszając się osobiście do stacyi sygnałowej w Iser. Stacya sygna-

łowa w Ispër zatelegrafuje o tem do stacyi w Baumgarten a ta do Grein a nakoniec zawiadomi stacya isperska statek holowany o danym dokładnie sygnale we dnie przez wywieszanie chorągwi czerwonej z białem, w nocy zaś przez wystawienie latarni ze światłem czerwonym.

Gdy trzy strażę sygnałowe w Baumgarten, Grein i Tiefenbach wystawią sygnał, starszy dozorca nad sygnałami, czeka póki nie upłynie godzina a po upływie tego czasu poleci wywiesić w przystani żeglugi parowej w St. Nicola chorągiew białą z niebieskiem, a wtedy statek parowy lub holowany kołmi może bez przeszkody puścić się w drogę. Dopóki chorągiew biała z niebieskiem nie jest wywieszona, nie wolno ani parowcowi ani żadnemu innemu statkowi puszcząć się w drogę.

§. 10. Gdyby komunikacya telegraficzna była przerwana, straż telegraficzna w Ispër nie wystawia sygnału a wtedy parowiec lub statek holowany powinien przybić do lądu poniżej wiru i zachować przepisy §-fu 6-go.

§. 11. W nocy i w dniach posępnych gdy sygnały nie mogą być widziane, strażę sygnałowe w Grein i Tiefenbach będą się nawzajem zawiadamiały wystrzałami o wystawieniu sygnału.

§. 12. Gdyby parowiec na przestrzeni pomiędzy Ispër a St. Nicola uległ jakiej przygodzie i w skutek tego nie miał odpłynąć zaraz, kapitan parowca winien niezwłocznie zawiadomić o tem straż sygnałową w Baumgarten pod Struden a ta wyśle na koszt spółki żeglugowej, której się to tyczy, posłańca, ażeby zdjął wystawione sygnały.

§. 13. Ze względu, że parowiec osobowy odchodzący z Lincu, potrzebuje do przebycia przestrzeni z Lincu do wiru dwie do 4 godzin, przeto po upływie 2 godzin od wyznaczonego w taryfie czasu odpłynięcia parowca z Lincu, nie może być pozwolone żadnemu statkowi holowanemu aby płynął przez wir w ciągu następnych dwóch godzin. W ciągu tych następnych 2 godzin zdjęte będą wszelkie sygnały jakie były wystawione, i, jeżeliby statki iść miały, będą napowrót wystawione dopiero po upływie tych 2 godzin.

Jeżeli sygnały nie są wystawione nie wolno żadnemu statkowi holowanemu płynąć w górę rzeki.

§. 14. Gdyby parowiec osobowy, z Lincu za wodą płynący, nie przybył do Tiefenbachu w przeciągu 4 godzin od chwili odpłynięcia w taryfie oznaczonej, natenczas wystawić zaraz należy dalsze sygnały aby statki holowane mogły się dalej posuwać, a kapitanowie parowców za wodą płynących powinni zachować się podług §-fu 3-go niniejszego obwieszczenia.

§. 15. Jeżeli na przestrzeni Dunaju od Grein do St. Nicola pada tak silny deszcz lub taka mgła powstanie że sygnałów ostrzegających nie widać, nie wolno płynąć za wodą i wszelkie statki powinny przybić do lądu w miejscach w §. 2 wyznaczonych.

§. 16. Sternik jakiegokolwiek statku, któryby nie uważał na wystawione sygnały ostrzegające i któryby tym sposobem wykroczył przeciwko niniejszym rozporządzeniom będzie karany grzywną w kwocie trzydziestu sześciu złotych wal. austr. a właściciel tego statku będzie obowiązany wynagrodzić zrzadzoną szkodę, która będzie oceniona drogą sądowo cywilną.

Wioslarze, najęci przez statki za wodą płynące do pomocy w czasie przebywania wiru będą karani za wykroczenia przeciwko powyższym rozporządzeniom ósmiodniowym aresztem.

Wioślarz popełniający ponownie to samo wykroczenie będzie całkiem wykluczony od tej służby.

Jeżeliby statek holowany, nie otrzymawszy pozwolenia od urzędu sygnałowego, lub gdy takowe przeminie, puścił się w drogę, lub płynął dalej w ciągu dwóch godzin mających się zostawić parowcowi osobowemu, za wodą płynącemu, tedy sternik pociągu takiego będzie karany grzywną w kwocie trzydziestu sześciu złotych wal. austr. a właściciel statku odpowie na drodze sądowo cywilnej za wszelką szkodę jaka z winy jego ludzi powstanie.

Tej samej karze w kwocie 36 zł. wal. austr. podlegają także kapitanowie parowców, gdy nie czekając na wystawienie chorągwi białej z niebieskiem pod St. Nicola, popłyną ku wirowi, albo, gdy bez względu na wystawioną pod Grein chorągiew białą z niebieskiem niezatrzymają się i popłyną ku wirowi z tą samą chyżością, a nareszcie, gdy przybywszy po upływie 4 godzin od przepisanego w taryfie czasu odpłynięcia z Linciu, nie zastosują się do §. 3 i 4 niniejszego obwieszczenia; prócz tego zaś, jak się samo przez się rozumie, są odpowiedzialni za wszelką szkodę z ich winy powstałą a ich spółka żeglugowa obowiązana jest zapłacić wynagrodzenie, jakie będzie wymierzone w drodze sądowo-cywilnej.

Sternicy parowców towarowych i statków holowanych będą karani za wykroczenia tak samo jak sternicy innych statków podług powyższych przepisów.

II. Obowiązujące obecnie przepisy dla przystani w okręgu miasta stołecznego Linciu i miasteczka Urfahr jakoteż pod względem przepływania mostu pod Lincem, pozostają w swej mocy.

B. Dla dolnej Austrii.

I. Przepisy dotyczące się przystani pod Stein.

§. 1. Przystań pod miastem Stein zaczyna się od domu Nr. 1 zwanego Pörger-Haus w słobodzie miasta Steinu powyżej mostu na Dunaju i ciągnie się aż do granicy miasta Steinu i Kremsu mianowicie aż do budowli zamykającej boczne ramię Dunaju w Krems i ma 1160 sążni długości.

Przystań powyżej mostu na Dunaju mająca 360 sążni długości jest przeznaczona dla tratw wszelkiego rodzaju. Tym tratwom, które mają wysadzać towary w Stein lub je ztamtąd zabierać, albo są przeznaczone do rozebrania, mogą wyjątkowo za szczególnem pozwoleniem, od zwierzchności miejskiej lub dozorców przystani w Stein, otrzymanego, przybijać do lądu poniżej mostu na Dunaju na końcu miasta Stein naprzeciwko miejsca zwanego Passauerlande.

§. 2. Przy brzegu od miasta na Dunaju w Stein na dół aż do domu Nr. 9 to jest na długości 109 sążni żaden statek zatrzymywać się nie będzie.

§. 3. Przestrzeń od domu Nr. 9 aż do domu Nr. 32 mająca 127 sążni długości, przeznaczona jest na ostoję dla statków holowanych.

§. 4. Przestrzeń od domu Nr. 32 aż do domu Nr. 41, długa na 50 sążni przeznaczona jest dla małych statków wiosłowych do ładowania i wykładania towarów.

§. 5. Przestrzeń od domu Nr. 41 aż do domu Nr. 48 mająca 33 sążnie długości służy do nawracania dla statków wiosłowych.

§. 6. Od domu Nr. 48 aż do domu Nr. 62 na przestrzeni 120 sążni przeznaczony jest brzeg na przystań dla parowców osobowych i wielkich szkut, mianowicie zaś zostawić tu należy dla parowca 35 sążni na czas od jego przybycia aż do odpłynięcia.

§. 7. Przestrzeń od domu Nr. 62 aż do domu Nr. 72 mająca 95 sążni długości przeznaczona jest dla holowników i statków holowanych tudzież statków mających wykładać sól.

§. 8. Przestrzeń od domu Nr. 72 aż do miejsca rozbierania tratw, długości 25 sążni przeznaczona jest do wyładowywania i ładowania rozmaitych statków wiosłowych.

§. 9. Miejsce do rozbierania tratw na końcu miasta Stein naprzeciwko miejsca zwanego Passauerplatz, powinno być wolne.

§. 10. Poniżej miejsca rozbierania tratw brzegi powinny być wolne na 20 sążni długości ze względów nawigacyjnych. Odtąd aż do granicy słobody Stein przeznaczony jest brzeg do przytwierdzenia wszelkich statków próżnych (parowych i wiosłowych).

W miejscach podziału przystani mają być powystawiane tablice policzbowane z odpowiednimi napisami wyrażającymi oraz długości oddziałów.

II. Przepisy o przepływanii statków wiosłowych i parowych popod mostem na Dunaju w Stein.

§. 1. Otwory jarzmowe Nr. 9 i 12 służą wyłącznie dla przepływających parowców. Wyjątkowo, a to gdy stan wody nie dochodzi 3 stóp nad zero, mogą i ciężkie statki wiosłowe przepływać temi otworami jarzmowymi jeżeli nie płyną tam statki parowe.

Inne otwory jarzmowe mają w zwyczajnych okolicznościach służyć dla wszystkich przepływających statków wiosłowych.

§. 2. Jeżeli woda wznosi się wyżej niż na 4 stopy nad zero, sternicy statków wiosłowych sprzężonych obowiązani są odłączyć takowe od siebie w przystani loibneńskiej lub hundsheimerskiej i przeprowadzić popod most każdy osobno.

§. 3. Holowniki i parowce towarowe na dół płynące, jeżeli stan wody wynosi 2 stopy pod zero aż do 4 stóp nad zero, mogą przepłynąć tylko z przyczepionemi statkami holowanemi; gdy zaś stan wody jest jakikolwiek inny, mają właściwy otwór jarzmowy przebyć same a potem dopiero przeciągnąć statki holowane.

§. 4. Ażeby sternicy już ze znacznej odległości mogli poznać wyraźnie które otwory są szersze, będą wystawione na poręczach mostu, nad otworami Nr. 9 i 12, przeznaczonemi dla parowców, korony jaskrawe, białe i czerwono pomalowane, nad otworami dla tratw i statków wiosłowych wysokie krzyże a przy otworze jarzmowym Nr. 15, zdatnym szczególnie dla statków wiosłowych, tak poręcze jak i górne szalowanie jarzma będzie nadto pomalowane olejną farbą w szerokie, z daleka widzialne, czarne i białe pasy.

Ażeby sternicy tratw i statków wiosłowych stosowali się do przepisanego stanu wody „3 stopy nad zero“ na wodoskaziu Dunaju pod Stein, będzie tenże oznaczony na skale pod Dürnstein jaskrawą farbą iżby z łatwością dojrzano.

III. Przepisy dla kanału Dunaju pod Wiedniem.

§. 1. Każdy statek wiosłowy, chcący płynąć za wodą kanałem Dunaju pod Wiedniem, powinien w pierw przybić do lądu w przeznaczonyj do tego przystani w Kuchelau, Kahlenbergu lub Nussdorfie.

Sternicy tych statków powinni następnie postarać się w ces. król. urzędzie nadzorczym kanału Dunaju o potwierdzenie przybycia, jakoteż o pozwolenie przybycia do lądu i wpłynięcia, poczem dopiero wolno im popłynąć kanałem Dunaju.

Jeżeli w przystani dla statków wiosłowych w Nussdorfie nie będzie dość miejsca, takowe mają stanąć w przystani Kahlenbergskiej.

Statki wiosłowe obładowane, chcące płynąć kanałem pod wodę, powinny także postarać się w inspekcji kanału Dunaju o pozwolenie.

§. 2. Przybijanie do lądu tratw i statków wiosłowych a osobliwie podwójnych u nowej grobli i w kącie przez budowle wodne naprzeciwko utworzonym pod Nussdorfem, jest zakazane.

§. 3. Inspekcya kanału Dunaju daje pozwolenie do wpłynięcia tylko tym statkom wiosłowym i tratwom, które są zaopatrzone we wszystkie porządki podług ogólnych przepisów o nadzorze rzecznym i podług niniejszych postanowień, a czyni to na podstawie poświadczeń, wydanych w tej mierze przez dozorców kanału a według okoliczności potwierdzonych przez ces. król. strażników skarbowych.

§. 4. Statkom splawiającym ładunek, dla którego nie ma osobnych składów prywatnych lub publicznych, wtedy tylko będzie dozwolone wpłynąć, gdy ich właściciele lub sternicy udowodnią świadectwem wydanem przez właściwych dozorców kanału, że miejsce kanału, w którym zamierzają przybić do lądu, jest wolne i że właściciel lub dzierżawca gruntu pozwoli wyładować towar, jak tylko statek zawinie i przybije do lądu.

§. 5. Inspekcya kanału Dunaju pozwalając statkom wiosłowym i tratwom płynąć kanałem, wyznacza im podług okoliczności godziny i przystań a sternicy mają ściśle zastosować się do tego.

§. 6. Tratwom, mającym więcej niż pięć sążni szerokości i statkom sprzężonym nie wolno puszczać się kanałem Dunaju.

§. 7. Nawom ładownym jakiegokolwiek nazwy, mającym więcej niż siedm sążni długości, nie wolno puszczać się kanałem Dunaju, jeżeli powierzchnia wody wznosi się na ośm stóp i wyżej (na wodoskazy u mostu Ferdynanda).

Gdyby powierzchnia wody wznosiła się na dziesięć lub więcej stóp nad zero tego wodoskazu, żadnemu statkowi jakiegokolwiek byłby rozmiarów, i bez względu czy jest ładowny czy próżny, nie wolno puszczać się kanałem Dunaju.

§. 8. Gdyby z przyczyny nieszczęśliwych przygód lub dla innych przeszkód, żegluga na kanale Dunaju miała być zamknięta, będzie to oznajmione sternikom przez wystawienie chorągiewek białych z czerwonym lub przez zawołanie.

Gdy jest wystawiona chorągiew biała z czerwonym, nie wolno żadnemu statkowi odbijać od brzegu, a wszystkie już płynące, a między temi i parowe, ujrzawszy chorągiew, powinny natychmiast przybić do lądu w najbliższem, zdaniem do tego miejscu, i nie odbijać od brzegu póki przeszkoda nie zostanie usunięta a tem samem póki chorągiew nie będzie wyjęta.

Kapitan parowca i sternik statku wiosłowego lub tratwy, gdy członek inspekcji kanału Dunaju lub straży bezpieczeństwa zawoła aby przybił do lądu, obowiązany jest uczynić to bezwarunkowo.

§. 9. Ażeby w razie nieszczęśliwej przygody można było zamknąć wcześniej żeglugę w kanale Dunaju, sternicy statków, które takiej przygodzie ulegną, obowiązani są zawiadomić niezwłocznie o wydarzeniu dozorcę kanału powyżej miejsca nieszczęścia stanowisko mającego albo najbliższą straż bezpieczeństwa.

Jeżeli w skutek nieszczęśliwej przygody żegluga będzie całkiem zamknięta, zawiadomić należy niezwłocznie i inspekcją kanału w Nussdorfie, jeżeli można, telegrafem.

§. 10. Samo przepływanie kanału Dunaju pod Wiedniem tudzież nawracanie tratw i szkut ładownych jest zakazane.

§. 11. Statkom wiosłowym i tratwom nie wolno nigdy płynąć kanałem w nocy.

§. 12. Statkom wiosłowym i tratwom, nie wolno nigdy przeprować się przez kanał, dopóki widać inny parowiec lub statek wiosłowy, który się do nich przybliża.

§. 13. Tratwom i statkom wiosłowym jest surowo zabronione płynąć w kanale Dunaju pod Wiedniem obok siebie.

Gdy się więc spuszcza statki obok siebie w przystaniach stojące, czynić to należy z przerwami, aby przestrzeń pomiędzy dwoma statkami płynącymi kanałem, wynosiła najmniej 300 sążni.

§. 14. Statki wiosłowe lub tratwy płynące kanałem Dunaju, spotkawszy lub dogoniwszy parowce kanałowe, powinny zwracać się zawsze ku prądowi rzeki, i usunąć się w stronę którą parowiec wskaże zapomocą błękitnej chorągwi, o tyle, aby parowiec mógł przepłynąć bez przeszkody.

Parowce i tratwy, na znak, że zrozumiały sygnał, powinny oddać go chorągiewką.

§. 15. Wszelkie nawy, przybijające do lądu w kanale Dunaju pod Wiedniem, powinny być przytwierdzone obiema końcami, mocno i równolegle od brzegu.

Jeżeli powierzchnia wody wznosi się przeszło na 5 stóp nad zero (wodostaku na moście Ferdynanda), przód powinien być przytwierdzony dwoma linami.

§. 16. Na statkach przytwierdzonych, ładownych, powinno być zawsze obecnych przynajmniej dwóch ludzi, gotowych w każdej chwili do czynienia co potrzeba lub ratowania.

§. 17. Można przybijać do lądu na całej długości kanału Dunaju pod Wiedniem ale ze względu na jego nie wielką szerokość zabrania się surowo przytwierdzać statki do jego brzegów w więcej niż jednym rzędzie.

Nadto żadne czołna nie mają być przyczepione przed głównemi statkami od strony drogi wodnej.

Statki wiosłowe płynące kanałem Dunaju, dopóki nie wyłożą towaru, podlegają postanowieniu o osłonach zawartemu w §. 8 przepisów ogólnych.

§. 18. Statki wiosłowe, płynące kanałem Dunaju pod Wiedniem powinny wyłożyć pakunek w miejscach do tego wyznaczonych w przeciągu trzech dni licząc od dnia przybicia do lądu, a w przeciągu najwięcej 24 godzin po wyłożeniu ładunku powinny całkiem opuścić kanał lub zawinąć do przystani przeznaczonej dla statków próżnych.

Jeżeli statki mają być w kanale Dunaju rozebrane, strony interesowane powinny postarać się o pozwolenie w inspekcji kanału.

Tratwy powinny wyłożyć ładunek w tym samym czasie co statki wiosłowe i w ciągu następnych pięciu dni powinny być rozebrane.

Jeżeli będą rozbierane w miejscach do tego wyznaczonych, drzewa z których się składają powinny być całkiem uprzątnięte z tego miejsca w ciągu następnych dni dziesięciu.

§. 19. Jeżeli po upływie wyznaczonego terminu statek nie odpłynie lub nie będzie uprzątnięty, służba inspekcyjna lub utrzymująca porządek odstawi go do miejsca stosownego, galzie w razie potrzeby będzie nawet na ład wydobyty.

Statki tym sposobem uprzątnięte przyaresztuje inspekcya kanałowa której posłużą one na zabezpieczenie kosztów i grzywien.

§. 20. Statki próżne wolno wkładać jeden na drugi tylko w taki sposób aby żład nie wynikła jaka szkoda dla żeglugi.

§. 21. Jak tylko na Dunaju a osobliwie na kanale Dunaju pod Wiedniem zaczną płynąć kry, wszelkie nawy i budynki pływające mają być na polecenie władzy rzecznej usunięte.

§. 22. Wszelkie uszkodzenie tratw, jeżdżenie wozami i konno po tychże, wbijanie kołków w bruk jakoteż wszelkie jakobądź uszkodzenie i onieczyszczenie brzegów jest zakazane.

§. 23. Piasku i żwiru nie wolno brać w kanale Dunaju bez szczególnego pozwolenia i tylko w miejscach do tego wyznaczonych.

Nie wolno także brać lodu od strumienia Döblingskiego aż do uścia kanału Dunaju, powyżej zaś strumienia Döblingskiego wolno go brać tylko za szczególnem pozwoleniem.

§. 24. Uścia strumieni wpadających do kanału jakoteż kanałów którymi spływają nieczystości mają być zawsze otwarte.

§. 25. Pławić konie, myć wozy i wozić wodę wozami wolno tylko w miejscach do tego przeznaczonych.

§. 26. Nie wszystkie parowce wolno wprowadzać na kanał Dunaju pod Wiedniem lecz tylko małe, umyślnie do tego zbudowane łodzie kanałowe, z których osobowe mogą krażyć za wodą i pod wodą, a towarowe z gabarami tylko pod wodą od uścia aż do Wiedeńki.

Wpływanie i wypływanie większych parowców lub holowników jest zabronione.

§. 27. Podczas gdy łodzie parowe wpływają na kanał lub z niego wypływają z podróżnymi udającymi się do wielkich statków płynących do Linciu i Pesztu co się odbywa raz na dzień, żegluga po kanale jest dla statków wiosłowych i tratw zamknięta.

Sygnaly oznajmiające ruch tych łodzi parowych będą dawane podług szczególnych przepisów rozporządzenia namiestnictwa z dnia 9 marca 1859 L. 9328 chorągwiami białymi z niebieskiem, w sposób dotychczasowy a wszelkie jakie-

gobądź rodzaju statki wiosłowe, ujrzawszy taką chorągiew, obowiązane są zatrzymać się natychmiast w stosownem miejscu i pozostać tam póki nie będzie wyjęta.

§. 28. Małe łodzie parowe można wprowadzać na kanał Dunaju pod Wiedniem tylko dopóty, dopóki wysokość powierzchni wody pozwala przepływać popod mosty.

§. 29. Gdyby łodzie parowe miały płynąć w nocy, za sygnały w tym razie będą służyły dwie latarnie z czerwonym światłem zawieszzone jedna nad drugą na styliskach chorągwi.

Nadto i łodzie kanałowe będą oświetlone od przodu latarniami z białem światłem, gdy płyną pod wodę dwoma, gdy za wodą, trzema, zawieszonemi na osobnej żerdzi z przyczyny iż komin ulega obracaniu.

§. 30. Sternicy łodzi kanałowych obowiązani są pod własną odpowiedzialnością mieć na pieczy bezpieczeństwo tak tychże łodzi, jak i statków wiosłowych kanałem płynących lub w nim utwierdzonych; powinny zatem płynąć zazwyczaj powoli i siłę maszyny, ile razy tego potrzeba, hamować lub nawet całkiem wstrzymać.

§. 31. Spotykając lub doganiając statki wiosłowe, powinny parowce przeciągłem świstnięciem ostrzedz je wcześniej iż się zbliżają i dać sygnał wymijania chorągwią błękitną podług przepisów §-fu 15-go.

§. 32. W nagłych krzywiznach lub w pobliżu mostów jarzmowych, gdzie wymijanie nie da się łatwo wykonać, zachowywać należy następujące ostrożności:

- a) Parowcom na dół płynącym nie wolno w takich miejscach wyprzedzać dogonionych statków wiosłowych.
- c) Parowce w górę płynące mają zaczekać poniżej zakrzywienia lub mostu jarzmowego póki parowiec lub statek wiosłowy na dół płynący, nie przebędzie tego miejsca.
- b) Jeżeli parowiec w górę płynący, za zbliżeniem się parowca lub statku wiosłowego płynącego na dół, był już w krzywiznie lub poniżej mostu jarzmowego, powinien koniecznie wrócić i w miejscu stosownem czekać, póki statek na dół zmierzający, nie przepłyynie.

§. 33. Łodziom parowym krążącym po kanale Dunaju pod Wiedniem wolno przybijać do lądu, stawać na kotwicy, ładować i wyładowywać tylko w miejscach do tego przeznaczonych wyjąwszy zdarzenia przypadkowe w skutek siły większej.

§. 34. Wykonywanie przepisów o nadzorze rzecznym w przystaniach rzeki głównej na przestrzeni od miejsca gdzie się zaczyna Kuchelau (kamień graniczny Nr. 10— $1\frac{1}{10}$) aż do uścia kanału Dunaju, a następnie od tego uścia aż do odnogi zwanej Albener-Wasser i na całej rozciągłości kanału Dunaju porucza się inspekcji kanału Dunaju w Nussdorfie, która ma znosić się ze strażą skarbową i działać przy pomocy ustanowionych do tego dozorców kanałowych, ces. król. straży bezpieczeństwa i ces. król. żandarmeryi.

Polecenia służby we względzie dozoru rzecznoego powinny być wykonywane bezwarunkowo.

D o d a t e k A.

Wykaz

przystani na Dunaju z wyłączeniem kanału Dunaju pod Wiedniem, które uznane zostały za publiczne. (Przepisy ogólne §. 11).

a) w Górnej Austrii:

- na prawym brzegu: 1. Engelhartzell, 2. Weserufer, 3. Innzell, 4. Aschach, 5. Brandstatt, 6. Linz, 7. Zizelau, 8. Enghagen.
- na lewym brzegu: 1. Niederanna, 2. Marsbachzell, 3. Obermühl, 4. Untermühl, 5. Landshaag, 6. Ottensheim, 7. Urfahr, 8. Mauthausen, 9. Marktau, 10. Grein, 11. St. Nicola, 12. Sarmingstein.

b) w Dolnej Austrii:

- na prawym brzegu: 1. Niederwalsee, 2. Ybbs, 3. Pöchlarn, 4. Melk, 5. Traismauer, 6. Zwentendorf, 7. Tulln, 8. Greifenstein, 9. Kuchelau i Kahlenberg, 10. Kaiser-Ebersdorf, 11. Fischamend, 12. Wildungsmauer, 13. Deutschaltenburg, 14. Hainburg.
- na lewym brzegu: 1. Persenbeug, 2. Marbach, 3. Spitz, 4. Górny i Dolny Loiben, 5. Rothenhof, 6. Stein, 7. Altenwörth, 8. Korneuburg, 9. Orth.

Banhans r. w.

123.

**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 24 września 1874,
o zwinięciu urzędu słowego pomocniczego II klasy w Zabrzegu w Galicyi.**

Urząd słowy pomocniczy II klasy w Zabrzegu w Galicyi zwiija się z dniem ostatnim września 1874 i przeistacza na przykomorek urzędu słowego II klasy w Oświęcimie.

Sprawowanie tej czynności porucza się tamtejszemu oddziałowi straży skarbowej.

Lasser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 10 października 1874.

124.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 30 września 1874,

wyznaczające czas, od którego sąd powiatowy w Wolarach w Czechach ma rozpocząć działalność urzędową.

Sąd powiatowy w Wolarach, w Czechach, rozporządzeniem z dnia 21 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 79) ustanowiony, rozpocząć ma działalność urzędową w dniu 3 listopada 1874.

Glaser r. w.

125.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 30 września 1874, tyczące się zmiany znaczków stęplowych.

Znaczki stęplowe wszelkiego rodzaju (z jedynym wyjątkiem znaczków stęplowych gazetowych na 1 ct. i 2 ct.) będą w handlu zastąpione od dnia 1 stycznia 1875, innemi, a mianowicie:

- a) znaczki stęplowe na $\frac{1}{2}$ ct., 1 ct., 2 ct., 3 ct., 4 ct., 5 ct., 7 ct., 10 ct., 12 ct., 15 ct., 25 ct., 36 ct., 50 ct., 60 ct., 75 ct. i 90 ct., jakoteż na 1 zł., 2 zł., 2 zł. 50 ct., 3 zł., 4 zł., 5 zł., 6 zł., 7 zł., 10 zł., 12 zł., 15 zł., i 20 zł.;
- b) znaczki stęplowe kalendarzowe na 6 ct.

Znaczki stęplowe złotowe mają 47 milimetrów wysokości a 25 milimetrów szerokości i są drukowane czarno na tle czerwonym.

W górnej części znaczka jest wizerunek Najjaśniejszego Cesarza Franciszka Józefa w formie medalionu, wydrukowany czarno w białym polu, poniżej tegoż napis białymi literami, wyrażający wartość znaczka, tak wizerunek jak i napis w stosownej obwódce.

Skrajny brzeg znaczka jest obwiedziony podwójnymi liniami z rozetami po rogach.

Tak w górnej jak i w dolnej części obwódki umieszczony jest napis okólny czarnymi literami: K. K. Oesterr. Stempel-Marke, w obu częściach bocznych: Kais. Königl. Oesterr. Stempel-Marke.

Tło czerwone stanowią przylegające do siebie szeregi gwiazdek sześciopromiennych, w górnych rogach są medaliony czerwone z cyframi białymi wartość znaczka wyrażającymi, w dolnej części pole podłużne czerwone z liczbą roku 1875 białymi cyframi wydrukowaną.

Znaczki stęplowe centowe mają 39 milimetrów wysokości a 21 milimetrów szerokości i są drukowane czarno na tle zielonem.

Wizerunek Najjaśniejszego Pana, napis wyrażający wartość i obwódka po brzegach są takie same jak na znaczkach złotych.

Napis okólny w górnej i dolnej części obwódki brzmi: Stempel-Marke, w bocznych częściach teje, z lewej strony: K. K. Oesterr. Stempel-Marke, z prawej strony: Kais. Kön. Oest. Stempel-Marke.

Tło zielone składa się z gwiazdek o ośmiu promieniach, w górnych rogach są medaliony zielone z białymi cyframi wartość znaczka wyrażającymi, w części dolnej pole podłużne z liczbą roku 1875 białymi cyframi.

Znaczki kalendarzowe mają 27 milimetrów wysokości i 21 milimetrów szerokości, druk czarny na tle fioletowem.

Wizerunek Najjaśniejszego Pana jest w białem polu, brzeg skrajny obwiedziony od góry i po obu bokach podwójnymi liniami, pomiędzy którymi u góry przedstawia się napis okólny: 6 kr. Kalender, po obu bokach: K. K. Oesterr. Stempel-Marke czarnymi literami; w czterech rogach wewnętrznych umieszczone są czarne medaliony, każdy z białą cyfrą 6, poniżej górnych a powyżej dolnych medalionów znajduje się wyraz: Kalender, czarnymi literami.

Dolna część znaczka zawiera pole otwarte podłużne barwy fioletowej z liczbą roku 1875 białymi cyframi.

Tło fioletowe tworzą gwiazdki o ośmiu promieniach.

Nowe znaczki stęplowe różnią się od telegrafowych tem, że na tych ostatnich wizerunek i obwódka są wydrukowane tylko jedną barwą, na nowych zaś znaczkach stęplowych dwoma barwami; nadto dwa te rodzaje znaczków różnią się od siebie odmiennym zupełnie rysunkiem na brzegach, odmiennym sposobem oznaczenia wartości, jakoteż rozmiarami. (Nowe znaczki stęplowe mają 47 milimetrów wysokości a 25 milimetrów szerokości, tudzież 39 milimetrów wysokości i 21 milimetrów szerokości, znaczki telegrafowe zaś mają tylko 33 milimetry wysokości i 23 milimetry szerokości).

Znaczki stęplowe wszystkich powyżej wymienionych rodzajów, obecnie w handlu będące, wyjdą całkiem z używania od dnia 31 stycznia 1875. Przylepianie zatem po dniu 31 stycznia 1875 znaczków stęplowych które wyszły z używania, będzie poczytane za niedopełnienie przepisanej powinności stęplowej i pociągnie za sobą skutki szkodliwe wynikające z tego na zasadzie ustawy o należytościach.

Znaczki stęplowe, wychodzące z używania a jeszcze nieużyte, będą wymieniane bezpłatnie za nowe znaczki stęplowe z zachowaniem postanowień i przepisów prawnych a to od dnia 1 lutego aż do 30 kwietnia 1875 włącznie w urzędowych magazynach stępli.

Trudniący się sprzedają znaczków stęplowych mają zostawić sobie taki zapas, aby im wystarczył aż do początku stycznia 1875 a resztę znaczków wychodzących z używania wymienić wcz. śnie za nowe.

Po dniu 30 kwietnia 1875 ustaje wymiana znaczków stęplowych z handlu wycofanych i za takowe żadnego nie daje się wynagrodzenia.

Księgi przemysłowe i handlowe, blankiety wekslowe, rachunki itp., z dawnymi znaczkami stęplowemi, na których przed 31 stycznia 1875 pieczęć urzędową podług przepisów wyciśnięto, mogą być używane bez przeszkody i po dniu 31 stycznia 1875.

Pretis r. w.

126.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 2 paźdz. 1874,
o przeniesieniu król. bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego w Kreuth z Achenthalu do Stuben.

Królewsko bawarski pomocniczy urząd cłowy w Kreuth, który miał siedzibę w ces. król. urzędzie cłowym pomocniczym w Achenthalu w Tyrolu, przeniesiono z dniem 1 października 1874 do Stuben w Bawaryi.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIV. — Wydana i rozesłana dnia 13 października 1874.

137.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 21 września 1874, o postępowaniu w przypadkach mianowania wojskowych na posady rządowe cywilne ażeby płace były im asygnowane jak należy.

Chcąc rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 15 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 75), pogodzić pod względem asygnowania płac wojskowym, na posady rządowe cywilne zamianowanym, z przepisami wojskowymi o należytościach, tak, iżby płace nie były ani przerwane ani podwójnie brane; a oraz dla zapobieżenia, aby płaca osoby zamianowanej nie ciążyła na skarbie cywilnym, przynajmniej nie przez czas dłuższy, gdy takowa nie pełni jeszcze służby: ministerstwo skarbu po zniesieniu się z ministerstwem wojny państwa i ministerstwami królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, rozporządza, ażeby w przypadkach, gdy wojskowy ma być zamianowany na posadę cywilną, zażądano zawsze wprzód od właściwej władzy wojskowej wyjaśnienia, kiedy tenże będzie ze służby wojskowej uwolnionym a tem samem od kiedy będą wstrzymane jego płace wojskowe, jeżeli takowe pobierał.

Nominacyą wygotować należy dopiero na podstawie wyjaśnienia w tej mierze otrzymanego, w takim sposobie, ażeby płaca cywilna mogła być zaasygnowana w myśl rozporządzenia z dnia 15 maja 1873, nie dopuszczając brania tego co się nie należy.

Pretis r. w.

128.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 11 października 1874,

o wyjściu z mocy obowiązującej rozporządzenia cesarskiego z dnia 13 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 65), którem na mocy §-fu 14-go ustawy zasadniczej o reprezentancyi państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) zmieniony został §. 14 statutu uprzywilejowanego austriackiego banku narodowego (Dz. u. p. Nr. 31 z roku 1872).

Wyjmuje się z mocy obowiązującej rozporządzenie cesarskie z dnia 13 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 65) którem bank narodowy upoważniono, ażeby eskomtuując weksle podług statutów, lub papiery obiegowe pożyczką podług statutów obciążając, nie wiazał się co do sum notami na to wydanych, kwotą w ustępie 2 §-fu 14-go statutu bankowego (ustawa z dnia 18 marca 1872, Dz. u. p. Nr. 31) ustanowioną.

Rozporządzenie niniejsze nabywa niezwłocznie mocy obowiązującej.

Schönbrunn, dnia 11 października 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Banhans** r. w. **Stremayr** r. w.
Glaser r. w. **Unger** r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w.
Horst r. w. **Ziemiałkowski** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLV. — Wydana i rozesłana dnia 7 listopada 1874.

129.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i ministra sprawiedliwości z dnia 5 października 1874,

wyznaczające dzień, od którego sądy karne dalmatyńskie mają dopuszczać wyrokiem oddawanie skazańców do domu pracy przymusowej lub do domu poprawy.

W myśl §. 21 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108) postanawia się, że od dnia 1 stycznia 1875 sądy karne dalmatyńskie mają także orzekać na mocy przepisów powyższej ustawy o dopuszczalności oddawania skazańców do domu pracy przymusowej lub do domu poprawy.

Lasser r. w.

Glaser r. w.

130.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23 października 1874,

o ustanowieniu sądu powiatowego w Morskim Białogrodzie w Dalmacji.

Na mocy §-fu 2-go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) ustanawia się w okręgu sądu krajowego zadarskiego, dla gminy administracyjnej Stary Zadar, którą niniejszem wyłącza się z okręgu sądu delegowanego miejsko powiatowego zadarskiego, sąd powiatowy z siedzibą w Morskim Białogrodzie.

Rozpoczęcie działalności urzędowej w tym sądzie będzie później podane do wiadomości.

Glaser r. w.

131.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 25 paźdz. 1874,
o ustanowieniu delegacyi urzędu cłowego głównego w dworcu c. k. uprzyw. kolei północno zachodniej austriackiej w Deczynie.**

Z powodu, iż na linii kolei z Uścia nad Łabą na Deczyn do Pośredniego Gruntu ruch już się rozpoczął, ustanowioną została w dworcu c. k. uprzyw. kolei północno zachodniej austriackiej w Deczynie delegacya c. k. urzędu cłowego głównego podmokielskiego z upoważnieniami urzędu cłowego głównego I klasy, połączona z królewsko saskim urzędem cłowym pomocniczym I klasy i upoważniona do postępowania według przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175) o obrocie kolejowym a która rozpoczęła czynności z dniem 5 października 1874.

Pretis r. w.**132.****Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 25 paźdz. 1874,
o przeniesieniu napowrót królewsko bawarskiego urzędu cłowego pomocniczego z Wszerub do Wielkiego Aigenu.**

Królewsko bawarski urząd cłowy pomocniczy I, połączony z c. k. urzędem cłowym pomocniczym I w Wszerubach w Czechach, przeniesiony został z dniem 1 października 1874 do Wielkiego Aigenu w Bawaryi, a zarazem przeistoczony na urząd cłowy pomocniczy II, przyczem zostawiono mu uprawnienie do przekazywania towarów obrotu ograniczonego.

Pretis r. w.**133.****Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 29 paźdz. 1874.
o przeniesieniu siedziby urzędowej c. k. inspektora skarbowego z Saalfelden do St. Johann.**

Siedziba c. k. inspektora skarbowego, która dotychczas znajdowała się w Saalfelden, została przeniesiona do St. Johann.

Co podaje się do wiadomości odnośnie do rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 4 stycznia 1874 (Dz. u. p. Nr. 1).

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVI. — Wydana i rozesłana dnia 11 listopada 1874.

134.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 25 października 1874,

o ułatwieniach w postępowaniu cłowym.

Ażeby w obrocie handlowym, zanim ustawa cłowa i przepisy dodatkowe zostaną całkowicie poprawione, ułatwić już teraz ekspedycją cłową o ile to da się pogodzić z bezpieczeństwem służby, zmienia się a po części uzupełnia, w porozumieniu z królewsko węgierskimi ministerstwami skarbu i handlu, odnośne przepisy i rozporządza się co następuje:

1. Odnośnie do §. 2 przepisu z dnia 7 czerwca 1853, którym zaprowadzone zostały niektóre zmiany w austryackim postępowaniu cłowym (Dz. u. p. Nr. 104), pozwala się stronom do deklarowania obowiązanych, a mianowicie temu, który towar przewozi i temu który go odbiera, uzupełniać podaną już deklaracją i prostować takową w urzędzie cłowym pogranicznym lub w głębi kraju leżącym, do którego towary w postępowaniu opowiedniem nadeszły, a to póki się nie zaczyna oględziny wewnętrzne.

Deklaracją towarów wyekspedowanych za listem przewodnym wolno uzupełniać i prostować w miejscu przeznaczenia pod tym samym warunkiem tylko co do gatunku towaru i wagi netto i tylko wtedy, jeżeli zamknięcie urzędowe jest nienaruszone i w ogóle jeżeli dopełnienie zobowiązania które wzięto na siebie przez przekazanie, nie ulega wątpliwości.

Zmiany takie składający deklaracją podpisać a urząd uwierzytelnić powinni.

2. Odnośnie do §. 2 przepisu z dnia 7 czerwca 1853 pozwala się nadto temu, który towar przewozi, ażeby w deklaracyi zaproponował ocenienie podług wyniku oględzin w urzędzie cłowym dokonanych, jeżeli papiery należące do jego ładunku nie wystarczają do sporządzenia przepisanej deklaracyi, albo jeżeli z innych przyczyn nie zna dokładnie swego ładunku i jeżeli deklaracya nie pochodzi od odbiorcy.

W przypadku tym jednak posyłki należycie deklarowane, chociażby nadeszły później, będą ekspedyowane pierwiej, a te, których ocenienie zaproponowano podług wyniku oględzin, będą zatrzymane pod zamknięciem urzędowem na koszt stron.

3. Na późniejsze wnoszenie deklaracyi podług taryfy i na proponowanie ocenienia podług wyniku oględzin w urzędzie cłowym dokonanych, mogą pozwalać na mocy §. 29 przepisu dla obrotu kolejowego z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175), jeżeli chodzi o przedmioty przeznaczone na własną podróżnych potrzebę, urzędy i delegacye cłowe w dworcach kolei ustanowione, bez ograniczenia; jeżeli zaś chodzi o towary handlowe, władze skarbowe powiatowe lub pośrednicy, mający zakres działania tychże władz, dopóki suma cła każdej deklaracyi nie wynosi więcej nad dwieście złotych.

Wyjętymi od ułatwień, dozwolonych w tym i w poprzedzającym ustępie, są takie przedmioty, do przywiezienia których potrzebne jest szczególne pozwolenie, tudzież takie, które mają być oclone podług wartości, i z temi postępować należy według dotychczasowych przepisów.

4. Odnośnie do §. 3, lit. b) przepisu z dnia 7 czerwca 1853 (Dz. u. p. Nr. 104) pozwala się na składanie deklaracyi ustnej nie tylko wtedy gdy przywóz ma być oclony w urzędzie cłowym pomocniczym II klasy, lecz i wtedy, gdy chodzi o ocenienie innych towarów, mianowicie jeżeli to jest transport bydła, gdy ten składa się najwięcej z dwudziestu sztuk, jeżeli to są inne towary, gdy cło przywozowe od nich nie przenosi piętnastu złotych.

5. Jak towary przewozowe i przekazowe na zasadzie §. 12, lit. c) przepisów wstępnych do taryfy cłowej i rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 22 lutego 1861 (Dz. u. p. Nr. 26), tak samo mogą być odważane na próbę wszystkie towary, na które podano zupełną deklaracyą podług taryfy, jeżeli podlegają cłu podług wagi z opakowaniem, tudzież te, które jak np. szyny kolejowe, obręcze kół, osie kół itp. składają się z jednostajnego materiału i jednostajnej są konstrukcyi, w którym to razie ciężar ogólny można obliczyć gdy się zna wagę części posyłki.

6. Towary przewozowe i towary, do urzędu cłowego, w głębi kraju położonego, przekazać się mające, które w myśl rozporządzenia z dnia 29 listopada 1853 (Dz. u. p. Nr. 257) wolno deklarować pod nazwą ogólną, w odpowiednim dziale taryfy podaną, można deklarować także pod nazwą pospolitą, pod którą w miowie zwyczajnej lub w handlu są znane, jeżeli posyłka idzie wagonem urzę-

downie zamkniętym lub jeżeli na pakach dadzą się przyłożyć pieczęci urzędowe w sposób doskonale zabezpieczający, a to pod warunkiem, że dopełnienie powinności, na podającym deklaracją ciężającej, będzie zabezpieczone złożeniem cła wchodowego podług najwyższej pozycyi taryfy, albo że to będzie poręczone.

Zarazem pozwala się, ażeby wtedy, gdy te warunki mają miejsce, zaniechano częściowej wewnętrznej rewizyi towarów przekazanych, jeżeli tu nie zachodzą przypadki przekazu towarów podług §. 123 L. 3 ustawy o cłach i monopoliach, w których rewizya odbyć się ma podług przepisów, dotyczących się celi przewozowych, albo przypadki przekazu z wymową zwrotu cła i podatku, w których postępować należy jak dotychczas.

7. Przedmioty niepodlegające cłu, przewożone kolejną za wykazami ładunkowemi podług §. 19 przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175) można puścić wolno na podstawie wykazów ładunkowych, po poprzedniczej rewizyi, na ustne opowiedzenie zarządu kolejowego a więc bez dołączania deklaracyi.

8. Z pozostawieniem określonej w § 37, lit. *c*) i *d*) powyższego przepisu z dnia 18 września 1857 odpowiedzialności zarządów kolei, można odstąpić od zaleconego w §. 37 lit. *c*) tego przepisu wnoszenia deklaracyi towarów i ekspedycyować jedynie na podstawie wykazów ładunkowych, do których listy przewozowe i inne papiery do ładunku należące, dołączone być winny, jeżeli tu chodzi o towary przewozowe, wiezione przez okrąg cłowy nieprzerwanie kolejną żelazną.

Przyjęcie tej odpowiedzialności wyraża podpis zarządu kolejowego na wykazie ładunkowym.

9. Na wniosek zarządu kolejowego i pod jego odpowiedzialnością w zakresie powyższym, urzędy i delegacye cłowe, w dworcach kolei ustanowione, i do trzymania się postępowania skróconego podług przepisu z dnia 18 września 1857 upoważnione, mogą na podstawie wykazów ładunkowych przekazywać towary nadchodzące kolejną żelazną w postępowaniu opowiedniem, innym, do trzymania się tego sposobu postępowania uprawnionym urządóm w obrębie linii cłowej, nietylko do czynności urzędowych w §. 3 rozporządzenia wprowadzonego z dnia 18 września 1857 wskazanych, lecz także do poboru cła wchodowego lub wzięcia na skład.

10. Różnicę w podawaniu ilości, nie podlegającą karze na zasadzie §. 12 przepisu o stosowaniu ustawy defraudacyjno karnej (§. 72, L. 2 instrukcyi dla urzędów wykonawczych) podwyższa się w ten sposób, że różnica, która nie dochodzi lub nie przenosi dziesięciu od sta podanej ilości, nie ma podlegać karze.

11. W urzędach i delegacyach cłowych, które w dworcach kolei są ustanowione, za miejsce urzędowe uważa się w myśl §. 9 ustawy o cłach i monopoliach i §. 11 przepisu z dnia 18 września 1857, ogrodzoną przestrzeń dworców.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLVII. — Wydana i rozesłana dnia 25 listopada 1874.

135.

Konwencya pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a królestwem portugalskiem z dnia 9 stycznia 1873, tycząca się konsulów i spadków.

(Zawarta w Lizbonie dnia 9 stycznia 1873, ratyfikowana przez Jego ces. i król. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 30 kwietnia 1874, obustronne ratyfikacye wymienione w Lizbonie dnia 10 sierpnia 1874.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus, Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro atque Majestatis Suae, Lusitaniae Regis, Plenipotentiariorum de functionibus, privilegiis et immunitatibus eorum, qui in Utriusque Nostrum ditionibus munera consularia obeunt, nec non de officiorum judicialium et consularium tractationibus, quae haereditates relictas utriusque

subditorum concernunt, Conventio die nono mensis Januarii, anni millesimi octingentesimi septuagesimi tertii Lisbonae inita et signata est, tenoris sequentis:

Tekst Pierwotny.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves,

désirant déterminer, avec toute l'extension et la clarté possibles, les droits, privilèges et immunités réciproques des Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires, Chanceliers, ou Secrétaires, ainsi que leurs fonctions et les obligations auxquelles ils seront respectivement soumis dans la Monarchie Austro-hongroise et en Portugal, y compris Ses possessions d'outre-mer, ont résolu de conclure une Convention consulaire et ont nommé, à cet effet, pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur et Roi:

le Sieur Aloyse Baron de Dumreicher-Oesterreicher, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté Très fidèle, Chevalier de l'ordre de la Couronne de fer de deuxième classe et de l'ordre Impérial de Léopold d'Autriche, Grand Croix de l'ordre du Christ etc. etc.;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves:

le Sieur Jean de Andrade-Corvo, Son Conseiller, Pair du Royaume, Ministre et Secrétaire d'Etat au Département des affaires étrangères, Professeur de l'Ecole polytechnique de Lisbonne, Commandeur de l'ordre ancien, très noble et illustre de San Thiago pour le mérite scientifique, littéraire et artistique et de l'ordre du Christ, Grand Croix de l'ordre

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austryacki i Król Apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbijski,

pragnąc określić rozciągle i jasno, ile tylko można wzajemne prawa, przywileje i swobody konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsulatów, kanclerzów lub sekretarzy, tudzież czynności i obowiązki, którym takowi w monarchyi austryacko-węgierskiej i w Portugalii, jakoteż w jej posiadłościach zamorskich nawzajem podlegać mają, postanowili zawrzeć konwencyą tyczącą się konsulatów i spadków a w tym celu mianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz i Król:

pana Alojzego Barona Dumreicher-Oesterreichera, Swego posła nadzwyczajnego i pełnomocnego ministra przy Jego Najprawowierniejszej Mości, kawalera orderu żelaznej korony drugiej klasy i orderu Leopolda, kawalera wielkiego krzyża orderu Chrystusa itd. itd.;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbijski:

pana Jana Andrade-Corvo, Swego radcę, para królestwa, ministra i sekretarza stanu w wydziale spraw zewnętrznych, profesora w szkole politechnicznej w Lizbonie, komandora starożytnego, wielce wysokiego i znamienitego orderu świętego Jakóba za zasługi na polu umiejętności, literatury i sztuk, jakoteż orderu Chrystusa, kawalera wiel-

Impérial de Léopold d'Autriche et de l'ordre Royal de Charles III d'Espagne etc. etc.,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivantes:

Article I.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté d'établir des Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls ou Agents consulaires dans les ports ou places de commerce de l'autre Partie, y compris les possessions d'outre-mer et les Colonies. Elles se réservent, toutefois, le droit de désigner les localités qu'elles jugeraient convenables d'excepter, pourvu que cette réserve soit également appliquée à toutes les Puissances.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls ou Agents consulaires, établis dans les territoires d'état de l'une ou de l'autre des Hautes Parties contractantes, conformément aux dispositions de cet article, pourront exercer les attributions qui leur sont reconnues par la présente Convention, dans toute l'étendue du Gouvernement ou du district dont leur résidence est le chef-lieu.

Les dits fonctionnaires au agents seront réciproquement admis et reconnus en présentant leurs provisions selon les règles et formalités établies dans les pays respectifs.

L'exequatur nécessaire pour le libre exercice de leurs fonctions leur sera délivré sans frais, et, sur la production du dit exequatur, l'autorité supérieure du lieu de leur résidence prendra immédiatement les mesures nécessaires, pour qu'ils puissent s'acquitter des devoirs de leur charge et qu'ils soient admis à la jouissance des exemptions, prérogatives, honneurs, immunités et privilèges, qui y sont attachés.

kiego krzyża cesarsko austriackiego orderu Leopolda i królewsko hiszpańskiego orderu Karola III itd. itd.;

którzy pełnomocnictwa swoje, w dobrej i należytej formie znalezione, wymieniwszy, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Każda z wysokich stron umawiających się będzie miała prawo ustanawiania w portach i miejscach handlowych drugiej strony, jakoteż w jej posiadłościach zamorskich i koloniach, konsulów głównych, konsulów i wicekonsulów lub agentów konsulatu. Zachowują sobie jednak prawo wskazania miejsc, których wyłączenie zda się im rzeczą stosowną, pod warunkiem, aby to zastrzeżenie odnosiło się zarówno do wszystkich innych mocarstw.

Konsulowie główni, konsulowie i wicekonsulowie lub agenci konsulatu, w obrębie państw jednej lub drugiej z Wysokich stron umawiających się, zgodnie z zasadami artykułu niniejszego ustanowieni, będą mogli wykonywać prawa przyznane im mocą niniejszej konwencyi, na całym obszarze prowincyi lub powiatu w którego stolicy mają siedzibę.

Rzeczenni urzędnicy lub agenci będą nawzajem przypuszczeni i uznani wtedy, gdy przedstawią swoje nominacye z zachowaniem przepisów i formalności obowiązujących w kraju gdzie mają urzędować.

Exekwatura potrzebna do swobodnego sprawowania urzędów będzie im udzielona bez opłat, a gdy rzeczoną exekwaturę przedstawią, władza wyższa miejsca ich siedziby poczyni niezwłocznie stosowne kroki, ażeby mogli sprawować obowiązki swojego urzędu, jakoteż, ażeby zostali przypuszczeni do używania połączonych z tymże uwolnień, prerogatyw, zaszczytów, swobód i przywilejów.

Article II.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, ainsi que leurs Chanceliers, jouiront dans les pays respectifs des privilèges généralement attribués à leur charge, tels que l'exemption des logements et contributions militaires et celle de toutes les contributions directes, tant personnelles que mobilières ou somptueuses, ordinaires ou extraordinaires, à moins toutefois qu'ils ne soient citoyens du pays dans lequel ils résident, qu'ils ne fassent le commerce ou qu'ils n'exercent quelque industrie, pour lesquels cas ils seront soumis aux mêmes taxes, charges et impositions que les autres particuliers.

Il est bien entendu que les contributions auxquelles l'un de ces agents pourrait être sujet à raison des propriétés foncières qu'il posséderait dans la Monarchie Austro-hongroise ou en Portugal, ne sont point comprises dans l'exemption ci-dessus mentionnée.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires jouiront, en outre, de l'immunité personnelle excepté pour les faits et actes que la législation pénale du pays dans lequel ils résident qualifie de crimes.

S'ils sont négociants, la contrainte par corps ne pourra leur être appliquée que par les seuls faits de commerce et non pour causes civiles.

Article III.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, et leurs Chanceliers, sujets de l'Etat qui les nomme, ne pourront être sommés à comparaître comme témoins devant les tribunaux.

Quand la justice locale aura besoin de recueillir auprès d'eux quelque déclaration juridique, elle devra se transporter à leur domicile pour la recevoir de vive voix, ou déléguer, à cet effet,

Artykuł II.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie albo agenci konsulatu, jakoteż ich kanclerze, będą używali w krajach obu stron przywilejów przywiązanych powszechnie do ich urzędu, mianowicie zaś będą uwolnieni od kwaterunków i kontrybucyi wojskowych, tudzież od wszelkich podatków stałych, osobistych jak i od podatków od ruchomości i od podatków zbytkowych, wyjąwszy, gdyby byli obywatelami kraju, w którym mają siedzibę i gdyby się trudnili handlem lub przemysłem, w przypadkach bowiem takich podlegaliby takim samym podatkom, ciężarom i daninom, jak inne osoby prywatne.

Namienia się wyraźnie, że uwolnienia powyżej wzmiankowane nie odnoszą się wcale do podatku od dóbr nieruchomości, a przeto, gdyby który z przerzeczonych agentów posiadał nieruchomości w monarchyi austryacko-węgierskiej albo w Portugalii, będzie podlegał temu podatkowi.

Konsulom głównym, konsulom, wicekonsulom lub agentom konsulatu służy nadto prawo nietykalności, wyjąwszy gdyby się dopuścili uczynków, w prawodawstwie karnem kraju, w którym mają siedzibę, za zbrodnię poczytywanych.

Jeżeli są kupcami, mogą być więzieni jedynie tylko z przyczyny czynności handlowych a nigdy z przyczyny spraw cywilnych.

Artykuł III.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie albo agenci konsulatu i ich kanclerze, będący poddanymi Państwa, które ich mianuje, nie mogą być wzywani przed sądy na świadków.

Jeżeli miejscowa władza sprawiedliwości będzie od nich potrzebowała jakiego sądowego zeznania, powinna udać się do ich mieszkania i przesłuchać ich ustnie, albo wysłać w tym celu właści-

un fonctionnaire compétent, ou bien la leur demander par écrit.

Article IV.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice - Consuls ou Agents consulaires, pourront placer au-dessus de la porte extérieure de leur maison leur écusson d'office avec une inscription portant les mots :

„Consulat de“

Ils pourront également arborer leur pavillon officiel sur la maison consulaire aux jours de solennités publiques ou dans les autres circonstances d'usage, à moins qu'ils ne résident dans la ville où se trouverait la Légation de leur Souverain.

Ils pourront, de même, arborer le pavillon sur le bateau qu'ils monteraient dans le port pour l'exercice de leurs fonctions.

Il est bien entendu que ces marques extérieures ne pourront jamais être interprétées comme constituant un droit d'asyle.

Article V.

Les archives consulaires seront inviolables en tout temps, et les autorités locales ne pourront sous aucun prétexte visiter ni saisir les papiers qui en font partie.

Ces papiers devront toujours être complètement séparés des livres ou papiers relatifs au commerce ou à l'industrie que pourraient exercer les fonctionnaires consulaires respectifs.

Article VI.

En cas d'empêchement, d'absence ou de décès des Consuls - Généraux, Consuls, Vice - Consuls ou Agents consulaires, les Elèves - Consuls, les Chanceliers et Secrétaires qui auront été présentés antérieurement en la dite qualité aux autorités respectives, seront de plein droit admis

wego urzędnika, albo też pisemnie żądać zeznania.

Artykuł IV.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie albo agenci konsulatu mogą umieścić ponad zewnętrznym wchodem do swego domu herb swego państwa z napisem, zawierającym wyrazy:

„Konsulat“

Podobnie mogą wywieszać swoją banderę urzędową na domu konsulatu w czasie uroczystości publicznych lub w innych okolicznościach zwyczajowych, jeżeli w mieście, w którym mają siedzibę, nie znajduje się poselstwo ich monarchy.

Mogą także wywieszać banderę na statku, jeżeliby na takowy wsiadali w porcie dla sprawowania swego urzędu.

Rozumie się samo przez się, że te oznaki zewnętrzne nie mogą być nigdy tak pojmowane, jakoby stanowiły prawo udzielania przytułku.

Artykuł V.

Archiwa konsulatów będą zawsze nienaruszalne, i władze miejscowe nie będą mogły pod żadnym pozorem przetrząsać lub aresztować papierów, które się tam znajdują.

Papiery te powinny zawsze być całkiem oddzielone od ksiąg i papierów odnoszących się do handlu lub przemysłu urzędników konsulatu, gdyby się nim trudnili.

Artykuł VI.

W razie przeszkody, nieobecności lub śmierci konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsulatu, elewi konsulatu, kanclerze i sekretarze, którzy poprzednio byli jako tacy przedstawieni odpowiednim władzom, będą całkowicie przypuszczeni do spra-

à exercer par intérim les fonctions consulaires, sans empêchement ni obstacle de la part des autorités locales qui leur donneront au contraire dans ce cas toute aide et assistance, et qui les feront jouir pendant la durée de leur gestion intérimaire de tous les droits, immunités et privilèges stipulés dans la présente Convention en faveur des Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires.

Article VII.

Les Consuls-Généraux et Consuls, dûment autorisés par leurs Gouvernements, seront libres d'établir des Vice-Consuls ou Agents consulaires dans les différents ports, villes ou lieux de leur arrondissement consulaire, où le bien du service qui leur est confié l'exigera, sauf, bien entendu, l'approbation et l'exequatur des Gouvernements respectifs. Ces Vice-Consuls ou Agents consulaires pourront être indistinctement choisis parmi les sujets des Hautes Parties contractantes, comme parmi les étrangers, et seront munis d'un brevet délivré par le Consul qui les aura nommés et sous les ordres duquel ils devront être placés. Ils jouiront, d'ailleurs, des mêmes privilèges et immunités stipulés par la présente convention en faveur des Consuls, sauf les exceptions consacrées par l'Article II.

Article VIII.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls ou Agents consulaires pourront s'adresser aux autorités de leur arrondissement et au besoin, à défaut d'Agent diplomatique de leur nation, recourir au Gouvernement suprême de l'Etat auprès duquel ils exercent leurs fonctions, pour réclamer contre toute infraction aux traités ou conventions existant entre les Hautes Parties contractantes ou contre tout abus dont leurs

wowania tymczasowo władzy konsularnej, bez żadnej przeszkody ze strony władz miejscowych, które owszem będą im udzielały w każdym przypadku pomocy i asystencyi, i dopóki ma trwać ich działalność urzędowa, zapewnią im używanie wszelkich tych praw, swobód i przywilejów, które w niniejszej konwencyi są zawarowane na rzecz konsułów głównych, konsułów, wicekonsułów albo agentów konsulatu.

Artykuł VII.

Konsulowie główni i konsulowie należycie przez swoje rządy upoważnieni, mogą ustanawiać wicekonsułów i agentów konsulatu w rozmaitych portach, miastach lub miejscach, w okręgu ich konsulatu położonych, gdzie tego wymaga dobro powierzonej im służby; atoli pod wyraźnym warunkiem, że takowi powinni być zatwierdzeni przez rządy właściwe i otrzymać exekwaturę. Wicekonsulami lub agentami konsulatu mogą być bez różnicy albo poddani Wysokich stron umawiających się, albo cudzoziemcy, ale powinni być zaopatrzeni w nominacyą wydaną przez konsula, który ich mianował i pod którego rozkazani zostawać mają. Zresztą będą używali tych samych przywilejów i swobód, które w konwencyi niniejszej są zawarowane na rzecz konsułów, z zastrzeżeniem wyjątków ustanowionych w artykule II.

Artykuł VIII.

Konsulowie główni, konsulowie i wicekonsulowie lub agenci konsulatu mogą odwoływać się do władz swego obrębu urzędowego a w razie potrzeby, jeżeli nie ma agenta dyplomatycznego ich narodu, do najwyższej władzy rządowej państwa, w którym urzędują, gdyby traktaty lub konwencye pomiędzy Wysokimi stronami umawiającymi się, istniejące, były w jakimkolwiek względzie naruszone, albo gdyby pod-

nationaux auraient à se plaindre; et ils auront le droit de faire toutes les démarches qu'ils jugeraient nécessaires pour obtenir prompte et bonne justice.

Article IX.

Les Consuls - Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, ainsi que leurs Chanceliers, auront le droit de recevoir dans leurs Chancelleries, au domicile des parties ou à bord des navires de leur nation, les déclarations et autres actes que les capitaines, équipages, passagers, négociants, ou citoyens de leur nation voudront y passer, même leurs testaments ou dispositions de dernière volonté, et tous autres actes notariés, y compris les contracts de toute espèce.

Ils pourront en outre recevoir les simples actes conventionnels passés entre un ou plusieurs de leurs nationaux et d'autres personnes du pays dans lequel ils résident.

Ces actes seront rédigés dans les formes requises par les lois de l'Etat auquel appartient le Consul, sauf l'accomplissement de toutes les formalités exigées par les lois du pays où l'acte devra recevoir son exécution, et ils auront, tant en justice que hors de justice, devant les autorités des Hautes Parties contractantes la même force et valeur, que s'ils avaient été passés devant les officiers publics ou ministériels compétents dans l'un ou l'autre territoire d'état des susdits Contractants.

Si l'acte a pour objet une constitution d'hypothèque, ou toute autre transaction, sur des immeubles situés dans le pays où le Consul réside, il devra être dressé dans les formes requises et selon les dispositions spéciales des lois de ce même pays.

dani ich państwa mieli powód do uzalania się na jakie nadużycie i służy im prawo czynienia wszelkich kroków, które uznają za stosowne, ażeby mogli szybko uzyskać sprawiedliwość.

Artykuł IX.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu, jakoteż ich kanclerze, będą mieli prawo odbierania w swoich biurach albo w mieszkaniu stron albo na okręcie swego narodu deklaracye i inne akty, które kapitanowie, załogi okrętów, podróżni, kupcy lub obywatele ich narodu zechcą złożyć, a nawet ich testamenty lub rozporządzenia ostatniej woli, jakoteż wszelkie inne akty notaryalne, licząc w to kontrakty wszelkiego rodzaju.

Oprócz tego mogą także odbierać proste kontrakty zawarte pomiędzy jednym lub więcej poddanymi ich kraju a innemi osobami kraju w którym mają siedzibę.

Akty te powinny być sporządzone w takich formach, jakie prawa kraju, do którego konsul należy, przepisują a oprócz tego dopełnić potrzeba wszelkich formalności, jakich wymagają prawa tego kraju, w którym akt ma być wykonany, a akty takie zarówno w postępowaniu sądowym jak za sądowym będą miały przed władzami Wysokich stron umawiających się, taką samą moc i ważność, jak gdyby były sporządzone przed właściwymi urzędnikami publicznymi lub ministeryalnymi w obrębie jednego lub drugiego państwa przerzeczonych umawiających się Stron.

Jeżeli przedmiotem aktu jest zabezpieczenie hipoteczne, albo jakakolwiek inna umowa, tycząca się nieruchomości, położonych w kraju gdzie konsul ma siedzibę, akt taki powinien być sporządzony w należytej formie i podług szczególnych przepisów tegoż kraju.

Les Consuls - Généraux, Consuls et Vice - Consuls ou Agents consulaires respectifs, pourront traduire et légaliser toute espèce de documents émanés des autorités ou fonctionnaires de leur pays; et ces traductions auront dans le pays de leur résidence la même force et valeur, que si elles eussent été faites par les interprètes jurés du pays.

Article X.

Les sujets des deux Hautes Parties contractantes pourront disposer par testament, legs, donation ou autrement, de tous les biens qu'ils posséderaient dans les territoires des Etats respectifs.

Ils seront habiles à recevoir de la même manière que les nationaux, les biens situés dans un territoire de l'autre Partie contractante, lesquels leur seraient dévolus à titre de donation, legs, testament, ou même par succession ab intestato, et les dits héritiers, légataires ou donataires ne seront pas tenus à acquitter des droits de succession ou mutation autres, ni plus élevés, que ceux qui seraient imposés, dans les cas semblables, aux nationaux eux-mêmes.

La succession aux biens immobiliers sera régie par le lois du pays dans lequel les immeubles seront situés, et la connaissance de toute demande ou contestation concernant les successions immobilières appartiendra exclusivement aux tribunaux du pays.

Les réclamations relatives aux successions mobilières, ainsi qu'aux droits de succession sur les effets mobiliers, laissés sur un territoire de l'une des Parties contractantes par des sujets de l'autre Partie, soit qu'à l'époque de leur décès ils y fussent établis, soit qu'ils fussent simplement de passage, seront

Konsulowie główni, konsulowie i wicekonsulowie albo agenci konsulatu obu stron, mogą tłumaczyć i uwierzytelniać wszelkie dokumenty, pochodzące od władz lub urzędników ich kraju; i tłumaczeniom tym będzie służyła w kraju, gdzie mają siedzibę, taż sama moc i ważność, jak gdyby dokonane były przez tłumaczy przysięgłych kraju.

Artykuł X.

Poddani obu Wysokich Stron umawiających się, mogą wszelkim majątkiem, jaki posiadają w obrębie ich państw, rozporządzać, czy to drogą testamentu, zapisu, darowizny, czyli też w inny sposób.

Mają prawo odbierać w taki sam sposób jak krajowej majątek położony w obrębie państw drugiej z umawiających się Stron, spadający na nich drogą darowizny, zapisu, testamentu, albo jako sukcesya beztestamentowa a co się tyczy podatku spadkowego i opłaty od przeniesienia własności rzeczni spadkobiercy, legataryusze i donataryusze będą opłacali tylko to i tylko tyle, co krajowej opłacają w podobnych przypadkach.

Dziedziczenie dóbr nieruchomości będzie następowało na zasadzie praw tego kraju, w którym leżą nieruchomości a orzekanie co do wszelkich roszczeń i sporów, dotyczących się nieruchomości, należy wyłącznie do sądów tegoż kraju.

Roszczenia, dotyczące się spuścizny nieruchomej jakoż praw dziedziczenia ruchomości, zostawionych w obrębie państw jednej ze Stron umawiających się przez poddanych drugiej Strony, czy takowi w chwili zgonu mieszkali tamże lub tylko przejeżdżali, będą oceniane przez sądy lub władze właściwe

compétentes de l'Etat auquel appartenait le défunt, et conformément aux lois de cet Etat.

Article XI.

En cas de décès d'un sujet de l'une des Hautes Parties contractantes sur un des territoires de l'autre, les autorités locales devront en donner avis immédiatement au Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus rapproché du lieu de décès. Ceux-ci de leur côté devront donner le même avis aux autorités locales, lorsqu'ils auront été informés les premiers.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires de la nation du défunt, auront le droit de procéder successivement aux opérations suivantes :

1. Apposer les scellés, soit d'office, soit à la demande des parties intéressées, sur tous les effets, meubles et papiers du défunt, en prévenant de cette opération l'autorité locale compétente qui, dans le cas où les lois du pays le lui prescrivent, pourra y assister et apposer également les scellés. Lorsqu'elle aura été informée la première du décès et en tant que, suivant les lois du pays, elle est tenue à apposer les scellés sur la succession, l'autorité locale invitera l'autorité consulaire à procéder en commun à cet acte.

Dans le cas où l'apposition immédiate des scellés paraîtrait absolument nécessaire, mais où cette opération, par suite de la distance des lieux ou par d'autres motifs, ne pourrait avoir lieu en commun, l'autorité locale aura la faculté de mettre les scellés préalablement sans le concours de l'autorité consulaire, et vice-versa, sauf à informer l'autorité qui ne sera pas intervenue, et qui sera libre de croiser en suite son sceau avec celui déjà apposé.

państwa, do którego zmarły należał i podług praw tegoż państwa.

Artykuł XI.

Gdy poddany jednej z Wysokich Stron umawiających się, umrze w jednym z krajów drugiej strony, władze miejscowe obowiązane są uwiadomić o tem niezwłocznie konsula głównego, konsula, wicekonsula albo agenta konsulatu mającego siedzibę w miejscu najbliższem miejsca zgonu. Gdy zaś ci dowiedzą się pierwszej o zgonie, obowiązani są zawiadomić władze miejscowe.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu tego narodu, do którego zmarły należy, mają prawo przedsięwziąć kolejno następujące czynności urzędowe:

1. Opieczętować albo z urzędu albo na żądanie stron interesowanych wszelkie rzeczy, ruchomości i papiery zmarłego, zawiadamiając o tej czynności właściwą władzę miejscową, która, jeżeli prawa krajowe tego wymagają, może temu być obecna i także swoje przyłożyć pieczęci. Jeżeli o zgonie władza miejscowa dowiedziała się najprzód, i jeżeli takowa na zasadzie praw krajowych jest obowiązana opieczętować spuściznę, wezwie władzę konsulowską, aby uczestniczyła w dopełnieniu tego aktu.

W przypadku gdy opieczętowanie natychmiastowe jest koniecznie potrzebne, a dla odległości miejsca, albo z innych przyczyn, nie można tej czynności urzędowej załatwić wspólnie, władza miejscowa ma prawo przyłożyć pieczęci tymczasowo bez uczestnictwa władzy konsulowskiej i odwrotnie, pod warunkiem zawiadomienia władzy która nie uczestniczyła a której natenczas będzie wolno połączyć na krzyż swoją pieczęć z pieczęcią już poprzednio przyłożoną.

Les scellés de l'autorité locale et réciproquement ceux de l'autorité consulaire ne devront pas être levés, sans que ladite autorité assiste à cette opération.

Toutefois, si après un avertissement adressé par l'autorité consulaire à l'autorité locale ou vice-versa, pour l'inviter à assister à la levée de doubles scellés, l'autorité à qui l'invitation a été adressée, ne s'était pas présentée dans un délai de quarante-huit heures, à compter de la réception de l'avis, l'autre autorité pourrait procéder seule à ladite opération.

2. Former l'inventaire de tous les biens mobiliers et effets du défunt, après en avoir prévenu dans la forme susindiquée l'autorité locale.

Celle-ci, si elle croyait devoir assister à cet acte, apposera sa signature sur les procès-verbaux dressés en sa présence.

3. Ordonner la vente aux enchères publiques de tous les objets mobiliers de la succession, ab intestat ou testamentaire, qui pourraient se détériorer et de ceux d'une conservation difficile, comme aussi des récoltes et effets pour la vente desquels il se présentera des circonstances favorables.

L'autorité consulaire en prévient l'autorité locale, afin que la vente soit faite dans les formes prescrites et par l'autorité compétente d'après les lois du pays. Dans le cas où ce serait l'autorité locale qui aurait à effectuer cette vente, elle devra inviter l'autorité consulaire à y assister.

4. Déposer en lieu sûr les effets et valeurs inventariés, conserver le montant des créances que l'on réalisera, ainsi que le produit des rentes que l'on percevra, dans la maison consulaire, ou les confier à quelque autre personne présentant toutes garanties.

Pieczeći władzy miejscowej i odwrotnie, pieczeći władzy konsulowskiej, mogą być odjęte tylko w obecności tejże władzy.

Atoli, jeżeli władza konsulowska wystosuje uwiadomienie do władzy miejscowej lub odwrotnie, z zaproszeniem do uczestniczenia przy odjęciu podwójnych pieczeći a władza, którą wezwano, nie stawia się w przeciagu czterdziestu ośmiu godzin, licząc od odebrania uwiadomienia, druga władza może przystąpić sama do czynności w mowie będącej.

2. Spisać inwentarz wszelkich ruchomości i rzeczy zmarłego, zawiadomiwszy o tem władzę miejscową sposobem wyżej namienionym.

Jeżeli ta ostatnia uzna, że powinna być obecną temu aktowi, położy swój podpis na wywodzie słownym, spisany w jej obecności.

3. Zarządzić licytacją publiczną wszelkich ruchomości, z których spuścizna się składa, czy jest testamentową czy beztestamentową, jeżeli tylko mogłyby uleść zepsuciu lub są trudne do przechowania, jakoteż płodów rolniczych i rzeczy, do których sprzedaży nadarza się korzystna sposobność.

Władza konsulowska zawiadomi o tem uprzednio władzę miejscową, ażeby sprzedaż odbyła się według form przepisanych i aby ją załatwiła władza, która według praw krajowych jest do tego powołaną. Gdyby władza miejscowa miała załatwić tę sprzedaż, powinna wezwać władzę konsulowską, aby temu była obecną.

4. Złożyć w miejscu bezpiecznym rzeczy i wartość inwentarzem objęte, zachowywać w domu konsulatu zrealizowane wierzytelności, jakoteż dochody z rent pobieranych, lub powierzyć takowe innej osobie, dającej dostateczną rękojmię.

Ces dépôts devront avoir lieu, dans l'un ou l'autre cas, d'accord avec l'autorité locale, appelée à assister aux opérations antérieures, s'il se présente des sujets du pays ou d'une Puissance tierce comme intéressés dans la succession, et en tant qu'ils s'agirait de garantir les droits de succession ou de mutation à payer suivant les lois du pays.

5. En cas d'insuffisance des valeurs de la succession pour satisfaire au paiement intégral des créances, tous les documents, effets ou valeurs appartenant à cette succession devront, sur la demande des créanciers faite dans les voies légales établies dans chacun des deux pays, être remis à l'autorité judiciaire ou aux syndics de la faillite, selon qu'il appartiendra, l'autorité consulaire demeurant chargée, en cas d'urgence, de représenter ses nationaux, héritiers ou légataires, absents, mineurs et incapables.

En tout cas, l'autorité consulaire ne pourra faire la délivrance de la succession ou de son produit aux héritiers légitimes ou à leurs mandataires, qu'après avoir fait acquitter toutes les dettes que le défunt pourrait avoir contractées dans le pays.

6. Administrer eux-mêmes ou par une personne qu'ils nommeront sous leur responsabilité, la partie mobilière de la succession et même liquider les successions purement mobilières; à moins que le délai, fixé par l'autorité locale selon les lois du pays, pour présenter les réclamations au nom de leurs nationaux ou de sujets d'une tierce Puissance résidant dans le pays, ne soit pas encore expiré ou qu'il ne s'élève quelque contestation à l'égard de pareilles réclamations; car dans ces deux cas, l'autorité consulaire devra surseoir à la liquidation

Jak w pierweszym tak i w drugim przypadku składania do depozytu działac należy w porozumieniu z władzą miejscową do uprzednich czynności urzędowych powołaną, jeżeli w sukcesyi są interesowani poddani krajowi albo poddani trzeciego mocarstwa lub jeżeli chodzi o zabezpieczenie opłaty podatku spadkowego lub opłat na przeniesienie własności, według praw krajowych przypadającej.

5. Jeżeli wartości spuścizny nie wystarczają na zupełne opłacenie wszelkich należności, natenczas wszystkie dokumenty, rzeczy lub wartości, składające tę spuściznę, złożone będą na żądanie wierzycieli, drogą prawa w każdym z dwóch państw przepisaną, uczynione, do rąk władzy sądowej lub zawiadowców masy, do kogo to należy, a w przypadkach niecierpiących zwłoki, władza konsulowska obowiązana jest zastępować nieobecnych, małoletnich i niezdatnych dziedziców i legataryuszów swojego narodu.

W żadnym razie władza konsulowska nie może zarządzić wydania prawnym dziedzicom lub ich pełnomocnikom spuścizny albo kwoty z jej sprzedaży otrzymanej, dopóki wszelkie długi, jakie zmarły zaciągnął w kraju, nie będą zaspokojone.

6. Zawiadywać bezpośrednio albo za pośrednictwem osoby pod własną odpowiedzialnością zamianowanej, częścią ruchomą spuścizny a nawet likwidować spuścizny wyłącznie ruchome; wyjąwszy, jeżeli termin, który władza miejsca wyznaczyła na zasadzie praw krajowych do wnoszenia roszczeń w imieniu poddanych swojego państwa albo poddanych innego mocarstwa w kraju mieszkających, jeszcze nie upłynął, albo jeżeli wytoczono spór pod względem tych roszczeń; w obu tych bowiem przypadkach władza konsulowska powinna

et se bornera à des mesures administratives qui ne pourraient entraver l'acquiescement des réclamations précitées.

La décision à l'égard de ces réclamations, en tant qu'elles ne reposent pas sur le titre d'hérédité ou de legs, appartiendra exclusivement aux tribunaux du pays.

Après que le jugement, concernant les réclamations susmentionnés, réservés à la décision des tribunaux du pays, aura été prononcé, ou après que la somme requise pour leur acquiescement aura été déterminée, l'entière succession mobilière, en tant qu'elle ne serait pas engagée à titre de caution, devra, après la levée des scellés apposés par l'autorité locale, être remise, pour en disposer ultérieurement, à l'autorité consulaire.

Article XII.

Lorsqu'un sujet d'une des Hautes Parties contractantes se trouvera intéressé dans la succession, ouverte sur un des territoires de l'outre Partie, soit d'un sujet du même pays, soit d'un régnicole, soit même d'un étranger, les autorités locales devront informer de l'ouverture de la succession le Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus rapproché du lieu de décès.

Article XIII.

Lorsqu'un sujet autrichien ou hongrois en Portugal, y compris les possessions d'outre-mer, ou un sujet portugais dans la Monarchie austro-hongroise, sera décédé sur un point, où il ne se trouve pas d'autorité consulaire de sa nation, l'autorité locale compétente procédera, conformément à la législation du pays, à l'inventaire des effets et à la liquidation des biens qu'il aura laissés, et devra donner avis, dans le plus bref délai possible, du résultat de ces opérations à la Légation de la nation du défunt ou à l'autorité consulaire la plus voisine du

wstrzymać się z likwidacją i użyje tylko takich środków administracyjnych, które nie mogą tamować zaspokojenia rzeczonych roszczeń.

Prawo rozstrzygnięcia tych roszczeń, o ile takowe nie opierają się na tytule prawa dziedziczenia lub na legacie służy wyłącznie sądom krajowym.

Gdy zapadnie wyrok dotyczący się wszystkich powyższych roszczeń o których rozstrzygać mają wyłącznie sądy krajowe, lub gdy suma do ich zaspokojenia potrzebna będzie ustanowiona, cała spuścizna ruchoma, o ile na takiej nie ciąży jaka rękojnia, będzie wydana władzy konsulowskiej do dalszego rozporządzenia po odjęciu pieczęci przyłożonych przez władzę miejscową.

Artykuł XII.

Jeżeli poddany jednej z Wysokich Stron umawiających się jest interesowanym w spadku otwartym w jednym z krajów drugiej strony a który pozostał po poddanym tegoż samego kraju, po krajowem lub nawet cudzoziemem, władza miejscowa powinna o otwarciu spadku uwiadomić konsula głównego, konsula, wicekonsula lub agenta konsulatu mającego siedzibę najbliższą miejsca śmierci.

Artykuł XIII.

Jeżeli poddany austriacki lub węgierski w Portugalii lub w jej posiadłościach zamorskich, albo poddany portugalski w monarchyi austriacko węgierskiej umrze w takim miejscu, gdzie nie ma władzy konsulowskiej jego państwa, właściwa władza miejscowa przystąpi na zasadzie praw krajowych do spisania inwentarza ruchomości i do obliczenia pozostawionego majątku i w jak najkrótszym czasie doniesie o wyniku tych czynności poselstwu narodu osoby zmarłej albo władzy konsulowskiej mającej siedzibę najbliższą tego miejsca gdzie

lieu où se sera ouverte la succession ab intestat ou testamentaire.

Mais dès l'instant que le Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus rapproché du point où se serait ouverte ladite succession se présenterait personnellement ou aurait envoyé un délégué sur les lieux, l'autorité locale qui sera intervenue, devra se conformer aux prescriptions de l'Art. XI de cette Convention.

Article XIV.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires des Hautes Parties contractantes, connaîtront exclusivement des actes d'inventaires et des autres opérations pratiquées pour la conservation des biens et objets de toute nature laissés par les gens de mer et les passagers de leur nation qui décéderaient à terre ou à bord des navires de leur pays, soit pendant la traversée, soit dans le port de leur arrivée.

Les gages et effets ayant appartenu aux susdites personnes, mortes à bord d'un navire de l'autre pays, seront remis, dans le port d'arrivée, à l'autorité compétente du pays du défunt ou entre les mains de l'autorité consulaire de sa nation.

Article XV.

Les Consuls-Généraux, Consuls et Vice-Consuls ou Agents consulaires, pourront aller personnellement ou envoyer des délégués à bord des navires de leur nation, après qu'ils auront été admis en libre pratique; interroger le capitaine et l'équipage; examiner les papiers de bord; recevoir les déclarations sur leur voyage, leur destination et les incidents de la traversée; dresser les manifestes et faciliter l'expédition de leurs navires,

spadek beztestamentowy lub testamentowy został otwarty.

Ale od chwili gdy najbliższy konsul główny, konsul, wicekonsul lub agent konsulatu stawi się osobiście w miejscu, gdzie rzeczony spadek został otwarty, lub przyśle delegata, działająca z urzędu władza miejscowa stosować się będzie do przepisów zawartych w artykule XI niniejszej konwencyi.

Artykuł XIV.

Wyłącznie tylko konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu Wysokich stron umawiających się, będą orzekali co do spisania inwentarza i innych czynności urzędowych w celu zachowania majątności i przedmiotów wszelkiego rodzaju pozostałych po żeglarzach i podróżnych ich narodu zmarłych na ładzie lub na pokładzie okrętów ich kraju czy to w podróży czyli też w porcie do którego przybyli.

Żołd i rzeczy, które należały do rzeczonych osób, zmarłych na pokładzie okrętu innego kraju, będą doręczone za przybyciem do portu władzy właściwej kraju, do którego zmarły należał albo władzy konsulowskiej jego narodu.

Artykuł XV.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu, mogą udawać się osobiście albo wysłać swoich delegatów na okręty swego narodu, gdy załatwianie czynności w porcie będzie im dozwolone; zadawać pytania kapitanowi i załodze; przeglądać papiery okrętowe; odbierać od nich wyjaśnienia dotyczące się ich podróży, ich przeznaczenia i doznanych przypadków; układać wykaz ładunku i ułatwiać

enfin les accompagner devant les tribunaux et dans les bureaux de l'administration du pays, pour les assister et leur servir d'interprète et d'agent dans les affaires qu'ils auraient à suivre, ou les demandes qu'ils auraient à former, sauf les cas prévus par les lois commerciales en vigueur dans les territoires d'état des Hautes Parties contractantes, aux disposition desquelles la présente clause n'oppose aucune dérogation.

Il est convenu que les fonctionnaires de l'ordre judiciaire et les officiers et agents de la douanne ne pourront, en aucun cas, opérer ni visites ni recherches à bord des navires de commerce, sans en avoir donné préalablement avis à l'autorité consulaire de la nation à laquelle ces navires appartiennent, afin qu'elle puisse assister à la visite. Ils devront également prévenir en temps utile les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, pour qu'ils assistent aux déclarations que les capitaines et les équipages auront à faire devant les tribunaux et dans les administrations locales, afin d'éviter ainsi toute erreur ou fausse interprétation qui pourrait nuire à l'exacte administration de la justice.

L'invitation qui sera adressée, à cet effet, aux Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, indiquera une heure précise, et si ces fonctionnaires ne s'y rendaient pas en personne ou ne se faisaient pas représenter par un délégué, il sera procédé en leur absence.

Il est bien entendu que le présent Article ne s'applique pas aux mesures prises par les autorités locales, conformément aux réglemens de la police, de la douane et de la santé, lesquels continueront d'être appliqués en dehors du concours des autorités consulaires.

Article XVI.

En tout ce qui concerne la police des ports, le chargement et déchargement des

ekspedycyą statków; towarzyszyć im do sądów i władz administracyjnych krajowych, pomagać im, służyć za tłumaczów i agentów w interesach które mają załatwiać, lub w żądaniach które mają tam przedstawiać, wyjąwszy przypadki przewidziane prawami handlowymi w obrębie krajów Wysokich Stron umawiających się obowiązującymi, których przepis niniejszy w niczem nieanulują.

Zgodzono się że urzędnicy sądowi, jakoteż urzędnicy i agenci cłowi, nie mogą w żadnym przypadku przedsiębrać rewizyi i czynić poszukiwań na pokładzie okrętów handlowych, jeżeli poprzednio władza konsulowska narodu, do którego te okręty należą, nie została o tem zawiadomiona, ażeby mogła być obecną podczas przetrząsania.

Podobnież powinni takowi zawiadomić w ezasie stosownym konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsulatu, ażeby dla zapobieżenia wszelkim pomyłkom i błędnemu wykładowi praw, mogącemu przeszkodzić należytemu wykonywaniu sprawiedliwości, byli obecnymi, gdy kapitanowie i służba okrętowa mają składać deklaracye przed sądami i władzami miejscowemi.

Wzaprośzeniu wystosowanem w tym celu do konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsulatu wyznaczyć należy dokładnie godzinę; jeżeli osoby te ani sami nie staną ani nie przysła delegatów, czynność odbędzie się pomimo ich nieobecności.

Rozumie się samo przez się, że terazniejszy artykuł nie odnosi się wcale do środków, które władze miejscowe będą przedsiębrały na mocy przepisów policyjnych, cłowych i sanitarnych a które będą jak zawsze wykonywane bez uczestnictwa władz konsulowskich.

Artykuł XVI.

Co się tyczy policyi portowej, ladowania i wypróżniania okrętów, bezpie-

navires et la sûreté de marchandises, biens et effets, on observera les lois, ordonnances et réglemens du pays.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, seront chargés exclusivement du maintien de l'ordre intérieur à bord des navires de leur nation. En conséquence, ils régleront eux-mêmes les contestations de toute nature qui seraient survenues entre les capitaines, les officiers de vaisseau et les matelots, et spécialement celles relatives à la solde et à l'accomplissement des engagements réciproquement contractés.

Les autorités locales ne pourront intervenir que lorsque les désordres survenus à bord des navires seraient de nature à troubler la tranquillité et l'ordre public à terre ou dans le port, ou quand une personne du pays ou ne faisant pas partie de l'équipage s'y trouvera mêlée.

Dans tous les autres cas, les autorités précitées se borneront à prêter tout appui aux Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, si elles en sont requises par eux, pour faire arrêter et renvoyer à bord ou conduire provisoirement en prison tout individu inscrit sur le rôle de l'équipage, chaque fois que, pour un motif quelconque, les dits Agents le jugeront convenable.

Article XVII.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires pourront faire arrêter et renvoyer, soit à bord, soit dans leur pays, les marins et toute autre personne faisant, à quelque titre que ce soit, partie des équipages des navires de leur nation, dont la désertion aurait eu lieu sur un des territoires même de l'une des Hautes Parties contractantes.

A cet effet, ils devront s'adresser par écrit aux autorités locales compétentes

ezeństwa towarów, rzeczy i wszelkich innych przedmiotów, będą zawsze zachowywane prawa, przepisy i rozporządzenia krajowe.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu mają wyłączny obowiązek utrzymywania wewnętrznego porządku na okrętach swojego narodu. Dla tego też będą oni sami załatwiali wszelkie spory jakie zajdą pomiędzy kapitanami, oficerami okrętowymi a majtkami zwłaszcza co się tyczy żołdu i dopełnienia wzajemnych zobowiązań.

Władze miejscowe mogą się wdawać tylko wtedy, gdyby nieporządki na pokładzie okrętu zagrażały spokojności publicznej na lądzie lub w porcie, albo gdyby w takowych był zawikłany poddany kraju albo osoba nie należąca do załogi.

We wszystkich innych przypadkach przerzeczone władze poprzestaną jedynie na daniu pomocy konsulom głównym, konsulom, wicekonsulom lub agentom konsulatu jeżeli tego zażądają, na przytrzymaniu i odesłaniu na pokład lub tymczasowem osadzeniu w areszcie każdej osoby w wykazie czeladzi okrętu zapisanej, ile razy i z jakiegokolwiek przyczyny rzeczeni agenci tego zażądają.

Artykuł XVII.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu mogą kazać aresztować i odesłać czy to na pokład czy do ojczyzny majtków i wszelką inną osobę należącą z jakiegokolwiek tytułu do załogi okrętów ich narodu a któraby zbiegła do krajów jednej z wysokich stron umowę czyniących.

W tym celu powinni zgłosić się pisemnie do właściwych władz miejsco-

et justifier, au moyen de la présentation des registres du bâtiment ou du rôle de l'équipage, ou, si le navire était parti, en produisant une copie authentique de ces documents, que les personnes réclamées faisaient réellement partie de l'équipage.

Sur cette demande ainsi justifiée, la remise des déserteurs ne pourra être refusée.

On donnera, en outre, aux Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls, ou Agents consulaires tout secours et toute assistance pour la recherche et l'arrestation de ces déserteurs, qui seront conduits dans les prisons du pays et y seront détenus à la demande et aux frais de l'autorité consulaire, jusqu'à ce que celle-ci trouve une occasion de les faire partir.

Cet emprisonnement ne pourra durer plus de trois mois, après lesquels, et moyennant un avis donné au fonctionnaire consulaire trois jours à l'avance, la liberté sera rendue au prisonnier, qui ne pourra être incarcéré de nouveau pour la même cause.

Toutefois, si le déserteur avait commis quelque délit à terre, l'autorité locale pourrait surseoir à l'extradition, jusqu'à ce que le tribunal eût rendu sa sentence et que celle-ci eût reçu pleine et entière exécution.

Les Hautes Parties contractantes conviennent que les marins ou autres individus des équipages, sujets du pays dans lequel s'effectuera la désertion sont exceptés des stipulations du présent Article.

Article XVIII.

Toutes les fois qu'il n'y aura pas de stipulations contraires entre les armateurs, chargeurs et assureurs, les avaries que les navires des deux pays auront souffertes en mer, soit qu'ils entrent dans les ports respectifs volontairement ou par relâche forcée, seront réglées par les

wych i udowodnić przedstawieniem rejestrów lub wykazów załogi okrętowej, albo, jeżeli okręt już odpłynął, wiarygodnego odpisu tych dokumentów, że reklamowane osoby należały rzeczywiście do załogi okrętowej.

Gdy żądanie jest w taki sposób poparte, wydanie zbiegów nie może być odmówione.

Zresztą będzie dana konsulom głównym, konsulom, wicekonsulom albo agentom konsulatu wszelka pomoc i asystencya do wysledzenia i przytrzymania tych zbiegów, którzy następnie osadzeni będą w aresztach krajowych i tam zatrzymani na żądanie i koszt władzy konsularskiej, dopóki ta nie znajdzie sposobności do ich odesłania.

Uwięzienie to jednak niemoże trwać dłużej nad trzy miesiące, po upływie których i za uwiadomieniem, przesłanem na trzy dni przedtem do urzędnika konsulatu, aresztowany będzie uwolniony i nie może już być powtórnie więzionym z tej samej przyczyny.

Atoli jeżeli zbieg popełni na lądzie jakiś występki, władza miejscowa może wstrzymać wydanie zbiega dopóki sąd nie wyda wyroku i dopóki wyrok ten nie będzie w zupełności wykonany.

Wysokie strony umawiające się postanawiają, że majtkowie i inne osoby, należące do załogi okrętowej, jeżeli są poddanymi kraju do którego zbiegły, nie podlegają przepisom powyższego artykułu.

Artykuł XVIII.

We wszystkich przypadkach, gdy pomiędzy właścicielami okrętów, osobami które je ładują i tymi którzy trdnją się ubezpieczeniem okrętów, nie została zawarta odmienna umowa, straty jakie okręty obu państw poniosą na morzu, bez względu czy do portów jednej

Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires de leur nation, à moins que des sujets du pays dans lequel résideront lesdits Agents, ou ceux d'une tierce Puissance, ne soient intéressés dans ces avaries; dans ce cas et à défaut de compromis amiable entre toutes les parties intéressées, elles devront être réglées par l'autorité locale.

Article XIX.

Lorsqu'un navire appartenent au Gouvernement ou à des sujets de l'une des Hautes Parties contractantes fera naufrage ou échouera sur le littoral de l'autre, les autorités locales devront porter le fait à la connaissance du Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire de la circonscription, et, à son défaut, à celle du Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent consulaire le plus voisin du lieu de l'accident.

Toutes les opérations relatives au sauvetage des navires autrichiens ou hongrois qui naufrageraient ou échoueraient dans les eaux territoriales du Portugal ou des possessions portugaises, seront dirigées par les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires de la Monarchie austro-hongroise.

Réciproquement, toutes les opérations relatives au sauvetage des navires portugais qui naufrageraient ou échoueraient dans les eaux territoriales de la Monarchie austro-hongroise, seront dirigées par les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires de Portugal.

L'intervention des autorités locales respectives n'aura lieu que pour assister l'autorité consulaire, maintenir l'ordre, garantir les intérêts des sauveteurs étrangers à l'équipage, et assurer l'exécution

lub drugiej strony weszły dobrowolnie, czyli też przymuszone, będą oceniane przez konsulów głównych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsulatu ich narodu, chyba że poddani kraju, w którym mają siedzibę rzeczeni agenci albo agenci trzeciego mocarstwa, są w tych stratach interesowani; w przypadku tym, jakoteż jeżeli pomiędzy wszystkimi stronami interesowanymi umowa dobrowolną nie przyjdzie do skutku, ocenieniem ich zajmie się władza miejscowa.

Artykuł XIX.

Gdy okręt należący do rządu albo do poddanych jednej z Wysokich stron umawiających się rozbije się albo osiedzie na mieliźnie przy brzegu drugiej strony, władze miejscowe mają uwiadomić o tem konsula głównego, konsula, wicekonsula, lub agenta konsulatu miejscowego, lub gdyby go w miejscu nie było, konsula głównego, konsula, wicekonsula lub agenta konsulatu mającego siedzibę najbliżej tego miejsca w którym zaszedł wypadek.

Wszelkimi czynnościami odnoszącymi się do ratowania okrętów austriackich lub węgierskich, które rozbiły się lub osiadły na mieliźnie na wodach portugalskich lub na wodach posiadłości portugalskich będą kierowali konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu monarchyi austriacko-węgierskiej.

Nawzajem wszelkimi czynnościami tyczącymi się ratowania okrętów portugalskich, które rozbiły się lub osiadły na mieliźnie na wodach monarchyi austriacko-węgierskiej będą kierowali konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsulatu królestwa portugalskiego.

Władze miejscowe obu stron będą tylko wspierały władzę konsulowską, będą utrzymywały porządek, będą się opiekowały interesem ratujących, którzy do załogi nie należą, i będą czuwały

des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises sauvées.

En l'absence et jusqu'à l'arrivée des Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires ou de la personne qu'ils délègueront à cet effet, les autorités locales devront prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des individus et le conservation des objets qui auront été sauvés du naufrage.

L'intervention des autorités locales dans ces différents cas ne donnera lieu à la perception de frais d'aucune espèce, hors ceux que nécessiteront les opérations de sauvetage et la conservation des objets sauvés, ainsi que ceux auxquels seraient soumis, en pareil cas, les navires nationaux.

En cas de doute sur la nationalité de navires naufragés, les dispositions mentionnées dans le présent Article seront de la compétence exclusive de l'autorité locale.

Les Hautes Parties contractantes conviennent, en outre, que les marchandises et effets sauvés ne seront sujets au paiement d'aucun droit de douane, à moins qu'on ne les destine à la consommation intérieure.

Article XX.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires, ainsi que les Elèves-Consuls ou Chanceliers jouiront dans les territoires d'état des Hautes Parties contractantes de toutes les exemptions, prérogatives, immunités et privilèges qui sont accordés ou seraient accordés aux fonctionnaires de la même classe de la nation la plus favorisée.

Article XXI.

La présente Convention aura la durée de dix ans et entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications.

Si elle n'est pas dénoncée un an avant la fin de la période susindiquée, elle continuera d'être en vigueur, jusqu'à ce que l'une des hautes Parties contrac-

nad wykonaniem rozporządzeń dotyczących się wysadzenia na ląd i wywiezienia wyratowanych towarów.

W nieobecności i aż do przybycia konsula głównego, konsula, wicekonsula lub agenta konsulatu albo też ich delegata, władze miejscowe mogą użyć wszelkich stosownych środków, dla zabezpieczenia osób i przedmiotów wyratowanych z rozbicia.

Wdanie się władz miejscowych w tych rozmaitych przypadkach nie daje prawa do pobierania żadnych opłat prócz kosztów ratowania i zachowania przedmiotów wyratowanych i opłat, jakim w podobnych przypadkach podlegają okręty krajowe.

Jeżeli zachodzi wątpliwość, jakiej narodowości są okręty rozbite, wydanie rozporządzeń w artykule niniejszym namięnionych, będzie wyłącznie rzeczą władzy miejscowej.

Wysokie strony umowę czyniące zgadzają się nadto, ażeby towary i przedmioty wyratowane nie podlegały żadnym opłatom cłowym, wyjąwszy, jeżeli mają być obrócone na konsumpcyę w kraju.

Artykuł XX.

Konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie albo agenci konsulatu jakoteż elewi konsulatu albo kanclerze, będą używali w obrębie państw obu Wysokich stron umawiających się wszelkich swobód, prerogatyw, nietykalności i przywilejów, które są lub będą przyznane narodowi doznającemu największych względów.

Artykuł XXI.

Konwencya niniejsza ma trwać lat dziesięć a nabędzie mocy obowiązującej w miesiąc po wymianie ratyfikacyi.

Jeżeli nie będzie wypowiedziana na rok przed upływem rzeczzonego wyżej okresu, pozostanie nadal w mocy obowiązującej, dopóki jedna z Wysokich

tautes ait annoncé à l'autre son intention d'en faire cesser les effets, et pendant une année encore, à partir du jour où cette notification aura été faite.

Article XXII.

Les ratifications de la présente Convention seront échangées à Lisbonne aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Lisbonne, en double expédition le 9 Janvier 1873.

(L. S.) **Baron Aloyse de Dumreicher** m. p.

(L. S.) **Jean de Andrade-Corvo** m. p.

stron umawiających nie oznajmi drugiej stronie, że ma zamiar wyjąć ją z mocy obowiązującej i jeszcze przez rok następny od dnia wypowiedzenia.

Artykuł XXII.

Ratyfikacye konwencyi niniejszej będą wymienione w Lizbonie jak tylko można najprędzej.

W dowód czego pełnomocnicy obu stron podpisali ją i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Dan w Lizbonie w dwóch egzemplarzach dnia 9 stycznia 1873.

(L. S.) **Alojzy Baron Dumreicher** r. w.

(L. S.) **Jan Andrade-Corvo** r. w.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos nec ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur permissuros esse.

In quorum fidem praesentes Ratihabitionis Nostrae tabulas Manu Nostra signavimus Sigilloque Nostro Caesareo et Regio appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali Urbe Nostra Vienna die trigesima mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo quarto, Regnorum Nostrorum vigesimo sexto.

Franciscus Josephus m. p.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Theophilus Comes a **Revertera** m. p.,

C. et R. Consiliarius Aulicus et Ministerialis.

Konwencyą powyższą tyczącą się konsulów i spadków ogłasza się niniejszem jako zatwierdzoną przez obiedwie Izby Rady państwa.

Wiedeń, dnia 6 listopada 1874.

Auersperg r. w.

Banhans r. w.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLVIII. — Wydana i rozestana dnia 2 grudnia 1874.

136.

Protokół końcowy z dnia 9/21 czerwca 1874,

komisyi międzynarodowej w Warszawie zgromadzonej, tyczący się podziału majątków nieru-
chomych i kapitałów byłej dyecezyi Krakowskiej, jakoteż likwidacyi innych roszczeń, opartych
na konwencji z dnia 17/29 kwietnia 1828.

(Podpisany w Warszawie dnia 9/21 czerwca 1874, na mocy najwyższego postanowienia Jego ces. i król. Apostolskiej
Mości z dnia 29 kwietnia 1874.)

Pierwopis.

Protocole final.

Présents:

Pour le Gouvernement Impérial et
Royal d'Autriche-Hongrie:

Monsieur le Conseiller de Légation,
Chambellan de Sa Majesté Impériale et
Royale Apostolique Baron Brenner-
Felsach, Consul-Général, Plénipoten-
tiaire;

Monsieur Szlachtowski, Premier
Conseiller de Finances, Assistant.

Pour le Gouvernement Impérial de
Russie:

Monsieur le Lieutenant-Général Gie-
czewicz, Président de la Société du
Crédit Foncier, Plénipotentiaire,

Przekład.

Protokół końcowy.

Obecni:

Ze strony Rządu c. i kr. austriacko
węgierskiego:

Pan radca legacyi, szambelan Jego
ces. i król. Apostolskiej Mości, Baron
Brenner Felsach, konsul główny,
pełnomocnik;

Pan Szlachtowski, radca skar-
bowy starszy, asystent.

Ze strony Rządu cesarsko rossyj-
skiego:

Pan generał porucznik Giecz-
ewicz, prezes towarzystwa kredytowego
ziemskiego, pełnomocnik,

Monsieur le Conseiller Privé, Sénateur de Markus, Assistant.

Monsieur le Conseiller d'Etat Actuel, Chambellan de Sa Majesté l'Empereur, Comte d'Osten-Sacken, Assistant.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. etc., Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies,

animés du désir de régler par un arrangement équitable le partage des biens-fonds et capitaux de l'ancien diocèse de Cracovie et de procéder à la liquidation d'autres réclamations réciproques basées sur la convention du 17/29 Avril 1828, ont nommé à cet effet une Commission internationale, composée de Plénipotentiaires et d'Assistants dont les noms se trouvent placés en tête du présent protocole final.

Les Plénipotentiaires des deux Hauts Gouvernements se sont réunis avec leurs Assistants à Varsovie et après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, ont conclu et signé les articles ci-après :

Article I.

Le présent protocole final aura seul force obligatoire pour les deux Hautes Parties contractantes, les protocoles précédents ne devant être considérés que comme travail préparatoire.

Article II.

Le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie reconnaît les droits du Gouvernement Impérial de Russie :

1. à la somme de neuf cent trente mille huit cent quatre-vingt-dix-sept roubles (930.897 rs.) en capital et revenus à partir du 1 Janvier 1848 au 30 Juin 1874, pour la part qui revient sur la fortune diocésaine de l'ancien diocèse de Cracovie au diocèse de Kielce ;

Pan radca tajny, senator Markus, asystent.

Pan Hrabia Osten-Sacken rzeczywisty radca stanu, szambelan Jego cesarskiej Mości, asystent.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd., i Apostolski Król Węgierski tudzież,

Najjaśniejszy Cesarz wszech Rossyj,

pobudzani życzeniem dokonania za pomocą słusznej ugody podziału nieruchomości majątków i kapitałów byłej dyecezyi Krakowskiej i zrobienia likwidacyi innych wzajemnych pretensyj, opartych na konwencji z d. 17/29 kwietnia 1828 roku, ustanowili do tego międzynarodową Komisję, składającą się z pełnomocników i asystentów, których nazwiska wymienione są w nagłówku niniejszego protokołu końcowego.

Pełnomocnicy obydwóch wysokich Rządów, z swymi asystentami, zebrali się w Warszawie i po wymianie swoich pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zawarli i podpisali niżej następujące artykuły :

Artykuł I.

Niniejszy protokół końcowy będzie sam miał moc obowiązującą dla obydwóch wysokich stron umawiających się, poprzednie zaś protokoły mają być uważane za robotę przygotowawczą.

Artykuł II.

Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski uznaje prawa Rządu cesarsko rosyjskiego :

1. do sumy dziewięćkroć trzydzieści tysięcy ośmset dziewięćdziesiąt siedem (930.897) rubli kapitału i dochodów od 1 stycznia 1848 do 30 czerwca 1874 r., jako części majątku dyecezalnego byłej dyecezyi Krakowskiej, przypadającą za udział dyecezyi Kieleckiej ;

2. à la somme de deux cent trente-cinq mille dix-huit roubles (235.018 rs.) en capital et intérêts à dater du 1 Janvier 1829 au 30 Juin 1874, provenant des dépôts judiciaires du tribunal de noblesse de Lublin, dont la restitution au Gouvernement Impérial de Russie a été stipulée par l'art. XIV de la Convention de Vienne du 17/29 Avril 1828.

Article III.

Le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, agissant au nom du clergé de Cracovie, cède en toute propriété au Gouvernement Impérial de Russie pour la somme équivalente de un million cent quarante neuf mille cinq cent vingt-neuf roubles (1,149.529 rs.) tous les biens-fonds du susdit clergé situés dans le Royaume de Pologne et spécifiés dans la liste annexée à ce protocole (annexe A).

La présente stipulation servira au Gouvernement Impérial de Russie en ce qui regarde ces immeubles, de titre pour l'inscription de son droit de propriété dans les livres hypothécaires conformément aux lois du pays.

Article IV.

Les biens-fonds mentionnés dans l'article qui précède, devenant d'un commun accord des deux Hautes Parties contractantes propriété du Gouvernement Impérial de Russie, dans leur constitution et état actuels, aucune réclamation quant à la constitution et l'état de ces biens-fonds ne pourra à l'avenir être élevée par le Gouvernement Impérial de Russie ni contre le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie ni contre le clergé de Cracovie.

D'un autre côté le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie déclare ces biens-fonds libres de tout engagement antérieur, dettes et autres obligations personnelles, que le clergé de Cracovie aurait pu contracter envers

2. do sumy dwakroć trzydzieści pięć tysięcy ośmnaście (235.018) rubli kapitału i procentu od 1 stycznia 1829 do 30 czerwca 1874 roku, pochodzącej z depozytów sądowych w Lubelskim Sądzie szlacheckim, których zwrot Rządowi cesarsko rosyjskiemu był wymówiony w artykule XIV konwencji Wiedeńskiej z 17./29 kwietnia 1828 r.

Artykuł III.

Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski działając w imieniu duchowieństwa Krakowskiego, ustępuje na zupełną własność Rządowi cesarsko rosyjskiemu, za odpowiednią sumę milion sto czterdzieści dziewięć tysięcy, pięćset dwadzieścia dziewięć (1,149.529 rubli), wszystkie należące do pomienionego duchowieństwa nieruchomości majątki znajdujące się w Królestwie Polskiem i wykazane w dołączonej do niniejszego protokołu liście (aneks A).

Niniejszy warunek będzie stanowił dla Rządu cesarsko rosyjskiego, co do pomienionych nieruchomości tytuł do zapisania jego prawa własności do ksiąg hipotecznych, według praw obowiązujących w kraju.

Artykuł IV.

Ponieważ pomienione w poprzedzającym artykule nieruchomości majątki, za wzajemnem porozumieniem wysokich stron umawiających się, przechodzą na własność Rządu cesarsko rosyjskiego w obecnym ich składzie, przeto Rząd cesarsko rosyjski nie może na przyszłość rościć żadnych pretensyj co do składu i stanu tych majątków nieruchomości ani do Rządu cesarsko królewskiego austriacko węgierskiego, ani do duchowieństwa krakowskiego.

Z drugiej strony Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski uznaje pomienione majątki nieruchomości za wolne od wszelkich poprzednich kaucyj, długów i innych obowiązków osobistych, jakie mogło zaciągnąć duchowieństwo

des tiers et qui tomberaient dans ce cas à la charge du dit clergé, à l'exception toutefois des droits et obligations dérivant des contrats de bail qui se rapportent à l'époque de l'immobilisation des revenus de ces biens-fonds et qui ont été légalement conclus entre le clergé de Cracovie — leur ancien propriétaire — et ses fermiers.

Tous ces contrats ainsi que les cautionnements présentés par les fermiers et spécifiés dans la liste ci-annexée (annexe B) seront remis par le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie au Gouvernement Impérial de Russie, dans le terme de six semaines après la ratification du présent protocole, et par contre le Gouvernement Impérial de Russie s'engage à maintenir les contrats dont il s'agit dans toute leur intégrité.

Article V.

Tous les documents, plans ou titres quelconques concernant les biens-fonds mentionnés dans l'article III qui pourraient se trouver dans les archives du Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie ou dans ceux du clergé de Cracovie, seront remis au Gouvernement Impérial de Russie.

Article VI.

Les revenus des biens-fonds mentionnés dans l'article III ayant été immobilisés à dater du 1 Mars 1866 et ces biens-fonds placés dès cette époque sous l'administration du Gouvernement Impérial de Russie, aucune réclamation provenant du chef des contrats de bail, de quelque nature qu'elle soit, se rapportant à l'époque de l'immobilisation, ne pourra être élevée par les fermiers des biens-fonds en question ni contre le clergé de Cracovie, ni contre le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie et vice-versa.

krakowskie względem osób trzecich, a które w takim razie mają spadać na odpowiedzialność pomienionego duchowieństwa, z wyjątkiem jednakże praw i obowiązków, wynikających z umów dzierżawnych, ściągających się do czasu unieruchomienia dochodów z tych nieruchomości i prawnie zawartych przez duchowieństwo krakowskie, jako poprzedniego ich właściciela, z jego dzierżawcami.

Wszystkie te umowy, również jak złożone przez dzierżawców kaucyje, wymienione w dołączonej do niniejszego liście (aneks B), będą oddane przez Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski Rządowi cesarsko rosyjskiemu w terminie sześciotygodniowym od ratyfikacyi niniejszego protokołu; zaś Rząd cesarsko rosyjski ze swej strony obowiązuje się zachować pomienione umowy w swej mocy w całej ich osnowie.

Artykuł V.

Wszystkie akta, plany i dokumenty, jakiegokolwiek bądź rodzaju, ściągające się do wspomnianych w artykule III majątków nieruchomości, mogące znajdować się w archiwach Rządu cesarsko królewskiego austriacko węgierskiego lub w archiwach duchowieństwa krakowskiego, będą oddane Rządowi cesarsko rosyjskiemu.

Artykuł VI.

Ponieważ dochody z wymienionych w artykule III majątków nieruchomości były od 1 marca 1866 r. unieruchomione i majątki przeszły pod zarząd Rządu cesarsko rosyjskiego, przeto żadne wynikające z umów dzierżawnych, jakiegokolwiek bądź rodzaju pretensye, ściągające się do czasu unieruchomienia, nie mogą być roszczone przez dzierżawców tych dóbr do duchowieństwa krakowskiego, ani też do Rządu cesarsko królewskiego austriacko węgierskiego i na odwrót.

En conséquence le Gouvernement Impérial de Russie s'engage à prendre les dispositions nécessaires afin qu'il ne puisse être donné suite à aucune réclamation de ce genre dans les tribunaux du Royaume de Pologne.

Article VII.

Le Gouvernement Impérial de Russie reconnaît comme revenant au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie:

1. La somme de un million cent quarante neuf mille cinq cent vingt-neuf roubles (1,149.529 rs.) équivalent à la totalité des biens-fonds cédés à la Russie et spécifiés dans la liste annexée a l'article III du présent protocole.

2. La somme de trois cent quatre-vingt-trois mille cinquante-quatre roubles (383.054 rs.) capital et intérêts, à dater du 1 Janvier 1829 au 30 Juin 1874 constituant la part du „Westgalizischen Stiftungsfond“ réclamée par le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, en vertu de l'article VII de la convention de Vienne du 17/29A vril 1828.

Article VIII.

Les stipulations consignées dans les articles II et VII du présent protocole reconnaissant d'un côté comme revenant à la Russie:

- a) pour sa part à la fortune diocésaine de l'ancien diocèse de Cracovie la somme de neuf cent trente mille huit cent quatre-vingt-dix-sept roubles (930.897 rs.) et
- b) pour les dépôts judiciaires de Lublin la somme de deux cent trente cinq mille dix huit roubles (235.018 rs.);

Dla tego Rząd cesarsko rosyjski obowiązuje się wydać właściwe rozporządzenie, aby w władzach sądowych Królestwa Polskiego nie mogły być dopuszczane tego rodzaju powództwa.

Artykuł VII.

Rząd cesarsko rosyjski uznaje za przypadające Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu:

1. Summę milion sto czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset dwadzieścia dziewięć (1,149.529) rubli, stanowiącą łączną wartość wszystkich ustępujących się Rossyi majątków nieruchomości, wymienionych w liście dołączonej do artykułu III niniejszego protokołu.

2. Summę trzysta ośmdziesiąt trzy tysiące pięćdziesiąt cztery (383.054) ruble kapitału z procentem od 1 stycznia 1829 do 30 czerwca 1874 roku, stanowiącą część zachodnio galicyjskiego kapitału duchownego (West-Galizischer Stiftungsfond), wymaganą przez Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski na mocy artykułu VII konwencji Wiedeńskiej z d. 17/29 kwietnia 1828 r.

Artykuł VIII.

Przez postanowienia zawarte w artykułach II i VII niniejszego protokołu, uznaje się, z jednej strony, że Rossyi przypada:

- a) na jej część z dyecezyalnego majątku byłej dyecezyi Krakowskiej summa dziewięćset trzydzieści tysięcy ośmset dziewięćdziesiąt siedm (930.897) rubli, i
- b) za lubelskie depozyta sądowe summa dwieście trzydzieści pięć tysięcy ośmnaście (235.018) rubli;

d'un autre côté comme revenant à l'Autriche-Hongrie:

- a) l'équivalent des biens-fonds cédés à la Russie par l'article III montant à la somme de un million cent quarante-neuf mille cinq cent vingt-neuf roubles (1,149.529 rs.) et
- b) pour la part de Cracovie au Stiftungsfond, la somme de trois cent quatre-vingt-trois mille cinquante-quatre roubles (383.054 rs.),

l'excédant en faveur du Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie est représenté par la somme de trois cent six mille six cent soixante-huit roubles (366.668 rs.).

Le Gouvernement Impérial de Russie s'engage à remettre cet excédant au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie en billets de crédit de l'Etat, dans l'espace de six semaines après la ratification du présent protocole final.

Article IX.

Le Gouvernement Impérial de Russie s'engage en outre de remettre au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, dans le délai fixé dans l'article précédent:

1. la somme de quatre cent vingt sept mille quatre cent soixante quatre roubles 85 cop. (427.464 rs. 85 c.) en billets de crédit de l'Etat, représentant l'équivalent des revenus pendant l'époque de l'immobilisation des biens-fonds cédés à la Russie par l'art. III du présent protocole, y compris les intérêts du capital d'indemnisation adjugé aux propriétaires de ces biens-fonds, conformément aux dispositions des Oukazes Impériaux du ^{19 Février} 2 Mars 1864, et

2. la somme de trois cent vingt-quatre mille neuf cent cinquante-cinq roubles 61 cop. (324.955 rs. 61 cop.) en

z drugiej strony, że monarchyi austriacko węgierskiej przypada:

- a) cena ustępowanych Rosyji według artykułu III majątków nieruchomych, stanowiąca milion sto czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset dwadzieścia dziewięć (1,149.529) rubli, i
- b) na udział Krakowa w kapitale duchownym (Stiftungsfond) summa trzysta osmdziesiąt trzy tysiące pięćdziesiąt cztery (383.054) rubli,

zatem różnica na rzecz Rządu cesarsko królewskiego austriacko węgierskiego wynosi trzysta sześćdziesiąt sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt ośm (366.668 rub.).

Rząd cesarsko rosyjski obowiązuje się wypłacić tę różnicę Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu w rządowych biletach kredytowych w ciągu sześciu tygodni po ratyfikacji niniejszego protokołu.

Artykuł IX.

Rząd cesarsko rosyjski obowiązuje się oprócz tego wypłacić Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu w terminie oznaczonym w artykule poprzedzającym:

1. sumę czterysta dwadzieścia siedm tysięcy czterysta sześćdziesiąt cztery ruble 85 kop. (427.464 rubli 85 kop.) w rządowych biletach kredytowych, która przedstawia sumę dochodów za czas unieruchomienia z ustępujących się Rosyji przez artykuł III niniejszego protokołu majątków nieruchomych z włączeniem procentów od kapitału indemnizacyjnego, nadanego właścicielom tych dóbr przez ukazy cesarskie z ^{19 lutego} 2 marca 1864 r., i

2. sumę trzysta dwadzieścia cztery tysiące dziewięćset pięćdziesiąt pięć rubli 61 kop. (324.955 rubli 61 kop.) w li-

lettres de liquidation avec leurs coupons à commencer de celui qui échoit au ^{19 Novembre} 1874 et en billets de crédit de l'Etat, représentant le capital de la susdite indemnisation.

Ce dernier capital étant intégralement déposé à la Banque de Pologne, devra être remis au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie tel qu'il se trouvera consigné sur les registres de la Banque au jour de la remise. Quant aux revenus des biens-fonds y compris les intérêts du capital d'indemnisation, dont le montant est fixé d'un commun accord des deux Hautes-Parties contractantes à la susdite somme totale de quatre cent vingt-sept mille quatre cent soixante-quatre roubles 85 cop. (427.464 rs. 85 cop.) il est entendu que leur payement sera effectué en totalité, indépendamment du taux des arriérés de bail qui pourraient être constatés au jour du payement.

En vue de cette stipulation, le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie agissant au nom du clergé de Cracovie, cède au Gouvernement Impérial de Russie tous les droits de ce dernier à la perception des arriérés en question et s'engage à n'élever à l'avenir aucune réclamation du chef de la gestion des susdits biens-fonds durant l'époque de l'immobilisation.

Article X.

La part de la Russie à la fortune diocésaine de l'ancien diocèse de Cracovie ayant été déterminée et liquidée par les articles II et VIII du présent protocole final, le Gouvernement Impérial de Russie se désiste de tous ses droits à une partie de cette fortune située sur le territoire de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique et renonce à sa part des

stach likwidacyjnych z należacemi do nich kuponami, poczynając od kuponów terminowych na ^{19 listopada} 1874 roku i w rządowych biletach kredytowych, która przedstawia sumę kapitałną powyżej wymienionej indemnizacyi.

Ponieważ ten ostatni kapitał złożony jest całkowicie do depozytu Banku polskiego, przeto powinien być wypłacony Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu w takim rozmiarze, w jakim będzie wykazany w księgach Banku w dniu jego wypłaty. Co się tyczy dochodów majątków nieruchomości z włączeniem procentów od kapitału indemnizacyjnego, których summa, za porozumieniem się obojdwóch stron umawiających się oznaczona została na wyżej wymienioną ogólną sumę czterysta dwadzieścia siedm tysięcy czterysta sześćdziesiąt cztery ruble 85 kopijek (427.464 rubli 85 kop.), to co do nich postanawia się, że będą wypłacone całkowicie, niezależnie od ilości zaległości w ratach dzierżawnych, mogących okazać się w dniu wypłaty.

W obec tego warunku, Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski, działając w imieniu duchowieństwa krakowskiego, ustępuje Rządowi cesarsko rosyjskiemu wszystkie prawa tego duchowieństwa do ściągnięcia pomienionych zaległości i obowiązuje się na przyszłość nie wytaczać żadnych powództw w przedmiocie zarządu wyżej wymienionemi majątkami nieruchomemi za czas ich unieruchomienia.

Artykuł X.

Ponieważ w artykułach II i VIII niniejszego końcowego protokołu już jest oznaczona i wylikwidowana część przypadająca Rossyi z majątku dyecezyalnego byłej dyecezyi Krakowskiej, przeto Rząd cesarsko rosyjski zrzeka się wszelkich swych praw do jakiegokolwiek bądź części tegoż majątku, znajdujacego się na terytoryum Jego cesarsko

capitiaux diocésains du susdit diocèse, hypothéqués dans le Royaume, déposés à la Banque de Pologne et dans les caisses du Gouvernement Impérial, ainsi que des lettres de liquidation adjugées aux biens-fonds cédés à la Russie par l'article III du présent protocole.

Sont toutefois exceptés de ce nombre les biens-fonds et capitaux du séminaire de Kielce qui sont entrés dans la part de la fortune diocésaine revenant au Gouvernement Impérial de Russie.

Article XI.

Immédiatement après la ratification du présent protocole, l'immobilisation des revenus des biens-fonds et capitaux du clergé de l'ancien diocèse de Cracovie sera levée et en conséquence seront rappelées toutes les dispositions administratives et judiciaires que cette mesure a pu motiver.

Article XII.

Tous les capitaux avec leur intérêts tant diocésains que non diocésains dont le clergé de Cracovie avait la jouissance à l'époque de l'immobilisation placés sur hypothèque, déposés à la Banque de Pologne et dans les caisses du Trésor Impérial de Russie et dont il n'a pas été fait mention spéciale dans les articles précédents deviennent propriété intégrale du Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie.

Le Gouvernement Impérial de Russie prêtera son concours au recouvrement des arriérés des capitaux hypothéqués qui auraient pu se former pendant l'immobilisation.

Article XIII.

Les capitaux spécifiés dans la liste annexé au présent protocole (annexe C) seront remis avec leurs intérêts pour toute la durée de l'immobilisation, au

królewskiej Apostolskiej Mości i zrzeka się swej części w dyecezyalnych kapitałach pomienionej dyecezyj zahypotekowanych w Królestwie Polskiem, znajdujących się w depozycie w Banku polskim i w kasach Rządu cesarskiego, oraz listów likwidacyjnych, nadanych majątkom nieruchomym ustępującym się Rossyi według artykułu III niniejszego protokołu.

Z tej liczby jednakże wyjmują się dobra nieruchome i kapitały seminarjum Kieleckiego, które weszły do części majątku dyecezyalnego, przypadającej rządowi cesarsko rossyjskiemu.

Artykuł XI.

Po ratyfikacji niniejszego protokołu unieruchomienie dochodów z dóbr nieruchomych i kapitałów byłego duchowieństwa krakowskiego będzie bezwzględnie uchylone i w skutku tego będą uchylone wszystkie rozporządzenia administracyjne i sądowe, jakie mogły być wydane w skutku pomienionego środka.

Artykuł XII.

Wszystkie znajdujące się podczas unieruchomienia w użytkowaniu duchowieństwa krakowskiego kapitały z przypadającymi od nich procentami, tak dyecezyalne jak i niedycezyalne, umieszczone na hypotekach, złożone do Banku polskiego i kas rossyjskiego Skarbu Państwa, a o których oddzielnie nie wspomniano w poprzedzających artykułach, przechodzą na zupełną własność Rządu cesarsko królewskiego austriacko węgierskiego.

Rząd cesarsko rossyjski będzie udzielał pomoc do ściągnięcia zaległości kapitałów hipotekowanych, jakie mogły utworzyć się podczas unieruchomienia.

Artykuł XIII.

Kapitały wykazane w dołączonej do niniejszego protokołu liście (aneks C) z przypadającymi od nich za cały czas unieruchomienia procentami będą od-

Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, dans l'espace de six semaines après la ratification du présent protocole final.

La Banque de Pologne sera en même temps autorisée à remettre dans le terme de six mois après la ratification de ce protocole, au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie tous les capitaux avec leurs intérêts déposés à la Banque et désignés ci-dessus dans l'article XII.

Il est entendu que déduction en sera faite des arriérés des impôts qui se prélevaient sur les capitaux du clergé jusqu'à l'année 1867.

Article XIV.

Les revenus des biens-fonds et les intérêts des capitaux accumulés à la Banque de Pologne durant l'immobilisation ayant porté 3% d'intérêts annuels, la somme de ces intérêts servira d'abord à couvrir les frais de dépôt et de commission qui reviendront à la Banque conformément à ses statuts, lors de la remise au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie des différentes valeurs déposées à cette Banque et mentionnées dans les articles X et XII du présent protocole; le reste de la somme dont il s'agit sera partagé entre les deux Gouvernements intéressés comme suit: savoir les $\frac{3}{4}$ reviendront au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie et $\frac{1}{4}$ au Gouvernement Impérial de Russie.

Article XV.

Quant aux compétences que le Trésor de l'Empire de Russie avait servies au clergé de Cracovie jusqu'à l'immobilisation et qui montaient à la somme annuelle de trois mille huit cent quarante roubles 9 cop. (3.840 rs. 9 cop.) le Gouvernement Impérial de Russie remettra une fois pour toutes au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie,

dane Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu w ciągu sześciu tygodni po ratyfikacji niniejszego końcowego protokołu.

Zarazem Bank polski zostanie upoważniony do wypłaty w terminie sześciomiesięcznym po ratyfikacji niniejszego protokołu Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu wszystkich znajdujących się w depozycie Banku kapitałów z narosłymi od nich procentami wymienionych wyżej w artykule XII.

Przy tem rozumie się, że będą z nich stracone zaległości podatków do 1867 roku, pobieranych od kapitałów duchowieństwa.

Artykuł XIV.

Ponieważ od nagromadzonych w Banku polskim za czas unieruchomienia dochodów z dóbr nieruchomych i procentów od kapitałów liczyły się procenta po 3% rocznie, to z tych procentów przy oddawaniu Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu różnych znajdujących się w depozycie w pomienionym Banku, a wymienionych w artykułach X i XII niniejszego protokołu sum, będą przedewszystkiem pokryte przypadające Bankowi według jego ustawy opłata za depozyt i komi-sowe; pozostałość zaś z pomienionej summy podzielona zostanie pomiędzy obydwaj uczestniczące Rządy w następujący sposób: $\frac{3}{4}$ takowej dostanie się Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu, a $\frac{1}{4}$ Rządowi cesarsko rosyjskiemu.

Artykuł XV.

Co się tyczy kompetencji, które do unieruchomienia rosyjski Skarb państwa wypłacał, duchowieństwu krakowskiemu i które wynosiły roczną sumę trzy tysiące ośmset czterdzieści rubli 9kopicjek (3.840 rub. 9 kop.), Rząd cesarsko rosyjski jednorazowo wypłaci Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu w rządowych papie-

en papiers de l'Etat amortisables au tirage, un capital portant un intérêt annuel de deux mille sept cent quarante roubles (2.740 rs.), nommément les compétences servies au chapitre et au séminaire de Cracovie capitalisées.

Pour ce qui concerne le payement à l'avenir des compétences servies aux autres institutions religieuses de Cracovie, montant à la somme annuelle de mille quatre-vingt-dix-huit roubles 51 cop. (1.098 rs. 51 cop.), le Gouvernement Impérial de Russie se trouve libéré de cette obligation par le fait de la restitution au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie de la part du Stiftungsfond revenant au clergé de Cracovie.

Il est entendu toutefois que les arriérés de toutes les compétences sans exceptions, jusqu'à la date du $\frac{20 \text{ Juin}}{1 \text{ Juillet}}$ 1874, seront intégralement remis au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie.

Article XVI.

Conformément à une disposition spéciale du Gouvernement Impérial de Russie, antérieure à l'immobilisation des revenus du clergé de Cracovie, ce dernier était en droit de toucher une rente annuelle de trois cent dix-sept roubles (317 rs.) 48 cop. contre déposition dans les caisses du Trésor Impérial des „dowody likwidacyjne“ appartenant à ce clergé et représentant en capital la somme de sept mille neuf cent trente-quatre roubles 10 cop. (7.934 rs. 10 cop.)

Cette rente n'ayant pas été servie au clergé durant l'immobilisation, le Gouvernement Impérial de Russie prendra les dispositions nécessaires à ce que les arriérés de ces rentes soient intégralement payés au susdit clergé et que cette rente lui soit régulièrement servie à l'avenir.

rach procentowych, podlegających umorzeniu za pomocą losowania, kapitał dający dwa tysiące siedemset czterdzieści rubli (2,740 rubli), rocznych procentów, to jest kapitalizowaną sumę kompetencyj wypłacanych kapitule i seminarjum krakowskim.

Co się tyczy wypłaty na przyszłość kompetencyj, wypłacanych innym krakowskim instytutom duchownym, a wynoszących roczną sumę tysiąc dziewięćdziesiąt ośm rubl 51 kopiejek (1,098 rub. 51 kop.), Rząd cesarsko rosyjski uwalnia się od tego obowiązku przez zwrot Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu przypadającej na udział duchowieństwa krakowskiego części kapitału duchownego (Stiftungsfond).

Przytem rozumie się jednakże, że zaległości wszystkich bez wyjątku kompetencyj do $\frac{20 \text{ czerwca}}{1 \text{ lipca}}$ 1874 r. będą całkowicie wypłacone Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu.

Artykuł XVI.

Według oddzielnego rozporządzenia Rządu cesarsko rosyjskiego, wydanego jeszcze przed unieruchomieniem dochodów duchowieństwa krakowskiego, duchowieństwo to miało prawo pobierać coroczną rentę w kwocie trzysta siedemnaście rubli 48 kopiejek (317 rubli 48 kop.) po złożeniu do kass Skarbu państwa świadectw komisyi likwidacyjnej, należących do tego duchowieństwa i przedstawiających kapitalną sumę siedm tysięcy dziewięćset trzydzieści cztery ruble 10 kopiejek (7.934 rub. 10 kop.).

Ponieważ renta ta przez cały czas unieruchomienia nie była wypłacana duchowieństwu, przeto Rząd cesarsko rosyjski wyda właściwe rozporządzenia, aby niewydana część tej renty była całkowicie wypłacona pomienionemu duchowieństwu i aby na przyszłość renta ta była mu w swym czasie wypłacana.

Article XVII.

Les arrangements stipulés dans le présent protocole ayant établi et définitivement liquidé les comptes provenant des réclamations réciproques des deux Hautes Parties contractantes au sujet des biens-fonds et capitaux de l'ancien diocèse de Cracovie, du Westgalizischen Stiftungsfond et des dépôts judiciaires du tribunal de noblesse de Lublin, aucune prétention ayant rapport quelconque à l'objet des réclamations précitées ne pourra plus être élevée contre l'une des deux Hautes Parties contractantes et sera considérée le cas échéant comme nulle et non avenue.

Article XVIII.

Pour effectuer la remise au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie des sommes et valeurs qui lui reviennent en vertu des stipulations du présent arrangement international, le Gouvernement Impérial de Russie désignera soit une institution quelconque, Banque ou autre, soit un employé du Gouvernement Impérial muni de ses pleins-pouvoirs.

Par contre et pour recevoir en son nom les dites sommes et valeurs, le Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie désignera de son côté un de Ses employés muni des pleins-pouvoirs suffisants.

La susdite remise des sommes et valeurs au Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie devra être effectuée à Varsovie.

Article XIX.

Les deux Hautes Parties contractantes considèrent la garantie stipulée par l'art. X du traité conclu entre Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, en date du ^{21 Avril}/_{3 Mai} 1815, comme ne s'étendant pas aux biens immeubles ecclésiastiques de

Artykuł XVII.

Ponieważ przez postanowioną w niniejszym protokole umowę ostatecznie określają się i likwidują obrachunki, wynikające z wzajemnych wymagań obydwóch wysokich stron umawiających się w przedmiocie dóbr nieruchomości i kapitałów byłej dycezyi krakowskiej, zachodnio galicyjskiego kapitału duchownego (Stiftungsfond) i depozytów sądowych Lubelskiego Sądu szlacheckiego, przeto w przyszłości nie mogą być roszczone do którejkolwiek bądź z wysokich stron umawiających się żadne pretensye, ściągające się do wyżej pomienionych wymagań i wszelka taka pretensya, w razie wytoczenia jej, będzie uznana za nieważną.

Artykuł XVIII.

Dokonanie wydania Rządowi cesarsko królewskiemu austriacko węgierskiemu summ, przypadających mu na mocy postanowień niniejszej międzynarodowej umowy, będzie poruczone przez Rząd cesarsko rosyjski albo jakiegokolwiek bądź instytucyi bankowej lub innej, albo też jakimkolwiek urzędnikowi rządu cesarsko rosyjskiego, który w tym celu będzie zaopatrzony w pełnomocnictwo od Rządu.

Rząd cesarsko królewski austriacko węgierski ze swej strony, do przyjęcia pomienionych summ i wartości wyznaczy któregośkolwiek z swych urzędników, zaopatrzywszy go w dostateczne pełnomocnictwo.

Rzeczony summy i wartości będą wydane c. i k. rządowi austriacko węgierskiemu w Warszawie.

Artykuł XIX.

Obiedwie wysokie strony umawiające się uznają rękojmię, wymówioną w artykule X traktatu zawartego pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem austriackim a Najjaśniejszym Cesarzem rosyjskim ^{21 kwietnia}/_{3 maja} 1815 r. za niezciągającą się na jakiegokolwiek bądź

quelque nature qu'ils soient; ils sont convenus en conséquence à ne plus tolérer à l'avenir dans leurs provinces et districts respectifs qui composaient l'ancien Royaume de Pologne aucune propriété de cette nature.

Article XX.

Si après la ratification du présent protocole il se trouvait sur le territoire de l'une des deux Hautes Parties contractantes un bien immeuble quelconque appartenant à un clergé sujet de l'autre et qui ne fût pas compris dans les arrangements stipulés par ce protocole, ce bien immeuble devra être vendu dans le terme de trois années à dater de la dite ratification.

Il en sera agi de même avec les biens immeubles qui pourront à l'avenir revenir au clergé étranger à quelque titre que ce soit, et le délai de trois ans, fixé pour leur vente obligatoire, datera de l'époque de leur acquisition par le clergé ou du jour où le fait de l'acquisition sera constaté.

Article XXI.

Le présent protocole final sera ratifié et les ratifications seront échangées dans six semaines ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires des deux Hauts Gouvernements et les Assistants des dits Plénipotentiaires ont muni ce protocole de leurs signatures et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Varsovie le $\frac{\text{neuf}}{\text{vingt et un}}$ jour du mois de Juin de l'an de grâce Mil huit cent soixante-quatorze.

(L. S.) **Brenner** m. p.
 (L. S.) **Szlachtowski** m. p.
 (L. S.) **Gieczewicz** m. p.
 (L. S.) **Markus** m. p.
 (L. S.) **Osten-Sacken** m. p.

rodzaju majątki nieruchome kościelne; dlatego obie wysokie strony umawiają się, na przyszłość weale nie dopuszczać w należących do nich obwodach i powiatach, które poprzednio wchodziły do składu byłego Królestwa Polskiego, istnienia własności nieruchomości takiego rodzaju.

Artykuł XX.

Gdyby po ratyfikacji niniejszego protokołu ukazał się na terytorium jednej z wysokich stron umawiających się jakikolwiek bądź majątek nieruchomy należący do duchowieństwa będącego w poddaństwie drugiej strony, a który nie wszedł w umowę zawartą przez niniejszy protokół, to taki majątek powinien być sprzedany w ciągu trzech lat od daty pomienionej ratyfikacji.

W taki sam sposób będzie postępowano co do tych dóbr nieruchomych, które mogą następnie na jakiegokolwiek bądź zasadzie dostać się duchowieństwu zagranicznemu i trzyletni termin do obowiązkowej ich sprzedaży będzie się liczył od daty nabycia ich przez duchowieństwo, lub od dnia ujawnienia takiego nabycia.

Artykuł XXI.

Niniejszy protokół końcowy będzie ratyfikowany i jego ratyfikacje będą wymienione w terminie sześć tygodniowym lub wcześniej, jeżeli to będzie możliwe.

Na dowód czego pełnomocnicy obydwóch wysokich Rządów i asystenci pomienionych pełnomocników podpisali niniejszy protokół i przyłożyli do niego pieczęcie swych herbów.

Sporządzono w Warszawie dnia $\frac{\text{dziewiątego}}{\text{dwudziestego pierwszego}}$ czerwca roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątego czwartego.

(L. S.) **Brenner** r. w.
 (L. S.) **Szlachtowski** r. w.
 (L. S.) **Gieczewicz** r. w.
 (L. S.) **Markus** r. w.
 (L. S.) **Osten-Sacken** r. w.

En vertu d'une résolution souveraine de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique en date du 29 Avril 1874 Nous Jules Comte Andrassy de Csik-Szent-Király et Krászna-Horka, Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères de Sa dite Majesté, Président du Conseil de Ses Ministres de l'Empire, confirmons et ratifions l'arrangement contenu dans ce protocole final signé à Varsovie le ^{neuf} ~~vingt~~ ^{ou} jour du mois de Juin par les Commissaires du Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie et du Gouvernement Impérial de Russie, en promettant son exacte et fidèle exécution par le Gouvernement Impérial et Royal.

En foi de quoi Nous avons signé la présente déclaration et y avons fait apposer le sceau du Ministère des affaires étrangères.

Fait à Vienne le vingt-huit jour du mois de Juin de l'an de grâce Mil huit cent soixante-quatorze.

(L. S.) Andrassy m. p.

Na mocy najwyższego postanowienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 29 kwietnia 1874 My Juliusz Hrabia Andrassy na Csik Szent Kiraly i Krasnej Horce, minister cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, prezes rady ministrów państwa, zatwierdzamy i ratyfikujemy umowę, zawartą w niniejszym protokole końcowym, podpisaną w Warszawie dnia ^{dziewiątego} ~~dwudziestego~~ ^{pierwszego} czerwca przez komisarzy Rządu c. i k. austriacko węgierskiego i Rządu cesarsko rosyjskiego, przyrzekając ścisłe i niezachwiane wykonanie takowego ze strony c. i k. Rządu.

Na dowód czego niniejszą deklaracją podpisaliśmy i rozkazaliśmy przyłożyć do niej pieczęć ministerstwa spraw zewnętrznych.

Działo się w Wiedniu dnia dwudziestego drugiego miesiąca czerwca w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym czwartym.

(L. S.) Andrassy r. w.

Protokół niniejszy ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 13 listopada.

Auersperg r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 2 grudnia 1874.

137.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 11 listopada 1874,

o zwinięciu kilku urzędów cłowych pomocniczych tudzież urzędów portowych i zdrowotnych morskich w Dalmacji.

Urzędy cłowe pomocnicze II klasy i połączone urzędy portowe i zdrowotne morskie w Bobowiszczu, Derweniku, Ninie, Nowem, Nowalii i Szolcie tudzież urzędy cłowe pomocnicze II klasy w Synii i Meliniach zostały zwinięte z dniem 31 października 1874 a jednocześnie załatwianie niżej wymienionych czynności cłowych, tudzież spraw zdrowotnych morskich, z zakresem działania delegacyi zdrowotnej w Bobowiszczu, Derweniku, Ninie, Nowem, Nowalii i Szolcie, jakoteż pobieranie podatku konsumcyjnego w Bobowiszczu, Ninie, Nowem i Szolcie, poruczone zostało posterunkom straży skarbowej, rozstawionym w rzeczonych miejscach. Podatek konsumcyjny w Synii będzie pobierał tamtejszy c. k. urząd podatkowy.

Rzeczony posterunki straży skarbowej upoważnione zostały do czynności z posyłkami obiegowymi i cedułami obiegowymi, tudzież do postępowania cłowego z towarami wwozowymi i wywozowymi podług taryfy powszechnej od cła uwolnionemi, a nawet i z takimi, które są zaopatrzone w ceduły pierwotne, na mocy których ulegają uwolnieniu od cła, gdy są przywożone do powszechnego okręgu cłowego.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

138.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 11 listopada 1874,

o przeniesieniu urzędu cłowego pomocniczego II klasy i połączonej z nim agencji portowej i zdrowotnej morskiej z Lukszyeu do Nowego w okręgu Trogirskim.

C. k. urząd cłowy pomocniczy II klasy w Lukszyeu przeniesiony został dnia 1 listopada 1874 równie jak połączona z nim agencja portowa i zdrowotna morska do Nowego w okręgu Trogirskim.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

139.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 12 listop. 1874,**

o upoważnieniu królewsko węgierskiego urzędu cłowego głównego w Aradzie, ażeby do posyłek koleją przewożonych stosował postępowanie skrócone.

Królewsko węgierskie ministerstwo skarbu doniosło pod dniem 31 października 1874, że królewsko węgierski urząd cłowy główny II klasy w Aradzie został upoważniony, ażeby do posyłek koleją przewożonych stosował postępowanie skrócone podług przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175).

Pretis r. w.

140.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 listopada 1874,**

o przyłączeniu gminy miejscowej Wielkie Czernice do obrębu sądu powiatowego żateckiego w Czechach.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłącza się gminę miejscową Wielkie Czernice z obrębu sądu powiatowego podborzańskiego i przyłącza do obrębu sądu powiatowego żateckiego.

Rozporządzenie to nabywa mocy od dnia 1 marca 1875.

Glaser r. w.

141.**Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 18 listop. 1874,**

którem po zniesieniu się z ministerstwami skarbu i spraw wewnętrznych wydane zostają przepisy o urządzeniu postępowania tyczącego się przeniesienia podatków od gruntów wziętych pod koleją żelazną.

1. Każdy zarząd kolejowy obowiązany jest sporządzić tabele działowe wziętych w posiadanie, na wieczność zakupionych parcel czyli też ich części postarać się, aby takowe podpisali także interesowani właściciele gruntów i przedstawić je władzy skarbowej krajowej tego kraju koronnego, w którym się to dzieje,

2. C. k. władza skarbowa krajowa, bez poprzedniczej interwencji ze strony jeometry utrzymującego wykazy i bez natychmiastowej odmiany w katastrze, jedynie na podstawie powyższych tabel działowych, podpisanych przez właścicieli gruntów, zarządzi, aby przypadające na owe grunta podatki rządowe i jakiegokolwiek inne należitości lub dodatki zostały tymczasowo przeniesione w operatach wykazu i wymiaru podatków.

3. Tabele działowe powinny być przedstawione władzy skarbowej krajowej, niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od chwili gdy spółka kolejowa obejmie owe grunta w posiadanie.

4. Kataster będzie stanowczo sprostowany w swoim czasie przez jeometrę utrzymującego wykazy po stanowczem wymierzeniu kolei.

5. W razie, gdyby zarząd kolei uchybił temu rozporządzeniu, będzie to rzeczą właścicieli gruntów, mających się za pokrzywdzonych, uczynić stosowne doniesienie do ministerstwa handlu.

Banhans r. w.

Lasser r. w.

Pretis r. w.

142.

Obwieszczenie ministerstwa rolnictwa z d. 21 listop. 1874, tyczące się ustanowienia zasad i częściowego uzupełnienia probierstwa rolniczego i leśniczego w Austrii.

I.

Najwyższe postanowienie z dnia 22 listopada 1873.

Zgadzam się na przyjęcie zasad przedstawionego Mi programu podziału i stopniowego zaprowadzenia probierstwa na polu uprawy roli i pozwalam przystąpić do wykonania programu, o ile przedmiot tego wymaga i o ile znajdują się fundusze. Pozwalam tedy, ażeby przystąpiono niezwłocznie do urządzenia gałęzi probierstwa na polu produkcji leśnej i przemysłu leśnego w duchu owego programu i w tym celu zgadzam się aby umieszczono na etacie posadę dyrektora i adjunkta, jakoteż aby używano przyjętych czasowo w miarę potrzeby pomocników, pozwalam na założenie probierni pomocniczych i sprawienie inwentarza i oczekiwać będą przedstawienia po roku stanowczego projektu statutów.

Nadto pozwalam rozszerzyć istniejące probiernie w Wiedniu i Klosterneuburgu przez przydanie tu i tam sekcji do dochodzeń z posadami przysięgłego adjunkta i sługi, tudzież asystentów, którzy będą przyjmowani czasowo w miarę potrzeby i na czas tejże za wynagrodzeniem.

Gödöllö, dnia 22 listopada 1873.

Franciszek Józef r. w.

Chlumecky r. w.

I.

Zasady programu do systematycznego podziału i stopniowego zaprowadzenia probierstwa do uprawy roli w Austrii.

1. Probierstwo do uprawy roli, jako instytucja rządowa, ma służyć do wynajdywania za pomocą prób i doświadczeń urządzonych i uposażonych przez rząd, zasad umiejętności uprawy roli.

2. Probierstwo dzieli się na następujące gałęzie główne:

a) Do celów rolnictwa oraz i leśnictwa:

1. Klimatologia.
2. Fizjologia roślin.

b) Do rolnictwa:

3. Produkcya roślin rolniczych.
4. Chów zwierząt rolniczych.
5. Maszyny rolnicze.
6. Technologia rolniczo-techniczna.

c) Do leśnictwa:

7. Produkcya leśna.
8. Przemysł lasowy.
9. Technologia leśniczo mechaniczna.
10. Technologia leśniczo chemiczna.

3. W stopniowym zaprowadzeniu tych działów głównych, gałęzie pokrewne będą ile możności łączone ze sobą w jednym i tem samym miejscu; te, dla których i bez osobnych zakładów można działać na drodze dobrowolnego badania więcej niż dla innych, będą zostawały w ostatnim rzędzie, dążyć zaś należy do jak najściślejszego związku między probierniami a szkołami głównymi, unikając jednak, aby dozwolone zresztą łączenie działalności nauczycielskiej z probierstwem nie narażało powodzenia obu zakresów. Do badania nadesłanych przedmiotów, co ma się odbywać podług taryfy, może być urządzony w każdej probierni osobny oddział składający się z adjunkta i pomocników.

4. Gdy będą urządzone probiernie pomocnicze dla więcej gałęzi probierstwa, powoływać należy o ile tylko jest to możliwem osoby będące już w służbie publicznej.

5. Zakres płac wyznacza ministerstwo jako najwyższa zwierzchność, atoli po wysłuchaniu zgromadzenia dyrektorów probierni i innych znawców, peryodycznie zwoływać się mającego a które ma naradzić się nad programem na pewien oznaczony okres o ile to jest potrzebnem do wyznaczenia kwot na uposażenie, do uniknienia opuszczeń i powtarzań i w celu wspierania się nawzajem.

6. Dyrektorowie probierstwa będą zostawali na równi z profesorami wyższymi akademii rolniczej pod względem stopnia, płac i prawa do emerytury; dyrektorom pobierającym dotychczas wyższe pensye, pozostawiają się takowe jako osobiste. Osobom powołanym mogą być nadane pensye wyższe od etatowych i inne korzyści.

7. Adjunkci przysięgli będą zaliczeni do klasy IX stopnia.

II.

Zastosowanie zasad powyższych.

1.

Statut ces. król. probierni rolniczo chemicznej w Wiedniu.

Zatwierdzony Najwyższem postanowieniem z dnia 13 września 1874 L. $\frac{11369}{1381}$.

§. 1. Zadanie probierni rolniczo chemicznej w Wiedniu rozwija się w dwóch kierunkach:

- a) Przedsiębranie badań ściśle naukowych na polu produkcji zwierzęcej i roślinnej, w szczególności zaś badania zostające w bezpośrednim związku z praktyką rolniczą jak np. co do praw przyswajania roślin i zwierząt, co

do ilości i wartości pierwiastków wchodzących w skład nowych roślin, co do warunków wegetacji roślin użytecznych w przemyśle lub medycynie, co do nawożenia pastwisk stałych, co do żywienia zwierząt domowych, co do postępowania pod względem nabiału itd. itd.

b) Rozpoznawanie i kontrolowanie rozmaitych nawozów, jakoteż przedsięwzięcie dochodzeń analitycznych, fizyologicznych i mikroskopijnych z polecenia ministerstwa rolnictwa, lub, za odpowiednią opłatą, na żądanie towarzystw i osób prywatnych.

§. 2. Odpowiednio do tych kierunków probiernia składa się z dwóch oddziałów, z których jeden ma zajmować badaniami naukowymi (a), drugi dochodzeniami (b).

Poczet osób w probierni rolniczo chemicznej składa się z dyrektora stojącego na czele obu oddziałów zakładu, który oraz kieruje bezpośrednio oddziałem do badań; — tudzież z dwóch adjunktów, z których jeden kieruje bezpośrednio oddziałem do dochodzeń a drugi pomaga dyrektorowi i z dwóch laborantów.

W razie potrzeby ministerstwo rolnictwa przyda do pomocy inne siły (asystentów) na czas oznaczony.

Dyrektora zalicza się do klasy VI stopnia

Adjunkci zaliczają się do klasy IX stopnia.

Laboranci pobierają płacę w kwocie 400 złotych i przepisany dodatek służbowy.

Asystenci pobierają wynagrodzenie po 700 złotych rocznie.

Dyrektora mianuje Jego ces. i krol. Apostolska Mość na przedstawienie ministerstwa rolnictwa, adjunktów i laborantów ministerstwo rolnictwa na przedstawienie dyrektora.

§. 3. Obowiązki i prawa urzędników probierni będą określone osobną instrukcją.

§. 4. Opłaty za czynności wykonane w probierni na żądanie towarzystw i osób prywatnych będą ustanowione w osobnej taryfie.

§. 5. W jaki sposób rezultaty naukowe prac probierni mają być ogłaszane, oznaczy ministerstwo rolnictwa.

2.

Statut probierni chemiczno fizyologicznej do winogrodnictwa i sadownictwa w Klosterneuburgu.

Zatwierdzony Najwyższem postanowieniem z dnia 13 września 1874 L. $\frac{11363}{1381}$.

§. 1. Zadania probierni chemiczno fizyologicznej do winogrodnictwa i sadownictwa w Klosterneuburgu rozwijają się w dwóch kierunkach:

a) Przedsięwzięcie badań ściśle naukowych na polu winogrodnictwa i sadownictwa w ogólności, winiarstwa i chemii fermentacyjnej w najrozciąglejszym znaczeniu;

b) Dochodzenia i próby zostające w bezpośrednim związku z praktyką winogrodnictwa i sadownictwa, winiarstwa i gospodarstwa piwnicznego, a które mają być dokonywane albo z polecenia ministerstwa rolnictwa, albo, za odpowiednią opłatą, na żądanie towarzystw i osób prywatnych.

§. 2. Odpowiednio do tych kierunków probiernia składa się z dwóch oddziałów, z których jeden ma zajmować się badaniami naukowymi (a) a drugi dochodzeniami (b).

Poczet osób w probierni chemiczno fizyologicznej do winogrodnictwa i sadownictwa składa się z dyrektora stojącego na czele obu oddziałów zakładu, który oraz kieruje bezpośrednio oddziałem do badań tudzież z dwóch adjunktów, z których jeden kieruje bezpośrednio oddziałem do dochodzeń a drugi pomaga dyrektorowi, jakoteż z rachmistrza i dwóch laborantów.

W razie potrzeby ministerstwo rolnictwa przyda do pomocy inne siły (asystentów) na czas oznaczony.

Dyrektora zalicza się do klasy VI stopnia.

Adjunkci zaliczają się do klasy IX stopnia.

Rachmistrza zalicza się do klasy X stopnia.

Laboranci pobierają płacę w kwocie 400 złotych i przepisany dodatek służbowy.

Asystenci pobierają wynagrodzenie po 700 złotych rocznie.

Dyrektora mianuje Jego c. k. Apostolska Mość na przedstawienie ministerstwa rolnictwa, adjunktów, rachmistrza i laborantów, ministerstwo rolnictwa na przedstawienie dyrektora.

§. 3. Z probiernią połączony jest kurs winiarstwa, który synom producentów i handlarzy wina, jakoteż wszystkim, zajmującym się pod względem naukowym winogrodnictwem i sadownictwem a osobliwie chemią fermentacyjną, ma nastrepić sposobność obznajmienia się z postępem badań naukowych na tem polu zapomocą własnych prac w laboratorium i przez uczęszczanie na tyczące się tego wykłady i doświadczenia.

Postanowienia poboczne tyczące się urzędzenia kursu winiarstwa będą podane w osobnej instrukcyi.

§. 4. Obowiązki i prawa urzędników probierni będą określone osobną instrukcyą.

§. 5. Opłaty za czynności wykonane na żądanie towarzystw i osób prywatnych będzie pobierała probierna podług osobnej taryfy.

Toż samo tyczy się opłat za kurs winiarstwa t. j. za używanie stołu do robót w laboratorium probierni.

§. 6. W jaki sposób rezultaty naukowe prac probierni mają być ogłaszane, oznaczy ministerstwo rolnictwa.

3.

Rozporządzenie ministerstwa rolnictwa o tytułach odnośnie do probierstwa leśnego.

Ze względu, że w myśl Najwyższego postanowienia z d. 22 listopada 1873, statut dla probierstwa leśnego wydany będzie dopiero na podstawie nabytego doświadczenia, tymczasem zaś wydelegowano jednego z ces. król. profesorów akademii leśnictwa w Mariabrunn do zaprowadzenia probierstwa na polu produkcji leśnej i przemysłu leśnego i do kierowania takowem aż do dalszego rozporządzenia, biuro w Wiedniu, kierownikowi temu podlegające, będzie używało tytułu „Ces. król. dyrekcya probierstwa leśnego“ a zarazem rozporządza się, że osoby, którym w pewnych miejscach lub probierniach pomocniczych właściwe roboty będą powierzane, chociażby nie miały stałej posady w tej gałęzi służby i prawa do tytułu urzędowego, mogą być tytułowane jako „Delegaci ces. król. dyrekcji probierstwa leśnego.“

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część L. — Wydana i rozesłana dnia 12 grudnia 1874.

143.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 29 listopada 1874,

tyczące się zmian w austriackim cenniku lekarstw.

W przepisach rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 3 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 172) tyczącego się cennika lekarstw do farmakopei austriackiej z roku 1869 zacząną obowiązywać od dnia 1 stycznia aż do dalszego rozporządzenia następujące zmiany:

I. W cenniku lekarstw farmakopei.

	ent.		ent.
Acidum carbolie	1 uncya 18	Chinae cortex ruber	1 uncya 62
nad 6 unceyi każda następna	„ 16	„ „ „ gross. pulv.	„ 64
„ citricum	„ 39	„ „ „ subt. pulv.	„ 87
„ „ subt. pulv.	„ 44	Cinnamomi cortex.	„ 8
Ammoniacum	„ 13	„ „ subt. pulv.	„ 14
„ subt. pulv.	„ 18	Coffeinum	1 gran 3
Arnicae radix seiss.	„ 9	Colchici semina	1 uncya 7
Asa foetida	„ 12	Crocus austriacus	1 skrupuł 31
„ „ subt. pulv.	„ 21	„ „ pul.	„ 35
† Atropinum sulfuric.	1 gran 18	„ galic.	„ 14
Axungia porci	1 uncya 6	„ „ pul.	„ 17
Balsamum copaivae	„ 27	Cuprum sulfuric.	1 uncya 9
„ peruvian.	„ 76	Cydoniae semina	„ 15
Bismuthum subnitric.	1 skrupuł 10	† Digitalinum depuratum	1 gran 65
† Cantharides	1 uncya 42	Emplastrum cantharidum	1 uncya 40
† „ „ subt. pulv.	„ 60	„ hydrargyri	„ 28
Cardamomum	„ 91	† Extractum opii aquos	1 skrupuł 54
Caryophylli	„ 15	nad 1 skrupuł każdy następny	„ 50
„ subt. pulv.	„ 24	† „ secalis cornuti	1 drachma 33
Chamomillae vulg. flor.	„ 12	Ferum iodatum	„ 9
nad 2 unceye każda następna	„ 10	Hydrargyrum	1 uncya 50
„ gr. pulv.	„ 16	† „ „ bichlorat. ammoniat.	1 drachma 13
nad 2 unceye każda następna	„ 14	† „ „ „ corrosiv. pulv.	„ 7
„ vulg. flor. subt. pulv.	„ 22	† „ „ bijodat. rubr.	1 skrupuł 7

† Hydrargyrum chlorat. mite pul.	1 drachma .	9	Oleum sinapis aethereum	1 skrupuł .	20
† " " " via humid. "	"	23	" therebinth. rectificat.	1 uncya .	4
† " jodat. flav.	1 skrupuł .	9	† Opium subt. pulv.	1 skrupuł .	16
† " oxydat. flav.	1 drachma .	19	Polio magnes. citr. efferv.	8 uncyi .	35
Ichtyocolla	1 uncya .	134	Ratanhae rad. sciss.	1 uncya .	16
Ipecacuanhae rad. gross. pulv.	1 drachma .	7	" " subt. pulv.	"	36
" " subt. pulv.	"	9	Resina jalapae	1 skrupuł .	19
Jalapae tuber subt. pulv.	1 uncya .	35	Rheum (rad.)	1 uncya .	73
Jodum	1 skrupuł .	9	" sciss.	"	74
Juniperi fructus	1 uncya .	2	" subt. pul.	1 drachma .	12
" " rad. tus.	"	4	Roob juniperi	1 uncya .	23
Kalium bromatum	1 skrupuł .	3	Rosa damascena	"	32
" jodatum	1 drachma	14	" " subt. pul.	"	45
nad 1 uncya każda następna	"	11	Sabadillae fruct.	"	4
Koussou sciss.	1 uncya .	13	" " subt. pulv.	"	14
" " subt. pulv.	"	22	Saccharum lact. subt. pulv.	"	16
Malvae flores	"	7	† Secale cornut.	"	8
Massa pilul. Ruffi	1 drachma .	15	Senegae rad.	"	35
Mastiche	1 uncya .	62	Sinapis semin.	"	3
" subt. pulv.	"	72	" " pulv.	"	5
† Morphinum	1 gran . .	6	Syrupus ferri jodati	1 drachma .	6
† " hydrochloric.	"	5	Tiliae flores	1 uncya .	9
Natrium boracic. pulv.	1 uncya .	13	† Tinctura cantharidum	1 drachma .	3
Oleum bergamottae	1 drachma .	23	" ipecacuanhae	"	4
" caryophyllor	"	10	" jodi	"	4
" lauri	1 uncya .	10	† " opii simpl.	"	7
nad 2 uncye każda następna	"	8	Uquentum hydrargyri	1 uncya .	34
" nucis mosehatae	1 drachma .	7	" juniperi	"	19
" rosarum	1 skrupuł .	133	Vanilla	1 skrupuł	33
" "	1 kropla .	4			

Oprócz tego odpada:

1. Dla następujących artykułów zniżenie taksy: „od każdej następnej nad 2 uncye“:

Alumen,
Aqua aromat. spirit.,
" carminat.,
" chamomill.,
" rosarum,
" rubi idaei,
Calcium oxydat.,
Dulcamar caul. sciss.,

Gramin. rhyz. sciss.,
Hyoseiam. fol. sciss.,
Jaceae herb. sciss.,
Liquirit. rad. sciss.,
Magnesium sulfur.,
Millefolii herb. scis.,
Natrium silicie.,
Oleum thereb. rectific.

2. Zniżenie taksy od każdej następnej: „nad 1 uncya“ dla:

Syrupus ferri jodati.

II. W cenniku naczyń

odpada pierwszy ustęp:

„Zwyczajnie szkło zielone na lekarstwa“ razem z cenami takowego tamże podauemi.

III. W cenniku lekarstw dla zwierząt.

	zł. ent.		zł. ent.		
Acidum carbolicum	1 libra	64	Asa foetida	1 libra	1
" "	1 uncya	15	" "	1 uncya	10
Ammoniacum	1 libra	11	" "	1 libra	44
"	1 uncya	10	" " pulv.	1 uncya	13
Arnicae rad. sciss.	1 libra	78	† Atropinum sulfuric.	1 gran	16

	zł. cent.		zł. cent.		
Axungia porci	1 libra	53	Kalium jodatun	1 uneya	86
† Belladonnae fol. sciss.	„	48	† Morphinum hydrochloric.	1 gran	4
† Cantharides	1 uneya	34	Natrium boracis. pulv.	1 libra	98
† „ pulv.	„	39	„ „ „	1 uneya	9
Chamomillae vulg. flor. gross. pulv.	1 libra	9	Oleum lauri	1 libra	82
„ „ „ „ „	1 uneya	10	„ „	1 uneya	8
Cinnamomi cortex	1 libra	65	„ sinapis aether	1 skrupul	16
„ „	1 uneya	6	„ therebinth. rectific.	1 libra	36
„ „ gross. pulv.	1 libra	82	† Opium subl. pulv.	1 drachma	39
„ „ „ „	1 uneya	8	Pix liquida	1 libra	24
Cuprum sulfuric.	1 libra	78	Sabadillae fruct.	„	36
„ „	1 uneya	7	„ „	1 uneya	4
Emplastrum diachyl. simpl.	1 libra	83	„ „ pulv.	1 libra	70
„ „ „	1 uneya	8	„ „ „	1 uneya	7
† Hydrargyrum bichl. corr. pulv.	„	43	† Secale cornut	1 libra	71
† „ bijodat. rubr.	1 drachma	17	† „ „	1 uneya	7
† „ chlorat. nite pulv.	1 uneya	61	† „ „ pulv.	1 libra	95
† „ oxydat. flavum	1 drachma	17	† „ „ „	1 uneya	9
Ipecacuanhae rad. gross. pulv.	1 uneya	46	Sinapis semin.	1 libra	28
Jalapae tub. gross. pulv.	„	19	† Tinctura cantharid.	1 uneya	17
Jodum	1	43	„ jodi	„	26
„	1 drachma	21	† „ opii simpl.	„	46
Juniperi fructus	1 libra	11	Unquentum hydrargyr.	„	29
„ „ gross. pulv.	„	31	„ simplex	1 libra	26
Kalium chloric.	„	99	„ „	1 uneya	11
„ „	1 uneya	9			

Inne przepisy rozporządzenia z dnia 3 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 172) pozostają niezmienione.

Przepisy rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z d. 19 grudnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 164) przestają obowiązywać od dnia 31 grudnia 1874.

Lasser c. w.

144.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 1 grudnia 1874,

zaprowadzające zmianę w rozporządzeniu z dnia 16 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 80), którem wydany został przepis o używaniu jednostajnych sygnałów na wszystkich kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Odnośnie do podania dyrekcji c. i k. uprzyw. kolei żelaznej Cesarzowej Elżbiety w imieniu zarządów wszystkich kolei austriackich, wniesionego do mnie pod dniem 23 grudnia 1873 a tycejącego się dawania sygnałów zwrotnych, które na mocy §-fu 3-go lit. e) i l) tudzież rozdziału VII §§. 64—69 przepisu o sygnałach, z dnia 16 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 80) miały być zaprowadzone, zmieniam po zniesieniu się z król. węgier. ministrem komunikacji przepis zawarty w rozporządzeniu wprowadczem z dnia 16 czerwca 1872 i rozporządzam co następuje:

1. Ze względu na bezpieczeństwo ruchu zasada dawania sygnałów zwrotnych zachowuje się.

2. Atoli ze względów ekonomicznych pozwala się, ażeby nasamprzód, a to najpóźniej do dnia 1 maja 1875, sygnały zwrotne były dawane tylko na

wszystkich tych kolejach, gdzie stosownie do porządków ruchu pociągi idą za sobą w odległościach krótszych od odległości stacyjnych. Za stacje w tem znaczeniu uważa się te, na których można dawać sygnały jednocześnie telegrafem i dzwonkiem.

Przepis ruchu należy odpowiednio zmienić, bo od dnia 1 maja 1875, na kolejach sygnałami zwrotnymi nie zabezpieczonych, następowanie po sobie pociągów na odległość stacji będzie zabronione.

3. Nadto, nienaruszając przepisów ustępu 2, sygnały zwrotne zaprowadzić należy aż do powyższego terminu we wszystkich tych miejscach kolei, gdzie ruch pociągów nakazuje szczególną ostrożność.

4. Ministerstwo handlu może w każdym czasie zarządzić wystawianie wszędzie sygnałów zwrotnych stosownie do okoliczności.

Wzywam przeto zarządy kolei, ażeby co do wszystkich swoich linii podały c. k. inspekcji głównej kolei austriackich do potwierdzenia części kolei i miejsca, na których najpóźniej do dnia 1 maja 1875 sygnały zwrotne stosownie do punktu 2 lub 3 muszą być zaprowadzone.

Banhans r. w.

145.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 4 grudnia 1874, o unieważnieniu koncesyi na kolej żelazną parową z Altheimu do Schärdingu.

Na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 19 listopada 1874 koncesya na budowę i utrzymywanie w ruchu kolei żelaznej parowej z Altheimu do Schärdingu, nadana dokumentem z dnia 7 czerwca 1873 (Dz. u. p. Nr. 34) bankowi przemysłowemu i handlowemu dla Górnej Austrii i Salzburga w spółce z c. k. radcą budownictwa Karolem Baronem Schwarzem, uważa się w myśl §. 20 dokumentu koncesyi za unieważnioną z powodu niedopełnienia obowiązków koncesyą przepisanych.

Banhans r. w.

146.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7 grudnia 1874,

o przyłączeniu gminy Schadendorfberg do obrębu sądu delegowanego miejsko powiatowego dla okolicy Gradca w Styrii.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wylacza się gminę Schadendorfberg z obrębu sądu powiatowego miejsko delegowanego w Voitsbergu i przyłącza do obrębu sądu delegowanego miejsko powiatowego dla okolicy Gradca.

Rozporządzenie to nabywa mocy obowiązującej od dnia 1 marca 1875.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LI. — Wydana i rozesłana dnia 22 grudnia 1874.

147.

Ustawa skarbowa z dnia 22 grudnia 1874, na rok 1875.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Wydatki państwa na rok 1875 ustanawiają się w sumie 381,370.906 zł. waluty austriackiej.

Artykuł II.

Użycie szczegółowe i sumy etatowe, dla poszczególnych wydziałów administracyi pozwolone, zawarte są w pierwszej części poniżej zamieszczonego preliminarza państwa.

Dotacje, w poszczególnych rozdziałach, tytułach i paragrafach tego preliminarza państwa, pozwolone, mogą być użyte tylko na cele w odpowiednich rozdziałach, tytułach i paragrafach wskazane a mianowicie oddzielnie na potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne.

Artykuł III.

Na pokrycie wydatków państwa, w artykule I pozwolonych, przezuaczają się wpływy z podatków stałych, z podatków niestałych i wszystkich innych gałęzi dochodów państwa, ustanowione w drugiej części niżej zamieszczonego preliminarza państwa w sumie 373,089,899 zł. waluty austriackiej.

Artykuł IV.

Dla otrzymania sumy dochodów państwa w artykule III ustanowionej, podatki stałe i niestałe pobierane będą w ogólności według istniejących przepisów.

Co się zaś tyczy wymiaru dodatków do podatków stałych obowiązywać mają następujące postanowienia:

- a) z podatkiem gruntowym i podatkiem domowo-czynszowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący trzecią część podatku zwyczajnego;

- b) z podatkiem domowo-klasowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu;
- e) z podatkiem zarobkowym i z podatkiem dochodowym pobierany będzie prócz podatku zwyczajnego dodatek nadzwyczajny podobnie w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu.

Tylko od tych osób do podatku obowiązanych, których całkowita należność podatku zwyczajnego, mianowicie podatku zarobkowego i dochodowego pierwszej klasy, lub podatku dochodowego drugiej klasy nie przenosi kwoty 30 zł. wal. austr., pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący tylko siedm dziesiątych części podatku zwyczajnego.

Od budynków, które całkiem lub częściowo podlegają czasowemu uwolnieniu od podatku domowo-czynszowego, uiszczać należy tytułem podatku dochodowego na rok 1875, pięć od sta czystego dochodu rocznego, który te budynki wolne od podatku, przynoszą, to jest od tej kwoty, która pozostaje z całorocznego dochodu ryczałtowego z czynszów, po strąceniu odsetków, prawnie pozwolonych na utrzymanie budynków, a jeżeli budynki są całkiem wolne od podatku, po strąceniu także odsetków, przypadających dowodnie w roku 1875 od kapitałów, na budynku wolnym od podatku zabezpieczonych.

Artykuł V.

Na pokrycie kapitałów ogólnego długu państwa, przypadających do wypłaty w ciągu roku 1875 mogą być puszczone w obieg, w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867, (Dz. u. p. 1868 Nr. 3) obligacye nie zwrotnego jednokrotnego długu państwa, utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) a to za taką kwotę, jaka będzie potrzebna do otrzymania z ich sprzedaży funduszków wystarczających na spłacenie owych kapitałów.

Artykuł VI.

Kwota 500.000 zł., umieszczona w rozdziale 8: ministerstwo wyznań i oświecenia tytuł 9: Potrzeby funduszków religijnych §. 19 pomiędzy wydatkami nadzwyczajnymi na tymczasowe polepszenie płac księży katolickich, ma być uważana za zaliczkę rządową daną funduszowi religijnemu a w roku 1876 zwrócić się mającą i upoważnia się rząd, ażeby z niej księżom katolickim, których dochody są niewystarczające, podwyższył płacę na rok 1875 czasowo i nie zobowiązując się na przyszłość.

Artykuł VII.

Kwoty dozwolone na wydatki roku 1875, z końcem tegoż albo wcale nie, albo nie zupełnie wydane, jednak z wyjątkiem dotacyi na cło i tytoń (rozdział 12 i 15), które z końcem roku zawieszają się, mogą także być jeszcze użytymi w pierwszej połowie 1876 na cele w niniejszej ustawie skarbowej przewidziane i w granicach pozycyi takową ustanowionych; odnośne wypłaty jednak mają być zapisane w rachunku rocznym na karb zarządu poprzedniego roku.

Pozwolenie jednak co do kwot nieużytych nawet i w pierwszej połowie 1876 roku, wychodzi z mocy z dniem ostatnim czerwca 1876.

Wyjątemi od tego postanowienia są kwoty, przeznaczone na pokrycie stałych płac, jakimi są pensye, emerytury itd. albo na uiszczenie tych wypłat, które opierają się na obowiązującym tytule prawnym, jak odsetki od długu państwa itd. Kwoty te mogą być używane aż do upływu terminu przedawnienia.

Dotacje nadzwyczajne, pozwolone w pierwszej części preliminarza na budowę lub inne cele wyłączne, tamże szczegółowo wskazane, jakoteż tego rodzaju dotacje dotyczące się tytoniu, które w roku 1875 albo weale nie, albo nie zupełnie będą użyte, mogą być używane do końca czerwca 1877, tak jednak uważane będą, jak gdyby były pozwolone w preliminarzu 1876 roku i dla tego mają być policzone na zarząd tegoż roku.

Artykuł VIII.

Upoważnia się ministra skarbu do sprzedania w ciągu roku 1875 takich nieruchomości rządowych, których wartość szacunkowa każdej z osobna nie przynosi 25.000 zł. aż do sumy ogólnej 300.000 zł. a to bez poprzedniczego szczegółowego pozwolenia rady państwa, jedynie pod warunkiem, iż później usprawiedliwi sprzedaż. Upoważnia się nadto ministra skarbu, pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, ażeby spółkom, którym służy użytkowanie kolei żelaznych państwa, udzielił w ciągu roku 1875 pozwolenie do sprzedaży mniej potrzebnych gruntów kolei państwa, pod warunkiem wynagrodzenia Skarbu Państwa za zrzeczenie się prawa własności, a pozwolenie to może być udzielone i wtedy, jeżeli wartość szacunkowa jednego takiego przedmiotu przynosi sumę 25.000 zł.

Artykuł IX.

Upoważnia się ministra skarbu, ażeby na pokrycie niedoboru, który, jeżeli od sumy ogólnej wydatków państwa 381,370.906 zł. odciągniemy sumę ogólną dochodów 373,089.099 „
wynosi 8,281.007 zł. spieniężył obligacye niezwrotnego, jednorakiego długu państwa, utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u p. Nr. 66), a to za 12 milionów złotych wartości nominalnej.

Artykuł X.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Gödöllö, dnia 22 grudnia 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Lasser r. w. Banhans r. w. Stremayr r. w.
Glaser r. w. Unger r. w. Chlumecky r. w. Pretis r. w.
Horst r. w. Ziemiałkowski r. w.

Preliminarz państwa

na rok 1875 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część pierwsza. — Potrzeby.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski	4,650,000		4.650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana 50%	74.295		74.295
3			III. Rada państwa.			
	1		Izba panów	40.470		40.470
	2		Izba deputowanych	586.400		586.400
	3		Delegaeya	11.000		11.000
	4		Komisya kontroli długi państwa	10.800		10.800
	5		Na budowę nowego domu dla parlamentu		500.000	500.000
			Suma (Rozdział 3, tytuły 1—5)	648.670	500.000	1,148.670
4			IV. Trybunał państwa	22.000		22.000
5			V. Rada ministrów.			
	1		Prezydyum rady ministrów	147.000		147.000
	2		Fundusz do rozrządzania	50.000		50.000
	3		Koszta gazet urzędowych	422.000		422.000
			Suma (Rozdział 5, tytuły 1—3)	619.000		619.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Kierownictwo naczelne	488.000		488.000
	2		Wydatki policyi rządowej	120.000		120.000
	3		Koszta dziennika ustaw państwa	65.000	1.000	66.000
	4		Zarząd administracyjny wszystkich krajów	5,480.000	150.000	5,630.000
			Budynki do kwarantanny bydła		100.000	100.000
	5		Bezpieczeństwo publiczne	3,620.000	2.000	3,622.000
			Nadzwyczajne wydatki policyjne w Dalmaeyi (włączyć- gostwo)		10.000	10.000
	6		Dodatek zakładom podrzutek	100.000		100.000
	7		Służba budownicza rządowa	1,155.000	21.000	1,176.000
			Koszta podróży z powodu nadzwyczajnych budowli drogowych i wodnych		45.000	45.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
6	8	1	Budowa dróg:			
			Austria poniżej Anizy	630.000		630.000
			Wybrukowanie gościńców skarbowych koło Wiednia		70.000	70.000
			Odbudowanie mostu na Ybbs pod Kemmelbachem		10.000	10.000
			Na budowę nowego mostu na Dunaju pod Wiedniem		345.000	345.000
		2	Austria powyżej Anizy	195.000		195.000
			Upłaty przypadające w r. 1875 na kosztą budowy nowego mostu na Dunaju pod Lincem		115.000	115.000
		3	Salzburg	109.000		109.000
			Budowa mostu stałego żelaznego na Salzachu w Salzburgu		50.000	50.000
		4	Styrya	330.000		330.000
			Dodatek rządowy na uregulowanie Anizy		5.200	5.200
		5	Karyntya	179.000		179.000
			Dokończenie budowli na dzikich potokach pod Steinfeld		2.000	2.000
			Dodatek skarbowy na budowy do zamknięcia doliny nad dzikim potokiem Drasnicą pod Dołem		3.000	3.000
		6	Kraina	144.000		144.000
			Na częściowe pokrycie nadwyżki wydatku na przeniesienie gościńca kankerskiego pomiędzy Kraińskiem a Klancem		8.000	8.000
			Dokończenie gościńca kraińsko-istryjskiego od granicy Wybrzeża pod Diwaczą, aż do gościńca skarbowego tryestyńskiego		10.800	10.800
		7	Wybrzeże	105.000		105.000
			Poprawa gościńca karyntyjskiego nad strumieniami Usnik i Martynka, między Sellą a Czyginem		17.000	17.000
			Doплата na budowę drogi w dolinie Baezy		8.000	8.000
			Doплата na dokończenie drogi w dolinie Idrycy		2.000	2.000
		8	Tyrol i Vorarlberg	321.000		321.000
			Dalszy ciąg budowy gościńca primierskiego		40.000	40.000
		9	Czechy	1,196.000		1,196.000
			Dalszy ciąg budowy mostu sklepionego na Mży pod Kocowem		21.000	21.000
			Dalszy ciąg budowy mostu na Sazawie pod Budą		30.000	30.000
			Budowa mostu na Łabie pod Brandysem		20.000	20.000
		10	Morawia	260.000		260.000
			Budowa gościńca Cukmantel Freiwaldauskiego		13.000	13.000
		11	Szląsk	118.000		118.000
			Dalsza budowa gościńca z Cukmantla na Freiwaldau do Morawii		40.000	40.000
		12	Galicya z Krakowem	925.000		925.000
			1. Na gościńcu bielsko-stryjsko-śnia-tyńskim:			
			Dalsza budowa mostu Nr. 6 na Strwiążu pod Chyrowem		3.300	3.300
			Przebudowanie mostu Nr. 248 na Strwiążu pod Smolnicą		10.300	10.300
			Budowa nowego mostu Nr. 249 na Strwiążu pod Terłem		20.800	20.800
			Zniesienie	4,512.000	1,044.400	5,556.400

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	4,512.000	1,044.400	5,556.400
6	8	12	2. Na gościńcu spytkowicko-myślenickim: Wybudowanie szóstej przerwy pod Stróżą		17.600	17.600
			2. Na gościńcu brzechowicko-bursztyńsko-podhoreckim: Dalsza budowa mostu jarmowego na Dniestrze pod Siwką		8.700	8.700
			4. Na gościńcu delatyńsko-jabłonieckim: Przebudowanie przerwy w wawozie pod Ostrywą Dokończenie mostu Nr. 64 pod Mikuliczynem Przebudowanie mostu Nr. 94 b)		27.300 20.000 2.000	27.300 20.000 2.000
		13	Bukowina Budowa gościnca od granicy węgierskiej pod Kirlibabą do Jakoben	96.000		96.000 50.000
		14	Dalmacya Dalszy ciąg budowy drogi nadbrzeżnej z Breno do Dubrownika starego Przeniesienie podwyższenia w Smaniew Brig	100.000		100.000 17.000 4.400
			Suma (Tytuł 8, §§. 1—14)	4,708.000	1,191.400	5,899.400
9			Budownictwo wodne:			
		1	Austria poniżej Anizy Budowle wodne na Dunaju	269.000		269.000 290.000
		2	Austria powyżej Anizy Budowle wodne na Dunaju " " " " rzecze Inn " " " " Salzach " " " " Traun	174.000		174.000 70.000 40.000 15.000 40.000
		3	Salzburg Uregulowanie Salzachu i Saali	34.000		34.000 25.000
		4	Styrya Dodatek skarbowy na uregulowanie Anizy, " " " " Muru, " " " " Drawy, " " " " Sawy,	35.000		35.000 6.500 13.600 9.000 6.000
		5	Karyntya Dalszy ciąg uregulowania Drawy	1.000		1.000 10.000
		6	Kraina Uregulowanie Sawy	10.000		10.000 10.000
		7	Wybrzeże	3.000		3.000
		8	Tyrol i Vorarlberg Dalsze budowle reeesowe na rzecze Inn Regulacya Renu Budowle regulacyjne na Drawie ku granicy karyntyjskiej	70.000		70.000 10.500 20.000 9.500
			Zniesienie	396.000	575.100	1,171.100

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austryackiej		
			Przeniesienie	596.000	575.100	1.171.100
6	9	9	Czechy	196.000		196.000
			Uregulowanie Mołdawy powyżej Pragi 60.000			
			Budowa przystani na Mołdawie powy- żej domu inwalidów w Pradze 49.000			
			109.000			
			Regulacja Mołdawy między Karoli- nentallem a Mielnikiem 60.000		169.000	169.000
			Regulacja Elby		212.000	212.000
		10	Morawia	400		400
		11	Szląsk	200		200
		12	Galicya z Krakowem	90.000		90.000
			Budowle na Wiśle		80.000	80.000
			„ „ Dunajcu		20.000	20.000
			„ „ Sanie		60.000	60.000
			„ „ Wisłóce		2.000	2.000
			„ „ Dniestrze		30.000	30.000
			„ „ Przemyśl		8.000	8.000
		13	Bukowina	2.000		2.000
			Budowle wodne na Prucie dla ubezpieczenia skar- bowych plantacji wiklinowych i biegu rzeki		4.000	4.000
		14	Dalmacja	3.400		3.400
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—14)	888.000	1.160.100	2.048.100
	10		Nowe budowle i większe urządzenia budynków dla władz administracyjnych		195.000	195.000
	11		Koszta telegrafów	12.000		12.000
			Razem (Rozdział 6, tytuły 1—11)	16.636.000	2.840.500	19.476.500
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Kierownictwo naczelne	223.000		223.000
	2		Obrona krajowa	3.156.000	1.000.000	4.156.000
	3		Koszta poboru do wojska	38.000		38.000
	4		Dodatki na utrzymanie strzelców krajowych	37.000		37.000
	5		Fundacje wojskowe	33.300		33.300
	6		Straż policyjna wojskowa	90.000		90.000
	7		Żandarmerya	3.800.000		3.800.000
			Suma (Rozdział 7, tytuły 1—7)	7.377.300	1.000.000	8.377.300
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Wydatki centralne.			
	1		Kierownictwo naczelne	219.000		219.000
			Prowizye ujemne		20.000	20.000
	2		Nadzór nad szkołami	612.000		612.000
			Zniesienie	831.000	20.000	851.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
8	3		Przeniesienie	831.000	20.000	851.000
			Akademie nauk	75.000		75.000
			Wydatek na druki klasy matematyczno fizycznej aka- demii nauk w Wiedniu		6.000	6.000
	4		Muzeum sztuki i przemysłu	70.000		70.000
	5		Komisya naczelna i dyrekcya statystyki administracyjnej Prowizye ujemne	67.000	4.000	67.000 4.000
	6		Instytut geologiczny państwa	49.000		49.000
	7		Zakład naczelny meteorologii i magnetyzmu ziemi	16.700		16.700
	8		Komisya naczelna do badania i utrzymania zabytków sztuki i pomników historycznych	9.000		9.000
			Suma (Rozdział 8, Tytuł 1—8)	1,117.700	30.000	1,147.700
			B. Wyznania.			
9			Potrzeby funduszków religijnych:			
			<i>a) Wydatki funduszków:</i>			
	1		Austria poniżej Anizy	384.000		384.000
			Nowe budowle		113.000	113.000
	2		Austria powyżej Anizy	113.000		113.000
	3		Salzbug	70.000		70.000
	4		Tyrol	118.000		118.000
	5		Vorarlberg	11.200		11.200
	6		Stryya	250.000		250.000
	7		Karyntya	80.600		80.600
			Wypłacone kapitały ujemne		1.260	1.260
	8		Kraina	107.000		107.000
	9		Tryest	52.000		52.000
	10		Gorycya	74.000		74.000
			Nowe budowle		5.500	5.500
	11		Istrya	71.000		71.000
	12		Dalmacya	244.000	60.000	304.000
	13		Czechy	716.000		716.000
			Nowe budowle		49.500	49.500
	14		Morawia	323.000		323.000
			Nowe budowle		10.000	10.000
	15		Szlask	72.000		72.000
	16		Galicya	920.000		920.000
			Na umorzenie zaległości ujemnych depozytowych i cudzych		2.000	2.000
	17		Kraków	18.000		18.000
	18		Bukowina	39.000		39.000
			Nowe budowle		1.000	1.000
			Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych:			
	19		Zapomogi dla księży katolickich		500.000	500.000
	20		Na spłacenie należności		7.000	7.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—20)	3,662.800	749.260	4,412.060
	21		<i>b) Wydatki lasów i dóbr funduszowych.</i>	256.000	41.000	297.000
			Suma (Rozdział 8, Tytuł 9, §§. 1—21)	3,918.800	790.260	4,709.060

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
8	10	1	Fundacye i dodatki na potrzeby wyznania katolickiego Dodatek na restauracyą katedry Sw. Szezepana w Wiedniu Na budowę nowego kościoła w Bockfliess, trzecia rata dodatku w kwocie 61.000 zł. z tytułu patronatu Zaliczka nieoprocentowana gminnie Bockfliess na zaspokojenie dodatku konkurencyjnego Na budowę kościoła parafialnego w Fiumicello, pierwsza rata dodatku z tytułu patronatu wynoszącego 6.000 zł. Na restauracyą katedry i dzwonicy w Splicie Dodatek na restauracyą katedry prazkiej Dodatek na budowę kościoła ormiańskiego katolickiego w Czerniowiech Na spłacenie należności	302.882	7.300 30.000 21.00 10.000 2.000 5.000 20.000 5.000 20.000	310.182 30.000 21.000 10.000 2.000 5.000 20.000 5.000 20.000
Suma (Tytuł 10, §. 1)			302.882	120.300	423.182	
11			Dodatki na potrzeby wyznania ewangelickiego :			
	1		Wyższa rada kościelna ewangelicka	31.800		31.800
	2		Ryczałtowe wsparcie dla kościoła ewangelickiego, wyznania augsb. i helwet. w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych	50.000	25.000	75.000
	3		Inne wydatki	2.600		2.600
Suma (Tytuł 11, §§. 1—3)			84.400	25.000	109.400	
12			Dodatki na potrzeby wyznania grecko-orientalnego :			
			Dalmacya	57.800		57.800
			Nowe budynki		20.000	20.000
			Wsparcie dla duchowieństwa grecko-orientalnego w Dalmacyi		6.000	6.000
Suma (Tytuł 12)			578.00	26.000	83.800	
Razem (Rozdział 8, tytuły 9—12)			4,303.882	961.560	5,325.442	
C. Oświecenie.						
Szkoły główne.						
a) Uniwersytety:						
13	1		Uniwersytet w Wiedniu	730.300		1,404.300
			Na urządzenie i środki naukowe		14.000	
			Na budowę głównego budynku dla uniwersytetu		500.000	
			Na budowę obserwatorium astronom.		100.000	
			Pierwsza rata na urządzenie obserwatorium astronom.		60.000	
	2		Uniwersytet w Innsbruku	189.800		198.600
			Na większe restauracye w domu uniwersyteckim, w szklarni ogrodu botanicznego i w kościele uniwersyteckim		8.800	
	3		Uniwersytet w Gracu	237.000		430.800
			Na zakupienie środków naukowych		6.000	
			Na budowę nowego instytutu chemicznego		155.000	
			Ostatnia rata na zakupienie ogrodu botanicznego		32.800	
	4		Uniwersytet w Pradze	384.000		40.000
			Na potrzeby naukowe		7.000	
			Na zakupienie pierwszego piętra dla instytutu patologiczno-anatomicznego		40.000	
Zniesienie			1,541.100	923.600	2,033.700	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	249.000	76.000	325.000
8	14	2	Austria powyżej Anizy	59.000		59.000
		3	Salzburg	27.500		27.500
		4	Tyrol	91.000		91.000
		5	Vorarlberg	29.000		29.000
		6	Styrya	101.000		101.000
		7	Karyntya	32.000		32.000
			Potrzeby naukowe		1.000	33.000
		8	Kraina	74.500		74.500
		9	Tryest	32.500		32.500
		10	Gorycja	28.000		28.000
		11	Istrya	33.000		33.000
			Potrzeby naukowe		1.000	34.000
			Cena kupna budynku w Pisino z odsetkami		19.800	53.880
		12	Dalmacya	98.000		98.000
		13	Czechy	518.700		518.700
			Dopłata na budowę domu dla gimnazjum w Lands- koronie		10.000	544.100
			Urządzenie tego budynku		6.600	550.700
			Kupno placu pod budowę gimnazjum w Iczynie		9.500	560.200
		14	Morawia	313.000		313.000
			Potrzeby naukowe		3.000	316.000
			Na kupno gruntu pod budowę gimnazjum w Bernie		7.000	323.000
		15	Szlask	98.000		98.000
			Na budowę sali gimnastycznej w Cieszynie		1.000	99.000
			Kupno gruntu pod budowę tejże		2.000	101.000
		16	Galicya	376.000		376.000
			Na wybudowanie nowego domu dla gimnazjum tar- nowskiego		25.000	401.000
		17	Kraków	64.000		64.000
		18	Bukowina	39.000		39.000
			Suma (Tytuł 14. §§. 1—18)	2.262.500	161.980	2.424.480
			b) Szkoły realne:			
		19	Austria poniżej Anizy	157.000		157.000
			Potrzeby naukowe dla szkoły realnej wyższej w II dzielnicy Wiednia		4.000	161.000
			Wewnętrzne urządzenie tejże		22.000	183.000
			Budowa nowego domu na szkołę realną w II dzielnicy Wiednia		280.000	463.000
			Budowa nowego domu na szkołę realną niższą w Sechs- haus, pierwsza rata kosztów budowy mających nie przenosić sumy 200.000 zł.		70.000	533.000
		20	Austria powyżej Anizy	49.000		49.000
		21	Salzburg	25.000		25.000
			Dopłata na budowę domu na szkołę realną i wydzia- łową w Salzburgu		14.000	39.000
		22	Tyrol	59.000		59.000
			Budowa nowego domu na szkołę realną w Imst		25.000	84.000
		23	Styrya	31.500		31.500
		24	Karyntya	24.300		24.300
		25	Kraina	24.000		24.000
		26	Tryest	35.000		35.000
		27	Gorycja	25.000		25.000
		28	Istrya	17.000		17.000
		29	Dalmacya	29.000		29.000
			Zniesienie	475.800	415.000	890.800

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i				
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma		
				zł. w walucie Austriackiej				
8	14	30	Przeniesienie	475.800	415.000	890.800		
			Czechy	159.500				
			Na budowę nowej szkoły realnej wyższej czeskiej w Pradze		80.000	259.500		
			Różne wydatki dla tejże		18.000			
			Potrzeby naukowe		2.000			
			31	Morawia	76.000		76.000	
			32	Szlask	53.000		56.000	
			Potrzeby naukowe		3.000			
			33	Galicya	100.000		100.000	
			34	Kraków	41.000		41.000	
			35	Bukowina	9.000		9.000	
					Suma (Tytuł 14, §§. 19—35)	914.300	518.000	1.432.300
				36	c) Komisje egzaminacyjne	19.000		19.000
				37	d) Dodatki za zasługi dla profesorów	6.000		6.000
				38	e) Wsparcia dla kandydatów na nauczycieli	33.000		33.000
					f) Szkoły marynarki			
				39	Istrya	3.800		3.800
				40	Dalmacya	9.500		9.500
					Suma (Tytuł 14, §§. 39 i 40)	13.300		13.300
					Razem (Tytuł 14, §§. 1—40)	3.248.100	670.980	3.928.080
15		Biblioteki zakładów naukowych	22.000		22.000			
16		Zakłady naukowe wyłączne						
	1	Zakłady medyczno-chirurgiczne	15.700		15.700			
	2	„ położnictwa i akuszerji	10.400		10.400			
	3	Szkoła języków wschodnich	3.600		3.600			
	4	„ dla sztuk i rzemiosł w Wiedniu	22.600		122.600			
	Na budowę własnego domu		100.000					
	5	Akademia handlowa i marynarska w Tryeście	37.700		37.700			
	6	Instytut techniczny w Krakowie	14.000		14.000			
	7	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	9.300		9.500			
	8	Szkoły rzemieślnicze	89.100	2.000	91.100			
	9	„ rysunkowe	10.000		100.000			
	10	Subwencje dla szkół wpływających na podniesienie rękodzieł	60.000	15.000	75.000			
		Suma (Tytuł 16, §§. 1—10)	272.600	117.000	389.600			
17		Szkoły początkowe						
	1	Seminaria nauczycielskie męskie i żeńskie	1.061.000		1.280.800			
	Na uzupełnienie zbiorów naukowych		24.000					
	Wystawienie domu na seminaryum męskie i żeńskie w Linciu		100.000					
	Wystawienie domu na seminaryum męskie i żeńskie w Innsbrucku		40.000					
	Urządzenie ogrodu dla seminaryum męskiego w Borgo Erizzo do nauki rolnictwa		1.800					
	Restauracya domu na seminaryum męskie i żeńskie w Czerniowcach		54.000					
	Zniesienie	1.061.000	219.800	1.280.800				

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
				zł. w walucie austriackiej			
8	17	2	Przeniesienie	1,061.000	219.800	1,280.800	
			3	Kursa kształcenia ogrodniczek i wydatki na ogródki	16.000	16.000
			4	Stypendya dla seminarzystów	203.000	203.000
			5	Dodatki za zasługi dla nauczycieli w seminariach mę- skich i żeńskich	3.000	3.000
			6	Komisye egzaminacyjne szkół początkowych i wydziało- wych	24.000	24.000
			7	Dodatki rządowe do funduszów szkół normalnych	131.112	131.112
			8	Zapomogi nauczycielom szkół początkowych zasłużonym około podniesienia rolnictwa w ogółności a jedwab- nictwa w szczególności	2.500	2.500
				Na podniesienie szkół początkowych:			
				Tyrol		28.000	} 82.000
				Karyntya, raz jeden na r. 1875		10.000	
				Kraina		10.000	
				Gorycya		8.000	
				Istrya		8.000	
	Dalmacya		18.000				
	Suma (Tytuł 17, §§. 1—8)	1,465.612	301.800	1,767.412			
18			Fundacye i dopłaty	179.100	} 216.100	
			Na odnowienie bazyliki i wieży w Aquilei		3.000		
			Koszta podróży i dyety w celu pomierzenia stopni w Europie		17.000		
			Na dokończenie odkopywania na wyspie Samotrace		10.000		
			Na spłacenie należności		7.000		
	Suma (Tytuł 18)	179.100	37.000	216.100			
19			Administracya funduszu naukowego	68.000	2.970	} 92.000	
			Na budowę nowego kościoła w Sebastiansberg		14.000		
			Na spłacenie należności		7.000		
			Suma (Tytuł 19)	68.030	23.970	92.000	
	Razem (Rozdział 8, tytuły 13—19)	8,029.442	2,789.150	10,827.592			
	Razem (Rozdział 8, tytuły 1—19)	13,311.024	3,789.710	17,300.734			
IX. Ministerstwo skarbu.							
A. Właściwe wydatki państwa.							
9	1		Zarząd finansów:				
			1	Kierownictwo naczelne (z departamentem rachunko- wym i departamentem rachunków specjalnych)	928.000	15.000	943.000
			2	Dyrekeye skarbowe krajowe, dyrekeye skarbowe i dyrekeye skarbowe powiatowe, inspektorowie finan- sowi i urzędy do wymiaru opłat	2,750.000	75.000	2,825.000
			3	Administracye podatkowe, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i lokalne komisye pod- atkowe	809.000	809.000
			4	Centralna kasa państwa, ministeryalny urząd płatni- czy, kasy główne krajowe i kasy skarbowe krajowe, kasa filialna krajowa w Wiedniu i urzędy płatnicze krajowe	396.000	1.000	397.000
			5	Straż skarbową	4,298.000	4,298.000
				Nowe budowle i zakupienie budowli		19.000	19.000
	Zniesienie	9,181.000	110.000	9,291.000			

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	9,181.000	110.000	9,291.000
9	6		Urzędy podatkowe	3,800.000	50.000	3,940.000
	7		Prokuratorye skarbowe	351.000		351.000
	8		Zarząd ceł	1,420.000		1,420.000
	9		Nowe budowle i zakupienie budowli Etat regulacyi podatku gruntowego	2,550.000	164.000	2,550.000
			Suma (Rozdział 9, tytuły 1—9)	17,392.000	324.000	17,716.000
10			Ogólna administracya kasowa.			
	1		Strata na moncie		20.000	20.000
	2		Wynagrodzenia stronom	20.000		20.000
	3		Remuneracya za załatwianie spraw funduszów sierociń- skich		600	600
	4		Wydatki rozmaite	21.000		21.000
			Suma (Rozdział 10, tytuły 1—4)	41.000	20.600	61.600
			B. Koszta poboru i zarządu dochodów państwa.			
11			Podatki stałe.			
	1		Wynagrodzenia osobom prywatnym i będącym w służbie publicznej za pomoc przy oznaczaniu i ustanawianiu podstaw podatku, tudzież przy ściąganiu podatków	55.000		55.000
	2		Wynagrodzenia stronom dawniej wolnym od podatku w Dalmaeyi z powodu zaprowadzenia podatku gruntowego	6.500		6.500
	3		Koszta egzekucyi podatków		125.000	125.000
			Suma (Rozdział 11, tytuły 1—3)	61.500	125.000	186.500
12			Cło.			
	1		Zwroty złożonych rękojmi podatkowych	200.000		200.000
	2		Zwroty opłat	40.000		40.000
	3		Ryczałtowe koszta zarządu	1,400.000		1,400.000
	4		Zwroty podatku konsumcyjnego	6,320.000		6,320.000
			Suma (Rozdział 12, tytuły 1—4)	7,960.000		7,960.000
13			Podatki niestałe.			
			Podatek konsumcyjny:			
	1		Wydatki zarządu	234.200		234.200
	2		Zwroty złożonych rękojmi podatkowych i podatków	4,400.000		4,400.000
			Nowe budowle		96.000	96.000
			Suma (Rozdział 13, tytuły 1 i 2)	4,634.200	96.000	4,730.200
14			Sól:			
	1		Koszta produkcji i zakupna	3,083.000		3,083.000
			Nowe budowle		180.000	180.000
			Wiercenia, próby itd.		80.000	80.000
	2		Wydatki przy sprzedaży	255.000		255.000
			Nowe budowle		12.706	12.706
			Suma (Rozdział 14, tytuły 1 i 2)	3,338.000	272.706	3,610.706

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
15			Tytoń:			
	1		Wydatki administracyjne	624.530		624.530
	2		Koszta produkcji i kupna	20,807.470	23.000	20,830.470
			Nowe budowle		363.000	363.000
	3		Wydatki przy sprzedaży	1.518.200	900.500	2.418.700
			Suma (Rozdział 15, tytuły 1—3)	22,950.200	1,288.500	24,238.700
16			Stępel	300.000		300.000
17			Taxy i opłaty od czynności prawnych	430.000		430.000
18			Loterya	10,783.900		10,783.900
19			Myta	262.500		262.500
			Nowe budowle		3.000	3.000
20			Cechowanie	70.200		70.200
			Budowle dla manipulacyi		500	500
			Suma (Rozdziały 13—20)	42,769.000	1,660.700	44,429.700
			Własność państwa.			
21	1		Gmachy dykasteryjne	122.800	1.000	123.800
			Nowe budowle		178.000	178.000
	2		Skarbowe koleje żelazne	500	230.000	230.500
			Suma (Rozdział 21, tytuły 1 i 2)	123.300	409.000	532.300
22			Fiskalności i bezdziedziczności	12.000		12.000
23			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,092.000		1,092.000
24			Remanenta ze sprzedanych nieruchomości państwa		6.300	6.300
25			Mennictwo	191.400		191.400
			Nowe urządzenia warsztatowe		1.200	1.200
			Ogółem (Rozdziały 9—25)	69,642.200	2,546.800	72,189.000
26			X. Ministerstwo handlu.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
	1		Kierownictwo naczelne	724.000	38.000	762.000
			Na nowe szkoły przemysłowe i na zakupno środków naukowych potrzebnych do nauki wyłącznej		222.000	222.000
			Wytyczenie kolei żelaznych		200.000	200.000
			Komisyja główna miar i wag		50.000	50.000
			Subwencya dla muzeum orientalnego		10.000	10.000
	2		Służba portowa i zdrowotna morska	744.000	1,358.437	2,102.437
			Nowe budowle w Wybrzeżu		210.000	210.000
			Nowe budowle w Dalmacyi		180.000	180.000
			Na zakupienie przyborów portowych w r. 1875 dla nowego portu w Tryeście		70.000	70.000
			Suma (Rozdział 26, tytuły 1 i 2)	1,468.000	2,338.437	3,806.437
			B. Wydatki na komunikacye.			
	3	1	Służba pocztowa	15,120.000		15,120.000
		2	Dokończenie budowy gmachu pocztowego w Pradze		96.000	96.000
		3	Budowa nowego domu pocztowego w Karłowarach		15.000	15.000
		4	" " " " w Bernie		50.000	50.000
			Zniesienie	15,120.000	161.000	15,281.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	13,120.000	161.000	13,281.000
26	4	1	Zakład telegrafów	3,900.000	260.000	4,160.000
		2	Wykończenie domu urzędowego w Pradze		20.000	20.000
		3	Wewnętrzne urządzenie tegoż		6.000	6.000
		4	Budowa nowego domu w Bernie		25.000	25.000
		5	Budowa nowego budynku w Karłowach		10.000	10.000
			Suma (Rozdział 26, tytuły 3 i 4)	19,020.000	482.000	19,502.000
			Razem (Rozdział 26, tytuły 1—4)	20,488.000	2,820.437	23,308.437
27			XI. Ministerstwo rolnictwa.			
	1		Kierownictwo naczelné	350.000		350.000
	2		Nauka rolnictwa i leśnictwa	142.500	55.000	197.500
	3		Probierstwo w rolnictwie i leśnictwie	61.400	9.200	70.700
	4		Kultura krajowa		530.000	530.000
	5		Urzędy do nadzorowania i podniesienia kultury	158.000		158.000
	6		Władze górnicze	196.000	3.500	199.500
	7		Zakłady naukowe górnicze	72.600	6.500	78.300
	8		Rządowe stadniny	335.000	70.000	405.000
	9		Zakłady ogierów rządowych:			
		1	Wydatki na zarząd i administrację	887.000		887.000
		2	Kupno ogierów	250.000	100.000	350.000
10			Podniesienie hodowli koni	137.000	30.000	167.000
11			Lasy i dobra rządowe:			
			Dyrekcye lasów i dóbr	314.000	3.000	317.000
			Lasy i dobra rządowe	2,908.000		2,908.000
			Nowe budowle i kupno realności		130.500	130.500
			Koszta pomiaru, wykupno służebnictw itd.		100.000	100.000
12			Kopalnie	4,436.000		4,436.000
			Nowe budowle i zakłady produkcyjne		380.100	380.100
			Kupno realności		10.000	10.000
			Suma (Rozdział 27, tytuły 1—12)	10,246.900	1,436.400	11,683.300
28			XII. Ministerstwo sprawiedliwości.			
	1		Zarząd centralny	192.500	3.600	196.000
	2		Najwyższy trybunał	427.000	19.500	447.100
	3		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	16,600.000	400.000	17,000.000
			Nowe budowle dla zarządu sprawiedliwości		480.470	480.470
	4		Zakłady karne	2,180.890		2,180.890
			Nowe budowle dla zakładów karnych		213.280	213.280
			Suma (Rozdział 28, tytuły 1—4)	19,400.990	1,116.850	20,517.840
29			XIII. Najwyższa izba obrachunkowa.	157.000		157.000
30			XIV. Etat emerytalny.			
	1		Ogólny etat emerytalny administracji cywilnej	11,875.900		11,875.900
	2		Wspólne emerytury cywilne	779.221		779.221
			Potrąciwszy z tego sumę przypadającą na kraje korony węgierskiej t. j. 23%	179.221		179.221
			Zostaje	600.000		600.000
			Suma (Rozdział 30, tytuły 1 i 2)	12,475.900		12,475.900

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
			XV. Zapomogi i uposażenia.		
31			A. Dla niektórych funduszów krajowych:		
			Karyntya	10.000	10.000
32			B. Przedsiębiorstwom komunikacyjnym:		
			Subweneye:		
	1		Lloyd austriacko-węgierski za linią bombajską:		
			a) Subweneya za podróże, mon. pap. 190.000 zł.		
			b) Zwrot opłat na Kanale Suez w srebr. 150.000 „		
				340.000	340.000
	2		Kolei żyławsko-liberecka, w srebrze	50.000	50.000
	3		Jako 4% zaliczka:		
			Kolei lwowsko-czerniowiecko-jasyjskiej w srebrze	1,350.000	1,350.000
			Kolei Franciszka Józefa „ „	1,000.000	1,000.000
			Kolei następcy tronu Rudolfa „ „	4,500.000	4,500.000
			Kolei koszycko-bogumińskiej „ „	350.000	350.000
			Kolei Karola Ludwika „ „	500.000	500.000
			Północnej kolei morawsko-szląskiej „ „	725.000	725.000
			Kolei północno-zachodniej austriackiej „ „	1,900.000	1,900.000
			Kolei zachodniej węgierskiej „ „	270.000	270.000
			Pierwszej węgier. galic. kolei „ „	969.000	969.000
			Kolei vorarlbergskiej „ „	671.000	671.000
			Kolei Albrechta „ „	897.000	897.000
			Kolei Elżbiety:		
			a) z Wiednia do Salzburgu monetą papierową	1,000.000	1,000.000
			b) z Linz-Budweisu w srebrze	1,300.000	1,300.000
			Kolei morawskiej granicznej „ „	336.000	336.000
			Spółce austr. kolei państwa (sieć uzupełniająca) „ „	750.000	750.000
				390.000	16,518.000
	4		Strata na monecie przy wypłatach w srebrze w sumie 15,718.000 zł. po kursie 50/0	785.900	785.900
			Suma (Rozdział 32, tytuły 1—4)	390.000	17,303.900
33			C. Kilku funduszom indemnizacyjnym:		
	1		Dla Galicyi wschodniej	1,443.143	1,443.143
	2		Dla Galicyi zachodniej	1,181.857	1,181.857
	3		Dla Bukowiny	409.000	409.000
	4		Dla Krainy	170.000	170.000
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1—4)	3,204.000	3,204.000
			Razem (Rozdziały 31—33)	400.000	20,507.900
34			XVI. Dług państwa.		
			A. Odsetki od długu państwa		
	1		Straciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej	109,187.795	109,187.795
			Zostaje	30,178.121	30,178.121
				79,009.674	79,009.674
	2		Przy wydatku tym dotyczącym kraje przedlitawskie a w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na monecie w kwocie	1,611.817	1,611.817
			Suma	79,009.674	1,611.817
					780,621.491

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
34	3		B. Umorzenie długów		
			9,681.108	9,681.108
			Straciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej w monecie brzęczącej, razem . .		
			150.000	150.000
			Zostaje		
			9,531.108	9,531.108
	4		Przy wydatku tym dotyczącym kraje przedlitawskie a w srebrze wypłacić się mającym powstaje strata na monecie w kwocie		
			14.085	14.085
			Suma		
			9,531.108	14.085	9,545.193
			C. Regulacja Dunaju.		
	5		Suma na pokrycie odsetków z rozkładu na skarb przypa- dająca		
			480.000	480.000
			D. Wypłaty terminowe.		
	6		W skutek uczestnictwa w pożyczce kolei południowej na budowę kolei żelaznych z Bielaku do Franzensfeste i St. Peter do Rjeki		
			762.000	762.000
	7		Strata na monecie licząc na kurs 5%		
			38.100	38.100
			Suma		
			762.000	38.100	800.100
			Razem (Rozdział 34, tytuły 1—7)		
			89,782.782	1,664.002	91,446.784
35			XVII. Zarząd długu państwa.		
	1		Wydatki na zarząd nieustalonego długu wspólnego (70%)		
			300.000	300.000
	2		Wydatki na zarząd nieustalonego długu niewspólnego		
			6.000	6.000
	3		Wydatki na zarząd długu ustalonego		
			427.100	16.000	443.100
			Suma (Rozdział 35, tytuły 1—3)		
			733.100	16.000	749.100
36			XVIII. Suma wypłacić się mająca na wy- datki w sprawach wspólnych.		
	1		Zwyżki w dochodach z cła		
			12,673.800	12,673.800
	2		Podatek dochodowy austr. węg. Lloyd		
			194.393	194.393
	3		Kwota wypłacić się mająca na opędzenie wydatków wspól- nych stósownie do uchwał delegacji zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana		
			63,398.953	63,398.953
			Suma (Rozdział 36, tytuły 1—3)		
			76,267.146	76,267.146

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1			I. Dwór cesarski	4,650.000	4,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana	74.295	74.295
3			III. Rada państwa	648.670	500.000 1,148.670
4			IV. Trybunał państwa	22.000	22.000
5			V. Rada ministrów	619.000	619.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	16,636.000	2,840.500 19,476.500
7			VII. Ministerstwo obrony krajowej	7,377.300	1,000.000 8,377.300
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	13,511.024	3,789.710 17,300.734
9—25			IX. Ministerstwo skarbu	69,642.000	2,546.800 72,189.000
26			X. Ministerstwo handlu	20,488.000	2,820.437 23,308.437
27			XI. Ministerstwo rolnictwa	10,246.900	1,436.400 11,683.300
28			XII. Ministerstwo sprawiedliwości	19,400.990	1,116.850 20,517.840
29			XIII. Najwyższa izba obrachunkowa	157.000	157.000
30			XIV. Etat emerytalny	12,475.900	12,475.900
31—33			XV. Zapomogi i uposażenia	400.000	20,507.900 20,907.900
34			XVI. Dług państwa	89,782.782	1,664.002 91,446.784
35			XVII. Zarząd długu państwa	733.100	16.000 749.100
36			XVIII. Suma wypłać się mająca na wydatki w sprawach wspólnych	76,267.146	76,267.146
			Ogólna suma potrzeb .	343,132.307	38,238.599 381,370.906

Preliminarz państwa

na rok 1875 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część druga. — Pokrycie.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
zł. w walucie austriackiej					
1			I. Dwór cesarski		
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana		
3			III. Rada państwa		
4			IV. Trybunał państwa		
5			V. Rada ministrów		
			430.000		430.000
6			VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych.		
	1		Dochód z dziennika ustaw państwa		
	2		62.000		62.000
	3		Administracya poszczególnych krajów		
	4		167.000		167.000
	5		Bezpieczeństwo publiczne		
	6		840.000		840.000
	1		Służba budownicza rządowa		
	2		60		60
	3		Budowa dróg		
	4		41.000		41.000
	5		Budownictwo wodne		
	6		23.000		23.000
			Suma (Rozdział 6, tytuły 1—6)		
			1.133.600		1.133.060
7	1		VII. Ministerstwo obrony krajowej.		
			Wojskowa straż policyjna		
			39.288		39.288
8			VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia.		
			A. Dochody centralne.		
	1		Muzeum sztuki i przemysłu		
	2		10.000		10.000
	3		Komisya główna i dyrekeya statystyki administracyjnej		
	4		2.000		2.000
	5		Instytut geologiczny państwa		
	6		2.790		2.790
			Suma (Rozdział 8, tytuły 1—3)		
			14.790		14.790

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
8			B. Wyznania.			
	4		Wpływy funduszków religijnych:			
			<i>a) Wpływy funduszków:</i>			
		1	Austria poniżej Anizy	510.000		510.000
		2	Austria powyżej Anizy	138.000		138.000
		3	Salzburg	1.100		1.100
		4	Tyrol	115.000		115.000
		5	Vorarlberg	400		400
		6	Styrya	210.000		210.000
		7	Karyntya	62.500		62.500
	4	8	Kraina	71.000		71.000
		9	Tryest	10.800		10.800
		10	Gorycya	23.700	500	24.200
		11	Istrya	13.000		13.000
		12	Dalmacya	90.000		90.000
		13	Czechy	850.000		850.000
		14	Morawia i Szląsk	500.000		500.000
		15	Galicya	390.000		390.000
		16	Kraków	3.400		3.400
		17	Bukowina	2.100		2.100
			Suma (Tytuł 4, §§. 1—17)	2,991.000	500	2,991.500
		18	<i>b) Wpływy lasów i dóbr funduszu religijnego</i>	440.000	600	440.600
			Suma (Tytuł 4, §§. 1—18)	3,431.000	1.100	3,432.100
	5		Fundacje i dopłaty na potrzeby religijne wyznania katolickiego	11.086		11.086
			Razem (Rozdział 8, tytuły 4 i 5)	3,442.086	1.100	3,443.186
			C. Oświecenie.			
	6		Szkoly główne.			
		1	Uniwersytety	76.800		76.800
		2	Wydziały teologiczne	11.200		11.200
		3	Akademie techniczne	100.000		100.000
		4	Akademia sztuk pięknych w Wiedniu	2.500		2.500
			Suma (Tytuł 6, §§. 1—4)	190.500		190.500
	7		Szkoly średnie.			
		1	Gymnazya i gimnazya realne	370.900		370.900
		2	Szkoly realne	152.500		152.500
		3	Komisye egzaminacyjne	5.900		5.900
		4	Szkoly marynarki	1.200		1.200
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—4)	530.500		530.500

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
8	8		Zakłady naukowe oddzielne.			
		1	Zakłady naukowe położnictwa i akuszeryi	250		250
		2	Szkoła artystyczno przemysłowa w Wiedniu	1.500		1.500
		3	Akademia handlowa i marynarska w Tryeście	9.600		9.600
		4	Institut techniczny w Krakowie	1.140		1.140
		5	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	120		120
		6	Szkoły przemysłowe	2.700		2.700
		7	Szkoły rysunkowe	1.390		1.390
			Suma (Tytuł 8, §§. 1—7)	16.700		16.700
	9		Szkoły początkowe.			
		1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie	17.200		17.200
		2	Komisye egzaminacyjne	10.100		10.100
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—2)	27.300		27.300
	10		Fundacye i dopłaty	50		50
	11		Fundusz naukowy:			
		1	Wpływy funduszu	524.810		524.810
			Dochód za sprzedaży obligacyj		1.500.000	1.500.000
			Zwrócone pożyczki		6.000	6.000
		2	Dochody z lasów i dóbr	19.600		19.600
			Suma (Tytuł 11, §§. 1 i 2)	544.410	1.506.000	2.050.410
			Suma (Rozdział 8, tytuły 6—11)	1,309.460	1,506.000	2,815.460
			Razem (Rozdział 8, tytuły 1—11)	4,766.336	1,507.100	6,273.436
	9		IX. Ministerstwo skarbu.			
			Zarząd finansów.			
		1	Kierownictwo naczelne (z departamentami rachunkowemi i rachunków specjalnych)	4.000		4.000
		2	Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzędy do wymiaru opłat	35.900		35.900
		3	Administracya podatków, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i komisye podatkowe lokalne	1.800		1.800
		4	Kasy główne krajowe	2.400		2.400
		5	Straż skarbowa	96.800		96.800
		6	Urzędy podatkowe	4.500		4.500
		7	Prokuratorye skarbowe	20.000		20.000
		8	Zarząd celi	1,446.000		1,446.000
			Suma (Rozdział 9, tytuły 1—8)	1,611.400		1,611.400
	10		Ogólna administracya kasowa.			
		1	Dodatki z funduszów na koszt zarządu	58.500		58.500
		2	Wierzytelności należące się państwu	190.000		190.000
		3	Zwyżki funduszów sierocińskich łącznych i dochody z tych zwyżek		117.400	117.400
		4	Wpływy rozmaite	22.000	75.000	97.000
			Suma (Rozdział 10, tytuły 1—4)	270.500	192.400	462.900

Rozdział	Tytuł	Paragraf	D o c h o d y		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Podatki stałe.					
11			Podatek gruntowy	36,500.000	36,500.000
12			Podatek od budynków	21,500.000	21,500.000
13			Podatek zarobkowy	8,330.000	8,330.000
14			Podatek dochodowy	21,000.000	21,000.000
15			Należytości z egzekucyi podatków		163.000
16			Odsetki za zwłokę od podatków zaległych		277.000
Suma (Rozdział 11—16) .			87,330.000	440.000	87,770.000
17			Cło	20,633.800	692.800
Podatki niestałe.					
18			Podatek konsumcyjny:		
	1		Podatek od wódki	8,100.000	8,100.000
	2		Podatek od wina i moszczu	4,000.000	4,000.000
	3		Podatek od piwa	24,980.000	24,980.000
	4		Podatek od mięsa i bydła rzeźnego	4,300.000	4,300.000
	5		Podatek od cukru	11,000.000	11,000.000
	6		Podatek konsumcyjny od innych spożywanych przed- miotów	1,900.000	1,900.000
	7		Dzierżawy	3,400.000	3,400.000
	8		Inne wpływy	20.000	20.000
	9		Dazio consumo w Dalmacyi	100.000	100.000
	10		Rekojnie składane na dochody niestałe	2,100.000	2,100.000
Suma (Rozdział 18, tytuły 1—10) .			59,900.000		59,900.000
19			Sól:		
	1		Dochody urzędów produkcji	50.000	50.000
	2		Dochody urzędów sprzedaży	19,130.000	19,130.000
Suma (Rozdział 19, tytuły 1 i 2) .			19,180.000		19,180.000
20			Tytoń:		
	1		Dochody z sprzedaży w kraju	57,315.200	832.000
	2		Dochody dyrekcji jeneralnej	131.000	131.000
Suma (Rozdział 20, tytuły 1 i 2) .			57,446.200	832.000	58,278.200
21			Stemple	15,225.000	15,225.000
22			Taxy i opłaty od czynności prawnych	34,000.000	34,000.000
23			Loterya	17,293.700	17,293.700
24			Myta	2,680.000	2,680.000
25			Cechowanie	208.000	208.000
Suma (Rozdziały 18—25) .			205,932.900	832.000	206,764.900
Dochody z własności państwa.					
26	1		Gmachy dykasteryalne	95.800	95.800
	2		Skarbowe koleje żelazne	92.552	4.628
(Rozdział 26, tytuły 1 i 2) .			188.352	4.628	192.980

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa			
			Dochody			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
27			Fiskalności i bezdziedziczności	220.000		220.000
28			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,178.500		1,178.500
29			Pozostałości z sprzedanej nieruchomości państwa		12.900	12.900
30			Mennictwo	203.000		203.000
			Razem (Rozdziały 9—30) .	317,568.452	2,174.728	319,743.180
31			X. Ministerstwo handlu.			
	1		Kierownictwo naczelne (komisyja główna miar i wag)		200.000	200.000
	2		Służba portowa i zdrowotna morska	420.000		420.000
	3		Dochody pocztowe	16,500.000		16,500.000
	4		Zakład telegrafów	3,160.000		3,160.000
			Suma (Rozdział 31, tytuły 1—4) .	20,080.000	200.000	20,280.000
32			XI. Ministerstwo rolnictwa.			
	1		Nauka rolnictwa i leśnictwa	4.260		4.260
	2		Probierstwo w rolnictwie i leśnictwie	6.100		6.100
	3		Kultura krajowa	1.500		1.500
	4		Nadzór i podniesienie kultury krajowej	1.570		1.570
	5		Starostwa górnicze	2.600		2.600
	6		Górnice zakłady naukowe	770		770
	7		Opłaty miarowe i za pozwolenie kopania w górnictwie	294.500		294.500
	8		Rządowe zakłady hodowli koni	149.700	4.790	154.490
	9		Zakłady ogierów rządowych	189.500		189.500
	10		Lasy i dobra rządowe: Dyrekcye lasów i dóbr	4.700		4.700
			Lasy i dobra rządowe	4,420.000	12.300	4,432.300
	11		Kopalnie	5,939.200		5,939.200
			Suma (Rozdział 32, tytuły 1—11) .	11,014.400	17.090	11,031.490
33			XII. Ministerstwo sprawiedliwości.			
	1		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	600		600
	2		Zakłady karne	370.000		370.000
			Suma (Rozdział 33, tytuły 1 i 2) .	370.600		370.600
34			XIII. Najwyższa izba obrachunkowa			
35			XIV. Etat emerytalny	36.000		36.000
36			XV. Zapomogi i uposażenia			
37			XVI. Dług państwa.			
	1		Dochód z sprzedaży obligacyi wydać się mających na podstawie amortyzacyi		9,352.336	9,352.336
	2		Wpłaty kaucyi i depozytów		60.000	60.000
			Suma (Rozdział 37, tytuły 1 i 2) .		9,412.336	9,412.336

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
38			XVII. Zarząd długu państwa.			
	1		Pokrycie wydatków zarządu na dług nieustalony spółny z zysku osiągniętego tym sposobem iż not państwa w formie banknotów nie ściągnięto	300.000	300.000
	2		Dochody z należności za blankiety do wymiany obligacyi długu państwa	7.000	7.000
	3		Dochód z formularzy do kwitów na procenta długu jednorakiego	600	600
	4		Za sprzedany papier nieużyteczny	600	600
			Suma (Rozdział 38, tytuły 1—4)	308.200	308.200
39			XVIII. Dochody z sprzedaży własności państwa.			
	1		Przypadające raty i odsetki za dobra państwa w poprzedzających latach sprzedane		857.021	857.021
	2		Należności od lennictw zamienionych w dobra wolnodziedziczne		15.773	15.773
	3		Dochody z sprzedaży własności państwa w roku 1875		27.206	27.206
			Suma (Rozdział 39, tytuły 1—3)		900.000	900.000
40			XIX. Od spółki żeglugi parowej na Dunaju		632.309	632.309
41			XX. Z likwidacyi aktywów centralnych, jako też pozostałości kasowe		2.500.000	2.500.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1		I. Dwór cesarski			
2		II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana			
3		III. Rada państwa			
4		IV. Trybunał państwa			
5		V. Rada ministrów	430.000		430.000
6		VI. Ministerstwo spraw wewnętrznych	1.133.060		1.133.060
7		VII. Ministerstwo obrony krajowej	39.288		39.288
8		VIII. Ministerstwo wyznań i oświecenia	4.766.336	1.507.100	6.273.436
9—30		IX. Ministerstwo skarbu	317.568.452	2.174.728	319.743.180
31		X. Ministerstwo handlu	20.080.000	200.000	20.280.000
32		XI. Ministerstwo rolnictwa	11.014.400	17.090	11.031.490
33		XII. Ministerstwo sprawiedliwości	370.600		370.600
34		XIII. Najwyższa Izba obrachunkowa			
35		XIV. Etat emerytalny	36.000		36.000
36		XV. Zapomogi i uposażenia			
37		XVI. Dług państwa		9.412.336	9.412.336
38		XVII. Zarząd długu państwa	308.200		308.200
39		XVIII. Dochody z sprzedaży własności państwa		900.000	900.000
40		XIX. Od spółki żeglugi parowej na Dunaju		632.309	632.309
41		XX. Z likwidacji aktywów centralnych, jakoteż pozosta- łości kasowe		2.500.000	2.500.000
Ogólna suma pokrycia .			355.746.336	17.343.563	373.089.899

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć LII. — Wydana i rozesłana dnia 30 grudnia 1874.

148.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 28 listopada 1874,

o upoważnieniu kilku urzędów pocztowych w Pradze i jej okolicy do ekspedycyowania zagranicę posyłek pocztowych ważących przeszło 5 funtów, bez uczestnictwa służby skarbowej.

Ces. król. urząd pocztowy filialny na Starem mieście w Pradze, tudzież ces. król. urzędy pocztowe na Małym Boku w Pradze, w Karolinentalu, Žyžkowie, Šmichowie (w mieście i w dworcu kolei) upoważnione zostały do ekspedycyowania posyłek zagranicę przeznaczonych bez uczestnictwa służby skarbowej, nawet wtedy, gdy ważą więcej niż 5 funtów.

Wyjmują się od tego tylko te towary, które podlegają cłu wywozowemu, lub których wywóz podług istniejących przepisów powinien być udowodniony potwierdzeniem władzy skarbowej, jako to karty do gry, towary złote i srebrne.

Upoważnienie to nabywa mocy obowiązującej od dnia 16 grudnia 1874.

Banhans r. w.

Pretis r. w.

149.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 29 listopada 1874,

tyczące się kontroli nad kawą w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwie Liechtenstein.

Kontrolę nad kawą, rozporządzeniem z dnia 13 grudnia 1869 (Dz. u. p. Nr. 183) w okręgu pogranicznym Vorarlbergu i księstwa Liechtenstein, zacząw-

szy od dnia 1 stycznia 1870 ponownie zaprowadzoną, przedłuża się odnośnie do rozporządzenia z dnia 15 listopada 1873 (Dz. u. p. Nr. 157) w porozumieniu z ministerstwem handlu, na rok następny licząc od dnia 1 stycznia 1875.

Pretis r. w.

150.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 29 listop. 1874, tyczące się przyjmowania wag do sprawdzania i cechowania.

Na mocy rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 17 lutego 1872 (Dz. u. p. Nr. 17) komisya główna miar i wag przyjmuje do sprawdzania i cechowania następujące wagi:

1. Wagę Pfanzedera z talerzami u góry o 12 nożach.
2. Wagę Pfanzedera z talerzami u góry o 16 nożach.
3. Ulepszoną wagę Berangera z talerzami u góry.
4. Wagę stołową dziesiętną Pfitzera.
5. Wagę pomostową dziesiętną Pfitzera.

Szczegółowy opis tych wag jest zawarty w dzienniku rozporządzeń o sprawdzaniu miar i wag Nr. 3 z roku 1874.

Banhans r. w.

151.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1874,

o przyłączeniu gminy miejscowej Etsdorf do obrębu sądu powiatowego w Langenlois w Górnej Austrii.

Na mocy §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłącza się gminę miejscową Etsdorf z obrębu sądu powiatowego w Kirehbergu nad Wagramem, jakoteż z obrębu sądu obwodowego w Korneuburgu i przyłącza do obrębu sądu powiatowego w Langenlois, a oraz do obrębu sądu obwodowego w Krems.

Rozporządzenie to nabywa mocy obowiązującej od dnia 1 kwietnia 1875.

Glaser r. w.

152.**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16 grudnia 1874,**

którem uzupełnia się rozporządzenie z dnia 21 marca 1870 L. 229 o zapisywaniu lekarstw na rachunek skarbu państwa lub funduszu którym państwo zarządza.

Odnosnie do nowego porządku miar i wag, ustawą z dnia 23 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 16 ex 1872) zaprowadzonego, rozporządza się dodatkowo do §. 14 rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21 marca 1870 L. 229 co następuje:

Jeżeli w zapisywaniu recepty lekarskiej na rachunek skarbu państwa lub funduszu którym państwo zarządza, mają być użyte wagi metryczne, należy:

- a) wyrazić wszelkie ilości wagi, w recepte przytoczyć się mające, w gramach, t. j. zapomocą grama jako jednostki wag i
- b) wszelkie ilości wagi, w recepte przytoczyć się mające, pisać cyframi arabskimi podług systemu dziesiętnego.

Zarazem wolno pod cyframi w taki sposób napisanemi, dopisać niektóre lub wszystkie ilości wagi w nawiasie literami lub wyrazić je innemi jednostkami wagi (w kilogramach, dekagramach, decygramach, centygramach), ile razy ostrożność ta będzie się zdawała lekarzowi potrzebną.

Tak naprzykład pisać należy w recepte

pół kilograma gm. 500,
 dwa degramy gm. 20,
 trzy decygramy . . . gm. 0·3 lub 0·30,
 pięć centygramów . . gm. 0·05,

a naprzykład pięć centygramów można wyrazić w następujący sposób: gm. 0·05 (centigrammata quinque).

Lasser r. w.

153.**Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 26 grudnia 1874, przedłużające termin używania dotychczasowych formularzy na listy przewozowe kolei żelaznych.**

W zaprowadzeniu formularzy na listy przewozowe, Porządkiem ruchu dla kolei żelaznych królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) ustanowionych, (dodatek B i C do §. 50 Nr. 7), zaszły trudności, gdyż podane zostały wnioski odmienne, wymagające dalszych narad.

Odstępuje się przeto od przepisu rozporządzenia wprowadzowego do rzezonego Porządku ruchu według którego dotychczasowe formularze na listy przewozowe tylko do końca grudnia 1874 miały być używane i pozwala się używać ich jeszcze do końca marca 1875.

Banhans r. w.

